

T.C.
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

ILGAZ DERGİSİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DENİZ BOZAR

Düzce

Mart, 2023

T.C.
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

ILGAZ DERGİSİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Deniz BOZAR

Danışman: Doç. Dr. İsmail Alper KUMSAR

Düzce

Mart, 2023

KABUL VE ONAY

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü'ne,

Bu çalışma jürimiz tarafından Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalında oy birliği ile YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan.....(İmza)

Prof. Dr. Recai ÖZCAN

Üye.....(İmza)

Doç. Dr. İsmail Alper KUMSAR

Üye.....(İmza)

Dr. Öğr. Üyesi Funda BULUT

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

/03/2023

(İmza)

Akademik Unvanı, Adı-Soyadı

Enstitü Müdürü

BEYAN

Bu tez çalışmasının kendi çalışmam olduğunu, tezin planlanmasından yazımına kadar bütün aşamalarda etik dışı davranışımın olmadığını, bu tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, bu tez çalışmasıyla elde edilmeyen bütün bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi ve bu kaynakları da kaynaklar listesine aldığımı, yine bu tezin çalışılması ve yazımı sırasında patent ve telif haklarını ihlal edici bir davranışımın olmadığını beyan ederim.

17.03.2023

Deniz BOZAR

ÖNSÖZ

1960-1980’li yıllar, edebi sahada da yazar/şairlerin toplumsal sorunlardan ziyade bireysel problemlere yöneldikleri bir dönemdir. Bireyin yaşadığı iç sıkıntılar, buhranlar, ekonomik kriz ve darbeler sürecindeki psikolojik durum edebî eserlerin vazgeçemediği temalar haline gelmiştir. Bahsi geçen edebi dönüşümü dönem dergileri üzerinden takip etmek mümkündür. Bu bağlamda dönem dergilerini incelemek, söz konusu yılların ekonomik, sosyal, siyasi ve edebi yapısını çözümlemek açısından faydalı olacaktır.

Tezimizin ana malzemesini teşkil eden *Ilgaz* dergisi 1 Ekim 1961’den başlayarak Aralık 1981’e kadar her ay düzenli yayınlanmış ve Türkiye’nin bu çalkantılı döneminde edebî faaliyette bulunmuştur. Bu tezin amacı *Ilgaz* dergisinin bahsi geçen yıllardaki edebî konumunu tespit etmek ve *Ilgaz*’ı merkeze alarak 1960-1980 yılları arasındaki edebî-siyasi-sosyal durumu daha yakından tanımak ve tanıtmaktır. Bu amaçla derginin sayıları için *Milli Kütüphane* ve *Beyazıt Devlet Kütüphanesi* arşivlerinden yararlanılmıştır. Fotoğraflama yöntemiyle elde edilen derginin dizini hazırlandıktan sonra metinlerin tür bakımından tasnifi ardında da değerlendirmesi yapılmıştır.

Tez dört bölüme ayrılmıştır. Birinci bölümde 1960-1980 yılları Türkiye’si siyasi ve sosyal açıdan incelenmiştir. Siyasi alanda 27 Mayıs askeri müdahalesi, 12 Mart Muhtırası, 12 Eylül Darbesi ile çok partili hayata geçiş, darbeler/müdahaleler ve öğrenci olayları ana hatlarıyla ele alınmıştır. Sosyal alanda ekonomi, eğitim, kültür-sanat, basın-yayın ve edebiyat başlıkları altında kısaca dönem değerlendirmesi yapılmıştır. “Edebiyat” başlığı altında ise dönemin edebi toplulukları/oluşumları ana hatlarıyla değerlendirilmiştir. İkinci bölümde *Ilgaz* dergisinin sorumlu yönetmeni İsmail Karaahmetoğlu’nun yaşamı, derginin yayın hayatı, şekil özellikleri ve içeriği, özel sayıları, çıkış nedeni, felsefesi, yazar/şair kadrosu, üzerinde durulmuştur. Üçüncü bölümde *Ilgaz* dergisinde neşredilen edebî metinlere dair kısa değerlendirmelere yer verilmiştir. Bu metinler anlatma esasına bağlı metinler, dramatik metinler, coşku ve heyecana bağlı-lirik metinler, öğretici metinler başlıkları altında tasnif edilerek incelenmiştir. Metinlerin incelemesinde elde edilen sayısal veriler tablolastırılarak somut hale getirilmiştir. Tezin dördüncü bölümü *Ilgaz* dergisinin sistematik indeksine ayrılmıştır. Ekler kısmında ise derginin örnek fotoğraflarına yer verilmiştir.

Bu tezin ortaya çıkmasında desteklerini esirgemeyen danışman hocam Doç. Dr. İsmail Alper KUMSAR başta olmak üzere süreç içerisinde beni yalnız bırakmayan aileme, arkadaşlarıma, bilgiye ulaşma konusunda yardımcı olarak tez yazım sürecini daha kolay atlatmama vesile olan herkese teşekkürü borç bilirim.

Deniz BOZAR

ÖZET

ILGAZ DERGİSİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

BOZAR, Deniz

Yüksek Lisans, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. İsmail Alper KUMSAR

Mart, 2023, 346 Sayfa + XIV Sayfa

Bu çalışmanın amacı 1960-1980 yılları arasında neşredilmiş olan *Ilgaz* dergisi üzerine bir inceleme yapmaktır. Bu inceleme ile derginin edebi ve sanatsal görüşleri, siyasi eğilimleri tespit edilmeye çalışılacaktır.

Ilgaz, “Aylık Fikir Sanat ve Eğitim Dergisi” olarak yayın hayatına giriş yapmıştır. Yıllar içerisinde görüş ve yayın değişiklikleri olmuştur. Derginin adının yanına “Aylık Fikir Sanat Dergisi”, “Aylık Düşün, Yazın Dergisi” gibi alt başlıklar da eklenmiştir. Murat Sinan ve İsmail Karaahmetoğlu’nun *Ilgaz* yöresinde yayınlamaya başladığı bu dergi ilk dönemlerde *Ilgaz*’da sonraki dönemlerde Ankara’da neşredilmiştir. Derginin okurla buluşturulması noktasında birçok zorlukla mücadele eden Karaahmetoğlu, taşra dergiciliği için önemli bir isimdir.

Dönem şair ve yazarlarının, TDK üyelerinin, birçok öğretmenin ve öğrencinin edebî türlerde ürünler verdiği bu dergi, 1960-1980’li yılların siyasi çekişmelerinden olabildiğince uzak durmaya çalışsa da her düşünsel faaliyet gibi kendi çağından izler taşımaktadır. Hatıra, eleştiri, masal, fıkra gibi ondan fazla edebî türe yer veren bu dergi canlı bir edebi muhit olması bakımından kıymetlidir.

Bu tezde derginin siyasi duruşu, edebi tavrı, sanat ve edebiyat kavgası/davası, *Ilgaz*’ı ve bu bağlamda dönemin siyasi edebi atmosferini anlamamızı sağlayacak değerlendirmeler yapılmıştır. Bunun yanında sonradan yapılacak çalışmalara yol göstermesi bakımından dergide neşredilen metinlerin sistematik indeksi hazırlanarak tezin sonuna eklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: 1960-1980 Yılları, Dergicilik, *Ilgaz* dergisi, Edebi Metinler, İsmail Karaahmetoğlu.

ABSTRACT

A REVIEW ON ILGAZ MAGAZINE

BOZAR, Deniz

Master, Turkish Language and Literature Department

Supervisor: Doç. Dr. İsmail Alper KUMSAR

March, 2023, 346 Pages + XIV Pages

The aim of this study is to make a review on Ilgaz magazine, which was published between 1960-1980. With this examination, the literary and artistic views and political tendencies of the journal will be determined.

Ilgaz entered the publishing life as the “Monthly Journal of Intellectual Arts and Education.” There have been changes of opinion and publication over the years. Sub-titles such as "Monthly Intellectual Art Magazine", "Monthly Think, Write Magazine" have been added next to the name of the magazine. This magazine, which Murat Sinan and İsmail Karaahmetoğlu started to publish in the Ilgaz region, was first published in Ilgaz in the later periods in Ankara. Karahmedoğlu, who struggled with many difficulties in bringing the magazine to the readers, is an important name for provincial magazine publishing.

This journal, in which the poets and writers of the period, TDK members, many teachers and students produced literary products, tries to stay away from the political conflicts of the 1960-1980s as much as possible, but, like every intellectual activity, it carries traces of its own age. This journal, which includes more than ten literary genres such as memoirs, criticisms, fairy tales, anecdotes, is valuable in that it is a lively literary environment.

In this thesis, evaluations have been made that will enable us to understand the political stance of the journal, its literary attitude, the fight/case of art and literature, Ilgaz and in this context the political literary atmosphere of the period. In addition, a systematic index of the texts published in the journal has been prepared and added to the end of the thesis in order to guide future studies.

Key Words: Years 1960-1980, Journalism, Ilgaz magazine, Literary Genres, İsmail Karaahmetoğlu.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	iii
BEYAN	iv
ÖNSÖZ	v
ÖZET	vi
ABSTRACT.....	vii
İÇİNDEKİLER	viii
ŞEKİLLER	xi
TABLOLAR	xiii
KISALTMALAR.....	xiv
GİRİŞ.....	1
BİRİNCİ BÖLÜM.....	4
1960-1980 TÜRKİYE’İNDE SİYASİ VE SOSYAL YAPI	4
1.1. SİYASİ OLAYLAR.....	4
1.1.1. 27 Mayıs Askeri Müdahalesi.....	4
1.1.2. 12 Mart Muhtırası.....	5
1.1.3. 12 Eylül Darbesi	6
1.1.4. Öğrenci Olayları.....	7
1.1.4.1. 27-28 Nisan 1960 İstanbul Olayları.....	8
1.1.4.2. 29 Nisan Ankara Olayları.....	8
1.1.4.3. 5 Mayıs Ankara Olayları/555K	8
1.1.4.4. Kanlı Pazar	9
1.2. 1960-1980 TÜRKİYE’İNDE SOSYAL YAPI.....	9
1.2.1. Ekonomi.....	10
1.2.2. Eğitim.....	12
1.2.3. Kültür-Sanat.....	14
1.2.4. Basın-Yayın	16
1.2.5. Edebiyat.....	17
1.2.6. 1960-1980 Yılları Arasında Faaliyet Gösteren Edebiyat ve Sanat Dergileri	23
İKİNCİ BÖLÜM.....	26
ILGAZ DERGİSİ	26
2.1. İSMAİL KARAAHMETOĞLU KİMDİR?	26
2.2. DERGİNİN YAYIN HAYATI	28

2.3. DERGİNİN KAPAK BİLGİLERİ.....	29
2.3.1. Derginin Adı.....	29
2.3.2. Derginin Yönetimi	29
2.3.3. Derginin İdare ve Basım Yerleri	30
B.3.4. Derginin Yazışma Adresi	30
2.3.5. Derginin Fiyatı ve Abone Şartları	30
2.4. DERGİNİN İÇERİĞİ	31
2.5. DERGİNİN ÖZEL SAYILARI	33
2.6. ILGAZ DERGİSİNİN AMACI	36
2.7. DERGİNİN YAYINLANMA ZORLUKLARI VE KAPATILIŞI.....	38
2.8. ILGAZ DERGİSİNİN YAZAR/ŞAİR KADROSU	42
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	51
ILGAZ DERGİSİNDE NEŞREDİLEN METİNLER	51
3.1. ANLATMA ESASINA BAĞLI METİNLER.....	51
3.1.1. HİKÂYE VE ROMAN	51
3.1.2. MASAL.....	58
3.2. DRAMATİK METİNLER.....	59
3.2.1. PİYES	59
3.3. COŞKU VE HEYECANA BAĞLI-LİRİK METİNLER.....	63
3.3.1. ŞİİR.....	63
3.4. ÖĞRETİCİ METİNLER.....	92
3.4.1. ANI	92
3.4.2. BİYOGRAFİ ve OTOBİYOGRAFİLER	93
3.4.3. DENEME	99
3.4.4. ELEŞTİRİ	103
3.4.5. ESER TANITIMI	112
3.4.6. GEZİ YAZISI.....	114
3.4.7. KONFERANS METİNLERİ	116
3.4.8. MAKALE.....	119
3.4.9. MEKTUP	129
3.4.10. RÖPORTAJ.....	133
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	142
ILGAZ DERGİSİNİN SİSTEMATİK İNDEKSİ.....	142

SONUÇ	315
KAYNAKÇA	316
Kitaplar:	316
Tezler:	317
Sürelî Yayınlardaki Makaleler:.....	318
Elektronik Kaynaklar:.....	325
EKLER	326
Ek-1. İsmail Karaahmetoğlu ve Eşi Ayşe Karaahmetoğlu	327
Ek-2. İsmail Karaahmetoğlu'nun Bazı Fotoğrafları	327
Ek-3. İlk Sayılarda Derginin Adres Bilgisi	327
Ek-4. Ankara'ya Taşındıktan Sonra Derginin Adres Bilgisi.....	328
Ek-5. Dergiye Reklam Veren Kurumların Örneği-1	328
Ek-6. Dergiye Reklam Veren Kurumların Örneği-2.....	329
Ek-5. Derginin İlk Ve Son Kapak Tasarım Örnekleri	329
Ek-6. Nasreddin Hoca Özel Sayısı Kapak Örneği	330
Ek-8. Atatürk Özel Sayısı Kapak Örneği.....	330
Ek-9. Ceyhun Atuf Kansu Özel Sayısı Kapak Örneği	331
Ek-10. 1. Türk Dili Bilimsel Kurultayı Özel Sayısı Kapak Örneği	331
Ek-11. 24 Kasım Öğretmenler Günü Özel Sayısı Kapak Örneği	332
Ek-12. Yirmibirinci Yılıımızda Köy Özel Sayısı Kapak Örneği	332

ŞEKİLLER

ŞEKİL 1. İSMAİL KARAAHMETOĞLU'NUN BAZI FOTOĞRAFLARI... 26

ŞEKİL 2. İSMAİL KARAAHMETOĞLU VE EŞİ AYŞE KARAAHMETOĞLU
..... 27

ŞEKİL 3. GÜZEL SANATLAR AKADEMİSİ ÖĞRENCİSİ HİDAYET
BAHÇECİ'NİN *ILGAZ*'IN 1. SAYISI İÇİN HAZIRLADIĞI KAPAK ÖRNEĞİ
..... 41

ŞEKİL 4. *ILGAZ* DERGİSİNİN FARKLI YILLARDA YAYINLANAN KAPAK
ÖRNEKLERİ..... 42

ŞEKİL 5. M. İZMİRLİ'NİN ŞİİR KİTABINDA YAYINLANMAYAN,
ILGAZ'DA NEŞREDİLEN ŞİİRLERİ..... 83

ŞEKİL 6. *ILGAZ*'DAKİ AMATÖR ŞAİRLERİN DERGİDEKİ ŞİİR
YARIŞMASINI KAZANAN ŞİİRLERİNE ÖRNEK 90

ŞEKİL 7. NAİLİ'NİN YAKIN AKRABASINDAN ALINAN KOŞMALAR VE
AKTARACALARLI BANU'NUN NAİLİ'YE YAZDIĞI BİR KOŞMAYA
CEVAP 97

ŞEKİL 8. MUSTAFA FİLİZ'İN ŞİİR YARIŞMASINDA 1. OLDUĞU
“ÖZGÜRLÜK” ADLI ŞİİRİ 97

ŞEKİL 9. KARADAYI'NIN 65. SAYIDAKİ “NOTLAR” ADLI YAZISINDAN
BİR ÖRNEK..... 101

ŞEKİL 10. ATOK'UN 134. SAYIDAKİ “SEN BEN DURDUKÇA” ADLI
YAZISINDAN BİR ÖRNEK 101

ŞEKİL 11. SAMİ NABİ ÖZERDİM'İN HAZIRLADIĞI ESER TANITIM
METNİ ÖRNEKLERİ-1 112

ŞEKİL 12. SAMİ NABİ ÖZERDİM'İN HAZIRLADIĞI ESER TANITIM
METNİ ÖRNEKLERİ-2 113

ŞEKİL 13. <i>ILGAZ</i> 'DA NEŞREDİLEN İSİMSİZ KONFERANS METNİ ÖRNEKLERİ.....	117
ŞEKİL 14. F. H. DAĞLARCA VE C. A. KANSU'NUN NASREDDİN HOCA SORUŞTURMASI İÇİN GÖNDERDİĞİ ŞİİRLER	118

TABLÖLAR

TABLO 1. 1960-1980 YILLARINDA YAYINLANAN EDEBİ VE SANATSAL DERGİLER.....	25
TABLO 2. <i>ILGAZ</i> DERGİSİNİN EL DEĞİŞTİRDİĞİ SAYILAR	29
TABLO 3. <i>ILGAZ'IN</i> KASIM VE TEMMUZ AYLARINDAKİ ÖZEL SAYILARINA DAİR BİLGİLER	36
TABLO 4. <i>ILGAZ'IN</i> DİĞER KONULARLA İLGİLİ ÖZEL SAYILARINA DAİR BİLGİLER.....	36
TABLO 5. <i>ILGAZ</i> DERGİSİNİN YAZAR/ŞAİR KADROSU	50
TABLO 6. <i>ILGAZ</i> DERGİSİNDE NEŞREDİLEN ÇEVİRİ HİKÂYESLER....	51
TABLO 7. <i>ILGAZ</i> DERGİSİNDEKİ ATAOL BEHRAMOĞLU ŞİİRLERİ ..	67
TABLO 8. <i>ILGAZ</i> DERGİSİNDEKİ CEYHUN ATUF KANSU ŞİİRLERİ ..	71
TABLO 9. <i>ILGAZ</i> DERGİSİNDEKİ FAZİL HÜSNÜ DAĞLARCA ŞİİRLERİ	76
TABLO 10. <i>ILGAZ</i> DERGİSİNDEKİ MÜBECCEL İZMİRLİ ŞİİRLERİ	80
TABLO 11. <i>ILGAZ</i> DERGİSİNDEKİ VEHBİ CEM AŞKUN ŞİİRLERİ	84
TABLO 12. <i>ILGAZ</i> DERGİSİNDEKİ COŞKUN ERTEPİNAR ŞİİRLERİ....	88
TABLO 13. <i>ILGAZ</i> DERGİSİNDE NEŞREDİLEN ÇEVİRİ ŞİİRLER	92
TABLO 14. <i>ILGAZ'DA</i> NEŞREDİLEN OTOBİYOGRAFİ VE BİYOGRAFİLER	95
TABLO 15. <i>ILGAZ</i> DERGİSİNDE NEŞREDİLEN ÇEVİRİ DENEMELER	102
TABLO 16. <i>ILGAZ</i> DERGİSİNDE NEŞREDİLEN KONFERANSLAR	116
TABLO 17. <i>ILGAZ</i> DERGİSİNDE NEŞREDİLEN MEKTUPLAR	133
TABLO 18. <i>ILGAZ</i> DERGİSİNDE NEŞREDİLEN RÖPORTAJLAR.....	133

KISALTMALAR

Bu çalışmada kullanılan kısaltmalar, aşağıda açıklamalarıyla birlikte verilmiştir.

a.g.e.: Adı geçen eser

a.g.m.: Adı geçen metin/makale

a.g.t.: Adı geçen tez

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

BBYKP: Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı

Bkz.: Bakınız

CHP: Cumhuriyet Halk Partisi

Çev.: Çeviren/Çevirmen

DBYKP: Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı

DP: Demokrat Parti

İBYKP: İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planı

MBK: Milli Birlik Komitesi

s.: Sayfa numarası

S.: Sayı

TBMM: Türkiye Büyük Millet Meclisi

TSK: Türk Silahlı Kuvvetleri

ÜBYKP: Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı

vb.: ve benzeri

vd.: ve diğerleri

GİRİŞ

Siyasi bozukluk ve çalkantıların derinden hissedildiği, darbeler dönemi olarak adlandırılan 1960-1980 yılları arasında sosyal yaşantımızda, edebiyatımızda ve basın-yayın faaliyetlerimizde pek çok gelişme yaşanmıştır. Tanzimat yıllarından itibaren başlayan zihniyet değişimi, Cumhuriyet'in ilanından sonra devletin müdahil olmasıyla birlikte daha hızlı bir ivme kazanmıştır. Yeni sistem, yeni insan tipinin ortaya çıkması için edebi, siyasi ve kültürel anlamda ciddi bir gayret göstermiştir. Halkevleri vasıtasıyla memleketin en ücra köşelerine kadar uzanan bir "kültür hamlesi" yapılmıştır. 1950'den itibaren tecrübe edilmeye başlanan çok partili hayat demokratik anlamda ciddi bir atılım olmakla birlikte on yıl gibi kısa bir zamanda darbe ile sonuçlanmıştır. 1960-1980 yılları arasında ülkemizde partiler, üniversiteler, ordu, asker ve siviller arasındaki sert etkileşim, hak arama düşüncesiyle seslerini yükseltmeye başlayan gençlere de sirayet ederek problemlerin büyümesine neden olmuştur. Siyasi ve toplumsal sorunların kaynaklarından beslenen problemler büyüyerek "gençlik hareketleri" adı altında daha da canlı ve dinamik bir hal almıştır. Bu sebeple gidişata dur demenin yolları aranmış, gençler susturulmak istenmiş; basın-yayın organlarına kimi zaman sansür uygulanmış kimi zaman da sansür uygulamaları kaldırılarak bu organlar protesto aracı olarak kullanılmıştır. Günlük yaşamın izlerini sürebileceğimiz edebi eserler ve gerek sanatsal gerek siyasi basın-yayın organları, gazete/dergiler de bu sürecin tanıkları olarak tarihte kendilerine yer edinmişlerdir.

Yazıldığı dönemden izler barındıran edebi eserlerin incelenmesi hem tarihi dönemin anlaşılabilir kılınması hem incelenen eserlerin yazarı/şairi hakkında bilgi vermesi hem de edebiyat tarihimizin zenginliğini göstermesi bakımından oldukça önemlidir. Bu hususlar sadece roman, hikâye, şiir gibi edebi metinler üzerinden değil gazete, dergi gibi basın-yayın organları üzerinden de değerlendirilebilir. Gazete/dergiler neşredildikleri dönemin poetik, politik ya da kaotik ortamının yazılı ve görsel şahitleridir. Bir dergi ya da gazete üzerinden dönemin ya da neşredildiği bölgenin zihniyeti hakkında bilgi sahibi olabiliriz. Derginin/gazetenin sahibi, düşünce yapısı, takip ettiği/savunduğu görüşler, düşünceler; onun vasıtasıyla da okurların düşünceleri, ilgileri tespit edilebilir. Edebi yönelimler, siyasi, ekonomik ve toplumsal dalgalanmalar hakkında bilgi sahibi olunabilir. Dönemin gençlerinin, amatör yazar/şairlerinin nabızı yoklanabilir. Unutulmuş ya da gün yüzüne çıkmamış, çıkarılmamış bir konu, bir yazı, bir eleştiri veya bir edebi eser tespit edilerek edebiyat tarihimize katkı yapılabilir. Yeni araştırmalara kapı açılabilir. Bu sebeple sıkıcı bir arşiv taraması gibi görünen gazete/dergi araştırmaları, bu yönde yapılan çalışmalar, yazılan tezler, makaleler edebiyat tarihimizin bütüncül bir perspektifle okunması için zaruridir.

Basın-yayın ürünlerinin ileriki dönemler için saklanması önemlidir. Tarihe baktığımızda pek çok yazar/şairin ilk eserlerini gazete ve dergiler aracılığıyla verdiğini söyleyebiliriz. Bu eserler gelecek nesiller için belge niteliği taşımaktadır. Bu sebeple tarihe tanıklık etmeleri, dönemin özelliklerini, zihniyetini, siyasi-sosyal-edebi yapısını, polemiklerini ortaya koymaları bakımından da kıymetli ürünlerdir. Gazete, dergi ve

kitapların ne anlattığı, kim tarafından yazıldığı kadar bu eserlerin hangi kâğıt türünde basıldığı bize ipuçları vermektedir. Tezimize konu olan 1960-1980 yılları arasında yaşanan ekonomik bunalımlar neticesinde yayınevlerinin de kullandığı malzemelerin kalitesi ekonomiyle doğru orantılı olacak şekilde artmış ya da azalmıştır. Biz araştırmacılar için belge nitelikli olan edebi eserlerin kalitesiz kâğıtlara basılarak yayınlaması, satışa sunulması bunların çabuk yıpranmasına neden olmaktadır. Zamana karşı dirençli olmayan kâğıtlar yüzünden ya da depolarda tutulan eserlerin yangın vb. talihsizlikler yüzünden yok olması önlenmesi gereken bir felaket, önüne geçilmesi gereken bir problemdir. Bu sebeple kütüphanelerin arşivlerinde ya da depolarında gün yüzüne çıkmayı bekleyen, zamanla eskiyip yıpranan pek çok eserin korunması gerekmektedir. Günümüz koşullarını düşünecek olursak bunun için en iyi işlem eserlerin dijitalleştirilmesidir. Bu yöntemle eserlerin yıpranma, yırtılma, yanma, kaybolma gibi sorunlarına kalıcı çözüm bulunabilir. Fakat giderek dijital ortama ayak uyduran dünyamızın aksine edebi eserlerin dijitalleştirilmesi noktasında eksikliğimiz bulunmaktadır. Bugün pek çok kütüphanenin kataloğuna internet üzerinden erişim sağlanabilmektedir. Fakat bu yetersizdir. Şu anda kullandığımız sistemde sadece eserlerin isimleri ya da belli bölümleri dijital ortama aktarılmaktadır. İçinde yaşadığımız dijital çağın gereği ve araştırmaların, erişimin kolaylaşması adına var olan bütün eserlerin dijital hale getirilmesi gerekmektedir. Tabi ki bu dijitalleştirme alanında fotoğraflama, sisteme yükleme vb. durumlarda fazla mesai, yeni bir veri tabanı, bu işte çalışmaya istekli personel gibi ihtiyaçlar doğacaktır. Problem ve eksiklik açıktır. Çözüme ve çalışmaya ihtiyaç duyulan bu alanda daha fazla düşünülmesi gerekmektedir.

Bir arşiv çalışması niteliğinde olan bu tezin ortaya çıkması için yaptığımız çalışmaların aşamaları şu şekildedir: İlk olarak derginin sayılarının mevcut olduğu kütüphaneler tespit edilerek dergi nüshaları fotoğraflanmıştır. Bu çalışma için *Milli Kütüphane* ve *Beyazıt Devlet Kütüphanesi* arşivlerinden faydalanılmıştır. Daha sonra dergi üzerinde çalışma yapmak isteyen diğer araştırmacılara kolaylık sağlaması ve örnek teşkil etmesi açısından 243 sayı neşredilen derginin dizini hazırlanmıştır. Derginin neşredildiği 1960-1980 yıllarının siyasi, politik, ekonomik, edebi ve toplumsal yapısının anlaşılabilmesi için söz konusu yılları ele alan doktora ve yüksek lisans tezleri, makaleler ve ulaşılabilen diğer kaynaklar incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar tezin “1960-1980 Türkiye’inde Siyasi ve Sosyal Yapı” adlı bölümde ele alınarak alt başlıklar halinde, ana konudan sapmayacak şekilde kısa ve öz olarak aktarılmıştır.

Siyasi ve sosyal yapının ardından *Ilgaz* dergisinin yayın hayatı, kapak bilgileri, içeriği, özel sayıları, amacı, yayınlanma zorlukları, kapanışı ve yazar/şair kadrosu hakkında bilgi verilmiştir. Tüm bu bilgilerden elde edilen sonuçlar tablolastırılarak tezin ilgili bölümlerinde kullanılmıştır.

Derginin içerik zenginliğini ortaya koyan edebi metinlere geniş ölçüde yer verilerek 243 sayıda neşredilen türlerin tasnifi yapılmış ve 14 farklı edebi metin türü tespit edilmiştir. Bu bağlamda *Ilgaz*’da anı, bildiri ve konferans metni, biyografik-otobiyografik metinler, deneme, eleştiri, eser tanıtımı, fıkra, gezi yazısı, hikâye ve roman, makale, masal, mektup, oyun, röportaj, şiir gibi metinler üzerinden dönemin

siyasi, sosyal, ekonomik ve toplumsal yapısı üzerine çıkarımlarda bulunulmuştur. Aynı zamanda *İlgaz*'ın Mustafa Kemal Atatürk'ün izinde ilerleyen, dilde sadeleşmeyi savunan, eğitimin önemini vurgulayan, yayınlandığı *İlgaz* yöresine sahip çıkan, öğretmenlik mesleğine mensup İsmail Karaahmetoğlu ve onun arkadaşlarına ait bir yerel dergi olduğu vurgulanmıştır. Derginin güdümlü bir dergi olmadığı, yayıncılığı ya da edebiyatı propaganda aracı olarak görmediği dikkat çekmektedir. Tezin ilgili bölümlerinde de üzerinde durulduğu gibi İsmail Karaahmetoğlu, eğitimin önemini vurgulayarak gençlerin fikir çatışmaları içinde yitip gittiğini, büyüyen bu sorunların Atatürk yolunda, eğitim ışığında aşılabileceğini belirtmiştir. Yazar/şair kadrosu içerisinde Ataol Behramoğlu, Ceyhun Atuf Kansu, Fazıl Hüsni Dağlarca, Mübeccel İzmirli, Vehbi Cem Aşkun, Coşkun Ertepinar gibi Türk edebiyat tarihinin bilinen isimlerinin yanında meşhur olmayan isimlere de yer verildiği görülmüştür. *İlgaz*'ın kendi döneminde yayınlanan diğer dergilerden ayrılan ve onlarla müşterek yönleri ortaya konmak suretiyle 1960-1980 yıllarının daha bütüncül olarak edebi panoramasının çıkarılması hedeflenmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

1960-1980 TÜRKİYE’SİNDE SİYASİ VE SOSYAL YAPI

Ülkemizde yapılan 1950 genel seçimleri ilk çok partili ve tek dereceli seçimlerdir. Bu seçimlerde gizli oy kullanılıp açık sayım yapılmış ve DP seçimleri kazanmıştır. Celal Bayar Cumhurbaşkanı, Adnan Menderes başbakan olmuştur. Demokrat Parti’nin “resmi kuruluşlarda İnönü’nün fotoğraflarının kaldırtıp sadece Atatürk’ün fotoğraflarının asılacağını kararlaştırması, 16 Haziran’da Meclisin ezanın Arapça okunmasıyla ilgili yasağı kaldırması, radyoda dini program yayınlama yasağının kaldırılması, sansürün kaldırılması, okullarda din dersinin zorunlu hale getirilmesi”¹ gibi faaliyetleri bazı sorunlara neden olmuştur. 1950’li yıllarda DP iktidarından rahatsız olan ordu içerisindeki cunta gidişata son vermek üzere harekete geçmiştir. 1960’lara denk gelen bu sürecin önemli olayları arasında “Tahkikat Komisyonu’nun kurulmasının ardından, komisyonun CHP’nin bazı basın faaliyetlerini durdurmak istemesi, İstanbul Beyazıt’ta üniversite öğrencilerinin hükümet karşıtı gösterilerinde Orman Fakültesi öğrencisi Turan Emeksiz’in ölmesi, sonunda da Ankara’da sıkıyönetim ilan edilmesi, üniversitelerde eğitime bir ay ara verilmesi, sokağa çıkma yasağının uygulanması sayılabilir. Bunun yanında Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Cemal Gürsel, Milli Savunma Bakanı Ethem’in Menderes’e mektup göndererek hükümeti uyarmak istemesi, Ankara’da 555K gösterilerinin yapılması, basına sansür uygulanması, Harp Okulu öğrencilerinin sessiz bir yürüyüş düzenlemesi”² de karışıklığı arttıran diğer sebeplerdir. Yaklaşık on yılı kapsayan bu zorlu sürecin sonunda 27 Mayıs 1960’ta TSK yönetime el koymuş, Cemal Gürsel Silahlı Kuvvetler adına MBK’nin başına geçmiştir.

Türkiye için bundan sonraki süreç daha da zorlu ve karmaşık bir hal almıştır. Ülkemizde demokrasi, öğrenci olayları, askeri darbeler ve cunta nedeniyle birçok darbe olmuş ve toplumsal kaos ortamı oluşmuştur.

1.1. SİYASİ OLAYLAR

1.1.1. 27 Mayıs Askeri Müdahalesi

Günümüzde 60 Darbesi, 27 Mayıs Askeri Müdahalesi, 27 Mayıs İhtilali gibi adlarla anılan bu müdahale, 27 Mayıs 1960’ta TSK’nın planlamasıyla gerçekleştirilmiştir. “Ülkenin içinde bulunduğu durumun gittikçe kötüleştiği ve ülkede bir kardeş kavgasının başlamak üzere olduğunu ileri sürerek yönetime el koyan Türk Silahlı Kuvvetleri”³, Cumhurbaşkanı Celal Bayar, Başbakan Adnan Menderes başta olmak üzere bakanları, DP milletvekilleri ile birçok asker ve polisi tutuklayarak yargılamak üzere Yassıada’ya sevk etmiştir.

¹ Ersel, Hasan vd. (2003). *Cumhuriyet Ansiklopedisi 1941-1960*, İstanbul: YKY, Cilt 2, s. 178-181.

² Ersel, H. vd. a.g.e. s. 395-398.

³ Dikici, A. (2014). 27 Mayıs 1960 Askeri Darbesi ve Türk Polisi, *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, C. 30, S. 89, s. 13.

Müdahaledeki amaç, yönetimi Atatürk ilke ve inkılaplarına aykırı hareket ettiği düşünülen iktidarın elinden almak, en kısa zamanda halkın eline vermek ve bu baskı rejiminden kurtulmaktır. Bu amaçla Cumhurbaşkanı Celal Bayar, Başbakan Adnan Menderes tutuklanmış; ordu içindeki birçok general, albay, yarbay ve binbaşı emekli edilerek orduda tasfiye işlemleri yapılmıştır. Üniversiteler geçici süreyle kapatılmış, bazı öğretim görevlileriyle bazı hâkim/yargıçlar görevden alınmıştır.

Ordunun tam anlamıyla hâkimiyet kurduğu ve Yassıada'da birçok kişiyi yargıladığı bu sürecin sonunda “(...) Orgeneral Cemal Gürsel ikna edilerek hareketin başına geçirilmiş ve kurulan Milli Birlik Komitesi'nin Başkanlığı yanında, Başbakan, Milli Savunma Bakanı ve Başkomutanlık görevlerini de üstlenmiştir. Bu sırada yeni Anayasa hazırlıkları da Kurucu Meclis vasıtasıyla başlatılmış ve hazırlanan Anayasa 9 Temmuz 1961'de kabul edilmiştir. Diğer taraftan Yassıada'da kurulan Yüksek Adalet Divanı tutuklanan DP'lilerin duruşmasını gerçekleştirmiş ve 15 kişinin idamına hükmetmiştir. Özellikle İsmet İnönü gibi sözü hâlâ dinlenen isimlerin araya girmesine rağmen, 15 kişiden 3'ünün infazı MBK tarafından onaylanmıştır. İnfazlardan kısa bir süre sonra ise, söz verildiği üzere genel seçimler yapılmış, ancak DP'nin mirasçısı partilerin beklenenden daha yüksek bir oy almaları ordu içerisinde huzursuzluklara sebep olurken, yeni darbe girişimleri de baş göstermiştir. Ancak bu girişimler sonuçsuz kalmış ve Türkiye, yine daha önce benzerine rastlanmayan Koalisyon Hükümetleri dönemine girmiştir.”⁴

1960 yılı Mayıs ayında yapılan bu darbe, ordunun iktidara karşı gelişinin, yönetime el koyuşunun ilk örneği sayılarak Türk siyaset tarihinde önemli bir dönüm noktası olmuştur. Bununla birlikte, 29 Eylül 1960'ta Demokrat Parti kapatılmıştır.

1.1.2. 12 Mart Muhtırası

12 Mart Muhtırası Türk siyasi tarihi içinde demokrasiye vurulan ikinci darbe niteliği taşır. Genel Kurmay Başkanı Memduh Tağmaç, Kara Kuvvetleri Komutanı Faruk Gürler, Deniz Kuvvetleri komutanı Celal Eyiceoğlu, Hava Kuvvetleri komutanı Muhsin Batur'un imzasıyla Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'a verilen muhtıra ile hükümet istifaya zorlanmıştır.

1970'lerde toplum içinde oluşan ABD karşıtı tepkiler (Johnson Mektubu nedeniyle), TİP'in meclise girmesi, DİSK gibi bir yapılanmanın toplumun büyük bir kesimini etkisi altına alması, Dev-Sol ile sol faaliyetlerin artması ve ordunun bundan rahatsız olması, DP'lilere siyasi haklarının geri verilmek istenmesi toplum içinde ayrılıkların oluşmasına zemin hazırlamıştır. Ordunun da buna müsaade etmek istememesi ve üniversitelerde başlayan olayların sokağa sıçraması gibi nedenlerle ülkede birçok iç tehdit oluşmuştur. Diğer yandan ABD'de artan uyuşturucu

⁴ Önal, Tekin. (2015). Askeri Vesayet Sisteminin İlk Halkası: 27 Mayıs Süreci Ve Sonrası, *Turkish Studies*, C. 10, S. 1, s. 530-531.

kullanımının nedeninin Türkiye'ye bağlanması ve Türkiye'de afyon üretiminin durdurulmasının istenmesi de dış gelen tehditler arasında sayılmıştır.⁵

AP hükümetinin iç ve dış tehditlere maruz kalması hükümetin çalışmalarını kötü yönde etkilemiştir. Bu gidişat ordunun dikkatini çekmiş ve yönetime askeri müdahalede bulunma fikri doğmuştur. “12 Mart 1971 günü, saat 13.00’de, Genelkurmay Başkanı Memduh Tağmaç ve kuvvet komutanlarının imzasını taşıyan muhtıra Türkiye Radyolarında okunmuş ve Süleyman Demirel Hükümeti istifaya davet edilmiştir. Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay’a, Başbakan Demirel’e, Millet Meclisi’ne ve Cumhuriyet Senatosu’na da yazılı olarak da gönderilen 3 maddeli muhtıra metnine göre, Demirel askerlerin taleplerini yerine getirip istifa etmez ve yerine askerlerin onaylayacağı bir hükümet kurulmazsa, ordu idareyi doğrudan üzerine alacaktır.”⁶

Süleyman Demirel, askerin bu davetini kabul etmek zorunda kalarak görevinden istifa etmiştir.

1.1.3. 12 Eylül Darbesi

1980’li yıllar 1960-1970 ekonomisinden, siyasi politikalarından ve toplumun kaotik durumundan, halkın öfkesinden bağımsız kalamamıştır. Öğrenci olaylarının giderek artması, siyasi alandaki anlaşmazlıklar, askerin yönetime etkisi vb. durumlar 1980’lerde de devam etmiştir. 1960’lardaki darbe girişimi ve 1970’lerdeki muhtıra sonrası siyasi ve askeri alandaki anlaşmazlık durulmamıştır. Ülkedeki iç sıkıntıların yanında dış politikadaki sıkıntılar da olaylara ivme kazandırmış, Kenan Evren ve arkadaşlarının 1980’li yıllarda yönetime el koyacağı yeni bir darbe girişimi planlanmıştır. Bu darbenin nedenleri “sağ-sol çatışması, suikastlar, cinayetler, Maraş ve Çorum olayları, 24 Ocak kararları ve devalüasyonla gelen ekonomik kriz, partilerin tek başına iktidar kuramayışı ve koalisyonlar döneminin yaşanması, 200 gün boyunca hükümetin kurulamamış olması, Amerikan ambargosu, Haşhaş ekimi ve Kıbrıs meselesi, Soğuk Savaş yıllarının koşulları ve batı ile yaşanan diğer sorunlar, darbeye etki eden diğer dış nedenler⁷ şeklinde sayılabilir.

1980 darbesi de diğer darbeler gibi birçok yıkıma neden olurken Kenan Evren ve arkadaşları, Milli Güvenlik Konseyi’ni kurarak yönetimdeki boşlukları doldurmuş, birçok radikal karar alarak 1982 Anayasa’sını halk oylamasına sunmuşlardır. Oylama sonucunda 1982 Anayasası yürürlüğe girmiştir.

1980 darbesi, yüz binlerce gözaltı, tutuklama, idamlar ve işkenceler, siyasal partilerin ve TBMM’nin kapatılması, parti liderlerinin tutuklanması ve siyasi yasakların verilmesi, 1982 Anayasasının kabulü, liberal ekonomi politikalarının devreye girmesi ve

⁵ Ertem, B. (2018). 12 Mart 1971 Askerî Müdahalesi Sonrası Ara Rejim ve Türkiye Siyasetine Etkileri (1971-1974), *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, C. 8, S. 14, s. 657.

⁶ Ertem, B. (2018). a.g.m. s. 658.

⁷ Uyar, H. (2020). Türkiye’de Askeri Darbeler ve Nedenleri Üzerine Bir Analiz Denemesi, *Çağdaş Türkiye Tarihi Araştırmaları Dergisi*, C. 20, S.15, s. 87-88.

çok partili sistemin kontrollü olarak devam ettirilmesi, merkez sağ ve merkez solda ayrılıkların yaşanması⁸ gibi sonuçları doğurmuştur.

Yönetimdeki boşluklar, darbeler ve önlenen darbe girişimleri, meclis içindeki gerilimler, siyasi güçler arasındaki anlaşmazlıklar ve bazı isimlerin yargılanarak idam edilmeleri, basına sansür uygulanması, gazete ve dergilerin kapatılması yönetim kısmındaki problemleri ortaya çıkarır. Halk arasındaki ayaklanmalar, cinayetler, adam kaçırmaya ve yaralamalar, sağ-sol çatışmaları sosyal bağlamdaki sorunları ifade eder. Kalkınma planlarıyla elde edilemeyen sonuçlarla ikinci dünya savaşı ve soğuk savaş döneminin sıkıntıları ise ekonomideki dengesizliği işaret eder. Yine bu dönemde üniversitelerdeki öğrencilerin olayların ülke geneline yayılmasında hızlandırıcı etkiye sahip olmaları Türkiye’de ülke içi zaafıların oluştuğunu göstermektedir. Tüm bunların yanında demokrasinin zarar görmesiyle dış kuvvetlerin bu iç zaaftan yararlanmaya çalışmaları olayların iyice karışmasına neden olmuştur. 1960-1980 arasında yaşadığımız bu yirmi yıllık süreçte ekonomik, siyasi ve toplumsal alanlarda derin dalgalanmalar görülmüştür. Bu dalgalanmaların izleri, toplumumuzda halen daha görülmektedir. Nitekim yerleşik yönetime karşı darbe yapmak/ayaklanma çıkartmak/muhtıra vermek gibi eylemler 1960-1980 yılları arasında sınırlı kalmamış, günümüze yakın dönemlerde de bu tarz olaylar yaşanmıştır.

1.1.4. Öğrenci Olayları

DP, muhalefeti ve basını denetlemek amacıyla “18 Mayıs 1960’ta mecliste on beş kişiden oluşan bir “Tahkikat Komisyonu” kur(muştur).”⁹ Kurulan bu komisyona dönem basını, üniversite ve muhalefet tepki göstermiştir. Bu tepkiler sonucunda, o dönemde ve ileriki dönemlerde, “öğrenci olayları” dediğimiz şiddet içerikli bir dizi olay yaşanmıştır. Fakat öğrenci olaylarının temeli yalnızca ülke içi nedenlere bağlı değildir. Bazı dış nedenler de bu olayları tetiklemiştir.

1968 boyunca dünya genelinde baş gösteren kitlesel hareketlerin varlığından söz etmek mümkündür. Bu kitlesel yönelim Amerika ve Avrupa’da hızlı nüfus artışına paralel olarak genç kesimin oluşması ve bu kesimin aza tamah etmeyen kişilik yapısıyla yakından ilgilidir. İkinci Dünya Savaşı sonrası erişkin kesimle genç kesim arasında oluşan düşünce ayrılıkları öğrenci olaylarının alt basamaklarından birini oluşturmaktadır. Gençlerin üniversite ortamlarında edindikleri bilgileri ya da yaşamak istedikleri sosyal ortamları toplumsal alanda bulamayışları, üniversite mezunlarının iş olanaklarının kısıtlı oluşu, siyaset ve eğitim alanlarındaki zıtlık buna bağlı olarak oluşan eşitsizlik ortamı, dünya gençlerinin örgütlenerek büyük atılımlarda bulunmasına neden olmuştur. Diğer yandan siyasi gruplaşmalarda ya da terör eylemlerinde/örgüt kutuplaşmalarında öğrencilerin yer alması ve bu genç kesimin dinamik bir yapı oluşturmaya yönelik şiddet içerikli olayların tüm dünyaya yayılmasına neden olmuştur. Öğrencilerin hak arama ve eğitimle ilgili görüşlerini bildirme aracı olarak kullanılan küçük protestolar, gösteri/yürüyüşler dünya çapında inanılmaz bir hızla büyüyerek

⁸ Uyar, H. (2020). a.g.m. s. 87-88.

⁹ Temizgüney, F. (2018). 1960 Darbesine Giden Süreçte Önemli Bir Kesit: İstanbul Öğrenci Olayları, *Cumhuriyet Tarihi Araştırmaları Dergisi*, S. 27, s. 181.

şiddet içerikli büyük kitlesel hareketlere dönüşmüş, aynı hızda da tüm dünyaya yayılmıştır.¹⁰ Ülkemizde de 1968 öğrencilerin başkaldırı yılı olarak bilinmektedir.

1.1.4.1. 27-28 Nisan 1960 İstanbul Olayları

1960'lı yıllarda siyasilerin idari politikaları ile CHP'nin DP'ye muhalif tavrı neticesinde hem toplum içinde hem de üniversitelerde kutuplaşmalar meydana gelmiştir. Giderek sertleşen ve önleyici, baskıcı bir politika izleyen DP yönetimine karşı üniversitelerde öğrenciler arasında anlaşmazlıklar yaşanmıştır. Bu anlaşmazlıklar 1960 darbesine giden süreci hızlandırmış, durum sağ-sol kutuplaşmasına kadar ilerlemiştir.

“27 Nisan 1960'ta İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrenci Derneği'nin Marmara Öğrenci Lokali'nde bir kongre düzenlen(miştir).”¹¹ Siyaset yapıldığı gerekçesiyle polis kongreyi dağıtıp öğrencilere müdahalede bulunmuştur. Müdahale sonunda 27-28 İstanbul-Ankara olayları baş göstermiştir. Öğrenciler DP yönetimini eleştiri anlamında İstanbul'daki yurtları dolaşmaya başlamış ve katılımcı toplamışlardır. 28 Nisan'da Beyazıt'ta Hukuk Fakültesi'nde buluşan öğrencilerle polisler arasında yine bir arbede yaşanmıştır. Arbede üniversite hocalarının da katılımı sebebiyle sakinleşeceği yerde ivme kazanmış, çıkan çatışmada bir üniversite öğrencisi hayatını kaybetmiştir. Ölen öğrenciyi anmak adına İTÜ'de bir protesto eylemi yapılmıştır. Bu eylemlere asker ve sıkıyönetim komutanlığı müdahale ederek sıkıyönetim ilan edilmiş, üniversitelerde, belirli bir süre için, eğitime ara verilmiştir. Olaylar İstanbul'dan sonra Ankara ve İzmir'e de sirayet etmiştir.¹²

1.1.4.2. 29 Nisan Ankara Olayları

İstanbul'da yönetimi protesto amacıyla başlayıp polisin müdahalesiyle çığ gibi büyüyen ve ertesi gün Ankara'ya sıçrayan öğrenci olayları birçok öğrenci ve polisin yaralanmasının ardından zorlukla durdurulmuştur. İstanbul'daki yürüyüşün devamı nitelikli bu eylem İzmir'de de öğrencilerin sessiz yürüyüşü olarak devam etmiştir. Yaşanan tüm bu olaylar ordu içerisindeki cuntaya cesaret vermiş, planlanan darbe girişimleri hayata geçirilmeye çalışılmıştır.¹³

1.1.4.3. 5 Mayıs Ankara Olayları/555K

İstanbul'da yaşanan olayların Ankara'ya sıçramasının ardından öğrencilerin “555K, beşinci ayın beşinci günü saat beşte Kızılay'da”¹⁴ toplanmak üzere kullandıkları şifredir. 555K olarak anılan bu olayda da amaç, harp okulunun İzmir'deki sessiz yürüyüşü gibi yaşanan olayları protesto etmek ve tepkide bulunmaktır.¹⁵ Bu olay da diğer olaylar gibi ortamın daha da gerilmesine neden olmuştur.

¹⁰ Koca, M. (2018). 68 Öğrenci Olayları ve Üniversitelerde Politik Şiddet, *Birey ve Toplum Dergisi*, C. 18, S. 15, s. 87-105.

¹¹ Temizgüney, F. (2018). a.g.m. s. 181.

¹² Temizgüney, F. (2018). a.g.m. s. 186-204.

¹³ Birand, M. A. vd. (2016). *12 Mart İhtilalin Pençesinde Demokrasi/Belgesel Kitaplar*. Ankara: İmge Kitabevi, s. 100-110.

¹⁴ Taşpınar, G. T. (1996). 27 Mayıs 1960 Askeri Darbesi. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul, s. 35.

¹⁵ Taşpınar, G. T. (1996). a.g.t., s. 35.

1.1.4.4. Kanlı Pazar

Tarihe Kanlı Pazar olarak geçen 6. Filo olayı, kızgın öğrenci grubunun İngiliz askerlerini taş ve sopalarla darp ederek denize döktüğü vakadır. Filonun İstanbul Boğazı'na demirleyişini protesto etmek için yapılan bu eylemin sonunda birçok kişi yaralanmış, iki kişi de ölmüştür. Eylem öncesinde polis bazı öğrenci liderlerini gözaltına aldığı için öğrenciler de bir polis şefini arkadaşlarına karşı rehin almışlardır. Üniversitede yaşanan bu olaya polisin müdahalesiyle arka tarafta bulunan öğrenci yurdunun içine kadar ilerleyen boğuşma sırasında Vedat Demircioğlu camdan dışarıya atılıp¹⁶ ölmüştür. İşlerin daha da kızışmasına neden olan bu olayla öfke 6. Filo'ya yönelmiş, Vedat Demircioğlu'nun cenaze töreninde yapılan yürüyüşle tekrar polis-öğrenci-sağcı/solcu gruplar arasında çatışma çıkmış, olaylar askerin müdahalesiyle önlenmiştir.

Sonuç olarak 1960-1980 yılları arasında üniversitelerdeki eğitime eleştiride bulunmak amacıyla yapılan gösteri, yürüyüş ve protestolar, iç ve dış nedenlerin etkisiyle hızla, geniş bir alana yayılarak öğrenci olayları halini almıştır. Bir bölgede başlayan bu olayların genç kesim arasında hızlıca yayılması siyasi ortamın da gerilimini artırmasıyla başlarda baskıcı bir rejim oluşmuş daha sonra verilen muhtıra ile hükümet değişimi yaşanmıştır. Bu nedenle 1960-1980 yılları arasında yaşanan gerilimli sürecin ordu, öğrenciler ve yönetim tabanında birçok soruna neden olduğunu, bu sorunların toplum yaşamını derinden ve olumsuz yönde etkilediğini söylemek mümkündür. Öğrenci olaylarının sağ-sol çatışmasına dönüşmesi, ordunun gidişata el atması, başarılı/başarısız birçok darbe girişiminin yapılması toplum yaşamını derinden etkileyen baskı, sansür, idam vb. olayların yaşanmasına neden olmuştur.

1.2. 1960-1980 TÜRKİYE'SİNDE SOSYAL YAPI

1960'lı yıllar, 27 Mayıs 1960 Askeri Müdahalesi nedeniyle olaylı başlamış, 12 Mart 1971 Muhtırası ile olaylı bitmiştir. 1961 Anayasası'yla ülkemizde toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı, örgütlenme özgürlüğü, hak arama hürriyeti, din ve vicdan özgürlüğü, toplu sözleşme ve grev hakkı, özerk üniversite, tarafsız televizyon, planlı ekonomi gibi yeni kavramlar¹⁷ gündeme gelmiştir. Bu kavramların sosyal hayata yansımaları; ekonomik kalkınma planlarının hazırlanması, öğrenci olayları, grev hakkı nedeniyle düzenlenen yürüyüşler, basına sansür, basının propaganda aracı olarak kullanılması, sağ-sol çatışması, sanatçıların ve akademisyenlerin gözaltına alınması, Yassıada süreci, idamlar gibi sonu kavgayla ya da kanla biten birçok olayın yaşanması şeklindedir. 70'li yıllarda ise ordu yaşama ve yönetime daha etkin şekilde yön vermeye başlamıştır. Cuntaların oluşması ve bunların ayrı ayrı darbe planları yapması sivilleri endişeye sokmuş, darbe olacak haberleri halkı ikiye bölmüş, iç karışıklık yaşanmasına neden olmuştur. Diğer yandan bu bozuk düzen içinde faili meçhul bombaların

¹⁶ Birand, M. A. vd. (2016). a.g.e, s. 149.

¹⁷ Özyiğit, M. (1962). Suçunuz Aydın Olmak, *Ilgaz*, S. 9, s. 38.

patlaması, bankaların soyulması¹⁸ kaosu iyice besleyip olayların büyümesine ortam hazırlamıştır. Metin Özyiğit, ülkenin durumunu *Ilgaz*'da yazmış olduğu bir yazıda şöyle betimlemiştir:

“Bir ulus vardır bu ülkede. Dayanaksız kişiler serpilmiştir aralarına. Kara sesler duyulur kara ağızlardan. Düz gitmesini, koşmasını bilmezler uygarlığa. İlle geri gidecekler gözleri önde önde. Uçurum bekler onları kapkara. Aydınlığı sevmezler, korkarlar. Tüm çabaları aydınlığı ve aydınları alaşağı etmektir. Mantar gibidirler. Kurumuş köklerde ararlar yeşermeyi. Elverişli çevredir onlara.”¹⁹

1.2.1. Ekonomi

1960-80’li yıllarda Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1963-1967), İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1968-1972), Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı (1973-1977), Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı (1979-1983) uygulanmıştır. Bu planlar dâhilinde ülkemizde birçok gelişme ve yenileşme adımları atılmıştır.

BBYKP ile ülkemizde uzun vadeli ve kalıcı değişimler için uzun sürelerle ve iyi bir planlamaya ihtiyaç duyulduğu belirtilmiştir. İBYKP ile kişi başına düşen gelirin artırılması, gelir dengesizliğindeki adaletsizliğin giderilmesi, istihdam oranının artırılması gibi sosyal alanlara olumlu şekilde etki edecek bir plan yapılmıştır. ÜBYKP ile ülkemizde milli gelirin artırılması, dış ülkelerle yapılan ithalat/ihracat gibi ticari faaliyetlerin bağımsızlaşması, yerli malı üretiminin teşvik edilmesi hedeflenmiştir. Ne yazık ki ÜBYKP ülkemizde koalisyon hükümetleri dönemine denk gelmiştir. Bu sebeple planın uygulanmasında zorluklar yaşanmıştır. 1980’de darbeye denk gelen DBYKP ise gecikmeli olarak uygulanmıştır. Enflasyonun ve dış ülkelere ödenen borçlardaki açıkların giderek arttığı bu yıllarda ülkemizde genellikle sanayileşme adımları atılmıştır. Sanayileşme ile öncelikle dış borçların kapatılması ve sonrasında milli gelir seviyesinin yükseltilmesi planlanmıştır. Tüm bu planlamalar elbette gelişmelerin yaşanmasını sağlamıştır. Fakat söz konusu dönem içerisindeki ideolojik, politik ve toplumsal kaosu dinmesi sağlanamamıştır. Sanayinin gelişmesi, maddi anlamda başarı sağlarken toplumsal anlamda “göç” sorununa neden olmuştur. Göç hareketleri yüzünden köy ve kent arasında belli bir uçurumun oluşması, sosyal tabakalaşma nedeniyle insanlar arasında çatışmaların yaşanması, gelişen hayat şartları karşısında işçi kesiminin hak talep etmesi, adaletsiz gelir dağılımı sebebiyle “özel” kurum ve kuruluşların (teşvik edildiği için) artması, zengin-fakir ayrımının oluşması gibi birçok sorun birbirini doğurmuştur.

Mehmet Ali Birand, *12 Mart İhtilalin Pençesinde Demokrasi* adlı eserinde ülke ekonomisini şöyle anlatmıştır: “Türkiye Ekonomisi askeri müdahalelerin geçici hükümetlerin elinde istikrarsız, durgun bir hal almıştı. 1965’ten sonra sistem yerleşmeye başladı. Ekonomi de kendine geldi. 2. Kalkınma planıyla liberal bir ekonominin çarkları donduruldu. Özel sektör teşvikleri bir yandan, Keban Barajı, Boğaz Köprüsü gibi büyük projeler öbür yandan, ülkede refah yayılmaya başladı. Köylere

¹⁸ Birand, M. A. vd. (2016). a.g.e, s. 179.

¹⁹ Özyiğit, M. (1962). a.g.m., *Ilgaz*, S. 9, s. 5.

elektrik gidiyor, dünyadaki büyümeden Türkiye de nasibini alıyor, ülke Başbakan'ın tabiriyle 'ikiye katlanıyor'du. Enflasyon yüzde 5'ti. (...) Tabii bu canlılık sosyal yaşama da yansiyordu. Sendikalar, dernekler, üniversiteler kıpır kıpırdı.”²⁰

Ülkedeki bu siyasi, ekonomik ve toplumsal hareketlilik dönem yayıncılığını da etkilemiştir. *İlgaz* dergisi de yayınladığı birçok metinde ülke ekonomisi hakkında bilgi vermiştir. Oğuz Kazım Atok, “Yürütme Gücünün Sertliği Yumuşaklığı” başlıklı yazısında 1960-1980 yıllarındaki ekonomi ve siyasi güç ilişkisini şöyle yorumlamaktadır: “İnönü Atatürk çağında da başbakandı, bugün de başbakan. Bunca deneyime ve iradesine rağmen bugün tasavvurların üstünde birtakım güçlükler karşısında, XVI'ncı Büyük Kurultayın kapanış söylevinde: ‘İç politikada ve dış politikada karşısında bulunduğumuz güçlükler, söylediğim kadar ve tahmin edemeyeceğiniz kadar büyüktür’ diyor. Nesneleri meydanda: Bugün nüfus otuz milyonun kapısında. Her yıl memleket yaşamına üniversitelerden beş binin üstünde bilim ve fen adamı dökülüyor. On iki milyarlık bütçe bile ihtiyaçlara tam cevap veremiyor, finansman sağlama her düşüncenin önüne geçiyor. En bilgisiz köylü, bir vatandaş olarak dünya nimetlerinden, refahından, milli gelirin bölümünden hisselenmek istiyor. Türlü akımların çekiminde haklar ve istekler yarış içinde. Nihayet ihtilal sarsıntısı geçirmiş bir memleketiz. Dış politikada yardım. Güven konusunda eskisinden kaypak. Zorbalıkla bu memlekette sosyal ve ekonomik hamleler yapılabileceğini düşünenler, halkı anlamamışlar demektir. (...) Demokrasi üstüne işleyen Yürütme Gücü yetersiz yöneticiler elinde dejenere olmaya çok elverişlidir.”²¹ Oğuz Kazım'ın da belirttiği üzere, yöneticiler tarafından ülke sorunlarına dair çözümler üretilmeye çalışılsa da bunlar yeterli değildir. Darbelerin yaşanması, sorunlara zorbalıkla çözüm bulunmaya çalışılması, eğitimsizlik ve cehaletin halen devam ediyor olması yöneticilerin yetersiz kaldığını ispatlar. Bu sebeple sadece ekonomik yenilikler problemleri çözmeyecektir. Diğer alanlarda da değişime ve gelişmeye ihtiyaç vardır. Karaahmetoğlu, “Kaynar Kazan Kapak Tutmaz” adlı yazısında ekonomik ve sosyal problemlerin eğitimsizlik yüzünden devam ettiğini, bu problemleri sadece tespit etmekle yetindiğimizi, böyle giderse sürecin aynen devam edeceğini ve tekrarlayacağını ifade etmiştir: “Ekonomik sosyal siyasal bunalımlarımız eğitimsizlik yüzünden sürüp gidiyor. Yirminci yüzyılda elimiz belimizde halkımızın yoksulluğuna türküler yakıp makaleler döşemekten öteye geçemiyoruz. Uygarlaşmadan, yenilenmeden, bilimselleşmeden ulusal sorunlarımızın kaynar kazanı kapak tutmayacak, her gün yeniden patlayacaktır.”²²

Özetle 1960-1980 yıllarında devlet elinin ekonomi sahasında bir takım yeniliklere gittiğini söylemek mümkündür. Bu yenilikler kısa süreli rahatlama sağlasa da gelir dağılımındaki adaletsizlik, zengin-fakir ayrımı, köy-kent ikilemi, göç gibi ülke içi sorunların oluşmasına neden olmuştur. Abdullah Takım'ın “Türkiye’de 1960-1980 Yılları Arasında Uygulanan Kalkınma Planlarında Maliye Politikaları” adlı makalesinde aktardığına göre, birinci ve ikinci kalkınma planlarıyla hedeflenen gelişmeler

²⁰ Birand, M. A. vd. (2016). a.g.e. s. 143.

²¹ Atok, O. K. (1963). Yürütme Gücünün Sertliği Yumuşaklığı, *İlgaz*, S. 21, s. 6.

²² Karaahmetoğlu, İ. (1971). Kaynar Kazan Kapak Tutmaz, *İlgaz*, S. 113, s. 1.

gerçekleşse de 1970'lerden sonra enflasyon artmıştır. Üçüncü planda, dünya genelinde petrol sıkıntısı yaşandığı için hedeflere ulaşılamamıştır. Dördüncü planda ise dış borçlar ve istenilen hedefler arasında büyük farklar oluşmuştur. Bu sebeple uzun vadede planlı gelişimi hedefleyen kalkınma planlarının ülke ekonomimiz için yetersiz kaldığını söylemek mümkündür.

Ilgaz dergisinin ekonomik sorunlara karşı devleti ya da yönetimi yeren bir tavrının olmadığı, sorunların eğitimle halledilebileceğine inandığı, eğitim alanında yapılan çalışmalarda ilgili makam ve kurumlardan destek istediği, yönetime karşı olmak yerine dergideki “Milli Eğitim Bakanına Açık Mektup”²³ gibi metinlerle idari makamlara çağrıda bulunduğu görülmektedir.

1.2.2. Eğitim

Ilgaz dergisinin sahibi ve sorumlu yönetmeni Murat Sinan ile İsmail Karaahmetoğlu öğretmendir. Bu sebeple derginin eğitime verdiği önem yadsınamaz. *Ilgaz*, bünyesinde pek çok öğretmene, şaire ve yazara ait eğitimle ilgili metinleri barındırmaktır. Yayınlanmaya başladığı tarihten itibaren halkın eğitilmesi gerektiğinin altını ısrarla çizen *Ilgaz*'da bu mesele çok yönlü ele alınmıştır. Karaahmetoğlu'nun “Ölüm Eğitimi” adlı şiirinden şu mısralar onun eğitimle ilgili eleştirel görüşlerini ifadeye yeterlidir:

“Arı kovana

Sürü Ağıla

Yürür gibi

Öğrenci okula

Öğretmen kıyıma

Yönetim buyruğa sarılır.

Oyların oyuncusu

Bir yaprak gibi

Açar kapar okulları

Öğrenci alımcıları küçüle küçüle

Santimetreye kadar bir can yazar

Bu eğitimsizlikte

Öğrencilik ömrü

Karacaahmetten

²³ Karaahmetoğlu, İ. (1962). Milli Eğitim Bakanına Açık Mektup, *Ilgaz*, S. 4, s. 1-2.

İvedik gömütlüğüne doğru

Uzar da uzar.”²⁴

Şiirden de anlaşılacağı üzere darbeye gebe yılların art arda yaşandığı ülkemizde eğitim sürekli sekteye uğramıştır. Önce 1960, sonra 1971 ve en son 1980’de yaşanan darbe/darbe girişimleri toplumun en genç kesimlerine kadar etki ederek o yıllarda öğrenci olaylarının yaşanmasına neden olmuştur. Giderek artan kanlı şiddet olayları ve sağ-sol çatışmaları nedeniyle ülkemizde pek çok kez eğitime ara verilmek zorunda kalınmıştır.

1960-1980 yıllarında iktidara gelen yöneticiler eğitim konusunda pek çok düzenlemeler yapmış, kurallar koymuş, problemlerin tespiti için Milli Eğitim Şûraları toplanmıştır. 1961’de çıkarılan 222 Sayılı İlköğretim Kanunu ve 1973’te çıkarılan 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu,²⁵ Cumhuriyet dönemi eğitimini derinden etkileyen ve değiştiren yasalardır. Söz konusu yıllarda 25 hükümet, 27 Milli Eğitim Bakanı ve 218 yönetmelik değişikliği²⁶ olmuştur.

1960-1980 yılları arasında Milli Eğitimin Temel Kanunu ile pek çok konu üzerine düşünülmüş, tartışılmıştır. Bunlar özel eğitim, okul öncesi eğitim, öğretmen yetiştirme, ilk öğretmen okulları, eğitim enstitüleri, üniversitelerde eğitimin yaygınlaştırılması, eğitimin kız ve erkek çocuklar için zorunlu hale getirilmesi, eğitimin kentten kırsala/köye ulaştırılması, eğitimde birlik ilkesinin uygulanması, eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması olarak sıralanabilir. Ancak siyasi alanda yaşanan sürekli el değişikliği, söz konusu konular için üretilen çözümlerin uygulanmasını zorlaştırmış ya da geciktirmiştir. Bu sebeple 1960-1980 yılları arasında eğitimde yenilik ve değişikliklere gidilse de çağdaş eğitim seviyesine ulaşamamıştır. İki darbe, bir muhtıra sürecinde eğitimde okul, öğretmen ve öğrenci sayısında artış görülse de alınan/verilen eğitimin kaliteli bir eğitim olduğunu söylemek güçtür. Darbe sürecinde eğitimin sekteye uğraması, enstitülerin kapatılması, üniversitelerde çoğunlukla öğretim üyelerinin sürgüne gönderilmesi, sağ-sol çatışması yüzünden öğrencilere kutuplaşmaya dayalı eğitimin verilmesi, açığa alınan öğretmenlerin yerine yeni öğretmenlerin yetiştirilmesi için staj yaptırılmadan, teoriye dayalı yöntemlerin (Mektupla Öğretim, Hızlandırılmış Öğretim²⁷ vb.) kullanılması nedeniyle kaliteli eğitim veril(e)memiştir. Bu süreçte eğitimin siyaset ve politikanın ayağı olarak kullanıldığını söylemek mümkündür.

İsmail Karaahmetoğlu, “okullarımızda, sosyal çevremizde ve ailemizde demokrasi eğitimi değil anti-demokrasi eğitiminin gözde olduğu görülüyor”²⁸ cümleleriyle ülkemizde güdümlü eğitim verildiğini ve bunun demokratik olmadığını belirtmektedir. Karaahmetoğlu, “Gençlik, eğitim sorunlarının dışına düşürülerek yaşlarının başlarının çok uzağındaki siyasal kavganın yemi oldular. Niteliksiz eğitim,

²⁴ Karaahmetoğlu, İ. (1980). Ölüm Eğitimi, *İlgaz*, S. 221, s. 2.

²⁵ Kılın, T. (2020). İki Darbe Arası Dönemde Türk Eğitim Tarihi (1960-1980), Yüksek Lisans Tezi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Hatay, s. 233.

²⁶ Kılın, T. (2020). a.g.t., s. 235.

²⁷ Kılın, T. a.g.t., s. 234.

²⁸ Karaahmetoğlu, İ. (1962). Eğitimde Baskı, *İlgaz*, S. 11, s. 4.

niteliksiz öğretim, niteliksiz yönetim bu çocukları kendine kurban etti”²⁹ diyerek gençliğin ziyan olduğunu ifade etmiştir.

Zeynel Kozanoğlu da *İlgaz*’ın 15. Sayısında, “yüzde seksenimiz okuma yazma bilmiyor bugün. Şapka kanunu çıkardık, kıyafet kanunu çıkardık. Bugün şapka ile düşman gözüyle bakanlar kıyamet gibi. Yetmiş ilimiz varsa yetmiş türlü giyinişimiz var. Kadınlarımızı kara çarşafın pençesinden kırk yıldır kurtaramadık. Bir medeni kanunumuz var, Türkiye’nin yarısı imam nikâhıyla yaşıyor bugün. Ve birçok bölgelerimizde karı boşamak, söz gelimi bir iş adamının sekreterine yol vermesinden çok çok daha kolaydır”³⁰ diyerek Atatürk ilke ve inkılaplarının tam tersine giden eğitim sistemimiz ile toplum yapımızı eleştirmiştir.

İlgaz, eğitim alanında sadece eleştirel yazılar neşretmekle kalmamış, yayımlandığı süre içerisinde yapılan Milli Eğitim Şûraları’nın kararlarını, değerlendirmelerini de okura sunmuştur. Buna göre dergide Milli Eğitim Şûraları’yla ilgili toplam 6 metin tespit edilmiştir. Murat Sinan, “Eğitim Şûrası Toplanırken” adlı metinde ülkemizdeki eğitimi dışarıdan değerlendirmek için getirilen uzmanlar³¹ sayesinde raporlaştırılan tespitlerin yetersiz olduğunu söylemiştir. Baha Galip Tunalıgil 7. Eğitim Şûrası’nın günlük meselelere takıldığını yeni tekliflerin üyeler tarafından hazırlanmadığını³² öne sürmüştür. *İlgaz*’da 84. sayıda “Eylül Ayı ve Devrimci Eğitim Şûrası” adlı metinde yapılması planlanan yenilik ve eğitim desteklerinin cankurtaran beklercesine beklendiği söylenmiştir. Bu cümleler eğitim alanında atıl(may)an adımların ne derece geciktiğini işaret etmektedir. 9. Milli Eğitim Şûrası, derginin 159. sayısında ele alınmıştır. Bu toplantıda köklü değişiklikler yapılacağına ilişkin taslak metinlerden bahsedilmiştir. Mehmet Rauf İnan’ın yazmış olduğu metinde alınan kararların yararlı olacağı ve tez zamanda hayata geçirilmesi gerektiğine dair inancın var olduğu görülmektedir. Dergide şûralarla ilgili neşredilen son metin yine Mehmet Rauf İnan’ın kaleminden çıkmıştır. Bu metin 9. Milli Eğitim Şûrası’nın kapanış konuşmasıyla ilgilidir.

Özetle 1960-1980 yılları, eğitimde birçok yenilik ve değişimin yapılmaya çalışıldığı fakat siyasi/politik nedenlerle sekteye uğratıldığı bir dönemi imler. *İlgaz* dergisi, neşredildiği dönemin sorunlarından uzak kalmayarak başta eğitim olmak üzere pek çok alanda topluma ayna tutma görevini üstlenmiştir. Bu sebeple eğitimle ilgili eleştiri, görüş ve önerileri okurlarıyla buluşturmuştur.

1.2.3. Kültür-Sanat

1960-1980’li yıllarda kültür ve sanat ortamı da diğer toplumsal/sosyal alanlar gibi darbe girişimlerinin ve şiddet olaylarının yaşandığı olumsuz havadan etkilenmiştir. Kültürel bağlamda ülkemizdeki sosyal ilişkilerinin zedelendiğini söylemek mümkündür.

²⁹ Karaahmetoğlu, İ. (1979). Ölüm Külleri, *İlgaz*, S. 208, s. 1.

³⁰ Kozanoğlu, Z. (1963). Bizim Sorunumuz, *İlgaz*, S.16, s. 17.

³¹ Murat Sinan, 1951’de Türkiye’ye davet edilen Eğitim Uzmanı Prof. Dr. K. V. Wofford gibi isimlerden bahsetmektedir. Kendisi de 1964’te bu uzmanlardan biri olan E. K. Green ile eğitim programları üzerine röportaj yapmıştır. Bu röportaj *İlgaz*’ın 30. sayısında neşredilmiştir.

³² Tunalıgil, B. G. (1962). Milli Eğitim Şûrasının Meseleleri, *İlgaz*, S. 14, s. 17-18.

Kardeş kavgası olarak da bilinen sağ-sol olayları nedeniyle insan ilişkilerinde araya mesafe girmiştir. Birlik ve beraberlik duygularını zedeleyici düşüncelerin olduğu dönemlerde gruplaşmaların tehlikeli görülmesi, iki ya da üç kişiden fazla insanın bir arada bulunmasının yasaklanması gibi katı kurallar kültürümüzü toplumsal yozlaşmaya itmiştir. Din ve inanç sistemlerinin sorgulandığı bu dönemlerde her yönden kutuplaşmanın yaşanması, Atatürk ilke ve inkılaplarının sorgulanması ile karışıklıklar olmuştur. İnsanın insanı sevdiği, değer verdiği kültür ve inanç sistemimizde insandan soğuma, topluluklardan uzaklaşma, bireyselleşme, yalnızlaşma gibi yeni düşünceler oluşmuştur. Bu düşünceler kültür, sanat, eğitim gibi alanlarda, edebi eserlerde kendini göstermiştir.

Sanatta pek çok yeni düşüncenin olduğu 1960-1980'li yıllarda ülkemizde resim heykel gibi alanlarda da yenilikler yaşanmış, o yıllarda sanatçıların düzenlediği sergiler dikkat çekmiştir.³³ Sinema bu dönemlerde daha çok toplumsal konularla ilgili gelişim göstermiştir. Toplumsal Gerçekçi Sinema, Ulusal Sinema, Halk Sineması, Milli Sinema gibi görüşler ortaya atılmıştır. Filmlerde gecekondu yaşamı, fakirlik, işçi-işveren-sendika problemleri, köy-kent ikilemi ve orta halli insanların hikâyelerine yer verilmiştir. 1960 sinemasında Metin Erksan, Lütü Akad, Atıf Yılmaz, Halit Refiğ, Memduh Ün, Osman Seden, Duygu Sağıroğlu, Ertem Göreç, Ertem Eğilmez, Feyzi Tuna, Yılmaz Güney, Bilge Olgaç gibi isimler toplum sorunlarını irdeleyen isimlerdir.³⁴

1970'lerde film sayılarında artış gözlenmiştir. Yaşanan darbeler, basına sansür uygulanması gibi katı kurallar nedeniyle halkı gerçeklerden uzaklaştırarak düşünceleri bastırmak, uyuşturmak adına radyo ve televizyon yayımlarında farklı politikalar uygulanmıştır. Siyasi alanı rahatsız etmeyecek, fakat halkı da eğlenceden yoksun bırakmayacak deyim yerindeyse oyalayacak şekilde seks filmleri, dini filmler, arabesk filmler çekilmiştir. Bu filmlerin sinemalarda oynatılması, aile bireylerinin birlikte sinemaya gitme oranında azalmaya sebep olmuştur. Dönem yönetimi de muhafazakâr kesimden gelen itiraz ve şikâyetler üzerine sinemaları kapatarak/gösterim yasağı koyarak duruma el koymuştur. Süreç içinde sinemadan elde edilen gelirin azalması ve ekonomik sorunların artması nedeniyle siyah beyaz filmlerle renkli filmler arasındaki sayısal fark giderek artmıştır. TV kullanımının da zamanla artmasıyla sinema sektöründe gerileme yaşanmıştır. Bu gerilemeye engel olmak için Kültür Bakanlığı Sinema Dairesi Başkanlığı kurulmuş, sansür ve baskı arttırılarak seks, arabesk, din ve siyaset içerikli filmlere göz yumulmuştur.³⁵

1980'li yıllara doğru Halk Sineması ve Devrimci Sinema gündeme gelmiştir. İç göç nedeniyle köy-kent sorunlarının anlatıldığı filmlerden sonra yenilenen ve değişen dünyada kadın olgusu dikkat çekmiştir. Kadının aile ve toplum içindeki yeri irdelenmiş, geçim sıkıntısı, sosyal ve bireysel haklar üzerinde durulmuştur. Devrimci sinemada ise genellikle filmlerde sağcı-solcu kişinin olağan hayat şartlarında yakalanıp işkence

³³ Antmen, A.(2005). Türk Sanatında Yeni Arayışlar, Doktora Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul, 128-133.

³⁴ Tugen, B. (2011). Türk Sineması'nda Düşünce Oluşumu: 1960-1980 Dönemi Yönetmenleri ve Filmleri, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya, s. 37-58.

³⁵ Tugen, B. (2011). a.g.t., s. 37-58.

çektirilerek hapse atılışı ele alınmıştır. Bu durum dönem edebiyatında da kendini göstermiştir. Özellikle 80 darbesinden sonra pek çok yazar düşünceleri nedeniyle hapse giren, işkence çeken ana karakterler üzerinden edebi metinler yazmışlardır.

1.2.4. Basın-Yayın

Ülkemizde iki darbenin yaşandığı ve hükümete asker tarafından bir muhtıranın verildiği yirmi yıllık süre içerisinde basın tam anlamıyla siyasetçilerin elinde kukla haline gelmiştir. Halkı yaşanan olumsuz olaylardan uzak tutmak amacıyla pek çok dönemde sansüre maruz kalan basın, yeri geldiğinde siyasetçilerin propaganda aracı olarak kullanılmıştır. Ülkemizde “tarafsız basın” ilkesi çiğnenmiştir. Mehmet Ali Birand, ülke gündemini derinden etkileyebilecek bir olay olan “Menderes’in İdamı” konusunda basının tavrını şöyle anlatmaktadır: “Menderes’in idamının ertesi günü Başkent’e bir sessizlik çöktü. Sanki ülkeyi on yıl yönetmiş olan Başbakan asılmamıştı. Ne partilerden bir açıklama, ne protesto yürüyüşleri... Sokaklar sakin, Meclis tepkisiz, gazeteler yorumsuzdu. Kiminde küçük bir haber, kiminde sıradan bir başlık, kiminde birkaç resim... Hepsi o kadar. Dönemin üç büyük gazetesi; Hürriyet, Milliyet ve Cumhuriyet, bütün telkinlere rağmen Menderes’in darağacında çekilmiş fotoğrafını yayınlamadılar. Gösterilebilen yegâne tepki de bu oldu... Aslında infazlardan tam 10 gün önce basının en önde gelen isimleri Devlet Başkanı Gürsel’in huzurunda 27 Mayıs’a sadık kalacaklarına dair bir bildiri imzalamışlardı. Ancak yine de askerler ‘ne olur ne olmaz’ diye basının veya kamuoyunun olası bir tepkisine karşı önlem almışlardı.”³⁶ Tarafsız basın ilkesinin uygulanamadığı ülkemizde tutarlı haber sunan basın organları da yoktur. Söz konusu basın, hükümetin aldığı tedbirler neticesinde sansüre maruz kalan, silik, halka doğru bilgi ver(e)meyen basındır. Üstelik bu durum sağ-sol kavgasında okur-yazar insanların kutuplaşmasına, “bu dergi/gazetede yazan yazar sağcı/solcudur” şeklinde ayırım yapılmasına neden olmuştur. İsmail Karaahmetoğlu, “Tutku Pazarları” adlı yazısında durumu şöyle anlatmaktadır: “okuma, kendini bulma, kendine gelme özgürlüğü sevebilme sürecidir. Gazete ve dergilerdeki imzalara bakarak basını damgalamaya çalışan tutkucular neredeyse babalarına da şüpheyle bakacaklar. Şu şu imzalar sağcı... Şu şu imzalar solcu... Şu şu imzalara iş yok. Tabi tek taraflı tutsak değer kendi adında. Bu çekişmeli eğilimler hiç dengede durmaz. Bu isim kuşkusu en çok okumadan izlemeden hüküm verenlerde... Sorsanız yirmi sekiz milyonu der. Fakat bu milli bütünlüğü de bilinçsiz tutkuları ile parçalamağa çalışır.”³⁷ Karaahmedoğlu’na ait bu cümleler 1962 yılında neşredilen *Ilgaz* dergisinden alınmıştır. Yine aynı derginin 1966 yılında yayınlanan “Basın Özgürlüğü” adlı yazısında “Basın merdivenlerine eğreti korkuluklar dizerek ona buna payanda olmak, yazar suçlamak, sizden-bizden ikilisini yaratmak milli bütünlüğümüze aykırı bir tutumdur. Düşünce ve görüş ayrılıklarını öfke ve bunalım salıncağı yapıp, okur-yazarı sayılı toplumumuzu kültür buhranına sürüklemek, bağımsız düşünce yollarını kapamak çağdaş uygarlık düzeyinin gerisine sinmek olur. (...) Abdülhamit saltanatında kurulmuş sansür encümenlerini diriltten her devir basın tarihinin yüz karası olacaktır”³⁸ cümleleri yer

³⁶ Birand, M. A. vd. (2016). a.g.e., s. 16-17.

³⁷ Karaahmetoğlu, İ. (1962). Tutku Pazarları, *Ilgaz*, S.10, s.1.

³⁸ Karaahmetoğlu, İ. (1966). Basın Özgürlüğü, *Ilgaz*, S. 60, s. 3.

almaktadır. Üzerinden dört yıl geçmesine rağmen basın ve sansür cephesinde hiçbir gelişme/değişimin olmaması eleştirilmiştir. Halkla iletişimin çalışıldığı bu dönemde İsmail Karaahmetoğlu, bilinçli okur ile sorunların çözüleceğine inanmıştır. *İlgaz*'ın 9. yılında yazdığı şu cümleler bunun kanıtıdır: “Günümüz okurları bilinçlendiği dergiler yöresinde yan yön arayarak kümelenmektedir. Çağdaş ve devrimci değerlere sırt çevirmiş, çıkar avında çabuk tükenmiş gerici yayınların köküne kibrit suyunu yine bilinçli okurlar dökecektir.”³⁹

1.2.5. Edebiyat

1960-1980 dönemi edebiyatı, Cumhuriyetin ilanından sonra pek çok yenilik ve değişimi içinde barındıran edebi eserlere ev sahipliği yapmıştır. Söz konusu yıllarda toplumu derinden etkileyen sosyal, siyasi pek çok olay yaşanmıştır. Oluşturulduğu ortamdan izler taşıyan edebi eserlerde de bu olaylar ele alınmıştır. Dönemi daha iyi kavrayabilmek adına kısaca edebi türlerin neler olduğunu, hangi konuların işlendiğini, varsa gruplaşma/kutuplaşmaların neler olduğunu incelemekte fayda vardır.

1960-1980 romanı güdümlü eserlerin ortaya konduğu bir dönemi imler. Türk Edebiyatı'nda 1950'lere kadar Tanzimat Dönemi, Fecr-i Âti, Servet-i Fünûn, Millî Edebiyat gibi dönemlerde daha çok Anadolu, Anadolu'nun sorunları, gelişmişlik düzeyi, bunalıma giren şair/yazarların bireysel duygu ve düşünceleri, milli duygu/düşünceler, doğu-batı sorunları, giderek özenti bir toplum halini alan insanımızın durumu gibi konular ele alınmıştır. Berna Moran, 1950'lerde romanda ilk dönemlerde Batı-Doğu sorununa, ikinci dönemde ise Cumhuriyet dönemiyle oluşan sınıflaşma, sömürü, haksız düzen nedeniyle sınıfsal sorunlara yönelim olduğunu ifade etmektedir.⁴⁰ Başlarda dönem dönem yazarların esere müdahale ettiği, okuru yönlendirmeye çalıştığı bu romanlarda uzun yıllar sonra konularda değişiklikler görülmüştür. Cumhuriyetin ilanı ile birlikte yeni düzen, demokrasi, ahlaki değişimler, Sanayi İnkılabı, Lâtin alfabesine geçiş gibi toplum yapısını derinden etkileyen yenilikler edebiyatımızda da konu olarak yerini almıştır. Bir çeşit kutuplaşmaya neden olan bu yenilikler neticesinde sağ-sol ayrımı oluşmuş, edebiyatımızda darbeleri ele alan eserler yazılmıştır. 12 Mart romanları genellikle işkence ve hapis konularını ele alan, Berna Moran'ın deyimiyle siyasal, devrimci yapıtlardır. Erdal Öz, *Yaralısin* (1974); Çetin Altan, *Bir Avuç Gökyüzü* (1974); Füruzan, *47'liler* (1974); Tarık Dursun K., *Gün Doğdu* (1974); Sevgi Soysal, *Şafak* (1975); Samim Kocagöz, *Tartışma* (1976); Adalet Ağaoğlu, *Bir Düşün Gecesi* (1979) gibi eserler 12 Mart sürecini gerçekçi bir dille ele almış eserlerdir.⁴¹ Bu eserlerde ana karakter solcu gruba dahil olan, birtakım eylemlere karıştıktan sonra yakalanan ve işkence gören kişidir. 12 Mart romanlarında genellikle darbe girişimi, bunun nedenleri ve sonuçları üzerinde durulmamıştır. Daha çok darbeden sonraki süreçte yönetici grubun darbeci gruba yapmış olduğu eziyet, bu eziyetin bireysel ve toplumsal sonuçları, hapis cezaları ve mahkûm hayatı gibi konular üzerinde durulmuştur. Berna Moran, bu

³⁹ Karaahmetoğlu, İ. (1969). Dokuzuncu Yıl, *İlgaz*, S. 97, s. 3.

⁴⁰ Moran, B.(1994). *Türk Romanına Eleştirel Bir Bakış 3/Sevgi Soysal'dan Bilge Karasu'ya* (2. Basım), İstanbul: İletişim Yayınları, s. 9.

⁴¹ Moran, B.(1994). a.g.e., s. 9-13.

sebeple 12 Mart romanlarının estetik boyutunun değil, tarihi önemi açısından, sosyolojik boyutunun önemli olduğunu söylemektedir.⁴²

Edebiyatımızda 12 Mart romanlarının ardından toplum için güçlü etkiler uyandıran bir darbe girişiminin, 12 Eylül 1980 darbesinin, romanları yazılmıştır. Bu romanlar 12 Mart romanlarındaki gerçekçi anlatımdan uzak eserlerdir. 12 Eylül yönetimi önceki darbeye ya da darbe girişimlerine göre daha sert, daha yıpratıcı, daha baskıcı yaptırımlara gitmiş ve bu yaptırımlar idama kadar giden kararlar neticesinde uygulanmıştır. Bu sebeple toplum yapısının daha da kötüye gittiği, insanların birbirinden uzaklaştığı, bireyselliğin ön planda olduğu o dönemlerde edebi eserlerin karakterlerinde de içe kapanma, bireysel olana yönelme durumu gözlenmiştir. Modern ve post-modern edebiyat tartışmalarının başladığı bu süreçte romanımızın konu alanı bireysellik ölçüsünde daralsa da teknik anlamda genişlemiştir. Pastiş, ironi, kolaj, üst kurmaca, geriye dönüş tekniği, metinlerarasılık gibi tekniklerle anlatılmak istenenler eserin içine gizlenmiş, yazarlar eserde varlığını okura belli eden metinler oluşturmuşlardır.

1960-1980 romanı karakterler üzerinden toplumsal sorunların ele alındığı, bireyselliğin ön planda tutulduğu eserlerden oluşmaktadır. Edebiyatımızın modern/postmodern dönem olarak da adlandırılan bu sürecinde Yusuf Atılgan, Adalet Ağaoğlu, Bilge Karasu, Oğuz Atay, Ferit Edgü, Nazlı Eray, Orhan Pamuk, Latife Tekin, Selim İleri, Murathan Mungan, Buket Uzuner, Hasan Ali Toptaş, İhsan Oktay Anar⁴³ gibi isimler dikkat çekmektedir. Adalet Ağaoğlu'nun "Bir Düğün Gecesi", Oğuz Atay'ın "Tutunamayanlar", Orhan Pamuk'un "Kara Kitap" adlı eserleri bu dönemin ürünleridir. 1960-1980 arasında romanda başlayan bu değişimin 70'lerin sonundan itibaren kuvvetlenerek 80'li yıllardan sonra da ivme kazanarak devam ettiğini söylemek mümkündür.

Özetlenecek olursa 1960-1980 yıllarında Türk romanı bireysellikten ve gerçekçilikten uzaklaşan, giderek toplumun, sınıfsal çatışmaların yerine içsel-ruhsal çatışmaların ele alındığı, karakterler üzerinden sorgulamalara gidildiği bir dönemin eserleridir.

Özcan Bayrak'a göre Cumhuriyetin ilanından sonra hikâyeciliğimizde dört dönem vardır. Bunlar: Cumhuriyet Dönemi'nin ilk hikâyeleri (1920-1930), Arayışlar Dönemi -Bu dönemde Vakit Gazetesi Çevresi ve Sosyal Gerçekçiler aktiftir- (1930-1945), Savaş Sonu Hikâyeleri (1945-1960) ve 1960'tan Günümüze kadar kendi sesini arayan yazarlar.⁴⁴

Savaş Sonu hikâyeleri olarak adlandırılan dönemde 2. Dünya Savaşı sonucunda yaşanan buhranlı günler, özgürlük kavramı, barış özlemi, insan sevgisi gibi konuların yanında köy gerçekliği de ele alınmıştır. Hikâyeciliğimizin üçüncü evresinde İlhan Tarus, Kemal Bilbaşar, Samim Kocagöz, Orhan Kemal, Haldun Taner, Sabahattin

⁴² Moran, B.(1994). a.g.e., s. 17.

⁴³ Karataş, T. (2018). *Ansiklopedik Edebiyat Terimleri Sözlüğü*, Ankara: İz Yayıncılık, s. 272.

⁴⁴ Bayrak, Ö. (2016). *Sorularla Yeni Türk Edebiyatı*. İstanbul: Kesit Yayınları, s. 157-159.

Kudret Aksal, Oktay Akbal, Vüs'at O. Bener, Necati Cumalı, Tarık Dursun K. Gibi isimler önemli eserler vermişlerdir. Diğer yandan dördüncü dönemde, kendi sesini arayan yazarlar, olarak adlandırılan dönemde postmodern anlatı yöntemleri ve bireysel duygu ve durumlar ele alınmıştır. Bu evrede romanda olduğu gibi Yusuf Atılgan, Nazlı Eray, Oğuz Atay, Nazan Bekiroğlu, Leyla Erbil, Ferit Edgü, Tomris Uyar, Rasim Özdenören, Şevket Bulut, Mustafa Kutlu gibi isimler dikkat çekmektedir.⁴⁵ Görüldüğü üzere 1960-1980 hikâyeciliğimizde de romancılığımızda olduğu gibi bireysel olan konulara yönelme, farklı gerçeklik algısı oluşturma, anlatımda yeniliklere gitme, farklı teknikleri deneme gibi arayışlar kendini göstermiştir. Edebi alanda hiçbir tür birbirinden bağımsız değildir. Hikâye ve romanda görülen bireyselleşme, duyguları derinden farklı tekniklerle işleme düşüncesi şiirde de İkinci Yeni'nin imge dünyası ile varlığını göstermiştir. Aynı durum sanatta da (heykel, mimari ya da resim) kendini göstermiştir. Giderek soyutlaşan, sorgulamaya, anlam aramaya iten düşünce yapısı, o yıllarda yaşanan olumsuz hayat şartları ve baskıcı yönetimle, art arda gelen darbe girişimleriyle yakından ilgilidir.

Tiyatroyla ilgili etkinlikler, Cumhuriyetin ilanından sonra özgürlük ortamının oluşmasıyla, giderek artmıştır. Özelleştirme çalışmalarının yapıldığı 1960-1980'lerde devlet tiyatrolarının yanında özel tiyatrolar da yerini almıştır. Anadolu'nun pek çok şehrinde de devlet tiyatroları açılmaya başlanarak sansürle kontrol altına alınan, bir nevi güdümlü denilebilecek, siyasi-sosyal konulara eleştirel bağlamda bakabilen bir tiyatro anlayışı gelişmiştir.

1960'larda genellikle işçi-köylü problemleri, ekonomik sıkıntılar, sosyal alandaki uyumsuz toplum yapısı, kadın ve aile gibi konular genelde tiyatrolarda ele alınmıştır. Sermet Çağan'ın "Ayak Bacak Fabrikası", Oktay Rifat'ın "Kadınlar Arasında", Haldun Taner'in "Fazilet Eczanesi", Necati Cumalı'nın "Mine", Melih Cevdet'in "İçerdekiler", "Mikado'nun Çöpleri", Çetin Altan'ın "Çemberler", Refik Erduran'ın "Cengiz Han'ın Bisikleti", Turgut Özakman'ın "Güneşte On Kişi" ve "Ocak"⁴⁶ adlı eserleri dönemin özelliklerini yansıtan eserlerdir. 70'lerde ise siyasi kargaşanın artmasıyla politik eserlerde artış görülür. Bu eserlerde eğitim/egitimsizlik, köy-kent ikilemi, bürokrasi-insan, kan davaları, din olgusu gibi derin ve toplum yapısını eleştirel gözle irdelemeye olanak sağlayan konular ele alınmıştır. Kabare ve müzikal biçimindeki oyunlarda artış, o dönemde yapılan eleştirilerin ironi ile yapıldığını göstermektedir. Cumhuriyetin ilanından sonra yaşanan söz konusu özgürlük ortamı, yetmişlere doğru siyasi gerilim nedeniyle bulanıklaşarak etkisini yitirmiştir. Söylemek istediğini özgür bir şekilde söyleyemeyen sanatçı, şair ve yazarlar bireysellik, anlamsızlık, anlamı gizleme, ironi gibi tekniklerle asıl düşüncelerini gizleyerek yeni bir dil oluşturmaya çalışmışlardır. Sanat ve edebiyatta gizlenmeye dayalı oluşan bu dil toplumun kutuplaşan kısımları ve baskıcı yönetimin etkisiyle oluşmuştur. Bu sebeple okura, dinleyiciye ya da seyirciye hazır ve açık olarak verilen bir mesaj yoktur. Alıcı verilmek isteneni bir bilmeceyi çözercesine akıl ve mantık süzgecinden geçirerek

⁴⁵ Bayrak, Ö. (2016). a.g.e, s. 158-159.

⁴⁶ Bayrak, Ö. (2016). a.g.e, s. 192.

kendisi bulmak zorundadır. 1980’lerde ise tiyatrodaki baskıcı yönetime ve eskiye bağlı kalan, eskiyi yeniden diriltmeye çalışan kişi/kişiler tarafından tarihi konular yeniden gündeme getirilmiştir.⁴⁷ Tiyatronun da söz konusu dönem içerisinde siyasi erklerle göre şekillendiğini söylemek mümkündür.

Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı adlı eserde, İnci Enginün’ün belirttiğine göre, 1960’lara değin edebiyatımızda önceki yıllarda hâkim olan düşünce yapısı devam etmiştir. Edebi alanda düşüncedeki kırılma 1950’lerde, I. Yeni olarak adlandırılan Garipçilerle (Oktay Rifat, Melih Cevdet, Orhan Veli) oluşmuştur. Garipçiler, geleneğin reddi, yeniliğin öncüsü olarak edebiyat dünyasına bir bildiri yayımlayarak girmişlerdir. Şiirimizdeki bu kırılma, düşünce ve ifadedeki bu yenilik zamanla bir yenisini daha doğurmuştur. Ortak bir bildiri, düşünce tarzı oluşturmayan, edebiyatımızın kendi kendine oluşturduğunu söyleyebileceğimiz II. Yeniciler ortaya çıkmıştır. II. Yenicilerden önce Garipçilere dâhil olmayan isimler vardır. Enginün, bu isimleri “Garip Hareketinin Dışında Kalanlar” olarak sınıflandırmıştır: Cahit Külebi, Cehyun Atuf Kansu, İbrahim Zeki Burdurlu, Behçet Necatigil, Salah Bırsel, Sabahattin Kudret Aksal, Necati Cumalı, Özdemir Asaf⁴⁸ Garip dışında edebiyatımızda varlığını sürdüren şairlerden Ceyhun Atuf Kansu, *İlgaz* dergisi için önemli bir isimdir. Şairin birçok şiiri, eleştiri yazısı dergide neşredilmiştir. Ölümünün ardından Kansu için birçok anma yazısı yazılıp adına özel sayılar düzenlenmiştir.

Garipçilerden sonra, Hisar adlı dergi etrafında toplanan pek çok şair ve yazar vardır. Hisar, 1950-1957 ve 1964-1980 yılları arasında yayın yapmış bir dergidir. Bu sebeple kalabalık bir kadroya sahiptir: Orhan Seyfi Orhon, Ziya Osman Saba, Halide Nusret Zorlutuna, Necmettin Halil Onan, Fazıl Hüsni Dağlarca, Ahmet Muhip Dıranas, sadet Umran, Ümit Yaşar Oğuzcan, Yavuz Bülent Bakiler, Orhan Şaik Gökyay, Türkan İldeniz, Coşkun Ertepinar, Ayla Oral, Hamit Macit Selekler, Mehmet Zeki Akdağ, Bahattin Karakoç, Mustafa Miyasoğlu, Muhsin İlyas Subaşı, Talat Sait Halman, İbrahim Minnetoğlu, Nüzhet Erman, Selahattin Batu, Bekir Sıtkı Erdoğan, Feyzi Halıcı, Tarık Buğra, Memduh Şevket Esendal, Mustafa Kutlu, Sevinç Çokum, Yahya Akengin, Emine İşinsu, Ahmeet Kabaklı, M. Şakir Ülkütaşır, Necmettin Hacıeminoğlu, Gülten Akın, Erol Güngör, Beşir Ayvazoğlu, Mehmet Kaplan, Cemil Meriç, Mehmet Çavuşoğlu, Abdullah Uçman vd.⁴⁹

Hisarcıların amacı 1967’de katıldıkları radyo programı aracılığıyla yayınlanan bildiriye göre, ideolojiden bağımsız şiiri bulmak, sanat eserlerinin propaganda aracı olarak kullanılmasını önlemek ve taklitçi edebiyattan ziyade batıdan esinlenerek oluşturulan millî bir edebiyata sahip olmaktır. Bunun yanında eskiden kuvvet alarak soysuzlaşmadan yeni ve eskiyi sentezlemek, aruz, hece ve serbest vezinle günün şiirini yazmak, yaşayan dili edebiyatın dili haline getirmek, halk diliyle edebi dil arasındaki uçurumu kaldırmak, yeni bir divan dilinin oluşumunu engellemek Hisarcıların diğer amaçlarıdır.

⁴⁷ Bayrak, Ö. (2016). a.g.e. s. 192.

⁴⁸ Enginün, İ. (2016). *Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı*, İstanbul: Dergâh Yayınları, s. 99-110.

⁴⁹ Enginün, İ. (2016). a.g.e. s. 189.

Hisar dergisi ve dolayısıyla Hisarcılar olarak adlandırılan şair ve yazarlar her edebi topluluk gibi bazı eleştirilere maruz kalmışlardır. Bildiri yayınlamadıkları için ne yapmak istediklerini bilmemekle suçlanan Hisarcılar, on yedi yıl sonra, edebiyat ilkelerini sıralayan bir metin yayınlamışlardır. İfade gücünü zayıflattığını düşündükleri “Öz Türkçeciliğe” karşı çıkan Hisarcılar, Yahya Kemal’in “kökü mazide olan atı” mısrasından hareketle eskiyle yeniye sentezleyerek taklitten kaçınmışlardır. Buna rağmen aruzcu, muhafazakâr, alaturkacı ve inhisarcı olmakla suçlanmışlardır.⁵⁰

Turan Karataş’a göre Hisarcılar, edebiyatımızda bir atılım yapamamışlar, yeni bir çıkış açamamışlardır. Aralarından iyi ve kalemi güçlü bir şair çıkmamıştır. Şairlerin geneli kendi edebi alanında şiir yazan kişilerdir. Buna rağmen aralarındaki en özgün kişi İlhan Geçer’dir.⁵¹

Söz konusu yıllarda Garipçiler ve Hisarcılar gibi adından söz ettiren diğer bir grup Maviciler’dir. İnci Enginün’ün “Nazım Hikmet çizgisini devam ettirenler”⁵² olarak sınıflandırdığı şair/yazarlar, *Mavi* dergisi etrafında, Attila İlhan’ın öncülüğünde gruplaşmışlardır. Attila İlhan, Ahmet Oktay, Özdemir Nutku, Güner Sümer⁵³, Teoman Civelek, Ülkü Arman, Bekir Çiftçi, Ümran Kıratlı⁵⁴ gibi isimler bu derginin yönetici ve yazar kadrosunda yer almışlardır. Garipçiler ve Hisarcılar’a tepki olarak oluşan, toplumcu gerçekçi düşüncenin yeniden alevlenmesine neden olan bu grup ve dergi Nazım Hikmet çizgisinden ileri gidememiş, eleştirel anlamda dönem edebiyatına hareketlilik kazandırmıştır. Bu sebeple uzun yıllar etkisini hissettiğimiz kuvvetli bir atılım değildir.

1960’lara giden süreçte Garipçiler, Hisarcılar ve Mavicilerden sonra adından yıllarca söz ettiren, büyük yankılar uyandıran diğer bir grup II. Yeniciler’dir. Bu grup bize etkilerinin hala devam ettiği yeni şiirin kapılarını açmıştır. Söz konusu yeni şiirde anlam sese, söze indirgenmiştir. İmge önemszenmiştir. Bu sebeple şiirde anlam meselesi tekrar gündeme gelmiştir.

Pazar Postası ve *Yeditepe* dergilerinde habersizce yayınlanan metinler neticesinde oluşan bu hareketin öncüleri Cemal Süreya, Edip Cansever, Sezai Karakoç, Turgut Uyar, İlhan Berk, Ece Ayhan’dır.

II. Yeni’nin bir grup, oluşum, topluluk, olup olmadığı meselesi edebiyat dünyamızda pek çok tartışmayı da beraberinde getirmiştir. Edebi toplulukların başlangıç tarihleri, nedenleri, amaçları, kaynakları tespit edildiğinde tarihi dönemi, edebi değişim/yenilikleri, eserleri, şair/yazarları anlamak daha kolay olacaktır. Fakat II. Yeni şairleri arasında tasarlanmış bir birliktelik olmaması, ses, duyuş ve söyleyiş bakımından benzeşmeleri eleştirmenlerin ya da okurların onları bir grup olarak algılamasına neden olmuştur. Aynı tarihi bağlam içerisinde, birbirinden habersiz olarak yazan, üreten bu

⁵⁰ Bayrak, Ö. (2016). a.g.e. s.188.

⁵¹ Bayrak, Ö. (2016). a.g.e. s. 148.

⁵² Enginün, İ. (2016). a.g.e. s. 116.

⁵³ Enginün, İ. (2016). a.g.e. s. 117.

⁵⁴ Enginün, İ. (2016). a.g.e. s. 186.

şairlerin düşünce tarzlarındaki benzerlik ortak bir edebi ürün topluluğunu oluşturmuş, bu da edebiyatımızda yeni bir dönemin başlangıcı sayılmıştır. Kendiliğinden oluşan bu yeni dönem, Garipçilerin “I. Yeni” adlandırmasına paralel olarak “II. Yeni” şeklinde isimlendirilmiştir. Grubun isimlendirme noktasında da problemler oluşmuştur. Edebiyat dünyası uzun dönem boyunca şiirde atılım gösteren bu şairlere ya da eserlerine ne isim verileceğini tartışmıştır. Muzaffer Erdost, *Pazar Postası*’nda yazdığı “İkinci Yeni” adlı yazısıyla hareketi adlandırmıştır.⁵⁵ Bu cümleden de anlaşılacağı gibi Turan Karataş gibi pek çok isim İkinci Yeni’nin bir hareket olduğu görüşündedir. Hasan Bülent Kahraman bu şiiri “modernist bir atılım”⁵⁶ olarak değerlendirirken Alâattin Karaca da İkinci Yeni’yi bir hareket olarak değerlendirmiştir. Ne olduğu, nasıl olduğu konusunda farklı görüşlerin ortaya atıldığı, pek çok tartışmanın günümüzde de devam ettiği ikinci Yeni Şiiri, *Ilgaz* dergisinde de ele alınmıştır. Mehmet Salihoğlu, 56. Sayıda neşredilen “Şiirimizde İkinci Yeniye Paydos Artık” adlı yazısında İkinci Yeni’yi akım ya da moda kelimeleriyle tasvir ederek bu şiirin ilk dönemlerde umut vaat ettiğini fakat şiirimizde beklenen düzeyde evrenselliği yakalayamadığını dile getirmiştir. Salihoğlu, azınlık şiiri de dediği İkinci Yenicilerin eski kalemlerle aynı konular etrafında döndüğünü, buna dur deme vaktinin geldiğini ifade etmiştir. Bir arayış şiiri olan İkinci Yeni’den beklentisi, el değmemiş, topluma yöne verebilecek pek çok konu varken bireyselliğin sığılğında yüzmeyi bırakmak gerekliliğidir. Bu sebeple yazısını “Yeni bir şiir bekliyoruz sizlerden. Bundan yoksun bırakmayın bizi”⁵⁷ cümleleriyle bitirmiştir. Görüldüğü üzere *Ilgaz*’da da şiirimizdeki bu yeniliğin ne olduğu konusunda net bir karar verilmemiştir. Salihoğlu, yazdığı metinde İkinci Yeni’nin değerlendirmesini 5-6 yıl sonra yapmıştır. Akım, moda, arayış şiiri gibi farklı tanımlamalara gidilmesi II. Yeni’nin ne olduğu konusunda -oluşumundan yıllar sonra bile- bir karara varılamadığını ispatlamaktadır. Daha önce de söylediğimiz gibi bu tartışmalar bugün de sürmektedir.

Adlandırma probleminin ardından tartışılan diğer konu da bu yeni şiirin amacı, içeriği ve anlam meselesidir. Turan Karataş, İkinci Yeni’nin Birinci Yeni’ye tepki olarak çıktığı söylene de kaynağının değişen ve gelişen dünya şiiri olduğunu söylemektedir.⁵⁸ 2. Dünya Savaşı, sanayileşme, köy-kent ikilemi, siyasi-sosyal problemler neticesinde tüm dünya genelinde genç nesilde hareketlilik oluşmuştur. Bu durumda genç kitlenin karşısındaki bürokrasi ve siyasi yaptırımlar arayış ortamı oluşturmuş bu durum şiire de yansımıştır. Edebiyatımızdaki yansıması “İkinci Yeni” şiiri olarak görülmektedir. “Bunalım Çağının Şiiri” olarak da adlandırılan bu şiirde anlam kapalılığı, imge önemsenmiştir. Alâattin Karaca’ya göre, İkinci Yenicilerin ortak bir poetikası ve ortak bir poetika kurma amacı yoktur. Yalnızca İlhan Berk’in böyle bir düşüncesi vardır. Fakat diğer şairler tek bir kalıba girmeyi kabul etmedikleri için bu düşünce gerçekleşmemiştir. Bu şairler bireyselliğe, kişiselliğe önem vermişlerdir. Hepsinin ayrı ayrı üzerinde durduğu önemseddiği farklı bir konu vardır. Sezai Karakoç’un İslami bağlamda diriliş felsefesini önemseddiğini söyleyebiliriz. Bu felsefeye göre amaç, yıkılmış bir uygarlığın sanatını ve şiirini yeniden dile getirmektir.

⁵⁵ Bayrak, Ö. (2016). a.g.e. s. 190.

⁵⁶ Kahraman, H. B. (2016). *Türk Şiiri Modernizm Şiir* (Genişletilmiş 3. Baskı), İstanbul: Kapı Yayınları, s. 165.

⁵⁷ Salihoğlu, M. (1966). Şiirimizde İkinci Yeniye Paydos Artık, *Ilgaz*, S. 56, s. 7.

⁵⁸ Karataş, T. (2018). a.g.e. s. 157.

Bireyselliğin ön planda olduğu bu şairlerde klasik gerçeklik anlayışı yıkılmak istenmiştir. İkinci Yeni şairleri şiirsel gerçekliğin peşinde koşmuşlardır. Bu sebeple akıl ve mantık çerçevesinde çizilen gerçeklik algısı yerine gerçeküstücülerin etkisinde kalarak kendi alanlarında, şiirde, yeni bir gerçeklik sahası oluşturmuşlardır. Bu da dilde alışılan kalıpların zorlanması şeklinde kendini göstermiştir. Bu bağlamda şiirimiz İkinci Yeni ile beraber bağımsız, kendi yolunu çizen, klasik kural ve kalıplardan sıyrılan bir sanat dalı olmaya adım atmıştır. Anlamsız şiirlerin yazıldığı, güdümlü şiirlerden uzak durulduğu, toplumsal meselelerin saf dışı bırakıldığı bu dönemde Türk şiiri ayrı bir sanat dalı olarak düşünülmüş; müzik, resim hatta sinema gibi alanlarla ilişkilendirilmiştir. Bu sebeple İkinci Yeni şiiri sayesinde Türk şiirinin modern batı şiiriyle yakından temasa geçtiği söylenilebilir.⁵⁹

Söz konusu yıllarda şiirimizdeki yeniliklere paralel olarak farklı arayışlar devam etmiştir. Edebiyatımızda “Saf Şiir” arayışı ve anlayışı içinde olan şairlerimizin İkinci Yeni’ye dahil olmadan eser verdikleri bir dönem mevcuttur. Bu dönemde Ahmet Hamdi Tanpınar, Özdemir Asaf, Cahit Sıtkı Tarancı, Fazıl Hüsni Dağlarca, Ahmet Muhip Dırnas, Asaf Halet Çelebi, Behçet Necatigil gibi isimler Yahya Kemal ve Ahmet Haşim’in saf/öz şiir anlayışından etkilenip kendi sanat anlayışları doğrultusunda eserler vermişler, isimlerinden söz ettirmişlerdir. Bu isimler ideolojiden uzak, bireyselliğe yakın, kendi ilke ve amaçları çizgisinde hareket etmişlerdir. En önemli amaçları saf, öz dille yazılan şiire ulaşmaktır. Dilde özü ararken estetik kaygı taşıyan bu sanatçılar arasında konu/tema farklılıklarının olduğunu söylemek mümkündür. Asaf Halet Çelebi mistik konulara; Ahmet Hamdi Tanpınar Öz Türkçe ile resim, şiir ve musiki uyumuna; Cahit Sıtkı Tarancı sosyal meselelere eğilen isimlerdir.⁶⁰

İlgaz dergisi de genel anlamda Öz Türkçeci çizgide ilerleyen bir yayın politikasına sahiptir. Bu bağlamda dergide Fazıl Hüsni Dağlarca’ya ait pek çok şiir neşredilmiştir. Bu şiirler “türler” bölümünde incelenecektir.

1.2.6. 1960-1980 Yılları Arasında Faaliyet Gösteren Edebiyat ve Sanat Dergileri

DERGİNİN ADI	BASIM YILI	BASIM YERİ	SAHİBİ/YAZARLARI
<i>A Dergisi</i>	1956-1960	İstanbul	Kemal Özer, Edip Özyörük, Erdal Öz, Adnan Özyalçın
<i>Ataç</i>	1962-1964	İstanbul	Şükran Kurdakul
<i>Cep Dergisi</i>	1966-1969	İstanbul	Yaşar Nabi Nayır
<i>Çağdaş</i>	1961-1965	İstanbul	Şahinkaya Dil
<i>Çağrı</i>	1957-1975	Konya	Feyzi Halıcı
<i>Değişim</i>	1961-1962	Ankara	Ümit Serdaroğlu, Erdal Öz, Özdemir Nutku
<i>Devinim</i>	1965-1966	İstanbul	Haluk Aker
<i>Diriliş</i>	1966-1980/1988-1992	Ankara-İstanbul	Sezai Karakoç

⁵⁹ Karaca, A. (2019). *İkinci Yeni Poetikası* (2. Baskı), İstanbul: Hece Yayınları, s. 487-500.

⁶⁰ Karataş, T. (2018). a.g.e. s. 190-191.

<i>Dost</i>	1957-1973	İstanbul	Salim Şengil
<i>Dönem</i>	1963-1964	Ankara-İstanbul	Hüseyin Cöntürk, Ertuğrul Ayaydın, Asım Bezirci
<i>Edebiyat Cephesi</i>	1979-1980	İstanbul	Hamit Turhan, Demirtaş Ceyhun
<i>Evrin</i>	1962-1964	İzmir	M. Gündüz Badak
<i>Eylem</i>	1964-1966	İstanbul	Şükran Kurdakul
<i>Forum</i>	1953-1970	Ankara	Nilüfer Yalçın, Aydın Yalçın, Turhan Feyzioğlu, Bülent Ecevit, Osman Okyar, Metin And
<i>Halkın Dostları</i>	1969-1970	İstanbul-Ankara	Ataol Behramoğlu, İsmet Özel
<i>Hisar</i>	1950-1957 /1964-1980	Ankara	Mehmet Çınarlı, Fehmi Özçelik
<i>Hürriyet Gösteri</i>	1980	İstanbul	Doğan Hızlan, B. Hami Çağdaş
<i>İlgaz</i>	1961-1981	Kastamonu	İsmail Karaahmetoğlu, Murat Sinan
<i>Kitap Belleten</i>	1960-1964	İstanbul	İlter Aymakoğlu, Arslan Kaynardağ
<i>May</i>	1967-1970	İstanbul	Mehmet Ali Yalçın, Babür Kuzucu
<i>Militan</i>	1975	İstanbul	Ataol Behramoğlu, Nihat Behram
<i>Milliyet Sanat</i>	1972	İstanbul	Akal Atilla, Zeynep Oral, Bülent Berkman
<i>Oluşum</i>	1974	Ankara	Farünnisa Kadıbeşgil
<i>Otağ</i>	1963-1964	İstanbul	İsmet Yazgan, Mübeccel İzmirli
<i>Papirüs</i>	1966-1970	İstanbul	Cemal Süreya
<i>Sanat Emeği</i>	1978- 1980	İstanbul	Barış Pirhasan, Turgay Fişekçi, Asım Bezirci, Ataol Behramoğlu
<i>Sesimiz</i>	1969-1981	Ankara	Hasibe Ayten, Remzi Gültekin
<i>Somut</i>	1979-1981	İstanbul	Necdet Ökmen
<i>Soyut</i>	1965-1977	İstanbul	Halil İbrahim Bahar, Bülent Dalyancı, Mehmet Gürel
<i>Su</i>	1961-1969	Sivas	Sabahattin Gümüş, Hazım Zeyrek
<i>Şiir Sanatı</i>	1965-1967	İstanbul	Kemal Özer
<i>Şiir/Hikâye</i>	1969-1969	Ankara	Mubahat Baysal
<i>Türk Folklor Araştırmaları</i>	1949-1980	İstanbul	İhsan Hınçer
<i>Türk Kültürü</i>	1962	Ankara	Türk Kültürünü Araştırma

			Enstitüsü
<i>Türkçe</i>	1960-1964	İstanbul	Fazıl Hüsni Dağlarca
<i>Türkiye Yazıları</i>	1977-1983	Ankara	Ahmet Say
<i>Yazı</i>	1975-1975/1978-1980	Ankara	Enis Batur, Yavuz Çekirge
<i>Yazko Edebiyat</i>	1980-1985	İstanbul	Kemal Ağaoğlu, Mehmet Fuat, Adnan Özyalçın, Erol Toy
<i>Yelken</i>	1957-1980/1994	İstanbul-Mersin	Rüknettin Nasuhoğlu, Mübeccel İzmirli, Şükran Kurdakul, Tahir kutsi Makal/Doğanay Sayanlı, Celal Soykan
<i>Yeni Adam</i>	1934-1978	İstanbul	İsmail Hakkı Baltacıoğlu
<i>Yeni Gerçek</i>	1967-1968	İstanbul	Ömür Candal, Aydın Hatipoğlu, Afşar Timuçin
<i>Yeni İnsan</i>	1963-1971/1991/1980-1981	İstanbul-Ankara	Celal Sılay, Şevki Ömeroğlu, İlhan Akalın, Hasip Akgül, Yıldırım Türker, Murathan Mungan
<i>Yordam</i>	1966-1969	Ankara	Hüseyin Cöntürk
<i>Yusufçuk</i>	1979-1980	Ankara	Ali Püsküllüoğlu, Özkan Yalım

Tablo 1. 1960-1980 Yıllarında Yayımlanan Edebi ve Sanatsal Dergiler⁶¹

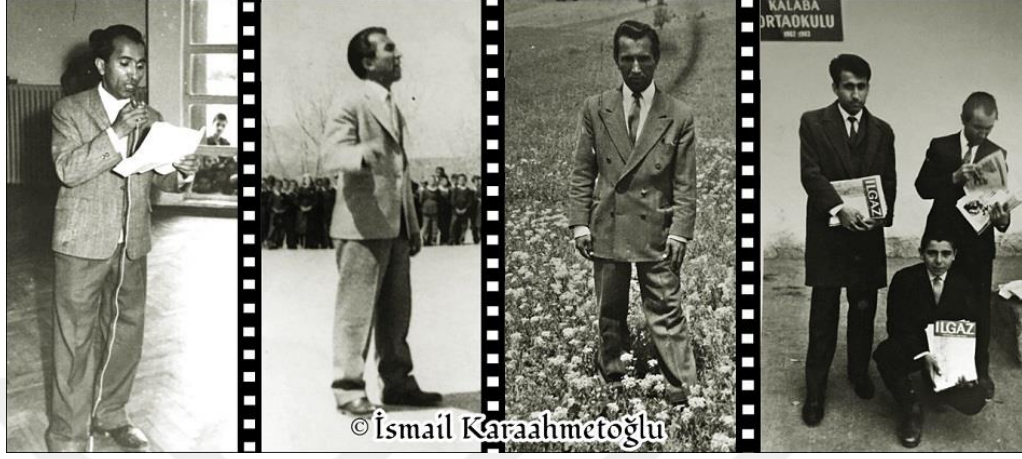
Tablodan da anlaşılacağı üzere 1960-1980 yılları edebi ve sanatsal dergiler açısından hareketli yıllardır. Hareketliliğin daha çok İstanbul ve Ankara çevresinde yoğunlaştığını söylemek mümkündür. Büyük şehirlerde yoğunluğun fazla olmasının sebebi, sanayileşme ve kentleşme oranının düşük olduğu kırsal kesimlerde okur-yazar oranının az olması ve bu kesimlerde basım-yayın işlemlerinin masraflı olması ile açıklanabilir. Söz konusu yıllarda yaşanan darbe ve muhtıra gibi demokrasiyi/özgürlüğü zedeleyici olayların yaşanması, basına sansür gibi uygulamalar da dergilerin azlık/çokluğunu etkileyen diğer nedenler arasındadır.

⁶¹ Tablo, Erdal Doğan'a ait "Edebiyatımızda Dergiler" adlı eserden ve Mihriye Tonbul'a ait "Varlık Dergisinin 434-484 Sayıları Arasında Şiir ve Edebi İnceleme" adlı Yüksek Lisans tezi ile Aydın Acarsoy'a ait "Yeni Dergi Üzerine Bir İnceleme" adlı Yüksek Lisans tezinden faydalanılarak hazırlanmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

ILGAZ DERGİSİ

2.1. İSMAİL KARAAHMETOĞLU KİMDİR?

Şekil 1. İsmail Karaahmetoğlu'nun Bazı Fotoğrafları⁶²

Yazar, şair ve öğretmen İsmail Karaahmetoğlu 9 Haziran 1925'te *Ilgaz*/Çankırı'nın Ömerlili köyünde doğmuş; 12 Eylül 2019'da Ankara'da vefat etmiştir. 1980 yılında Hicran Şaşmaz ve Canan Özdemir adlı öğrencilerine verdiği röportajdan edindiğimiz bilgilere göre Karaahmetoğlu, babasının sayesinde köylerine yakın olan bir köy okulunda eğitim hayatına başlamıştır. Daha sonraları Gazi Eğitim Enstitüsü'nün temel inşaatına işçi olarak giren babasının yanında kalarak Ankara'da ortaokula devam etmiştir. Babası okula ve okumaya önem veren bir adamdır. Çalıştığı yerde okuyan gençleri görüp oğlunun da onlar gibi olmasını istemiştir. Ortaokulu bitiren Karaahmetoğlu, İstanbul Öğretmen Okulu'na girmiştir. Reşat Şemsettin Sirer'in Milli Eğitim Bakanı olduğu bu dönemde öğretmen okulları enstitüye dönüştürülmüştür. Karaahmetoğlu, o dönemde, 1947-48 öğretim yılında, İstanbul Öğretmen Okulu'ndan mezun olup eşi Ayşe Hanım'la evlenmiştir. Yine babasının sayesinde *Ilgaz*'a öğretmen olarak atanmıştır. 1958-59'da ise babasının kapıcılık yaptığı Gazi Eğitim Enstitüsü'nün Edebiyat bölümünü bitirmiştir. İlk şiiri⁶³ Erzurum Öğretmen Okulu'nda yayınlanan "Yarının Öğretmeni" adlı dergide basılmıştır.⁶⁴

Mesleğinin ilk 16 yılında ilk ve ortaokul kademesinde Türkçe öğretmenliği yapan Karaahmetoğlu, bir arkadaşı vasıtasıyla müdürlükle görevlendirilmiştir. Daha önce yöneticilik yapmadığı için telefonla bilgi alarak zor şartlar altında bu mesleği yürütmüştür. Müdür olarak atandığı okulda cumaları namaza giden okula gelmeyen öğrencileri derse davet ettiği için köyde adı "gavur öğretmene" çıkmıştır. Buna rağmen köydeki çocuklar için fedakarlıklar yaparak onları okutmuş, meslek sahibi yapmıştır:

⁶² Fotoğraf, Metin Yılmaz'ın 11 Kasım 2022'de Sözcü18 gazetesinde yazmış olduğu " 'Ilgaz' dergisini Türk Edebiyatına Kazandıran Öğretmen: İsmail Karaahmetoğlu" adlı yazısından alınmıştır.

⁶³ Karaahmetoğlu, yayınlanan ilk şiirinin adıyla/içeriğiyle ilgili bilgi vermemiştir.

⁶⁴ Şaşmaz, H. vd. (1980). İsmail Karaahmetoğlu'na Sorular, *Ilgaz*, S. 225, s. 8.

“Bu çocukların yüzde yüz okuması gerekliydi. (...) İkinci öğretim yılı başında pansiyon binasının birinci katını yaptırdık. Kale Köyü’ndeki eski bölge okulları için verilmiş olan boş ranzaları getirip yerleştirdik. Yanımdaki on iki çocuğu, diğer yatacak yeri olmayan çocuklarla birlikte bu pansiyon binasına yerleştirdik. Bu çocukların tümü okudu. Bizim köyden, ağanın elinden kurtulan çocuk şimdi bir pansiyonda müdür. İkincisi Demetevler Dördüncü Caddede oturuyor. İnşaat mühendisi. Diğerlerinin kimisi Astsubay ve öğretmen...”⁶⁵

Yıllar boyu öğrencileri ve köydeki yoksulları ve kendi ailesini geçindirmek için çaba sarf eden Karaahmetoğlu, “16 yıl bakkalların veresiye defterlerine yazdıra yazdıra yaşadım. Köye de yardım etmek zorundaydım. Bakkal Şaban Dayı, hiç unutamadığım şu sözü derin bir ah çekerek söyledi: ‘Darılma Müdür Bey, yanında yörende yoksul varsa, seni de yer bitirir, kendini de.’ şeklindeki anısıyla fedakarlığını bir kez daha dile getirmiştir.

Müdürlük görevinin yanında Sırrı Türközü’nün yayınladığı *Yeşil Ilgaz* gazetesinde yazan Karaahmetoğlu, Murat Sinan ile birlikte *Ilgaz* dergisini çıkarmaya karar vermiştir. 1961-1981 yılları arasında çıkarılan dergide amaçları *Ilgaz*’ı yaşatmaktır. Birkaç yıl sonra *Ilgaz*’da başlayan yayıncılık serüveni Ankara’ya taşınırken Murat Sinan’la yollarını ayırmışlardır. Derginin sahibi Ayşe Karaahmetoğlu, sorumlu yönetmeni ise İsmail Karaahmetoğlu olmuştur. Dergide 19 Atatürk, 17 Nasreddin Hoca özel sayısı yayınlanmıştır. Bununla birlikte dergide *Ilgaz*’ın Goitre gibi sağlık sorunlarına da değinilmiştir. Fazıl hüsnü Dağlarca’nın “Boğazlak” şiirini yazdığı bu problem için Karaahmetoğlu da şiir yazmıştır. Şiirleri dergide ve kitaplarında yayınlanmıştır.

Şekil 2. İsmail Karaahmetoğlu ve Eşi Ayşe Karaahmetoğlu⁶⁶

Eserleri; Güldüşün, Gençliğin Yanık Kokusu, Nasreddin Hoca, Güldüşün Güneşi, Anadolu Aydınlığı, Sağırlar Değirmeni, Atatürkçülüğün Çağdaş Boyutları, *Ilgaz*’dan Akşehir’e Nasreddin Hoca’dan Yarınlar, Türkçemize Saygı, Çağdaş Öğretimiz Kemalizm.

⁶⁵ Şaşmaz, H. vd. (1980). a.g.m., *Ilgaz*, S. 225, s. 8.

⁶⁶ Fotoğraf, Metin Yılmaz’ın 11 Kasım 2022’de Sözcü18 gazetesinde yazmış olduğu “ ‘*Ilgaz*’ dergisini Türk Edebiyatına Kazandıran Öğretmen: İsmail Karaahmetoğlu” adlı yazısından alınmıştır.

2.2. DERGİNİN YAYIN HAYATI

Ilgaz dergisi 1 Ekim 1961'den başlayarak Aralık 1981'e kadar her ay düzenli olarak çıkarılmıştır. Fakat basım ve dağıtım ile ilgili problemler yüzünden bu düzen sekteye uğramıştır. Derginin 222-223. sayıları ile 232-233. sayıları birlikte basılmıştır. İsmail Karaahmetoğlu bu gecikmeler için “Sayın Okurlarımız, *Ilgaz* Aylık Fikir ve Sanat dergisi 12 yıldır sürekli yayınlanmaktadır. Ay içindeki gün gecikmelerimiz, okurlarımıza her ay yeniden sınav verme içtenliğimizdendir”⁶⁷ açıklamasını yapmıştır. Konuyla ilgili diğer bir örnek dergide yayınlanan şu kısa mektuptur:

“Sayın Okurlarımız;

Biliyoruz *Ilgaz* ellerinize geç varıyor. İlk sakınca erken dizilip geç basılması. Bu da kapak kağıdı ile iç kağıdın ayrı oluşlarıdır. Bu durumu kapağı da içi kağıdından iç baskı ile iç kapak baskısını aynı anda yaparak önleyeceğiz. İkinci sakınca: Kimi sanatçılarımız ve düşünürlerimiz yeni dergi ellerine ulaşmadan yapıtlarını göndermiyorlar. Örneğin Şubat-125 sayımızı basımevine erken verdik. Değerli sanatçı emekli General Oğuz Kazım Atok’la, Atatürkçü yazar, yeni yayınlar tanıtıcısı Sami Nabi Özerdim’in yazıları şubat sayımız dizildikten sonra geldi. Değerli yapıtlarını Mart 1972-126. sayımızda sunacağımız için sanatçılardan ve okurlarımızdan özür dileriz. (...) *Ilgaz* gün geçtikçe ellerinize daha erken varacaktır.”⁶⁸

Derginin sahibi ilk sayıda Murat Sinan ve İsmail Karaahmetoğlu olarak belirtilmiştir. Mesul Müdürü İsmail Karaahmetoğlu’dur. Derginin 40. sayısından itibaren sahibi ve sorumlu yönetmeni İsmail Karaahmetoğlu olarak değiştirilmiştir. 58. sayıda ise dergi sahibi Ayşe Karaahmetoğlu olarak tekrar değişmiş bu durum 238. sayıya kadar devam etmiştir. 238. sayıda derginin sahibi ve sorumlu yönetmeni sadece İsmail Karaahmetoğlu olmuştur.

Dergi ilk sayısından itibaren 24 sayfa olarak basılmıştır. Yalnız 1981’de basılan sayılarda, özellikle 235’ten sonraki sayılarda, sayfa sayısı 20-24 arasında değişmiştir.

Derginin son iki sayfası bazı kurum ve kuruluşların reklamları için ayrılmıştır. Bu reklamlar genellikle Türkiye Öğretmenler Bankası, İş Bankası, Halk Bankası, Sümerbank, Vakıflar Bankası, Ziraat Bankası ve Basın İlan Kurumu’na ait reklamlardır. Bunun yanında yakında çıkacak olan ya da çıkmış olan eserlere ait reklam/ilan/duyurular da vardır. 240. sayının 23. sayfasında yayınlanan “Ali Dünder, Kemalizmi Doğru Algılamak – yakında kitapçılarda” ve “Yekta Güngör Özden, Bir Gün Belki Şiirler, Ederi: 100 TL. 1981- Ankara” gibi reklam/ilan/duyurular buna örnek verilebilir. Reklam/ilan/duyuruların bazen dergi içerisinde de verildiği olmuştur. Örneğin, 121. sayı, sayfa 7’de Ömer Asım Aksoy’un *Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü* ile 126. sayı, sayfa 7’de İrfan Ünver Nasrattınoğlu’na ait *Afyonkarahisarlı Şairler ve Yazarlar* adlı eserlerin tanıtımı yapılmıştır.

⁶⁷ Karaahmetoğlu, İ. (1973). Sevgili Okurlarıma, *Ilgaz*, S. 136, s. 1.

⁶⁸ İsimiz. (1972). Okura Mektup, *Ilgaz*, S. 125, s. 4.

2.3. DERGİNİN KAPAK BİLGİLERİ

2.3.1. Derginin Adı

Ilgaz dergisine neden *Ilgaz* adının verildiği ilk sayıda yayınlanan “Adımız” adlı yazıda açıklanmıştır. İsmail Karaahmetoğlu bu yazısında “Dergimize verilen isim yalnız bu kasabanın ismi değildir. *Ilgaz* ormanlar yöresinin de adıdır. Adımızı *Ilgaz* dağ doruklarındaki özgürlük havasına, dumanı eksik olmayan dağ yamaçlarının özlü çam kokularına işlemek istiyoruz. (...) *Ilgaz*’ın özü çamdır. Öze balta vuran, öze göz koyan adımızı, *Ilgaz*ımızı kesmektedir. Bu adın, bu özün kesilmemesi için adımızı *Ilgaz* verdik. Bu yeşil cenneti kül etmek isteyenlere duyabilirlerse savaş açacağız”⁶⁹ diyerek *Ilgaz* ormanlar yöresini korumak ve o bölgenin değerine dikkat çekmek amacıyla dergiye bu ismi verdiklerini, yörenin bazı sorunlarına dikkat çekip bunlarla savaşıacaklarını söylemiştir.

Ilgaz dergisinin sloganı, 1-62. sayılar arasında “Aylık Fikir Sanat ve Eğitim Dergisi”, 62-169. sayılar arasında “Aylık Fikir Sanat Dergisi”, 169-243. sayılar arasında “Aylık Düşün, Yazın Dergisi” olmak üzere üç farklı şekilde kullanılmıştır.

2.3.2. Derginin Yönetimi

Ilgaz dergisinin sahibi konusunda İsmail Karaahmetoğlu, Ayşe Karaahmetoğlu ve Murat Sinan olmak üzere üç isimden bahsedebiliriz. Sahiplik konusunda üç kez el değiştiren derginin mesul müdürü/sorumlu yönetmeni İsmail Karaahmetoğlu’dur.

Sayılar	Sahibi	Sorumlu Yönetmeni	Mesul Müdürü
1-40	İ. Karaahmedolu Murat Sinan		İ. Karaahmetoğlu
40-58	İ. Karaahmetoğlu	İ. Karaahmetoğlu	-
58-238	Ayşe Karaahmetoğlu	İ. Karaahmetoğlu	-
238-243	İ. Karaahmetoğlu	İ. Karaahmetoğlu	-

Tablo 2. *Ilgaz* dergisinin El Değiştirdiği Sayılar

Dergide teknik yönetmen olarak Şahan Öztoprak ve Cengiz Baloğlu görev almıştır. Mehmet Salihoğlu ise 63. sayıda derginin sanat yönetmenliği görevini yürütmüştür. Aynı zamanda 64-72. sayıları kendisi hazırlamıştır. Mehmet Salihoğlu, sanat yönetmenliğine getirildikten sonra *Ilgaz*’ın 3. sayısında “Türk halkına, Türk insanına bütün eski ve yeni kaynaklarını, sorunlarını kapsayan bir açıdan bakan, ama bu bakışta elden geldiğince çağdaş olmaya çalışan bir ölçü, *Ilgaz*’ın yeni dönemine egemen olacaktır. *Ilgaz*, şiirin de, öykünün de, öteki türlerin de yenisinden, güzelinden, insana ve halka dönük olanından yana olacaktır”⁷⁰ şeklinde iyi dileklerini paylaşmıştır.

Derginin, ilk sayılarda belirtilmese de, “yeni” bir yazı kurulu kurduğu 61. sayıda yayınlanan, İsmail Karaahmetoğlu’na ait, “Altıncı Yıl” adlı metninde “Altıncı yayın yılı başında iyiye, daha güzele, daha gerçeğe yönelme çabası ile yeni bir yazı kurulu

⁶⁹ Karaahmetoğlu, İ. (1961). Adımız, *Ilgaz*, S.1, s. 18.

⁷⁰ Salihoğlu, M. (!966). *Ilgaz*’ın Yeni Yolu, *Ilgaz*, S. 61, s.3.

kurdu.” cümleleriyle belirtilmiştir. Bu kurulda Mehmet Salihoğlu, Kerim Aydın Erdem ve İsmail Karaahmetoğlu’nun yer aldığı 61. sayının künyesinde açıklanmıştır. Alıntılanan cümlede görüleceği üzere bu yazı kurulu yeni olarak nitelendirilmiş. Fakat derginin geçmiş sayılarındaki künye bilgilerinde, herhangi bir metninde ya da duyurusunda “yazı kurulu” başlığı altında verilen başka bir bilgi yoktur. Yine 73. sayıda *Ilgaz*, “yedinci yıla yeni bir yazı kurulu birliğinde girmiştir”⁷¹ ifadesine yer verilse de kurulla ilgili bilgi yoktur.

2.3.3. Derginin İdare ve Basım Yerleri

İlk dönemlerde Kastamonu/*Ilgaz*’da çıkarılan derginin basım yeri ilerleyen dönemlerde Ankara’nın Ulus ilçesi olarak değişmiştir.

Derginin iletişim adresi ilk sayıda *Ilgaz* dergisi, *Ilgaz* olarak verilmiştir. Daha sonra idare yeri Fatih Caddesi, 2. Kalaba Durağı, Çığır Apartmanı, Kat 1, Daire 2, PK 268 – Ulus/Ankara olarak verilmiştir. 42. Sayıda kapı No: 205 kat: 2 daire 3 olarak belirtilmiştir.

Ilgaz’ın 129. sayısında ise yönetim yeri adresi B durak arkası, Sosyal Meskenler yanı, Yıldırım Bayazıt Apartman, B Blok, No:4 Yenimahalle, Ankara’dır.

Derginin 173. sayısında ise 8. Durak arkası, 9. Cadde, Yıldırım Bayazıt Apartmanı, No: 14/4, Yenimahalle/Ankara’dır.

191. sayıda ise yönetim yeri Barış Mahallesi, Barış Caddesi, Yıldırım Bayazıt Apartmanı, No: 20/4, Yenimahalle/Ankara’dır.

Ilgaz yayın hayatı boyunca dört farklı matbaada basılmıştır: Ayyıldız Matbaası, Balkanoğlu Matbaacılık, Güneş Matbaacılık, San Matbaası.

B.3.4. Derginin Yazışma Adresi

Derginin yazışma adresi ilk sayıdan 38. sayıya kadar “Haberleşme adresi: *Ilgaz* dergisi, *Ilgaz*.” olarak verilmiştir. Bundan sonraki sayılarda “Yazışma adresi: P.K. 268, Ulus/Ankara” olarak değişmiştir. Bu değişimi İsmail Karaahmetoğlu derginin 112. sayısında yazmış olduğu Çam Özü adlı metinde şöyle ifade ediyor: “*Ilgaz* dağlarının düşün sanat sorumluluğunu bir başıma yüklenerek Kasım 1964’te Başkent Ankara’ya geldim.”

2.3.5. Derginin Fiyatı ve Abone Şartları

Yayın hayatına “Abone yıllık 10, 6 aylığı 5 liradır. Fiyatı: 1 lira” ibaresiyle giren derginin fiyatı her yıl artmıştır. “Yabancı uluslara iki misli” ibaresiyle fiyatı iki katına çıkarılarak 2 liradan satışı yapılmıştır. Öğretmen ve öğrenciye yıllık abonelikte indirim yapılırken dış ülkelere posta giderleri eklenerek fiyat belirlenmiştir. Derginin künyesinde taahhütlü gönderim için (205. sayıda) “Kimi kişi ve kurumlar abonelerini taahhütlü olarak istemektedirler. 10 kuruşa postalanan bir dergi taahhütlü olursa 260 kuruşa gönderilebilmektedir. PTT giderleri eklenir yargısı bu taahhütlü istemeler

⁷¹ İsimli. (1968). Yedinci Yıl, *Ilgaz*, S. 73, s.3.

içindir. Taahhütlü gönderilmesi istenen derginin yıllık abonesi 90 TL’dir” şeklinde bir bilgi bulunmaktadır. Künyede yer alan diğer bilgiler ise “Yazıların ve şiirlerin fikri sorumluluğu yazarlarına aittir. Gönderilen yazılar basılsın basılmasın geri verilmez” şeklindedir.

2.4. DERGİNİN İÇERİĞİ

Ilgaz dergisi, adının yanına aldığı alt başlıklardan da anlaşılacağı gibi eğitim, fikir, sanat ve edebiyat konuları üzerine yoğunlaşan yerel bir dergidir. *Ilgaz*’da, *Ilgaz*’ın sosyo-ekonomik durumu, doğal güzellikleri, sağlık problemleri, kültür sanat çalışmaları, konferanslar, derginin kendi bünyesinde yapmış olduğu şiir yarışmaları, yeni yazılan/basılan eserlerin ilanı/duyurusu gibi pek çok metin yer almaktadır.

-Behçet Kemal Çağlar’ın 1. sayıdaki “Atatürk’ün Adıyla” adlı yazısı,

-M. Ali Küsmez’in 2. sayıdaki “*Ilgaz* Yöresini Tanıtıyoruz: Yukarı Devrez Vadisinde Ekonomik Ve Sosyal Hayat” adlı yazısı,

-Baha Galip Tunalıgil’in 3. sayıdaki “Milli Eğitimimizin Ana Temelleri” adlı yazısı,

-İlhan Geçer’in 19. sayıdaki “Kapısız Sokaklar” adlı yazısı,

-Şükrü Kurgan’ın 23. sayıdaki “Türk Mizahında Nasreddin Hoca” adlı yazısı,

-Sami Nabi Özerdim’in 98. sayıdaki “Yeni Kitaplar” adlı metni,

-Ahmet Köklügiller’in 99. sayıdaki “Çocuk Edebiyatımızdaki Boşluk Nasıl Doldurulur” adlı yazısı,

-Ceyhun Atuf Kansu’nun 100. sayıdaki “Sakarya Meydan Savaşı’ndan Parçalar” adlı yazısı adlı yazısı vb. metinler derginin içerik zenginliği ortaya koymaktadır.

Derginin içerik zenginliği ile ilgili 12. sayıda çıkan “*Ilgaz* Bir Yaşını Tamamlarken” adlı metindeki şu ifadeler dikkate değer: “Yalnız yel sesleri aksettirerek kabuğuna çekip kalmıyor. Yurdun her köşesinden bilgi veriyor. Sahifelerde mahalli özelliklere yer vererek onları bütün yurda tanıtıyor.. Mesela bize *Ilgazlı* Ozan Naili Baba’yı etraflıca tanıtıyor. Şiirlerden örnekler veriyor. *Ilgaz*’ın Yukarı Devrez Vadisi’ndeki ekonomik ve sosyal hayatı yine bu derginin sahifelerinden etraflı olarak öğreniyoruz. Dergide komşu illerin orijinal eğitim ve öğretim çalışmaları, meslek haberleri, toplantılar, sergiler yer almış.. Sahifelerin arasına serpiştirilmiş bol bol şiir görüyoruz. Mesleğe ait öyküler, meslek anıları dergide sık sık yer alıyor. Kısacası dergiyi eline alan her aydın, içinde kendine seslenen bir yazı türü bulabiliyor.”⁷²

Dönemin kaymakamı Erdoğan Şahinoğlu’nun, *Ilgaz*’ın içeriği ile ilgili sözleri dikkat çekicidir. “Bilhassa *Ilgaz* Yukarı Devrez Vadisi ekonomik ve sosyal olaylarını bir yıl yayımlayan, *Ilgaz*’ın sağlık (goitre), eğitim, tarih, folklor yönlerine eğilen,

⁷² Tuncor, F. R. (1962). *Ilgaz Bir Yaşını Tamamlarken*, *Ilgaz*, S. 12, s. 3.

çevrede uyumuş olan fikir sanat hareketlerini uyandıran, *Ilgaz* türkülerini, *Ilgaz* halaylarını, *Ilgaz* yarenlerini de zaman zaman konu eden *Ilgaz* dergisi 36. sayısı ile Türkiye'ye ışık saçan bir öğretmen meşalesi haline geldi.”⁷³

İsmail Karaahmetoğlu “Bugüne dek düşün sanat kişiliklerine özgü anlayışları sayfalarında toplamaya çalışan dergimiz siyasal hiç bir sivri uca yönelmedi. Yürekli sesini ‘*Ilgazlıyım Çamdır İçim*’ sözünden alan *Ilgaz*, gün geçtikçe yürekli ve erkek seslerin çoğaldığı bir sanat dergisi oldu”⁷⁴ diyerek derginin siyasi bir tarafının/yöneliminin olmadığını vurgulasa da okurlar, dergiyi takip eden isimler ya da derginin yazar/şair kadrosunda bulunan isimler dergiyi devrimci, ülkücü olarak nitelendirmektedirler. Fazıl Hüsnü Dağlarca’nın “*Ilgaz* dergisini severim. Devrimci olduğu için. Çevresinin acılarını dile getirdiği için. Yıllardır nice güçlükleri yendiği için”⁷⁵ yorumu buna örnek verilebilir. Dergiyle ilgili diğer bir yorum: “Elimde *Ilgaz* dergisinin on bir sayısı var.. Sahifeleri karıştırıyorum.. Atatürk’ün elinde kültür meşalesini tutan ruhu ışık veriyor dergiye... Atatürkçülük, devrimcilik, ideoloji temalariyle baştanbaşa işlenmiş bir *Ilgaz*.”⁷⁶

Derginin içeriği konusunda üzerinde durulması gereken diğer bir konu da dil meselesidir. *Ilgaz*, Türk diline ve Cumhuriyet Türkçesine verdiği önemi “Dil görüşümüz: bir öykü, bir deneme, bir eleştiri, bir söyleşi, bir gülmece yazılacaksa olanaklar oranınca Türkçe yazılmalı. Arapça, Farsça, Yunanca, Fransızca, İtalyanca bir sözcüğün köküne Türkçe yapı eki getirilemez. Dilimde tutunduğu savunulan yabancı sözcükleri Türkçe saymak boşunadır. Yabancı sözcükler yerine yeni karşılıklar uyduralım demiyoruz. Dil uydurulmaz, o dilin dil bilim kurallarına uyularak yaratılır. Yabancı sözcükler yaşasa yaşasa yerine Türkçe karşılıkları bulunana dek yaşar. Yerli sözcük yabancı sözcüğü er geç kovacaktır. Türkçe yayınlanan tüm yayınların bu ulusseverlik bilinci içinde olmaları ulusal bir görevdir. Anayasamızın: ‘Kamusal dilimiz Türkçedir’ Yargısını kimse çiğneyemez”⁷⁷ şeklinde açıklamıştır.

Derginin içeriğiyle ilgili bazı durumlarda eleştiri aldığını söylemek de mümkündür. *Ilgaz*, eğitimle ilgili konuların ve şiirlerin yoğunluğu nedeniyle eleştirilmiştir. Derginin 10. sayısında bu eleştirilere karşılık olarak şu cevap verilmiştir: “*Ilgaz* yerel ve yöresel çabalara on sayıdır yaşamakta. Öğretmenler fikir ve sanata çok yer verildiğinden, sanatseverler de eğitime yer verildiğinden yakınıyorlar. Önce öğretmen okurlarımıza diyelim ki: bizde meslek dergileri baştanbaşa eğitim ve ruhbilim konuları ile doludur. Öğretmen ortamlarda tek taraflı eğilim kış ve yaz yalnız eğitim ve öğretindir. Bu mesleğimizin yaşantısı diyeceksiniz. Eğitim ve öğretim yaşantısı, fikir ve sanat gücüyle diğer bilimsel güçlerle kaynaşmadıkça değerlendirilemez. Tek taraflı okumadan bir usanç silkinişi de sezilen bir durumdur. Biraz da güzeli sevebilme; insan olabilme ışıltısıdır. Bugün köy ve kasabalardaki meslektaşlarımız içinde kendini yitirmeğe yönelenler de var. Onlara ruh verecek sanatı, fikri bunalım çevrelerine

⁷³ Şahinoğlu, E. (1964). *Ilgaz* Dördüncü Yılına Girerken, *Ilgaz*, S. 36, s. 3.

⁷⁴ Karaahmetoğlu, İ. (1966) Altıncı Yıl, *Ilgaz*, S. 61, s. 1.

⁷⁵ Dağlarca, F. H. (1964). *Ilgaz* Dördüncü Yılına Girerken, *Ilgaz*, S. 36, s. 3.

⁷⁶ Tuncor, F. R. (1962). a.g.m., *Ilgaz*, S. 12, S. 3.

⁷⁷ Karaahmetoğlu, İ. (1973). Okura Mektup, *Ilgaz*, S. 136, s. 1.

sunabilmek kadar güçlü bir etkinlik düşünülemez. Ama aç sayfaları; şiir, öykü, eleştiri, çevre yazıları... Biz öğretmeniz, bize eğitim gerekli deyip de o yöne dudak bükenler de olabilir. Şimdilik onlar da haklı... Sanatseverlerimiz için de: Derginin başından kaldırım şu “eğitimi” diyenler de var. Onların eğitimsiz görüşlerine ne diyelim. Sanat eğitiminin fikir eğitiminin ön konusu insan değil mi? Sanat insancıl sevilerin çiçeği olamaz mı? Sanatı, bilimi kuşaklarımıza sevdiren öğretmenlerimiz değil midir? Onlardan kaçan bir tutkuyu kaç kişi alkışlar? Biz iki dağ arasında veya doğunun güneyin en karanlık köşelerinde her varlığın çevresini aydınlatmağa vermiş eğitimcilerimize sanatın gücünü vermeğe çalışıyoruz. Sanat yetilerinizi eğitimle eşleştirin. Öğretmenler sınıflara sanat seveleriyle, yeni fikir güçleriyle girsin. Sizi çocuklarımıza işlesin...”⁷⁸ Bu cevaptan anlaşıldığı üzere *Ilgaz*’ın önceliği eğitim ve sanattır. Yayın hayatı boyunca da bu önceliğinden hiç vazgeçmemiştir.

2.5. DERGINİN ÖZEL SAYILARI

Ilgaz’da Atatürk, Nasreddin Hoca, Ceyhun Atuf Kansu, Cumhuriyet Türkçesi, 1. Türk Dili Bilimsel Kurultayı, 24 Kasım Öğretmenler Günü ve köy olmak üzere belli başlı konular ve kişiler için özel sayılar neşredilmiştir. Bu özel sayıların net sayısını tespit ederken bazı zorluklarla karşılaşmıştır. Derginin bazı sayılarının kapağında “özel sayı” ifadesi yer alırken bazı sayılarında bu ifadeye yer verilmemiştir. Burada şu soruları sormak gerekmektedir: Bir dergide basılan sayının özel sayı kabul edilebilmesi için kapak bölümünde özel sayı olduğu belirtilmeli midir? Bir dergide, herhangi bir konu seçilerek tüm sayfalar o konu için kullanılmışsa, o sayı özel sayı kabul edilebilir mi? Genel kabule göre derginin özel sayı olduğunu belirtmek için kapak bölümünde “... özel sayısı” ibaresi yer almaktadır. *Ilgaz*’da bu noktada bazı karışıklıklar oluşmuştur. *Ilgaz*’ın sahibi ve sorumlu yönetmeni İsmail Karaahmetoğlu, bir röportajında vermiş olduğu bilgiye göre,⁷⁹ derginin her kasım sayısını Atatürk için, here temmuz sayısını da Nasreddin Hoca için hazırlamıştır. Bu sayıların tamamında “özel sayı” ibaresi yer almamaktadır. Bunun sebebi 1960-80 yılları arasında ulaşım, iletişim ve basın-yayın zorlukları ile karşılaşan dergide imkansızlıkların yaşanmasıdır. Özellikle ilk neşredilen sayılarda belli bir düzenin olmaması, kapak düzeninin değişmesi, neşredilecek yeni yazıların olmaması, tekrara düşülmesi gibi sorunlar yüzünden kasım ve temmuz ayında neşredilen her sayı, özel sayı olarak basıl(a)mamıştır. Bununla birlikte her kasım ve temmuz sayılarında sadece Atatürk ve Nasreddin Hoca’ya değil farklı konulara da yer verildiği tespit edilmiştir.

Yayınlanmaya başladığı tarihten itibaren beş yılı kapsayan süreçte “*Ilgaz* her kasım sayısını büyük kurtarıcı Atatürk’e ayırdı. Dünyanın en büyük mizahçısı Nasrettin Hoca’yı yerinde izleyerek her yılı kutlu olsun Nasreddin hoca şenlikleri sonrası olan ağustos sayılarını da Nasreddin Hoca’ya bağlayarak gücüne inandığı ulusal değerleri tanıttı”⁸⁰ sözlerini yayınlayan dergi, bu anlayışı yirmi yıl boyunca sürdürerek Nasreddin

⁷⁸ İsimli. (1962). Okura Mektup, *Ilgaz*, S. 10, s. 18.

⁷⁹ Özdemir, C. (1980). İsmail Karaahmetoğlu’na Sorular, *Ilgaz*, S. 225, s. 10.

⁸⁰ İsimli. (1965). Beşinci Yıl, *Ilgaz*, S. 49, s. 1.

Hoca ve Atatürk'ü her yıl belli sayılarda anmıştır. “*İlgaz* yaşadıkça her sayısının ön yüzünde Atatürk konuşacaktır”⁸¹ sözünden de anlaşılacağı üzere *İlgaz*, Atatürk'e bağlılık konusunda hassas bir dergidir. Bu anlayıştan hareketle 23 Nisan, 19 Mayıs, 30 Ağustos, 29 Ekim, 10 Kasım gibi günlerde de Atatürk'le ilgili eserler yayınlamışlardır.

İsmail Karaahmetoğlu, 1980 yılında öğrencisine verdiği röportajda özel sayılar için “19 yıldır her kasım sayısını Atatürk özel sayısı olarak yayınladık. Bu sayılarda Atatürk konusu dışında yazı yayınlamadık. 1963'ten bu yana 17 Nasrettin Hoca Özel Sayısı yayınladık. Temmuz 1980 de 18. Nasrettin Hoca Özel Sayımızı yayınlıyacağız. Ocak 1976'da Ceyhun Atuf Kansu Özel Sayısını yayınladık. Kansu'nun ölümünden sonra 3 Ceyhun Atuf Kansu Özel Sayısı yayınladık. Ekim 1973'de 'Cumhuriyet Türkçesi Özel Sayısını' yayınladık. Bu sayımızda Cumhuriyetimizin 50. Yılına nasıl bir Türkçeyle girdiğimizi araştırdık. Anayasamızda kamusal (resmi) dilimizin Türkçe olmasına karşın okul kitaplarımızdaki dili öğrencilerin dil eğilimlerini soruşturduk. Türk dilinin ulu anıtı Divan'ü Lügat-it-Türk'ün 900. Yıl dönümünde, Türk Dil kurumunun 40. Yılında Ekim 1972'de: ‘1. Türk Dili Bilimsel Kurultayı Özel Sayısını yayınladım. 1976 yılında Türk Dil Kurumu Genel Yazmanlığından 35 yıllık derleme ve tarama kolu başkanlığından ayrılan Ömer Asım Aksoy'a Kasım 1976 sayımızı özellikle ayırdım” demiştir. Fakat yukarıda belirtildiği gibi derginin kapak sayfasında “özel sayı” olarak belirtilen 32 tespit edilmiştir. İsmail Karaahmetoğlu'nun da belirttiği gibi derginin kasım ve temmuz aylarında basılan sayıları Atatürk ve Nasreddin Hoca'ya ayrılmıştır. İçeriğin Ceyhun Atuf Kansu, Ömer Asım Aksoy ve Türk Dili ile ilgili olduğu sayılar da mevcuttur. Fakat özel sayı olarak belirtilmemiştir.

Bu sayılar dışında derginin temmuz ve ağustos aylarında çıkarılıp özel sayı olarak basılmayan bazı sayılarında da Nasreddin Hoca'dan ağırlıklı olarak bahsedilmiştir. 93. sayının iç kapak kısmında “94. Sayı Nasreddin Hoca'ya ayrılacak” notu vardır. Derginin kasım ve ekim aylarında basılan sayılarında ise Atatürk ağırlıklı olarak işlenmiştir fakat bunlar da özel sayı olarak basılmamıştır. 73. sayıda “74. Sayıyı genelde Ata'ya ayıracağız” notu vardır. Konuya bir başka örnek, 6. Sayıda verilen “ Bu sayıda 7. Milli Eğitim Şurası izlenimlerini 19 şura üyesinin özel görüşleriyle sunuyoruz” notudur.

İlgaz'da kasım ve temmuz aylarına ait özel sayıları hakkındaki bilgiler tablodaki gibidir:

Sayı	Atatürk Özel Sayısı(Kasım Ayı)	Nasreddin Hoca Özel Sayısı(Temmuz Ayı)	“Özel Sayı” İbaresinin Belirtilip Belirtilmeme Durumu
2. sayı	+		“Özel Sayı” ibaresi yok.
10. sayı		---	Nasreddin Hoca ile ilgili metin vb. yok.

⁸¹ Karaahmetoğlu, İ. (1962). On Kasım, *İlgaz*, S. 14, s. 4.

14. sayı	+		“Özel Sayı” ibaresi yok.
22. sayı		---	Nasreddin Hoca ile ilgili metin vb. yok.
26. sayı	+		“Özel Sayı” ibaresi yok.
34. sayı		+	Tamamı Nasreddin Hoca’ya ayrılmamış. “Özel Sayı” ibaresi yok.
38. sayı	+		“Özel Sayı” ibaresi ile basılan ilk sayıdır.
46. sayı		---	Nasreddin Hoca ile ilgili metin vb. yok.
47. sayı		+	İ.K. normalde her temmuzda özel sayı basıldığını ifade ediyor, fakat bu sayı ağustos sayısıdır. İlk Nasreddin Hoca Özel sayısıdır.
50. sayı	+		Atatürk Özel Sayısı
58. sayı		---	Nasreddin Hoca Özel sayısı değil. Onunla ilgili bir metin vardır.
62. sayı	---		Atatürk Özel sayısı değil, başka konularla ilgili metinler vardır.
70. sayı		+	Nasreddin Hoca ile ilgili fakat “Özel Sayı” ibaresi yok.
74. sayı	+		“Özel Sayı” ibaresi yok.
82. sayı		+	Genel olarak Nasreddin Hoca konulu fakat “Özel Sayı” ibaresi yok.
86. sayı	+		“Özel Sayı” ibaresi yok.
94. sayı		+	Nasreddin Hoca Sayısı olarak belirtilmiş.
98. sayı	+		“Özel Sayı” ibaresi yok.
106. sayı		+	Nasreddin Hoca Özel Sayısı olarak belirtilmiş.
110. sayı	+		“Özel Sayı” ibaresi yok.
118. sayı		+	Nasreddin Hoca Özel Sayısı olarak belirtilmiş.
122. sayı	+		“Özel Sayı” ibaresi yok.
130. sayı		+	Nasreddin Hoca 10. Özel Sayısı olarak belirtilmiş.
134. sayı	+		“Özel Sayı” ibaresi yok.
142. sayı		+	Nasreddin Hoca Özel Sayısı olarak belirtilmiş.
146. sayı	+		“Özel Sayı” ibaresi yok.
154. sayı		+	Nasreddin Hoca 12. Özel Sayısı olarak belirtilmiş.
156. sayı	+		“Özel Sayı” ibaresi yok.
166. sayı		+	Nasreddin Hoca 13. Özel Sayısı olarak belirtilmiş.
170. sayı	+		Atatürk Özel Sayısı olarak belirtilmiş.
178. sayı		+	Nasreddin Hoca 14. Özel Sayısı olarak belirtilmiş.
182. sayı	+		“Özel Sayı” ibaresi yok.

190. sayı		+	Nasreddin Hoca 15. Özel Sayısı olarak belirtilmiştir.
194. sayı	+		Atatürk Özel Sayısı olarak belirtilmiştir.
202. sayı		+	Nasreddin Hoca 16. Özel Sayısı olarak belirtilmiştir.
206. sayı	+		Atatürk Özel Sayısı olarak belirtilmiştir.
214. sayı		+	Nasreddin Hoca 17. Özel Sayısı olarak belirtilmiştir.
218. sayı	+		Dergi kapağında “özel sayı” yazılacak alan boş bırakılmış.
226. sayı		+	Nasreddin Hoca 18. Özel Sayısı olarak belirtilmiştir.
230. sayı	+		“Özel Sayı” ibaresi yok.
238. sayı		+	Nasreddin Hoca 18. Özel Sayısı olarak belirtilmiştir.

Tablo 3. *Ilgaz*’ın Kasım ve Temmuz Aylarındaki Özel Sayılarına Dair Bilgiler

İsmail Karaahmetoğlu’nun verdiği bilgilere bakarsak dergide 21 Atatürk özel sayısı, 21 Nasreddin Hoca özel sayısı basılmış olmalıdır. Fakat yukarıdaki tablodan hareketle, dergide 19 Atatürk özel sayısı, 17 Nasreddin Hoca özel sayısı tespit edilmiştir. Bunlar dışında da Türk dili için 1, Ceyhun Atuf Kansu için 2, köy hakkında 1, öğretmenler günü için 1 olmak üzere diğer konular olarak sınıflandırabileceğimiz 6 özel sayı daha neşredilmiştir. Bu sayılarla ilgili bilgiler tablodaki gibidir:

Sayı	Konu	Özel Sayı
133	Türk Dili	1. Türk Dili Bilimsel Kurultayı Özel Sayısı
145	Cumhuriyet Türkçesi	Cumhuriyet Türkçesi Özel Sayısı
210	Ceyhun Atuf Kansu	Ceyhun Atuf Kansu Özel Sayısı
222-223	Ceyhun Atuf Kansu	Ceyhun Atuf Kansu Özel Sayısı
241	Köy	21. Yılıımızda Köy Özel Sayısı
242	Öğretmenler Günü	24 Kasım Öğretmenler Günü Özel Sayısı

Tablo 4. *Ilgaz*’ın Diğer Konularla İlgili Özel Sayılarına Dair Bilgiler

Sonuç olarak *Ilgaz*’da Atatürk, Nasreddin Hoca ve diğer konuları hakkında toplam 32 özel sayı yayınlandığını söylemek mümkündür.

2.6. ILGAZ DERGİSİNİN AMACI

Ilgaz dergisinin çıkış amacı başlangıçta yerel unsurları tanıtmak, bölgesel problemleri gündeme getirmek ve yöredeki insanın kültürel gelişimine katkıda bulunmaktır. Üçüncü sayıdaki imzasız bir yazı bu amacı su sözlerle anlatmaktadır: “*Ilgaz*: 60, 80, 100’er haneli köyleriyle 2000 nüfuslu bir kasaba. Kitaplar, gazeteler, dergiler, kalemler, defterler asırlardır ürkmüş buradan. Mürekkep damlamaz olmuş. Bir şiiri, bir öyküyü, bir eleştiri, bir fıkrayı, bir sohbeti dinlemek-dinletmek etkileşiminden çok uzak kalmış... Dağ başlarındaki çobanların azıkları kadar kurumuş bir bölge... Çamlar yeşil, tarlalar verimli, topraklar iyotsuz, sular iyotsuz, insanlar iyotsuz. Boyunlar dolu altın değil ur!”⁸² Dışarıdan bakanlar, bu yaşam şartları ile bu

⁸² İsimli. (1964). Aynı Olayları, *Ilgaz*, S. 28, s. 1.

kasabada dergicilik faaliyetine girmeyi -üstelik hali hazırda bir işe sahipken- anlamsız bulmuşlardır. Fakat bu tip yorumlar derginin yayınlanma azmini iyi yönde etkilemiştir. 3. sayıda gelen olumsuz youmlara karşı “Kasabada dergi çıkarmanın gerçeğini görenler hayret diyorlar. Abone yok, yazı yok, işinizin ağırlığı yanında bu işi niçin dert edindiniz? Hem memursunuz, bu iş öldürür sizi, diyen dostlarımızı bu tembel duygudan kurtarmak için yine çıkıyoruz”⁸³ şeklinde bir irade beyanı yapılmıştır.

Derginin yedinci sayısında çıkış amacını belirginleştiren bir başka yazı görülmektedir. Bu yazıda bölge insanına okuma alışkanlığı kazandırma, bir “eğitim ihtilali” yapma hedefleri belirtilmiştir. Aynı yazıda “Türk öğretmenliğini kutuplaştıranları ıslah etmek” vurgusu yapılır ki bu da dönemin siyasi çekişmelerinde *Ilgaz*’ın tavrı hakkında bir fikir vermektedir: “Okumama üşengeçliği zihinlere öyle yerleşmiş ki süzerek okuma bayağı moda olmuş. Şöyle gazetelerin dergilerin, kitapların başlıklarına yazarlarına bakılıverdi mi ne diyecekleri belli diyecek kadar uyuyan arifler, günlük hayatımız içinde ne kadar çoğalmış. Biz bu veremlilere şifa vermek heyecanıyla çıkıyoruz. Çok küçük bir kasabada bile böyle bir formalı bir sanatoryumun rahatça çıkabileceğini ispatlamak hem de eski çağın “öğrenme ve kitap okullarını” yıkarak çocuklarımıza yarının gerçekleri için bir hayat penceresi açmak istiyoruz. Bize eş olacak aydınlara birleşebilirsek; bir eğitim ihtilali yaparak, kilitli laboratuvarların kapılarını kırmak, okulu, okumayı, eğitimi küçük görenleri işten el çektirmek, çocukları öğretmensiz yetiştiren zihniyeti yıkmak, Türk öğretmenliğini kutuplaştıranları Türkiye’yi-Anadolu’yu küçük görmeğe çalışan yabancı hayranlarına yurdu tanıtmak ve uyandırmak isterdik”⁸⁴

Yayın hayatı boyunca toplam 243 sayı ile okurlarına fikir, sanat ve eğitim alanında pek çok bilgi veren derginin çıkış nedeni, ilk sayıda yayınlanan “Niçin Çıkıyoruz?” adlı yazıda anlatılmıştır. Yazarı *Ilgaz* olarak belirtilen bu yazıda “Her köşede bir his avcısıyla burun buruna gibiyiz. Bir yerde Ata’nın heykeline el uzanır, okuma yazma bilmeyen adam kalkar, 27 Mayıs devrimi, Atatürk devrimleri hakkında gerici nutuklar savurur, öğretmenleri çekiştirir. Birisi kalkar şehirli köylü, doğulu batılı diye bütün vatani ikiye böler; başka bir tip şairim diye, Türk şiirlerini bizden sizden diye bölerek bu güzellik alanında bile kişilik ikileşmesi yaratır. Köy odalarında İstanbul, Ankara’da odacılıktan gelen biri; durumlar iyi değil, siz benim dediklerimi dinleyin diye söze başlar; öğretmen onun yanlış görüşlerini doğrulamaya kalktı mı, yandan bir fısıltı: Sus’nın odacısı, der... Küçük yerlerde kavgası gürültüsü eksik olmayan köy odaları önünde öyle dertlerle dolduk ki bu bunaltıcı gerilik çemberini hiç olmazsa çevremizde yırtmak dileğiyle çıkıyoruz. Amacımız, yaşamak çabamızı bir dergi ile ifade edebilme sevinci... (...) Küçük bir kasabada dergi çıkarılır mı? Bunlar boş şeyler, yazmak okumak karın doyurmaz, size mi kalmış diyenlerin, her şeyi boş göre göre boşalmış ruhlarını *Ilgaz*’la doldurmağa çalışacağız. Gücümüzü: Öğretmenlik aşkıdan

⁸³ İsimsiz. (1961). Üçüncü Sayımız, *Ilgaz*, S. 3, s. 17.

⁸⁴ İsimsiz. (1961). Yedinci Sayımız, *Ilgaz*, S. 7, s. 18.

alıyoruz. Yurt yüzeyini tek sınıf, her gazete, dergi ve kitabı okul, okuyanı öğrenci, fikir vereni öğretmen kabul ediyor, aydınlarımızın yazılarının *Ilgaz*’a bekliyoruz⁸⁵”

Bir başka sayıda “Yazarını, okurunu önemseyen, halkla konup göçen, halk pınarından içen, çağdaş dergilere ulaşma çabası içinde kıvranan, devrimci Atatürkçü, yenilikçi bir yayın aracı olabilme çabası içindeyiz” denmiştir.

2.7. DERGİNİN YAYINLANMA ZORLUKLARI VE KAPATILIŞI

Yerel bir dergi olan *Ilgaz*’ı çıkarma fikri İsmail Karaahmetoğlu ve Murat Sinan’a aittir. 1960’lı yıllarda Hacı Hasan Köyü’nde ilkökul öğretmenliği yapan Murat Sinan, *Ilgaz* Akdevrim İlkokulu’nda müdürlük yapmaya başlayınca Karaahmetoğlu ile bir dergi çıkarma kararı almışlardır. O dönemde Sırrı Türközü’nün yayınladığı *Yeşil Ilgaz* dergisinde yazan ikilinin dergi çıkarma fikrine ilk önce yasalar engel olmuştur. Daha sonra yürürlüğe giren 1961 Anayasası’nın “siyasi olmayan mevkuteleri, memurlar da yayınlatabilir”⁸⁶ maddesi sayesinde 1 Ekim 1961’de *Ilgaz* adıyla ilk sayıyı yayınlamışlardır. Karaahmetoğlu yıllar sonra öğrencisiyle yaptığı röportajda *Ilgaz*’da dergi yayınlamanın zorlukları hakkında sohbet etmiştir. Buna göre, *Ilgaz*’da matbaa olmaması, basım-yayın işlerinin zorluklarla ilerlemesi süreci olumsuz etkilemiştir. İsmail Karaahmetoğlu ile Murat Sinan, küçük bir kasabada o günün şartları ile dergi yayınlamanın zorluğunu öngören arkadaşları tarafından da destek görmemiştir.

Cevat Özgür, henüz dergi basılmadan tepki göstererek derginin yaşamayacağını iddia etmiştir. Yıllar sonra derginin çıkış serüvenini ve kendi itirazlarını şu cümlelerle izah etmiştir: “İsmail Karaahmetoğlu bir dergi yayınlama havası içine girdi. Murat Sinan ile bir dergi çıkarma içtenliklerini yolda evde kahvede işleyip duruyorlardı. Biz kendilerinden olamaz yayınlanamaz görüşü ile uzaklaşıyorduk. Derginin kapağını Gaziler Köyü’nden Güzel Sanatlar Akademisi’nde öğrenci olan Hidayet Bahçeci’ye yaptırdılar. Dergi çıkarma düşü ile Kastamonu, Çankırı, Ankara arasında mekik dokudular. Derginin bir yazı kurulu yoktu. Oradan buradan aldıkları borçla bu dergi kaç sayı yaşayabilecekti.”⁸⁷ Görüldüğü üzere çevreden destek görmeden, yazı kurulu dahi olmayan, kapak tasarımını bir öğrencinin üstlendiği *Ilgaz*, kurulu bir düzenin ürünü değil, Karaahmetoğlu’nun kişisel çabalarının ürünüdür. Derginin uzun yıllar boyunca yayın yapılabilmesi Karaahmetoğlu’nun “Yöredeki güzellikleri, unutulmuş ozanları, boynu urlu çocukları, adı duyulmamış okulsuz yolsuz susuz köyleri, ekmeksiz evleri, *Ilgaz* dağı gibi kabara kabara büyüyen yerel sorunları, yalnızlığımızı, savunmasızlığımızı, arkasızlığımızı, kırsallığımızı, yazmak yazdırmak okutmak”⁸⁸ amacına bağlı kalmasıyla ilgilidir. Bu amaç doğrultusunda dergi 21 yıl boyunca yayınlanmıştır.

Bedirhan Ermeydan, derginin üçüncü yılında dergiye gönderdiği tebrik mesajında “Birçoklarımız *Ilgaz*’ı gelip geçici bir hevesin meyvesi olarak görüyorduk. Bir iki sayı sonra Anadolu’da çıkan birçok benzerleri gibi sönüp gideceği inancı vardı.

⁸⁵ İsimsiz (1961). Niçin Çıkıyoruz, *Ilgaz*, S. 1, s. 1.

⁸⁶ Özdemir, C. (1980). İsmail Karaahmetoğlu’na Sorular, *Ilgaz*, S. 225, s. 10.

⁸⁷ Özgür, C. (1981). *Ilgaz* Yirmibir Yaşında, *Ilgaz*, S. 241, s. 14.

⁸⁸ Özdemir, C. (1980). a.g.m., *Ilgaz*, S. 241, s. 10.

Çevre şartları o gün için bu görüşe hak verdirmiyor değildi. Dergiyi yöneten iki kişi saat 17'den sonra gece yarısına kadar çalışıyor. Mesai saatlerinde de görevleri başında bulunuyorlardı. *İlgaz*'da bir tek hakimden yazı alabilmişlerdi. Ortada yazar ve yazı kadrosu yoktu. Henüz ufuklar kapalıydı. İsmail Karaahmetoğlu *İlgaz*'ın ilk sayısında Ömerlili, İ. K., *İlgaz*, Özgür vb. müstear isimlerle on dört yazı yazmıştı. Karaahmetoğlu'nun ikinci sayıdaki on yazısı üçüncü sayıda yedi yazıya inmişti. Buna mecburdu.”⁸⁹ diyerek derginin maddi zorluk yaşayacağını öngördüklerini belirtmiş, buna rağmen yayın hayatına devam etmesini de tebrik etmiştir. Dışarıdan bakılınca kendini, maddi-manevi, her anlamda sıkıntıya sokmak gibi algılanan *İlgaz* dergisini yayınlama hevesi, İsmail Karaahmetoğlu'na göre hiçbir zaman bir ticaret işi, maddi kazanç/gelir kapısı olmamıştır. Battal Gökcan Gökçe'nin anlattığına göre Karaahmetoğlu, bu dergiyi yayınlamaktan bir kâr/çıkar elde etme amacında değildir. Yurtsever bir vatandaş olarak yapılması gereken şey sabırlı olmaktır. Karaahmetoğlu'nun düşünceleri şöyledir: “Ben, bakkal değilim, kasap değilim, bire alıp bire satan ticaret bezirgânı değilim... Ben öğretmenim, ben toprağa tohum eken çiftçi değilim, bire bin almayı düşünmüyorum, ben eğitimciyim, fikir kişisiyim... Ben bilgi tohumları, fikir tohumları, sevgi tohumları ekerim. Böyle bir görevi üstlenen kişi, Böyle bir tohumu eken kişi, emeğinin karşılığını alabilmesi için çok sabırlı olması gerekir. Ülkesini, ulusunu seven, soluduğu havanın, içtiği suyun, yediği ekmeğin ederini ödemek zorunda olan her öğretmen, her yazar, her sanatçının böyle yapması gerekir kanısındayım... Bilmem anlatabildim mi?”⁹⁰

İlgaz'ın basım aşamasındaki zorlukları kadar yayınlanacak metin bulma konusunda yaşadığı zorluklar da dikkat çekicidir. Derginin yayın kurulunun olmaması, dergide yazmaya gönüllü kişilerin bulunmaması, posta aracılığı ile gelen metinlerin geç gelmesi, *İlgaz*'da yazar bulunmaması gibi nedenler Karaahmetoğlu'nu müstear isimler kullanarak yazılar yazma yoluna sevk etmiştir. Bu durumu yıllar sonra Ceyhun Atuf Kansu'ya yazdığı bir mektuptan öğreniyoruz: “*İlgaz* ilçesinde basımevi yoktu. Ankara'da Ayyıldız Matbaası'nda bastırıyorduk. Yöremizde yazar yoktu, postadan gelecek yazıları bekliyorduk. Ayda yılda bir yazı geliyordu. Her sayıda 10, 15 yazı yazar, gizli adlarla yayınlardım. (...) 20 sayfalık derginin 15 sayfası boştu. Her gün postadan yazı bekler olduk. Yöremizdeki her okuryazara yazması için başvurduk. Tüm olanaklarımızın kurduğunu görünce gizli açık adlarla ayrı ayrı türlerdeki yazılarla ve yerel araştırmalarla boş sayfaları doldurdum. İlçede geçirdiğimiz üç dört yıl, her ay bu çalakalem yazma zorunluluğu sürdü. Dergi yazısızlıktan batma durumuna düştü. Basımevinin, yazarların büyük kentlerde yuvalanışı bizi başkente taşınmağa zorladı.”⁹¹ Dergi, Ankara'ya taşındıktan sonra Murat Sinan bir yüksekokulda öğrenciliğe başlayarak dergiden ayrılmıştır. Bundan sonra derginin tüm yükünü Karaahmetoğlu üstlenmiştir. Yine de derginin sıkıntılı günleri geçmemiştir. Karaahmetoğlu *İlgaz*'da görev yaparken dergi Ankara'da hazırlanmıştır. Aradaki mesafe birtakım maddi olumsuzlukların yaşanmasına neden olmuştur. “*İlgaz* yayınlarına başlayalım, bir iki

⁸⁹ Erneydan, B. (1963). *İlgaz Üç Yaşında*, *İlgaz*, S. 24, s. 3.

⁹⁰ Gökçe, B. G. (1981). *İlgaz Dergisi'nin Yirminci Yılı*, *İlgaz*, S. 232-233, s. 20.

⁹¹ Apaydın, T. (1980). Ceyhun Atuf Kansu'ya Mektup, *İlgaz*, S. 232-233, s. 11.

betik yayımlayalım diyoruz. Basım evciler çok para istiyor. Her ay birbiri üstüne baskı dizgi ödentileri ekleniyor. Ev derdi-köy derdi derken sayı 85'e geliveriyor. (...) Bir günler, Kitaplıklar, Öğretmen Okulları, yabancı ülkelerdeki işçiler, elçilikler abone idi. *Tebliğler* dergisinde ardı ardına tanıtımları yapıldı. Sanat etkileşimimiz geliştikçe, Öz Türkçeyi önemsedikçe, Nasreddin Hoca'yı ciddileştirdikçe, Atatürk ve devrimlerine sarıldıkça bu kapılarımız da kapandı.”⁹² cümlelerinden de anlaşılacağı üzere *Ilgaz* dergisi, 1960'ların Atatürkçü düşüncüyü savunan ve bu düşünceye karşı duran kişileri tarafından yargılanmıştır. Bu sebeple ilan veren kurum sayısında ve abonelerinde azalma görülmüştür. Oluşan maddi yetersizliğin dergiye yansımaları kâğıt kalitesinin düşmesi ve renksiz kapak kullanımı şeklindedir: “İlanlar azala azala dergileri basımevlerinden sürgün etmeye başladı. Okurun göz ışığını, el emeğini kesip yıllık aboneyi de artıramadık. (...) *Ilgaz*'ın on bir yıllık yayınına son vermemek için kapak kâğıdımız birinci hamurdan, ya da iki renk gibi biçimsel görünüşten şimdilik uzak kalacak.”⁹³

Maddi yetersizlikler üzerine uzun yıllar çıkarılmaya devam ettirilen derginin on yedinci yılında “On yedi yıl aralıksız yaşayabildik. Bundan sonrasını acı acı düşünüyoruz. (...) Biz yaşamıyoruz, yaşamaya çalışıyoruz. (...) Birisi: On bin mi yirmi bin mi basıyorsunuz? Abone sayınız on binin üstünde mi? diye sorsa, sorusunun düşmanca şişkinliğini hemen kavrar, bu acımasız soruyu elli bin basıyoruz diye keser atarız. Belki on yedi yıldır güçlü bir öykümüz, koşuğumuz, denememiz, gülmecemiz yayınlanamadı. Ama hep daha iyiye, daha gerçeğe, daha yeniye ulaşma içtenliği içinde çırpındık. Beğenilseydik, belki beğeniler çıkmazında donar kalırdık. Beğenilmediğimiz için yaşıyoruz dersek daha doğru olur kanısında”⁹⁴ diyen Karaahmetoğlu, son yıllara yaklaştıkça dergideki basım oranındaki düşüşe dikkat çekmiştir. Buna rağmen beğenilmeyen bir dergi olmanın *Ilgaz*'ı arayışa ve her şeye rağmen çabalamaya ittiğini belirtmiştir. Bu sebeple maddi olanaksızlıklar içinde yayınlanan bir derginin 21 yıl boyunca yayın yapabilmesini “beğenilme arzusu, her zaman daha iyisine ulaşma çabası” olarak açıklayabiliriz.

Derginin yazı kurulunun olmaması, bazen yayınlanan metinlerde tekrara düşülmesi “*Ilgaz*'dan Mektup” adlı metinde şöyle anlatılmaktadır: “*Ilgaz*'ı çıkaranların başından beri uygulamaya çalıştıkları bir düşünceleri var: Bu derginin sayfalarına birkaç tanınmış imzanın çöreklenmesi yerine herkesin yazabilmesi... Donmuş ve değişmez bir yazı kurulu yerine, her yazısıyla başka bir derde dokunan her yazısıyla başka bir renk getiren yeni yeni imzalar. Çevresel ve yöresel dertleri gün ışığına çıkaracak cesur imzalar. Samimi olarak söylemek gerekirse bu zor oluyor. Çünkü *Ilgaz*'ın hemen her sayısı için gönderilen yazılar ancak bir iki sayfayı doldurabilir. Okurlarımızdan sayısız mektuplar alıyoruz. Her biri bir derdin dile getirilmesini istiyor, fakat kendisi yazmıyor. Böyle olunca ister istemez eskiden beri yazı yazan kalem sahiplerinin yazılarına hemen her sayıda yer vermek zorunda kalınıyor.”⁹⁵ Buradan da anlaşılacağı üzere *Ilgaz*'da bir

⁹² İsimli. (1968). Nasreddin Hoca Diliyle *Ilgaz*, *Ilgaz*, S. 85, s. 1.

⁹³ Karaahmetoğlu, İ. (1972). Yeni Yıla Girerken, *Ilgaz*, S. 124, s. 1.

⁹⁴ İsimli. (1977). *Ilgaz*'ın Onyedinci Yılı, *Ilgaz*, S. 193, s. 1.

⁹⁵ İsimli. (1964). *Ilgaz*'dan Mektup, *Ilgaz*, S. 30, s. 1.

kişiyeye ait pek çok yazı dizisine yer verilme sebebi dergiye metin gönderilmemesidir. Belli isimlere ait metinlerin arka arkaya sıralandığı yayın tarzı aslında *İlgaz*'ın tercihi değildir. Bu sebeple ekonomik zorlukların yanında yayınlanacak malzeme eksikliği de dergiyi tekrara düşürmüştür.

Zorlu bir yayın hayatı süren *İlgaz* dergisi, İsmail Karaahmetoğlu'nun 243. sayıdaki şu duyuru ile yayın hayatına son vermiştir: "Ocak 1982'de sürekli yayınıımızı kesmek zorunda kaldık. Baskı, dizgi, düzen, kâğıt ederlerinin karşılanamayacak durumda olması, yirmi bir yıllık yayın yaşamımızın sonunu getirdi."⁹⁶

Şekil 3. Güzel Sanatlar Akademisi Öğrencisi Hidayet Bahçeci'nin *İlgaz*'ın 1. Sayısı İçin Hazırladığı Kapak Örneği⁹⁷

⁹⁶ Karaahmetoğlu, İ. (1981). *İlgaz Dergisinin Son Sayısı*, *İlgaz*, S. 243, s. 1.

⁹⁷ Hidayet Bahçeci'nin dergi için hazırladığı kapak örneğinde tek renkli kapak tasarımının tercih edilmesi tesadüf değildir. Bölgede matbaanın bulunmaması, matbaa giderlerinin çok olması sebebiyle dikkat çekici büyük renk

Şekil 4. *Ilgaz* Dergisinin Farklı Yıllarda Yayınlanan Kapak Örnekleri

2.8. ILGAZ DERGİSİNİN YAZAR/ŞAİR KADROSU

Ilgaz'ın onuncu sayısında yazar/şair kadrosuna dair şöyle küçük bir açıklama dikkat çeker: "Memleketimizin seçkin sanatçılarından Muzaffer Uyguner, Vahit Öztelli,

blokları kullanılarak renkli bölümlerde derginin adına yer verilmiştir. Mali açıdan giderleri minimize edecek şekilde tasarlanan bu kapaktan sonra derginin kazançlarına göre kapak tasarımında değişiklikler yapılmıştır. Zamanla çubuklu ve renkli kapak tasarımı kullanılmış ardından derginin satış oranındaki azalmaya paralel olarak renksiz kapak sayfasına geçilmiştir. 1981 yılında basılan sayılarda ise kapak sayfasının olmadığı, kapak olarak addedilen sayfada en üstte büyük punto ile yazılan *Ilgaz* başlığının altından ilk metnin okura sunulduğu görülmektedir.

Hasan Şimşek, Mehdi Halıcı, Kemal Or, İbrahim Tekelioğlu, Kerim Aydın Erdem, Orhan Ulukan, Ali Tekin Büyük Utku, Feyzi Halıcı, Nurettin Özdemir, Osman Attila, Abdullah Rıza Ergüven, Ebed Mahir Yalnız devamlı olarak dergimize yazacaklar. Bu kadroya başka sanatçıların da katılmasını diliyoruz”⁹⁸ Derginin temennisi kısa sürede gerçekleşir ve yazı kadrosuna bu isimler dışında birçok yazar ve şair de dahil olur.

İlgaz dergisi, yaklaşık yirmi yıllık süre içerisinde birçok yazar ve şaire ev sahipliği yapmış onların birçok özgün ve çeviri metinlerini yayımlamıştır. Dergide meşhur ediplerin yazı ve şiirleri olduğu gibi kimi amatör isimlerin ilk eserleri de yer almıştır. Makalele, röportaj, konferans metni, şiir, deneme gibi onlarca türde epeyce yazı yayımlanmıştır. *İlgaz*’da eser veren ediplerin alfabetik olarak isminin yer aldığı tam liste şu şekildedir:

A. Baha Önem	A. Celal Şimşek
A. Ezgin Erdem	A. Fazıl Döğücü
A. Haydar Özbek	A. İhsan Şahin
A. Kamil Ateşoğulları	A. Mustafa Kulaber
A. N. Kononov	A. Rıza Yalçın
A. Servet Develioğlu	A. Zeki Benli
Abdullah Aydın	Abdullah Edip Çitçi
Abdullah Nefes	Abdullah Neyzar Karahan
Abdullah Nurhan Teksöz	Abdullah Rıza Ergüven
Abdullah Tonus	Abdurrahman Kurun
Abdülbaki Arslan	Abdülbaki Gölpınarlı
Abdülkadir Ünlü	Adil G. Vahapoğlu
Adnan Ardağı	Adnan Binyazar
Adree Clair	Afet İnan
Afet Muhteremoğlu	Ahmet Ada
Ahmet Ayberkin	Ahmet Çuhacı
Ahmet Erbaş	Ahmet Fazıl Göktuğ
Ahmet Hamdi Usman	Ahmet Kemal
Ahmet Köklügiller	Ahmet Nesim Kürçer
Ahmet Öylek	Ahmet Saim Erdemli
Ahmet Sıtkı Kaya	Ahmet Somay
Ahmet Şükrü Özeren	Ahmet Telli
Ahmet Tolu	Ahmet Tufan Şentürk
Akın Tahir Karaoguz	Akil Mengü
Alemdar Kaya	Ali Baykal
Ali Bilgiç	Ali Candaş
Ali Çapan	Ali Dereli
Ali Dündar	Ali İhsan Beyhan
Ali Kırkık	Ali Püsküllüoğlu
Ali Rıza Ada	Ali Rıza Kayaalp
Ali Rıza Önder	Ali Tekin Büyükutku

⁹⁸ İsimsiz. (1962). Sayın Okurlarımız, *İlgaz*, S. 10, s. 18.

Ali Ulvi Elöve	Ali Yıldız
Alper Çağlayan	Amrita Pritam
Andre Maurois	Ankaralı Aşık Ömer
Arif Eren	Armağan Ülgen
Arslan Kaynardağ	Aslan Alp
Assefi	Ataol Behramoğlu
Atila İspir	Avni Keçik
Aydın Karasüleymanoğlu	Aydın Keküllü
Aydın Oy	Ayhan Enacar
Ayhan Erol	Ayhan İlter
Ayhan Zeki Benli	Aykut Deren
Aykut Poturoğlu	Ayla Ertunga şair
Aysel Özakın	Ayşe Gülen
Aziz Nesin	Aziz Perkün
Azmi Akı	Azmi Güleç
Bagatu	Baha Galip Tunalıgil
Bahar Gökler	Bahri Savcı
Baki Özdemir	Baki Yiğit
Battal Gökcan Gökçe	Bayraktar May
Bayram Karaahmetoğlu	Bedirhan Ermeýdan
Bedri Alogan	Bedri Barut
Behçet Kemal Çağlar	Behice Aral
Behzat Ay	Bekir Koçak Doğankentli
Bekir Sıtkı Baykal	Bekir Yıldız
Beldan Kabalak	Berkhan İnal
Berran Erol	Bertolt Brecht
Beşir Göğüş	Bilgesu Duru
Björnstjerne Björnson	Bogay Ünar Süllan
Bozkurt Güvenç	Burhan Cenkçioğlu
Cafer Demiryürek	Cahit Külebi
Cahit Obruk	Cahit Öztelli
Can Yücel	Canan Özdemir
Caner Yiğit	Carrol Darrise Anderson
Cavidan Selek	Celal Ertuğay
Celal Şaşmaz	Cemal Sezgin
Cemal Süreya	Cemil Tekyıldık
Cengiz Bektaş	Cevat Dursunoğlu
Cevat Özgür	Cevdet Atmaca
Cevdet Marmaralı	Cevriye Demirel
Christian Gellert	Coşkun Ertepinar
Coşkun Havalan	Dilek Birdinç
Doğan Doğancıoğlu	Duran Aydın
Durmuş Mert	Dursun Akçam
Dursun Nadir	E. K. Green
E. Şefik Ulusoy	Ebed Mahir Yalnız
Ekrem Kahraman	Ekrem Tanyel
Emil Sevinç	Emin Hakarar
Emin Özdemir	Emir Receboğlu

Enver Atılğan	Enver Kartekin
Enver Naci Gökşen	Enver Toksözlü
Eray Müftüoğlu	Erdal Ceyhan
Erdoğan Alkan	Erdoğan Baysan
Erdoğan Karabıyık	Erdoğan S. Bozdoğan
Eren S. Özerdim	Ergun Alper
Ergun Evren	Ergun Zoga
Erhan Tıgılı	Erik Lindorm
Erman Canatan	Ernest Dowson
Erol Güven	Ersan Sözer
Ersen Tolunay	Ersoy Aydemir
Ertuğrul Karakoç	Ertuğrul Oğuz
Etem Ütük	Fahrettin Dumlu
Fahriye Gökcan Şentürk	Faruk Dalgıç
Faruk Ekrem	Faruk Kuğay
Fazıl Hüsni Dağlarca	Fehim Hasan Karaca
Fehmi Özkök	Fehmi Yavuz
Ferhan Hatipoğlu	Ferhat Özyakupoğlu
Ferit Ekrem Boray	Ferit Ragıp Tuncor
Fethi Savaşçı	Fethi Ünal
Fevzi Çimen	Fikret Güngör
Fikri Coşkun	Firdevs Tacettinoğlu
Fisun Çeliker	Fuat Gündüz Alp
Fuat Karadayı	G. Apollinaire
G. Mistral	Gabriele Wallbrecht
George Duhamel	Göksenin Önel
GÖKTÜRK Mehmet Uytun	Gülali Aydınoğlu
Güler Güleç	Güler Meriçkan
Gülümser Tabak	Gülüş Akıncı
Gündüz Akıncı	Güngör Gürkan
Güngör Özmen	Günkut Akın
H. Avni Yüksel	H. Kamil Toygar
H. Kaya Öztaş	H. Kaya Üren
H. Ragıp Uğural	H. Sina Akyol
H. Vasfi Uçkan	H. Zekai Yiğitler
Hakkı Güven	Hakkı Vuraloğlu
Halil Aslangül	Halil C. Oğultürk
Halil Soyuer	Halil Uysal
Halim Yağcıoğlu	Halis Başar
Halit C. Aslangil	Halit Kutca
Haluk Kılçık	Hamit Araslı
Hamit Hamidi	Hasan Ali Yücel
Hasan Ayhaner	Hasan Emre
Hasan Kalkan	Hasan Şimşek
Hasan Şişli	Hasan Yeğin
Haşim Kanar	Hatice Sevdâ
Haydar Gültekin	Hayri Aygen
Hayri İnan	Hazai Györg

Hazım Zeyrek	Hidayet Karakuş
Hikmet Dizdaroğlu	Hikmet Güzellik
Hikmet Önpeker	Hilmi K. Üren
Hürrem Akdeniz	Hürrem Güner
Hüseyin Atabaş	Hüseyin Avni Dede
Hüseyin Aytaç	Hüseyin Güney
Hüseyin Kılıç	Hüseyin Ulaş
Hüsnü Yurdusev	İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu
Işık Kansu	Işıl Yücesoy
İtir Gürdemirel	İ. Özgür Deniz
İ. Safa Güner	İ. Ünver Nasrattınoğlu
İbrahim Agah Çubukçu	İbrahim Balcıoğlu
İbrahim Budak	İbrahim İspir
İbrahim Olgun	İbrahim Öktem
İhsan Şimşek	İhsan Topçu
İkna Sariaslan	İlhan Geçer
İlter Veziroğlu	İrfan Meydan
İsa Kayacan	İsa Öztürk
İsmail Ali Sarar	İsmail Ergi
İsmail Gençtürk	İsmail Gümüş
İsmail Gürbüz	İsmail Hakkı Kaytanlı
İsmail Kadir	İsmail Kara
İsmail Karaahmetoğlu/İ.K./Ömerlili	İsmail Kaygusuz
İsmet İnönü	İsmet Kemal Karadayı
İsmet Kemal	İsmet Sezer
İsmet Yazgan Ş	İsmet Zeki Eyüboğlu
Jean Guehenno	Jean Madeleine
K. T. Mohamed	Kadir Tekin
Kamil Başaran	Kamil Ertan
Kamil ToygarŞ	Karl Vennberg
Katherine Mansfield	Kaya Özsezgin
Kaya Öztaş	Kazım Yedekçioğlu
Kemal Demiray	Kemal Or
Kemal Uzun	Kemal Üstün
Kemalettin Kani Güngör	Kemalettin Kani Güngör
Kenan Ercan	Kerim Aydın Erdem
Kerim Yund	Koparal Mollaoğlu
Koray Ekener	Koray Küçükemiroğlu
L. Alim Ersoy	Leon Tolstoy
Levent Bektaş	Leyla Zaloğlu
Lütfi Acar	Lütfiye Güner
Lybinko Raykoviç	M. Ali Küsmez
M. Celal Ertuğay	M. Dirimen
M. Ertuğrul Perim	M. Faik Atayurt
M. Gündüz Badak	M. Güner Demiray
M. Hacıarifioğlu/Mahir Olu	M. Hacıhasanoğlu
M. Kuzugüdenli	M. Muzaffer Şadi
M. Nuri Ayvalı	M. Nuri Erkek

M. Rauf İnan	M. Şakir Ülkütaşır
M. Zeki Gezici	M.Budak Seyfettinoğlu
M.Fahri Oğuz	Macit Gökberk
Mahmut Kürçer	Mahmut Makal
Mahmut Özay	Mariya Çukanoviç
Mazhar Aykut	Mehdi Halıcı
Mehmet Adem Solak	Mehmet Ali Erdin
Mehmet Ali Gökyer	Mehmet Artabil
Murat Buhara	Mehmet Can
Mehmet Çınarlı	Mehmet Demircan
Mehmet Doğan	Mehmet Emin Ay
Mehmet Haşmet	Mehmet Kıyat
Mehmet Kula	Mehmet Salihoğlu
Mehmet Seyda	Mehmet Toplamacı
Mehmet Tuğrul	Mehmet Tuncer
Mehmet Türkay	Mehmet Yalçın
Mehmet Yılmaz	Mehmet Yurdakul
Melahat Özgü	Melahat Özkan
Melek Akarsoy	Melisa Erdönmez
Memduh Ak	Memili Yeşilöz
Meral Ertem	Metin Özyiğit
Mevlüt Kaplan	Mevlüt Karaaslan
Muammer Hacıoğlu	Muazzez Menemencioğlu
Muğlis Sabahattin	Muhlis Salihoğlu
Muhsin Köktürk	Muhsin Yazgaç
Muhsine Helimoğlu	Muhsine Yavuz
Muhtar Kut	Murat Özmen
Murat Sinan	Musa Gök
Mustafa Aykonu	Mustafa Balel
Mustafa Birhan Güneş	Mustafa Bülbül
Mustafa Coşturoğlu	Mustafa Dertli
Mustafa Tütüncü	Mustafa Üstündağ
Mustafa Yıldırım	Muzaffer Arım
Muzaffer F.	Muzaffer Uyguner
Mübeccel İzmirli	Mükerrem Akdeniz
Mümtaz Akbulut	Mümtaz Çığ
Mümtaz Soysal	Mümtaz Tiftik
N. Eminoğlu	Nahit Övünç
Nail Kaya Tan	Naili Baba
Nalan Kaplan	Nazmi Şener
Nebi Dadaloğlu	Nebiye Vural
Necati Aydın	Necati Zekeriya
Necip Alban	Necmiye Erçetin
Nedim Kaptan	Nedim Orta
Neriman Saryal Duranoğlu	Nermin Pakyüz
Nesrin Akıncı	Nevzat Tekin Öksüz
Nihat Aşar	Nihat Başta
Nimet Badal	Numan Beyazıt

Numan Kartal	Numan Özdemir
Nuran Neyman	Nurettin Can Gülekli
Nurettin Çakın	Nurettin Sevin
Nuri Erkal	Nuri Kırıcıoğlu
Nursel İnal Akın	Nursen Karas
Nurten Çelebioğlu	Nurten Tarhan
Nurullah Ataç	Nusret Ertürk
Nusret Karaca	Nüzhet Erman
Nüzhet Eryetiştir	Oben Güney
Oğuz Kazım Atok	Oğuz Makal
Oğuz Tümbaş	Orhan Çaplı
Orhan Göksel Aydemir	Orhan Ulukan
Orhan Ülkülü	Orhan Zeki Çağlayan
Osman Attila	Osman Bolulu
Osman Güngör Feyzoğlu	Osman Kirişçioğlu
Osman Numan Baranus	Osman Ozan Tekin
Osman Serhat Erkek	Osman Serhat
Osman Şakir Aytöre	Osman Şengezer
Osman Turgut Pamirli	Osman Ülkümen
Ömer Saray	Önder Arda
Özben Güneysel	Özbey Bakü
Özdemir Çelik	Özer Mutlu
Özgür	Özkan Fidan
Pakize Sarsılmaz	Pınar Çelebi
Piyale Gönültaş	R. Sami Hamamcı
Rafet Özkan	Rafet Y. Aşıkoğlu
Rahim Gür	Rahmi Akseki
Rahmiye Altınok	Ramazan Özyılmaz
Rasim Özyürek	Raşit Akça
Rauf Aybey	Rauf İnan
Recep Çevik	Recep Ünsal
Refik Karamustafalıoğlu	Reha Anıl
Reşit Arslan	Rıdvan Ergüven
Rıza Dönmez	Rıza Katı
Rıza Polat Akkoyunlu	E. A. Richard Cory Robinson
Rıfat Ünal	Robert Frost
Rukiye Gül Özkaptan	Rüknettin Biryol
S. Çanakkaleli	S. Emir
S. Talihan Tuncer	S.S. Taşbaşı
Sabahattin Çetin	Sabahattin Topaloğlu
Sabih Şendil	Sabri Beşe
Sabri Kuru	Sadık Deniz
Sadi Cumbul	Safa Akunal
Sait Faik Abasıyanık	Sakı
Salim Savcı	Sami N. Özerdim
Samim Kocagöz	Satılmış Çağlar
Satı Erişen	Savaş Büke
Selahattin Arslan	Selahattin Kök

Selami Sanaç	Selami Üney
Selçuk Yönel	Selim Kurnaz
Selma Gerçeksever	Sema Okay
Serpil Galip Tunalıgil	Sevencan Esengin
Seyfi Karabaş	Sıtkı Mutman
Siyami Özel	Suat Salih Asral
Süeda Okan	Süheyl Ünver
Süheyla Sinkil	Süleyman Akman
Süleyman Karagöz	Süleyman Nuri Özeroğlu
Süleyman Okay	Ş. Aslangül
Şahin Sönmez	Şahinkaya Dil
Şefik Ulusoy	Şener Öztop
Şeref Ergin	Şerif Gönültaş
Şerif İken	Şevket Yücel
Şinasi Altundağ	Şinasi Özdenoğlu
Şükran Farımaz	Şükran Ülkü Gülöksüz
Şükran Yüzbaş	Şükrü Ekin
Şükrü G. Sünnetçioğlu	Şükrü Galip Berker
Şükrü Güzel	Şükrü Kurgan
Şükrü Kuvvetli Yılmaz	T. Altan Önal
Tahir Kutsi Makal	Tahir Nejat Gencan
Tahir Öncül	Tahsin Saraç
Tahsin Şentürk	Taki Akkuş
Talat Sayın	Talip Apaydın
Tamer Burhan Toperi	Tayip Başer
Tekin Özer	Tuncer Aldemir
Turan Altuntaş	Turan Gökmenoğlu
Turgut Çakır	Turgut Çelik
Turgut Öztürk	Turgut Yücel
Turhan Baraz	Turhan Uzunhasanoğlu
Tülin Turnaoğlu	Türkan Ateş
Türkan Güney	Türkan Özdamar
Uğur Esin	Uğur Önal
Ülkü Karaahmetoğlu	Ülkü Uluırmak
Ümit Kaftancıoğlu	Ünsal Piroğlu
Vecihi Timuroğlu	Vedat Ak
Vedat Güler	Vedat Günyol
Vehbi Cem Aşkun	Vehbi Polat
Veldet Velidedeoğlu	Veysel Arseven
Yahya Benekay	Yahya Taşdelen
Yahya Turhan	Yalçın Özcan
Yaşar Atan	Yaşar Durak
Yaşar Faruk İnal	Yaşar Karapaça
Yaşar Kaynar	Yavuz Bülent Bakiler
Yavuz Şarlak	Yekta Güngör Özden
Yılmaz Yüksel Erdem	Yunus Yaşar
Yusuf Alper	Yusuf Blaşkoviç
Yusuf Gökmen	Yusuf Kılıç Emiroğlu

Yusuf Yılmaz	Yusuf Ziya Özgür
Yüksel Acartürk	Z. Cemal Altay
Zeki Ömer Defne	Zerrin Taşpınar
Zeynel Kozanoğlu	Ziya Çalık
Ziya Koruç	Ziylan

Tablo 5. *Ilgaz* dergisinin Yazar/Şair Kadrosu

Listede İ. K., İsmail Karaahmetoğlu ve Ömerlili isimleri birlikte verilmiştir. Dergi incelemesi sırasında bu isimlerin aynı kişiye ait olduğu tespit edilmiştir. *Ilgaz*'ın 24. sayısında verilen “İsmail Karaahmetoğlu’nun *Ilgaz*’ı ilk sayısında Ömerlili, İ. K., *Ilgaz*, Özgür vb. müstear isimlerle on dört yazı yazmıştı. Karaahmetoğlu’nun ikinci sayıdaki on yazısı üçüncü sayıda yedi yazıya inmişti. Buna mecburdu”⁹⁹ ve yine aynı sayıda yer alan “İsmail Karaahmetoğlu ‘Ömerlili’ müstear adı ile dergide mahalli motifleri ve folklorik olayları başarı ile işliyor, bu suretle memleket folkloruna hizmet ediyor”¹⁰⁰ cümleleri bu tespitin doğruluğunu kanıtlar niteliktedir. Tahsin Yıldırım’a ait “Edebiyatımızda Müstear İsimler”¹⁰¹ adlı eserde de İsmail Karaahmetoğlu’nun adı Ömerlili olarak belirtilmektedir.

Ilgaz’da yazmış yazar/şairlerin isimlerini listelediğimiz bu tablo, derginin kapak sayfasında verilen yazar listesi ve derginin dizini temel alınarak hazırlanmıştır. Ayrıca bu listede çevirmenlerin de ismi görülmektedir.

Dergide verilen listelerde bazen, kimi yazarların ad ve soyadları yanlış yazılmıştır. Abdullah Edip Çitçi’nin soyadı “Çiftçi”, Ersan Sözer’in adı “Esen”, Koray Küçükemiroğlu’nun soyadı “Kılıçemiroğlu”, Melek Arısoy’un soyadı Akarsoy olarak belirtilmiştir. Bu tarz yanlışlıklar yazar/şairlerin eserlerini tespit etmekte zorluk oluşturmaktadır. Bu durum sağlıklı bir dizin ve yazar/şair listesi oluşturma sürecini de olumsuz etkilemiştir. Derginin bu tür yanlışlıklar için bir düzeltme yapmadığı ve aynı hataları sıklıkla tekrar ettiği de ayrıca belirtilmelidir. Dergide zaman zaman dizgi hatalarıyla ilgili düzeltmeler yayımlanmakla birlikte¹⁰² yazar/şair isimlerindeki ı/i, b/p, d/t gibi harflerin her sayıda farklı yazılması ya da ad/soyad karışıklığının olduğu durumlarda düzeltme yapılmamıştır. Bunun yanında isimler listesini oluştururken fark ettiğimiz diğer bir nokta kapak sayfasında ismi belirtilen kimi yazarlara (Abdi İpekçi, Abdullah Bozkurt, Aynur Aksoy, Bahattin Dilek, Durmuş Dursun Durdu, Ersin Salman, Hasan Gürkan, İsmet Topaloğlu, Kasım Şentürk, Mehmet Coşan, Tevfik Sun...) ait herhangi bir metnin dergide yayımlanmamış olmasıdır.

⁹⁹ Ermeydan, B. (1963). a.g.m., *Ilgaz*, S. 24, s. 3.

¹⁰⁰ Tuncor, F. R. (1963). a. g.m., *Ilgaz*, S. 24, s. 6.

¹⁰¹ Yıldırım, T. (2016). Edebiyatımızda Müstear İsimler, İstanbul: Selis Kitaplar, s. 219.

¹⁰² 95. sayının 2. sayfasında yanlış yazılmış bir başlık hakkında şöyle bir açıklama vardır: “Temmuz 1969 Nasreddin hoca sayımızdaki Tahsin Saraç’ın bu sayfadaki yazısının başlığı ‘Nasreddin Hoca’dan Utamak’ biçiminde dizilmiş. Doğrusu: ‘Nasreddin Hoca’dan Utanmak’ olacaktır. Düzeltir, özür dileriz.”

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ILGAZ DERGİSİNDE NEŞREDİLEN METİNLER

3.1. ANLATMA ESASINA BAĞLI METİNLER

3.1.1. HİKÂYE VE ROMAN

Ilgaz dergisinde iki yüzü aşkın hikâye vardır. Bunlar arasında çeviri hikâyeler de bulunmaktadır. Çeviri hikâyelerle ilgili bilgiler tablodaki gibidir:

Hikâyenin Adı	Yazarın Adı	Çeviren Kişi	Sayı	Sayfa
<i>Yasa</i>	Alponse Allais	Şükrü Kurgan	150	6-7
<i>Baba</i>	Björnsterne Björnson	Mehmet Artabil, Erdal Ceylan	31, 101	-
<i>Yaralı Sokrates</i>	Bertold Brecht	Akın Günkut	90-93	-
<i>Pygmalion</i>	Jean Dutourd	Ahmet Erbaş	13	12-13
<i>Aurelia V</i>	Gerard de Nerval	Abdullah Rıza Ergüven	32	4
<i>Hasta Zevce</i>	Christian Gellert	Mehmet Artabil	121	18-19
<i>Üç İhlamur Ağacı</i>	Herman Hesse	Şükran Yüzbaş	57	20-21
<i>Miss Brill</i>	Katherine Mansfield	Ahmet Erbaş	19	17-19
<i>Hasır Tamircisi</i>	Guy de Maupassant	Şükrü Kurgan	205	15-18
<i>Gözler</i>	K. T. Mohamed	Haluk Erdemol	104	18-21
<i>Susmak Bilmeyen Adam</i>	John O'hara	Selman Gerçeksever	95	20
<i>Efesli Kadın</i>	Petronius	Selma Gerçeksever	76	22
<i>Dört Ayaklı Değil</i>	Sakı	Ahmet Hamdi Usman	114	16-18
<i>Çalışma-Ölüm-Hastalık</i>	Leo Tolstoy	Selma Gerçeksever	79	20
<i>Ne İle Yaşamaktayız?</i>	Leo Tolstoy	Selma Gerçeksever	83-87	-
<i>Tanrı Gerçeği Görür Fakat Bekler</i>	Leon Tolstoy	Haluk Erdemol	102	20-22
<i>Tövbekar Günahlı</i>	Lol Tolstoy	Selman Gerçeksever	89	19

Tablo 6. *Ilgaz* dergisinde Neşredilen Çeviri Hikâyeler¹⁰³

¹⁰³ Tabloda adı geçen yazar/çevirmenlerin adlarında bazı sayılarda yanlışlık yapılmıştır. Selma Gerçeksever'in adı "Selman", Akın Günkut'un adı "Gümkut Akın" şeklinde yayınlamıştır. Dergi içerisinde bazen bu yanlışlıklar için yazı sahiplerinden özür dilenmiş bazen ise hatalar fark edilmemiştir. Derginin kapak ve içerik kısmında olan bu isim

Tablodan da anlaşılacağı üzere dergide 17 çeviri hikâye yayınlanmıştır. Bunların uzunlukları bir ya da iki sayfayı geçmeyecek şekilde sınırlandırılmıştır. Uzun olan hikâyelerde ise birkaç ay sürecektir yazı dizisi şeklinde çeviri planlaması yapılmıştır. Bunun nedeni hem derginin sayfalarını sadece bir edebi türe ayırmamak ve dergide çeşitliliği sağlamak hem de okurda oluşacak merak ögesini diri tutmak, aynı zamanda da ileriki sayılarda dergiye olan talebi arttırmaktır.

Dergide yayınlanmış olan çeviri hikâyelerin konuları genellikle insan, toplum, din ve ahlak kavramları ile ilgilidir. Bu konuların seçiminde derginin edebiyat ve sanat çizgisinde ilerleyişi etkilidir. Dünya edebiyatı açısından da önemli olan Tolstoy, Maupassant ve Brecht gibi isimlerden çeviriler yapılması toplumu yönlendirici ve düşündürücü bir amaç edinildiğini işaret etmektedir. Çeviri hikâyelerde dil ve anlatımın akıcılığı, üslubun tazeliği dikkat çekmektedir. Bu sebeple metinlerin amatör çeviriler olduğunu söylemek yanlış olacaktır.

Çevirisi yapılan eserlerde genellikle Rus (Tolstoy), Fransız (Maupassant, Gerard de Nerval, Jean Dutourd, Alphonse Allais) ve Alman (Herman Hesse, Cristian Gellert, Bertold Brecht) yazarların eserlerine yer verilmiştir. Bunların yanında Yeni Zellandalı modernist kısa öykü yazarı Katherine Mansfield; Romalı yazar Petronius; Pensilvanyalı yazar John O'hara ile Hindistanlı yazar K. T. Mohamed'e ait eserler de Türk diline çevrilerek okura sunulmuştur. Genel etkinin klasik yazarlar ve eserler üzerinde şekillendiğini söylemek mümkündür. Bunun sebebi, 1960-80 yılları hikâyeciliğimizde batı edebiyatı etkilerinin hala devam ediyor olmasıdır.

Yirmi yıl aralıksız olarak yayınlanmış bir dergide, çeviri metinler dışında yazılan hikâyelerin hepsinin "ayrıntılı" değerlendirmesini yapmak başka ve daha ayrıntılı bir tez çalışması gerektireceği için dergi içerisinde sürekli metin yazan yazarların ya da yazı dizisi şeklinde hikâyeler yayınlamış olan yazarların metinlerini incelemekte fayda vardır. Bu bağlamda *İlgaz* dergisinde hikâye alanında Taki Akuş, Fakir Baykurt, Ali Dünder, Yusuf Kılıç Emiroğlu, Rıdvan Ergüven, Meral Ertem, Nusret (Nusrettin) Ertürk, Enver Naci Gökşen, Muzaffer Hacıhasanoğlu, Berkhan İnal, İsmail Karaahmetoğlu/Ömerlili, İsmet Kemal Karadayı, Ahmet Sıtkı Kaya, Abdullah Nefes, Hüseyin Kılıç, Sema Okay, Süleyman Okay, Numan Özdemir, Hakkı Özkan, Fehmi Özkök, Fethi Savaşçı, Salim Savcı, Baha Galip Tunalıgil, Hüseyin Ulaş gibi isimlerin hikâyeleri incelenmiştir.

İncelemeler sonucunda dergideki hikâyelerde konu bağlamında 1960 ve 70'li yıllarda sağlık, eğitim, sanat, edebiyat, köy hayatı ve sorunları, şehir yaşamına adapte olma gibi durum/sorunların ele aldığı gözlemlenmiştir. 1970 ve 80'li yıllarda ise köy-şehir ikilemini üst perdeden irdeleyen eğitimci bireylerin bu soruna siyasi meseleler üzerinden baktığı tespit edilmiştir. Eğitim ve sosyal yaşam sorunları mevcut devlet yönetimi, sekteye uğratılan demokrasi, Mustafa Kemal'in görüşleri ve bunlara ihanet gibi farklı açılardan ele alınmıştır. Fakat dergide yazan yazarlar bu konuları alenen

eleştirel biçimde/propaganda yapar gibi değil, yazdıkları metinlerde karakterlerin düşünceleri üzerinden ele almaya çalışmışlardır. Bazı metinlerde farklı anlam tabakalarının olduğunu ve bu anlam tabakalarında siyaset, toplum ve eğitim alanında örtük eleştirilerin olduğunu söylemek mümkündür.

Hikâyelerin konuları dışında dikkat çeken diğer hususlardan biri de bazı çeviri hikâyelerin birden çok kez yayınlanmış olmasıdır. Derginin uzun soluklu olması, bazı yazarların metinlerini eserlerinde yayınlamadan önce dergiye göndermesi, derginin adres değiştirmesi ve bazı maddi olanaksızlıklar nedeniyle yazı alma-gönderme kısmında sorunlar yaşaması, bazen dergide yayınlanacak bir yazının bulunamaması derginin tekrara düşme sebebini açıklamaktadır. İsmail Karaahmetoğlu da dergide yayınlanacak yazı bulunmadığı dönemlerde “Ömerlili” takma adıyla birçok hikâye yazarak dergiye katkı sağlamıştır.

Fakir Baykurt’un “Bir Alım Satım Senedi”, “Özgür Leylek” ve “Ben Şaştım Şaştım” hikâyeleriyle köydeki kadın, köy ve din, cahillik ve yoksulluk konularını işlediğini söyleyebiliriz.

Baykurt, “Bir Alım Satım Senedi” adlı hikâyede Deli Musa, Dudu ve Osman karakterleri üzerinden köy yerinde kadının değersizliğini, bir eşya gibi alınıp satıldığını dile getirmiştir. Zamanın bir kış vakti olarak seçildiği bu hikâyede soğuk mevsimde sığınmak için eğitilmiş bir kişi olan köy öğretmenine, asıl karaktere ziyarete gelen Dudu, Deli Musa ve Osman üzerinden cahillik vurgusu yapılmaktadır. Eğitilmiş kişilerin temsilciliğini yapan ve isimsiz olarak bırakılan öğretmen Dudu’nun ev işlerini yapıp kadınlık görevinde bulunması için yapılan alım satım senedini bilirkişi olarak düzenlemektedir. Burada dikkati çeken nokta cahil olarak nitelendirilen halkın yanında eğitim almış olan öğretmenin de yozlaşmış bir zihniyetle kadının değersizliğini resmi bir belgeyle ispatlamasıdır. Anadolu halkının kadına ve eğitilmiş kişilere bakış açısını yansıtan bu hikâyede kapalı bir mekân olan köy evi ve kapalı bir zaman olan kış mevsimi tercih edilmiştir. Yaz mevsiminin güzellik vb. durumları çağrıştırmasına zıt olarak kış mevsiminin daha karanlık olması ve söz konusu yıllarda kadına bakış açısının darlığı paralellik göstermektedir. Hikâyede olaylar köy evinde geçmekte, üç kişiden oluşan erkek egemen grup bir kadının hayatı üzerinde karar vermektedir. Hikâyenin dönem zihniyetini yansıtmaması bakımından önemli olduğunu söyleyebiliriz. Diğer bir hikâye “Özgür Leylek”te sembol üzerinden insanların din inancı konusunda özgür oldukları vurgulanmıştır. Leyleğin Müslüman mı Hristiyan mı olduğu tartışılmaktadır. Leylek uçarken şarap içer, o halde nasıl Hristiyan olur? Leylek uçarken camiye pisler, o halde nasıl Müslüman olur? Bu sorular üzerinden inandığı şeylerin tam tersi yönde hareket eden insan zihniyeti hem din olgusu etrafında hem de toplumsal problemler etrafında örtük olarak eleştirilmiştir. “Ben Şaştım Şaştım” adlı hikâyede ise Kara Memiş adlı karakter üzerinden tarla sürmeye öküzsüz giden köylünün dramı ele alınmıştır. Yolda kalan köylüye hiçbir insan ardam etmemiştir. Bozulan insan ilişkileri ve dünya düzenini eleştiren bu hikâyede “Ben şaştım” cümlesi sık sık tekrarlanmaktadır. Toplumun ve insanlığın değişimi konusunda şaşkınlıktan başka bir çarenin olmamasına dikkat çekilmektedir. Dergide “toplumun içinden bir öykü” alt başlığıyla neşredilen bu

metinlerde Baykurt'un karakterler üzerinden toplum sorunlarını ele aldığı görülmektedir.

Toplumsal sorunların ardından köy-kent ikileminde şehirde yaşayan, fabrikada çalışan işçilerin problemleri de Enver Naci Gökşen'in "Yolcu-Boyacı-Bekçi" gibi birbirine bağlı üç hikâyesinde ve "Seslerin Can Yoldaşı", "Karadaki ve Denizdeki Memetler", "Bellek Oyunu" adlı hikâyelerinde ele alınmıştır. Gökşen'in Fakir Baykurt'un aksine imgesel bir dile ve daha edebi bir üsluba sahip olduğunu söyleyebiliriz. Bu bağlamda "Seslerin Can Yoldaşı" adlı eser ele alınabilir. Bu hikâye *Ilgaz*'da "seslerden oluşmuştur" ibaresiyle neşredilmiştir. Metin, klasik olay/durum hikâyelerinden farklı olarak kurgulanmış, gerçekle kurmaca arasında bir metindir. Başkahramanın adı verilmemiştir. Toplumun içinden herhangi bir insan bu hikâyenin kahramanı olabilmektedir. Metinde mekân olarak ev seçilmiştir. Odasında otururken dışarıdan ve içinden gelen seslere kulak vererek bunlardan rahatsız olan, köpek sesi, müzik ses gibi her şeye duyarlı ana karakter, bir gün evden çıkmış bir daha geri dönmemiştir. Yalnız yaşayan bireyin toplumdan soyutlanması, giderek daha da yalnız hale gelmesi ve kapalı bir mekândan açık bir mekâna, dışarıya, çıktıktan sonra "kalabalıkla içinde de yalnız" kalarak gözden kayboluşu ele alınmaktadır. Bu, 1900'lü yılların hikâyesi için farklı bir konudur.

Ali Dünder "Otobüste" adlı metinde *Ilgaz*'daki klasik hikâyelerden farklı bir konuyu ve kurguyu tercih etmiştir. Metinde isimleri verilmeyen adam ve kız el ele yolculuk yapmaktadır. Adam evli iken onu doğru yoldan şaşırtan genç ve bekâr bir kadın ele alınmaktadır. Kadın otobüste geçirilen vaktin ilk anlarında utanırken daha sonraları utanmaktan vazgeçmiştir. El ele tutuşarak yolculuğa devam etmişlerdir.

"Sonra götürdü, elini kızın bölmede duran elinin üstüne bıraktı. Bir ürperti, bir titreme geçti içinden. Sonra birkaç saniyelik sessizlik oldu. Kız elini çekmedi."¹⁰⁴ Burada anlatılmak istenen durum giderek kadın-erkek arasındaki mahremiyete dayalı perdenin kalkması ve toplumsal yozlaşmadır. Ancak metinde yazar/anlatıcının erkek/kadını savunan herhangi bir tavrı yoktur. Burada eleştirme ve değerlendirme okura bırakılmıştır. Yazarın "Yolcularda" adlı kısa metninde köy yolunda arkadaşlarıyla birlikte yolculuk yapan adam hile ile arkadaşını yarı yolda bırakmıştır. "Babamın Ölümü"nde ise hikâyeyi bir çocuk anlatmaktadır. Köy evinde baba ölen baba için Kur'an okunacaktır. Fakat köyde imam yoktur. Bu yüzden bakkal Kur'an okumuştur. Dini hiçbir bilgiye sahip olmayan bu adamın yaptıkları üzerinden din olgusuna dikkat çekilmiştir. Din üzerinden farklı düşünceleri yaymaya çalışmak, yanlış dini bilgileri yaymak vb. durumlar ele alınmıştır. "Esrik" gençliğini, aşkını unutamayan bir adamın hikâyesidir. Adam, meyhanede içki içerken eşine ailesine verdiği sözü hatırlar, yine de içer. Liseyi hatırlar, ölür. Bu kısa metinde kahramanın adı yoktur. Yaşamak isteyip de yaşayamadığı pek çok şey olan ve içindekileri biriktirerek ölen insanları ele almaktadır. Adı geçen bu metinleri ile Ali Dünder'in toplumsal konularda, farklı kurgularla yazdığını

¹⁰⁴ Dünder, A. (1969). Otobüste, *Ilgaz*, S. 97, s. 15.

söylemek mümkündür. Bu anlamda hikâye türünde *Ilgaz* dergisi için çeşitlilik sağlamıştır.

İsmet Kemal Karadayı, “Son Nişanlısı” adlı metinde erkekler tarafından anlaşılamayan, yaşamını bir kuyuda ölür gibi nitelendirdiği kadın kahramanının iç bunalımlarına değinmektedir. Burada söz konusu kadın ezilmiş, okuma hakkı elinden alınmış, adına karar verilebilen pasif bir birey değildir. Barda içki içebilen içerken düşünüp sorgulama yapan bir kadındır. Dergideki kadın portesi için farklı bir karakterdir. 1965 yılında yayınlanan bu metinde anlatıcı ilahi bakış açısı ile karakterin içsel sıkıntılarını okura sunar. Anlatıcı aynı zamanda tüm kadınların sesi olmuştur. Anlatıcıya göre kadının içsel durumu şöyledir: “Yine de içi, çok uyanmışlığın verdiği tedirginlikler ve bunalımlarla doluyor; çoğu zamanlarda kendisini, çevreyi, toplumu bomboş buluyordu. İşte o zaman düşünüyor, düşüslere uğruyor ve bir yanda içi sıkılırken, ötede, bir takım bilisiz kıpırdanışlar ile değişik eylemler katıyordu belli ortamına. Kimler yoktu ki o ortamda, yanlarda, aşağılarda, sonlarda? Çoğunluğu da gününü gün ediyor ve ilginç ‘espri’leri yakalamaya çalışırken bile direnme, güvenme gücünü tüketiyorlardı oralarında. Bunları ceplerine, yüreklerine, beyinlerinin ve omuriliklerinin en son köşelerine dek biliyor, tanıyordu. Bir bölüğünün de inançsızlıkları, içgüdüleri ve modaya kapılışları, düşüncede, duyguda, yaratıcı ilkelerde yıpranışları vardı, yüzeysel ve üstelik tüm yapılarını saran hiçlikleriyle...”¹⁰⁵ Kadın, çevredeki insanları boş olmaları nedeniyle eleştirmektedir. Bu metinde post-modernist hikâyenin konu özelliklerini görmek mümkündür. Yalnızlaşana ve toplumdan soyutlanan, batı kültür özelliklerine daha yatkın bireyin çatışmaları ele alınmıştır.

Enver Naci Gökşen, “Bir Bellek Oyunu” adlı metinde unutma konusunu işlemiştir. Tanrısal anlatıcı ile iletişim kurduğumuz bu metinde Ali Bakır otobüste bir adama rastlamıştır. Kim olduğunu çıkaramaz. Eski öğretmeni zanneder. Gidip selam verdiği esnada aslında yıllar önce borç aldığı arkadaşı olduğu ortaya çıkar. Bu kısa hikâyede beynimizin olumsuz durumları bilinçaltına iterek gizlemesi ele alınmıştır. Ali Bakır beyninin unutma durumunu bellek oyunu olarak nitelendirmektedir. Unutmak gibi günlük basit bir konu farklı bir bakış açısıyla ele alınmış, toplumsal bir konu ile desteklenmiştir. Borca sadık kalmak gerektiği mesajı da metinde verilen alt mesajlardan biridir. Hikâye *Ilgaz* için konu bağlamında farklılık oluşturmuştur.

Nusret Ertürk, “Devlet Eli” adlı hikâyesinde köyde yaşayan bir aile ve bir adamın emekçiliği üzerinden köy-kent hastaneleri konusunu işlemiştir. Metinde köy evi tasvir edilmiş daha sonra ise ormanlarda çalışarak para kazanan, kazandığını üç çocuğu ve eşi ile yiyemeyip hastane hastane gezen Harun Çavuş anlatılmaktadır. Köye üç günlük yol mesafesinde bulunan devlet hastanesine zorla giden çavuş daha önce gittiği doktorlar tarafından dolandırıldığını anlatmaktadır. Buna karşın devletin Erzurum’da açtığı yeni hastanedeki doktorlar onu iyileştirmiştir. İlk gittiğinde yatak yok denilerek içeri alınmasa da bir doktorun yardımıyla tedavisine başlanmıştır. Harun Çavuş bu durumu köye döndüğünde şöyle anlatmıştır: “Sen sen ol da devletten şaşma.

¹⁰⁵ Karadayı, İ. K. (1965). Son Nişanlısı, *Ilgaz*, S. 44, s. 11.

Hastalanırsam da gitmem onlara. Öleceğimi bilsem gitmem. Benim devletimin eli sağlıklıdır, güçlüdür. Bir de şu hastanenin girişindekiler insan olsa yok mu?”¹⁰⁶ Bu sözlerde halkın devlete olan güveni, fırsatçı doktorlar özelinde dolandırıcı zihniyetteki insanların durumu, köy-kent arasındaki gelişmişlik düzeyinin farklı oluşu vb. gizlidir. Sağlık konusu *İlgaz*’da başta Goitre ile gündeme getirilirken yıllar sonra toplumun genel sağlık sorunları üzerine demetler yayınlanmıştır. Hikâye bunun bir örneğidir.

Muzaffer Hacıhasanoğlu dergide az hikâye yazmasına rağmen dört ve üzeri sayfa sayısı ile yazdığı metinlerle dikkat çekmektedir. “Sıddı’nın Çiftliği” adlı metinde kurgusal olarak ve anlatıcı bağlamında da farklılıklar vardır. *İlgaz*’ın tek anlatıcı ağzından yazılmış hikâyelerinin aksine “Sıddı’nın Çiftliği”nde anlatıcı Sıddı Hanım, kızı, mahalle çocukları ve yazar anlatıcı olarak değişmektedir. Bu metinde çiftlik, konak ve mahalle arasında değişen mekan algısıyla birlikte yozlaşan kültürümüz, konak ve apartman hayatı, evlilik gibi konular işlenmiştir. Canavarzade Mustafa Bey’in kızı Sıddı Hanım kızıyla birlikte yaşamaktadır. Mahallenin çocukları dışarıda top oynarken zengin-fakir ayrımına dikkat çekilmiştir. Çocukların arasındaki babam top/bisiklet alacak diyalogu buna örnek oluşturmaktadır. Diğer yandan soylu bir aileye mensup iki kadının yalnız yaşaması, oğullarının sadece para göndermesi, mahallede Melahat’ın adının kontese çıkması toplumsal bakış açısını işaret etmektedir. Güzel ve alımlı olarak tasvir edilen Melahat, mahallenin erkekleri tarafından laf atılan, birinin metresliğini yapan ucuz bir kadın görünümündedir. Bu sebeple konağın bir odasını kiraya verdikleri Selami Efendi onu taciz etmeye çalışmıştır. Bu durum bahçeden elma çalmaya çalışan çocuklarla ilişkilendirilerek şöyle anlatılmıştır: “Anlaşıldı, anlaşıldı, Sıddı Bacı’nın çiftliğinden biri daha elma koparmaya çalışmış... İnsanoğlu bu!”¹⁰⁷ Hacıhasanoğlu, bir hikâyede birçok pencereden bakarak toplumsal sorunları imlemiştir.

İlgaz’da hikâyelerle birlikte roman türünde metinler de yayınlanmıştır. İki metin halinde neşredilen “Mutluluk Günleri” adlı roman Pakize Sarsılmaz’a aittir. Roman, derginin 8. ve 10. sayılarında yer almaktadır. Diğer roman ise Necip Alpan’ın çevirmenliğini yaptığı, Çedo Vukoviç’e ait “Bir Öğretmen Tevkif Olundu” adlı metindir.

Pakize Sarsılmaz’ın “Mutluluk Günleri” adlı romanda kadın meselesi ele alınmaktadır. Edebiyatımızda 1960-80 arasında kadına bakış açısında bir değişim vardır. Sanayinin gelişmeye başlaması, ekonomik zorluklar, köyden kente göç vb. sorunlar toplum yapısında da değişimlere neden olmuştur. Kadın, klasik aile yaşantısı içinden çıkarak sosyal hayata karışmış, iş hayatına atılmış ya da bireysel/psikolojik sorunlarıyla ele alınmıştır. Fakat *İlgaz*’da neşredilen bu romanda kadının klasik terk edilmiş kadın figürü olarak ele alındığını görmekteyiz. Roman Sami ve Hicran’ın mutlu başlayan evliliklerini anlatmaktadır. Ailesi olmayan Hicran evlendikten sonra anne ve babaya sahip olur. Eşiyle arası çok iyidir. Bir çocukları vardır. İki bölüm olarak neşredilen hikâyenin ilk bölümünde aile mutludur. Bir akşam yemeğinde Sami,

¹⁰⁶ Ertürk, N. (1974). Devlet Eli, *İlgaz*, S. 151, s. 13-15.

¹⁰⁷ Hacıhasanoğlu, M. (1976). Sıddı’nın Çiftliği, *İlgaz*, S. 180, s. 12.

Hicran’a Almanya’ya gitmek istediğini söylemiştir. Eşine izin veren Hicran’ın terk edilerek yalnız kaldığı bu romanda aslında kadın konusu üzerinden göç olgusu ve bunun aile yapısındaki olumsuz etkileri ele alınmıştır. İkinci bölümde ise Hicran eşi tarafından terk edilmiştir.

Romanda ana karakterin ismi Hicran’dır. Bu isim yazar tarafından bilinçli olarak tercih edilmiştir. Hicran kelime manasıyla ayrılık demektir. Aileden ve eşinden ayrı kalarak yaşamına devam eden Hicran’ın hikâyesinde önemli bir nokta vardır. Olaylar gerçekleştiğinde zaman belirtilmemiştir. O sebeple dergide neşredildiği tarih baz alınır 1962 yılı gerçek zaman olarak düşünülebilir. Mekân olarak öncelikle Hicran ve Sami’nin evinin mutfağı daha sonra ise Almanya’nın tercih edilmesi dikkat çekmektedir. Küçük dar bir alandan geniş bir alana yayılan mekân algısıyla ülkemizdeki göç problemleri, dağılan, çözülen aile yapısı imlenmiştir diyebiliriz. Kadının çaresizliği, evine sadık olsa da eşi tarafından terk edilmişliği vb. konular üzerinde durulmuştur. Eserin yazarının da kadın olması, dönem yazarlarında kadın konusuna eğilimin başladığını düşündürmektedir. Bununla birlikte eserde çok az karaktere yer verilmiştir. Çekirdek aile üyelerinin ele alındığı metinde diğer şahıslara yer verilmemesi vurgulanmak istenen ana ögenin aile olduğunu göstermektedir.

Ilgaz’daki diğer roman Çedo Vukoviç’den çeviridir. Yazarın “Rustem” adlı romanından alınmıştır.¹⁰⁸ Bu eserde bir öğretmenin jandarma tarafından ders esnasında, kanunlara uymak düşüncesiyle, tutuklanması anlatılmaktadır. *Ilgaz* dergisinde öğretmenlik mesleğini icra eden birine yapılan haksızlığın ele alındığı bir romanın yayınlanması tesadüf değildir. Romanın kısa bir bölümünün çevirisinin yapılması, bu bölümde de öğretmenin tutuklanıyor olması, hürriyet kavramının metinde tekrarlanması *Ilgaz*’ın söz konusu yıllarda sağ-sol çatışmalarında öğretmenlere yapılan haksızlıklara karşı bakış açısını ifade etmektedir.

Verilen örnekler ve incelenen metinler düşünüldüğünde, derginin roman ve hikâyede genel olarak olay ağırlıklı metinlere yer verdiği edilmiştir. Zannediyoruz ki bu durum akıcılığın sağlanması ve iki sayfa gibi dar bir alanda merak ögesinin canlı tutulması içindir. Neşredilen romanda da iki bölüm vardır. Hicran ve Sami’nin mutlu evliliği, ardından Hicran’ın terk edilmesi ve sonraki sayıda ise düğün günleri anlatılmıştır. Bu roman dergide yazarın yayınlanmamış romanından alıntıdır notu ile neşredilmiştir. Olay örgüsündeki oluş sırasının değiştirilmesi roman yazarının tercih olmalıdır. Derginin yayınladığı bazı hikâyelerde Anadolu, bazen kesin mekan belirtilmeden köyler, bazen de ev, oda gibi basit ve küçük mekanlar tercih edilmiştir. Bu bağlamda sadece belli sorunlar/konular değil geniş ve dar alanlara ait her konu irdelenmiştir. Mekanın yanı sıra zamanda da belirli bir çizgi yoktur. Geriye dönüş tekniklerinin kullanıldığı hikâyeler vardır. İsmail Gürbüz’ün “Acı Pirinç”, Yusuf Kılıç Emiroğlu’nun “Hayat Kadın”, Salim Savcı’nın “Bir Demet Çiçek”, Fehmi Özkök’ün “Beyazlar Soğuk Oluyor” adlı metinleri sayılabilir. Özellikle yayınlanan “Mutluluk Günleri” adlı romanda bu teknik kullanılmıştır. İncelenen metinlerde anlatıcının genellikle

¹⁰⁸ Vukoviç, Ç. (1964). Bir Öğretmen Tevkif Olundu (Çev.: Necip Alpan), *Ilgaz*, S. 33, s. 13.

halim/tanrısal olduğunu söylemek mümkündür. Bununla birlikte kahraman anlatıcının söz sahibi olduğu metinler de mevcuttur.

3.1.2. MASAL

Ilgaz'da neşredilmiş 2 masal vardır. Bunlardan biri Ahmet Erbaş'ın Andre Maurois'den çevirdiği "Binbir Dilek Ülkesi" adlı masaldır. *Ilgaz* bu çeviriyi Çankırı Lisesi Fransızca öğretmenini Ahmet Erbaş'ın çevirdiğini, bu masalda Andre Maurois'in çocukların dünyalarını yetişkinlerin erişemeyeceği güçlü bir imgesel dille anlattığını söylemiştir. Masal, derginin 36, 37 ve 39. sayılarında, sekiz bölüm olarak yayınlanmıştır. Mişel, Sıkılğan-Mahçup, Matmazel Göksel, Hava Yolculuğu, Bizim Çılgın ve Sevimli Kraliçemiz, Melani, Kraliçenin Evinde Eğlence, Dönüş başlıklarından oluşan her bölüm kendi içinde farklı bir konuyu simgelemektedir. Mişel, evde oturup ders çalışmak zorunda bırakıldığında kendi kendine "İnsanın her dilediğini yapabileceği bir ülke var mı acaba?"¹⁰⁹ diye düşünmektedir. Uyumak için yatağa girdiğinde kendini rüyanın içinde bulur. 1001 Dilek Ülkesi'ne gelmiştir. "Mişel" olarak adlandırılan bu bölümde çocukların küçük yaşlarda ödev gibi zorunlu sorumluluklara tabi olması ve bu nedenle hayal dünyalarının gelişmesinin engellenmesi irdelenmiştir. Aynı zamanda okul gibi eğitici kurumlarda çocuğun kendisinden daha iyi performans gösteren öğrencilerle kıyaslanması bu sebeple de akran zorbalığı ile karşılaşması eleştirilmiştir. Mişel, rüyasında gittiği dilek ülkesinde gerçekte başarılı olan arkadaşını başarısız olarak görmektedir. Bu durum gerçek hayatta rekabet ve kıyaslamanın olumsuz sonuçlar doğurduğunu gösterir. "Sıkılğan-Mahçup" adlı bölümde Mişel'e bir karga tarafından eğitim verilir. Karga yanlış verilen her cevap için Mişel'e ve bu ülkeye gelenlere peri olma hakkını vermektedir. Bu bölümden iki anlam çıkarılabilir: Birincisi öğrencilere/insanların geneline başarıda olduğu kadar başarısızlıkta da ödül verilebilir. Her durumda ceza verilmesi kişiyi/çocuğu mevcut durumdan, yapılması gereken işten/ödevden uzaklaştırabilir. İkincisi gerçek hayatta sürekli yanlışları yüzünden cezalandırılan kişi/öğrenci/çocuk bir gün bu cezaların da ödül alabileceği arzusunu taşımaktadır. "Matmazel Göksel" isimli bölüm, Mişel'in uçmayı, kanat takmayı öğrendiği bölümdür. Burada öğretmenin isminin belirtilmesi uçmayı/başarılı olmayı öğreten kişiye karşı sevgi ve minnet duygusu ile yaklaşıldığını gösterir. Mişel, okul hayatını düşünürken kendisin arkadaşları ile kıyaslayan öğretmenin isminden bahsetmez. Hayal dünyasında onu göğe uçuran/mutlu eden öğretmene sembolik bir isim verir. "Hava Yolculuğu" bölümünde Mişel, bir peri olarak uçuş denemeleri yapar. Sihir yapmayı öğrenir. Birlik ve beraberlik duygusunun üzerinde durulan bu bölümde kardeşleri de Mişel'le birlikte. Herkes peri olmaya hak kazanmış, iyi anlaşılamadığı kardeşleri onunla birlikte peri olmuştur. Fakat İvon Löfevr, sınıf birincisi olmasına rağmen Sıkılğan-Mahçup'un yapmış olduğu sınavdan geçememiş, peri olmaya hak kazanamamıştır. Gerçek dünyada da insanlar ve çocuklar kıyaslandıkları, yarıştıkları kişilerle aynı ortamda bulunmak istemezler. Bu sıkılğan ruh halinden kurtulmak isteyen Mişel, rüyasında sınıf birincisi arkadaşına yer vermemiştir. "Melani" adlı bölümde iyi ve kötünün çatışmasını okuyoruz. Bu bölümde Mişel ve kardeşleri onlarla birlikte sihir yaparak yemek yemek istemeyen küçük bir periden, Melani'den rahatsız olurlar. Ondan

¹⁰⁹ Maurois, A. (1964). 1001 Dile Ülkesi (Çev.: Ahmet Erbaş), *Ilgaz*, S. 36, s. 19.

kurtulmak mümkün mü, nasıl mümkün, neden mümkün değil bunun tartışmasını yaparlar. Sonuç olarak Kraliçe Peri'nin evindeki bir partiye gitmeye karar verirler. Burada birlik ve beraberlik duygusunun önemsendiği ve içten içe çocuklara iyiyi-kötüyü dışlamak, terk etmek yerine orta yolu bulmak fikrinin aşılandığı söylenebilir. Kraliçenin evinde “Eğlence” adlı bölümde birlik ve beraberlik duygusu içinde çocuklar eğlenirler. Artık bütün dilekleri ve istekleri gerçekleşmiş olan çocuklar evlerine, ailelerine gitmek isterler ve nihayet “Dönüş” adlı bölümde dönerler.

9. yaş gününe kadar olanları unutan Mişel üzerinden bir çocuk ve onun hayata dair dileklerinin anlatıldığı 1001 Dilek Ülkesi'nde, sembolik olarak hayvanlar ile insanlar birbirine benzetilmiştir. Okul hayatı boyunca ailesi ve öğretmenleri tarafından ödevlere ve kıyaslanmaya mahkum edilen Mişel, anne-babasını hikâyeye dahil etmemiştir. Sadece annesinden Sihirli Koru'ya gelip geri dönen bir peri olarak bahsedilmiştir Oyun arkadaşı olarak okuldaki arkadaşlarını değil kardeşlerini seçmiştir. Okuldaki rekabet ortamı çocuğun hayal dünyasında da negatif düşüncelere boğulmasına neden olmaktadır. Arkadaşların arada bir anlaşmazlığa düşebileceği, sonrasında ise orta yolun bulunabileceği mesajı verilmiştir. Bu masal, hem çocuklar hem de yetişkinler için neşredilmiştir. İyi bir gelecek elde etmesi umut edilen küçük çocukların oyun oynama istek ve arzuları günlük hırslarla zedelenmemeli, çocuklara kötülüklerle başa çıkabilmek, problem çözmek gibi sosyal beceriler kazandırılmalıdır. Her şeyin doğru bilgiyi bilmek olmadığı, birlik-beraberlik, sevgi ve saygı gibi duyuların önemsenmesi gerektiği çocuklara öğretilmelidir.

Dergide neşredilen ikinci masal Suat Salih Asral, “Bir Eti Masalı” adlı metindir. Derginin 97. ve 101. sayıları arasında neşredilmiştir. Masalın ilk bölümünde şu not yer almaktadır: “Çağdaş uygarlığın gizemini çözmek için eski Yunan kaynaklarından daha eski ve yaygın olan Eti uygarlığına inmek gerekir. Dil anlatım yönüyle de bizim olan bu masal 9 bölümdür sunuyoruz.”¹¹⁰ Anlaşılacağı üzere masal çağdaş uygarlığa ulaşma düzeyinde eskiyle yeniyi harmanlama fakat bundan önce eskiyi bilme ve buna göre hareket etme düşüncesinin ürünüdür.

3.2. DRAMATİK METİNLER

3.2.1. PİYES

Ilgaz dergisinde toplam 5 piyes yayınlanmıştır. Bunlardan bir tanesi Enver Naci Gökşen'in Nathaniel Hawthorne'den çevirdiği “İnsan Yüzlü Büyük Kaya”dır. Enver Naci Gökşen tarafından radyoya uyarlanan bu eserde insan yüzüne benzer bir yüze sahip olan nesnelerin insan hayatına uğur, hayır getireceği umudunu anlatılır. Kötü zamanlardan sonra gelecek olan iyiliğin imgesel bir dille bir kaya parçasından beklenmesi hem dönem insanının batıl inanç/hurafe anlayışına örnek olacak hem de o dönem şartlarının kötüye gidişini imleyecektir. Eserin radyoya uyarlandığı yıl (1968) Türkiye'nin darbeye giden sürecine denk gelmektedir. Yaşam şartları giderek kötüleşmekte, insanlar bir kurtarıcı aramaktadır. Ülkeyi içinde bulunduğu durumdan

¹¹⁰ Asral, S. S. (1969). Bir Eti Masalı, *Ilgaz*, S. 97, s. 16.

çıkarak kurtarıcı kurmaca dünyada “İnsan Yüzlü Büyük Kaya” imgesidir. Bu beklenti durumu oyunda şu şekilde ifade edilir:

“Annemden, İnsan Yüzlü Kaya efsanesini o kadar çok dinledim ve buna öyle inandım ki etkisinden bir türlü kendimi alamıyorum. Bilmem, ne zaman bu kayalara benzeyen birisi çıkacak da köyümüze, ülkemize uğurlar, hayırlar getirecek?..”¹¹¹

Kurtarıcı efsaneye olan inanç, “Bu efsane bir gün gerçekleşecek anne!.. (...) İnsan Yüzlü Kaya benim için her şey... O kaya parçaları benim esin kaynağım, önderim, üstadım!.. İçtenliği, insanları sevmeye erdemini ruhuma dolduran o, benim!..”¹¹² sözleriyle vurgulanmıştır. Bu cümlelerde yaşanan hayat şartlarına rağmen insanı sevmek pek mümkün değil fakat inanılacak bir şey varsa hayat daha yaşanılabilir bir yerdir mesajı verilmektedir.

Ülkemizde askeriye ve mevcut yönetimin çekişmesini andıran sahne oyunda şöyle anlatılıyor: “Karşılama töreninde kalabalığın arasına karışarak General Kan ve Yıldırım’ı görmeye çalıştım. Çok dikkat ettim, ama bizim İnsan Yüzlü Kaya ile bu adam arasında açık bir benzeşim bulamadım. ‘Belki aldanıyorum’ diye düşündüm ve şölenin verileceği büyük bahçeye kadar izledim alayı... (...) Bir bizim İnsan Yüzlü Kaya’ya bir generale baktım. Hayır hayır, ikisi arasında hiçbir benzerlik yoktu. O kadar övülen benzeşim bu muydu?.. Bu eski askerde, tanıdığım, inandığım esin kaynağından hiçbir iz yoktu. Kan ve Yıldırım denilen kimsede, savaş didişmelerinden yorulmuş bir yüzden, güçlü bir iradede başka bir şey göremedim. Kendi kendime: ‘Bu insan, efsanemizin kahramanı olamaz. Bir süre daha beklemek gerek...’ dedim ve kalabalıkta kendime güçlülük yol açarak üzgün bezgin geri döndüm.”¹¹³ Buradan da anlaşılacağı üzere oyunda gerçek-kurmaca ilişkisi oldukça derindir. O dönemlerde Türkiye’de belli bir kesimin kurtarıcı beklemesi, bu kurtarıcının asker olduğuna inanması, diğer kesimin kurtarıcı gibi bir inancının olmaması, askeriyeyle olan güvenini kaybeden insanların giderek artması vb. gibi karışık duygu-düşünceler oyun kahramanı tarafından dile getirilmiştir. Bu oyunu bir radyo oyunu olması da verilen mesajların halka yönelik olduğunu ve kitle iletişim araçları sayesinde halk ile sanat yoluyla örtük iletişime geçildiğini göstermektedir.

Enver Naci Gökşen’in *Ilgaz*’daki diğer oyunu ise “Manav Recep”tir. Manav Recep sorumsuz yaşayan bir baba ve ailesinin hikâyesidir. Kendini geliştirme bakımından yoksul olan Manav Recep, gittiği okuldan kavga etmesi sebebiyle atılır. Memur olur, işe gitmez. Sorumsuzluğu nedeniyle işten kovulur. Daha sonra manav açar, dükkânla ve müşteriyle ilgilenmez, işleri batırır. Hikâyenin bu kısmını öğretmeni ile yaptığı sohbetten öğreniriz. Recep’in bir kızı vardır, evlenir. Oğlu Halil de babası gibidir, dönem sonunda altı dersi kalır, sınıfı tekrar eder. Öğretmen, müşkül durumda olan Recep’e ve Halil’e maddi manevi her türlü yardımda bulunur. Fakat Recep yüzüzlüğü ele alır ve öğretmenden Halil’i bir üst sınıfa geçirmesini ister. Öğretmen

¹¹¹ Hawborne, N. (1967). İnsan Yüzlü Büyük Kaya (Çev.: Enver Naci Gökşen), *Ilgaz*, S. 75, s. 16.

¹¹² Hawborne, N. (1967). a.g.m., *Ilgaz*, S. 75, s.17.

¹¹³ Hawborne, N. (1967). a.g.m., *Ilgaz*, S. 75, s.17.

reddeder. Sonuç olarak Manav Recep öğretmeni görmezden gelir. Bütün iyilikleri unuttur. Hikâyenin sonunda öğretmen, Recep için “Ne denir ki sana!.. Yaratıldığın gibi yaşayan bir insansın sen! Kendine hiçbir şey kazandıramadan ölüp gideceksin: Ne para, ne de sorumluluk. Dediğin gibi sen, bu günde ve herkes gibi yaşayamamışsın!”¹¹⁴ der. Bu cümlelerde sorumsuz, lakayt ve nankör insana karşı bir sitem vardır. Değişen hayat şartları nedeniyle insanın artık çalışması ve kendini geliştirmesi gerekmektedir. Hikâyenin ana mesajı budur.

İlgaz’daki diğer oyunlardan ikisi Şükrü Güzel’e ait “Köyde Bayram”, “Okulda Arkadaşlık” adlı oyunlardır. “Köyde Bayram” adlı oyunda bir köy öğretmeni ve onun görevleri üzerinde durulurken köy-kent ikilemine atıfta bulunulmuştur. Öğretmen örf ve adetlerini unutmadan, “şehirli kızı” olmadan köydeki büyüklerin elini öpmeye gitmiştir. Ev ziyaretlerinde köylünün dertlerine çare öğretmenden gelmiştir. Öğretmen, öğrencilere bayram hediyesi olarak kitap vermiştir. Okuma yazma bilmeyen Hatice teyze için mektup yazmıştır. Hasta olan öğrenci için ilaç getirmiştir. Öğretmenin bu hali Ayşe Nine’nin güven dolu “Bizim Ayşe’mize, Ahmet’imize, Yusuf’umuza sen oldukça bir şey olmaz.”¹¹⁵ cümlesiyle anlatılmıştır. Yine 1960’lı yıllarda yayınlanan bu oyun, dönem zihniyetindeki şehir-köy ayrımını, öğretmenin değerini, insanlığı... ele almıştır. Derginin henüz 19. sayısında yayınlanmış olan bu oyun, İsmail Karaahmetoğlu ve arkadaşlarının öğretmenlik konusundaki hassasiyetini örneklemiştir. Onların bu hassasiyeti Başöğretmen Atatürk’ün izinde giden, gençlere yol gösteren, eğitim ve öğretim ışığını etrafa saçan birer öğretmen olma gayretinden kaynaklanmaktadır. Karahmetoğlu’nun *İlgaz*’ın ilk sayısında “Akdevrim Öğretmenlerine” ithaf ettiği ve yıllar sonra “Güldüşün” adlı eserine aldığı “Öğretmenim” adlı şiiri mesleğine verdiği değeri göstermektedir:

“Anam ekmek verir

Sen özgürlük

El adam tutar

Sen düşünce

Kral gölge arar

Sen güneş

Evli ev

Yolcu yol

Sen eğitim istersin.

Parmaklar kalkar

¹¹⁴ Gökşen, E. N. (1977). Mavi Recep, *İlgaz*, S.184, s.15.

¹¹⁵ Güzel, Ş. (1963). Köyde Bayram, *İlgaz*, S. 19, s.22.

Ucunda özgürlük ararsın

Tarihinde Cumhuriyetimde

İçimde sen varsın öğretmenim

Sen varsın.”¹¹⁶

“Okulda Arkadaşlık”, Öğretmeni İşbaşında Yetiştirme Bürosu’nun Ankara Radyosu’nda yayınladığı bir oyundur. “Oyun türünde yazacak olanlara örnek olması için dergide basılmıştır.”¹¹⁷ Bu oyun da derginin ilk çıktığı yıllara paralel olarak Anadolu, kent ve öğretmen üçleminde gelişmiştir. İlkokuldan arkadaş iki öğretmen atanır. Biri Ankara’da diğeri bir köy okulunda işe başlar. İki sene sonra karşılaşır ve öğretmenlikle ilgili sohbete başlarlar. Köy okulundaki öğretmen, veliler ve “köy imamı” ile bir kitaplık kurma kararı alırlar. İmamın da bu yenilikçi fikre dahil olması küçük bir ayrıntı gibi görünse de o dönemlerde yaşanan din olgusu ve eğitim çıkmazı gibi tartışmalar için yeni bir kapı aralandığını ifade etmektedir. Oyun içinde yer alan şu şiir ana fikri özetlemektedir:

“Biliyor ve diyorlardı...

Ben bir namzet öğretmen

Ben namludaki kurşun,

İlk fırsatta atılacağım

Saplanacağım Anadolu’nun bağrına

Yaşatmak için vuracağım.

Bir nemli bulut olup ineceğim.

Çıplak tepelerine memleketimin

Susuz toprağına yağmur

Ekili tarlasına bereket

İnsanların huzur götüreceğim.”¹¹⁸

Yayınlanan son oyun Kazım Kalaycıoğlu’na ait “Aile ve Eğitim” adlı oyundur. Bu oyun aslında bir radyo programıdır. Fakat dramatize edildikten sonra dergide yayınlanmıştır.¹¹⁹ Oyunda üç farklı aileden söz edilmektedir. Birinci ailede eğitimli bir ailenin çocuğı olan Gülsem, erken yaşta okumayı öğrenir ve babası ile gazetede

¹¹⁶ Karaahmetoğlu, İ. (1992). *Güldüşün*, Ankara: Öz Özen Matbaası, s. 45.

¹¹⁷ Güzel, Ş. (1962). Okulda Arkadaşlık, *Ilgaz*, S. 13, s. 21.

¹¹⁸ Güzel, Ş. (1963). a.g.m., *Ilgaz*, S. 19, s. 21.

¹¹⁹ Kalaycıoğlu, K. (1964). Aile ve Eğitim, *Ilgaz*, S. 34, s. 16.

okuduğu Damokles'in Kılıcı ile ilgili sohbet eder.¹²⁰ İkinci ailede yoksulluk ağır basar. Sabırlı bir baba ve sinirli bir annenin çocuğu ele alınır. İşletişim odaklı bir bölümdür. “Ana, baba ve öğretmenler olarak çocukların kötü davranışlarının nedenini araştırır, olumlu yolla, iyi örneklerle onlara yardımcı olursa, birçok güçlükleri yenebiliriz.”¹²¹ mesajı verilmektedir. Üçüncü bölümde ise anne ılımlı, baba ilgisizdir. 10. sınıf öğrencisi Ahmet, babasından beklediği ilgi ve sevgiyi, aile içi şiddet olarak görmektedir. Burada da “Çocuk gelişebilmek için baba otoritesinin yanı sıra sevgisine de muhtaçtır.”¹²² ana fikri üzerinde durulur. Bu oyunda geleneksel aile modeli ile modern/eğitilmiş aile modelleri kıyaslanarak doğru yolun sevgi ve ilgi olduğu imlenmiştir. Elbette eğitilmiş her aile evladına iyi davranıyor diye bir kural yoktur. Bunun sorgulaması ve doğru kararı seçme hakkı okura bırakılmıştır.

3.3. COŞKU VE HEYECANA BAĞLI-LİRİK METİNLER

3.3.1. ŞİİR

Ilgaz'ın yayın yaptığı 1960-1980 dönemi, Türk şiirinin “İkinci Yeni” adıyla bilinen yeni bir anlam/anlamsızlık arayışına gebe olan evresidir. Bu evreden önce Orhan Veli, Melih Cevdet, Oktay Rifat gibi isimlerle 1950'lere damga vuran “I. Yeni” şiiri, Türk şiirini sorgulamayı başlatmış, geleneğin reddi ile yeni arayışlara gidilmiştir. I. Yeni ile seçkin edebiyattan sonra “Fahriye Abla” şiiri gibi eserlerde sıradan konular şiire girmiştir. Bu değişimlerin henüz sindirilemediği, tartışıldığı edebiyat dünyamızda yerini koruyamayan, iddia ettiği yenileşmeyi gerçekleştiremeyen I. Yeni giderek etkisini yitirmiştir.

Edebiyatta hiçbir zaman bir edebi görüşün/dönemin başlangıç ve bitiş tarihi kesin olarak belirlenememiş, dönemleri keskin çizgilerle ayırmak hiç mümkün olmamıştır. Bu sebeple kendiliğinden, yaşanan tarihi ve edebi ortam içerisinde birbirinden habersizce yazan şairlerin ortak duyuşları neticesinde oluşan II. Yeni'nin başlangıç tarihini de “kesin olarak” belirlemek mümkün olmamıştır. Buna rağmen dönemler arası değişikliklerin daha rahat anlaşılabilmesi için kabul görülen genel tarih, Muzaffer Erdost'un Son Havadis'te neşredilen 19 Ağustos 1956 tarihli ‘İkinci Yeni’¹²³ adlı yazısına denk düşer. Alaattin Karaca, II. Yeni'yle ilgili bu başlangıç tarihi belirleme yaklaşımını doğru bulmaz. Bunun II. Yeni hareketinin doğuş kaynaklarını göz ardı etmeye sebep olacağını düşünmektedir. Söz konusu dönemin edebi hareketlilikleri tezin sosyal yapı bölümünde incelenmiştir. *Ilgaz* dergisinde yayınlanan şiirlerde dönemin hakim düşüncesi olan II. Yeni şiirinin etkisi nedir, *Ilgaz*'ın dönem şiirine bakış açısı nasıldır gibi soruları cevaplamak adına neşredilen şiirleri incelemekte fayda vardır. Dergide toplam 1565 şiir vardır. Hepsinin tek tek incelenmesi ayrı bir tez konusu oluşturacağından, *Ilgaz*'ın şiir çizgisini, görüşünü ortaya koyan seçili şiirleri inceleyerek genel bir kanıya varmak yeterli olacaktır. Bu sebeple İsmail Karaahmetoğlu, Ataol

¹²⁰ Kalaycıoğlu, K. (1964). a.g.m., *Ilgaz*, S. 34, s. 16.

¹²¹ Kalaycıoğlu, K. (1964). a.g.m., *Ilgaz*, s. 18.

¹²² Kalaycıoğlu, K. (1964). a.g.m., *Ilgaz*, s. 18.

¹²³ Karaca, A. (2019). *İkinci Yeni Poetikası* (2. Baskı), İstanbul: Hece Yayınları, s. 89.

Behramoğlu, Ceyhun Atuf Kansu, Fazıl Hüsni Dağlarca, Zeki Ömer Defne, Mübeccel İzmirli, Vehbi Cem Aşkun, Coşkun Ertepinar'a ait şiirler incelenecek, *Ilgaz*'ın şiir konusundaki görüşleri tespit edilmeye çalışılacaktır.

İsmail Karaahmetoğlu, dergide Ömerlili¹²⁴ takma adıyla da şiirler kaleme almıştır. “Özlem”, “Açık Köy Yolları”, “Anladım”, “*Ilgaz*larda”, “Bam Teli” adlı şiirler Ömerlili ismi ile neşredilmiştir. Bu şiirlerden “Bam Teli” adlı metin daha sonra “Güldüşün Güneşi” ve “Güldüşün” adlı şiir kitaplarında yayınlamıştır. İsmail Karaahmetoğlu ismiyle yazdığı pek çok şiiri vardır. Bu şiirlerini yıllar sonra “Çağdaş Öğretimiz Kemalizm, Güldüşün Güneşi, Güldüşün ve Sağırlar Değirmeni” adlı şiir kitaplarında bir araya getirerek yeniden yayınlamıştır.

BAM TELİ¹²⁵

Hocam, özgürlüğe toz konduranların

Kulağını büke büke çek,

Timurun okut diye

Verdiği eşek gibi okut,

Az gelirse arpası

Yularından tut.

Vur bam teline:

Saldırana; -geç yiğidim geç-

Şişene, -ye kürküm ye-

Yokluğa, yoğurt mayası,

Konya'ya kadı olmuş eşeğine

Bir tutam ot,

Hırsıza şamar,

Soyguncuya semer vur,

Tüm ağırlığınla üstüne otur...

Güvensizler kapısına

Kara kilidini as,

¹²⁴ Yıldırım, T. (2016). Edebiyatımızda Müstear İsimler, İstanbul: Selis Kitaplar, s. 219.

¹²⁵ Ömerlili. (1966). Bam Teli, *Ilgaz*, S. 59, s.7.

Gülüşlerine bilendikçe evren

Var gücünle

Bam tellerine bas.

Şiirin şekil özelliklerine bakıldığında serbest ölçüyle yazıldığı görülmektedir. Klasik şiirimizin aksine mısra kırılmaları, aruz ya da heceye değil serbest ölçüye dayalı oluşu dikkat çekmektedir. Şiirin birinci bölümünde Nasreddin Hoca'ya seslenilirken büke büke gibi ikileme kullanımı ve okut kelimesindeki gibi kelime tekrarı yapılması şiirde ses dengesinin oluşmasını sağlamıştır. Bunun yanında fiillerde çek, okut, tut, geç, ye, vur, otur, as, bas gibi emir kipinin kullanımı verilmek istenen düşünceyi vurgulama noktasında etkili olmuştur. Bunun yanında k ve t harfleriyle aliterasyon oluşturulması ve sert ünsüzlerin seçilmesi şiirdeki düşüncenin ve emir halinde çekimlenen fiillerin sertliğine paralellik oluşturmaktadır. Yine sesli harflerde de a, u ve ı harflerinin tekrarıyla asonans oluşturulmuştur.

Şiiri anlam bakımından inceleyecek olursak üç katmandan oluştuğunu söyleyebiliriz. Birinci ve yüzeysel katmanda şair, Nasreddin Hoca ile dertleşmektedir. İkinci katmanda dönemin siyasi ve toplumsal koşullarına paralel olarak şair Nasreddin Hoca'dan isteklerde bulunur. "Hocam, özgürlüğe toz konduranların/Kulağını büke büke çek/Hırsıza şamar, Soyguncuya semer vur/Tüm ağırlığımla üstüne otur/Güvensizler kapısına Kara kilidini as/Var gücünle/Bam tellerine bas" mısralarından da anlaşılacağı üzere toplumsal düzensizlik eleştirisi yapılmaktadır. Şair ağırlığına, topluma etki edici gücüne inandığı Nasreddin Hoca'dan yardım istemektedir. Özgürlüğü kısıtlayanların kulaklarını çek, onları uyar, hırsızları döv, soyguncuları dize getir, ağırlığını koy gibi cümleler kurulu düzendeki bozukluklara şairin gücünün yetmediğini, Hoca'dan medet umduğunu ifade eder. Buradan toplumsal ve sosyal anlamda bir güçsüzlük yaşandığını bunun için de bir kurtarıcının beklendiğini anlamak zor değildir. Şiirde kurtarıcılık vasfı gerçek hayattaki gibi sağ-sol grup mensuplarından değil, siyasi güçlerden, askerden değil eğitici, öğretici, eğlendirip düşündürücü kimliğiyle dünyaca tanınan Nasreddin Hoca'dan beklenmektedir. *Ilgaz*'ın 143 ve 226. sayılarında yayınlanan "Bu Köyün Nasreddin Hocası Kim" adlı şiirde de yol gösterici Nasreddin Hoca imajına gönderme yapılmaktadır. Dönemin yönetimi, ekonomi ve halkın durumu özetlenmektedir:

"Yoksulum gölgemden ürkerim

Boynumda bağım

Sırtımda semerim

Bayramdan bayrama et yerim

Ağalar

Bu köyün Nasreddin Hocası kim?”¹²⁶ mısralarından da anlaşılacağı üzere toplumun gidişatındaki aksaklık, idaredeki boşluk Nasreddin Hoca gibi yol gösterici eğitici bir kişi üzerinden anlatılmaktadır. Aynı durum şairin “Nasrettin Hoca” adlı şiirinde de ele alınmıştır:

“Bu tüketici, bu ezber gidişte

‘Bilen bilmeyene öğretsin’ der

Bu denli gömüt taşı

Bu denli kara betik

Bu denli ‘ipe un seriş’ yeter.”¹²⁷

Şairin kendisi de eğitimcidir ve *Ilgaz* dergisinin yayın hayatı boyunca yazdığı metinlerde Nasreddin Hoca ve Atatürk’ün yolunda ilerlediğini pek çok kez ifade etmiştir. Bu sebeple Ömerlili mahlasıyla şiir yazar Karaahmetoğlu’nun kurtuluşu Nasreddin Hoca’dan beklediğini söylemek mümkündür.

Üçüncü katmanda ise asıl seslenilen kişinin okur olduğunu düşünürsek şiirde okuyucuya Nasreddin Hoca’nın fıkralarının işaret edildiğini söyleyebiliriz. “Ye kürküm ye, Yokluğa, Yoğurt mayası, Konya’ya kadı olmuş eşeğine” mısraları bazı fıkraları düşündürmektedir. (Şair Nasreddin Hoca için yazmış olduğu şiirlerinde genellikle fıkralarından yola çıkarak okura mesaj vermiştir. “Nasrettin Hoca” adlı şiirindeki “bilen bilmeyene öğretsin, ipe un seriş, al semerini ver cübbemi”¹²⁸; “Güldüşün Kardeşim”¹²⁹ şiirindeki “cin çarptı” ifadeleri buna örnek gösterilebilir. Karaahmetoğlu, fıkraların şiirindeki etkisi için “Fıkraların uç dallarında ışıyan inceliği sezinleyin Hoca sizleri de onun havasına girince şair yapar”¹³⁰ demiştir.) Bu sebeple aslında Hocam seslenişiyse başlayan şiirde hitap edilen kişi okur olarak algılanabilir. Dolayısıyla hayatta olmayan Nasreddin Hoca’nın düşünceleri vasıtasıyla yapabileceği olumlu şeyleri okur kendisi düşünerek uygulamalıdır. “Bam Teli” adlı şiiri, okurun Nasreddin Hoca ışığında toplumu, kendini ve olması gereken düzeni sorguladığı bir bağlam olarak düşünmek olasıdır. Açık ve yalın bir dille, günlük konuşma diline yakın olarak yazılmış bu şiirde asıl amacın bazı şeyleri sorgulatmak olduğu açıktır.

Karaahmetoğlu, Atatürk konulu şiirler de yazmıştır. İlke ve inkılaplardan bahsedilen bu şiirlerde genellikle Atatürk sevgisinin ön plandadır. Karaahmetoğlu, *Ilgaz*’da her yıl düzenli şekilde basılan Atatürk Özel sayılarında yayınlanan şiirlerini “Çağdaş Öğretimiz Kemalizm” adlı eserinde bir araya getirmiştir. Bu kitabın sonuna eklenen bir mektupta Ahmet Say, Karaahmetoğlu’nun üslubu için “olağanüstü rahat bir

¹²⁶ Karaahmetoğlu, İ. (1973). Bu Köyün Nasreddin Hocası Kim, *Ilgaz*, S. 143, s. 2.

¹²⁷ Karaahmetoğlu, İ. (1980). Nasrettin Hoca, *Ilgaz*, S. 226, s. 17.

¹²⁸ Karaahmetoğlu, İ. (1980). a.g.m., *Ilgaz*, S. 226, s. 17.

¹²⁹ Karaahmetoğlu, İ. (1976). Güldüşün Kardeşim, *Ilgaz*, S. 171, s. 12.

¹³⁰ Karaahmetoğlu, İ. (1966). Şiirimizde Nasreddin Hoca, *Ilgaz*, S. 59, s. 19.

söylem ve içinden geldiği çevreyi tam bir yalınlıkla veren zorlamasız dizeler...”¹³¹ demiştir.

Eşi Ayşe Hanım için yazdığı Ayşe’m, Ayşe’me, Gelin Ayşe şiirleri; “Sağırılar Değirmeni” adlı kitabında topladığı “*İlgazlı Yanığın Emine Abla, Sağırılar Değirmeni, İlgaz Yumrusu, Köyüm, Köyde Ölen öğretmen, Sınıfım, 71 Filiz, Anam Ağlar, Kör Kurşun vb.*” isimli şiirleri de sağlık, eğitim, toplum ve aşk konulu şiirleri arasındadır. Karaahmetoğlu’nun şiirlerinde genellikle serbest ölçü kullandığı, hemen her konuda şiir yazdığı, halkın anlayabileceği açık bir üslubu tercih ettiği tespit edilmiştir.

İlgaz’da Ataul Behramoğlu’na ait 8 şiir bulunmaktadır. Bunlar tablodaki şiirlerdir:

ŞAİRİN ADI	ŞİİRİN ADI	NEŞREDİLDİĞİ SAYI
Ataul Behramoğlu	Başkent Işıklarında Sone	5
Ataul Behramoğlu	Ben-Siz	7
Ataul Behramoğlu	İkinci Uykusuz Adam	2
Ataul Behramoğlu	Leylaklarda Yitirdiğim	10
Ataul Behramoğlu	Melankoli	8
Ataul Behramoğlu	Nuşina’ya I. Mektup	4
Ataul Behramoğlu	Nuşinaya II. Mektup	9
Ataul Behramoğlu	Ölüme Çağrı	3

Tablo 7. *İlgaz* dergisindeki Ataul Behramoğlu Şiirleri

“Şiiri ben, içinde devingen atom tözlerinin bulunduğu ve taşmaya (infilak etmeye) hazır bir canlılık gibi algılarım”¹³² diyen Ataul Behramoğlu’na ait şiirler genellikle yalnızlık teması etrafında şekillenmiştir. Mustafa Kemal Atatürk, Nasreddin Hoca, *İlgaz* yöresi gibi, *İlgaz* dergisi için klasikleşmiş konuları tercih etmemiştir. Sadece “Melankoli” isimli şiirini Çankırı’ya ithaf¹³³ etmiştir.

Dergide neşredilen şiirler, Behramoğlu’nun yazmış olduğu ilk şiirlerdir. “Leylaklarda Yitirdiğim” ve “Melankoli” isimli şiirleri “Bir Gün Mutlaka Toplu Şiirler-1” adlı eserinde “İlk Şiirler”¹³⁴ başlığıyla yayınlanmıştır.

BAŞKENT IŞIKLARINA SONE¹³⁵

Bu yorgunluğum benim büyüyen gecelerde

Kalbimin bilinmeyen sonsuza uzanması

Duyguların soyuta koşmaktan usanması

Bunalması tinimin onlu düşüncelerde

¹³¹ Karaahmetoğlu, İ. (2008). *Çağdaş Öğretimiz Kemalizm*, (1. Baskı), Ankara: Karınca Ajans Matbaacılık, s. 80.

¹³² Behramoğlu, A. (2007). *Yaşayan Bir Şiir*, İstanbul: Evrensel Basım Yayın/Ezgi Matbaası, s. 271.

¹³³ Behramoğlu, A. (1962). Melankoli, *İlgaz*, S. 8, s. 9.

¹³⁴ Behramoğlu, A. (2003). *Bir Gün Mutlaka Toplu Şiirler-1*, (11. Basım), İstanbul: Adam Yayınları, s. 8.

¹³⁵ Behramoğlu, A. (1962). Başkent ışıklarına Sone, *İlgaz*, S. 5, s. 12.

O hiç görmediğimiz yeşil göğün altında
 Söyleniyor mu bilmem duyduğumuz şarkılar
 Ve gümüş tolgaları dolu-dizgin atlılar
 Uyandılar mı gerçek onun yüce katında.

Kentler bir uzağında kişinin bir duygusuz
 Dudaklarım yıldızlar öpüştükçe uykusuz
 Bir ses veren çıkmıyor insancıl ıslığıma.

İçimde yüz yılların uğultulu tam-tamı
 Düşüyor çığıl-çığıl bir ilkbahar akşamı
 Başkent'in ışıkları kral yalnızlığıma.

Sone nazım şekliyle yazılmış olan “Başkent Işıklarına Sone” adlı şiirde şair sıradan konulardan kaçınarak imgesel bir dille şehrin ışıklarına şiir yazmıştır. Şiir dört bölümden oluşmaktadır. Birinci ve ikinci bölümlerde yorgunluk, tin, hiç görmediğimiz, onun yüce katında gibi ifadelerden yola çıkılarak Tanrı/Allah’a dair bir sorgulama yapılacağı sezilmektedir. Üçüncü bölümde kentler uzakta ve duygusuz; dudaklar uykusuz olarak tasvir edilmiştir. Giderek yalnızlaşan bireyin geceler üst üste geçtikçe, yıldızlar öpüştükçe “ıslığına ses veren birilerinin çıkmadığı” ifade edilir. Şair son bölümde ise içimde yüz yılların uğultulu tam-tamı, söylenerek inandırılan düşüncelerin sesleri çığıl çığıl demektedir. İnsanın içinde inandığı/inandırıldığı, ezberlediği düşüncelerin sesleri vardır. Bu sesler bir ilkbahar akşamı başkent'in ışıkları şairin yalnızlığına kral olduğu anda nükseder. Tasvir edilen tabloda şair bir bahar akşamı, yalnız, başkent'in ışıklarından esinlenerek dini sorgulamalara yönelir. Bu sorgulamalarda “insancıl bir çığlık” vardır. Buradan şair, sosyal kabul nedeniyle destek beklediğini, her insanın düşünebileceği şeyleri düşündüğünü ama kimseden ses gelmediğini şiirsel bir dille ifade etmiştir. Aslında imlenen şey din inancı ya da dini reddetmek değildir. Bize dayatılan, zorla kabul ettirilen düşünce/inançları sorgulamak gerekliliğidir. “Yüz yılların uğultulu tam-tamı” ifadelerindeki uğultulu kelimesi belli belirsiz, kesin olmayan şeyleri ifade etmektedir. Yüz yılların kelimesi ise düşüncenin eskiliğini vurgulamaktadır. Birinci bölümde de kalp, bilinmeyen sonsuza uzanmakta, duygular soyuta koşmakta, ve kalp bundan usanmaktadır. Bu sebeple tin/ruh bu düşüncelerle yorulmaktadır. Bu şiiri dini inancın sorgulaması olarak değerlendirmek mümkündür. “Başkent Işıklarına Sone”nin *Ilgaz* dergisi için farklı bir şiir, farklı bir konu olduğu açıktır.

Şiir dili Türkçe kelimeler kullanılmasına rağmen sade ve kolay anlaşılır değildir. Şiirde kullanılan “büyüyen gecelerde, bilinmeyen sonsuza, duyguların soyuta koştuktan usanması, hiç görmediğimiz yeşil gök, onun yüce katında, yıldızlar öpüştükçe, insancıl ışığım, yüz yılların uğultulu tam-tamı” gibi imgesel ifadeler anlamı derinde arama ihtiyacı doğurmaktadır. Bu sebeple okurun ilk okumada şiir anlaması, sindirmesi mümkün değildir. İmgesel anlatımın yanında dolu-dizgin, tam-tamı, çığıl-çığıl gibi ikilemelere yer verilmesi dilde akıcılığı sağlamıştır. Sone nazım şeklinin gerektirdiği abba, acca, dda, eea kafiye örgüsü ve bu sebeple kullanılan kafiyeli kelimeler (gecelerde, düşüncelerde; uzanması, usanması; altında, katında; atlılar, şarkılar; duygusuz, uykusuz, tam-tamı, akşamı; ışığım, yalnızlığım) de ahenkli bir dil kullanılmasını sağlamıştır. Buradan hareketle bu şiirde II. Yeni etkisinin olduğu söylenebilir. Behramoğlu, yazdığı şiirlerde II. Yeni etkisine dair “Üniversiteye başladığım sırada, 27 Mayıs 1960 sonrası toplumsal ortamın da etkisiyle, toplumcu gençlik hareketi içinde durmaksızın yer aldım. ‘İkinci Yeni’nin önde gelen şairlerinin şiirleriyle de bu sırada karşılaştım. Bu şiirlerden de sevdiklerim, etkilendiklerim oldu. İlhan Berk’in Galile Denizi, Cemal Süreya’nın Üvercinka’sı, Turgut Uyar ve Edip Cansever’in bazı şiirleri ilk aklıma gelenler”¹³⁶ demiştir.

Şiirin temasının din olması önemlidir. 1960-1980 yılları arasında toplum sağ-sol olarak kutuplaştırılmaya çalışılırken kullanılan en büyük silahlardan biri “din” olmuştur. İnandığımız konulardan, kişilerden sınıdığımız günlerde *Ilgaz* dergisinde böyle bir şiir neşredilmesi dikkat çekicidir. *Ilgaz*, sağ-sol kavgasında protest bir tavır takınmamış; devlet büyükleri çok iyidir/kötüdür gibi sabit bir yargıya sığınmamış; din elden gidiyor/din olmadan olmaz gibi bir düşünceye sahip çıkmamıştır. Daha çok bütün problemlerin Atatürk ilke ve inkılaplarını doğru uygulayarak, kültürel değerlerimize sahip çıkarak ve en önemlisi de kaliteli eğitim alarak çözüleceğini vurgulamıştır. Bu şiirin de tutulan tarafı göstermek gibi bir hedefi yoktur. Okuru düşünmeye sevk etme amacı taşıdığını söylemek daha doğru olacaktır. Behramoğlu’nun şiir ve ideoloji konusundaki düşünceleri şöyledir: “Her şiirin (sanat yapıtının) düşünsel bir örgüsü, arka planı vardır. Ancak, sanat yapıtı sadece bu düşünce örgüsüyle değerlendirilemez, sadece düşünceye (ideolojiye) indirgenemez. Sanat yapıtını düşünceye (düşünsel öğeye) indirgeyerek sevme ya da sevmemek, sadece bu ölçütle değerlendirmek, sıgılık ve tutuculuktur. Ne yazık ki bizde (solda ya da sağda) genel yaklaşım budur. Sanat yapıtının başarısını sağlayan, düşünsel örgünün sağlamlığı, yoğunluğu ve içtenliği, duygusal potansiyelin gücü, çeşitli sanatsal ölçülerin (sözcükler, ritimler, metafor-simgeler ve imgeler, ses uyumları vb.) seçimi ve kullanımındaki ustalıktır.”¹³⁷ Dolayısıyla Behramoğlu’nun bu şiirle başarılı bir sanat yapıtı ortaya koymak dışında bir amacı olduğu söylenemez.

Şairin “İkinci Uykusuz Adam” adlı şiirinde de din, gerçeklik, akıl ve duygular bağlamında bir sorgulama vardır:

“Demek bu göğü doğayı yıldızları

¹³⁶ Behramoğlu, A. (2007). *Yaşayan Bir Şiir*, İstanbul: Evrensel Basım Yayın/Ezgi Matbaası, s. 166.

¹³⁷ Behramoğlu, A. (2007). a.g.e., İstanbul: Evrensel Basım Yayın/Ezgi Matbaası, s. 190.

Kişinin alın yazısını o yarattı
 Peki İsayı çarmıha geren kim
 Yusufu kuyuya kim attı.
 Ve peki bütün suç Kabilde
 Limanda iyinci uykusuz adam elleri gemili
 Korsan şarkıları kadınlı bıçaklı gecede
 Kalbini koparıp denize fırlattı.”¹³⁸

Şiirde geçen “kalbini söküp attı” mısrası dikkat çekicidir. O, yarattı, alın yazısı, İsa, Yusuf, Kabil kelimeleri ile Allah’ın varlığı sorgulanmaktadır. Ve bu sorgu duygusal değildir. Akıl ve mantık yoluyla uykusuz kalan bir adam tarafından yapılmaktadır. “Korsan şarkıları kadınlı bıçaklı gecede” mısrasındaki imgesel söylem de şairdeki II. Yeni’nin etkilerini göstermektedir.

4. ve 9. sayılardan yayınlanan “Nuşina’ya I. Mektup” ve “Nuşina’ya II. Mektup” isimli şiirlerde konuşma diline ve sohbe dayalı üslup dikkat çekmektedir. Türk şiirinin heceyle ya da aruzla yazılan örneklerinden ziyade serbest ölçü ile yazılan bu şiirlerde Cemal Süreya’nın “Üvercinka” adlı şiirinin etkisi sezilmektedir. Özellikle “Nuşina’ya II. Mektup” adlı şiirin her mısrasında dünyanın farklı bir yerinde farklı eylemler yapmak isteyen şiir kişisi “Üvercinka’yı” hatırlatmaktadır. Şairin kendisi de etkilendiği şiirler arasında Süreya’nın söz konusu şiirinden bahsetmektedir: “Etkilendiklerim: İlhan Berk’in Galile Denizi, Cemal Süreya’nın Üvercinka’sı, Turgut Uyar ve Edip Cansever’in bazı şiirleri ilk aklıma gelenler.”¹³⁹

Nuşina’ya II. Mektup¹⁴⁰

Bana o şarkıyı söyle nuşina
 Yeniden uzak limanlara yelken açsın gemilerim
 Tahiti’de batan güneşe değsin ellerim
 Zweig’in düşlerini yaşatsın Malezya.
 (...)

 Kahire minarelerinde ezanlar okunsun
 Körkütük sarhoş dolaşayım Viyana’da
 Bir gece jülyet’i düşüneyim Roma’da

¹³⁸ Behramoğlu, A. (1961). İkinci Uykusuz Adam, *İlgaz*, S. 2, s. 7.

¹³⁹ Behramoğlu, A. (2007). *Yaşayan Bir Şiir*, İstanbul: Evrensel Basım Yayın/Ezgi Matbaası, s. 166.

¹⁴⁰ Behramoğlu, A. (1962). Nuşina’ya II. Mektup, *İlgaz*, S. 9, s. 15.

Gözlerim güney kutbunda açılsın.

(...)

Bana o şarkıyı söyle nuşına

Sesinden ölümsüzlüğü içeyim

Çözumsuz nedenler içindeyim

ANLA.”

Şairin incelenen şiirlerinden hareketle, *Ilgaz*’da yayınlanan ilk şiirlerinin II. Yeni etkisiyle yazıldığı, dergideki şiirlerin aksine *Ilgaz*, Nasreddin Hoca, Atatürk gibi konulardan bağımsız, bireyi, içsel sorgulamaları ele aldığı tespit edilmiştir. Bu bağlamda 1961 ve 1962’de neşredilen bu şiirlerde herhangi bir siyasi/ideolojik düşünceye rastlanmamış, şiirlerinde din olgusu üzerinden sorgulamalar yaptığı görülmüştür. Şair, “60’lı yıllar bana göre Türkiye’de gerçekten bir Rönesans dönemidir. Toplumda 40’lı, 50’li yılların baskısı altında ezilmiş sindirilmiş bir enerjinin patlaması söz konusuydu bu anayasa değişikliğiyle... Ve bütün bunlar elbette o dönemde egemen olan şiir anlayışını tartışma alanına getirecekti. Açık, yalın dolaysız ama imge olgusunu reddetmeyen bir şiiri savundum baştan beri. Yoksa 40’lı yıllarda şiirle doğrudan bağlantılı 50’li yılların şiirini tümüyle red gibi bir tavra girmedim”¹⁴¹ diyerek yazmaya başladığında geleneği reddetmediğini, dönem şartlarının hazırladığı II. Yeni şiirinin imgesel söylemini şiirinde kullandığını, dolaysız imgeden yana olduğunu ifade etmiştir.

Ilgaz’da yayınlanan, Ceyhun Atuf Kansu’ya ait şiirler tabloda verilmiştir:

ŞAİRİN ADI	ŞİİRİN ADI	NEŞREDİLDİĞİ SAYI
Ceyhun Atuf Kansu	Babalar ve Çocuklar	188, 200, 222-223
Ceyhun Atuf Kansu	Boyun Damarı	222-223
Ceyhun Atuf Kansu	Erken Doğan	190, 226
Ceyhun Atuf Kansu	Girne	156
Ceyhun Atuf Kansu	Halkın Gülüşü	142, 226
Ceyhun Atuf Kansu	Kızamık Ağıdı	222
Ceyhun Atuf Kansu	Mustafa Kemal Toprağı	152
Ceyhun Atuf Kansu	Nasreddin Hoca Duruşması	59, 71, 82, 166, 212, 226
Ceyhun Atuf Kansu	Nasreddin Hoca	178, 226
Ceyhun Atuf Kansu	Nasreddin Hoca’nın Güzel Yazısı	226

Tablo 8. *Ilgaz* dergisindeki Ceyhun Atuf Kansu Şiirleri

Kansu’ya ait şiirlerin genelinde Nasreddin Hoca konusu işlenmiştir. *Ilgaz*’ın 226. sayısı “18. Nasreddin Hoca Özel Sayısı” olarak neşredilmiştir. Bu sebeple ulusal bir değer olan Nasreddin Hoca’ya en az İsmail Karaahmetoğlu kadar değer veren Kansu’nun beş şiiri bu özel sayıda neşredilmiştir. Bunların bazıları dergide daha önceden yayınlanmış şiirlerdir. “Erken Doğan” isimli eser tekrar yayınlanan şiirlerden bir tanesidir. Bu şiirin üslubu Nasreddin Hoca fıkralarını andırmaktadır.

¹⁴¹ Behramoğlu, A. (2007). *Yaşayan Bir Şiir*, İstanbul: Evrensel Basım Yayın/Ezgi Matbaası, s. 195.

ERKEN DOĞAN¹⁴²

Hoca evlenmiş bir gün almış bir dul

O da bir kul

Doğuruvermiş kırk gün sonra Tanrı armağanı

bir bebek

Dönerken çarşıda görmüşler Hoca'yı

Bir rahle almış gidiyor evine

Aman demişler Hoca, karın doğurdu

Nedir bu rahle

Şeker şerbet gerekirken?

Hoca gülmüş vermiş sözü:

-Hele, demiş, kırk günde doğan çocuk

Olur ya dört aylık iken başlar okula

Ondan alıp götürüyorum eve

Rahleyi bir yerde dursun

Okumaya başlar bir de bakarsın.

Şiire baktığımız zaman daha çok düz yazıyı andıran bir yapı görüyoruz. Nasreddin Hoca fıkraların hatırlatan ve onun bir fıkrası üzerinden oluşturulan bu şiir bentlerden oluşturulmuştur. Tür olarak fıkraya benzetebileceğimiz bu şiirde amaç okuru güldürürken düşündürmektir. Dul, kul, Tanrı armağanı ve şerbet, okul, rahle kelimeleri birbiriyle ilişkili kelimelerdir ve belli bir amaca hizmet ederler. Burada verilmek istenen düşünce toplumsal yargıların ötesinde dul vb. yakıştırmalardan ziyade insanı insan olarak değerlendirmek gerektiği, bu sebeple de doğum, şerbet gibi adetlerin sorgulanabilirliği, dini ritüellerin yanında “kırk günde” doğan çocuğa inandıktan sonra eğitimin/bilimin önemsenmesi gerektiği vurgulanmıştır. Asıl amaç dini konulardaki koşulsuz inanç ve güvenin sorgulanması gerektiğini kavratmaktır. Normal süre içerisinde dokuz ay on günde doğabilecek bir çocuğun kırk günde dünyaya gelmesine inanmak ve bunu sorgulamadan hareket etmek doğru değildir. Aynı zamanda okumak ve sorgulamak noktasında başvuru kaynağın “rahle” olması dikkat çekicidir. Bu sebeple bu akıl ve inanç sistemleri arasındaki sorgulamanın dini inkâr edici yönde olmadığını söyleyebiliriz. Allah ve dini inanç vasıtasıyla düşünme yoluna sevk edilen okur,

¹⁴² Kansu, C. A. (1980). Erken Doğan, *Ilgaz*, S. 226, s.13.

-“Hele, demiş, kırk günde doğan çocuk

Olur ya dört aylık iken başlar okula

Ondan alıp götürüyorum eve

Rahleyi bir yerde dursun

Okumaya başlar bir de bakarsın” mısraları ile mizaha yönlendirilmiştir. Fıkra türüne benzer şekilde oluşturulan bu şiirde hem mizahi yönü kuvvetli mısralar hem de sorgulamaya itici mısralar vardır.

“Erken Doğan”da şiir dilinin oldukça sade ve yalın olduğu açıktır. Klasik edebiyatın ağır, ağdalı dilinden uzak, konuşma diline yakın bir dil kullanılmıştır. Günlük dilde tercih edilen “dul, vermiş sözü, hele, olur ya” gibi ifadeler şiirin dilini daha anlaşılır kılmıştır. “Evlenmiş, doğuruvermiş, almış, demiş, gülmüş, vermiş” kelimelerinde -miş’li geçmiş zamanın kullanımı da şiir dilini günlük konuşma diline yaklaştıran diğer bir sebeptir. İki bölüme ayırabileceğimiz şiirde Nasreddin Hoca’nın bir dul ile evliliği, çocuğunun dünyaya gelmesi ardından Hoca’nın doğum sonrasında şerbet değil, rahle alması ele alınmıştır. Birinci bölümde sorgusuzca bir bebeğin kırk günde doğmasının kabullenilişi ele alınırken ikinci bölümde bu bebeğin dört ay sonra okula gitme ihtimali üzerine durulmuştur. İhtimal verilen şey, “Okumaya başlar bir de bakarsın” mısrası ile bebeğin okuma/sorgulamasıdır. İşaret edilen şey insanın belki bir gün düşünme kabiliyetinin farkına varabileceğidir. Buna umut edildiği açıktır. Bütün bu mesajlar halkın anlayabileceği yalın bir dille ifade edilmiştir. Şiirde akıl, düşünce, din gibi konuların ele alınmasıyla 1960-1980’li yıllarda din kisvesi altında, inançlar üzerinden bölünmeye çalışılan toplumun belki okuyarak, düşünerek doğru yolu bulabileceği ihtimalini işaret etmektedir.

Serbest ölçüyle, düz yazıya yaklaşan bir şekilde yazılan bu şiirde kafiye ve redife yer verilmemiştir. Onun yerine klasik mısra diziliminde kırılmalara gidilmiş, devrik cümleler kullanılmış, diyalog üzerinde verilmek istenen düşünce ifade edilmiştir. Şiirin yazıldığı dönemlerde Saf(Öz) Şiir arayışında olan şairlerimiz gereksiz sözcük kullanmamaya özen göstererek kısa cümleler kullanmayı tercih etmişlerdir. Düz yazıya yakın olan bu metinde de anlatımdaki sıradanlık devrik cümlelerle kırılmıştır. Şiirde “k” ve “l” seslerinin tekrarı ile sağlanan aliterasyon da şiirde ahengi arttıran unsurlardan biridir.

Ceyhun Atuf Kansu’nun “Boyun Damarı”, “Halkın Gülüşü”, “Nasreddin Hoca”, “Nasreddin Hoca Duruşması”, “Nasreddin Hoca’nın Güzel Yazısı” adlı şiirleri¹⁴³ “Erken Doğum” adlı şiirine paralel özellikler taşımaktadır. Diğer şiirlerin konu, tema, dil olarak benzediğini söylemek mümkünken fıkra türüyle benzerlik taşıdıklarını söylemek güçtür. “Girne”, “Babalar ve Çocuklar”, “Kızamık Ağıdı”, “Mustafa Kemal Toprağı” isimli şiirlerde ulusal, milli konulara değinilmiş, dönemin siyasi ve toplumsal şartları irdelenmiştir.

¹⁴³ Karaahmetoğlu’nun “Güldüşün Güneşi” adlı eserinde de yayınlanmıştır.

“Boyun Damarı” ile “Babalar ve Çocuklar” adlı şiirleri Behramoğlu’nun “Ceyhun Atuf Kansu halkçı şiirimizin en seçkin, en özgün şairlerindendir. Şiirlerinde acılı bir öfke, aydınlık bir umut, canlı bir lirizm iç içe yaşıyor. Yürekten bir söyleyiş vurgusu, yapmacıksız, yalın bir sesleniş”¹⁴⁴ cümleleriyle nitelediği şiirlerine örnek verilebilir. Bu şiirlerde ölümden ve babaların gidişinden bahsedilmektedir. “Babalar ve Çocuklar” adlı şiirindeki

“Bakıyorum da sabah gazetelerine

Biriniz daha ölmüşsünüz

İlk cemre suya inerken

Kanınıza erken bir gülle düşmüş ölüm”¹⁴⁵ mısraları ile “Boyun Damarı” şiirindeki

“Sevgili Doktor Hüsnü

Tut boyun damarını

Ilık ılık akan sevgidir

Düşmanlıktır duran, koma

Kanın bahçe kapısında

Kızımın bacımın güzelimin”¹⁴⁶ mısraları dikkat çekmektedir. Şiir dilinin imgelerle dolu olması şairin kelimeleri günlük dildeki anlamın dışında kullandığını göstermektedir. Bunun yanında ölüm karşısındaki çaresizlik doktora seslenilerek medet umma, kurtuluşu bekleme şeklinde ifade edilmektedir. Şiirin içinde gizlenen duygunun sevgi olması, şairin ülkeye, topluma ve insana verdiği değeri ifade etmektedir.

“Mustafa Kemal Toprağı” ve “Girne” adlı şiirlerinde Atatürkçü düşünce üzerinde bağımsızlık vurgusu yapılmaktadır. “Girne” şiirindeki

“Bırakma ki solmaya oğul

Bırakma ki sonsuz kalmaya kızım

Çok ince bir bitkidir bağımsızlık”¹⁴⁷ mısraları gençleri bağımsızlık bitkisini korumaya davet etmektedir. Buradan ince bir dil ve söyleyişle Atatürk’ün Nutuk’ta gençlere seslendiği gibi sesleniş dikkat çekmektedir. Aynı zamanda siyasi/politik bir üslup yerine zarif bir benzetme ile ele aldığı bağımsızlık konusunu işlerken sade bir üslup kullanması da Öz Türkçe’ci anlayışın izleri olarak değerlendirilebilir.

¹⁴⁴ Behramoğlu, A. (2007). *Şiirin Dili Anadil*, İstanbul: Evrensel Basım Yayın/Ezgi Matbaası, s. 87.

¹⁴⁵ Kansu, C. A. (1977). Babalar ve Çocuklar, *İlgaz*, S. 188, s. 7.

¹⁴⁶ Kansu, C. A. (1980). Boyun Damarı, *İlgaz*, S. 222-223, s. 10.

¹⁴⁷ Kansu, C. A. (1974). Girne, *İlgaz*, S. 156, s. 6.

Kansu'nun *Ilgaz*'daki şiir anlayışı değerlendirilecek olursa sade, yalın bir dil kullanarak imgelerle süslediği üslubuyla, Öz Türkçe'ci anlayışa koşut bir şekilde Atatürk ilke ve inkılaplarını savunduğu, bunu da derin bir halk ve insan sevgisi ile yaptığı söylenebilir. Bu anlamda Behramoğlu, Kansu ve beraberinde Dağlarca'nın 1960-80 yıllarındaki şiirleri için "60'lı ve 70'li yıllarda Fazıl Hüsni Dağlarca, Ceyhun Atuf Kansu gibi eski ustalar, toplumsal temalar işleyen, yurttan ve dünyadaki siyasal olaylara toplumsal bilinç ve duyarlılıkla eğilen, güncel, kavgacı bir şiirin örneklerini verdiler"¹⁴⁸ değerlendirmesini yapmıştır.

Ilgaz'da Fazıl Hüsni Dağlarca'nın ilk dönem şiirleri olarak adlandırabileceğimiz şiirleri yayınlanmıştır. Bu şiirlerde genellikle toplumsal/siyasal konuların tartışıldığını, Mustafa Kemal Atatürk için yazılan mısraların yer aldığını söylemek mümkündür. Behramoğlu, onun şiiri için şöyle der: "Fazıl Hüsni Dağlarca'nın şiirlerine bakın. Toplumdaki sancıları en genç bir kafayla kavrayan, onları yeni, özgün biçimlerde şiirleştiren genç bir şairle karşılaşacaksınız."¹⁴⁹ Dağlarca'nın *Ilgaz* dergisinde neşredilen şiirleri tablodaki gibidir:

ŞAİRİN ADI	ŞİİRİN ADI	NEŞREDİLDİĞİ SAYI
Fazıl Hüsni Dağlarca	Baş Kuşumuz, Baş Ayak, Yeni Göz, Açık Taş, Eski Pazar Ünü, Varsı, Öteki Uzunluk, Karanlık Kuşluğu	80
Fazıl Hüsni Dağlarca	(Karşı 15) Çoban Yıldız Köyünde	28
Fazıl Hüsni Dağlarca	30 Ağustos'ta	132
Fazıl Hüsni Dağlarca	Ağırlık	101
Fazıl Hüsni Dağlarca	Bir Eylemin Değişik Karşılanmaları	226
Fazıl Hüsni Dağlarca	Bir İmeceye Doğru	46, 75, 156
Fazıl Hüsni Dağlarca	Bir Savaş Önünde	66, 155
Fazıl Hüsni Dağlarca	Boğazlak	25, 39, 204
Fazıl Hüsni Dağlarca	Bu Horoz, Gözlerimiz	207
Fazıl Hüsni Dağlarca	Bura Hiroşimadır	108
Fazıl Hüsni Dağlarca	Cahit Sıtkı'ya Ağıt, Sait'e Ağıt, Ölü Kez	70
Fazıl Hüsni Dağlarca	Çağın Kabartması	120
Fazıl Hüsni Dağlarca	Çağlar Ağıdı	229
Fazıl Hüsni Dağlarca	Çağrı	120
Fazıl Hüsni Dağlarca	Çocukların Dedikleri	108
Fazıl Hüsni Dağlarca	Dedi Ki Mustafa Kemal	170
Fazıl Hüsni Dağlarca	Der ki Mustafa Kemal	50
Fazıl Hüsni Dağlarca	Direnç	206
Fazıl Hüsni Dağlarca	Ekmeğin Bütünü	226
Fazıl Hüsni Dağlarca	Gazi Dağlar Toplantısı	134

¹⁴⁸ Behramoğlu, A. (2007). *Şiirin Dili Anadil*, İstanbul: Evrensel Basım Yayın/Ezgi Matbaası, s.150.

¹⁴⁹ Behramoğlu, A. (2007). a.g.e., s. 277.

Fazıl Hüsnü Dağlarca	Gıtgıdak, Tartışma	205
Fazıl Hüsnü Dağlarca	Gözü Mayalamak	59, 71, 82, 166, 226
Fazıl Hüsnü Dağlarca	Hayır	199
Fazıl Hüsnü Dağlarca	İki Çiçekli Tepe	121
Fazıl Hüsnü Dağlarca	İkilem	100
Fazıl Hüsnü Dağlarca	İkilikler	67
Fazıl Hüsnü Dağlarca	Karşı'dan Ye Ye Ye	45
Fazıl Hüsnü Dağlarca	Kazanmak, Borcalan	208
Fazıl Hüsnü Dağlarca	Mustafa Kemal Atatürk	38
Fazıl Hüsnü Dağlarca	Mustafa Kemal'in Kurdu	26, 62, 122
Fazıl Hüsnü Dağlarca	Mustafa Kemal'in Toprağı	152
Fazıl Hüsnü Dağlarca	Nasreddin Hoca'yla Toz Bulutu	202, 226
Fazıl Hüsnü Dağlarca	On Bin Atlı	140
Fazıl Hüsnü Dağlarca	Sabir'in Evinde	97
Fazıl Hüsnü Dağlarca, Tahsin Saraç	İki Kişinin Biri	89
Fazıl Hüsnü Dağlarca	Sarık	226
Fazıl Hüsnü Dağlarca	Tereyağ	48
Fazıl Hüsnü Dağlarca	Tersin Doğrusu	197
Fazıl Hüsnü Dağlarca	Ulusal Pusula	86
Fazıl Hüsnü Dağlarca	Uyarı	203
Fazıl Hüsnü Dağlarca	Yağmurda Sevmek	193
<i>İlgaz</i> ¹⁵⁰	Fazıl Hüsnü Dağlarca'dan Üç Şiir (Ekmeğin Bütünü, Sarık, Bir Eylemin Değişik Karşılanmaları)	179, 190

Tablo 9. *İlgaz* dergisindeki Fazıl Hüsnü Dağlarca Şiirleri

Fazıl Hüsnü Dağlarca'ya ait, *İlgaz* dergisi için en anlamlı olan şiir “Boğazlak” isimli şiirdir. Bu şiirde *İlgaz*'ın sağlık problemi olan Goitre hastalığı ele alınmıştır. İsmail Karaahmetoğlu, sonraki yıllarda dergide birkaç kez neşrettiği bu şiirle aynı konuyu ele alan “*İlgaz* Yumrusu” adlı şiiri yazmıştır. Bu şiirde Dağlarca'ya atıfta bulunarak kendi şiir kitapları olan “Güldüşün” ve “Sağırılar Değirmeni” adlı kitaplarında yayınlamıştır.

BOĞAZLAK¹⁵¹

Boğazlak, boynu doğaca sıkılan, boğazlanan,

Soluğu kısıla kısıla abdal.

Soluğu kısıla kısıla,

Artık kara kuşaklara eğilen kara dal

¹⁵⁰ Tabloda Dağlarca'ya ait olan üç şiir, *İlgaz* dergisinde şair ismi belirtilmeden “Fazıl Hüsnü Dağlarca'dan Üç Şiir” başlığı ile okura sunulmuştur. Bu sebeple şair bölümünde *İlgaz* dergisinin adı yer almaktadır.

¹⁵¹ Dağlarca, F. H. (1963). Boğazlak, *İlgaz*, S. 25, s. 3.

Boğazlak alıp götürülen diri diri
 Açılan çiçek ölü suda.
 Yaşamakla güzel değil, yaşamakla çirkin,
 Gözleri irileşen en büyük korkuda.

Bu iyotsuz toprağın oyunudur,
 Dağ taş kocaman bir sayrılıkla kuru.
 Ya bir yanında büyür ya iki yanında boğazının kocaman,
 Boynunda ölümün uru.

Bu iyotsuz toprağın oyunudur,
 Yok elleri tunç:
 Elmalarla, armutlarla... Çocuklarla, eğri büğrü,
 Oynar korkunç.

Boğazlak yurt üzere unutulmuş, bir başına bırakılan,
 Yalnızlığın yalnayak yürür geceme.
 Bir sarı kanla ağırlaşmış,
 Düşüncen dolar düşünceme.

Boğazlak, irinleşen yıldızlar altında,
 Orman dere sürüp giden sancımız.
 Kör gözlerimizden içeri girsin artık,
 Bizim kör utancımız.

Boğazlak, boğazlak, binlerce boğazlak,
 Yüzleri gölgede,

Ağızları açık, ağızlarında ses yok, haykırır dururlar,

Ilgaz’dan ta Bolu’ya büyük bir bölgede.

Şiirin bütününe baktığımızda yedi dörtlükten oluştuğunu görmekteyiz. Bu dörtlüklerin her biri birbiriyle bağlantılı olarak “goitre” hastalığını ele almaktadır. *Ilgaz*’ın genel sağlık problemi olan ve söz konusu yıllar içerisinde bu probleme çözüm bulunamayan durum şiirde ele alınmıştır. *Ilgaz* dergisinin hassas olduğu bu konuda yazılan pek çok metni ve şiiri neşrettiğini söylemek mümkündür. *Ilgaz* halkının, genç yaşlı demeden, ölen insanlarına ses olmak için yazılan bu şiir, toplumsal bir probleme dikkat çekmesi açısından önemlidir.

Şiir dörtlüklerden oluşmuş, bunlar anlam bağları ile birbirine bağlanmıştır. Her bir dörtlükte hastalığın evrelerinin şiirsel bir dille ifadesi görülmektedir. Birinci dörtlükte hastalığın tanımı verilmiş, hastalık “Boğazlak, boynu doğaca sıkılan, boğazlanan” şeklinde tanımlanmıştır. İkinci dörtlükte insanların bu hastalığa yakalandıktan sonra hayat kalitelerinin azaldığı, korku ile yaşadıkları ifade edilmiştir. Üçüncü ve dördüncü dörtlüklerde ise hastalığın nedeni, bununla yaşamının zorluğu ele alınmıştır. İyotsuz topraktan gelen besinlerle beslenmek, o suları içmek boğazdaki bezelerin oluşmasına neden olmakta, çocuklar bu durumdan korkmaktadır. Beşinci dörtlükte boğazlak, yurdun unuttuğu, gece gece şairin düşüncesine dolan bir düşünce olarak tasvir edilmiştir. Büyük bir sağlık problemi olan bu hastalığın yurt çapında önemsenmemesi düşündürücüdür. Altıncı dörtlükte şair, boğazlak hastalına kör olmak, bizim utancımız olmalıdır diyerek konunun önemine tekrar dikkat çekmiştir. Son dörtlükte ise bu hasta insanların ses çıkaramadan, gölgede kaldıkları dile getirilmiştir. Üstelik bu küçük bir bölgede değildir, “*Ilgaz*’dan ta Bolu’ya büyük bir bölgede” mısrasından da anlaşılacağı üzere *Ilgaz*’dan Bolu’ya kadar geniş bir alana yayılmıştır ve çözüm beklemektedir.

Dörtlükler halinde yazılmış bu şiir, serbest ölçü kullanılmıştır. Mısra kırılmalarına yer verilerek kurallı, devrik, eksilteli cümlelere yer verilmiştir. Yüklem kullanımındaki bu eksiklik, cümlelerin yarım kalması, sağlık sorunu olan Goitre’nin çözüm noktasında eksik kaldığımızı işaret etmektedir diyebiliriz.

Şiirin temasının genelde sağlık olması, özelde ise Goitre hastalığının ele alınması, şairin topluma ve toplum sorunlarına karşı duyarlı olduğunu göstermektedir. 1960-1980 yılları arasında siyasi güçler, halk ve asker arasında yaşanan tartışmalar nedeniyle toplum sorunlarına yönelimlerde aksaklıklar olmuştur. Bu sebeple ülkenin aydın kesimi diyebileceğimiz sanatçılar, bu konulara dikkat çekmek için çalışmalar yapmışlardır. *Ilgaz* dergisinde İsmail Karaahmetoğlu ve Dağlarca gibi şairlerimiz, doktorlarımızla çalışmalar, araştırmalar yaparak Goitre konusu üzerinde durmuştur.

Halka bir problemi arz etmek için yazılan bu şiirde sade ve akıcı bir dil kullanılmıştır. Şiirde “kısıla kısıla, diri diri, eğri büğrü” gibi ikilemelerin ve “Boğazlak, boğazlak, binlerce boğazlak” mısrasında olduğu gibi kelime tekrarlarının yapılması müzikaliteye dayalı bir söylem oluşturmuştur. Boğazlak kelimesinin şiirde yedi kez

tekrar etmesi konunun önemine işaret etmektedir. Kelime tekrarlarından kaynaklanan “I” sesinin tekrarı ile aliterasyon; “a” sesinin tekrarıyla da asonans oluşturulmuştur.

Dağlarca’nın *Ilgaz*’da yayınlanan şiirlerinin genellikle serbest ölçü ile yazıldığını, bu şiirlerde Nasreddin Hoca, Mustafa Kemal Atatürk gibi önemli isimlere ve toplumsal sorunlara değinildiğini söylemek mümkündür.

Ilgaz’da Zeki Ömer Defne’ye ait iki şiir bulunmaktadır: “Çankırı Dedikleri” ve “*Ilgaz*.” Bu şiirler derginin 4. ve 117. sayılarında yayınlanmıştır.

ILGAZ¹⁵²

Yıldızlar çamlara değer de geçer

Gün buradan başını eğer de geçer

Sular dizlerini döğer de geçer

Bir *Ilgaz*, er *Ilgaz*, *Ilgaz* yar *Ilgaz*

Başında bir tavus tuğ gibi çamlar

Yollara dizilmiş tığ gibi çamlar

Karşıda bir zümrüt çık gibi çamlar

Bir *Ilgaz*, er *Ilgaz*, *Ilgaz* yar *Ilgaz*

Dalı var göklere yeşil direktir

Gülü var dağlara düşmüş yürektir

Yolu var içinde yitsek gerektir

Bir *Ilgaz*, er *Ilgaz*, *Ilgaz* yar *Ilgaz*

Bu şiirde *Ilgaz* yöresi konu olarak işlenmiştir. Üç dörtlükten oluşan şiirin her bölümü birbiriyle bağlantılıdır. Birinci dörtlükte *Ilgaz*’ın nasıl bir yöre olduğu, ikinci ve üçüncü dörtlükte ise *Ilgaz*’ın yüceliği, çamları, dağları, doğal güzellikleri ele alınmıştır. Bu şiirin *Ilgaz* dergisinin amaçlarından biri olan *Ilgaz*’ı yaşatma, güzelliklerini okurla paylaşma amacına paralel olduğunu söylemek mümkündür. Neşredildiği sayıda İsmail Karaahmetoğlu’nun da “*Ilgaz*” isimli bir şiirinin neşredilmesi bu amacı desteklemektedir.

Şiirin dörtlüklerden oluşması ve hece vezniyle yazılmış olması dikkat çekmektedir. *Ilgaz*’da Saf (Öz) Türkçe anlayışına paralel olarak genellikle serbest şiirlerin neşredildiğini söylemek mümkündür. Fakat dergide hece vezni ve aruz vezniyle

¹⁵² Defne, Z. Ö. (1971). *Ilgaz, Ilgaz*, S. 117, s. 2.

yazılan şiirlerin de neşredildiği sayılar vardır. Mustafa Bülbül ve Halil Uysal dergide aruz ölçüsüyle şiirler yazmışlardır.¹⁵³

Şiirde 11’li hece ölçüsü kullanılmıştır. Dörtlükler aaab, cccb, dddb kafiye şemasıyla oluşturulmuş; yarım kafiye kullanılmıştır. Birinci dörtlükte –er geçer; ikinci dörtlükte gibi çamlar; üçüncü dörtlükte ise –tir ek ve kelimeleri ile redife yer verilmiştir. “Bir *Ilgaz*, er *Ilgaz*, *Ilgaz* yar *Ilgaz*” mısrasının tekrarı ile de redif kuvvetlendirilmiştir.

Şiirin teması şehir güzelliğidir. *Ilgaz* özelinde yazılan bu şiirde çamların uzunluğu yıldızlara değmekle, bu uzunluğa günlerin saygı duyup başını eğdiği; çamların sıra sıra dizilişinin tığa benzediği, dallarının göklere direk olduğu, güllerinin dağlara düşen gül olduğu, yollarına can vermek gerektiği ifade edilmiştir. Şaire göre *Ilgaz* çamları, gülleri ve yolları ile can verilebilecek güzellikte bir mekândır.

Şiir dilinin sade ve anlaşılır olması metnin daha kolay anlaşılmasını sağlamıştır. Ses ve söz yapısı olarak benzer kelimelerin (değer, eğer, döğer, tuğ, tığ vb.) kullanımı akıcılığı kuvvetlendirmiştir. Tığ gibi, tuğ gibi ifadeleriyle benzetme yapılarak oluşturulan mısralarla anlatım zenginleştirilmiş, *Ilgaz* yöresinin doğal güzellikleri vurgulanmıştır. “a ve e” seslerinin tekrarı ile asonans; “l ve z” seslerinin tekrarı ile aliterasyon yapılmıştır.

Ilgaz’da Mübeccel İzmirli’ye ait 5 şiire yer verilmiştir. Bu şiirler tabloda görüldüğü gibidir:

ŞAİRİN ADI	ŞİİRİN ADI	NEŞREDİLDİĞİ SAYI
Mübeccel İzmirli	(İki) Masal Başlangıcında ‘Yıllardan Sonra’	11
Mübeccel İzmirli	Abant’ta Akşam	20
Mübeccel İzmirli	Çöllerde	18
Mübeccel İzmirli	Özbakırların Kızına: Bilgehan	25
Mübeccel İzmirli	Takas	10

Tablo 10. *Ilgaz* dergisindeki Mübeccel İzmirli Şiirleri

“Çöllerde” ve “Özbakırların Kızına: Bilgehan” adlı şiirler şairin “Gök Katında Kaza” isimli tek şiir kitabının 50. sayfasında “Bilgehan” başlığı ile 59. sayfasında ise “Çöllerde” başlığı ile basılmıştır.¹⁵⁴ Şaire ait “Abant’ta Akşam”, “Takas”, “(İki) Masal Başlangıcında ‘Yıllardan Sonra’” isimli şiirler yayınlanmamış eserleridir. Yağmur Yıldırım Bayrakçı’nın aktardığına göre yayımlanmamış diğer şiirleri şunlardır: “Ozan Tutkusu”, “Vefa Bozacısı”, “Kaybeden Kazanıyor”, “Pastel Yapı”, “Uzak Acı”, “Uyumsuz”, “Abstre”, “Güzellik”, “Aşkın Sonu.”¹⁵⁵

¹⁵³ Uysal, H. (1977). *Gazel, Ilgaz*, S. 185, s. 10; Bülbül, M. (1971). *Gazel*, S. 120, s. 5; Bülbül, M. (1973). *Gazel*, S. 137, s. 19.

¹⁵⁴ İzmirli, M. (1963). *Gök Katında Kaza*, İstanbul: Ayaydın Basımevi, s. 50, 59.

¹⁵⁵ Bayrakçı, Y. Y. (2020). “Unutulmuş Bir Çağ Artığı”: Mübeccel İzmirli Üzerine Bir İnceleme, *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, Cilt: 60, Sayı: 2, s. 491-516.

ÇÖLLERDE¹⁵⁶

Hayır yok nicedir bel bağlanan sevgilerden

Gecelerdir yıldızlardan hayır yok,

Boşuna ellerin uzanmışlığı Tanrı'ya

Avuçlarda çiçeğe durdu boşluk...

Tutsak düşler çevresinde yaşantımız

Üstümüzde değişmeyen karanlık,

Çocuksu düşlerde yitirdik akşamları

Bir yudumluk sabah için uyandık...

Yine bir damla gün ısıtmıyor perdelerde

Hep açık ayrıntılar ortasında yokluk,

Özlem, yeşermiyorsa bu kıraç tepelerde

Ne aradık... Ne bekledik... Ne bulduk?

Serbest ölçüyle yazılan bu şiir üç dörtlükten meydana gelmektedir. Şiirin adı “Çöllerde.” Yaşamın kurak ve çorak olduğuna, insana olumlu anlamda bir şey vermediğine, insanın yaşam içinde susuzluk kadar önemli bir konuda yokluk çektiğine dikkat çekmektedir. Üç dörtlük de anlam bakımından birbirine bağlıdır. Birinci dörtlükte Allah’a edilen duaların boşuna olduğu, bel bağlanan sevgilerden cevap gelmediği bu sebeple de yıldızlardan umudun kesildiği dile getirilmiştir. İkinci dörtlükte hayatımız değişmeyen olumsuzlukların içinde rüyalara, düşlere tutsaktır; akşamlarımız çocuksu hayallerde kayboldu; bir yudumluk sabah için, küçük bir umut için yeni güne uyandık gibi cümleler şairdeki umutsuzluk imajını besleyen cümlelerdir. Giderek kötüleşen, giderek artan umutsuzluk seviyesi vurgulanmıştır. Üçüncü dörtlükte ise perdelerde bir damla gün ışığı yoktur. İçimizde özlem yoksa biz ne aradık, ne bekledik, ne bulduk cümleleriyle sorgulamaya gidilmiştir. Bu şiire ilk bakıldığında aşka hayatı içinde sevgisizlik ve umutsuzluk ardından da sorgulama, hayıflanma duygularının şiiri gibi görünse de yazıldığı dönem düşünüldüğünde farklı anlam katmanları olan bir şiir gibi de düşünülebilir. Siyasi ve toplumsal kaosa götüren olayların çok fazla yaşandığı o günlerde “Boşuna ellerin uzanmışlığı Tanrı'ya, Üstümüzde değişmeyen karanlık, Yine bir damla gün ısıtmıyor perdelerde, Ne aradık... Ne bekledik... Ne bulduk?” mısraları inanç noktasında bazı şüphelerin olduğunu, bu inancın siyasi güce/askere duyulan

¹⁵⁶ İzmirli, M. (1963). Çöllerde, *Ilgaz*, S.18, s.7.

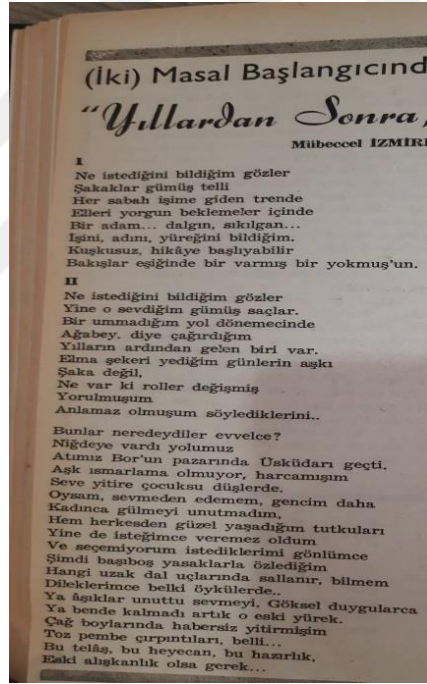
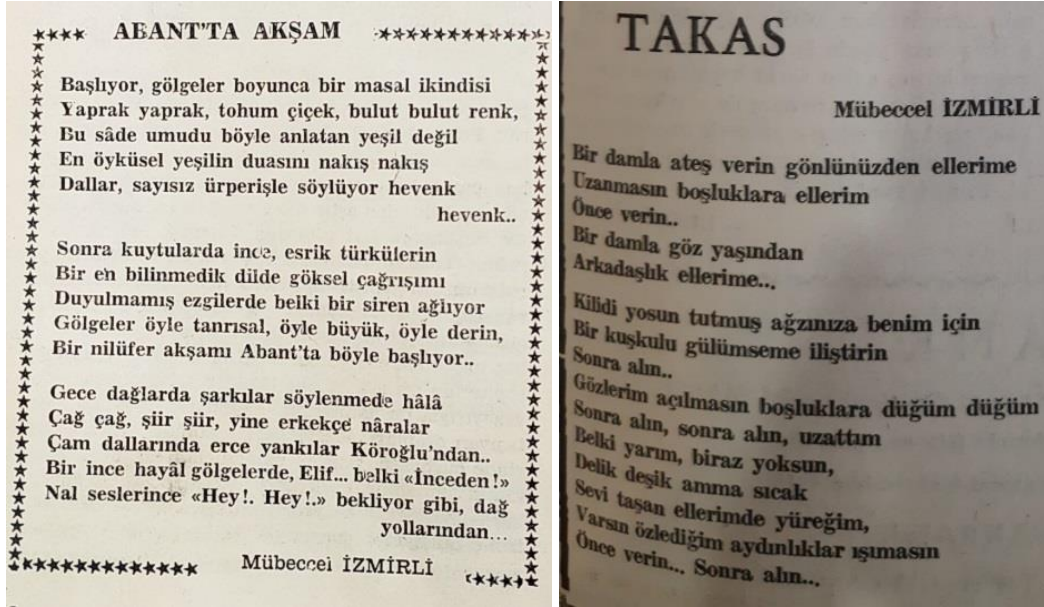
güveni ifade ettiğini, sürekli artan kötü olayların karanlık olarak tasvir edildiğini, artık umudun kalmadığını bu sebeple de ne aradık ne bulduk gibi bir siteme yönelindiğini söylemek mümkündür. Diğer anlam katmanı olarak da şiirin, karşılıksız sevgi yaşayan bir kimsenin susuz çöllerde kaldığını ifade ettiği söylenebilir.

“Çöllerde”, üç dörtlükten oluşan, serbest ölçüyle yazılan, abab/cbcb/dbdb kafiye örgüsüyle oluşturulmuş bir şiirdir. “-k” sesi ile yarım kafiye kullanılmıştır. Kurallı, devrik ve eksiltili cümle kullanımı şiirin ahengini sağlayan unsurlardan bir tanesidir. Diğer yandan “l ve n” gibi sürekli ünsüzlerin kullanımı ile oluşturulan aliterasyon; “a ve e” seslerinin tekrarıyla oluşturulan asonans sayesinde müzikalite sağlanmıştır.

Tema olarak ön planda aşk ve umutsuzluk duyguları; arka planda ise sitem duygusu ele alınmıştır. Söz konusu dönemde siyasi erkin baskıcı tutumunun, sanatçıların özgürlüğünü kısıtladığı bir gerçektir. Bu sebeple eleştirel düşüncenin sanatın olanakları içinde harmanlanarak verildiği bu şiirin hem dönem eleştirisi açısından hem de aşk acısı çeken bireyin duygularını ele alması açısından değerlendirilmesi mümkündür. İsmet Kemal Karadayı’nın “Düşün Sanat Dostlarım-Anı Portreler” adlı eserinde anlattığına göre “evlilik kapısından içeriye çok erken, ama yoz, yanlış işlemler sonucu düşmüştür. Çikolata ırkın çocukluğundan kalma değişik güzel yapısıyla bilinçaltı duyarlılığı, onu başkalarına ilginç göstermiş, ilgilerin bilinçsizliği ise yine onu bunalımlara ve türlü sayrılıklara itmiştir. İyi bir anne, anne olma mutluluğunu tadamamanın üzüntüsünü unutturmuştur ona... Yaşam kavgasını tek başına sürdürmüş, uyumsuzluklara karşı dirençli kalmasını bilmiştir.”¹⁵⁷ Hayatta aşk ve evlilik anlamında pek çok sıkıntı çeken birinin “Hayır yok nicedir bel bağlanan sevgilerden/Gecelerdir yıldızlardan hayır yok,/Boşuna ellerin uzanmışlığı Tanrı’ya/Avuçlarda çiçeğe durdu boşluk...” mısralarını yazmasının altında ideolojik kaygılar değil duygusal acılar yatmaktadır. Bu sebeple İzmirli’nin şiirlerini farklı anlam katmanları üzerinden değerlendirirken siyasi/politik görüşlerde aşırıya kaçmamak gerekmektedir.

Şiir dilinin geçmiş dönemimizdeki şiir akımlarına ters oranla sade ve akıcı olduğu görülmektedir. Yabancı kelime kullanımının azaltılması gerektiği düşüncesinin yaygın olduğu dönemlerde yazılan bu şiirin Saf(Öz) Türkçe anlayışına paralel olarak yazıldığını söyleyebiliriz. “Yok, düş ve ne” kelimelerinin tekrarıyla şiirde anlatılmak istenen düşünce vurgulanmıştır. Bu kelimelerle umudun yokluğu, gerçek yaşantının bir düştan ibaret olduğu imlenmiştir.

¹⁵⁷ Karadayı, İ. K. (1997). Düşün Sanat Dostlarım-Anı Portreler(1. Baskı), İstanbul: Yön Matbaacılık, s. 50-51.

Şekil 5. M. İzmirli'nin Şiir Kitabında Yayınlanmayan, *İlgaz*'da Neşredilen Şiirleri

Vehbi Cem Aşkun'un şiirleri öğretmenlik mesleği, anıları ve Nasreddin Hoca konusu üzerinde şekillenmiştir. "Özleyiş" adlı şiirini ölen eşine; "Yalnızlık" şiirini Şükrü Kurgan'a; "Ömür Kadehi"ni Ebed" Mahir Yalnız'a; "Düşünme"yi İlhan Geçer'e ithaf etmiştir. Aşkun'a ait şiirler aşağıdaki tabloda verilmiştir:

ŞAİRİN ADI	ŞİİRİN ADI	NEŞREDİLDİĞİ SAYI
Vehbi Cem Aşkun	Akşehir ve Hocamız	35
Vehbi Cem Aşkun	Akşehir	53
Vehbi Cem Aşkun	Anılarım ve Ben	117
Vehbi Cem Aşkun	Düşünme	44
Vehbi Cem Aşkun	Kendi Kendime	41

Vehbi Cem Aşkun	Öğretmen	56
Vehbi Cem Aşkun	Ömür Kadehi	67
Vehbi Cem Aşkun	Özleyiş	99
Vehbi Cem Aşkun	Yalnızlık	104
Vehbi Cem Aşkun	Yatağım	122

Tablo 11. *Ilgaz* dergisindeki Vehbi Cem Aşkun Şiirleri

Ilgaz'da 10 şiiri yayınlanan Vehbi Cem Aşkun'un şiirlerinde genellikle serbest ölçü kullandığı tespit edilmiştir. “Akşehir ve Hocamız”, “Kendi Kendime”, “Öğretmen”, “Ömür Kadehi” adlı şiirlerini hece ölçüsü ile yazmıştır. Bununla birlikte “Kendi Kendime” şiirinin şekli merdiven basamaklarına benzemesi sebebiyle farklıdır.

Şiirlerinde toplumsal eleştiri unsurları dikkat çekmektedir. “Yatağım” ve “Kendi Kendime” şiirlerinde eleştirel bir dil kullanmıştır. “Yatağım” şiirinde, şair yatağına yattığında dünyayı, yazarlığını, insanları ve ölümü düşündüğünü sanatsal bir dille ifade etmiştir.

YATAĞIM¹⁵⁸

Yastıkta başım,

Yorgan arkadaşım,

İçinde yattım

Daha pek çok yatacağım..

Ne güzeldir, ne güzel

Yatağım...

Her gece içine girer

Neler düşünmem neler...

Hep böyle geçti

Geçiyor

Hayal seneler...

Onun içinde yazarım

Henüz kağıda geçmeyen

En güzel eserimi;

Onun içinde bu dünyaya kapar,

Başka bir dünyaya açarım

¹⁵⁸ Aşkun, V. C. (1971). Yatağım, *Ilgaz*, S. 122, s. 15.

Gözlerimi...

Yatarım huzur içinde,
Daha pek çok yatacağım..
Ne güzeldir, ne güzel

Yatağım...

Senden ayrı düştüğüm gün,
Bırakacak peşimi yatağım

Üzüntü, keder...

Ne içi açıcı bir söz

Duyacağım.

Ne dert getiren

Bir haber...

Kim bilir kimler sevinecek?

Kim bilir kim diyecek:

Bugün,

Dertliyim, gönlüm üzgün..

Senden yatağım, senden

Ayrı düştüğüm gün...

Ne gam, ne tasa,

Dünya bu kadar kötü olmasa...

Yastıkta başım, sırtımda yorgan,

Ne güzeldir bilseniz

Hayal ettiğim VATAN...

Serbest ölçüyle yazılan bu şiirde mısra kırılmaları, uzunlu kısıklı mısra yapıları dikkat çekmektedir. Toplumsal gerçekçilikle bağdaştırılabilecek olan bu özellikler şairin Nazım Hikmet şiirlerinden etkilendiğini düşündürmektedir. 1960-1980 yılları arasına bakıldığında şiirde yeni atılımların arandığı kadar eski düşünce ve görüşlerin tekrar ettiğini söylemek mümkündür. Vatan, toprak, memleket gibi konuların yeniden işlenmesi bu düşünceyi desteklemektedir.

Şiiri üç bölüme ayırabiliriz. Birinci bölümde şiir kişisi/şair yatağının güzelliklerinden, her gece yatarken düşündüğünden, senelerin böyle geçtiğinden bahsetmiştir. İkinci bölümde yatak ile ayrılma düşüncesi ve kurtulma evresi dile getirilmektedir. Üçüncü bölümde ise yatak, dünya ve hayal edilen vatan arasındaki ilişkiye işaret edilmiştir. Şair, eğer yataktan ayrılırsa iyi/kötü bir haber duymayacağını şu dizelerle anlatmıştır:

“Senden ayrı düştüğüm gün,

Bırakacak peşimi yatağım

Üzüntü, keder...

Ne içi açıcı bir söz

Duyacağım.

Ne dert getiren

Bir haber...”

İçinde yaşanan dünyanın kötülüğü gece yatağında uyumadan önce şiir kişisini/şairi rahatsız etmektedir. Bu sebeple;

“Dünya bu kadar kötü olmasa...

Yastıkta başım, sırtımda yorgan,

Ne güzeldir bilseniz

Hayal ettiğim VATAN...”

mısraları üzerinden hayal edilen vatanın güzelliğine dikkat çekilmiştir. Şairin içinde bulunduğu hayat düzeni konusunda sorgulamalarda bulunduğu, bunu kişiye özel bir alan ve vakit olan uyku saatinde, yatağında yaptığı dikkat çekmektedir. Gündümlü şiirler gibi sert bir üslubu ve dili yoktur fakat aynı konuya değinilmiştir. Vatan, millet gibi konuların ele alındığı şiirlerde protest tavırlar sergilenirken, şiir propaganda aracı olarak kullanılırken “Yatağım”da romantik bir şairin içsel sorgulamalarına, hayallerine yer verilmiştir. Bu bakımdan da şiire dönem şiirlerinden farklı bir gözle bakmak gerekmektedir.

Şiirin teması vatan olarak belirlenebilir. Şairin yatağında düşlediği vatan güzel, yaşadığı vatanda dünya kötü kelimeleriyle tasvir edilmiştir. Şiirin neşredildiği sosyo-kültürel ortamın ve hayat şartlarının tekrar gözden geçirilmesi gerektiği mesajı verilmektedir.

“Yatağım” adlı şiirin dilinin sade ve açık olduğu, kelime, mısra tekrarları ile ahenkli ve müzikal bir dil kullanıldığı görülmektedir. Şiirde anlamsız kelimelere, karışık imgesel yapılara yer verilmemiştir. İletilmek istene mesaj açıktır.

Şairin, “Kendi Kendime” şiirinde de toplumsal eleştiri vardır:

“Kötürser değilim, sade üzgünüm

Bilginin yeri yok diye bu dünyada.

Okur, okuturum, boş geçmez günüm,

Herhalde mutluluk cahil olmada.”¹⁵⁹

Şair bu mısralarda bilginin önemsenmemesi konusunu eleştirmiştir. Şiirin devamında cahilin mutlu olabildiği bu dünyada yaşamak ona zevk vermemektedir. Şairin dergide yayınlanan en uzun şiiri “Öğretmen” şiiridir. 13 kıtadan oluşan bu şiir heceyle yazılmıştır. Şair, şiirde mesleği neden seçtiğini anlatmaktadır:

“Neyleyim çocuktan özge dünyayı,

Hileyi anlamaz, bilmez riyayı;

Onları sevmekte buldum sevdayı,

Öğretmek zevkimdir, okumak aşkım.”¹⁶⁰

“Ömür Kadehi” şiiri vaktin geçişini anlatan heceyle yazdığı 6 kıtalık şiiridir. Ebed Mahir Yalnız’a ithaf etmiştir. Ömür kadehi böyle doldu boşaldı kahpe yıllar beni benden aldı demektedir. Vaktin geçişi karşısında hissettiği derin hüznü bu kelimelerle dile getirmiştir.

“Özleyiş” eşinin vefatı için serbest ölçü ile yazdığı şiirdir. “Seninle dolu gönlüm şimdi/boş mu boş...”¹⁶¹ mısraları acının derinliğini ortaya koymaktadır. “Yalnızlık” Ş. Kurgan’a ithaf ettiği, eşinin ölümünün ardından *Ilgaz*’da yayınlanan ikinci şiirdir. Şiir bentlerden oluşmaktadır. Serbest ölçü ile yazılmıştır:

“Yıllar yılı bağlandığım gelecek,

Umut saksılarında besleyip büyüttüğüm

Açılmadan solan çiçek

Göz pınarlarımda biriken iki damla oldu

Yazık...”¹⁶²

Bu mısralarda şair ömrünün boşa geçtiğini ifade etmiştir. Son olarak “Anılarım ve Ben” adlı şiiri de 3 bentten oluşan serbest ölçüyle yazılmış şiiridir. Bu şiiri geçmiş günler için yazmıştır. Vehbi Cem Aşkun’un *Ilgaz*’da yayınlanan şiirlerine göre Toplumcu Gerçekçilik etkisinde kalarak duygusal bir perspektifle şiirlerini kaleme

¹⁵⁹ Aşkun, V. C.(1965). Kendi Kendime, *Ilgaz*, S. 41, s. 11.

¹⁶⁰ Aşkun, V. C.(1966). Öğretmen, *Ilgaz*, S. 56, s. 11.

¹⁶¹ Aşkun, V. C.(1966). a.g.m., *Ilgaz*, S. 56, s. 11.

¹⁶² Aşkun, V. C.(1970). a.g.m., *Ilgaz*, S. 104, s. 6.

aldığı söylenebilir. Nasreddin Hoca ile ilgili yazdığı şiirleriyle beraber ölüm, yalnızlık, öğretmenlik gibi farklı konuları da tercih etmiştir.

Şiirlerini inceleyeceğimizi söylediğimiz diğer bir şair de Coşkun Ertepinar'dır. *Ilgaz*'da 13 şiiri yayınlanmıştır. Bu şiirler tabloda belirtilmiştir:

ŞAİRİN ADI	ŞİİRİN ADI	NEŞREDİLDİĞİ SAYI
Coşkun Ertepinar	Anıların Getirdiği	14
Coşkun Ertepinar	Atatürk Marşı	27
Coşkun Ertepinar	Değil Çocuklar, Değil	37
Coşkun Ertepinar	Denizlere Açılan Yolcudan	19
Coşkun Ertepinar	Dostların En Hayırlısı Diyor ki	22
Coşkun Ertepinar	Erkilet Güneydir Gölge Bürümez	44
Coşkun Ertepinar	Güneyin Çocuğuna	7
Coşkun Ertepinar	Güzel Akış	10
Coşkun Ertepinar	Hani Söyleyin	23
Coşkun Ertepinar	İşte Dünya	11
Coşkun Ertepinar	Masa Örtüsü	43
Coşkun Ertepinar	Mutluluğun Adı	45
Coşkun Ertepinar	Pencerem Yeşile Doyacak	42

Tablo 12. *Ilgaz* dergisindeki Coşkun Ertepinar Şiirleri

“Masa Örtüsü” Ertepinar’ın şiirlerinin arasında konu farklılığı bağlamında dikkat çeken bir şiirdir. *Ilgaz* dergisinin genel anlamda yoğunlaştığı konular vatan millete sevgisi, Mustafa Kemal Atatürk, Nasreddin Hoca ve eğitimidir. Ertepinar da bu konularla ilgili tablodaki şiirlerini dergide yayınlamıştır. Fakat “Masa Örtüsü” şiiri eşya ve nesneye yüklene anlam bakımından değerlidir. Bu sebeple şiiri incelemekte fayda vardır.

MASA ÖRTÜSÜ¹⁶³

Siz konuşmaz bilirsiniz

Şu masa örtüsü, şu masa.

Erik çiçekleri gibi canlı, ışıkl

Renklerin cıvıltısı

Baharı doldurmuş odanıza.

Bir aydınlık bahçedesiniz işte

Güneşe, neşeye doymak üzere.

¹⁶³ Ertepinar, C. (1969). Masa Örtüsü, *Ilgaz*, S. 99, s. 6.

Eşyanın derinliklerinden süzülen şiiri

İnce eller sermiş gözlerinize...

Serbest ölçüyle yazılan bu şiir iki bölümden oluşmaktadır. Derginin nisan 1965 sayısında neşredilen bu şiirin I. Yeni'nin şiir anlayışına paralel olduğunu söylemek mümkündür. Seçkin edebiyatın klasik şiir anlayışından, Milli edebiyatın güdümlü şiirinden ziyade şiirimize her şeyin konu edilebileceğinin örneklerinden biri olan bu şiirin konusu masa örtüsüdür. Bu kadar hayatın içinden, alelade bir konu hakkında yazılmış bir şiir, insana eşyadan gelebilecek olan mutluluğu dile getirmektedir. Şair, şiirine masa örtüsü ve masa konuşmaz, siz bilirsiniz dizeleriyle başlamış; şiiri masaya örtü seren ince ellerin gözlere bir şiir serdiğini söyleyerek bitirmiştir. Bu mısralardan şairin konuşmama da eşyanın bir dili olduğuna inandığını, bu dille bir şiir yazılabileceğini savunduğunu söylemek mümkündür.

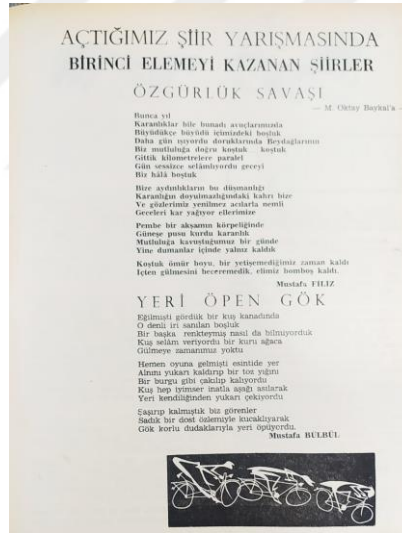
Şiir iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde masa örtüsünün konuşmadığı, erik çiçekleri gibi canlı olduğu ve bu canlı renkle odaya bahar geldiği ifade edilmiştir. İkinci bölümde ise okur aydınlık bahçedeymiş gibi tasavvur edilerek neşeye, güneşe doyulacağı söylenmiştir. İnce eller, buradaki “ince” kelimesiyle sanattan şiirden anlayan kibar ellerin/kişilerin kast edildiği düşünülebilir, masaya serdiği örtü ile baharın şiirin gözler önüne sermiştir. Günlük hayatın çok normal bir fiili sayılan masaya örtü sermek eylemi, şaire göre bir şiir yazma, sanat yapma halidir. Bu örtüye bir bakış bakan kişinin bahara, neşeye ulaşmasını sağlamaktadır. Şiirdeki eşyaya ve insana verdiği duygulara bakış açısı *Ilgaz* dergisi için ve Türk şiiri için bir farklılıktır. Garipçilerde olduğu gibi her şey üzerine şiir yazılabileceği görüşü, bu şiirin yazımında etkili olmuştur diyebiliriz. Bu sebeple klasik tema/konuların işlenmediği bu şiirde eşyanın temel alınması şiirimizde devam eden bir arayış olduğunun ve bunun dönem dergilerinden biri olan *Ilgaz*'a yansıdığının kanıtıdır.

Şair, iki bölümden oluşan kısa şiirinde sade bir dil kullanmıştır. Okurla sohbet havasında yazılmış olan şiirde kelimelerin genellikle birinci anlamları kast edilmiş; sadece “ince” kelimesiyle iki anlam çağrıştırılmıştır. Bu kelime ile sanatta zevk sahibi el/kişi ya da gerçek anlamda zarif ve ince ellere sahip bir kişi kast edilmiştir. Sanatta zevk sahibi kişi akla gelmektedir çünkü bu eller eşyanın derinliklerinden süzülen şiiri gözler önüne sermiştir. İnce, kibar el sahibi kişiden bahsedildiği düşünülmektedir çünkü eşyanın şiirini zevk sahibi, sanattan/şiirden anlayan bir kişi gözler önüne serebilir. Şiirde kullanılan “çiçek, canlı, ışıklı, renk, cıvıltı, bahar, aydınlık, güneş, neşe” gibi kelimeler aynı amaca hizmet etmektedir. Şiirde tercih edilen mekân evdeki masa örtüsünden yola çıkılarak girilen bahar mevsimi, bahçesidir. Kapalı alandan açık alana yapılan geçiş, şiirimizdeki çıkmazların, kalıp/kuralların yıkılması bağlamında değerlendirilebilir.

Masa Örtüsü'nde tekrar eden “l ve z” ünsüzleriyle aliterasyon; birinci bölümde “ı ve i” seslerinin, ikinci bölümde “a ve e” seslerinin tekrarıyla asonans oluşturulmuştur.

İncelenen şiirlerden yola çıkılarak *Ilgaz* dergisinin Saf(Öz) Türkçe anlayışı doğrultusunda, Toplumcu Gerçekçi çizgide şiirler neşrettiğini söylemek mümkündür. Daha çok serbest ölçüyle yazılan şiirlerin çoğunlukta olması bu görüşü desteklemektedir. Bunun yanında neşredilen şiirlerin protest bir hava içerisinde olmadığını, güdümlü şiiri değil, sanat ve eğitimi desteklediklerini söyleyebiliriz. *Ilgaz* dergisi, diğer edebi türler gibi şiirde de profesyoneli aramamıştır. Dergide İsmail Karaahmetoğlu ve Murat Sinan'ın öğretmenlik yaptığı okullarda öğrenci olan pek çok amatör şairin ilk yayınları da yapılmıştır. Yapılan şiir yarışmaları ve bu yarışmalardaki seçilen şiirlerin düzenli olarak neşredilmesi de yayın politikası olarak derginin pek de seçici olmadığını göstermektedir. Sanıyoruz ki bunun sebebi, şairliğe yeni adım atan kişilerin elinden tutmaktır. Bunula birlikte yerel bir dergi olan ve resmi kurumlardan maddi destek göremeyen *Ilgaz*'ı yaşatma, daha çok okurla buluşturma düşüncesidir.

Ilgaz dergisi, 1960-1980 şiiri özelliklerini tam olarak yansıtmaya da 1950'lerden sonra şiirimizde oluşan Garipçiler gibi sıradan olanı şiire alma, Toplumcu Gerçekçiler gibi toplum sorunlarına dayalı şiir yazma, İkinci Yeniciler gibi anlamı gizleme, imgeyi ön planda tutma düşüncelerini yansıtan şiirleri 20 yıl gibi uzun bir süre boyunca okurlarına sunmuştur. Bunu yaparken dergide edebiyatımızın bilinen isimlerine ve amatör isimlere de yer vermiştir.

Şekil 6. *Ilgaz*'daki amatör şairlerin dergideki şiir yarışmasını kazanan şiirlerine örnek

Ilgaz'da şiir yarışmalarına gelen şiirlerin kimler tarafından değerlendirildiğini açıklayan bir metin ya da duyuru yayınlanmamıştır. Derginin belli bir ayın kurulunun olmaması bu konu hakkında yorum yapmamızı engellemektedir. Şiir yarışmalarına gelen şiirler önce dergide yayınlanmış daha sonra da bu şiirler içinden seçilenler "kazanan şiirler" başlığı ile okura duyurulmuştur. Yukarıda örneğini verdiğimiz şiirlerde imgesel söylemin ağırlıkta olması derginin II. Yeni'ye karşı tavır almadığını hatta belki desteklediğini ifade etmektedir.

Ilgaz, bütün bu şiirlerin yanında çeviri şiirlere de yer vermiştir. Bu şiirler genellikle Özgür Yeğenoğlu, Ahmet Öylek, Muzaffer Uyguner, Abdullah Rıza Ergüven

ve Ersan Sözer tarafından çevrilmiştir. Dergideki çeviri şiirler, bir yazısında “şair ve çevirmenin ruh akrabası”¹⁶⁴ olması gerektiğini söyleyen Suut Kemal Yetkin’in akrabalık bağıını önemseydiği ölçüde şiirlerdir. Dilin kıvraklığı, şiirlerdeki ahengin korunması gerekliliği dikkate alınarak yayınlanan çeviri şiirlerle ilgili bilgiler tablodaki gibidir:

Şiirin Adı	Şairin Adı	Çevirmen	Sayı	Sayfa
Tanrım Savaş Ne Güzel	Guillaume Apollinaire	Ahmet Öylek	46	19
Vendemiaire	Guillaume Apollinaire	Ahmet Öylek	48	18-19
Kanıt	A. Apollinaire	Mehmet Salihoğlu	63	11
Gökle Deniz Arasında	Erik Blomberg	Muzaffer Uyguner	57	5
Bir İngiliz Şiiri	Robert Browning	Ersan Sözer	4	5
Yağmur Yağıyor	Francis Carco	Abdullah Rıza Ergüven	39	7
Ölüm Şarkısı	Jean Cocteau	Ahmet Öylek	43	18
Bir İngiliz Şiiri: Issız Ev	Mary Coleridge	Ersan Sözer	3	5
Vitae Summa Brevis Spem Nos Vetat Incohare Longam	Ernest Dowson	Özgür Yeğenoğlu	66	16
Barış Yüzüğü	Paul Eluard	Ahmet Öylek	45	18
Burada Yaşamak Uğruna	Paul Eluard	Ahmet Öylek	42	15
Yokluk, İlk Olarak	Paul Eluard	Abdullah Rıza Ergüven	229	21-22
Karlı Bir Gecede Ormanlar Kenarında Duruş	Robert Frost	Özgür Yeğenoğlu	66	16
İngiliz Şiiri: Helen	H. D.	Ersan Sözer	9	1
Aşk Bana Gözlerinle İçir	Ben Jonson	Ersan Sözer	6	17
Güzel Düşünlerden Sonra	Eric Lindorm	Muzaffer Uyguner	20	4
Ana Sütü	Eric Lindorm	Muzaffer Uyguner	21	17
Değişen	Henry W. Longfellow	Mehmet Tuncer	117	17
Yarın	John Mansfield	Özgür Yeğenoğlu	63	19
Toprak, Çocuk, Ağaçlar	Gabriela Mistral	Ersan Sözer	61	16-17
Ne Günaydın Ne Tünaydın	Gerar de Nerval	Tahsin Saraç	73	4
Anı	Utaro Noda	Ersan Sözer	75	13
Deniz Kenti	Edgar Allen Poe	Özgür Yeğenoğlu	62	21
Odelette	Henry de Regnier	Abdullah Rıza	33	5

¹⁶⁴ Yetkin, S. K. (2007). *Edebiyat Üzerine Denemeler*, Ankara: Palme Yayıncılık, s. 103.

		Ergüven		
Richard Cory	E. A. Robinson	Özgür Yeğenoğlu	66	16
Belki	Carl Sandburg	Ali Püsküllüoğlu	12	15
Bir Adam	Edith Sitwell	Ersan Sözer	2	17
Aldırmayacağım	Sara Teasdale	Özgür Yeğenoğlu	66	16
Mezamir I- V- VIII- XIII	Mireille Vincendon	Abdullah Rıza Ergüven		8
Lucy	William Wordsworth	Ersan Sözer		17

Tablo 13. *İlgaz* dergisinde Neşredilen Çeviri şiirler

3.4. ÖĞRETİCİ METİNLER

3.4.1. ANI

İlgaz'da yüzü aşkın anı bulunmaktadır. Bunların geneli konu itibari ile Mustafa Kemal Atatürk, Nasreddin Hoca, Sakarya Meydan Muharebesi, eğitim ve dille ilgilidir. Anılar içinde de diğer türlerde olduğu gibi yazı dizileri bulunmaktadır. Bu yazı dizilerinin en uzununu Sami Nabi Özerdim'e ait olan "Yinelemeler" adlı metindir. Özerdim, 37 sayı sürmüş olan bu dizide sanat, eğitim, siyaset, politika, günlük olaylar, haberler, TV programları, eser eleştirileri, felsefe ve din gibi birden fazla konuyu ele almıştır. Eleştiri mahiyetli bu yazılarda anılarından yola çıkarak düşüncelerini dile getiren Özerdim, *Yinelemeler*'in ilk metnini 161. sayıda yayınlanmıştır. Neden "Yinelemeler" adlandırması yaptığını şöyle anlatmıştır: "Yinelemeler adını boşuna koymadım. Yazılarım yinelemelerdir hep. Gözüme batan, kulağıma tırmalayan, içimi burkan şeyler yinelendikçe ben de yineledim. Yineleyeceğim de... Bunların hepsi yayınlanmayacak belki... Kimi çok yinelenmiş, kimisi gönül kırıcı, kimisi de karşımdakileri sövdürecek nitelikte! Ama, yazmasam içimde kalıyor; yazayım da rahatlayayın biraz..."¹⁶⁵ Buradan da anlaşılacağı üzere asıl amacı eleştirmek olan metinlerde her konuya değinilmiş ve bu dizi 243. sayıya kadar devam etmiştir. *İlgaz*'da bu türden eleştirel metinlerin neşredilmiş olması derginin eğitim, sanat ve kültür yolunda hangi çizgide durduğunu açıkça ifade etmektedir. Bazı sorunların tekrarlanması nedeniyle çözümlerin de tekrarlanması, bunlar üzerine tekrar tekrar düşünülmesi gerektiği imlenmiştir.

Dergide "Mustafa Necati'nin İstiklal Mücadelesi Hatıraları" isimli anıları yayımlanmıştır. Bu anılar 7 sayı süren küçük bir yazı dizisi oluşturmaktadır. İsmail Karaahmetoğlu, bu metinleri Mehmet Rauf İnan'dan almıştır. Mehmet Rauf'un bilgisini verdiği, Mustafa Necati'ye ait bu metinlerin asılları *Hayat Mecmuası*'nda "İstiklâl Mücadelesi Hatıraları" başlığıyla neşredilmiştir. Mustafa Necati siyasetçi, avukat ve eğitimci kimliği ile bilinen önemli bir öğretmendir. *Harf Devrimi* sürecinde Milli Eğitim Bakanlığı'nda bakanlık görevinde bulunmuştur.¹⁶⁶ Atatürk İlke ve İnkılaplarına yakından şahit olan ve bu inkılaplar doğrultusunda eğitim alanında büyük işler başaran

¹⁶⁵ Özerdim, S. N. (1975). *Yinelemeler*, *İlgaz*, S. 161, s.8.

¹⁶⁶ İnan, M. R. (1968). Mustafa Necati'nin Eğitimci Kişiliği, *İlgaz*, S. 76, s. 16-17.

Mustafa Necati'ye ait bu yazıların *Ilgaz*'da tekrarlanma sebebi Kurtuluş Savaşı anılarını yaşatmak ve o dönemin ruhunu gelecek nesillere aktarmaktır.

Fehmi Özkök, “Güncelleşen Anılar 2, Atatürk ve Boğaziçi Ekspresi, Atatürk ve Mobilyacı Mittakoz” adlı metinlerde doğu-batı çatışmasından yola çıkarak uygarlık ve gelişmişlik seviyemizi değerlendirmiştir. Batıdaki mimari yapı, teknolojik gelişmeler, insanın kişisel temizliği gibi alanları ele almış ve Anadolu'daki kerpiç evlerde yaşayan insanımızın apartman dairesindeki banyo ve tualeti kullanmakta dahi zorluk çektiğini dile getirmiştir. Özkök, bu durumda aydın kişilere toplumun her kesimine, her alanda yardımcı olmak, yol gösterici olmak gibi görevlerin düştüğünü anılar üzerinden anlatmıştır.

Anı türünde dikkat çeken diğer isim Fethi Savaşçı'dır. Naci Sadullah, Halikarnas Balıkcısı ve Yakup Kadri ile ilgili anılarını *Ilgaz*'da yayınlayan Savaşçı, bu metinlerle ölüm yıldönümlerinde bu isimleri anmak ve güzel hatıralarını yaşatmak istediğini belirtmiştir. Savaşçı'nın anlatmasına göre Yakup Kadri'nin “Hikâye ve romanlarda yazarlarımız Ulusal Kurtuluş Savaşımızı pek işleyemedi. Siz yazın. Emperyalizme bundan iyi ders mi olur?”¹⁶⁷ cümleleri o dönemin siyasi ve edebi alt yapısını işaret etmekte ve edebi anlamda bir eksikliği dile getirmektedir. Bu eksikliğin ne derece giderildiği, edebi eserlerde yaşanan “siyasi” dönemlerin sansür olmadan ne derece yazılabildiği bugün de güncelliğini koruyan bir tartışma konusudur.

Enver Naci Gökşen de *Ilgaz*'da anı yayınlayan isimler arasındadır. Gökşen, ölüm yıldönümünde Hamdullah Suphi'yi bir kez daha anmak için onun şairliği ile ilgili bir anısını okurla paylaşmıştır. Yayımlanan metnin adı “Öğretmen Şairler Ve Hamdullah Suphi Tanrıöver'le İlgili Bir Anı"dır.

Şinasi Altındağ üç sayı süren Sakarya I-II-III adlı küçük yazı dizisinde savaşla ilgili anılarını; Ebed Mahir Yalnız; Atatürk, Nasreddin Hoca ve Ceyhun Atuf Kansu ile ilgili anılarını; Ömer Asım Aksoy ise Ceyhun Atuf Kansu'nun Türk Dil Kurumu'na ve Türk Dili Dergisine üye oluş süreciyle ilgili anılarını anlatmıştır.

Dergide yer alan diğer anılarda yukarıda da değinildiği gibi ulusal iki değerimiz Atatürk ve Nasreddin Hoca üzerinde durulmuştur. Bir de *Ilgaz*'ın asıl amacı doğrultusunda (halkı eğitmek, halka ışık olmak, yol göstermek) eğitim ve dil konuları üzerinde yoğunlaştığı tespit edilmiştir.

3.4.2. BİYOGRAFİ ve OTOBİYOGRAFİLER

Ilgaz'da 21 biyografi ve 1 otobiyografi yayınlanmıştır. Biyografilerin bazılarının bir bölümü derginin bir sayısına denk gelecek şekilde basılmıştır. Bu da bir kişiye ait metnin üç-dört sayı sürmesine neden olmuştur. Ferit Ragıp Tuncor ve Sati Erişen dergide birkaç sayı yayınlanacak metinler yazmıştır. İsmail Karaahmetoğlu ise Ömerlili¹⁶⁸ adı ile farklı sayılarda farklı biyografiler yazmıştır. *Ilgaz* yazar ismi ile verilen, aslında isimsiz olan -tabloda belirttiğimiz- biyografileri de Karaahmetoğlu'nun

¹⁶⁷ Savaşçı, F. (1977). Yakup Kadri Karaosmanoğlu, *Ilgaz*, S. 192, s. 14.

¹⁶⁸ Yıldırım, T. (2016). Edebiyatımızda Müstear İsimler, İstanbul: Selis Kitaplar, s. 219.

yazmış olma olasılığı yüksektir. Daha önceki bölümlerde bahsettiğimiz üzere, kendisi dergide yayınlanacak yazı bulunmadığı zamanlarda müstear/gizli isimlerle yazılar yazdığını söylemiştir.¹⁶⁹

YAZAR ADI	METNİN ADI	TÜR	SAYI
Ahmet Köklügiller	Orhan Kemal	Biyografi	S. 107
Cahit Öztelli	Agah Sırrı Levent'in Anısına-Yazı Hayatının Ellinci Yıldönümü-	Biyografi	S. 207
Eray Müftüoğlu	Ozan Cahit Obruk	Biyografi	S. 133
Ferit Ragıp Tuncor	Atatürk'ün Çocukluğu	Biyografi	S. 40, 41
Ferit Ragıp Tuncor	Goethe'nin Çocukluğu	Biyografi	S. 31, 32, 33, 34
Ferit Ragıp Tuncor	Müze Müdürü Osman Hamdi Bey Ve Müzemize Hizmetleri	Biyografi	S. 24
Ferit Ragıp Tuncor	Salih Zeki (Mehmet Salih)	Biyografi	S. 28
Ferit Ragıp Tuncor	Ziya Gökalp'in Çocukluğu	Biyografi	S. 37
Ilgaz	Ilgazlı Ozan Naili Baba	Biyografi	S. 1, 2
Ilgaz	Seyyid Mahmud-i Hayrani'nin Türbesi ve Hayatı	Biyografi	S. 59
Ilgaz	Yarışmamızda Üçüncülüğü Kazanan Şair Ozan Mustafa Filiz	Biyografi	S. 76
İsmail Karaahmetoğlu	Yusuf Onacak	Biyografi	S. 115
İsmail Karaahmetoğlu	Rauf İnan	Biyografi	S. 215
İsmail Karaahmetoğlu	Tevfik Fikret'in Yüzüncü Doğum Yıldönümü	Biyografi	S. 76
Murat Özmen	Vişnezade Mehmet İzzeti Efendi	Biyografi	S. 66
Ömer Asım Aksoy	Ataç'ın Hastalığı ve Ölümü	Biyografi	S. 68
Ömerlili	Ilgazlı Halk Ozanı Naili Baba	Biyografi	S. 32
Sami N. Özerdim	Murat Uytun	Biyografi	S. 236
Sati Erişen	Ali Şir Nevai	Biyografi	S. 231, 232-233

¹⁶⁹ Ayrıntılı bilgi için *Ilgaz* dergisinin 232-233. sayılarında yayınlanan “Ceyhun Atuf Kansu'ya Mektup” adlı metne bakınız.

Süleyman Arısoy	Albert Schweitzer	Biyografi	S. 88
Şükrü Kurgan	Yunus'un Hayatı	Biyografi	S. 123

Tablo 14. *İlgaz*'da Neşredilen Otobiyografi ve Biyografiler

Karaahmetoğlu, vefakâr bir arkadaş ve yayıncı olarak dergide pek çok ismin ölümünden sonra metinler yayınlamıştır. “Agah Sırrı Levent’in Anısına -Yazı Hayatının Ellinci Yıldönümü”, “Yunus’un Hayatı”, “Tevfik Fikret’in Yüzüncü Doğum Yıldönümü” gibi metinler bunlara örnek verilebilir. Bu metinlerle birlikte *İlgaz*’da Rauf İnan, Yusuf Onacak gibi isimlerin de biyografilerine yer vermiştir. Rauf İnan eğitimci kişiliği ile Köy Enstitüleri’nde görev yapması, orada yetiştirdiği öğrencileri ile iletişimini hiç koparmamış olması açısından önemlidir. *İlgaz* dergisi ile münasebeti Atatürk, Mustafa Necati ve Nasreddin Hoca konuları üzerinedir. Karaahmetoğlu, Rauf İnan’ın kıymetini *İlgaz*’ın 215. sayısında anlatmıştır: “Bu dergide Rauf İnan’la Atatürk, Nasreddin Hoca, Mustafa Necati’nin anılarını yayınlamakla, ulusal Kurtuluş Savaşı’mızın unutulmaz gizlerini genç kuşaklarımıza armağan ettik. Rauf İnan’ı evinde çalışırken, okurken, yazarken, düşünürken, konuşurken tanıdım. 75 yaşında, okuma, yazma, araştırma, öğrenme sevinciyle genç kalmış bu öğretmeni, yaşlandıkça uyanan, uyandıkça araştıran, okuyan bir öğrenci olarak da gözlemledim. En ilgimi çeken Köy Enstitüleri’nde yetiştirdiği öğrencileriyle kucak kucağa, boyun boyuna, el ele kardeş gibi kucaklaşarak görüşmesi, yıkılmış bir kurumun çil yavrusu gibi dağıtılmış değerlerine babaca güven vermesi.”¹⁷⁰ Bu bağlamda dergide Rauf İnan’ın biyografisine yer verilmesi eğitimci kişiliği ve Atatürk ile Nasreddin Hoca gibi ulusal değerlere kıymet göstermesi üzerinedir. İsmail Karaahmetoğlu, Rauf İnan’ın özgeçmişini, öğrenimini, yurtiçi ve yurtdışı çalışmalarını, bildiği dilleri, yaptığı işleri, gönüllü çalışmalarını, incelemelerini, katıldığı meslek toplantılarını, hazırlanmasında görevli olduğu yönetmelik ve programları, öğrenciler için tavsiyelerini uzun uzun anlatmıştır. Eğitime değer veren Rauf İnan’ın okurlar tarafından bilinmesi önemsenmiştir.

Yusuf Onacak, Karaahmetoğlu’nun öğretmenidir. Kurşunlu köyünde görev yapan ve yöre halkına faydalı olan Onacak, Almanya/Münih’te öğretmenlik yaparken kalp krizi geçirerek hayatını kaybetmiştir. Karaahmetoğlu, üzüntüsünün ardından sevgisini “Öğretmenim” adlı şiiri ile dile getirmiştir:

“Anam ekmek verir

Sen özgürlük

El adam tutar

Sen düşünce

Kral gölge arar

Sen güneş

¹⁷⁰ Karaahmetoğlu, İ. (1979). Rauf İnan, *İlgaz*, S. 215, s. 19.

Evli ev
 Sen ürperti istersin
 Parmaklar kalkar
 Ucunda özgürlük ararsın
 Tarihimde Cumhuriyetimde
 İçimde sen varsın öğretmenim
 Sen varsın.”¹⁷¹

İsmail Karaahmetoğlu’nun yazdığı diğer biyografi “Tevfik Fikret’in Yüzüncü Doğum Yıldönümü” adlı metindir. Öncelikle Tevfik Fikret’in hayatına dair bilgi verilmiş daha sonra da ona sahip çıkılması gerektiği vurgulanmıştır. Onun “ünlü şiirlerinin işlendiği mermerlerle anıtını dikmek, Fikret alanı, Fikret parkı kurarak her yıl Fikret’i anmak, onun yürekli soluğunu var etmek en kutsal yurt borcu”¹⁷² addedilmiştir.

Ömerlili müstear ismiyle Karaahmetoğlu’nun kaleminden çıkan “İlgazlı Halk Ozan Naili Baba” adlı metin de dikkat çekicidir. Bu metin dergide daha önce 1 ve 2. sayılarda Ilgaz ismiyle neşredilmiştir. Bu sebeple tabloda belirtilen “İlgaz” isimli biyografilerin de Karaahmetoğlu’na ait olma olasılığı yüksektir. 1. sayıdaki “İlgazlı Ozan Naili Baba” adlı metinde yer alan “Gelecek sayılarda çevredeki etkilerini ve bulmaya çalışacağımız şiirlerini okuyucularımıza sunmaya çalışacağız”¹⁷³ ifadesi bu varsayımı güçlendirmektedir. Söz konusu biyografiler “İlgazlı Ozan Naili Baba”, “Seyyid Mahmud-i Hayrani’nin Türbesi ve Hayatı” ve “Yarışmamızda Üçüncülüğü Kazanan Şair Ozan Mustafa Filiz” adlı metinlerdir.

Naili, 1886’da Ilgaz’da doğmuştur. Kayıoğullarından Hacı Ahmet Efendi’nin oğlu olan Naili’nin aşıklığı Aşık Bezmi’yi dinlemekle başlamıştır. Kastamonulu Kemali tarafından kendisine “Naili” denmiştir. Şiirdeki hocası Aşık Figani’dır.¹⁷⁴ “İlgazlı Halk Ozan Naili Baba” adlı metinde birbirinin tekrarı olan cümlelere yer verilerek Naili’nin kahve kahve, köy köy dolaştığından söz edilmiştir. Tekrara düşülmesinin sebebi Karaahmetoğlu’nun aktardığına göre akrabalarının Naili’yi tanıtmada noktasında hasis/cimri davranmasıdır. Bu bağlamda *Ilgaz*, Naili ile ilgili pek bilgi toplayamamış ve bu biyografi daha çok ünlü bir şahsa sahip çıkma, onu doğduğu yerle bütünleştirme, dergi tanıtımında ya da içeriğinde bilinen kişilerden yararlanma ya da *Ilgaz*’ın değerli, önemli şahsiyetlerini okura tanıtmada amaçlı yazılmıştır. Biyografide “yakın akrabasından alabildiğimiz iki koşması ile Aktaracalarlı Banu’nun Naili’ye yazdığı bir koşmaya cevabını sunuyoruz”¹⁷⁵ notu ile verilen “koşma” örnekleri dikkat çekicidir.

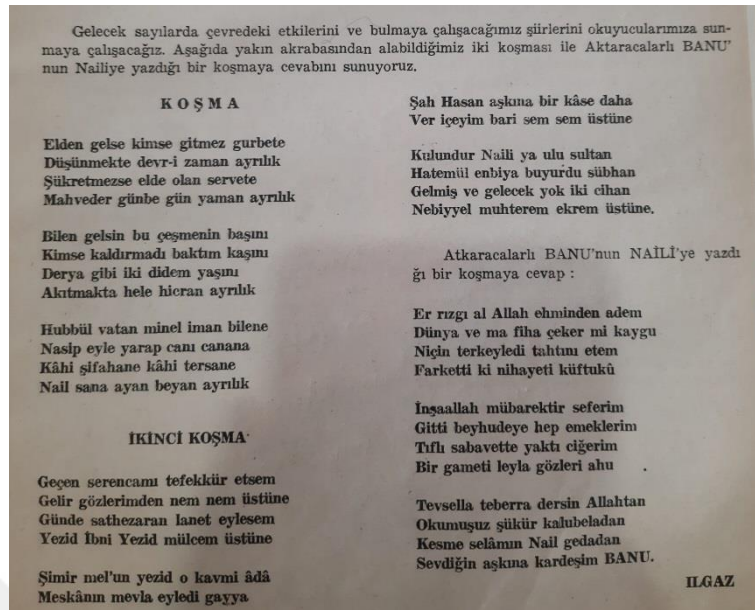
¹⁷¹ Karaahmetoğlu, İ. (1971). Yusuf Onacak, *Ilgaz*, S. 115, s. 9. (Bu şiir 2008 yılında Karaahmetoğlu’nun “Çağdaş Öğretimiz Kemalizm” adlı eserinde yayınlanmıştır.)

¹⁷² Karaahmetoğlu, İ. (1968). Tevfik Fikret’in Yüzüncü Doğum Yıldönümü, *Ilgaz*, S. 76, s.7.

¹⁷³ İsimli. (1961). Ilgazlı Ozan Naili Baba, *Ilgaz*, S. 1, s.13.

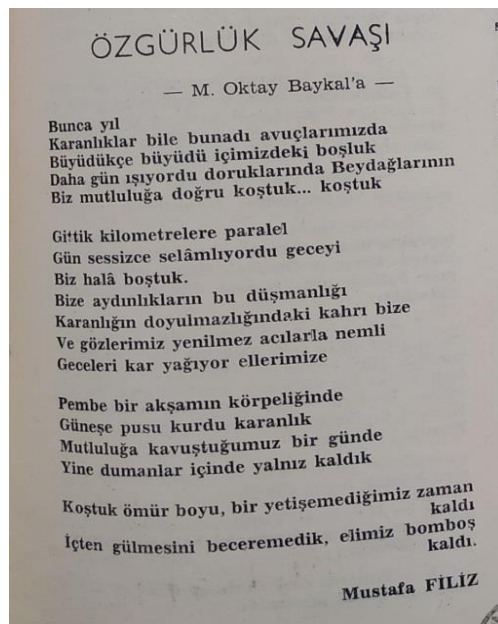
¹⁷⁴ İsimli. (1961). a.g.m., *Ilgaz*, S. 1, s.13.

¹⁷⁵ İsimli. (1961). a.g.m., *Ilgaz*, S. 1, s.13.

Şekil 7. Naili'nin yakın akrabasından alınan koşmalar ve Aktaracalarlı Banu'nun Naili'ye yazdığı bir koşmaya cevap

59. sayıda “Seyyid Mahmud-i Hayrani'nin Türbesi ve Hayatı” adlı biyografiye yer verilmiştir. Bu da “İlgazlı Halk Ozanı Naili Baba” gibi kısa bir biyografidir. Önce Seyyid Mahmud-i Hayrani'nin türbesiyle ilgili bilgi verilmiş daha sonra da hayatı anlatılmıştır. Bu kısa biyografilerin sadece bir sayfa sürüyor olması metinlerin okura tanıtma amacıyla yazıldığı görüşünü kuvvetlendirmektedir. 76. sayıda yayınlanan metin ise diğerlerinden farklıdır. Bir şair biyografisidir ancak derginin kendi bünyesinde yapmış olduğu şiir yarışmasını birincilikle kazanan bir şairin, Mustafa Filiz'in, biyografisidir. Yine bir sayfa sürmüştür.

Şekil 8. Mustafa Filiz'in şiir yarışmasında 1. olduğu “Özgürlük” adlı şiiri

Sami N. Özerdim, “Murat Uytun” adlı biyografide Uytun’un ölümü üzerine onun hayatından kesitlere yer vermiştir. Aktarıldığına göre Uytun, basın-yayın genel müdürlüğünde çalışmış, *Ayin Tarihi*¹⁷⁶ adlı dergiyi M. Gayur Bleda ile birlikte çıkarmıştır. Gazetelerde düzeltmenlik ve yöneticilik yapmıştır. *Anayurt* adlı gazeteyi derlemiş, Özerdim’e emanet etmiş, o da bu derlemeyi Türk Tarih Kurumu kitaplığına armağan etmiştir.¹⁷⁷ İnsani yönü ve mesleki başarıları nedeniyle önemsenen Murat Uytun’un biyografisine *Ilgaz*’da yer verilmiştir.

Sati Erişen *Ilgaz*’ın 231 ve 232-233. sayılarında Ali Şir Nevai’yi anlatmıştır. Erişen, biyografiyi Yetiştirdiği Ortam, Alın Yazısı, Türkçe Sevgisi, Türkçenin Zenginliği, Türkçenin Sanat gücü, Türkçenin Ses Zenginliği, Türkçenin Anlatım Gücü, Türkçenin Gül Bahçelerinde, Sanatçılığı, Erdemleri, Bir Dil Akıncısı gibi bölümlere ayırmıştır. Birçok bölümden oluşan biyografide Ali Şir Nevai’nin pek çok özelliği üzerinde durulmuş, onun Türk dili ve kültürü açısından önemi vurgulanmıştır.

Murat Özmen’in metninde Vişnezade Mehmet İzzeti Efendi tahsili, aile çevresi, memuriyetleri ve edebi kişiliği bağlamında ele alınarak şiirleri değerlendirilmiştir.

Ahmet Köklügiller, “Orhan Kemal” adlı biyografiyi yazarın vefatı üzerine yazmıştır. Amacı yazarın edebi eserlerle yaşamasını sağlamak ve derginin okurlarına Orhan Kemal hakkında bilgi vermektir. Köklügiller’in aktardığına göre “Tek suçlu, insana ters düşen toplum düzeniydi. İnsanı kurtarmak için bu bozuk düzeni değiştirmek gerekiyordu. Bunun savaşını verdi Orhan Kemal.”¹⁷⁸

Ferit Ragıp Tuncor, “Atatürk’ün Çocukluğu” ve “Goethe’nin Çocukluğu” adıyla biri dört diğeri iki sayı sürecek olan biyografileri yazmıştır. *Ilgaz*’da Atatürk’ün biyografisinin yayınlanması farklı bir durum değildir. Atatürkçü çizgide ilerleyen dergi her yıl bir sayısını Atatürk için hazırlayarak pek çok türde metin yayınlamıştır. 31-34. sayı arasında yayınlanan “Goethe’nin Çocukluğu” adlı biyografi derginin dünya edebiyatında bilinen yazarlara da ilgi gösterdiğini ifade eder. *Ilgaz*, sadece kendi edebi eserlerimizi, önemli şair/yazarları değil dünya genelinde de bilinen isimlerin önemsenmesi gerektiğini vurgular. Bunun diğer bir örneği ise Süleyman Arısoy’un “Albert Schweitzer” adlı biyografisidir. Ferit Ragıp Tuncor, Atatürk ve Goethe’den sonra Ziya Gökalp, Mehmet Salih Zeki ve Osman Hamdi Bey için de biyografi yazmıştır.

Eray Müftüoğlu’nun anlattığına göre Ozan Cahit Obruk, “Yedigün, Çınaraltı, Fikirler, Varlık, Türk Dili, Türk Düşüncesi, Türk Yurdu, Hisar, Şairler Yaprağı, Dost gibi”¹⁷⁹ dergilerde şiirleri yayınlanan önemli bir kişidir. Bu biyografide de şairin ordudan ayrılarak TRT’de çalıştığı ve Ankara Radyosu Müdür Yardımcılığı görevinde bulunduğu anlatılmıştır. Aynı zamanda şiirlerinden örnekler verilmiştir.

Cahit Öztelli, “Agah Sırrı Levent’in Anısına -Yazı Hayatının Ellinci Yıldönümü-” adlı metinde yazar için TDK’de yapılan bir toplantıyı anlatmıştır. Bu

¹⁷⁶ Bkz.: Ayrıntılı bilgi için *Atatürk Ansiklopedisi*’ndeki, *Ayin Tarihi Mecmuası* başlıklı madde incelenebilir.

¹⁷⁷ Özerdim, S. N. (1981). Murat Uytun, *Ilgaz*, S. 236, s. 16.

¹⁷⁸ Köklügiller, A. (1970). Orhan Kemal, *Ilgaz*, S. 107, s. 5.

¹⁷⁹ Müftüoğlu, E. (1972). Ozan Cahit Obruk, *Ilgaz*, S. 133, s. 21.

toplantıda yazarın *Çocuk Yuvası* adlı dergiyi çıkardığı; *Yeni Türk, Türk Dili, Türk Dili Araştırmaları* gibi dergilerde sorumlu müdür olarak görev aldığı¹⁸⁰ söylenmiştir.

Ömer Asım Aksoy, “Ataç’ın Hastalığı ve Ölümü” adlı biyografide Nurullah Ataç’ın ölüme giden sağlık sorunlarının bir bayram günü başladığını, 17 Mayıs 1957’de Teknik Üniversite’de yapılacak olan bir toplantıya katılmak istediğini fakat sağlığının el vermediğini anlatmıştır. Dergideki yazıların birçoğunun Nurullah Ataç’ın anısına ayrıldığı bu sayıda Aksoy, Ataç’ın ölümünün ardından gazetede yayınlanmış şu yazıyı okuduğunu söylemiştir: “Son 11 Mayıs, cumartesi -sayrılar- evine düştüm. Bu kez önemliye benziyor. Öldürür mü öldürmez mi? Orasını bilemem ya, İstanbul’a gidecektim, sağınlar (hekimler) bırakmadılar. Bir süre yazı yazamayacağım. Ben de yazamayacağım. Kavafoğlu¹⁸¹ da yazamayacak. Ayrılmaz benim yanımdan. Kim bilir? Ola ki son yazdığım çizeklerdir bunlar. Öyleyse ne yapayım? Bunca yıl yaşadım yeter bana.”¹⁸²

İlgaz’da dikkat çeken diğer bir tür de Ceyhun Atuf Kansu’ya ait “Yaşantım” adlı otobiyografidir. 172. ve 199. sayıda neşredilen bu metinde Kansu, çocukluk, gençlik yıllarını eğitim-öğretim dönemlerini, mesleki değişim ve tecrübelerini anlatmıştır. Metnin iki kez yayınlanması Karaahmetoğlu’nun Ceyhun Atuf Kansu’ya verdiği değeri işaret etmektedir.

Biyografik ve otobiyografik metinlerin *İlgaz*’da tanıtmak, anmak ve anlatmak amacıyla yer aldığını söylemek mümkündür. Dergideki edebi tür yelpazesini genişleten bu metinlerde kimi zaman derginin sayfalarını doldurmak, kimi zaman ölümün ardından duyulan acıyı hafifletmek ya da okuru bilgilendirmek gibi amaçların gizlendiğini söyleyebiliriz.

3.4.3. DENEME

İlgaz’da 730 deneme neşredilmiştir. Derginin bu metinlerde en çok hangi konu üzerinde durduğunu, neyi tartıştığını veya hangi amaçla bu metinleri yayınladığını tespit etmek için öncelikle denemeleri konularına göre tasnif etmek gerekmektedir. Bu tasnife göre *İlgaz*’da başta Atatürk, Nasreddin Hoca, eğitim ve *İlgaz* yöresi olmak üzere dergi için temel sayılabilecek konuların yanında dil, sanat, anne, sevgi, umut, acı, köy-kent gibi toplumsal/evrensel konular hakkında da denemeler yazılmıştır.

Atatürk konulu denemelerde genellikle ilke ve inkılaplar, Atatürkçü eğitim/yönetim, milli bayramlar, cumhuriyet, aydın olmak, aydın kişinin görevleri gibi konular üzerinde durulmuştur. Bu alanda en çok deneme yazan kişi Ceyhun Atuf Kansu’dur. “Laik Halk Okulu”, “Başlangıç”, “Erzurum Günleri”, “Atatürk’ün Halk Devleti”, “Halkın Gülüşü” adlı yazıları ve “Halk Yönetimi Alfabetesi” isimli yazı dizisi örnek verilebilir. Nasreddin Hoca hakkındaki denemeler genellikle Nasreddin Hoca şenliklerinin yapıldığı temmuz ayında basılan sayılarda ve Nasreddin Hoca özel

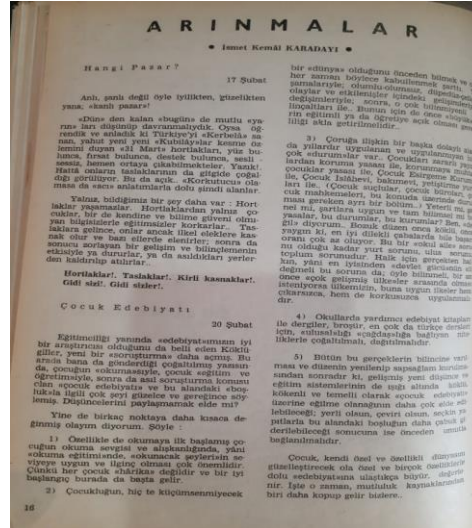
¹⁸⁰ Öztelli, C. (1978). Agah Sırrı Levent’in Anısına -Yazı Hayatının Ellinci Yıldönümü-, *İlgaz*, S. 207, s. 18.

¹⁸¹ Kavafoğlu, Süha Kavafoğlu Nurullah Ataç’ın müstear isimleridir. Bkz.: Tahsin Yıldırım, *Edebiyatımızda Müstear İsimler*, Selis Kitaplar, İstanbul 2006, s. 81.

¹⁸² Aksoy, Ö. A. (1967). Ataç’ın Hastalığı ve Ölümü, *İlgaz*, S. 68, s.8.

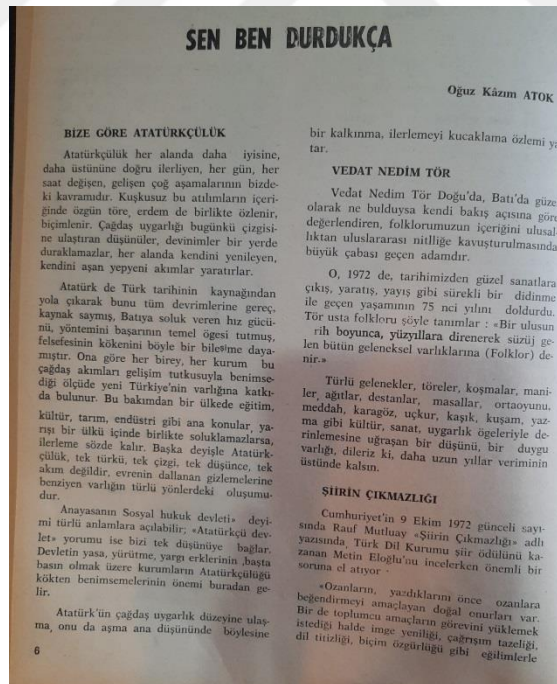
sayılarında yer almıştır. Bunlarda genellikle Hoca'nın güzel ahlakı, nüktedanlığı, fıkraları, güldürürken düşündürme eğilimi ve Ilgaz'ın adlandırmasıyla "Güldüşünleri" değerlendirilmiştir. İsmail Karaahmetoğlu/Ömerlili adlarıyla ve isimsiz olarak neşredilen denemelerin yanında Ceyhun Atuf Kansu, Şükrü Kurgan gibi isimlerin metinleri dikkat çekmektedir. Derginin Nasreddin Hoca hususundaki hassasiyeti söz konusu yazarların metinlerinden örneklerle tezin "Mizahi Fıkralar" bölümünde değerlendirilecektir. Eğitim alanında öğretmen, ilkokul-lise ve üniversite kademeleri, köy okulları, eğitimdeki sıkıntılar, dil öğretimi, edebiyat öğretimi, kaynak kitaplar, öğrenci-veli-öğretmen ilişkileri gibi konular üzerinde durulmuştur. Bunlar daha çok gelecek nesillere aktarılacak bilgilerin niteliği ve öğrencilerin eğitim alma isteğini artırma veya kaliteli eğitim verme açılarından değerlendirilmiştir. Dil meselesi hakkında yazılan yazılarda genellikle Türkçe'yle ilgili veya Öz Türkçeci anlayışı destekleyici görüşler üzerinde durulmuştur. Bununla birlikte Dil Devrimi, TDK, uydurma kelimeler vb. konular da ele alınmıştır. Ömer Asım Aksoy, İsmail Karaahmetoğlu, Enver Naci Gökşen, Ahmet Köklügiller, Turgut Çelik, Ceyhun Atuf Kansu, Oğuz Kazım Atok vb. isimler dille ilgili denemeler yazmıştır. Bu metinlerde derginin Öz Türkçeci çizgide metinler neşrettiği tespit edilmiştir. Sanat alanında da Türk tiyatrosunu, resim, heykel, folklor ve müziği değerlendiren metinler yayınlanmıştır. Bu bağlamda en çok dikkat çeken isim Süleyman Arısoy'dur. "İlkel Folklor Musikisinin İlkeleri", "Seramik San'atının Düşündürdükleri", "Türk Devlet Resim ve Heykel Sergileri" ve "Dünya Tiyatro Günü ve Yunus Emre" adlı metinler Arısoy'a aittir. Denemelerle birlikte eleştiri, makale gibi türlerde de yazan ve röportajlar veren Arısoy, bu metinlerde ekonomik, sosyal, toplumsal alanlarda gelişmek istiyorsak batıyı takip etmek gerekir; bu sebeple müzik ve sanat gibi alanlarda da gelişmek için batıyı örnek almak gerekir düşüncesini savunmuştur. "İlkel veya geri kalmış toplumların ekonomik, sosyal, teknik alandaki gelişme çabalarına paralel olarak musiki sanat ve estetiğinde mutlaka (...) batı ölçülerine uygun değişikliği yapması şarttır."¹⁸³ Arısoy, gelişmek için batıyı takip etmek gerekir görüşündedir. Diğer denemeler olarak sınıflandırabileceğimiz anne, sevgi, mutluluk, acı, gurur, köy ve şehir hayatı, gezi notları, radyo vb. konular da göz ardı edilmemiştir. *Ilgaz*'da pek çok amatör isme ve edebiyatımızca tanınan isme yer verilerek sosyal, toplumsal ve evrensel konular hakkında düşündürücü metinler yayınlanmıştır. Deneme türünde yazı dizisi yayınlayan yazarlar da mevcuttur. Bunlar İsmet Kemal Karadayı, "Arınmalar", Oğuz Kazım Atok, "Sen Ben Durdukça" ve Tolunay Ersen, "Notlar" adlı yazılardır. İsmet Kemal Karadayı'nın "Arınmalar" adlı denemeleri 30 sayı neşredilmiştir. Yazar denemeleri genellikle iki sayfa uzunluğunda yazmıştır. 76. ve 113. sayılar arasında yayınlanan bu metinlerde günlük tarzında, başlıklı kısa denemelere yer vermiştir. Genel olarak düşünce, savaş, ölüm, evrimleşme, toplum, mektup, şiir, şiirimizin konumu, kitaplar, yayınlar, sorunlarımız ve çocuk edebiyatı vb. toplumsal/edebi/sosyal konuları ele almıştır.

¹⁸³ Arısoy, S. (1967). İlkel Folklor Musikisinin İlkeleri, *Ilgaz*, S. 75, s. 9.

Şekil 9. Karadayı'nın 65. sayıdaki "Notlar" adlı yazısından bir örnek

116 ve 135. sayılar arasında 12 sayı olarak neşredilen "Sen Ben Durdukça" adlı metinler de genellikle 1-2 sayfa aralığında neşredilmiştir. Atok, denemelerinde "Gericilik, Çıkar, Dizeler Boyu, Köylülük Övüncü, Gizem, Yeni Resme Özeniş, Özel Kitaplık Düzeni, Bize Göre Atatürkçülük, Şiirin Çıkmazlığı" vb. gibi başlıkları kullanarak dönem sorunlarından şiire, edebiyata kadar pek çok konu hakkındaki görüşlerini okurla paylaşmıştır.

Şekil 10. Atok'un 134. sayıdaki "Sen Ben Durdukça" adlı yazısından bir örnek

Tolunay Ersen, 15 sayı süren "Notlar" adlı denemelerini genellikle bir sayfa şeklinde fakat birkaç ayrı metin halinde yazmıştır. Metinlerin bazıları kısa hikaye/anekdot tarzına yakındır. Bunlar temelde farklı farklı konularda düşündürücü metinlerdir. 110. sayıda neşredilen "Notlar" adlı metinlerde "Tek Adam, Artı-Eksi ve

Görüş” başlıkları ile Atatürk, millet ile “köylü milletin efendisidir” cümlesi üzerinde durulur. 111. sayıdaki denemede ise “Yıldız, Umut, Hisarlıkaya” gibi alt başlıklar üzerinden kısa anlatılara yer verilmiştir. Yazı dizisindeki diğer denemelerde bu şekilde yazılmıştır.

İlgaz’da Türkçe yazılan denemelerin yanında çeviri denemeler de okura sunulmuştur. Bu metinlerin sayısı 16’dır. Çeviri metinlerle ilgili bilgiler tablodaki gibidir:

METNİN ADI	YAZARIN ADI	ÇEVİREN KİŞİ	SAYI	SAYFA
Sarhoş Olun	Baudelaire	İsmet Topaloğlu	44	18
Abdullah Rıza Ergüven’de Toplumculuk	Arhenius Birgitta	Rıza Ergüven	209	16-18
Djemila Kentinde Yel	Albert Camus	Rıza Katı	57	18
Binbaşı Thomson’un Notları	Pierre Daninos	Ahmet Erbaş	51,52	16-17
İstidat	Jean Douteur	Ahmet Erbaş	14	11-12
Gerçeküstücülük	Yves Duplessis	Ahmet Erbaş	17	14
Biz Kimiz?	Jean Guehenno	Ahmet Erbaş	65	8
Kişi Ve Toplum	Andre Maurois	Ahmet Erbaş	43	6-7
İnandıklarım	Andre Maurois	Talat Sayın	48	17
Ulus Nedir?	Ernest Renan	Gül Özkaptan	54	16
Şafak	Arthur Rimbaud	Rıza Katı, Rukiye Gül Özkaptan	52	18
Öğretmenler Çocuklarınızı Tanıyın	Martin Tonn	Ersan Sözer	12	14-15
Düşünce Ve Alışkanlık Devrimi	Paul Valery	Rıza Katı	55	21
Seçmeler	Paul Valery	Tahsin Saraç	42	4
Hoşgörü Üzerine	Voltaire	Rukiye Gül Özkaptan		17
Nasreddin Hoca Üstüne	Gabrielle Wallbrecht	Ebed Mahir Yalnız	131	6-7

Tablo 15. *İlgaz* dergisinde Neşredilen Çeviri Denemeler

Genellikle Ahmet Erbaş ve Rıza Katı, Rukiye Gül Özkaptan gibi isimlerin çevirileri yayınlanmıştır. Çeviriler Voltaire, Albert Camus, Andre Maurois, Paul Valery gibi isimlerden yapılmıştır. Metinlerin “Gerçeküstücülük”, “Biz Kimiz”, “Kişi ve toplum”, “İnandıklarım”, “Ulus Nedir”, “Şafak”, “Öğretmenler Çocuklarınızı Tanıyın”, “Hoşgörü Üzerine”, “Öğretmenler Çocuklarınızı Tanıyın” gibi isimlerle neşredilmesi ve bu metinlerin genellikle sosyal konular ağırlıklı olması dikkat çekicidir. Zannediyoruz

ki burada amaç önemli toplumsal konulara dikkat çekerek okuru düşünmeye sevk etmektir. Diğer çeviri metinlerde olduğu gibi burada da hangi yazardan hangi metnin çevrileceği çevirmenin zevkine bırakılmıştır. Derginin bu konuda yazı kuruluna ait karar verdiği/metinleri kendi seçtiği vb. konusunda belli bir ifadesi/açıklaması yoktur.

Genel hatları ile *Ilgaz*, deneme türü ile diğer türlerde olduğu gibi belli başlı konulara -Nasreddin Hoca, Atatürk, eğitim vd.- yer vererek bu türde de özgün örneklerini okura sunmuştur. Karaahmetoğlu, Ömerlili, Kansu, Arısoy, Köklügiller, Gökşen vd. isimlerin denemeleri başta olmak üzere edebiyatımızca bilinmeyen, amatör pek çok yazara ait metinler de neşredilmiştir. Bunlarla birlikte çeviri metinlere de yer verilmesi evrensel konuların da önemsendiğini göstermektedir.

3.4.4. ELEŞTİRİ

Ilgaz dergisinde 916 eleştiri metni bulunmaktadır. Yirmi yıl boyunca yayıncılık alanına hizmet eden bu dergide, başta *Ilgaz* yöresinin problemlerine dair tenkitler olmak üzere, dergicilik, edebiyat, sanat, sağlık, siyaset ve toplumsal sorunlarla ilgili pek çok eleştiri metni neşredilmiştir.

Dergicilik alanında M. Dirimen'in "Dergileri Okudukça" adlı eleştiri dizisi ve Mehmet Yaşar Bilen'in "Dergilerle Baş Başa" adlı yazıları dikkat çekmektedir.

Mehmet Yaşar Bilen, *Ilgaz*'ın 92. ve 95. sayılarında "Dergilerle Baş Başa" adlı yazı dizisinde *Yeditepe*, *Yordam*, *Yeni Dergi*, *Türk Dili* ve *Varlık* gibi süreli yayınları değerlendirmiştir. Bu yazılar, kimi zaman eleştiri boyutuna ulaşmış kimi zaman tanıtım ya da tebrik yazısı seviyesinde kalmıştır. Söz gelimi *Yordam* dergisinde Ahmed İnan'ın İlhan Berk'in bir şiiri üzerine yazdığı yazıya¹⁸⁴ dair değerlendirme bir eleştiri boyutuna ulaşırken *Varlık* dergisinin nisan sayısının ele alındığı yazı bir tanıtım metni mahiyetindedir.

M. Dirimen'e ait "Dergileri Okudukça" adlı 12 sayılık yazı dizisi *Ilgaz*'ın 61. sayısından başlayarak 72. sayısına kadar aralıklarla neşredilmiştir. Bu yazı dizisinde genellikle bizdeki edebiyat ve sanat dergilerinin gelişim düzeyleri üzerinde durulmuştur. *Şiir Sanatı*, *Soyut*, *Yeni Dergi*, *Papirüs*, *Dost*, *Varlık* gibi dergilerde şiirimizin, edebiyatımızın ve sanatımızın sorunları üzerine yazılmış yazılardan yola çıkarak eleştiri metinleri yazmıştır. Bu metinlerin geneli dönem şiirinin büyük tartışmalarından biri olan İkinci Yeni şiiri ve şiirde anlam arayışı, şiirde anlamsız olanı savunmak vb. konularla ilgilidir. Dirimen, şiir konusunda taraflı davranmayarak "Onu bunu bilmem ya, şiirden hoşlanmayan, şiirin müziğin iyisinden anlamayanların, yaşamadan da, varlığını türlü görünüşlerinden de, yeterince zevk aldıklarını, alabileceklerini sanmıyorum. Bilmem yanılıyor muyum?"¹⁸⁵ diyerek açık kapı bırakmış, iyi şiir nedir, kimler bunu anlar gibi konularda okuru düşünmeye sevk etmiştir.

Ilgaz'da şiirle ilgili eleştirel metinlerde İlhan Geçer dikkat çekmektedir. Neşredilen metinlerin geneli yeni basılmış olan şiir kitapları/içerikleri vb. konuları ele

¹⁸⁴ Bilen, M. Y.(1969). Dergilerle Baş Başa, *Ilgaz*, S. 95, s. 14.

¹⁸⁵ Dirimen, M.(1966). Dergileri Okudukça, *Ilgaz*, S. 63, s. 17.

alırken Geçer, salt şiirle ilgili metinler yazmıştır. Kendi şiirlerinden yola çıkarak şiirimizi değerlendirmiştir. Ona göre bir şeyin şiir olabilmesi için vezin/kafiyeye ihtiyaç yoktur. Kafiye, vezinli olan veya alt alta sıralı kafiyesiz, vezinsiz olan her şey şiir sayılmaz. Şiir için harca ihtiyaç vardır. Yani bağlayıcı birtakım unsurlar gereklidir. Bunları şöyle ifade eder: “Büyük ya da küçük olsun sözün şiir olabilmesi için bir şeye, elle tutulmaz, gözle görülmez bir şeye ihtiyaç vardır. Harç gibi bir şeye... Bu harç da vezin, kafiye, dil, üslup, ifade gibi unsurların birleşmesidir bence.”¹⁸⁶ Bu görüşleriyle İkinci Yeni’nin şiirde kafiye/vezni kullanmama, mısra bütünlüğünü kırma hatta mısra içinde kelimelerin anlamını, gramerini değiştirme anlayışına katılmadığını ifade etmektedir. Konuyla ilgili yazdığı “Şiir ve Mısra” ile “Anlamsız Şiir Dedikleri” adlı metinleri dikkate değerdir. Geçer, şiirde mısra ortadan kalkarsa şiir de ortadan kalkar demektedir: “Vezinsiz kafiyesiz şiir olabilir ama şekilsiz, mısrasız şiir olamaz. Biçim ve mısra ortadan kalktı mı şiir de yoktur.”¹⁸⁷ Agah Çubukçu bu konuya farklı bir pencereden bakarak şiirin yalnızca haz verme işlevini, sanatsal yönünü önemsemek gerektiğini vurgular. Ona göre şiirin varoluş sebebi şiirden çıkarsız haz alabilmektir. Bu sebeple “şiirin uyaklı ya da serbest oluşu önemli değil, bir çiçek demeti gibi sunuluşu önemlidir.”¹⁸⁸

Şiir konusunda M. Dirimen, “Şiirimiz ve İlhan Berk” adlı bir yazı yazmıştır. Dönemin şiirle ilgili gelişim ve değişimlerini 1. Yeni ile 2. Yeni şiiri üzerinden ele almıştır. İlhan Berk’in diğer şairler gibi anlamsız şiire yönelmediğini, Orhan Veli gibi sıradan konuları işlemediğini, özgün bir şekilde kendi şiirini oluşturduğunu anlatmıştır. Dirimen’e göre İlhan Berk, “Batıya öykünmenin, Batı ozanlarının yaptıklarını şiirimize uygulamakla yetinmenin ulusal-evrensel bir şiir için yeterli olmadığını ilk anlayan ve söyleyen bir ozan olmuştur.”¹⁸⁹

Oğuz Kazım Atok, “Şiir” başlıklı yazısında şiir “okuyanı sarmalı, daha doğrusu sarsmalı. Şiirin bir akım içinde olması (...) gibi nitelikler ikinci değerlendirmeye girer bence”¹⁹⁰ diyerek şiirin niteliklerine dikkat çekmiştir. Şiir romana sığmayacak şiirsel bir konunun içerik ve biçimi kaynaştırarak ele alınması, imge, benzetme ya da ses ile yaratılan çağrışımın yüreğe vurması, büyük düşüncelerin duyguların içinde eritilmiş bulunması, günlük dilin kelimelerin farklı anlamlarda kullanılması, yaşama incelik renk ve ses katması vb. özelliklerden oluşur. Bu tanımlamalardan anlaşılacağı üzere Geçer, Atok ve Çubukçu şiirin herhangi bir düşünceye hizmet etmesinden çok sanatsal değeri veya etkisi açısından değerlendirilmesi gerektiğini vurgulamışlardır. Çubukçu, “Şiir Üzerine” adlı yazısında “şiirin değerini arttıran şey onun evrensel bir konuyu ele almasıyla ilgilidir”¹⁹¹ der. Evrensel olmayı ele alan şiirlerin alıcısı az olduğu için kısa sürede unutulup gidecektir. Bizde “evrensel duygu ve durumları işleyen F. H. Dağlarca, C. S. Tarancı unutulmayan isimler arasındadır.”¹⁹² Bu cümleler İkinci Yeni’nin bireye,

¹⁸⁶ Geçer, İ. (1969). Şiire Dair, *Ilgaz*, S. 9, s. 2.

¹⁸⁷ Geçer, İ. (1964). Şiir ve Mısra *Ilgaz*, S. 34, s. 7.

¹⁸⁸ Çubukçu, A. (1980). Şiir Üzerine, *Ilgaz*, S. 224, s. 9.

¹⁸⁹ DİRİMEN, M. (1966). Şiirimiz ve İlhan Berk, *Ilgaz*, S. 63, s. 7.

¹⁹⁰ Atok, O. K. (1978). Şiir, *Ilgaz*, S. 196, s. 8.

¹⁹¹ Çubukçu, A. (1980). a.g.m., *Ilgaz*, S. 224, s. 9.

¹⁹² Çubukçu, A. (1980). a.g.m., *Ilgaz*, S. 224, s. 9.

anlamsızlığa, kapalılığa olan yönelimini eleştirmektedir. Okurdan belli bir birikim bekleyen İkinci Yeni şiiri, hali hazırda az olan şiir okurunun sayısını azaltmaktadır. Giderek azalan bu sayı karşısında İkinci Yeni'nin şiirleri de zamanla azalacak ve unutulacaktır. Konuyu aynı bakış açısıyla eleştiren Geçer, “Anlamsız Şiir Dedikleri” adlı yazısında “şiirde birinci ve ikinci yoktur. İyi ve güzel vardır. Her yeni oluşum kendinden öncekini yıkarak, yererek meydana gelir. Bu sebeple Türkçe'nin gramerini ve sentaksını bozan şiiri savunanlar Fazıl Hüsnü, Ahmet Muhip, Cahit Sıtkı, Cahit Külebi, Orhan Veli gibi isimleri hiçe saydılar. Anlamsız, saçma mısralarla şiirimize abur cuburu soktular. Sonuçta da alıcısı az olan bir şiir oluştu. Zaten 20 yıl önce Fransa da doğan ve kısa ömürlü olan anlamsız şiir aratışının bizde uzun sürmesi beklenemezdi”¹⁹³ demektedir. İleriye dönük kalıcılığı olmayacağını düşündükleri ve eleştirdikleri bu şiirin etkileri günümüz şiirinde de görülmektedir. Buradan *İlgaz*'ın İkinci Yeni şiirini desteklemediği sonucu çıkarılabilir.

Karaahmetoğlu'nun 187. sayıda yayımlanan “Büyük Dergiler” başlıklı yazısı da neşriyat dünyasındaki bir algıya dair eleştiri mahiyetindedir. *Türkiye Yazıları* adlı dergide başlayan “büyük dergi, küçük dergi” tartışmasını¹⁹⁴ değerlendiren Karaahmetoğlu böyle bir ayrıma inanmadığını belirtir. Ona göre dergi “can yangınlarını söndürmek” için çıkar. Bu yangınların ilacı kâğıt, kalem, okul, öğretmen, şair, yazar, dergi, gazete ve betiktir. Bunları küçük görenler küçülür.¹⁹⁵ *İlgaz* dergisi gibi resmi kurum ve kuruluşlardan destek görmeyen, kendi çabaları ile halkı aydınlatma görevi üstlenen pek çok dergimiz vardır ve bunlar küçük olarak adlandırılıp hakir görülmemelidir. Etkileri büyüktür. Bu dergilere küçük diyen “Tüm büyüklerimizin kulakları çınlamalı”dır.¹⁹⁶

İlgaz'ın 235. sayısında *Varlık* dergisi için bir eleştiri yazısı neşredilmiştir. *Varlık* dergisi, Yaşar Nabi Nayır'ın ölüm yıldönümünde derginin kapağına onun resmini koyarak altına sanat ve hizmet gibi yabancı kelimeler yazmıştır. Karaahmetoğlu'na göre Yaşar Nabi Nayır, hayatta olsa buna izin vermezdi.¹⁹⁷ Bu sebeple *Varlık* dergisi eleştirilmiş, ölüm yıl dönümünde Yaşar Nabi Nayır anılmış, Türkçe kelimeler kullanmak ve Öz Türkçeyi savunmak gerekliliği bir kez daha vurgulanmıştır. *İlgaz*'da dönemin edebi tartışmaları takip edilerek gerekirse cevap verilmiş ancak uzun soluklu bir polemik söz konusu olmamıştır.

İlgaz'ın edebi duruşunu belirleyen asıl eleştiri metinleri ise sanat ve edebiyat alanındaki yazılardır. Bu anlamda İsmail Karaahmetoğlu, Bogay Üner Süllan, Bedirhan Ermeydan, İlhan Geçer, İsmet Kemal Karadayı, Nusret Karaca, Ahmet Nesim Kürçer,

¹⁹³ Geçer, İ. (1964). Anlamsız Şiir Dedikleri, *İlgaz*, S. 32, s. 5.

¹⁹⁴ İsimli. (1977). Küçük Oturum-Dergicilik, *Türkiye Yazıları*, S. 1, s. 3-4. (Söz konusu tartışma dergicilik üzerine düzenlenmiş bir açık oturum metnidir. Vecihi Timuroğlu, Cemal Süreya, Ragıp Gelencik ve Ahmet Say dergiler üzerine konuşmuşlardır. Timuroğlu, Valery'nin küçük dergileri edebiyatın laboratuvarı olarak gördüğünü belirtmiştir. Bunun üzerine Süreya, küçük dergilerin yayımcı/koruyucuya ihtiyacı olmayan, sürekli batan, okunma gayesi gütmeyen, ekonomik destek alamayan dergiler olarak tanımlandığına dikkat çekmiştir. Gelencik, bu tanıma göre *Türkiye Yazıları*'nın küçük dergi olup olmadığını sormuştur. Karaahmetoğlu, ilgili yazısında u şekilde devam eden açık oturumdaki büyük/küçük dergi ayrımına katılmadığını belirtmektedir.)

¹⁹⁵ Karaahmetoğlu, İ. (1981). Büyük Dergiler, *İlgaz*, S. 187, s. 7.

¹⁹⁶ Karaahmetoğlu, İ. (1981). a.g.m., *İlgaz*, S. 187, s. 7.

¹⁹⁷ Karaahmetoğlu, İ. (1981). Varlık Dergisi, *İlgaz*, S. 235, s. 2.

Mümtaz Çığ, Mehmet Salihoğlu, Süleyman Arısoy, Ersen Tolunay, Ali Dünder, Ahmet Özeren, Ersan Sözer, Erhan Tıgılı, Muzaffer Uyguner, Ahmet Köklügiller, Mehmet Yaşar Bilen, Enver Naci Gökşen vd. öne çıkan isimlerdir. Bu isimlerin yazılarından hareketle çeşitli edebi ve sanatsal meselelerde *İlgaz*'ın tavrı üzerine genel bir değerlendirme yapacağız.

İlgaz dergisi eğitime verdiği önem sebebiyle çocuk edebiyatı üzerinde durmuştur. Bu alanda röportaj, deneme, makale, eleştiri türlerinde metinler neşredilmiştir. Çocuk edebiyatıyla ilgili eleştirilerin genelinden çıkarılacak olan sonuçlar şöyledir: Çocuk edebiyatımızda son dönemlerde gerileme mevcuttur. Bu gerilemenin nedenleri tespit edilerek durdurulması gerekmektedir. Anaokulu dönemlerinde okumaya alıştırılmayan çocuklar ileriki okul seviyelerinde kitap sevgisinden habersiz büyüdükleri için okumaktan zevk almamaktadırlar. Özellikle de çocuk edebiyatımızdaki şiir türünün eksikliği, çocukların duygularını rahat ifade edebilmeyi öğrenmelerinin önünde ciddi bir engel oluşturmaktadır. Bu sebeple *İlgaz* dergisi, “Çocuk Edebiyatımızdaki Boşluk Nasıl Doldurulur”¹⁹⁸ adlı bir yazı dizisi başlatmış ve sorunlara çözüm önerileri toplamıştır. Bu yazı dizisi başlamadan önce çocuk edebiyatı ile ilgili neşredilen ilk metin Ersan Szöer’e ait “Çocuk Edebiyatımızın Bugünkü Durumu” adlı metindir. Sözer, yazısında küçük çocuklarımızın okuma alışkanlığı edinme noktasında kitapsız kaldığına dikkat çekmiştir. İlkokul seviyesindeki çocuklarımıza verdiğimiz kara edebiyatın ürünleri olan, yabancı eserlerden çeviri yapılan bazı kitaplarda kötü örnek oluşturabilecek durumlar ele alınmaktadır. Sözer’e göre durumun bilinmesine karşın maddi kaygılar uzrinden basılan bu kitaplar çocukların bilinçaltını etkilemekte ve büyüdüklerinde onları suça teşvik etmektedir. Bu sebeple yazar veya öğretmenlere çok iş düşmektedir. Edebiyatımızın çocuk edebiyatı kanadında şiir, hikâye ve romanda eksiklikler vardır. Bunlar için derhal çalışmaya başlamak gerekmektedir.¹⁹⁹ Diğer bir metinde M. Yaşar Bilen, enver Naci Gökşen’e ait bir eseri ele almaktadır: “Örnekleriyle Çocuk Edebiyatımız.” Yıllardır *İlgaz* dergisinin yürüttüğü soruşturmaya sessiz kalan gazetelerin ve yayınevlerinin de eleştirildiği bu metinde devlete de çocuk edebiyatı konusunda görev düştüğü söylenmektedir. Gökşen, çocuk edebiyatı için bir antoloji hazırlamamıştır. Kaynak netelikli bu kitabın amacı çocuklara edebiyatın nasıl öğretilceği konusunu ele almaktadır. Bilen’e göre, onun başlattığı bu çalışmaların devamı getirilmelidir.²⁰⁰ Çocuk edebiyatı ile ilgili neşredilen son eleştirel metin ise Enver Naci Gökşen’in imzasını taşıyan “Yerli ve Yabancı Yazarlardan Örneklerle Çocuk Edebiyatı” adlı metindir. Bu metinde çocuk edebiyatı alanında çalışmalar yapan Ferhan Oğuzkan’ın “Yerli ve Yabancı Yazarlardan Örneklerle Çocuk Edebiyatı” adlı eseri eleştirilmektedir. Yazısına geçmiş dönemlere bakarak bu alanda gelişme kaydettiğimizi söyleyerek başlayan Gökşen, bu eserin teknik ve örnek olmak

¹⁹⁸ Köklügiller, A. (1969). Edebiyatımızdaki Boşluk Nasıl Doldurulur?, S. 99, s. 8-9. (Röportaj türünde hazırlanan bu dizi 8 sayı yayınlanmıştır. Dizide Hali Kocagöz, Mehmet Seyda, Sıtkı Salih Gör, Tali Apaydın, İsmet Kemal Karadayı, Samim Kocagöz, Ayhan Sarımailoğlu, Fakir Baykurt, Afet Muhteremoğlu, Mahmut Özay, Muzaffer Hacıhasanoğlu, Hakkı Özkan, Cevdet Atmaca, Ömer Asım Aksoy, Kemal Demiray, Zeyyat Selimoğlu, Enver Aytekin, Oğuz Kazım Atok, Hasan İzzettin Dinamo, Fikri Coşkun ve Bekir Yıldız’ın görüşlerine yer verilmiştir. Dizideki ana amaç çocuk edebiyatımızdaki boşluğu ve nedenlerini tespit etmektir.

¹⁹⁹ Sözer, E. (1962). Çocuk Edebiyatımızın Bugünkü Durumu, S. 11, s. 11-12.

²⁰⁰ Bilen, M. Y. (1973). Çocuk Edebiyatı ve Gökşen’in Kitabı, S. 139, s. 14, 17.

üzere iki alana yönelmesinin faydalı olduğunu söylemektedir.²⁰¹ Öğretmenler için iyi bir kaynak olduğu dile getirilmiştir.

Görüldüğü üzere *Ilgaz*, çocuk edebiyatı alanında eksik olduğumuzu ortaya koyarak bu alanda genel olarak soruşturmalarla konuyu değerlendirmiş, bunun dışında da söz konusu alanda yapılan alışmaları ve yazılan eserleri eleştiren metinler neşretmiştir. Derginin ilk soruşturma metninde Samim Kocagöz'ün cevabında Eflatun Cem Güney'den başka çocuk edebiyatı alanında eser verebilecek yazarımızın olmadığı söylenmiştir. Kocagöz, çocuklar için pek kitap yazılmadığını, yazılanların da basılmadığını söylemiştir. Diğer taraftan roman veya hikâye yazarlarının psikolojik olarak çocukların dünyasına girebilecek düzeyde yazarlık bilincine sahip olması gerektiğini vurgulamıştır.²⁰² Aynı soruşturmada Ayhan Sarısmailoğlu'nun cevabı konuyu ters pencereden değerlendirmektedir. O'na göre, ayrı bir çocuk edebiyatı oluşturmak çocukların bilicini geliştirmek yerine onların çocuk kalmasına neden olabilir. Bu sebeple onlara edebiyatımızın var olan eserlerinden seçmeler hazırlayarak onları sadeleştirmek ve okumalarını sağlamak yeterlidir.²⁰³ Dergide bu konu hakkında on sayıya denk gelecek şekilde soruşturma metni yer almaktadır.²⁰⁴

Çeşitli yazılarda “sanat nedir, sanatta gelişim nasıl olmalıdır, sanatın problemleri nelerdir; şiirimiz ne durumdadır, şiir nasıl olmalıdır, şiirin problemleri nelerdir” sorularına cevap arayan *Ilgaz*'ın bu tip meselelere yoğun biçimde yer verdiğini söyleyebiliriz. Bu anlamda Bedirhan Ermeýdan'ın “Sanatta Gelişimin Neresindeyiz” başlıklı yazısı önemlidir. Ermeýdan'a göre sanatsal çalışmalar birikimli olarak ilerlemektedir ve geçmişten gelen birikim karşımızda olmasa yeni alanlar açılmayacaktır. Ermeýdan, şiirimizde İkinci Yeni ile gündeme gelen anlamsızlık meselesini şiirimizin bunalım döneminin izdüşümü olarak kabul eder. Ermeýdan'a göre bu bizim için iyidir çünkü gelişmenin bir göstergesidir.²⁰⁵

Ahmet Nesim Kürçer, “Sanatımızın Bu Günü” adlı yazısında sanat ve sanatsal eserler kadar bu eserlerin değerlendirilmesi noktasında eksik kalındığını belirtmektedir. Kürçer'e göre bizde tanıtım ya da eleştiri yazıları dostluk üzerine yazılmaktadır. Bu da yazılan yazıların olumlu olması sonucunu doğurmaktadır. İster yayıncılık alanında isterse edebi eserler bağlamında dostluk temelli yazılan yazıların iyi/kötü yönleri ortaya koyması imkansızdır. Dostluktan bağımsız yazılan metinlerde de sanatla alakalı konulardan bahsedilmemektedir. Bazen de yazılan eleştiriye baş kaldırı cevabı geldiğinde eleştirmen görüşünde ısrar etmek yerine vazgeçmeyi tercih etmektedir. Durum böyle olunca da “eleştirmen konusunda yoksul olduğumuz, sanatımızın değerlendirilmesinin ancak dostluk gölgeleri içinde, dostça yapılmasına boyun eğdiğimiz, gün gibi çıkmakta ortaya.”²⁰⁶

²⁰¹ GÖKŞEN, E. N. (1977). Yerli ve Yabancı Yazarlardan Örneklerle Çocuk Edebiyatı, S. 195, s. 10, 20.

²⁰² Köklügiller, A. (1969). Çocuk Edebiyatımızdaki Boşluk Nasıl Doldurulur?, S. 99, s. 8.

²⁰³ Köklügiller, A. (1969). a.g.e., S. 99, s. 9.

²⁰⁴ Bu metinler tezin röportaj türü ile ilgili bölümünde ele alınmıştır.

²⁰⁵ Ermeýdan, B. (1962). Sanatta Gelişimin Neresindeyiz, *Ilgaz*, S. 4, s. 6-7.

²⁰⁶ Kürçer, A. N. (1963). Sanatımızın Bu Günü, *Ilgaz*, S. 4, s. 9.

Mehmet Salihoğlu, sanatta güdümlü olmak meselesini değerlendirirken bir sanatçının herhangi bir düşünce ya da duyguya inanıp inanmadığının tespit edilmesi gerektiğini söylemektedir. Çünkü “güdülmek, değil sanatçı için, her insan için onur kırıcı bir durumdur.”²⁰⁷ Salihoğlu, yazın hayatı boyunca sadece sevgi ve aşktan bahseden sanatçılar da güdümlü müdür yoksa kişinin düşünceleri zamanla değişebilir mi? Değişse bile onlar güdümlü sayılabilir mi? Bunun gibi sorulara evet cevabını verebilmek için sanatçının “inancının” referans alınması gerektiğini vurgulamıştır.

Mehmet Karaca ise konuya daha derin bir pencereden bakarak sanatın ne olduğu sorusunun içinde milli sanatımızı değerlendirmiştir. Ona göre “milli sanat halk için sanat değildir.”²⁰⁸ Bu cümle ile halka indirgenmiş sanatı kast etmemiştir. Yazmış olduğu metinde öncelikle milli olanın ne olduğunu kısaca anlatmış, milliyetçilik duygusundan hareketle oluşturulan ortak sanatın milli olabileceğini ifade etmiştir. Bu noktada da haklıtan beklenti oluştuğunu, okurdaki bilgi birikiminin önemsenmesi gerektiğini imlemiştir. Karaca, milli sanat halk için değildir derken halkı değil, sanatın halka indirgenebileceğini düşünen kesimi küçümsediğini de ifade etmiştir.

Mümtaz Çığ, der ki sanat eserinde ilerililik/gericilik önemlidir. Bu hususu anlamak için eser ne söylüyor, kime söylüyor sorularını cevaplamak gerekmektedir. Bir eserin ileri/geri olduğunu onu okuyan, izleyen, dinleyen kesimden anlayabiliriz.²⁰⁹ Ancak Çığ’ın aktardığına göre ilerilik/gerilik sanat eserinin kendinde değil muhatabı ile buluşma noktasındaki metodunda yer almaktadır. Bu bağlamda sanatkar, ilerici sınıfa ait ideolojiyi ve hakikati dile getirmelidir. Bu amaçla çalışılırsa gerçek ileri sanata ulaşılacaktır.

Dergide ele alınan sanat, sanatın değeri ve önemi gibi konuların yanında sanatçı hakkında yazılan “Sanatta Yenilik ve Züppelik” adlı metin önemlidir. Mehmet Salihoğlu’na göre sanat bakımından batıyı örnek alan sanatçı geçinen kişiler vardır. Bunlar yalnızca kılık kıyafet, saç sakal bakımından dış görüşü ile sanatçıya benzemektedirler. Fakat gerçek sanatçılar gibi orijinal olanı aramadan taklitçilikle sanat alanında yer almaktadırlar. Salihoğlu’na göre kişiliğinde sapıklık olanlardan ziyade sanata saygısı olan herkes yorulup usanmadan ulusal ve evrensel olana yönelip gerçek sanat için çalışmalıdır. Genç kuşak bu vazifeyi yerine getirmek için çalışmaktadır.²¹⁰

Ilgaz’ın 117. sayısında “Sanat Dergileri ve Çabaları” adlı metin yayınlanmıştır. Bu metinde Selahattin Yavuzkaplan, sanatın önemi açısından sanatçılara ve sanat dergilerine düşen görevlere değinmiştir. Metin 1971’de neşredilmiştir. Yavuzkaplan, o günün sanatçısına düşen bir görevden söz etmektedir. Bu görev sanatı savunma sorumluluğudur. Sanatçı, kendi kimliğini sağlamlaştırmak/oluşturmak yerine dergilerin sanat çalışmalarına kulak vermelidir. Burada en büyük görev dergilere düşmektedir. Bu bağlamda amaçları doğrultusunda tutarlı olmalı ve aynı görüşte olan yazarlar/şairler bir araya toplanmalıdır. Buna rağmen “dergilerimizde aydınlık bir sanat gücü aramak ya da

²⁰⁷ Salihoğlu, M. (1967). Güdümlü Sanat Güdümsüz Sanat, *Ilgaz*, S. 72, s. 3.

²⁰⁸ Karaca, M. (1963). Milli Sanatımız, *Ilgaz*, S. 18, s. 13.

²⁰⁹ Çığ, M.(1945) İleri Geri Sanat, *Ilgaz*, S. 41, s. 6-8.

²¹⁰ Salihoğlu, M. (1966). Sanatta Yenilik ve Züppelik, *Ilgaz*, S. 63, s. 3.

bir tümlemeye gitmek güç ve de boşuna. (...) Evrensel bir oluşum kazanmış kaç dergi var günümüz Türkiye'sinde. Olanaksızlıklar -ya da ilgisizlikler- bunları engelliyor tüm. (...) Dergiler oturacağı yeri, yörüngeyi çizmeli, bulmalı, sanatçılar da gereken ilgiyi göstermelidirler.”²¹¹

Nurettin Can Gülekli, sanat konusuna farklı bir pencereden bakmıştır. Ülkemiz için kıymetli ve değerli olan sanat eserlerinin oluşturulması, gelecek nesiller için muhafaza edilmesi ve bütün dünyada sergilenmesi gerekmektedir. Bu bağlamda sanatın mevzu bahis olduğu yerde müzecilik çalışmaları da dile getirilmelidir. Gülekli, yazısında tarihi eserlerin yurt dışına çıkarılmasına tepki gösteren insanların zihniyetine karşıdır. Hayatı boyunca birkaç müze ziyareti dışında sanat eserleri hakkında hiçbir fikri olmayan bu insanları düşüncelerinden vazgeçirmek kolay değildir. Buna rağmen ülkemizde müzelerin başına Osman Hamdi Bey'in²¹² getirilmesi bizim için hayırlı olacaktır. Bu vasıta ile biz “sanat eserlerimizi dünyanın dört bir köşesinde sergileyeceğiz. İnsanları yurdumuza çağıracağız. Kaderini bu topraklara bağlamış olan halkımıza, insanca yaşama imkanları sağlayacağız.”²¹³

Süleyman Arısoy da yazmış olduğu “T. Güzel Sanatlar Akademisi veya Yüksek Okulu” ile “Türkiye’de Sanat Eğitimi Üzerine Yargı” adlı metinlerde sanat eğitimi alanındaki eksikliklerimizden bahsetmiştir. Sanatçılarımız bir araya gelerek sanat üzerine konuşup tartışacakları bir ortama sahip değildir. Bu sebeple üzerine konuşamadığımız bir alanın gençlere, gelecek nesillere veya ilgililerine aktarımı konusunda da eksikimiz vardır. Bu eksikğin en önemli noktası resmi kurumlarımızın, okullarımızın olmayışındır. Arısoy’a göre kurulması düşünülen Kültür Bakanlığı’nın Sanat Kültür Politikası konusunu ele alması zorunludur. Türk sanatının yeniden kurulması için Ankara Tatbiki Güzel Sanatlar Akademisi veya Yüksek Okulu kurulmalıdır. Bu ihtiyacın giderilmesi için iyi niyetler ve duyguların kısa zamanda örgütlenmesi gerekmektedir.²¹⁴

Ilgaz, sanat alanındaki eleştirilerde genellikle sanatın ne olduğu, sanattaki durumumuz, sanatın kalıcılığı, sanat eserlerinin korunması, gelecek nesillere aktarımı gibi konulara yer verse de tiyatro, resim, heykel gibi alanlarda ülkemizde yapılan çalışmaları da takip etmiştir. Bu sebeple Osman Şengezer’in “Yılın En Önemli İki Sanat Olayı Rondiris ve Graham” adlı yazısı dikkat çekmektedir. Bu eleştiride Milli Eğitim Bakanlığı’nın Büyük Tiyatro’ya davet ettiği ünlü Yunan Tragedya tiyatrosunun (Piraikon) temsilleri ele alınmıştır. Osman Şengezer, asıl oyuncularından izlediği bu temsilde tragedyaların nasıl oynanması gerektiğini öğrendiğimizi söylemektedir. Ona

²¹¹ Yavuzkaplan, S. (1971). Sanat Dergileri ve Çabaları, *Ilgaz*, S. 117, s. 13.

²¹² Osman Hamdi Bey (1842-1910), Türk arkeolog ve ressamdır. Sadrazam Ethem Paşa’nın oğludur. Hukuk öğrenimi için gittiği Paris’te resim atölyeleriyle ilgilenmiştir. Osman Hamdi’yi takdir eden Mithat Paşa, Bağdat’a vali olarak atanınca onu da yanında götürmüştür. Hamdi, İstanbul’ a dönünce basın müdürlüğü ve Beyoğlu belediye dairesi başkanlığı yapmıştır. Sonraları kendini resme veren Hamdi, 1877’de Viyana resim sergisine Osmanlı temsilcisi olarak katılmıştır. Başarılarının ardından dönemin Müze Müdürü Denye vefat edince 1881’de bir Türk’ün müdür olmasına karar verilerek Hamdi müze müdürü tayin edilerek müzedeki değerli eserleri tasnif etmiş, kazılar yaptırarak yeni eserler tespit edilmesini sağlamıştır. Bu anlamda *Ilgaz* dergisinde kendisinden bahseden yazılar neşredilmiştir.

²¹³ Gülekli, N. C. (1966). Türkiye’nin Sanat Zenginlikleri, *Ilgaz*, S. 60, s. 22.

²¹⁴ Arısoy, S. (1969). T. Güzel Sanatlar Akademisi veya Yüksek Okulu, *Ilgaz*, S. 99, s. 7.

göre bu oyunlar bizde kalıplaşmış durumdadır.²¹⁵ Eleştiriye konu edilen diğer sanat olayı ise dünyaca ünlü olan 63 yaşındaki Martha Graham'ın büyük bir orkestra ile sergilediği bale dansıyla ilgilidir. Bu bale dansındaki kareografi izlenmeye değer bir şaheserdir. Dünyaca ünlü bir ismin 25 kişilik orkestrası ile ülkemizde performans sergilemesi²¹⁶ sanatsal gelişim açısından önemsenmelidir.

Heykel alanında yapılan çalışmalar da dergide Süleyman Arısoy'un kaleminden çıkan yazılarla yerini almıştır. Arısoy, bir eleştirisinde 30. Devlet Resim ve Heykel Sergisi'nden bahsetmektedir. Bu sergi Haziran 1969'da Ankara'da açılmıştır. Bu sergi de diğer serilerde oluşan görüş ayrılıkları nedeniyle eleştirilere maruz kalmıştır. Arısoy'un aktardığına göre sanat anlayışı devletin elinde tekelci tutumla geliştirilemez. Ona göre sanat gariplikler, tuhaflıklar ya da psiko-nevrotik duygu ve fikirlerin ele alındığı ya da taklit edildiği bir alan değildir. Sanat, insanın güzel duygularına hitap etme zorunluluğundadır.²¹⁷ Güzelliğe hitap etme durumu her sanatçı için farklı yollarda gelişir. Sanatçı özgür bir şekilde, güzele yoğunlaşarak eserini üretmeli, taklitten kaçınmalıdır.

Dergide sanatın ne olduğu meselesi kadar eserlerin nitelikleri üzerine de eleştiriler yayınlanmıştır. Bu anlamda Enver Naci Gökşen'in eleştirileri dikkat çekicidir. Taşbasması Kitaplarda Nasreddin Hoca (S190), Yine Bin Temel Eser (S. 159), Şiir ve Düz Yazı Kitapları (S. 153), Bütün Cepheleriyle Faruk Nafiz Çamlıbel -Hayatı, Hatıraları, Şiirleri- (S. 150), Üç Kaynak Yapıt (S. 124), Hikâye Üzerine Bir Soruşturmanın Düşündürdükleri (S. 100), Behçet Kemal Çağlar İçin- Prof. Timurtaş'ın Suçlaması (S. 99), Anıt-Eser Üzerine (S. 57), Dağlarca'nın Üç Kitabı (S. 49), Kıbrıs Rubailer (S. 34), Bir Kitabın Düşündürdükleri Mevsimlerin Ötesinden (S. 25), Zeve (S. 24) bu eleştirilerden bazılarıdır. Faruk Nafiz Çamlıbel ve Dağlarca'nın üç eseri için yazmış olduğu metinler bizim için değerlidir. Gökşen, derginin 150. sayısında yer alan eleştiri metninde Hasan Yücebaş'ın yazmış olduğu "Bütün Cepheleriyle Faruk Nafiz Çamlıbel" adlı eseri ele almaktadır. Bu eserin başarısı bir devir olan Faruk Nafiz'i anlatmasıdır. Çamlıbel'in öğrencisi olan Gökşen, öğretmeninin kendisine söylediği "yazılarını görüyorum, devam et"²¹⁸ cümleleri sayesinde yazmaya başladığını ifade etmektedir. Diğer bir yazısı "Dağlarca'nın Üç Kitabı." Bu yazıda Dağlarca'nın Karşı-Duvar dergisi dizisinden yeni çıkan üç eseri ele almıştır: Dışarıdan Gazel, Kazmalama, Yeryağ. Bunlarda ve diğer şiirlerinde Dağlarca, destana ve toplum sorunlarına eğilmektedir. Ele aldığı tipler çöpçü, arkalıkçı, köylü, kentli vb. tiplerdir. Günlük olaylar Dağlarca'nın rahat söyleyişiyle sıradanlığını yetirmiş başka bir boyut kazanmıştır. Bazı şiirlerindeki argo kullanımlar yadırganmamaktadır.²¹⁹ Görüldüğü üzere Gökşen'in Çamlıbel ve Dağlarca için yazmış olduğu eleştiri metinleri eser ve üsluba dayalı olumlu metinlerdir. Olumsuz olan eleştirilerinde genellikle eğitim ve yönetim anlayışımızı ele almaktadır.

²¹⁵ Şengezer, O. (1963). Yılın En Önemli İki Sanat Olayı Rondiris ve Graham, *İlgaz*, S. 16, s. 18-19.

²¹⁶ Şengezer, O. (1963). *İlgaz*, s. 18-19.

²¹⁷ Arısoy, S. (1969). Türk Devlet Resim ve Heykel Sergileri, *İlgaz*, S. 96, s. 12-13.

²¹⁸ Gökşen, E. N. (1974). Bütün Cepheleriyle Faruk Nafiz Çamlıbel, *İlgaz*, S. 150, s. 16.

²¹⁹ Gökşen, E. N. (1965). Dağlarca'nın Üç Kitabı, *İlgaz*, S. 49, s.10.

Sanat eserinin niteliği, içeriği ve üslubuyla bağlantılı olarak dil meselesi de *Ilgaz*'da pek çok kez ele alınmıştır. Ahmet Erdoğan, “Osmanlıca Öğretmen” adlı eleştirisinde okullar için yayınlanan genelge dilinin Türkçe yerine Arapça, Farsça ve hatta bu iki dilin karması olan Osmanlıca ile yazılmasının²²⁰ anlam karmaşasına neden olduğunu söylemektedir. Erdoğan'nun 232-233. sayıda neşredilen “Osmanlıca'nın Kuyusu” adlı yazısı dil meselesinin siyaset alanında alet olarak kullanıldığına dikkat çekmektedir. Yüksek Sağlık Şurası'nda toplanan dinleyiciler karşısında sağlık bakanı zor anlar yaşamıştır. Hazırlanan bildiride geçen Osmanlıca bir kelimenin anlamını sağlık bakanı bilmeyerek yanındakilere sormuştur. Yüksek Sağlık Şurası'nda önce bu kelimenin telaffuzu sonra anlamı sorgulanmıştır. Resmi makamlardaki bu dil dorunu Erdoğan'ya göre Atatürk ilke ve inkılaplarını yanlış yönde değerlendirmemizden kaynaklanmaktadır. Öncelikle dille ilgili gerekli düzenlemeler yapılmalı, konuyla ilgili gerçekler siyasete alet edilmeden değerlendirilmelidir. Bunun gibi pek çok düşünce *Ilgaz*'ın Türk Dili Bilimsel Kurultayı Özel Sayısı'nda (S.133) ve diğer sayılarda yer alan Türk Dili Bilimsel Kurultayı konuşma metinlerinde tekrar tekrar dile getirilmiştir. İsmail Karaahmetoğlu'nun kitaplarında da ele alınan, Atatürk ilke ve inkılaplarına göre hareket etmek gerekliliğiyle, Öz Türkçe anlayışıyla dilimizi kullanmak gerektiği düşüncesinin altı çizilmiştir.

Ilgaz dergisinin eleştiri konusundaki yelpazesi oldukça geniştir. Dönem dergileri, edebi eserleri, eserlerin ve toplumun dili, siyasi kesim vb. gibi konuların yanında Nasreddin Hoca'yla ilgili yapılan çalışmalar, *Ilgaz*'ın sağlık sorunları, sağ-sol kavgası nedeniyle ölen gençlerin akıbeti gibi pek çok sosyal olaylar, dergiye gelen ve derginin yayın hayatıyla ilgili görüşler gibi pek çok konuda eleştiri neşredilmiştir. Fakat üzerinde en çok durulan konulardan biri (dil meselesinden sonra) eğitimidir.

Ilgaz'ın eğitim görüşü derginin 1. ve 2. sayılarında şöyle açıklanmıştır: MEB, öğretmenler (...) bütün okul kademelerini aynı seviyede görmelidir. Valilik gibi makamlar okulları ziyarete gelmelidir. Okul ideal geçeklere yönelik olmalıdır. Okullarda maddi hassasiyet eğitsel hassasiyetin önüne geçmemelidir. Okul dışında duygusal tavırlar okulu çevrenin etkisinde bırakmamalıdır. Toplum psikolojik olarak okulları beslemelidir. Lise ve Ortaokullar yönetmeliği yeniliklere açık olmalıdır. Öğretmen yetiştiren kurumlar ve okullar arasında iş birliği olmalıdır. Yurt içinde kültürel etkinlikler desteklenmelidir. Eğitimde yeni akımların eğitselliği tartışıldıktan sonra uygulanmalıdır. Eğitimciler ve müfredat fikren uyuşmalıdır. Atanan öğretmenin kültürel açıdan beslenmesi sağlanmalıdır. Köy çocuklarının okuması için çevredeki pansiyonlar devletçe desteklenmelidir. İşe yaramayan bazı okullar kapatılmalıdır. Öğretmensiz okullar öğretmenle buluşturulmalıdır.²²¹ Bu görüşlerden yola çıkılarak dergide Milli eğitim Şurası'nın toplantıları, eğitim sistemimiz, eğitimde etkili olabilecek önemli şahısların/toplumun görevleri, eğitim içim yapılan yardımlar, eğitimde baskı, radyo ve televizyonda eğitim gibi farklı pek çok konuda eleştiri yazıları yazılmıştır. Bu eleştirilerin genelinde eğitim sistemimizdeki aksaklıklar ele alınmaktadır. Milli eğitim

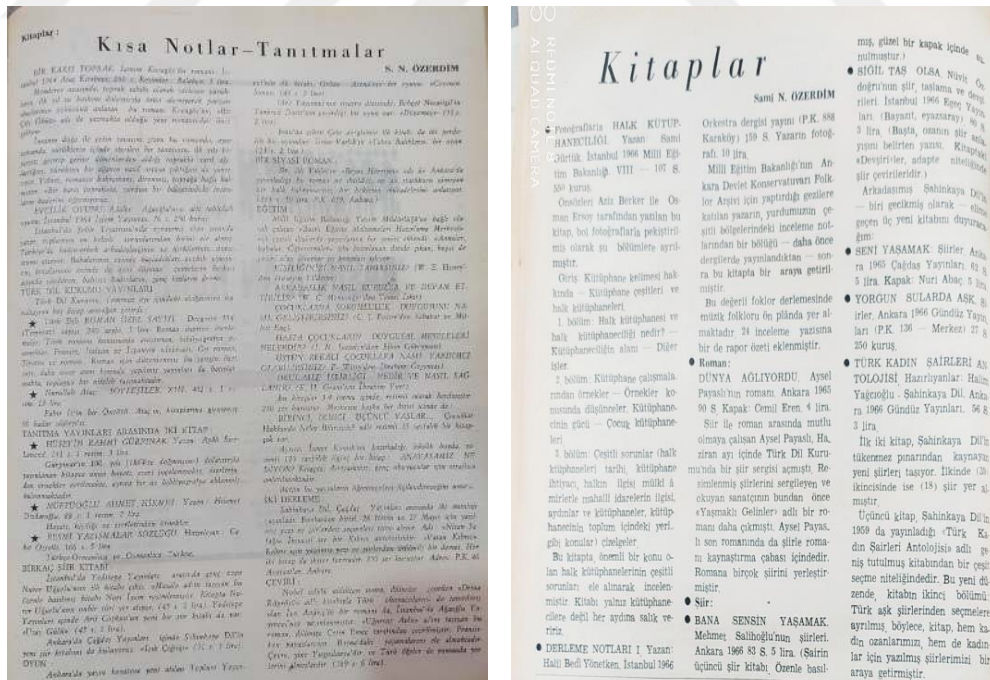
²²⁰ Erdoğan, A. (1977). Osmanlıca Öğretmen, *Ilgaz*, S. 186, s. 7-8.

²²¹ İsimli. (1961) Eğitim Görüşümüz, *Ilgaz*, S. 1, s.16.

Şurası'nın her toplantısında bazı kararların alındığı fakat uygulama noktasında sıkıntıların olduğu dile getirilmiştir. Eğitim kadar eğitimcilerin de önemsenmesi gerektiğine dikkat çekilmiştir. Bütün bu eleştirilerde *Ilgaz*'ın dilinin sitemkâr ya da tehditkâr olmayışı önemlidir. Yaşanan aksaklıkları protesto etme amacı gütmeyen, yeni karışıklıklara sebebiyet vermeden dile ve üsluba dikkat edilerek yazılan bu metinlerde eğitimci kişiliklerin yol gösterici olma vasıfları ağır basmaktadır. Nasreddin Hoca'nın güldürerek düşündürme öğretilerine göre hareket eden ve bunu hayat felsefesi edinen İsmail Karaahmetoğlu'nun yayınladığı *Ilgaz* dergisi de bu yolda okurlarına hizmet vermiştir. Dergide eleştirilerin geneli sorun tespiti ve bu sorunlara çözüm arama, yüksek mercilerden destek bekleme şeklindedir.

3.4.5. ESER TANITIMI

Ilgaz'ın yayın hayatı boyunca toplam 79 eser tanıtımı neşredilmiştir. Bu tanıtımların çoğunluğu Sami Nabi Özerdim tarafından hazırlanmıştır. 33. sayıdan itibaren hazırlanan bu eser tanıtım listeleri/metinleri “Kitaplar/Yayınlar/Yeni Kitaplar/Kısa Notlar-Tanıtımlar” başlıklarıyla neşredilmiştir. Uzun süre “Kitaplar” başlığını kullanan Özerdim, daha sonraları “Yeni Kitaplar” adlandırmasını tercih etmiştir. İçerik aynı kalmasına rağmen başlığın değişimi hakkında hiçbir açıklama yapılmamıştır. Özerdim, genellikle sayıların son sayfalarında yer alan bu tanıtım metinlerinde yeni çıkan kitaplar için küçük eleştiriler yazmıştır. Bu eleştirilerde eserin içeriği, kapak tasarımı, sayfa sayısı ve fiyat bilgisine yer verilmiştir.

Şekil 11. Sami Nabi Özerdim'in Hazırladığı Eser Tanıtım Metni Örnekleri-1

Şekil 12. Sami Nabi Özerdim'in Hazırladığı Eser Tanıtım Metni Örnekleri-2

36. sayının 23. sayfasında “ ‘Birkaç Şiir Kitabı’ başlıklı bölümde İstanbul’da Yeditepe Yayınları arasında genç ozan Nurer Uğurlu’nun ilk kitabı çıktı. *Masal* adını taşıyan bu özenle basılmış kitabı Nuri İyem resimlemiştir. Kitapta Nurer Uğurlu’nun on bir şiiri yer alıyor.(45 s. 2 lira). Yeditepe Yayınları içinde Arif Coşkun’un yeni bir şiir kitabı da var: *Uzay Güllü*. (45 s. 2 lira) Ankara’da Çağdaş Yayınları içinde Şahinkaya Dil’in yeni şiir kitabını da buluyoruz: *Işık Çılgılığı* (31 s. 5 lira)”²²² yayınlanmış olan bu küçük eleştiri Özerdim’in tanıtım metnlerinin içeriğini yansıtır.

Ilgaz dergisinin bünyesinde tanıtım metnlerine yer vermesinin sebebi, yeni eserleri okura tanıtmak, değer görmemiş ya da yankı uyandırmamış eserlerin unutulmasını engellemektir. Öte yandan yeni yerli/yabancı çeviri metinleri duyurmak ve eleştirmek, araştırma kitaplarını, tiyatro oyunlarını tanıtmak; eğitim, sanat, kültür ve tarih konulu eserler ile yazın dünyasındaki finansal değişimleri kaydetmek olarak sıralanabilir.

Özerdim’e ait metinler dışında da *Ilgaz*’da tanıtım metinleri yayınlanmıştır. Bunlar dergide yazar belirtilmeden neşredilen “Bize Gelen Yeni Yayınlar, Nasreddin Hoca Bibliyografyası²²³, Yeni Yayınlar” adlı metinlerdir. Bunlar Özerdim’in metnlerine paraleldir. Fakat genelinde Nasreddin Hoca’yla ilgili eserler tanıtılmıştır. Nasreddin Hoca’nın kültürel bir miras olarak değerlendirilmesinin yanında onunla ilgili çalışmaların da önemsendiği *Ilgaz*’da, Turgut Çelik’e ait “*Ilgaz* Dil Kaynakçası” ve “Cumhuriyet’ten Dil Devrimi’ne Dek Geçen Sürede Yayınlanan Dil ile İlgili Kitaplar:1923-1932” adlı iki metin daha vardır. Bu metinlerde, dil kaynakçası alanında yapılan çalışmaların azlığına dikkat çekilmiştir. Hem *Ilgaz*’da dil alanında yayınlanmış eser/çalışmaların tanıtımı hem de Cumhuriyet’ten Dil Devrimi’ne kadar geçen sürede

²²² Özerdim, S. N. (1964). Kısa Notlar-Tanıtımlar, *Ilgaz*, S. 36, s. 23.

²²³ Bu isimde 3 metin neşredilmiştir. İkisi isimsiz olarak *Ilgaz*’a ithaf edilmiş, 1 tanesi ise Vedat Ak tarafından hazırlanmıştır.

dille ilgili yayınlanmış eserlerin tanıtımı yapılmıştır. Çelik, bu çalışmalarının nedenini 124. sayının 9. sayfasında “dille ilgili yapılan kaynakça çalışmalarına katkıda bulunmak”²²⁴ olarak açıklamıştır. Geriye kalan dört tanıtım metni de Vedat Ak’a ait “Nasreddin Hoca Bibliyografyası”; Ali Esat Bozkurt’a ait “*İlgaz*’da Nasreddin Hoca Kaynakçası”; Özgür Savaşçı’ya ait “Dilbilimle Uğraşmak”; Ersan Sözer’e ait “Dil Yayınları” adlı metinlerdir. *İlgaz*, bu türde de başta Nasreddin Hoca olmak üzere dil, eğitim, sanat, kültür ve tarih konularında yazılmış eserleri incelemiş, bunların okura tanıtılmasını sağlamıştır. Özellikle dil konusuna eğilim gösterilmiş olması derginin Atatürkçü çizgisinden ve öz Türkçe konusundaki hassasiyetinden kaynaklanmaktadır.

3.4.6. GEZİ YAZISI

İlgaz’da toplam altı gezi yazısı bulunmaktadır. Bunların üç tanesi Muzaffer Uyguner’e, iki tanesi İsmail Karaahmetoğlu’na, bir tanesi de A. Servet Develioğlu’na aittir.

A. Servet Develioğlu, “Toroslarda Niğde Çiftehane Kaplıcaları” adlı metni başlıklandırarak şiirsel/imgesel bir kullanmış ve gördüklerini, anılarını anlatmıştır. Metnin başlıkları şunlardır: “Nasıl Gittik? Hocam Naci Ecer’in Hatırası, Kemerhisar Bugün Ne Halde, Destanlar Diyarı Anadolu Çöl mü Oluyor, İstenirse Cennet Olabilir, Torosların Kucağında Çiftehane, Unutulmayacak İnsanlar, Çiftehane Kaplıcalarını Tanıyalım, Kleopatra Ne Demiş, Çiftehane’nin Yeri, Eski Ve Yeni Durumuyla Kaplıca Tesisleri, Yeni İlavelerle Modernleşiyor, Çiftehane Kaplıcalarının Önemi, Recep Ağa Mefluç Gelmiş, Sapasağlam Gitmiş, Mevsimi ve Özel Olaylar, Toroslarda Şeker Pınar, Kalkınan Kasaba Koyunlu ve Bunun Sırrı, Köydeki Heykeltraş, Göreme-Uğu’nun Hiltonu Tusan.”²²⁵ Bu metinde Çiftehane Kaplıcaları’nın iyi ve güzel yönleri anlatılarak görülmesi gereken bir yer olduğu vurgulanmıştır.

Muzaffer Uyguner, “Bern’den İzlenimler” adlı gezi yazısına Bern’in görmek istediğimi söylediğim bir arkadaşım bana Bern’in bir köy olduğunu söylemişti²²⁶ diyerek başlamıştır. Bu önyargıdan sonra Bern’in gezilip görülecek yerlerini, nüfusunu, insanlarını kısaca anlatmış ve yazısını şu cümlelerle sonlandırmıştır: “Bern, bir köy değil bence. Gördüğüm İsviçre şehirlerinin en güzeli, en ferahı, en şirini ve üstelik en ucuzu. Bir çocuk tiyatrosu, müzesi ve galerisi ile sanat yönünden de önemli bir şehir Bern. Hodlestrasse’de Aare Irmağına bakan bir yamaçtaki Kunstmuseum’da yerli sanatçılar -Delacroix, Cezanne, Manet, Matisse, Chagal gibi sanatçıların- tablolarını görmek mümkün. Coğrafya ile ilgili iseniz Alpines Museum’a gidip Alp’lerin haritalarını; tarih severseniz Historisches Museum’da arkeolojik buluntuları; doğal gelişime ilgi duyarsanız Naturhistorisches Museum’da çeşitli madenleri ve doğal yaşamı bulabilirsiniz. Bol ve temiz kahveleri de yorgunluğunuzu gidermek için güzel birer sığınaktır. Yabancıardan bıkmış görünen Cenevre’den ayrılınca Bern’deki Gülyüz ve ilgi de insanı etkileyen bir husus oluyor.”²²⁷ Anlaşıldığı üzere bu metin bir önyargıyı

²²⁴ Çelik, T. (1972). *İlgaz* Dil Kaynakçası, *İlgaz*, S. 124, s. 9.

²²⁵ Develioğlu, A. S. (1962). Toroslarda Niğde Çiftehane Kaplıcaları, *İlgaz*, S. 13, s.17.

²²⁶ Uyguner, M. (1965). Bern’den İzlenimler, *İlgaz*, S. 42, s. 8.

²²⁷ Uyguner, M. (1965). a.g.m., *İlgaz*, S. 42, s. 9.

kırmak ve Bern'in güzelliklerini, sanat vb. alanlardaki gelişmişliğini okura sunmak için yazılmıştır.

Uyguner, *Ilgaz*'ın 84. sayısında yazdığı “Trabzon ve Rize” adlı metinde üç bölümlük bir planlama yapmıştır. Alt başlıklara ayırdığı yazısının Trabzon bölümünde şehir planı, ekonomi, tarihi mekânlar (Atatürk Köşkü'nü ve Boz Tepe'yi gezmiştir.) ve manzaralar gibi konularda kısa eleştirilerde bulunmuştur. Liseyi okuduğu bu memleketi -yıllar sonra gittiğinde dahi- gelişmemiş olarak bulmak onu hayal kırıklığına uğratmıştır. “Şehir plancılığımıza ninni söylemek gerek bir kez daha”²²⁸cümlesi beklentisinin ne derece karşılanmadığını özetlemektedir. Rize bölümünde ise yol, nüfus, nadir bitkiler, ekonomi, çay, çay fabrikası ve ithalat alanlarında değerlendirmelerde bulunmuştur. Rize'nin çay yetiştiriciliği ile gelişme kaydettiğini fakat bu konuda değer bilindiğini gösteren çalışmaların yapılmadığını şöyle ifade etmiştir: “Çayı getiren Zihni Bey'in heykelini dikmeli Rizeliler. Ama değer bilen kim? Biz değer bilmez insanlarız.”²²⁹

Son olarak İsmail Karaahmetoğlu'na ait “Akşehir İzlenimleri” ve “Datça Betça Yöresi” adlı iki gezi yazısı neşredilmiştir. “Akşehir İzlenimleri” adlı metinde Akşehir'e Nasreddin Hoca Şenliklerine katılmak için giden Karaahmetoğlu, Nasreddin Hoca Türbesi'ni ziyaret etmiştir. Bu türbede gördüklerini yazmış ve orada iki defter olduğunu bunlardan bir tanesinin güldüşün diğerinin de anı defteri olarak kullanıldığını belirtmiştir.

Türbede ilk anı defteri 4 Mayıs 1950'de tutulmuştur.²³⁰ Güldüşün derleme defteri ise 20 Eylül 1967'de tutulmuştur. 14 Haziran 1969'a kadar ziyaretçiler bu deftere sevdikleri güldüşünleri yazmışlardır. Fakat 27 Temmuz 1969'da Milli eğitim Bakanı'na anı defteri yerine güldüşün defteri sunulunca defterler karışmıştır. Güldüşün derleme defteri 1971'e kadar anı defteri olarak kullanılmıştır. Karaahmetoğlu, 8 Temmuz 1972'de o deftere üç güldüşün yazmıştır ve defterlerdeki karışıklığın giderilmesi gerektiğini belirtmiştir.²³¹ *Ilgaz*'daki “Akşehir İzlenimleri” adlı metinde güldüşün defterindeki güldüşünler neşredilmiştir. “Sevda Ünsal'ın 14 Haziran 1968 Ankara-Mimar Kemal Okulu” notuyla kaydettiği güldüşün şöyledir: “Hoca'ya arkadaşları minarenin nasıl yapıldığını sormuşlar. Hoca şöyle cevap vermiş: ‘Bundan kolay ne var, kuyuları ters çevirirler, olur biter’ demiş.”²³²

“Datça Betça Yöresi” adlı metinde yörenin ismine, türkülerine, ekonomisine, plajlarına, şifalı sularına ve tarihi mekânlarına, turistik değerine dikkat çekilmiştir. Karaahmetoğlu, Datça İlköğretim eski müdürü emekli öğretmeni Nizamettin Tokcan'dan dinlediğine göre Datça'da bir ağanın olduğunu aktarmıştır.²³³ Bu ağanın topraklarını oğullarına paylaştırmıştır. Batı topraklarını oğlu Bedya'ya, ortadaki

²²⁸ Uyguner, M. (1968). Trabzon ve Rize, *Ilgaz*, S. 84, s. 10.

²²⁹ Uyguner, M. (1968). a.g.m., *Ilgaz*, S. 84, s.12.

²³⁰ Bkz.: İsmail Karaahmetoğlu, *Ilgaz'dan Akşehir'e Nasreddin Hoca'dan Yarınlar* adlı eserinde bu defterde yazılmış olan notlara yer vermiştir. Ayrıntılı bilgi için incelenebilir bir kaynaktır.

²³¹ Karaahmetoğlu, İ. (1975). Akşehir İzlenimleri, a.g.m., *Ilgaz*, S. 168, s. 8-9.

²³² Karaahmetoğlu, İ. (1975). a.g.m., *Ilgaz*, S. 168, s. 9.

²³³ Karaahmetoğlu, İ. (1981). Datça Betça Yöresi, *Ilgaz*, S. 239, s. 1.

toprakları oğlu Dadya'ya vermiştir. Bu isimler zamanla değişerek Datça, Betça halini almıştır. Datça'nın türküleri konusunda da Durmuş Demirelli'den dinlediği bir hikâye vardır.²³⁴ “Kargı Deresi” adlı türküyü kargı deresinden gelen yavuklularını bekleyen kızlardan biri sevgilisi için yakmıştır. Bu kültürel anlatılardan sonra Karaahmetoğlu Datça için “Ege denizi ile Akdeniz’in öpüştüğü bu güzelim Datça, el değmedik tertemiz bir yurt köşesidir. Yabancı turistlerin en çok ilgisini çeken bu yurt köşesinde, bu yöreyi tanıttak ne bir broşüre ne de yazılı bir yayına rastlamadım”²³⁵ diyerek bir eksikliğe dikkat çekmiştir. Karahmedoğlu, herhangi bir bilgi edinemediği Datça’da yöreyle ilgili yazmış olduğu bu kısa metinle buradaki eksikliği gidermeye, Datça’nın önemini vurgulamaya çalışmıştır.

3.4.7. KONFERANS METİNLERİ

Ilgaz dergisi yönetimi eğitime, dile ve sanata verdiği değeri bu konularla ilgili verilen konferanslara katılmak suretiyle göstermiş ayrıca bu konferanslarda sunulan bildirileri dergide neşretmiştir. *Ilgaz* dergisinde neşredilen konferans metinlerinin listesi aşağıdaki gibidir:

YAZAR ADI	KONFERANS ADI	TÜR	SAYI
Enver Naci GÖKŞEN	Piyes ve Hikâye-Roman Türleri	Konferans	S.31
ILGAZ	Gazi Mustafa Kemal’in Çankırı Halkına yaptığı konuşma	Konferans	S.14
ILGAZ	Karahmedoğlu’nun Nasreddin Hoca Soruşturması Adlı Konuşması	Konferans	S.71
ILGAZ	Milli Eğitim Bakanı Öktem’in Atamızın 25. Ölüm Yıldönümündeki Konuşmaları	Konferans	S.27
ILGAZ	Necati’yi Anarken	Konferans	S.29
İsmail KARA AHMEDOLU	Şükrü Kurgan’ın Halk Eğitiminde Nasreddin Hoca Adlı Konuşması	Konferans	S.71
İsmail KARA AHMETOĞLU	Nasreddin Hoca Gülmecesi	Konferans	S.118
İsmail KARA AHMETOĞLU	Nasreddin Hoca’nın Eğitsel Değeri	Konferans	S.35
Mehmet ÖNDER	Hoca’ya Selam	Konferans	S.59
Muhlis SALİHOĞLU	Türkçemiz Yaşasın	Konferans	S.128
Oğuz Kazım ATOK	Çağrısız Oturum	Konferans	S.55
Şükrü KURGAN	Türk Mizahında Nasreddin Hoca	Konferans	S.23
Şükrü KURGAN	Türk Mizahında Nasreddin Hoca II	Konferans	S.35
Şükrü KURGAN	Türk Mizahında Nasreddin Hoca III	Konferans	S.47
Şükrü KURGAN	Türk Mizahında Nasreddin Hoca IX	Konferans	S.119
Yusuf BLAŞKOVIÇ	Nasreddin Hoca Şenlikleri	Konferans	S.23

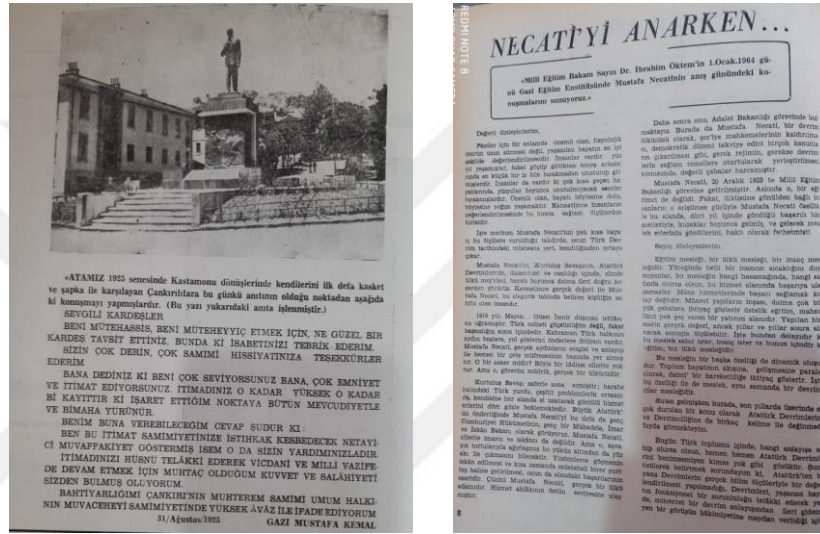
Tablo 16. *Ilgaz* dergisinde Neşredilen Konferanslar

Ilgaz’da neşredilen konferans metinlerinin genellikle Mustafa Kemal Atatürk ve Nasreddin Hoca’yla ilgili olduğu tabloda görülmektedir. Bunlar dışında eğitim ve edebiyat alanında birkaç konferans metni de bulunmaktadır.

²³⁴ Karaahmetoğlu, İ. (1981). a.g.m., *Ilgaz*, S. 239, s. 1.

²³⁵ Karaahmetoğlu, İ. (1981). a.g.m., *Ilgaz*, S. 239, s. 3.

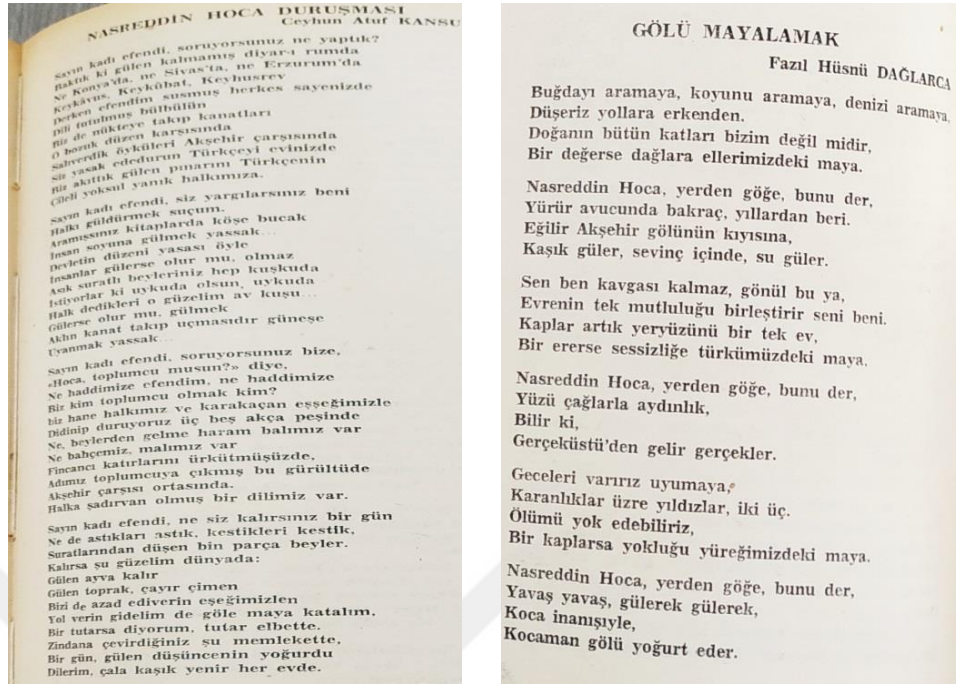
Dergide *İlgaz* adıyla verilen dört konferans metni vardır. Bunların biri derginin ilk sayısında verilen “Gazi Mustafa Kemal’in Çankırı Halkına Yaptığı Konuşma” adlı metindir. Metin 1962’de yayınlanmıştır. *İlgaz*’ın düşünce çizgisini ifade ettiği için önemlidir. Metinde Atatürk’ün 1925’te Çankırı halkına yaptığı konuşmaya yer verilmiştir. Atatürk’ün o yıllarda konuşma yaptığı yerde bir anıt bulunmaktadır. Bu konferans metni o anıta işlenmiştir. Diğer isimsiz metin “Necati’yi Anarken” adlı metindir. Bu yazı Milli Eğitim Bakanı İbrahim Öktem’in 1 Ocak 1964’te Gazi Eğitim Enstitüsü’nde Mustafa Necati’yi anış gününde verdiği konferansa aittir. Mustafa Necati Kurtuluş Savaşı’nda Atatürk’ün yanında yer alan başarılı askerlerden biridir. Başarıları sayesinde bakanlık görevinde bulunmuştur. Devlete ve millete ettiği hizmetleri neticesinde önemsenen bir kişiliktir.²³⁶

Şekil 13. *İlgaz*’da Neşredilen İsimsiz Konferans Metni Örnekleri

İlgaz’ın 27. sayısında “Milli Eğitim Bakanı Öktem’in Atamızın 25. Ölüm Yıldönümündeki Konuşmaları” adlı konferans metni yayınlanmıştır. Konferans Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi’nde gerçekleştirilmiştir. Asıl amacı yokluğunun 25. Yılında Atatürk’ü anmak olan bu konferansta Milli Eğitim Bakanı İbrahim Öktem, gençlerle sohbet etmiştir. *İlgaz* ismiyle yayınlanan diğer metin ise “Karahmedoğlu’nun Nasreddin Hoca Soruşturması Adlı Konuşması” adlı metindir. Bu metin, Karaahmetoğlu’nun 7 Temmuz 1967’de Akşehir’de Nasreddin Hoca Şenliklerinde sunduğu konferansa aittir. Nasreddin Hoca için o güne kadar yaptığı çalışmaları özetleyerek “Nasreddin Hoca Soruşturması” adlı yazı köşesini açıklamıştır. Bununla birlikte F. H. Dağlarca ve C. A. Kansu’nun konuyla ilgili yazmış olduğu şiirlerini sunmuştur. Karaahmetoğlu şiirleri okuduktan sonra Melahat Özgü, Behçet Kemal Çağlar, Gündüz Akıncı, Behçet Necatigil, Ali Ulvi Elöve, Yusuf Blaşkoviç, Hamit Araslı, Ahmet Tufan Şentürk, Şahinkaya Dil, Hüsnü Yurdusev, Selahattin Yavuzkaplan, M. Güner Demiray ve Siyami Özel gibi isimlerin soruşturmaya verdikleri cevapları sunmuştur.

²³⁶ İsimsiz. (1964). Necati’yi Anarken, *İlgaz*, S. 29, s. 8-9.

Şekil 14. F. H. Dağlarca ve C. A. Kansu'nun Nasreddin Hoca Soruşturması İçin Gönderdiği Şiirler

Karaahmetoğlu, Nasreddin Hoca'nın ulusal bir değer olduğunu savunur. Onu dünyaya ve ülkemize tanıtmak, her yıl anmak, okul ve ders kitaplarında yer almasını sağlamak amacıyla birçok çalışma yapmıştır. Nasreddin Hoca şenliklerine katılmak orada yaşananları okura sunmak da bu çalışmalardan biridir.

Nasreddin Hoca Özel Sayısında yayınlanan, Şükrü Kurgan'a ait "Türk Mizahı'nda Nasreddin Hoca" adlı konuşma metninin konferansı 7 Temmuz 1963'te Akşehir'de gerçekleştirilmiştir. Bu metin dergide 4 sayı devam etmiştir. 23, 35, 47 ve 119. sayılardaki metinler birbirinin devamıdır. Konferanslarda Nasreddin Hoca'nın gülme konusundaki değeri, mizah unsurları, başka uluslara geçen Nasreddin Hoca fıkralarının değişimleri, bilmediğimiz hikâye/fıkraları, Nasreddin Hoca'nın edebi türlere kattığı konular gibi çok yönlü tartışmalar yapılmıştır.²³⁷

Oğuz Kazım ATOK, "Çağrısız Oturum" adlı konferans metninde yeni dile düşmanlık konusunu tartışmıştır. Profesör, eleştirmen, yazar, öğretmen gibi meslek mensubu kişiler yeni dil sorununu konuşmuşlardır. Meslek mensuplarının isimlerinin verilmeden sunulduğu bu konferans metninde yeni dille yazı yazanların tarafıca eleştirildiği öne sürülmüştür. Bunun nedeni yeni dil çalışmalarının devlet eli tarafından desteklenmemesi, Talim Terbiye Kurulu'nun beklenen özveriyle çalışmaması, Milli Eğitim Bakanlığı'nın üzerine düşen görevi icra etmeyerek yeni dil çalışmalarıyla eğitim-öğretim çalışmalarını harmanlamamasıdır. Ayrıca dil sorununu eskiyi yakıp yıkmak olarak algılayan kesimin yenilikleri önlemesi, kutuplaştırma faaliyetleri

²³⁷ Şükrü Kurgan ve İsmail Karaahmetoğlu'nun Nasreddin Hoca konusundaki görüşleri tezin "Fıkra" bölümünde ayrıntılı olarak ele alınmıştır.

yürütmesi her şeyi zorlaştırmaktadır. Bütün bunların sona ermesi ve çağdaş eğitim düzeyine ulaşılması ancak devlet desteğiyle mümkündür.

1964'te neşredilen, Enver Naci Gökşen'e ait "Piyes ve Hikâye-Roman Türleri" adlı konferans metni Hindistan'da yapılan dünya çocuk edebiyatı kongresi için hazırlanmıştır. Ülkemiz için kongreye gönderilen rapordan alınan²³⁸ ve 3 sayfa olarak neşredilen bu metinde Gökşen, piyes/dramatizasyon, hikâye ve roman üzerinden 1960'lı yıllardaki çocuk edebiyatımızı değerlendirmiştir. Gökşen'e göre çocuk edebiyatımız için yayınlanan eserlerin sayısında ciddi artış görülmüştür. Bu artışta Çocuk Esirgeme Kurumu, Doğan Kardeş, İyigün, Isıl ve Öğretmen müesseselerinin²³⁹ payı büyüktür.

Görüldüğü üzere dergide yer alan konferansların geneli Atatürk ve Nasreddin Hoca ile ilgilidir. Bunun sebebi Nasreddin Hoca'yla ilgili çalışmaları yakından takip eden Karahmedoğlu'nun katıldığı konferanslarda yapılan konuşmaları kaydederek okura sunmak ve ileriki dönemler için saklamak istemesidir.

3.4.8. MAKALE

Ilgaz'da hikâye, roman, şiir gibi edebi türlerin yanında makale gibi bilimsel metinlere de yer verilmiştir. Çoğunluğu Nasreddin Hoca çalışmalarından oluşan makale metinlerinin sayısı 92'dir. Nasreddin Hoca'nın Türk kültürü içindeki yeri ve önemine değinen makaleler genellikle Şükrü Kurgan, Süleyman Arısoy, Şinasi Altundağ ve Tahir Nejat Gencan tarafından yazılmıştır. En çok makaleyi Şükrü Kurgan yazmıştır. İsmail Karaahmetoğlu, Nasreddin Hoca ile ilgili pek çok çalışma yapmasına rağmen onunla ilgili sadece bir makale yazmıştır. Kendisi bu konuda genellikle yapılan araştırma ve çalışmaları okura sunma, şiir türüyle bunları destekleme görevini üstlenmiştir. Nasreddin Hoca'yı Türk edebiyatı ve Türk kültürü bünyesinde tanıtan bu metinlerden başka onu dünya genelinde değerlendiren makaleler de vardır. Melahat Özgü'nün "Alman Kaynaklarına Göre Nasreddin Hoca", Necati Zekeriya'nın "Yugoslavya'daki Türkçe Çocuk Dergilerinde ve Okul Betiklerinde Nasreddin Hoca'nın Fıkraları", Süleyman Arısoy'un "Evrenselleşen Nasreddin Hoca" ile "Nasreddin Hoca ve Dünyamız" makaleleri; İsmail Kaynak'ın Mariya Cukanoviç ile Lyubinko Raykoviç'ten çevirdiği "Yugoslavlar ve Nasreddin Hoca" adlı makalelerinde Hoca'nın evrenselliği üzerinde durulmuştur. Dergide yer alan Nasreddin Hoca konulu makalelerin yanında Hoca'nın fıkraları ile ilgili değerlendirmelerin bulunduğu metinlere de yer verilmiştir. Bu metinlerin geneline mizahi fıkra türüne ait incelemelerin oluşturduğu söylenebilir. *Ilgaz*'a göre millî bir değerimiz olan Nasreddin Hoca ders kitaplarında dahi okutulup öğretilmesi gereken bir şahıstır. Bu anlamda İsmail Karaahmetoğlu Nasreddin Hoca için bazı çalışmalar yapmıştır. Soruşturmalar yapmak, Ulusal Nasreddin Hoca Seminerleri'ne ve Akşehir'de yapılan Nasreddin Hoca Şenlikleri'ne katılmak, hocanın ülke çapındaki ve dünyadaki yerini belirlemek, keşfedilmemiş fıkralarını kaydetmek için derleme çalışmaları yapmak, yeni eserleri *Ilgaz*'da neşretmek bu çalışmalardan bazılarıdır. Karaahmetoğlu, Hoca'yı önemseme sebebini şöyle anlatmıştır: "Nasreddin Hoca konusunu yayınlamaya öncelik tanıyışımın

²³⁸ Gökşen, E. N. (1964). Piyes ve Hikâye-Roman Türleri, *Ilgaz*, S. 31, s. 12.

²³⁹ Gökşen, E. N. (1964). a.g.m., *Ilgaz*, S. 31, s. 12.

nedeni: yüzyıllardır gülmeye, güldürmeye, düşünmeye, düşündürmeye susamış halkımıza Hoca'nın hoşgörü çeşmesinden güldüşünler yağdırmaktır.”²⁴⁰

Dergide İsmail Karahmedoğlu dışında birçok yazar Nasreddin Hoca'yı önemseyerek yeni çalışmalar yapmıştır. Şükrü Kurgan'ın “Bir gün ‘Sottiseir de Nasr-Eddin Hodja: Nasreddin'in Ahmakça Sözleri (Bruxeeles 1878)’ adlı bir kitap gördüm. Bu beni acı acı düşündürdü, o anda Nasreddin'in ahmak olmadığını yazmayı boynuma borç bildim”²⁴¹ *Ilgaz*, bu yanlış anlaşılmalari ortadan kaldırma görevini üstlenerek 1960-1980 yılları arasında yayınlanan sayılarında Nasreddin Hoca'ya geniş ölçüde yer vermiştir. Şükrü Kurgan'a ait “Nasreddin Hoca Türk ulusunun İstiklal Marşı gibidir. Her söylenişte coşkusu artar”²⁴² sözü hocaya verilen değeri göstermesi bakımından önemlidir.

Aziz Nesin de Nasreddin Hoca'nın ölümünden önceki ve ölümünden sonraki devirle anılan bir şahıs olarak önemsenmesi gerektiğini vurgular. Onun görüşüne göre insanlar ölmeden önce yaptıkları şeyler vasıtasıyla ölümünden sonra yaşar. Fakat Nasreddin Hoca diğer önemli bütün insanların üzerindedir. Ondan başka hiçbir şahıs fıkralarıyla kendinden önceki dönemlerde yaşayan ünlü kişilerle kıyaslanarak ileriki kuşaklara aktarılmamıştır. Bu anlamda Nasreddin Hoca bir ilktir.²⁴³ Kurgan da “Türk halkının bir Nasreddin Hoca tipi yaratarak bunu 700 yıldır sevip yaşatması, Hoca'nın gerçek hayatından daha önemlidir. Bu noktadan hareketle diyeceğiz ki bugünkü hayatımızın bileşen ve yaşlı bütün sahnelerine uygulayabileceğimiz birer Nasreddin Hoca olayı mutlaka vardır ve bunu anlamı Hoca'nın somut olarak ‘Dünkü, bugünkü ve yarınki Türk Halkı’ haline geldiğidir”²⁴⁴ cümleleriyle Aziz Nesin'i desteklemektedir.

Derginin yazar/şairleri arasında Nasreddin Hoca'nın yaşayıp yaşamadığıyla ilgili bir görüş ayrılığı vardır. Yakup Kadri Karaosmanoğlu bu konuda “Nasreddin Hoca diye bir kişinin mevcut olduğu hakkında kati bir kanaatim yoktur. Nasreddin Hoca, daha ziyade halkın yarattığı bir tiptir. Ve halk, kendi düşüncelerini ona mal etmiştir. Bu itibarla Nasreddin Hoca bir parça Anadolu Türkü demektir. Avrupalılar da öyle telakki ederler. Görüş, düşünce tarzı Türk'ün kendisidir”²⁴⁵ diyerek Hoca'nın ulusal bilincin ürünü olduğunu ve bu bilincin Anadolu Türklerini temsil ettiğini savunmuştur.

İbrahim Olgun'un konuyla ilgili anlattığı “Baku'ya gelen Özbek ve Türkmen bilim adamlarına Nasreddin Hoca'nın nereden doğmuş ve yaşamış olduğunu sordum. Benim bu soruma şaşılar. Her yerde bir Nasreddin Hoca imajı olduğunu söylediler. Siz yoksa tek bir Nasreddin Hoca mı düşünüyorsunuz? Nasreddin Hoca'nın her yerde mezarı, her yerde yaşadığı yer var. Bunu böyle bilmelisiniz, dediler”²⁴⁶ şeklindeki anısı Hoca'nın evrensel değerine dikkat çekerek onun kim olduğu, yaşadığı veya yaşamadığı konusunda geniş bir bakış açısına sahip olmak gerektiğini işaret eder. Hayatımızda

²⁴⁰ Karaahmetoğlu, İ. (1997). *Anadolu Aydınlığı*, Ankara: Ümit Yayıncılık, s. 89.

²⁴¹ Karaahmetoğlu, İ. (1997). a.g.e. s. 99.

²⁴² Karaahmetoğlu, İ. (1997). a.g.e. s. 60.

²⁴³ Karaahmetoğlu, İ. (1996). *Nasreddin Hoca*, Ankara: Ümit Yayıncılık, s. 133-134.

²⁴⁴ Karaahmetoğlu, İ. (1997). a.g.e. s. 34.

²⁴⁵ Karaahmetoğlu, İ. (1996). a.g.e. s. 24.

²⁴⁶ Karaahmetoğlu, İ. (1997). a.g.e. s. 157.

evrensel bir değer olarak her konuda ve alanda kendine yer edinen Nasreddin Hoca'yı bir kalıba sığdırmak düşüncesi basit ve sınırlandırıcı görülerek reddedilmiştir. Bu yüzden *Ilgaz*'da genellikle Nasreddin Hoca'nın evrenselliği üzerinde durulmuştur.

Ilgaz'da Hoca için yapılan çalışmalardan biri de soruşturmalardır. Karaahmetoğlu, "İlk Nasreddin Hoca Özel Sayımız Ağustos 1963'te yayınlandı. İkinci, üçüncü, dördüncü, beşinci Nasreddin Hoca Özel sayıları da 1964-65-66-67 yıllarının ağustos aylarında yayınlandı. Bu sayıların özelliği: Temmuz ayı içinde Akşehir'de yapılan Nasreddin Hoca Şenliklerini yerinde izledikten sonra oradaki Nasreddin Hoca gösterilerini, düşün, sanat etkinliklerini, yapılan konuşmaları yerel gözlemlerimize dayanarak sunmak, Hoca adına biriken görüşleri, gözlemleri, eleştirileri, bilimsel araştırmaları sağ tutmak için yayınlamak..."²⁴⁷ açıklamalarıyla özel sayıları vurgulamıştır. Bu özel sayılarda Hoca için soruşturmalar açılmış, yazar/şairlere mektuplar halinde sorular gönderilerek yazılar toplanmıştır. Soruşturma soruları şunlardır:

"Nasreddin Hoca Soruşturması I

- 1) Nasreddin Hoca'nın Ulusal gülmecemizdeki yeri ve değeri nedir?
- 2) Aynı türde Uluslararası gülmecelerle bir karşılaştırma yapılırsa yeri ne olur?
- 3) Nasreddin Hoca'da, toplumcu bir yanın açık bir şekilde ağır basmasını nasıl yorumlarsınız?
- 4) Edebi türlerimiz içinde Nasreddin Hoca nasıl değerlendirilir?

Nasreddin Hoca Soruşturması II

- 1) Nasreddin Hoca betiksiz bir sanatçıdır. Buna karşın Türk halkının Nasreddin Hoca'yı yedi yüz yıldır dilden dile, kulaktan kulağa aktararak yaşatmasının gizleri nelerdir?
- 2) Sizce hangi fıkralar Nasreddin Hoca'nın hangileri değildir? Nasreddin Hoca fıkralarını, başka fıkralardan ayıran özellikler nelerdir?
- 3) Nasreddin Hoca Timur'la çağdaş değildir, neden Nasreddin Hoca ile Timur ilişkili fıkralar örülmüştür?
- 4) Nasreddin Hoca'nın uluslararası bir değer oluşunun nedenleri nelerdir?
- 5) Nasreddin Hoca, Yunus Emre gibi köklü değerlerimiz bugüne dek okul kitaplarımıza gereğince yerleştirilmemiştir. Nedenlerini açıklar mısınız?
- 6) Yayımlanmış fıkralarının dışında duyduğunuz ya da gördüğünüz Nasreddin Hoca fıkrası var mı? Anlatır mısınız?

Nasreddin Hoca Soruşturması III

'Bu yıl Nasreddin Hoca'nın şu yönleri ilgimizi çekti. Bizim yazın(edebiyat) tarihlerimiz genellikle Arapça, Farsça gibi yabancı kaynaklardan seçilmiş örneklerle dolu. Yerli halk yazınına çok az yer verilmiş, hele Nasreddin Hoca'dan hemen hemen hiç söz edilmemiştir. Oysa dünya yazın tarihlerinde en özgün Türk yazını örneği olarak

²⁴⁷ Karaahmetoğlu, İ. (1996). a.g.e. s. 76.

Nasreddin Hoca gösterilmiştir.²⁴⁸ Bu konularda yazar/şairlerin yazmış olduğu görüşler soruşturma cevapları olarak dergide neşredilmiştir.

Nasreddin Hoca Soruşturması IV

- 1) Nasreddin Hoca yaratılarının özgün bir yapısı vardır. Bu eşi bizde ve yer yüzünde bulunmayan Hoca'ya özgü bir yazın türüdür. Bu türe; Arapça karşılığı ile fıkra, letâyif diyemeyeceğimize göre Türkçe bir ad arıyoruz. Türk Dil Kurumu Terim Kolu Başkanlığı Nasreddin Hoca yaratılarına 'Güldüşün' adını koydu. Siz ne diyorsunuz önerdiğiniz başka adlar var mı?
- 2) a) Nasreddin Hoca yaratılarının düzgüsü(normu) nedir? Bu düzgü nite saptanabilir?
b) Betiksiz Hoca yedi yüz yıldır halk belleğinde yaşamaktadır. Halka dönük sanatçılar; Nasreddin Hoca'yı resme, yontuya(heykele), çizgiye(karikatüre), oyuna, yır'a(şiire), öyküye, romana, sinemaya yerleştirmekle Türk sanatına ne gibi özgün yenilikler getirmiş olurlar?
- 3) Nasreddin Hoca yaratıları dünya edebiyat tarihlerine yerleştiği halde bizim okul kitaplarımıza ve edebiyat tarihlerimize niçin yerleşememiştir?
- 4) Temmuz 1974. 12. Nasreddin Hoca sayımıza büyük Türk ozanı Fazıl Hüsni Dağlarca: Akşehir'de gelecek anma günlerinde Hoca'yı tanımak, tanıtmak amacı ile bir 'Nasreddin Hoca kurultayı' toplanmasını önermektedir.
a) Bu kurultayı Milli Eğitim Bakanlığı mı, Turizm Bakanlığı mı, Kültür Bakanlığı mı yoksa Nasreddin hoca Derneği mi kursun?
b) Bu kurultay nereden kurulsun? Gündemi ne olsun?"²⁴⁹

İlgaz'da yayınlanmış olan soruşturma sorularına Melâhat Özgü, Behçet Kemal Çağlar, Gündüz Akıncı, Yusuf Blaşkoviç, Şener Battal, Şahinkaya Dil, Ali Ulvi Elöve, Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Doğan Aksan, Ceyhun Atuf Kansu, Cevdet Köksal, Muzaffer Uyguner, Vehbi Cem Aşkun, Mehmet Kula, Fazıl Hüsni Dağlarca, Muzaffer Hacıhasnoğlu, Ömer Asım Aksoy, Rauf İnan, Süleyman Arısoy, Ahmet Tufan Şentürk, Suat Salih Asral, Talip apaydın, A. Dilaçar, Mahmut Makal, Emin Özdemir, Sami Nabi Özerdim, Murat Sinan, Beşir Göğüş, Şükrü Kurgan gibi birçok önemli isim cevap vermiştir. Verilen cevaplara istinaden Nasreddin Hoca konusunda farklı görüşler oluşmuştur. Bu görüşleri sırasıyla incelemekte fayda vardır.

Hoca ile ilgili araştırma ve incelemeler yapan Nasreddin Hoca Derneği'nin kurucularından Mehmet Kula, *İlgaz*'ın soruşturmasına cevap olarak "Nasreddin Hoca'yı bilimsel yöntemlerle araştıranları arıyoruz. Yazılı Türk edebiyatı içine sağlamca yerleştirip okul kitaplarına yerleştirmesini istiyoruz. Neden La Fontaine'in Fable'leri okul kitaplarımıza yerleşir de Nasreddin Hoca neden önemsenmez. Ve neden üniversitelerde halk edebiyatı kürsülerinde yerini bulmaz. (...) Nasreddin Hoca'mızı biz Avrupa'ya çok ucuz tanıtmışız. Salıvermişiz yeryüzünü kaplayan fıkralarını. Hocayı kimi bir soytarı, kimi bir şarlatan, kimileri de dünyanın büyük bir mizahçısı olarak

²⁴⁸ Karaahmetoğlu, İ. (1996). a. g.e. s. 79.

²⁴⁹ Karaahmetoğlu, İ. (1996). a.g.e. s. 11, 25, 79, 90.

tanımış. Ne Paris'te ne Londra'da ne New York'ta, Hoca için bir anma, anlatma günü yapılmaz. Türkiye'de de Akşehir'den başka hiçbir yerde Nasreddin Hoca anma günleri yapılmaz"²⁵⁰ demiştir. Bu düşünceler Nasreddin Hoca ile ilgili daha çok çalışma yapılması gerektiği gerçeğini ortaya koymuştur.

Samim Kocagöz, "Bilimcilerimizin, dilcilerimizin Nasreddin Hoca'yı (yaşamış, yaşayan) dil açısından da incelemeleri çok yerinde olur. Böylece geçen yüz yıllardaki Türkçe'nin konuşma dili de az çok bilinebilir"²⁵¹ diyerek bu araştırmaların dilciler ve bilimciler tarafından yapılması gerektiğini, bunun Türkçe'miz için de faydalı olacağını savunmuştur.

Okul kitaplarında Nasreddin Hoca'ya neden yer verilmez sorusuna cevap veren Zeki Benli, "Türk kültürünün körleşmemesi ve bir takım ideolojilerin etkisinde yozlaşmaması için kurulacak bir Kültür Bakanlığı bu sorunu çözümleyebilir"²⁵² demiştir. Hocayla ilgili sorunlarla ilgilenilmesi için Kültür Bakanlığı kurulmalıdır düşüncesinin daha ayrıntılı hali Fazıl Hüsni Dağlarca tarafından önerilmiştir. Ona göre okul kitapları gerçekçi bir amaçla yazılmıyordu.²⁵³ Dönem yönetiminin baskıcı tutumu sadece basına sansür olmakla kalmamış eğitim alanına da etki etmiştir. Eğitimde de siyasi iletiler içeren güdümlü okul kitapları basılmaktadır. Fazıl Hüsni Dağlarca, bu konuda çözüm olarak 4 ön emirden bahseder. Bunlar, Hoca için 25 kişiden oluşan bir anma komitesi toplamak, onun fıkralarını çizgiye dökmek için ödüllü karikatür sergisi açmak, fıkraları şiir gibi söylemek için ödüllü şiir sergisi açmak, Akşehir'de büyük bir 'Nasreddin Hoca Damı' (Yaşamına uymayacağını düşündüğü için saray kelimesini değil dam kelimesini kullanır.) yapmaktır. Ve bu damın içinde toplantı salonu, sergi alanları, Hoca için yazılan yerli yabancı eserler kitaplığı, okuma salonları hocanın resimlerinin olduğu bir alan, hocayla ilgili küçük şeylerin satıldığı bir alan oluşturmaktır."²⁵⁴ Dergide yayınlanan metinlerden anlaşılacağı üzere "Nasreddin Hoca Damı", "Nasreddin Hoca Kurultayı" oluşturma fikirleri *Ilgaz*'da neşredilen birer metin olmaktan öteye gidememiştir. *Ilgaz*'ın soruşturmalarındaki yazılar, Nasreddin Hoca Şenlikleri'ndeki konuşmalar ve dernek toplantılarındaki düşünceler olarak havada kalmıştır. Bu düşünceler havada kalmış olsa da İsmail Karaahmetoğlu, yapılan çalışma ve görüşmelerin faydalı olduğunu, onlar sayesinde aydınlar tarafından Hoca'nın sevgiyle kucaklandığını, yeni yapıtlar ve görüşler oluştuğunu²⁵⁵ söylemektedir.

Hocayla ilgili yapılan kapsamlı çalışmalardan bir diğeri de Nasreddin Hoca Şenlikleri'dir. "Şenlikler, aynı zamanda İkinci Uluslararası Karikatür Yarışması'nın yapıldığı bir sanat şenliğidir."²⁵⁶ Bu karikatür yarışmasının ödül töreni '6 Temmuz 1975

²⁵⁰ Karaahmetoğlu, İ. (1996). a.g.e. s. 33.

²⁵¹ Karaahmetoğlu, İ. (1996). a.g.e. s. 144.

²⁵² Karaahmetoğlu, İ. (1996). a.g.e. s. 67.

²⁵³ Karaahmetoğlu, İ. (1996). a.g.e. s. 35.

²⁵⁴ Karaahmetoğlu, İ. (1996). a.g.e. s. 80.

²⁵⁵ Karaahmetoğlu, İ. (1996). a.g.e. s. 77.

²⁵⁶ Karaahmetoğlu, İ. (1997). a.g.e. s. 81.

günü Akşehir Yazlık Saray Sineması'nda saat 21.30'da Belediye Başkanı Cevdet Köksal'ın konuşması²⁵⁷ eşliğinde yapılmıştır.

İsmail Karaahmetoğlu şenlikleri şöyle anlatmıştır: “Akşehir Belediyesi her yıl bir Nasreddin Hoca Şenliği düzenlemeyi 1959 yılında düşünmüş. 21 Haziran'da başlayıp üç gün süren şenlikler 1963 yılında 5-10 Temmuz günlerine yerleştirilmiş. Önce Akşehir Gölü'nü mayalamak, Nasreddin Hoca güldüşünlerini canlandırmak için her yıl bir Nasreddin Hoca simgesi yaratılmış. Eşeğiyle, heybesiyle, teşbihiyle, karısı ve çömezleriyle Hoca'nın somut varlığı diriltilmeye çalışılmış. Bu işe daha çok güldüşün gücüyle Hoca'yı yaşatabilenler seçilmiş. Akşehir'de Nasreddin Hoca Şenliklerine ilk seçilen kişi Lütfü Ökesli'dir. Ökesli'yi gören, tanıyan her kişi tam Nasreddin Hoca'yı bulmuşlar der.” Şenliklere davet edilen İsmail Karaahmetoğlu, bu etkinliklerde yapılan çalışmaların unutulmasını önlemek ve okurlara ulaştırılmasını sağlamak amacıyla *Ilgaz*'ın her temmuz sayısını Nasreddin Hoca Özel sayısı olarak yayınlamıştır.

“Eskişehir'de 22-24 Haziran 1979 günleri arasında: ‘Uluslararası Nasreddin Hoca Doğum Şenlikleri’, Akşehir'de 5-10 Temmuz 1979'da ‘Uluslararası Akşehir Nasreddin Hoca Şenlikleri’ düzenlenir. Hoca Akşehir'de, Eskişehir'de ‘Uluslararası Şenlik’ kavramlarıyla yorumlanır. Bu bireşimle çıkarıcı, dar bölgeci, yerelci tutumlara karşı çıkılır. Dar düşünceli, dar eğlenceli görüşler Hoca'nın evrensel boyutlarıyla çağdaştırılır”²⁵⁸ Bu cümlelerden şenliklerin asıl amacının Nasreddin Hoca'nın evrensel bir değer olduğunu vurgulamak olduğu çıkarılabilir. Bu etkinliklerde doğum şenliği olduğu gibi ölüm şenliği de yapılmaktadır. “Akşehir'de ölüm şenlikleriyle Hoca'nın sağlığında gittiği yol araştırılır. Eskişehir'de Hoca'nın doğum şenlikleri ile gülme, güldürme, düşünme, düşündürme olgusu beslenir. Hoca'nın ölüm-doğum şenlikleri evrensel bir olaydır.”²⁵⁹

Ilgaz Kültür Sanat ve Eğitim dergisi, Nasreddin Hoca konusunda sadece kendi bünyesinde yapılan çalışmalarla sınırlı kalmamış, güncel çalışmaları takip ederek bunları diri tutma ve insanlara yayma, duyurma görevini Hoca'ya karşı borç bilmiştir. Bu anlamda çeşitli çalışmalara imza atmışlardır. Fakat bu çaba Nasreddin Hoca'nın değerinin anlaşılması konusunda tek başına yeterli olamamıştır. Bugün hala ulusal bir değer olan Nasreddin Hoca için yeterli çaba ve önem ne eğitim kurumlarında ne de basın-yayın kuruluşlarında gösterilmemektedir. Ahmet Çuhacı, *Ilgaz*'ın yayınlandığı dönemlerde soruşturmalara verdiği cevaplardan birinde “Tam anlamıyla fıkraları bir araya getiren bir kitap da basılmış olmadığına göre: *Ilgaz*'ın dar olanaklarıyla bu işe girişmesi övünç duyulacak bir eylem. Ancak *Ilgaz* ne yapabilir? Bu da tartışılabilir” diyerek Hoca'ya verilen değer yerel bir dergi ile ne kadar ileri götürülebileceğini sorgulatır niteliktedir. Enver Naci Gökşen'in de resmi kuruluşların İsmail Karaahmetoğlu'nun elinden tutmadığını ifade ettiği ve sebep olarak da Kültür Bakanlığı

²⁵⁷ Karaahmetoğlu, İ. (1997). a.g.e. s. 86.

²⁵⁸ Karaahmetoğlu, İ. (1997). a.g.e. s. 88.

²⁵⁹ Karaahmetoğlu, İ. (1997). a.g.e. s. 89.

ile Milli Eğitim Bakanlığı'nı politikacının dümen suyuna gitmekle, tutuculuğu, gericiliği körüklemekle²⁶⁰ itham ettiği konuşması düşündürücüdür.

İlgaz'daki Nasreddin Hoca ve onunla ilgili yapılan çalışmaları özetledikten sonra dergideki fıkra, *İlgaz*'ın deyiimiyle “güldüşün” türüne geçebiliriz. Bu tür ile ilgili dergide bazı tartışmalar oluşmuştur.

Derginin 155. sayısının 20. sayfasında belirtildiğine göre Türkçe eserler ortaya koyan Nasreddin Hoca'nın yaratılarının Arapça kelimeler olan fıkra, letâyif ve nükte ile adlandırılması doğru değildir. Bunlar fıkra denilen diğer türlere de benzememektedir. Bu sebeple özgün bir tür olan bu yaratılara özgün ve Türkçe bir ad verilmesi gerektiği düşünülmüştür.²⁶¹ İsmail Karahmedoğlu bu dil sorununu TDK'ye danışarak uzmanlarla görüşmüştür. TDK Genel Yazmanı Ömer Asım Aksoy ve TDK Terim Kolu Başkanı Emin Özdemir ile birlikte bu özgün türe “güldüşün” adı verilmiştir. Nasreddin Hoca Soruşturması üzerinden yazar/şairlere bu adlandırmayla ilgili görüşleri sorulmuştur.

TDK Terim Kolu Başkanı Emin Özdemir dördüncü soruşturmada Hoca'nın fıkralarının İncili Çavuş ve Bektaşî fıkralarından ayrı olduğunu, bizim fıkra kelimesine çok fazla anlam yüklediğimizi fakat bu anlamların Hoca'ya ait fıkraları tam olarak karşılamadığını bu sebeple de gülmek ve düşünmek fiillerinin köklerini birleştirerek “güldüşün” kelimesini türettiğini söylemiştir.²⁶² Bu görüş T. Altan Önal, Muzaffer Uyguner, Nail Altan, Kamil Toygar, Mehmet Cem Yiğit, Murat Sinan, Beşir Göğüş, Nazif Somuncu, İ. Safa Güner, İrfan Ünver Nasrattınoğlu, İsmail Gençtürk, Ziya Koruç, Nimet Badal gibi isimlerce desteklenirken İsmail Hakkı Kaytanlı, Ümit Kaftancıoğlu, Ahmet Çuhacı ve Şükrü Kurgan gibi isimlerce eleştirilmiştir.

İsmail Hakkı Kaytanlı güldüşün kelimesini uygun görse de “Tutup tutmayacağını bilemeyiz, zamanla göreceğiz. Güldüşün yerine ‘gülücük’ kelimesi de kullanılabilir”²⁶³ demiştir.

Ümit Kaftancıoğlu, Nasreddin Hoca fıkraları için “uğuzlama” kelimesini önermiştir. Kaftancıoğlu, benim bölgemde güldürücü konuşanlara “uğuz” denir. Fıkralar için güldüşün uygun görünse de güldüren anlamındaki “Nasreddin Hoca Uğuzlamaları” daha yerindedir demiştir.²⁶⁴

Ahmet Çuhacı, Nasreddin Hoca'nın fıkralarının ana amacının ders vermek olduğu düşüncesiyle önce düşün sonra gül anlamında “düşüngül” olarak adlandırılmasının doğru olacağını²⁶⁵ savunmuştur.

Şükrü Kurgan ise Türk ulusunun tümü “Bir fıkra duydum, biraz hikâye anlatayım”²⁶⁶ demektedir. Bu durumda güldüşün *İlgaz* okuyucuları dışında kimsenin

²⁶⁰ Karaahmetoğlu, İ. (1997). a.g.e. s. 161.

²⁶¹ Karaahmetoğlu, İ. (1974). Nasreddin Hoca Güldüşün Şenlikleri, *İlgaz*, S. 155, s. 20.

²⁶² Karaahmetoğlu, İ. (1996). a.g.e. s. 93-95.

²⁶³ Karaahmetoğlu, İ. (1996). a.g.e. s. 116.

²⁶⁴ Karaahmetoğlu, İ. (1996). a.g.e. s. 99.

²⁶⁵ Karaahmetoğlu, İ. (1996). a.g.e. s. 121.

²⁶⁶ Karaahmetoğlu, İ. (1997). a.g.e. s. 103.

bilmediği bir çeşit aydın argosu sözcüğü olarak kalacaktır. Bu sözcükte iki çeşit zaman algısı da vardır. Gülüp mü düşüneceğiz, düşünüp mü güleceğiz tartışması oluşmaktadır. Henüz milletlerarası nitelik kazanmamış dillerde türetilmiş kelimelerin başarısını belirlemede son çare kelimeyi milletlerarası nitelikteki başka bir dile çevirmektir. Biz bu sözcüğü Fransızca'ya çevirip açıklamasını yapsak aklımızdan şüphe ederler²⁶⁷ demektedir. Kurgan'ın “güldüşün” ile ilgili verdiği bu cevaba İsmail Karaahmetoğlu'ndan cevap gelmiştir. Karaahmetoğlu, Nasreddin Hoca ismini kullanmadan sadece fıkra diyerek güldürüp düşündüren türü anlatamazsınız. Fakat sadece “güldüşün” derseniz, başka bir kelimeye ihtiyaç duymadan Nasreddin Hocayı anlatabilirsiniz. Bu terimde zaman sıralaması yoktur. İkisi beraber belirtilmektedir. Her dil yaratma gücünü kendi ulusal varlığından alır. Delikanlının Fransızca karşılığı deli ve kanlı sözcüklerinin Fransızcası ile karşılaşır mı? Elbette gülünç olur. Adamakıllı, baldırıçplak kelimeleri için de aynı şey geçerlidir²⁶⁸ diyerek “güldüşün” adlandırmasındaki savunmasını yapmıştır.

Nasreddin Hoca'nın kültürümüzde ayrı bir yerinin olduğunu düşünen Karaahmetoğlu ve arkadaşları, onun yaratılarının da farklı olduğunu öne sürerek adlandırmada farklılığa gitmek gerektiğini savunmuşlardır. Fakat bu konuda ortak bir karara varılamamıştır ve bu adlandırma Şükrü Kurgan'ın dediği üzere tutmamıştır. İnsanlar bugün birbirlerine “fıkra” anlatmayı sürdürmekte fakat günümüzde “güldüşün” kelimesi kullanılmamaktadır.

Ilgaz'da birbirinin devamı olarak neşredilen 34 fıkra metni bulunmaktadır. Bu metinlerin 9 tanesi Sami Nabi Özerdim'e ait “Seçilmiş Bektaşî Fıkraları” adlı fıkralardır. İsmail Karaahmetoğlu'nun derginin 140. sayısının 16. sayfasında verdiği bilgiye göre “Seçilmiş Bektaşî Fıkraları” adlı metinler Özerdim'in yeni yazı dizisidir. Özerdim, Karaahmetoğlu'na “Bektaşî deyip geçmeyin. Halkın softaya, yobazlığa, bağınazlığa karşı yarattığı mizah şaheserleridir bu fıkralar... Bizim için önemi büyüktür. Toplanacak, süzülecek, yorumlanacak. İsmail Karaahmetoğlu'nun Nasreddin Hoca'dan sonra Bektaşîye yer açmasını bekleriz”²⁶⁹ demiştir. Bunun üzerine dergide bu yazı dizisi neşredilmiştir.

Hüseyin Yurdusev, İrfan Ünver, Murat Sinan, Salim Savcı, İsmail Karaahmetoğlu/Ömerlili, Ceyhan Atıf Kansu, Erhan Tıgılı, İbrahim İspir, İsmail Karaahmetoğlu, Hüseyin Güney, Abdullah Rıza Ergüven, Mehmet Aydın ve Oğuz kazım Atok tarafından dergiye gönderilen seçilmiş Nasreddin Hoca fıkraları *Ilgaz*'da yayınlanmıştır. Karaahmetoğlu, dergide neşredilen fıkraları 1996'da basılan “Nasreddin Hoca” adlı eserinde “Derleme Örnekleri” ve “Nasreddin Hoca'nın Eşekleri” başlıklarıyla yeniden yayınlamıştır.

Fıkra türündeki çalışmalar sadece adlandırma yapılması ya da örnek metinlerin sunulması olarak kalmamış, akademik çalışmalar da dergide yerini almıştır. Bunlar

²⁶⁷ Karaahmetoğlu, İ. (1997). a.g.e. s. 103-104.

²⁶⁸ Karaahmetoğlu, İ. (1997). a.g.e. s. 107-108.

²⁶⁹ Karaahmetoğlu, İ. (1973). Seçilmiş Bektaşî Fıkraları, *Ilgaz*, S. 140, s. 16.

Şükrü Kurgan'a ait "Nasreddin Hoca: V-VI Çin'de Nasreddin Hoca", Lyubinko Raykoviç'e ait "Hiçbir Nasreddin Hoca Koleksiyonunda Yayınlanmamış Olan Ohri Gölü Civarında Makedonya'da Derlenmiş Nasreddin Hoca Fıkraları" olarak sıralanabilir. Bu fıkraların isimleri "Nasreddin Hoca ile Çirkin Karısı", "Hoca ile Çingene", "Hoca ile Çarın Kızı", "Hoca'nın Hediye Olarak Götürdüğü Karpuz", "Hoca ile Terzi"dir.²⁷⁰

Atatürk'e çok değer veren *Ilgaz* dergisi, gerek özel sayılarda gerekse diğer sayılarda onunla ilgili çalışmaları neşretmekten geri kalmamıştır. 146. sayıda yayınlanan Mehmet Salihoglu, Emin Arat, Bekir Sıtkı Baykal, Anıl Çeçen, Beşir Göğüş, M. Rauf İnan, Ceyhun Atuf Kansu, Sami N. Özerdim, Bahri Savcı, Taner Timur, Fehmi Yavuz gibi isimlerin bir araya gelerek yazdığı "Atatürkçülük ve Atatürk İlkeleri" adlı makale bunlardan bir tanesidir. Makalede Atatürkçülük ve Atatürk ilkeleri genel olarak açıklandıktan sonra konu felsefe, toplum, ekonomi ve siyasi alanlar üzerinden değerlendirilmiştir. Bu bağlamda "Atatürk ilkeleri amaçlara ulaşma yolunda bir bütündür. Tek tek ele alınıp yorumlanamaz ve uygulanamaz. Atatürk devrimi ve Atatürkçülük belirli siyasal yönlerden değil, Türkiye ve dünya gerçekleri açısından bir bütün olarak değerlendirilmelidir."²⁷¹ Dergide Atatürkçü çizgiye eğilim gösteren yazarların hemen hepsi Türk gençliğinin Atatürk ilke ve inkılaplarını uygulayıcı, geliştirici düşünce yapısına sahip olmaları gerektiğini vurgulamışlardır. Adil Gülvahaboğlu'nun yazdığı "Kemalizm Dersleri" adlı makalede de Atatürkçü olmak fikrinin onun ilkelerini bilmekle değil "akla dayanan özgür düşünce ve bilimsel yöntem"²⁷² ışığında yapılabileceği söylenmiştir.

Ilgaz'ın ilk sayılarda kendine görev edindiği bir konu vardır: *Ilgaz* yöresini okura tanıtmak, iyi/kötü yönlerini ortaya koymak ve yörenin gelişmesine katkı sağlamak. Bu sebeple M. Ali Küsmez'e ait "Yukarı Devrez Vadisinde Ekonomik ve Sosyal Hayat; Refik Karamustafalıoğlu'na ait "*Ilgaz* Yöresini Tanıtıyoruz: *Ilgaz* Çevresinde Andemik Goitre" adlı makaleler neşredilmiştir. Derginin kendi yöresinde ses getirmeye çalışarak dikkat çekmek istediği bir sağlık problemi vardır: Goitre. Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın da "Boğazlak"²⁷³ adlı şiirini yazdığı bu hastalık, yöredeki gençlerin ölümüne neden olmaktadır. Bu sebeple dergide bazı doktorlarla röportajlar yapılarak okurlar bilinçlendirilmeye çalışılmıştır. 32. Sayıda yayınlanan "Goitre Konusunda Serdar Yörükoğlu ile Konuşma" buna örnek verilebilir.

Ilgaz'da dil ve eğitim alanında da pek çok makale neşredilmiştir. Hüseyin Kılıç'a ait "Divanı Lügat-it Türk'teki Fiilden Fiil Yapan Ekler", "Örnek Sözcüğü Ermenice midir" ve Muzaffer Uyguner'e ait "Sait Faik'in Öykülerinde Yabancı Sözcükler" adlı metinler bu makalelere birkaç örnektir. Dergide Türkçe dışında

²⁷⁰ Raykoviç, L. (1964). Hiçbir N. H. Koleksiyonunda Yayınlanmamış Olan Ohri Gölü Civarında Makedonya'da Derlenmiş Nasreddin Hoca Fıkraları, *Ilgaz*, S. 35 s. 8-9.

²⁷¹ Salihoglu, M. vd. (1973). Atatürkçülük ve Atatürk İlkeleri, *Ilgaz*, S. 146, s. 17.

²⁷² Gülvahaboğlu, A. (1972). Kemalizm Dersleri, *Ilgaz*, S. 126, s. 9.

²⁷³ Bu şiir *Ilgaz*'ın 25, 39 ve 204. sayılarında olmak üzere 3 kez yayınlanmıştır. Karaahmetoğlu, bu şiirle ilgili eleştirilerini 64. sayıda yazdığı "Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın Boğazlak Şiiri" adlı yazısında dile getirmiştir. Aynı zamanda 2008'de basılan "Çağdaş Öğretimiz Kemalizm" adlı eserinde bu şiire yer vermiştir.

İngilizce için yapılmış bir çalışma da mevcuttur: Ersan Sözer, “İngiliz Dilinin Kaynakları”. *Ilgaz* eğitim, kültür gibi farklı alanlarda evrensel bir bakış açısına sahiptir. Şükrü Kurgan’ın “Kıbrıs Anlaşmazlığında Yunan Eğitim Politikasının Rolü” adlı makalesi dergide sadece milli değerlerimize yönelik bir eğilim olmadığını gösterir.

Ilgaz, dil konusunda Öz Türkçeciliği savunmaktadır. Metin Özyiğit, “Dil Çabamız” adlı eleştirisinde yazı dili, konuşma dili ve bilim dili arasındaki farkın azaltılması gerektiğini söylemiştir. TDK diye bir kurum olduğunu, üyelerinin masal kahramanı gibi ismi olan cismi olmayan kişiler olduğunu vurgulamıştır. Burada tek çıkar yol milletçe dil meselesine sahip çıkmaktır. Bu yüzden Özyiğit, ozan ve yazarlarımız arasında Öz Türkçe’cilik fikri yayılmıştır, onların bu tutumu insana umut veriyor²⁷⁴ diyerek dilde Öz Türkçeciliği desteklediğini ifade etmiştir. Bu görüş yayınlanan makalelerle de desteklenmiştir. Murat Özmen, “Dil Sevgisi Üstüne” adlı makalesinde Tanzimat döneminde başlayan dilde sadeleşme çabalarının Servet-i Fünun ve Fecr-i Ati dönemlerinde durduğunu Milli edebiyat döneminde tekrar alevlendiğini söylemiştir. Bu bağlamda Ömer Seyfettin ve Ziya Gökalp ile görüşlerin değiştiğini, Osmanlıcılık fikrinin artık işe yaramadığını, II. Meşrutiyet sonrasında Türkçülük akımının değer kazandığını dile getirmiştir. Türk Derneği, Türk Yurdu, Türk Ocağı gibi ulusal dernekler ve *Genç Kalemler* gibi dergiler bu akıma hizmet etmektedir. Türkçe’nin sadeleşmesinde Nurullah Ataç, Yakup K. Karaosmanoğlu, Falih Rıfkı Atay, Reşat Nuri Güntekin, Peyami Safa gibi isimlerin etkisi büyüktür. Devlet adamlarının da desteğiyle dilimiz sadeleşmeye başlamıştır. Bu Türk olarak hepimizin görevidir. Bu yüzden dilimizde sadece Arapça, Farsça gibi dillerin etkilerini kaldırmaya çalışmak yeterli değildir. Bilimsel esaslara uygun olarak Türkçe’deki Batı etkisi de azaltılmaya çalışılmalıdır.²⁷⁵

Turgut Çelik, Öz Türkçeci anlayışla türetilen kelimelere gelen tepkiler üzerine açıklayıcı bir makale yazmıştır. Buna göre, “Yeni Sözcükler Üzerine” adlı makalede türetilen kelimelerden bahsedilmektedir. Çelik’e göre Öz Türkçe akımı dilimize yeni kelimelerin kazandırılmasını sağlamıştır. Bu sebeple derleme, tarama, türetme, birleştirme aşamalarından sonra üretilen kelimelere “uydurma” kelimeler denmesi onların değerini düşürmez. Birileri kelimelere karşı çıksa da yeni kelimeler türetilmeye devam edilecektir. Bu kelimelerin tutup tutmayacağı konusunda kesin ve net bir yargı bulunmamaktadır.²⁷⁶ Çelik, derginin 110. sayısında yazdığı “Dil Devrimi” adlı makalesinde de Atatürk devrimleri neticesinde çağdaş uygarlık seviyesine ulaşmak isteyen bir toplumun dil devrimine yönelmesi gerektiğini söylemiştir. Bu da ancak Türkçe düşünmek ve yazmakla mümkün olacaktır. Bu yüzden Öz Türkçeci anlayış desteklenmelidir. Çağdaşlaşma için Türkçe’nin diğer dillerin etkisinden bağımsız bir dil olması gerekmektedir. Bağımsız bir dil için Öz Türkçeci anlayışla hareket edenler halk ağızlarından derleme, eski eserlerden tarama çalışmaları yaparak sayısız Öz Türkçe sözcük tespit etmişlerdir: asalak, çaba, güney, kuzey, ürün, yitirmek, başkan, il, konuk, oran, ülkü... Yabancı kelimeler için tarama ve derleme çalışmaları yetersiz kalınca yeni

²⁷⁴ Özyiğit, M. (1962). Dil Çabamız, *Ilgaz*, S. 7, s. 8.

²⁷⁵ Özmen, M. (1969). Dil Sevgisi Üstüne, *Ilgaz*, S. 99, s. 16-17.

²⁷⁶ Çelik, T. (1970). Yeni Sözcükler Üzerine, *Ilgaz*, S. 109, s. 12-13.

kelimeler türetilmiştir: akım, anlam, basın, yayın, durum, devrim, üretim, tüketim, görev, gözlem, seçmen, tarım, yakıt²⁷⁷ gibi. Çelik'in farklı sayılarda neşredilen "Dil Devrimi", "Dil Devrimi'nin Doğrultusu" adlı makaleleri de aynı görüşleri desteklemektedir.

Ahmet Köklügiller de "Dil ve Ulusçuluk" adlı makalesinde ulusçuluk fikrinin bizde dil meselesiyle başladığını belirtmiştir. Ulusal dile ulaşma amacı I. Dünya Savaşı nedeniyle ertelenmiş, Kurtuluş Savaşı döneminde Atatürk sayesinde çözüme kavuşmuştur. İhtiyacımız olan dil devrimi gerçekleşmiş edebiyat dilimizde de Öz Türkçecilik anlayışı benimsenmiştir. Harf İnkılabı bu yolda atılan adımlardan biridir. Önemli olan diğer bir adım da Güneş-Dil Teorisi'dir. Bu teorideki amaç yeni ve ulusal dile ulaşmak, dilimizi yabancı dil etkilerinde kurtarmaktır.²⁷⁸ *Ilgaz*'da dil alanında konular Öz Türkçecilik çevresinde ele alınsa da dil bilim, dil bilim tarihi, eski Türkçe, eski Türkçe'de ekler, Divanı Lügat-it Türk'teki Fiilden Fiil Yapan Ekler, Türkçe'nin yapısı gibi dil meselesini farklı açılardan değerlendiren konularda da çalışmalar yapılmıştır.

Baha Galip Tunalıgil'e ait, "Sözlü İfade ve Geliştirilmesinde Öğretmenin Görevleri", "Türk Basınının Üniteleri"; Mümtaz Soysal'a ait "Köy Enstitüleri ve Türkiye'nin Sosyal Yapısı"; Süleyman Arısoy'a ait "Ekonomik, Sosyal, Siyasi ve Kültürel Alanlarda Liberasosyal ve Psikopata Sosyal Toplamlar", "Tiyatroda Işık-Renk ve Aktör"; Murat Özmen'e ait "Türklerde Ad Verme Göreneği ve Türk Adları", "Din adamları ve Sanatçılar", "Yunus Emre'nin Kültürü ve Peygamberler Hakkındaki Görüşleri"; Şükrü Kurgan'a ait "Fikret'in Şiirlerinde Toplum Gençlik ve Din Problemleri" adlı metinler makale türündeki konu çeşitliliğini örnekler. *Ilgaz* dergisi yayınlandığı süre boyunca hiçbir zaman tek noktaya odaklanan, tek bir görüşü savunan bir dergi olmamıştır. Kendi görüşleri bünyesinde diğer yazar/şairlerle görüşmeler yapmış, onlara ait farklı görüşlerdeki metinleri de okura sunmuştur. Bu bağlamda *Ilgaz*'ın Atatürkçülük ve kültürel mirasa sahip çıkma konusundaki kararlılığı okura yol gösterme noktasında da tamdır. Eğitim, kültür, dil, siyaset, toplum ve sanat alanında yayınlanan pek çok makale okura düşünme fırsatı verme amaçlıdır. Dergide politik ya da siyasi anlamda kutuplaşmanın olduğunu söylemek güçtür. Bu nedenle yapılan araştırmalar ve neşredilen makaleler sorun tespiti ve bunları okura sunma gayretindedir.

3.4.9. MEKTUP

Ilgaz'da 24 mektup neşredilmiştir. Bahsi geçen mektupları içeriklerine göre çeviri mektuplar, *Ilgaz*'a gelen mektuplar, *Ilgaz*'dan okura ve makamlara/kişilere yazılan mektuplar, Ceyhun Atuf Kansu ile ilgili mektuplar olarak dörde ayırmak mümkündür.

Rukiye Gül Özkaptan'ın Montesquieu'ye ait "İran Mektupları"ndan 40. ve 76. mektupların çevirmiştir. Montesquieu'nun oluşturduğu karakter Usbek, dostu İbben'e 1713'te yazmış olduğu mektupta insanların ölümlerinin ardından tutulan yas ve cenaze

²⁷⁷ Çelik, T. (1970). Dil Devrimi, *Ilgaz*, S. 110, s. 12-13.

²⁷⁸ Köklügiller, A. (1971). Dil ve Ulusçuluk, *Ilgaz*, S. 113, s. 14, 17.

törenlerinden bahsetmiştir. Ona göre bu insanların yaptıkları saçmalaktır. İnsanlar kördür ve ne zaman üzüleceklerini ne zaman sevineceklerini kestiremezler. 76. mektup ise 1715 tarihlidir. Bu metinde toplum içinde intihar ettikten sonra dahi yargılanan insanın durumu tartışılmıştır. Din ve inanç sistemlerinin sorgulandığı bu metinde birey ve tanrı ilişkisi üzerinde durulmuştur. İbben, Usbek'e intihar karşısında toplumun, inanç sisteminin verdiği cezaların fazla olduğunu söylemektedir. Ona göre bu geniş evrende bir insanı kafasının eksik olması tanrı için fark edilir bir şey değildir. İnsanlar nedense buna inanmak istemezler. Bu metinlerde genel olarak dini kural/ritüellerin, inançların sorgulandığı, okurun düşünmeye sevk edildiği açıktır. Mektup 1966 Mayıs tarihinde neşredilmiştir.

İlgaz'da Ceyhun Atuf Kansu ile ilgili yayınlanmış olan mektuplar O'nu anmak, ölümünden sonra da anılarla yaşatmak amaçlıdır. Karaahmetoğlu'nun aktardığına göre Kansu, "*İlgaz* dergisini hep bir halk okulu, bir köy okulu gibi gördüm ben. Onun yapraklarında soluk almak istemem de bu niteliğinden doğuyor"²⁷⁹ demiştir. Kendisi de derginin ilk sayılarında yayınlanan "*İlgaz*'a Yazmak" adlı yazısında neden *İlgaz*'da yazdığını şöyle anlatıyor: "Anadolu'da bir dergiye yazarken ilk önce şunu düşünürüm. O çevre üzerinde bir anım, bir bilgim var mı? Büyük illerde yayınlanan dergi ve gazetelerde genel yazılar yazıyoruz. Ama bir Anadolu dergisi için bu genel yazılardan çok, çevreyi eğitecek, çevre yolu ile genç kuşakları temel yurt sorunlarına bağlayacak yazılar yazmalı. (...) Gönlümde ve kafamda *İlgaz* dolaylarıyla ilgili epey gereç var. Ulusal kurtuluş savaşı, devrim, Anadolu'nun köklerine inen şiir ve başka şeyler. (...) *İlgaz* kasabasını görmediysem de bütün Anadolu kasabaları gibi, onun bir avuç aydın havasını kokluyorum."²⁸⁰ Derginin yayınlandığı süre içerisinde "Sakarya Meydan Savaşı", "Söylevi Okurken" gibi başlıklarla yazı dizileri yayınlanmıştır. Karaahmetoğlu, Kansu'nun ölümünün ardından bu yazı dizileri hakkında bir eleştiri metni yazmıştır. Yazıda genellikle "Söylevi Okurken" yazı dizisi üzerinde durulmuştur. Karaahmetoğlu dizinin önemini şu cümlelerle anlatmıştır: "*İlgaz*'a Yazmak adlı yazı dizisi ile dergimize yazmaya başladı. Atatürk'ün geçtiği, Ulusal kurtuluş savaşı mermilerinin taşındığı bu yolları tam yirmi iki ay işledi. *İlgaz* dergisinin çam özüne uzun uzun yazı dizileri ile girdi. Örneğin: 'Özgürlüğün Kaynakları', Bir Halk Romanı Denemesi', 'Sakarya Meydan Savaşı', 'Halk Defteri!', 'Halk Yönetim Alfabetesi', 'Ulusal Eğitimini Halkçı Kaynakları', 'Söylevi Okurken' yazı dizileri on üç yıl bir bütünlük içinde geliştirdi. 'Söylevi Okurken' yazı dizisi ölümünden dört yıl önce başladı. Ömrünün son gününe dek bu konuyu işledi. Biz de baştan sona Atatürk'ü işleyen bu dizileri kitaplaştırmadık."²⁸¹ *İlgaz* dergisinin yoksul sayfalarında unutuldu."²⁸² Görüldüğü üzere Kansu, *İlgaz*'ın Atatürkçü düşünce yapısına uygun metinler yazmıştır. Aynı zamanda *İlgaz*'ın kıymetini bilme ve buradan hareketle, Söylev'den yola çıkarak Atatürkçü düşünceye bağlı gençler yetiştirme, halkı aydınlatma görevi hem *İlgaz* için hem de

²⁷⁹ Karaahmetoğlu, İ. (1979). Ceyhun Atuf Kansu'dan Mektuplar, *İlgaz*, S. 21, s. 5

²⁸⁰ Kansu, C. A. (1965). *İlgaz*'a Yazmak, *İlgaz*, S. 40, s. 4.

²⁸¹ Bilgi Yayınevi, Söylevi Okurken yazı dizisini 1996'da kitaplaştırmıştır. Yazarın dizi halinde basılan Atatürk ve halk konulu yazıları da kitaplaştırılarak Atatürkçü Olmak, Halk Albümü, Halk Önderi Atatürk, Atatürk ve Kurtuluş Savaşı gibi isimlerle basılmıştır.

²⁸² Karaahmetoğlu, İ. (1981). Ceyhun Atuf Kansu'nun Söylevi Okurken Yazı Dizisi, *İlgaz*, S. 232-233, s. 2.

Kansu için ortak noktadır. Bu bağlamda dergideki önemi yadsınamaz. Bu sebeple hiç gelmediği *Ilgaz*'a mektuplar sayesinde yazılar göndererek varlığını hissettirmiştir. Karaahmetoğlu da bir vefa borcu olarak ölümünün ardından bu mektupları okura sunmuştur.

İsmail Karaahmetoğlu, dergide yazdığı mektupların çoğunda bakanlıklara ve okurlara seslenmiştir. Bakanlıklara yazdığı mektuplar çağrı niteliklidir. Kurumların eğitim alanında/sağlık alanında yapması gereken fakat el sürmediği konular tespit edilerek bunlar için yapılması gerekenler üzerine düşünülmüştür. Milli Eğitim Bakanlığı'ndan beklenen şey Cumhuriyet'in ilk yıllarında Atatürk ve Mustafa Necati'nin başlattığı eğitim seferberliğinin devam ettirilmesidir. Karaahmetoğlu'na göre dönem bakanlığı herhangi bir öğretmenin "Hangi yenilikleri yaptınız? Hangi talimi değerlendirdiniz? Beş yıl sınıfta kalan öğrenci için ne düşündünüz? Kız öğrencileri okula göndermeyenler için hangi yapıcı tedbirleri aldınız? Öğretmen okullarında aldığım derslerin verimini ölçtünüz mü? Olumsuz veli-öğretmen iletişimi/eğitimi ciddiye almayanlar için neler düşündünüz? Tek bir kişi tarafından değerlendirilmenin mesleğimi incitici olduğunu düşündünüz mü?"²⁸³ gibi sorularının sadece çok azına cevap verebilir. Bakanlık eğitim alanında bu sorunlara eğilmelidir. Okura sunulan mektuplar ise derginin gelişim süreci, amaçları, hedefleri, yayınlacağı diziler, okurdan beklentileri gibi pek çok konuyu içinde barındıran metinlerdir.

Ilgaz'daki -okurdan gelen- mektupların bazılarını edebi nitelikli metinler diyebiliriz. Özerdim'e ait "Zaman Makinasıyla Yolculuk" adlı mektup Nasreddin Hoca'ya yazılmış kurmaca bir metindir. Sami Nabi Özerdim mektubunda Nasreddin Hoca'ya şöyle sesleniyor: "Azizim Nasreddin Hoca, bizim övüncümüzsün ama biz seni hepten unutmuşuz. İnsanları öylesine iğnelemişsin ki batmamış, acıtmamış, sadece biraz kaşındırmış. Doğrusu büyük yetenek! Gel de şimdi gör bizleri! Politikacılar için okul açılmalı, bir de Nasreddin Hoca yorumu dersi koymalı. Televizyon diyoruz, bir aygıt var. Buradan senin sesini duyuracağımıza politikacıların birbirine atıp tutmasını yayıyoruz. Hele bugünün çocukları seni hiç mi hiç tanımıyorlar. Duvar yazan diye bir tür türedi. Zaman makinesine binip çağımıza gelsen şaşar kalırım. Kim bilir ne söyledin duvarlardan haber yollayanlara! Hele, bu duvar yazılarının içeriği uğruna birbirlerini öldürenlere kim bilir neler yakıştırdın? Sana gereksinmemiz var sevgili Hoca! Bu karmaşık dünyayı belki sen adam edebilirsin. Hiç değilse güldüşün yolu ile öğüt verirsin şaşkın insanlara!"²⁸⁴ Bu mektupta dönem gençleri ve politikacıları sağ-sol gruplaşmaları ve anlaşmazlıkları açısından eleştirilmiştir. 1979'da neşredilen bu metin, 1980 darbesine giden süreçte gençlerin gruplaşmaları ve fikir ayrılıkları sebebiyle birbirlerini öldürmelerine tepki olarak yazılmıştır. Çözümün dönem politikacılarından gelmemesi, Nasreddin Hoca'nın güldüşünlerinden medet umulması moral ve motivasyon eksikliğini, aynı zamanda da yönetim alanındaki eksiklikleri işaret etmektedir.

²⁸³ Karaahmetoğlu, İ. (1962). Milli Eğitim Bakanına Açık Mektup, *Ilgaz*, S. 4, s. 2.

²⁸⁴ Özerdim, S. N. (1979). Zaman Makinasıyla Yolculuk, *Ilgaz*, S. 214, s. 1.

Yaşar Kaynar, “Mektup” adlı metinde “Şehirlerde yaşayan Türk aydınlar sunuyorum bu yazımı”²⁸⁵ notunu paylaşmıştır. Bu metin de kurmaca metinler arasındadır. “Burada otobüs yok. Tren yok. Olmasın... İstemiyorum. Burada çatlamış tarlalar, mantarlaşmış meşeler, aşılmaz kayalıklar, geçilmez çaylar var. (...) Burada çok şey var. (...) Ama buranın bir şeyi eksik. Kitabı yok, gazetesi yok, dergisi, okuması yok buranın. Kitap gönder kardeşim kitap. Burası kitaba ekmek, su kadar muhtaç.”²⁸⁶

Muhtar Kut’un “Yılan Hikâyesi” adlı mektubu ise öğretmenlik mesleğine değer verilmediğinden yakınan eleştirel bir mektuptur. Mektupta öğretmenlerin aldığı maaşın azlığından, meslekten ayrılanlardan, meslekten ayrılamamakla birlikte geçinemediği için ikinci bir iş yapan öğretmenlerden söz edilmektedir.²⁸⁷ *İlgaz*’da yayımlanan mektupların tam listesi aşağıdaki tabloda verilmiştir.

ÇEVİRİ MEKTUPLAR	Çev.: Rukiye Gül Özkaptan, (Montesquieu) İran Mektupları, S. 56 s. 17.
CEYHUN ATUF KANSU İLE İLGİLİ MEKTUPLAR	Talip Apaydın, Kansu’ya Mektup, S. 222-223, s. 11. İsmail Karaahmetoğlu, Son Mektubuna Yanıt, S. 199, s. 17-20. İsmail Karaahmetoğlu, Ceyhun Atuf Kansu’dan Mektuplar, S. 21, s. 5-20. Emin Özdemir, Kansu’ya Mektup, S. 222-223, s. 8-10.
İLGAZ’DAN OKURA, MAKAMLARA/KİŞİLERE YAZILAN MEKTUPLAR	Ali Yıldız, Sağlık Bakanı Sayın Azizoglu’na Dertname, S. 17, s. 17. <i>İlgaz</i> , Okura Mektup, S. 125, s. 4. <i>İlgaz</i> , Okura Mektup, S. 129, s. 5. <i>İlgaz</i> , Almanya’ya Mektup, S. 85, s. 2. İsmail Karaahmetoğlu, Milli Eğitim Bakanına Açık Mektup, S. 4, s. 1-2. İsmail Karaahmetoğlu, Öğrenci Velilerine Açık Mektup, S. 29, s. 3-4. İsmail Karaahmetoğlu, Sayın Milli Eğitim Bakanı Mustafa Üstündağ’a, S. 149, s. 2. İsmail Karaahmetoğlu, Sevgili Okurlarıma, S. 136, s. 2. Şevket Yücel, Rauf Mutluay’a Mektup, S. 113, s. 16-17.
İLGAZ’A GELEN MEKTUPLAR	Bekir Koçak Doğankentli, Ak Kentten Mektup Var, S. 52, s. 18. Fehmi Özgök, Hollanda Mektubu, S. 196, s. 22. <i>İlgaz</i> , Fikret’in Büyükbabasının Köyünden Mektup, S. 177, s. 12. Mehmet Salihoğlu, İ. Karaahmetoğlu’na, S. 74, s. 10. Mehmet Yılmaz, Sayın Öğretmenim, S. 2, s. 17. Muhtar Kut, Yılan Hikâyesi, S. 17, s. 19-20.

²⁸⁵ Kaynar, Y. (1962). Mektup, *İlgaz*, S. 4, s. 5.

²⁸⁶ Kaynar, Y. (1962). a.g.m., *İlgaz*, S. 4, s. 5.

²⁸⁷ Kut, M. (1963). Yılan Hikâyesi, *İlgaz*, S. 17, s. 19-20.

	Sami Nabi Özerdim Zaman Makinasıyla Mektup, S. 214, s. 2. Sami Nabi Özerdim, Atatürkçü'nün Mektubu, S. 206, s. 7. Sati Erişen, Sevgili <i>İlgaz</i>, S. 229, s. 13. Yaşar Kaynar, Mektup, S. 4, s. 5.
--	---

Tablo 17. *İlgaz* dergisinde Neşredilen Mektuplar

3.4.10. RÖPORTAJ

Röportaj, *İlgaz*'ın üzerine yoğunlaştığı bir türdür. Derginin basım yerinin ilk dönemlerde *İlgaz*'da, daha sonraki süreçlerde Ankara'da olması dergi için avantaj ve dezavantajlar sağlamıştır. Avantajlardan biri o yıllarda Ankara'nın, edebiyatın ve sanatın kalbinin attığı mekânlara sahip olmasıdır. İsmail Karaahmetoğlu, Ankara'da görüşmek istediği isimlerle birebir sohbet ederek röportajlar yayınlamıştır. Bunun yanında Nasreddin Hoca Şenlikleri'nde ve TDK toplantılarında rastladığı önemli isimlerle de röportaj yapmıştır.

Dergide Mustafa Kemal Atatürk, Nasreddin Hoca, siyaset, hukuk, eğitim, sanat, yazar/şairlerin üslupları, *İlgaz*'ın sağlık sorunları(Goitre)/ormanları gibi konularda ve İsmail Karaahmetoğlu'nun görev aldığı okulla ilgili, *İlgaz* dergisiyle ilgili pek çok konuda röportaj yayınlanmıştır. Aşağıdaki tabloda dergide yayınlanan röportajlarla ilgili sayısal bilgilere verilmiştir:

Röportaj Konuları	Röportaj Sayıları
Nasreddin Hoca ile ilgili	36
Atatürk ile ilgili	1
Dil ile ilgili	15
Eğitim ile ilgili	23
Sanat ile ilgili	13
Üslupla ilgili	9
Diğer(<i>İlgaz</i> yöresi, dergisi, okulları, dönem hukuku vb.)	12

Tablo 18. *İlgaz* dergisinde Neşredilen Röportajlar

Nasreddin Hoca ile ilgili yayınlanmış olan röportajların birçoğu “Nasreddin Hoca Soruşturması” adlı metinlerden oluşmaktadır. Bu soruşturmaların nedeni, içeriği, soruları tezin “fıkra” türü bölümünde ele alınmıştır. İsmail Karaahmetoğlu'nun “Anadolu Aydınlığı”, “Nasreddin Hoca”, “*İlgaz*'dan Akşehir'e Nasreddin Hoca'dan Yarınlar” adlı eserleri bu soruşturma metinlerinden oluşmaktadır. Ayrıntılı bilgi için derginin Nasreddin Hoca özel sayıları veya bahsi geçen eserler incelenebilir.

Dergide Atatürk ile ilgili bir röportaj bulunmaktadır. İsmail Karaahmetoğlu'nun TDK Baş Uzmanı A. Dilaçar ile yaptığı “Dilaçar Atatürk'ü Anlatıyor” isimli röportajda Dilaçar bir anısını anlatmaktadır: “Birinci Dünya Harbinde Kafkas Cephesinde yedek subay olarak bulunuyordum. Harbin sonlarına doğru Filistin Cephesine nakledildim. Kutlamera'da esir düşen İngiliz Subayları Halep'te bir otelde bana rastladı. İngilizce bildiğimi anlayınca: ‘Biz Kutlamera'da mahzur kaldık. Midelerimiz büyüdü, bize

uygun hafif yemekler verilsin, isteğimizi komutan paşaya tercüme ediver' dediler. Ben de dileklerini kabul ettim. Halep'teki paşaya durumu arz ettim. Paşa esirlerle ilgilenişime kızarak beni 'tahtel hıfz' ağır raporlar Şam'a gönderdi. Şam'da genç sarışın bir tuğgeneralin huzuruna çıkarıldım. Durumumu en ince ayrıntılarına dek inceledi. Yanımda Alman subaylarına Türkçe öğrettiğim için bir sözlük ile tabancam vardı. Bunlar elimden alınmıştı. 'Ben seni iyi anlıyorum. Al bu sözlüğü, tabancanı serbest olarak kıtana git' dedi. Bir de kart yazarak bir birlikten eskimiş olan elbiselerimi değiştirtti ve beni de subay tabldotuna kaydettirdi. Bu genç General Mustafa Kemal idi." Anlatıdan sonra Dilaçar ve Karaahmetoğlu, Atatürkçülüğün ana çizgileri hakkında konuşmuşlardır. Ona göre Atatürkçülük, Türkçülüğün ana hatlarına dokunmadan Batılılaşmak ve ulusal bütünlüğü yaratmaktır. Dilaçar'ın soyadını Atatürk vermiştir. Röportajda bunun hikâyesine ve Atatürk'ün dil çalışmalarını destekleme nedenlerine de yer verilmiştir. *İlgaz*'ın Atatürk özel sayısında yer alan bu röportaj Karaahmetoğlu'nun Atatürkçü düşünce çizgisinde olduğunu bir kez daha kanıtlamıştır. Bu özel sayılar Atatürk'ün düşüncelerini yaşatmak ve gelecek nesillere aktarmak amacıyla hazırlanmıştır.

Dil konusunda dergide birçok yazı ve röportaj yer alır. Bunun nedeni İsmail Karaahmetoğlu'nun bir Türk vatandaşı ve öğretmen olarak dil bilincine sahip olması, TDK üyesi olması, Öz Türkçeciliği savunması, bu sebeple dil alanında yapılan birçok bilimsel çalışmayı takip etmesi, dergi aracılığıyla bunları insanlara iletmek istemesidir. Toplam 14 röportaj vardır. Bunlarla iki dil soruşturması yapılmıştır: "Cumhuriyet Türkçesi Üzerine Bir Soruşturma" ve "Okul Kitaplarının Dili Konulu Soruşturma."

Üç sayı süren "Cumhuriyet Türkçesi Üzerine Bir Soruşturma" adlı soruşturmada şu sorular sorulmuştur:

1)"Anayasamızda kamusal (resmi) dilimizin Türkçe olduğu yazılıdır. Cumhuriyetimizin 50. Yılına ne gibi (nasıl) bir Türkçe ile girdiğimizi açıkla mısınız?

2)Öğrencilerin yabancı sözcüklere mi yoksa Türkçe sözcüklere mi eğilimi çoktur?

3) Okutulan Türkçe kitaplarının hazırlanışında, yazarların dil eğilimi neyi gösteriyor?

4)Yabancı sözcüklerin Türkçelerinin kullanılması gerekliliği olup olmadığı konusundaki düşünceleriniz nelerdir"²⁸⁸

Karaahmetoğlu, "Türkçemize Saygı" adlı eserinde bu soruşturmayı Türkiye Türkçesi'nin değerini yabancı sözcük, kavram ve deyim salgınından korumak amacıyla başlattığını dile getirmiş²⁸⁹ ve dergide yayınlanan metinleri okura sunmuştur.

İlgaz'daki soruşturmaya Ömer Asım Aksoy, İbrahim Olgun, Talip Apaydın, Enver Naci Gökşen, İrfan Ünver, Mehmet Cem Yiğit, A. Dilaçar, Oğuz Kazım Atok,

²⁸⁸ İsimiz. (1973). Cumhuriyet Türkçesi Üzerine Bir Soruşturma, *İlgaz*, S. 143, s. 8; S. 144, s. 15; S. 145, s. 3.

²⁸⁹ Karaahmetoğlu, İ. (2006). *Türkçemize Saygı* (1. Baskı), Ankara: Ümit Yayıncılık, s. 14.

Murat Özmen, Tahir Nejat Gencan, E. Mahir Yalnız, Kemal Demiray, Emin Özdemir, Mehmet Salihoğlu, Muzaffer Uyguner, Yusuf Kılıçemiroğlu, Ersen Tolunay, Turgut Çelik, Beşir Göğüş, Mehmet Aydın, Suat S. Asral, Hüseyin Kılıç, Şahinkaya Dil, İhsan Topçu, Güngör Özmen, Sati Erişen, ve Mustafa Bülbül gibi isimlerden cevap gelmiştir. *Ilgaz* dergisinin 145. sayısı tamamen bu soruşturmaya ayrılmış, özel bir sayıdır. Cumhuriyet Türkçesi özel sayısı olarak yayınlanmıştır.

Soruşturmaya göre Ceyhun Atuf Kansu, dilde tam bağımsızlıktan yanadır. Gereksiz yabancılık sözcüklerin kullanılmaması gerektiğini savunur. O, “Dün dilde Osmanlıydık, şimdi de Alafrangacı, Amerikancı olmayalım”²⁹⁰ der. Cumhuriyetin ilanından sonra Cumhuriyet yurttaşı olduğumuzu, bu sebeple Cumhuriyet Türkçesi konuşmak gerektiğini savunur. Ona göre Cumhuriyetin dili halkın dilidir.

Ömer Asım Aksoy, Cumhuriyetin 50. Yılına nispeten bağımsız bir Türkçe ile girdiğimizi söyler. Yapılan karşılaştırmalı incelemelere göre cumhuriyet öncesinde yazılan eserler %35-40 oranında Türkçe iken cumhuriyet sonrasında yazılan eserler %80-85 oranında Türkçe’dir.²⁹¹ Bu oran dilimizin yabancı dillerin boyunduruğundan ya da yabancı kelimelerin etkisinden cumhuriyet sayesinde kurtulduğunun/arındığının ispatıdır.

Oğuz Kazım Atok, dil meselesine farklı bir pencereden yaklaşarak bu konuda bir bölünme olduğunu ve bunun siyasi ortamdan kaynaklandığını belirtmektedir.²⁹²

Tahir Nejat Gencan, Cumhuriyet döneminin yapma-yıkma yani devrim dönemi olduğunu, bu sebeple gerici-ilerici kavramlarının ve bu kavramları savunanların ortaya çıktığını; gençlerin bu ortamdan etkilendiğini fakat baskıcılığı yıkarak ileriye gören pek çok genç gördüğünü anlatmıştır.²⁹³ Bu bağlamda dilde sadeleşme/özleşme akımının temsilcileri bütün baskı ve gericiliğe rağmen yine Türk gençleri arasından filizlenecektir. Dergide yazı yayınlamış birçok yazarın bu düşünceye olan inancı tamdır.

Kemal Demiray, eğitim verilen kurumlarda öğrencilere yabancı kelime ve kurallardan oluşan metinlerle eğitim verilmeye çalışıldığını, bunun imkansız olduğunu dile getirmiştir.²⁹⁴ Burada yabancı kelime ve kurallarla verilen eğitimin faydasız olacağı vurgulanmaktadır.

Dildeki bu öze dönme, arınma çalışmaları konusunda bireysel çalışmaların yetersiz kalacağını düşünen Mehmet Salihoğlu’na göre “Ulusal Eğitim Bakanlığı’nın partiler üstü, üretken, halkçı, ilerici, yani Atatürkçü bir politikası olmadıkça, dil işlerimiz, yalnız yazarların, ozanların ve Dil Kurumu’nun sorunu olarak kaldıkça, dilde devrimi gerçekleştirmek daha birçok yaz-boz aşamasından geçeceği benzetilmektedir.”²⁹⁵

²⁹⁰ İsimli. (1973). a.g.m., *Ilgaz*, S. 145, s. 21.

²⁹¹ Karaahmetoğlu, İ. (2006). a.g.e. s. 26.

²⁹² Karaahmetoğlu, İ. (2006). a.g.e. s. 31.

²⁹³ Karaahmetoğlu, İ. (2006). a.g.e. s. 35-36.

²⁹⁴ Karaahmetoğlu, İ. (2006). a.g.e. s. 39.

²⁹⁵ Karaahmetoğlu, İ. (2006). a.g.e. s. 44.

Yusuf Kılıçemiroğlu, konunun öğrenci ve devlet kurumları boyutuyla ilgili konuşmuştur. Basın yayın özgürlüğünün olmadığı bir ülkede öğretmenler ve adayları basın-yayın sevgisini, basın-yayını takip etme gücünü bilmemektedir. İnsan bilmediği bir şeyi başkasına aktaramaz. Bu sebeple öğretmenlerin geliştirilmediği bir yerde öğrenci iyi yetiştirilemez. Sorumlusu öğretmenlerin önünü açmayan bu sistemdir. Sistemin diğer bir kötü yanı da kamusal kurumların yazı dillerini Türkçeleştirmemesidir.²⁹⁶

Soruşturmada ileri atılan görüşlerden biri de bir ‘dil gümrüğü’ oluşturulması fikridir. İhsan Topçu, Talip Apaydın’ın fikrine katıldığını söylemiştir. Talip Apaydın, “bütün yabancı sözcüklerin elbet Öz Türkçeleri kullanılmalıdır. Ne yazık ki yabancı bir araç, bir kavram yurda girerken adıyla birlikte giriyor. Dil gümrüğümüz yok. Bence olmalıydı”²⁹⁷ diyerek dildeki bu arılaşmayı devletin desteklemesi gerektiğini ifade eder. Fakat devlet desteklemese de bu arılaşma gerçekleşmektedir diyerek inançlı olduğunun da altını çizmiştir.

Enver Naci Gökşen ise okul ders kitaplarının dili konusunda Milli Eğitim Bakanlığı’nın eğilimine dikkat çekmiştir. Çünkü öğretmen derste MEB’in kitabını kullanmaktadır ve kendi siyasi eğilimini yansıtmamaktadır. Dildeki çalışmaları sekteye uğratan durum MEB’in arı-duru Türkçe ile yazılan kitapları kabul etmemesidir.²⁹⁸ Enver Naci Gökşen’e göre TDK, dil savaşını tek başına üstlenmiştir. Diğer kurumlardan bir destek alamamıştır. Dilin sadeleşmesi için devlet kurumlarının desteğine ihtiyaç vardır.

Osman Bolulu, soruşturma için yazdığı metinde iki anlamlı cümleye yer vermiştir. “Eskimiş kavramlara, ölmüş sözcüklere devingen eğilimler bindirilemez.(...) Onlar kurnazdırlar, bilirler eskimiş dille durağan kafalar yaratılacağını.”²⁹⁹ Bu cümlelerden anlaşılacağı üzere dil, düşünceye ket vurma aracı olarak kullanılmaya başlanmış, yeni beyinler eski kelimelere mahkum edilmeye çalışılarak eğitimin, yeniliğin önü kesilmiştir. Oysa eskiyi tamamen silmeden, geçmişe bağlı kalarak, eski ile yeniye sentezleyerek, sonrasında dilimizi, düşüncemizi ve toplumumuzu ileriye götürecek düşüncelere ulaşmak mümkündür.

Bahsedilmesi gereken diğer soruşturma ise “Okul Kitaplarının Dili Konulu Soruşturma”dır. “Cumhuriyet Türkçesi Üzerine Bir Soruşturma” adlı soruşturmanın devamı nitelikli bu röportajlar 7 sayı yayınlanmıştır. Emin Özdemir, Fethi Savaşçı, İsmail Hakkı Kaytanlı, Mehmet Yaşar Bilen, Osman Bolulu, Özgür Savaşçı, Ali Dündar ve Nusret Ertürk soruşturmaya cevap metni göndermişlerdir. Yazarların metinleri derginin sayılarında genellikle birer birer yayınlanmıştır. Bun soruşturmada yukarıda da değinildiği üzere okul ders kitaplarında kullanılan dil meselesi tartışılmıştır. Konuyla ilgili iyileştirici bir sonuca ulaşılamamış, sadece sorun tespiti yapılmıştır. Cumhuriyet Türkçesi’nin sorunlarına paralel olarak dilde sadeleşme istediğinin doğması, bu istek

²⁹⁶ Karaahmetoğlu, İ. (2006). a.g.e. s. 46-47.

²⁹⁷ Karaahmetoğlu, İ. (2006). a.g.e. s. 71.

²⁹⁸ Karaahmetoğlu, İ. (2006). a.g.e. s. 77.

²⁹⁹ Karaahmetoğlu, İ. (2006). a.g.e. s. 103.

konusunda ilerici-gerici kutuplaşmaların yaşanması, resmi kurumların bu alanda belirli bir tavır ortaya koymaması, fırsatçılığa ve siyasi ideolojilere yaranmaya bağlı düşünce yapılarının oluşması, dilimize giren kelimelerin bilinçsizce kullanılması, ülkemizde batılılaşma kavramının yanlış anlaşılaraq “yeni” diye tabir edilen her şeyin kültürümüzü, dilimizi yozlaştırması, özentilik nedeniyle daha çok yabancı kelimelerin sosyal-toplumsal ortamlarda kullanılması, düşünce özgürlüğüne ket vurulması, sorgulamayı önleyici idari politikalar takip edilmesi, öğretmek yerine empoze etme anlayışına sahip olunması tespit edilen sorunlar arasında sayılabilir. Devlet elinin desteklemediği durumlarda geri kalmaya mahkum olan her konu gibi dil meselesi de o dönemlerde belirli kişilerin başlattığı bir çaba ve yenilik adımı olarak kalmıştır. Bu gün de dilimiz yabancı sözcüklerin etkisinde yaşamaktadır.

Ilgaz, dil soruşturmalarının yanında dil bayramlarında da röportaj yayınlamıştır. Röportajlar 36. ve 39. Türk Dil Bayramı’nın kutlandığı TDK Salonu’nda yapılmıştır. Bu metinlerde Karaahmetoğlu, Yakup Kadri’ye TDK’nin çalışmalarını nasıl buluyorsunuz, dil bayramıyla ilgili düşüncelerinizi söyler misiniz, Nasreddin Hoca’yla ilgili çalışmalarımız hakkında ne düşünüyorsunuz sorularını yöneltmiştir. Yakup Kadri, dille ilgili konular için hazırlıklı olmadığını, bir yazar olarak dil meselesinde uzman olmadığını, o yüzden cevap veremeyeceğini³⁰⁰ belirtmiştir. Yine aynı röportajda Nasreddin Hoca’nın yaşadığına dair kesin bir görüşünün olmadığını, onun bir halk yaratması olduğunu savunmuştur. Ömer Asım’a da aynı sorular yöneltmiştir. Asım, TDK’nin Atatürk’ten sonra yaptığı çalışmaların başarıya ulaştığını, 39. yılda devlet kurumlarından destek gelmeye başladığını, dilde sadeleşme ile bütün yabancı kelimeleri dilden atmayı değil, yabancı kelime kullanımını en aza indirmeyi amaçladıklarını ifade etmiştir.³⁰¹

Ilgaz’da eğitim alanında da röportajlar düzenlenmiştir. Çocukların daha iyi ve planlı eğitim alması gerektiğini savunan ve bunun için çabalayan İsmail Karaahmetoğlu ile arkadaşları eğitim soruşturmaları ve eğitim araştırmaları yapmışlardır. Soruşturmalar 5 sayı devam etmiştir. Genel anlamda okullardaki rehberlik faaliyetleri, bunların uygulanması ve kalıcılaştırılması üzerinde durulmuştur. Yeni eğitim-öğretim yılı başladığında yapılan uygulamalar ve değerlendirmeleri, sözlü/yazılı sınavlar, sınıf geçme/kalma, paralı eğitim, öğretmen teftiş sistemi, eğitim fakültelerinde uygulanan kanunlar gibi konular önemsenen diğer konular arasındadır. Bunun yanında o dönemde ortaokullarda yaşanan okuldan kaçma, intihar etme gibi büyük ve küçük çaplı problemler de “Eğitim Soruşturmaları” başlıklı röportajlarda tartışılmıştır. Soruşturmalara Hasan Tan, Fuat Gündüzalp, Rıza Dönmez, Öğretmen Okulları Genel Müdürü Selman Erdem ve Osman Ülkümen cevap vermiştir. Bu cevaplarda okullarda uygulanan programların nitelikli olması gerektiği savunulmuştur. Eğitim programlarının nitelikli öğretmenler tarafından öğretilbileceği düşünülerek hizmet içi ve hizmet dışı eğitimler verilmesi gerektiği hatta bunun da öncesinde eğitim fakülteleri kurularak öğretmen olacak bireylere de nitelikli eğitim verilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Yine

³⁰⁰ Karaahmetoğlu, İ. (1971). Dil Bayramının 39. Yıl Dönümü, *Ilgaz*, S. 121, s. 8.

³⁰¹ Karaahmetoğlu, İ. (1971). a.g.m., *Ilgaz*, S. 121, s.8-9.

aynı şekilde ilk ve ortaokullarda uygulanan programların da çağdaş eğitim programları düzeyinde yenilenmesi gerektiği konusu tartışılmıştır. Bilimsel yöntemlerle verilmesi gereken eğitimin değerlendirilmesi de o dönemler için problem oluşturmaktadır. Öğrenci merkezli olmayan eğitim sisteminde değerlendirme aşaması da öğretmen odaklıdır. Bu sebeple öğrencilerin bilgi düzeyleri yerine öğretmenin ve sistemin kazanımları doğrultusunda sınavlar yapılarak birçok öğrencinin sınıfta kalmasına neden olunmuştur. Sınıf tekrarı, 1960-1980’li yıllarda günümüzde olduğu kadar benimsenmiş bir durum değildir. Başarılı olamayan öğrenci için aileye boş masraf çıkarıyor gözüyle bakılarak öğrenci okuldan alınmış, farklı mesleklere yönlendirilmiştir. Bu da ekonomik sorunların bireylerin hayatını henüz küçük yaşlarda derinden etkilediğinin kanıtıdır. Maddi sıkıntılar yüzünden okula devam edemeyen öğrenciler tarım vb. gibi fiziki güç gerektiren işlerde çalışmak zorunda kalmışlardır. Bu durum Cumhuriyet dönemi düşünce yapısına ters düşmektedir. Eğitim hakkı gibi temel haklar maddi imkansızlıklar nedeniyle ertelenmemelidir. O dönemde toplumda düşük gelirli aileler kadar yüksek gelirli aileler de vardır. Gelir dağılımındaki bu adaletsizlik ve ekonomik bozukluk özel okul, özel öğretmen, özel eğitim düşüncesini ortaya çıkarmıştır. Röportajlara verilen cevaplarda kişilerin, ekonomiyi canlandıracağı düşüncesiyle, özel eğitime ve özel okula olumlu gözle baktıkları tespit edilmiştir. Söz konusu yıllardaki ekonomik uçurum ve okur-yazar halk ile okur-yazar ol(a)mayan hak arasındaki uçurum bugün hala devam etmektedir.

Eğitimle ilgili görüşülen diğer bir konu da “Çocuk Edebiyatımızdaki Boşluk Nasıl Doldurulur” adlı yazı dizisidir. Ahmet Köklügiller’in düzenlediği bu dizi 8 sayı yayınlanmıştır. Dizide Hali Kocagöz, Mehmet Seyda, Sıtkı Salih Gör, Tali Apaydın, İsmet Kemal Karadayı, Samim Kocagöz, Ayhan Sarısmailoğlu, Fakir Baykurt, Afet Muhteremoğlu, Mahmut Özay, Muzaffer Hacıhasanoğlu, Hakkı Özkan, Cevdet Atmaca, Ömer Asım Aksoy, Kemal Demiray, Zeyyat Selimoğlu, Enver Aytekin, Oğuz Kazım Atok, Hasan İzzettin Dinamo, Fikri Coşkun ve Bekir Yıldız’ın görüşlerine yer verilmiştir. Ana amaç çocuk edebiyatımızdaki boşluğu ve nedenlerini tespit etmektir. “İstenilen düzeyde çocuk kitapları neden yazılmıyor? Yazarlar neden bu konuya eğilmiyorlar? Bu konuda neler yazılmalı?” gibi sorular üzerinde durulmuştur.

Samim Kocagöz’e göre çocuk kitapları üzerine sadece Eflatun Cem Güney yetkindir. Onun dışında edebiyatımızda çocukların dünyasına girebilen, psikolojik yeterliliğe sahip, çocukları anlayabilen bir yazarımız yoktur. Hâlbuki okuma yazma öğrenerek büyüyen bir çocuk ordumuz vardır. Onlara okunacak malzeme vermek bizim borcumuzdur.³⁰²

Fakir Baykurt, çocuk edebiyatımızdaki boşluğun nedenlerini Milli Eğitim Bakanlığı’nın boş vermişliğine, öğretmenlerin okuma/okutma konusunda özensiz oluşuna, yazarların bu alanda yazmıyor oluşuna, yazılan metinlerin de yayınevlerince basılmıyor oluşuna bağlamaktadır. Yayınevlerinde klasik batı kaynaklarını çevirme ve onları yayınlamaya dayalı politikalar uygulanmaktadır ama yanlışır. Milli olana

³⁰² Köklügiller, A. (1969). Çocuk Edebiyatımızdaki Boşluk Nasıl Doldurulur? (Yanıtlayan: Samim Kocagöz), *Ilgaz*, S. 99, s. 9.

yönelmek ve üretici zihniyetle yeni okuma alanları oluşturmak gerekmektedir. Ne yazık ki bu problemin kesin çözümü yoktur, fakat yazarlar çocuklar için yeni bir edebiyat gerekli midir tartışmasını bırakıp harekete geçerse en azından yararlı bir şeyler yapılmış olacaktır.³⁰³

Sami Nabi Özerdim, dar ufuklu insanlar yetiştirmek için çocuk kitapları basılmasını demektedir. Onun düşüncesine göre bu kitapları yazmak ve yazmak kadar da ucuza satmak önemlidir. Bu arz-talep meselesini de yazar ve kitapçılar birlikte halletmelidir. Okur oranı arttıkça yazarlar yazmalı, yazılan eserler basılmalıdır. Bu basımların lüks/gösterişli değil temiz, dil ve yazım kurallarının uygun olması gerekmektedir.³⁰⁴

Ömer Asım Aksoy, konuyla ilgili TDK'nin "Tanıtma ve Yayınları" adıyla çıkardığı 43 kitap olduğunu ifade eder. Bunlar ortaokul ve lise düzeyine uygundur. TDK'de farklı kitapların çıkarılma düşüncesi de vardır. TDK dışında diğer kurumlar da kendilerine düşen görevi yapmalıdırlar.³⁰⁵

Enver Naci Gökşen, aile, okul ve resmi makamlar ile örgütlerin sorumluluk sahibi olması gerektiğini söylemektedir. Ailelerin çoğunda okuma bilinci yoktur. Bu sebeple sorumluluk öğretmenlere düşmektedir. Okullarda kitap ve kütüphanelerin olmaması öğretmene düşen maddi ve manevi görevin yükünü arttırmaktadır. O halde resmi makamlar ve bakanlık konuyla ilgilenmelidir. Gökşen'e göre çocuk kitaplıkları açmak, kitap sergileri düzenlemek, çocuk kitapları yazdırmak ve yazarlara ödül vermek, çocuk dergileri ve ansiklopedileri yayınlamak, okuma isteğini arttırmak için özendirici radyo ve televizyon yayınları yapmak resmi makamların görevleri arasındadır. Yıllar önce bakanlığın yapmış olduğu "Çocuk Kitapları Kongresi" tekrarlanmalıdır, buna dünden daha çok ihtiyaç vardır.³⁰⁶

Hasan İzzettin Dinamo röportajında kara edebiyat ve kara sinemadan bahsetmektedir. Günümüzde yeraltı edebiyatı olarak da anılan bu edebiyat toplumdan dışlanmışların, farklı yaşayış ve düşünüşe sahip olanların metinlerine ev sahipliği yapmaktadır. Bir çeşit sapkınlık ve bu sapkınlığın ürünleri olarak görülen yeraltı edebiyatı gün geçtikçe ilgi ve dikkat çekmiştir. 1960-1980'li yıllarda klasik edebiyat düşüncesinden farklı olarak modern edebiyat ve post-modern edebiyat tartışmalarının oluşması kara edebiyatın, şimdiki adıyla yeraltı edebiyatının oluşmasına zemin hazırlamıştır.³⁰⁷ Hasan İzzettin Dinamo, kara edebiyat ve kara sinema yönelimlerinin dönem içerisinde yanlış bir eğilim olduğunu ifade etmiştir. Halihazırda çocuk edebiyatı gibi büyük bir eksikliğimiz varken bu tarz yeni ve farklı edebi alanların oluşması yeni problemlerin doğmasına neden olmaktadır. Var olan problemler giderilmeden

³⁰³ Köklügiller, A. (1970). Çocuk Edebiyatımızdaki Boşluk Nasıl Doldurulur? (Yanıtlayan: Fakir Baykurt), *İlgaz*, S. 100, s. 12.

³⁰⁴ Yavuzkaplan, S. (1970). a.g.e, S. 111, s.12.

³⁰⁵ Köklügiller, A. (1970). Çocuk Edebiyatımızdaki Boşluk Nasıl Doldurulur? (Yanıtlayan: Ömer Asım Aksoy), *İlgaz*, S104, s.12.

³⁰⁶ Köklügiller, A. (1970). Çocuk Edebiyatımızdaki Boşluk Nasıl Doldurulur? (Yanıtlayan: Enver Naci Gökşen), *İlgaz*, S. 107, s.12-14.

³⁰⁷ Demir, F. (2020). Tür Kuramı Bağlamında Yeraltı Edebiyatına Bir Bakış, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S. 50, s. 279-294.

yenilerinin oluşması istenmeyen bir durumdur. Hasan İzzettin Dinamo, öncelikle bunların halledilmesi gerektiğini vurgulamıştır.

Edebiyat ve sanat dergisi olan *İlgaz*'da sanatla ilgili de röportajlar yapılmıştır. 15 sayıdan ibaret olan bu röportajlarda genellikle bir yazar/şairin üslubuna, sanata dair görüşlerine, yeni eserlerine, edebiyat-sanat-toplum üçlemindeki gelişme ve yenileşmelere; şair nedir, yazar nedir, neden yazıyoruz gibi klasik soru ve problemlere değinilmiştir. *İlgaz*'ın Enver Naci Gökşen, Adnan Turani, Erdoğan Munis, Tahsin Saraç, Şeref Çayıroğlu, Ceyhan Atuf Kansu, İbrahim Safi, Mazhar Aykut, Feyzi Halıcı, İlhan Berk, Kerim Aydın Erdem, oğuz Kazım Atok, Ahmet Köklügiller gibi yazar, şair ve ressamların görüşlerini öğrenmemizdeki katkısı büyüktür.

İlhan Berk ile yapılmış olan röportajda, şairin Mısırkalyoniğne şiiri üzerinden, Türk şiiri ile Fransız şiiri karşılaştırılmış, şiirde müzikaliteden ve şiirin sorunlarından konuşulmuştur. İlhan Berk'e göre yeni Fransız şiirinde, yapıdan ayrı düşünülemez. Uyum şiirde yapıdan başka bir şey değildir. Şiirde sorun ya da konu yoktur. Bunlar şiirin kendisidir, şiirden ayrı düşünülemez. Berk, şiirde anlam ya da anlamsızlık önemli değildir, şiirde anlam aramak onun yapısını görmeyi engeller. Bu sebeple bir şiir bitmişse anlamlıdır. Türk şiirinde de iki çizgi vardır: Düz yazıya dayalı şiir ve düz yazı anlamına karşı çıkan şiir.³⁰⁸ Şiirde anlamı, şiir unsurlarını değil, yapıyı önemser İlhan Berk.

İlgaz'ın "Sanatçılarla Konuşmalar" başlıklı dizisinde Nurettin Çakın, Enver Naci Gökşen ile röportaj yapmıştır. Gökşen, yazın hayatına nasıl dahil olduğunu ve öğretmenlik mesleği ile yazarlığı birlikte nasıl yürüttüğünü anlattıktan sonra sanat ve toplum sorunları üzerine konuşmuştur. Sanatın sorunları çözmek değil onlara ışık tutmak gibi bir işlevi olduğunu söylemiştir. Eğitim meselesinde roman vb. metinleri yazan yazarımızın olmamasının eksiklik olduğunu bu sebeple eğitim alanını "ırmak roman"³⁰⁹ gibi ele almak gerektiğini söylemiştir.³¹⁰ Röportajın devamında Gökşen'in dönem koşullarına paralel olarak edebi alandaki bir takım değişimlere değindiğini söylemek mümkündür. Bu değişimler edebi ürünlerin içerik ve teknik özellikleriyle ilgilidir. Edebi dönemlerde önceden belirlenmiş bir çizgi yoktur. Yaşanılan çağ, toplum neyi gereksiniyorsa edebi çevrede o kendiliğinden gelişir. 1960-1980'li yılların buhranlı toplum yapısı kuşku çağını, bunaltı edebiyatın oluşturmuştur. Tanzimat edebiyatı, Servet-i Fünun edebiyatı, Milli edebiyat gibi dönemlerde verilen edebi metinlerin aksine farklı, özgün tekniklerle yazılmış eserler verilmeye başlanmıştır. Bu eserlerde modernizmin ve post-modernizmin izleri yavaş yavaş görülmüştür. Bahsi geçen bu röportajlar, *İlgaz*'ın bir edebiyat ve sanat dergisi olarak dönem tartışmalarına ve edebi yeniliklere değindiğini göstermektedir.

³⁰⁸ Ömerlili. (1964). İlhan Berk'le Konuşma, *İlgaz*, S. 37, s.7.

³⁰⁹ Nehir roman: İnsan, aile ya da toplulukların yaşama biçimi, hayat serüveni, geçmişi gibi konuları işleyen ciltler şeklinde hazırlanan roman türü.

³¹⁰ Gökşen, E. N. (1965). Sanatçılarla Konuşmalar, S. 51, s. 8-10.

Tabloda diğerkonular olarak belirtilen alanda da 12 röportaj verilmiştir. Bunları *İlgaz* yöresinin başa çıkmaya çalıştığı sağlık sorunu: Goitre, bu sorunun çözüm yolları, *İlgaz*'ın ormanları, ormanların tahrip edilmemesi için yapılacak şeyler, öğretmenlik mesleği, bu meslekle ilgili alınan kararlar, vefat eden yazarları anmak adına hayatta olan kişilerle yapılan röportajlar olarak sıralayabiliriz. Amaç devlet yetkililerine, alanında uzman kişilere seslenerek onlardan yardım istemek ve okuru konu hakkında bilinçlendirmektir.

Sonuç olarak *İlgaz*'da 111 röportaj vardır. Bu metinlerde eğitim, sağlık, kültür, edebiyat ve sanat gibi okurun ilgisini çekebilecek, sorunları tespit ederek okuru düşünmeye sevk edecek pek çok konu tartışılmıştır. Derginin bu bağlamda belli bir taraf tutmadığı, sorunları ortaya koyarak alanında tanınmış kişilerin görüşlerini yansıttığı tespit edilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ILGAZ DERGİSİNİN SİSTEMATİK İNDEKSİ

Yıl: 1 Sayı: 1 - 1 Ekim 1961

ÇAĞLAR, B. Kemal. Atatürk'ün Adıyla, s. 1, deneme

ÖNAL, Uğur. Elmira, s. 1, şiir

ILGAZ. Niçin Çıkıyoruz, s. 2, deneme

ILGAZ. Günaydın Türk Öğrencileri, Günaydın Türkiyem, s. 3, haber

K., İ. Öğretmenim, s. 3, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Sanatkar Ruhu, s. 4, deneme

DERELİ, Ali. Lanetliyordu Kişiler Beni, s. 4, şiir

GÜLEÇ, Azmi. Koşma Gibi, s. 5, şiir

YURDAKUL, Mehmet. Ankara'dan Ilgaz'a, s. 5, deneme

BEYHEN, Ahmet İhsan. Güç O'ndan, s. 5, deneme

AYKONU, Mustafa. Başlarken, s. 6, deneme

KÜSMEZ, M. Ali. Nisan Ondört, s. 6, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Kül Öksüz 1, s. 7, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Yalancı Ölçekler, s. 7, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Özgürlük Deneyleri, s. 8, deneme

SİNAN, Murat. Okullarda İşbirliği, s. 9-10, haber

K., İ. Yöremizi Görelim: İki Alman, s. 10, deneme

KARAMUSTAFALIOĞLU, Refik. Ilgaz Yöresini Tanıtıyoruz: Ilgaz Çevresinde Andemik Goitre, s. 11, makale

KÜSMEZ, M. Ali. Yukarı Devrez Vadisinde Ekonomik ve Sosyal Hayat, s. 11-12,14, makale

ILGAZ. Ilgazlı Ozan Naili Baba, s.13-14, biyografi

ILGAZ. Uyarma ve Uyanma, s. 15, haber

ÖMERLİLİ. Uyku, s. 15, deneme

ILGAZ. Eğitim Görüşümüz, s. 16, deneme

ÖZGÜR. Etkinlikler, s. 17, haber

K., İ. Adımız, s. 18, deneme

Yıl: 1 Sayı: 2 - 1 Kasım 1961

KARAAHMEDOĞLU, İ. 10 Kasım Ölümsüzlüğü, s. 1, deneme

SİNAN, Murat. Öğretmenim Atatürk, s. 2, deneme

TUNALIGİL, Baha Galip. Büyük Susmak, s. 2, şiir

ILGAZ. Ankaralı Aşık Ömer Ilgaz Yollarında, s. 3, şiir

ERMEYDAN, Bedirhan. Ilgaz Göründü, s. 4, anı

EROL, Berran. Duymuyorsun ki, s. 4, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Öğretmen Yüreği, s. 5, deneme

SÜLLAN, BOGAY ÜNER. Çağımızdaki Sanatın Değişim Nedenleri, s. 6, eleştiri

BEHRAMOĞLU, Ataol. İkinci Uykusuz Adam, s. 7, şiir

GÜNER, İ. Sefa. Oy Ben Seni Nasıl Unudam, s. 8,15, hikâye

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Ayşe'me, s. 9, şiir

ILGAZ. Uyanalım: Müzik, Resim, Beden Eğitimi Dersleri, s. 10, deneme

KAPLAN, Mevlüt. Ahmet'in Kuzuları, s. 11-12, eleştiri

DEREN, Aykut. Bir Onlar Öyle Kalsın, s. 11, şiir

ILGAZ. Ömerli Köyüm, s. 12, şiir

ILGAZ. Ilgazlı Ozan Naili Baba, s. 13, biyografi

KÜSMEZ, M. Ali. Ilgaz Yöresini Tanıtıyoruz: Yukarı Devrez Vadisinde Ekonomik ve Sosyal Hayat, s. 14-15, makale

ILGAZ. Eğitim Görüşümüz, s. 16, deneme

NEFES, Abdullah. Son Söz, s. 16, şiir

ILGAZ. İkinci Sayımız, s. 17, deneme

YILMAZ, Mehmet. Sayın Öğretmenim, s. 17, mektup

SITWELL, Edith. Bir Adam, (Çev.: Ersan Sözer), s. 17, şiir

K., İ. Ilgaz, s. 18, deneme

Yıl: 1 Sayı: 3 - 1 Aralık 1961

SÜLLAN, B. Ünar. Atatürk'ten İzlenimler, s. 1, deneme

EROL, Ayhan. Günaydın, s. 2, deneme

EROL, Berran. Bütün Günlerim Seninle Geçti, s. 2, şiir

TUNALIGİL, Baha Galip. Milli Eğitimimizin Ana Temelleri, s. 3,9, deneme

ÜNSAL, Recep. Aynanın Arkasındaki Suçluya, s. 3, şiir

KARAAHMEDOĞLU. Kemaller Ayı, s. 5, deneme

COLERIDGE, Mary. Bir İngiliz Şiiri: Issız Ev, (Çev.: Ersan Sözer), s. 5, şiir

VURAL, Nebiye. Öğretmenim, s. 5, deneme

SİNAN, Murat. Kurşunlu Öğretmenler Toplantısı, s. 6, haber

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Düş, s. 6, şiir

YILMAZ, Yusuf. Köyü Saran Gizli Dert, s. 7, eleştiri

BEHRAMOĞLU, Ataol. Ölümüne Çağrı, s. 8, şiir

ÖMERLİLİ. Sabah, s. 9, deneme

ÇİMEN, Fevzi. Mevlana Kentinde, s. 10, deneme

YURDAKUL, Mehmet. İki Günlük Anı, s. 10, şiir

ÖZEREN, Ahmet Şükrü. Edebiyatın Kişisel ve Toplumsal Etkisi, s. 11-16, eleştiri

KÜSMEZ, M. Ali. Ellerim Islanacak, s. 11, şiir

ILGAZ. Naili Baba Çankırı Köylerinde, s. 12-13 şiir

KÜSMEZ, M. Ali. Ilgaz Yöresini Tanıtıyoruz: Yukarı Devrez Vadisinde Ekonomik ve Sosyal Hayat, s. 14, makale

ILGAZ. Ilgaz Türk Kültür Derneği Şubesi Açıldı, s. 15, haber

ILGAZ. Çok Acı Bir Kayıp, s. 16, ölüm ilanı/haberi

ILGAZ. Üçüncü Sayımız, s. 17, haber

AYTÖRE, Osman Şakir. ABCD, s. 17, şiir

ILGAZ. Ilgaz Kırkpınarı, s. 18, deneme

Yıl: 1 Sayı: 4 - 1 Ocak 1962

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Milli Eğitim Bakanına Açık Mektup, s. 1-2, mektup

ACAR, Lütfi. Gene Bu Dert, s. 2, şiir

AYTÖRE, Osman Şakir. Ezgi, s. 2, şiir

ERTAN, Kamil. Hazin Bir Yıldönümü, s. 3-4, 11, anı

KAYNAR, Yaşar. Mektup, s. 5, mektup

BROWNİNG, Robert. Bir İngiliz Şiiri, (Çev.: Ersan Sözer), s. 5, şiir

MEYDAN, Bedirhan. Sanatta Gelişimin Neresindeyiz, s. 6-7, eleştiri

ÜNAL, Recep. Çizgilerde Uzayan Sızı, s. 6, şiir

ÖZYİĞİT, Metin. Rakı Masasında Mesaj, s. 7, şiir

SÜLLAN, B. Ünar. Sevgi- Mutluluk- Acı, s. 8-9, deneme

HATİPOĞLU, Ferhan. Değirmi Düşünü, s. 8, şiir

AYDEMİR, Ersoy. Vuruk Taş, s. 9, şiir

NEFES, Abdullah. Denizde, s. 10-11, hikâye

EROL, Berran. Bencileyin, s. 11, şiir

ÖMERLİLİ. Gazi Eğitim Enstitüsü'nden Bir Köşe, s. 12-13, deneme

VURAL, Nebiye. Samsun'da Akşam, s. 12, şiir

DEFNE, Zeki Ömer. Çankırı Dedikleri, s. 13, şiir

SİNAN, Murat. Yedinci Eğitim Şurası Toplanırken, s. 14, eleştiri

BEHRAMOĞLU, Ataol. Nuşina'ya 1. Mektup, s. 14, şiir

KÜSMEZ, M. Ali. Ilgaz Yöresini Tanıtıyoruz: Yukarı Devrez Vadisinde Ekonomik ve Sosyal Hayat, s. 15-16, makale

ALDEMİR, Tunçer. Denize Yağan Yağmur, s. 16 şiir

K., İ. Ölür mü Öğretmeni, s. 18, şiir

Yıl: 1 Sayı: 5 - 1 Şubat 1962

İNAN, M. Rauf. İnsanlık Ölçüsündeki Atatürk, s. 1-3, deneme

- ERMEYDAN, Bedirhan. Yarenlerin Sofrasında Bir Akşam, s. 3-5, deneme
- ÖKSÜZ, Nevzat Tekin. Teselli, s. 4, şiir
- EROL, Berran. Garip Kişi, s. 5, şiir
- KARAAHMEDOĞLU. Kastamonu Göl İlköğretmen Okulu, s. 6-7, deneme
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Sevda, s. 6, şiir
- KÖK, Selahattin. Edirne’de Akşam, s. 7, şiir
- HACIHASANOĞLU, Muzaffer. Çocuk Kütüphaneleri, s. 8, eleştiri
- SİNAN, Murat. Sarışın Çocuk, s. 9, deneme
- ÜNAL, Recep. Tasa Başı, s. 9, şiir
- TUNALIGİL, Baha Galip. Halk Eğitiminde Aydın Kişilerin Ödevleri, s. 10-12, eleştiri
- ÖZYİĞİT, Metin. Det, s.10, şiir
- VURAL, Nebiye. Geometrik Özlem, s. 11, şiir
- BEHRAMOĞLU, Ataol. Başkent Işıklarına Sone, s. 12, şiir
- KOÇOĞLU, M. Anadolu’nun Feryadı, s. 13-14, eleştiri
- ÖMERLİLİ. Kara Harp Okulunun Köylere Kitap Gönderme Etkinlikleri, s. 14, haber
- KÜSMEZ, M. Ali. Ilgaz Yöresini Tanıtıyoruz: Yukarı Devrez Vadisinde Ekonomik ve Sosyal Hayat, s. 15, makale
- ILGAZ. Bostan Divanı, s. 16, eleştiri
- ILGAZ. Çankırı’da Milli Eğitim Yardımları, s. 16, haber
- NEFES, Abdullah. Çok Renkli Düzen, s. 16, şiir
- HACIARİFOĞLU, Mahir. Mutsuz Esintiler Uğultusu, s. 18, şiir

Yıl: 1 Sayı: 6 - 1 Mart 1962

- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Ölü Üsküdar, s. 2, şiir
- ILGAZ. Ilgaz’ın Yedinci Milli Eğitim Şurası İzlenimleri, s. 1-7, eleştiri
- KURU, Sabri. Çingene Gülüşlerinde Yanılma, s. 5, şiir
- ÖMERLİLİ. Sulandırılmış Eğitim, s. 7, eleştiri
- ÜSTÜN, Kemal. Ahlak Eğitimi ve Manevi Kalkınma, s. 8-10, deneme

- ÜNEY, Selami. Öksüz Zeynep, s. 10, şiir
- SÜLLAN, Üner. Atatürk Devrimi ve Türk Hümanizması Üstüne, s. 11-12, deneme
- KOÇOĞLU, M. Yağmur Duası, s. 11, şiir
- ÜNAL, Recep. İki Bilinmeyenli Denklem, s. 12, şiir
- GÜNER, İ. Sefa. Gölköy Enstitüsü, s. 13-14, eleştiri
- EROL, Berran. Batık, s. 13, şiir
- SİNAN, Mustafa. Öğretmeni İş Başında Yetiştirme, s. 14, eleştiri
- BEŞE, Sabri. Çanakkale Hatıralarım, s. 15, anı
- ERMEYDAN, Bedirhan. Anadolu'nun Bestesi, s. 16, eleştiri
- JONSON, Ben. Aşk Bana Gözlerinle İçir (Çev.: Ersan Sözer), s. 17, şiir
- ILGAZ. Bize Gelen Yeni Yayınlar, s. 17, eser tanıtımı

Yıl: 1 Sayı: 7 - Nisan 1962

- ERGÜVEN, Abdullah Rıza. Kırmızı Gömlekli Kızlar, s. 1, şiir
- MAY, Bayraktar. Gezelim Ilgaz ile, s. 1-2, eleştiri/deneme
- ÖZGÜR, Yusuf Ziya. Bordan Ötesi, s. 1, şiir
- TUNALIGİL, Baha Galip. Bir Ocak Bin Dokuz Yüz Elli Sekiz, s. 2, şiir
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Anı, s. 2, şiir
- ÖZTÜRK, Turgut. Bolu Sakarya Deneme Okulu Çalışmaları ve Sergisi, s. 3, eleştiri
- KILIÇ, Hüseyin. Düşer, s. 3, şiir
- EROL, Berran. Yorgun, s. 4, şiir
- İNAL, Faruk Yaşar. Öykü, s. 5, şiir
- ÜNAL, Recep. Öpülesi Eller, s. 6, şiir
- ERTEPINAR, Coşkun. Güneyin Çocuğuna, s. 7, şiir
- ÖZYİĞİT, Metin. Dil Çabamız, s. 8, eleştiri
- AY, Metin Ahmet. Bizi Sevmek Bu Mu Oysa Ki Bizleri Sevecektiniz, s. 8, şiir
- ŞİMŞEK, A. Celal. Martıların Türküsü, s. 9, eleştiri
- ÖZSEZGİN, Kaya. Şu Turizm, s. 10, eleştiri

AKÜNAL, Sefa. S Çizgisi, s. 10, şiir

NEFES, Abdullah. Ölüm, s. 11, hikâye

ILGAZ. Öğretmen Hikmet Banar Anlatıyor: Bolu Sakarya Deneme İlkokulu Sergisi, s. 12-13, anı

BEHRAMOĞLU, Ataol. Ben-Siz, s. 13, şiir

ILGAZ. Mesleki Teknik Öğretim Sergisi, s. 14, haber

AYDEMİR, Ersoy. Güzeller Diyarı, s. 14, şiir

SİNAN, Murat. Köy Gezici Kursları, s. 15, anı

ERDEM, Kerim Aydın. Trapez, s. 15, şiir

KÜSMEZ, M. Ali. Ilgaz Yöresini Tanıtıyoruz: Yukarı Devrez Vadisinde Ekonomik ve Sosyal Hayat, s. 16, makale

ILGAZ. Başkent’de Sanat Olayları, s. 19, haber

ILGAZ. Yedinci Sayımız, s. 20, haber

Yıl:1 Sayı: 8 - 1 Mayıs 1962

ERDEM, Kerim Aydın. Bar Dedikleri Bir Duman Üstüne, s. 1, şiir

ILGAZ. Ilgaz Ormanlarında Yapılan Silvikültür Uygulaması, s. 1-5, röportaj

OLU (Hacıarifioğlu), Mahir. Geceleri Parayla Sattılar Bize, s. 5, şiir

BEŞER, Tayip. Bir Gerçek, s. 6, deneme

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Sınıfım, s. 6, şiir

TUNALIGİL, Baha Galip. 1961’de Cumhuriyet Gençliği, s. 7-8, eleştiri

ÜNAL, Recep. Bozuk Ölçü, s. 8, şiir

ERMEYDAN, Bedirhan. Şiir Gibi, s. 9, deneme

BEHRAMOĞLU, Ataol. Melankoli, s. 9, şiir

BARUT, Bedri. Susuz Ağaç... Kitapsız Çocuk, s. 10, deneme

ULUKAN, Orhan. Sizinle Ölmek Vardı, s. 10, şiir

MÜFTÜOĞLU, Eray. Şiir Kitapları, s. 11, eleştiri

ÖZYİĞİT, Metin. Ağlarcasına, s. 11, şiir

ÖMERLİLİ, Küçük Kasaba, s. 12, deneme

- BOZDOĞAN, Erdoğan S. Mavi Garson, s. 12, şiir
- AYDIN, Necati. Bakım Kesimleri Uygulaması, s. 13, deneme
- SARSILMAZ, Pakize. Mutluluk Günleri, s. 14-15, roman
- ERSOY, L. Alim. İnsanlar, s. 15, şiir
- EROL, Berran. Onların Öğretmeniyim, s. 16, şiir
- GÖKYER, M. Ali. Ak Ak Bulutlar, s. 16, şiir
- ERKAK, M. Nuri. Geçen Geçene, s. 16, şiir
- YÜCEL, Turgut. Bağlı, s. 16, şiir
- ILGAZ. Ankara'da Sanat Olayları, s. 17, haber
- WORDSWORTH, William. Lucy, (Çev.: Esen Sözer) s. 17, şiir
- ERGÜVEN, Rıza Abdullah. Atlarımız Geçiyor, s. 18, deneme

Yıl:1 Sayı: 9 - 1 Haziran 1962

- H. D. Bir İngiliz Şiiri: Helen, (Çev.: Ersan Sözer) s. 1, şiir
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Öğretmen ve Müfettiş, s. 1-2, eleştiri
- GEÇER, İlhan. Şiire Dair, s. 2, eleştiri
- MÜFTÜOĞLU, Eray. Başarılı Kitaplar, s. 3, eleştiri
- SİNAN, Murat. Okullar Kapanırken, s. 4, eleştiri
- TİĞLİ, Erhan. Anlıyor musun?, s 4, şiir
- ÖZYİĞİT, Metin. Suçunuz Aydın Olmak, s. 5, deneme
- ERDEM, Kerim Aydın. Denizli Mektupları, s. 5, şiir
- NEFES, Abdullah. Ölüm Pardon Der mi?, s. 6-7, hikâye
- KILIÇ, Hüseyin. Dar, s. 6, şiir
- ÜNEY, Selami. Saban, s. 7, şiir
- KULABER, Ahmet Mustafa. Muhtarlık, s. 8-9, deneme
- YİĞİTLER, H. Zekai. Venüslü Gözler, s. 9, şiir
- ÜLKÜLÜ, Orhan. Belgrad Kalesi, s. 10-11, şiir
- BÜYÜK UTKU, A. Tekin. Artık Yüreğinde Küçük Bir Köşeyim, s. 12, deneme

HACIARİFOĞLU, Mahir. Yalnızlığı Doğuran Şarkı, s. 12, şiir

ÖMERLİLİ, Buğday Kavgası, s. 13, deneme

TUNALIGİL, Baha Galip. Ofelya, s. 13, şiir

KAYNAR, Yaşar. Selam Sana Ilgaz, s. 14, deneme

HATİPOĞLU, Ferhan. Bunlama, s. 14, şiir

MUTMAN, Sıtkı. Benimle, s. 14, şiir

BEHRAMOĞLU, Ataol. Nuşina'ya II. Mektup, s. 15, şiir

DEMİRCAN, Mehmet. Yaşatacağız, s. 15, şiir

ERSOY, L. Alim. Ağaç, s. 15, şiir

KÜSMEZ, M. Ali. Ilgaz Yöresini Tanıtıyoruz: Yukarı Devrez Vadisinde Ekonomik ve Sosyal Hayat, s. 16, makale

ILGAZ, Kasaba Haberleri, s. 17, haber

NİZAMİ, Orman. (Çev.: M. Nuri Gençosman), s. 18, mesnevi

Yıl:1 Sayı: 10 - 1 Temmuz 1962

ERDEM, Kerim Aydın. Yalnızlık veya İmkansız Aşk, s. 1, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Tutku Pazarları, s. 1, eleştiri

ÖZTELLİ, Cahit. Önce Kendimizi Tanıyalım, s. 2, deneme

ERTEPINAR, Coşkun. Güzel Akış, s. 2, şiir

SÖZER, Ersan. Sur, s. 2, şiir

NEFES, Abdullah. Feyzi Halıcı'ya 8 Soru, s. 3, röportaj

SİNAN, Murat. Nasıl Okutalım, s. 4, deneme

AKSEKİ, Rahmi. Sevi, s. 5, şiir

ERTAN, Kamil. Olduğumuz Gibi Görünmek, s. 6-7, deneme

HAŞMET, Mehmet. Sana II, s. 6, şiir

KİRİŞÇİOĞLU, Osman. Uyanış, s. 7, şiir

ÜNAL, Recep. Birinci Sızı, İkinci Yarısı, s. 8, şiir

MÜFTÜOĞLU, Eray. Anneme Mektup I-II, s. 9, şiir

- KILIÇ, Hüseyin. Öpü, s. 9, şiir
- BEHRAMOĞLU, Ataol. Leylaklarda Yitirdiğim, s. 9, şiir
- BİLGİÇ, Ali. Böyle mi, s. 9, şiir
- ÖMERLİLİ, Ilgaz'ın Unutulan Köyü Çatak, s. 10-11, anı
- BAYSAN, Erdoğan. Sabah Rüzgarında, s. 11, şiir
- SARSILMAZ, Pakize. Mutluluk Günleri II, s. 12-13, roman
- ATTİLA, Osman. Bir Evimiz Olacaktı Kerpiçten, s. 13, şiir
- DADALOĞLU, Nebi. Okuyan Dudu Okumayan Döndü, s. 14, şiir
- SÜNNETÇİOĞLU, Şükrü G. Kastamonu'da Akşam, s. 14, şiir
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Yaren, s. 14, şiir
- YALÇIN, A. Rıza. Ayrılık Üstüne, s. 15, şiir
- İZMİRLİ, Mübeccel. Takas, s. 15, şiir
- ÇAĞLAR, Satılmış. Ankara'dan Mektup, s. 15, şiir
- ELEŞTİRMECİ. Ayın Notları, s. 16, haber
- ILGAZ. Başkentte Şiir Gecesi, s. 17, haber
- ILGAZ. Bize Gelen Dergiler, s. 17, haber

Yıl: 1 Sayı: 11 - 1 Ağustos 1962

- ÜNEY, Selami. Yaşamak Ellerim, s. 1, şiir
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Eğitimde Baskı, s. 3-4, deneme
- TOYGAR, H. Kamil. Amasra Yorgunluğu, s. 3, şiir
- GEÇER, İlhan. Şarkı, s. 4, şiir
- YALNIZ, Ebed Mahir. Ilgaz'ı Geçerken, s. 4, şiir
- UYGUNER, Muzaffer. Akalın'a Yanıt, s. 5-6, eleştiri
- ÖZTELLİ, Cahit. Folklor: Milli Bir Konuda Geç Kalıyoruz, s. 7, eleştiri
- KARAAHMEDOĞLU, İ. Çoban Sopaları, s. 7 şiir
- GÜZEL, Şükrü. Boşluklu Öte, s. 8, şiir
- Tan, Hasan. Eğitim Soruşturmaları, s. 9, röportaj

- YAĞCIOĞLU, Halim. Çiçekli Gün, s. 9-10, şiir
- ŞAHİN, A. İHSAN. Eski Hikâye, s. 10, şiir
- SÖZER, Ersan. Çocuk Edebiyatımızın Bugünkü Durumu, s. 11-12, eleştiri
- VURAL, Nebiye. Deniz, s. 11, şiir
- ÖMERLİLİ, Ilgaz Ömerli Köyü 4-K ve Ev Ekonomisi Çalışmaları, s. 13-14, eleştiri
- SİNAN, Murat. Kerim Aydın Erdem Anlatıyor, s. 15, röportaj
- ERTEPINAR, Coşkun. İşte Dünya, s. 15, şiir
- İZMİRLİ, Mübeccel. (İki) Masal Başlangıcında ‘Yıllardan Sonra’, s. 16, şiir
- ASLANGİL, Halit C. Karanlıktaki Işık, s. 16, şiir
- ÜNAL, Recep. Olumsuz, s. 16, şiir
- ÇAĞLAR, Satılmış. Bu Hayattır, s. 16, şiir
- ÜLKÜLÜ, Orhan. Balıkesir Düşleri, s. 17, şiir
- ILGAZ. Yönetim Kursu, s. 18-19, haber
- ILGAZ. Kastamonu Göl İlköğretmen Okulu’nda Mesleğe Giriş Günü, s. 20, anı
- ATAYURT, M. Faik. Bolu Başmüdürlüğü Mıntıkası Ormanlarında Fırtına Tatbikatı, s. 21-22, haber
- ILGAZ. T.Ö.D.M.F. 15. Temsilciler Kurulundan İzlenimler, Aydında Öğretmeni İş Başında Yetiştirme Bürosunun Sergide Sunduğu Müzikli Özel Program, s. 23, haber
- ILGAZ. Türkiye Öğretmen Dernekleri Milli Federasyonundan Haber, s. 23, haber
- WHITE, Naomi J. Hepsine Öğretmenlik Yaptım, s. 24, anı

Yıl: 1 Sayı: 12 - 1 Eylül 1962

- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. On İkinci Sayımız, s. 1, eleştiri
- TUNCOR, Ferit Ragıp. Ilgaz Bir Yaşını Tamamlarken, s. 3, deneme
- ÖZTELLİ, Cahit. Folklor Ve Öğretmen, s. 4, deneme
- ÜLKÜMEN, Osman. Osman Ülkümen, s. 5-7, röportaj
- ÇAKIR, Turgut. Uzayan Yollar, s. 8, deneme
- KARAAHMEDOĞLU, İ. Buram Yanıyor, s. 8, şiir
- SİNAN, Murat. Okullar Açılırken, s. 9-10, deneme

KILIÇ, Hüseyin. İçinde, s. 10, şiir

ASLANGİL, Halit C. Kabahat Kimin, s. 11-12, deneme

ÖMERLİLİ. Belören Bucağı ve 1327 Tarihi, s. 12-13, deneme

ÖZBEK, A. Haydar. Ve Bu Ayın Sonuydu, s. 13, şiir

TONN, Martin. Öğretmenler Çocuklarınızı Tanıyın (Çev.: Ersan Sözer), s. 14-15, deneme

SANDBURG, Carl. Belki (Çev.: Ali Püsküllüoğlu), s. 15, şiir

ÖZEREN, Ahmet Şükrü. Din Ahlak ve Hukuk Kuralları, s. 16-17, deneme

GÜZEL, Şükrü. Namludaki Kurşun, s. 16, şiir

ŞAHİN, A. İhsan. Özenti, s. 17, şiir

VURALOĞLU, Hakkı. Çiganka, s. 18-19, eleştiri

DADALOĞLU, Nebi. Dadaloğluna Ait El Yazması Cönkden Derlemeler, s. 19, şiir

ILGAZ. Çok Acı Bir Kayıp, s. 20, haber

ATAYURT, M. Faik. Bolu Başmüdürlüğü Mıntıkası Ormanlarında Fırtına Tatbikatı, s. 21, haber

ILGAZ. Ankara Türk Kültür Derneğinde Resim ve Şiir Sergisi, s. 22, haber

KÜRÇER, Ahmet N. Köyde Şiir Günü, s. 22, haber

ERTUNGA, Ayla. Bunaltı, s. 22, şiir

Yıl: 1 Sayı: 13 - 1 Ekim 1962

ÖNAL, Uğur. Bungun, s. 1, şiir

KARAAHMETDOĞLU, İsmail. Cumhuriyet Bayramı, s. 3-4, deneme

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Cumhuriyet, s. 3, şiir

GEÇER, İlhan. Sanatın Kederi, s. 4, deneme

YOYGAR, Kamil. Artık Kadınların Türküsü, s. 4, şiir

ÇAYIROĞLU, Şeref. Sanat Sorunları, s. 5-6, röportaj

SİNAN, Murat. Niçin Öğretmen Oldunuz, s. 6, deneme

ILGAZ. Ilgaz Dergisi İçin Barksdale ve Preston ile Yapılan Mülakat, s. 7-8, mülakat

TUNALIGİL, Baha Galip. Üçlü Eğitim Şartı, s. 9, deneme

SÖZER, Ersan. Küllü Kurşun, s. 10-11, deneme

ERTUNGA, Ayla. Eros'a, s. 11, şiir

KILIÇ, Hüseyin. Yapıt, s. 11, şiir

DUTOURD, Jean. Pygmalion (Çev.: Ahmet Erbaş), s. 12-13, hikâye

GÜNEYSEL, Özben. Şiirimiz Göklerine Düşen Karanlık, s. 14-15, deneme

ÖMERLİLİ. Uyanan Çankırı ve Karatekin Festivali, s. 15-16, haber

ÖZGÜR, M. Kerim Aydın Erdem ve Çoban Ateşleri Gözlerin, s. 16 ve 20, eleştiri

DEVELİOĞLU, A. Servet. Toroslarda Niğde Çiftehane Kaplıcaları, s. 17-20, gezi yazısı

KÜRÇER, Ahmet Nesim. Bahçenin Kapısını, s. 17, şiir

GÜZEL, Şükrü. Okulda Arkadaşlık, s. 21-22, oyun

Yıl: 1 Sayı: 14 - 1 Kasım 1962

ILGAZ. Gazi Mustafa Kemal'in Çankırı Halkına Yaptığı Konuşma, s. 1, konferans

TUNCOR, Ferit Ragıp. 10 Kasım ve Atatürk, s. 3, deneme

TUNCOR, Ferit Ragıp. Atam, s. 3, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. On Kasım, s. 4, deneme

GEÇER, İlhan. Yıllar Sonra, s. 4, şiir

ŞENTÜRK, Ahmet Tufan. Mustafa Kemal, s. 5, deneme

BAŞER, Tayip. Şapka Devrimi ve Çankırı, s. 6, anı

ÖMERLİLİ. Atatürk ve Heykel Çavuş, s. 7, deneme

KOZANOĞLU, ZEYNEL. Atatürk'ü Duymak, s. 8, deneme

GÖKŞEN, Enver Naci. Eğitim Olayları, s. 9-10, eleştiri

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Göz Yaşlarım, s. 9, şiir

DOUTOURD, Jean. İstidat (Çev.: Ahmet Erbaş), s. 11-12, deneme

ERTEPINAR, Coşkun. Anıların Getirdiği, s. 12, şiir

ÖZDEMİR, Numan. Ağırkanlı, s. 13-14, hikâye

SANDBURG, Carl. Jan Kubeli, (Çev.: Ali Püsküllüoğlu), s. 14, haber

ÖZERDİM, Sami N. Dinlemenin Tadı, s. 15-16, deneme

SÖZER, Ersan. Bilmediğin, s. 15, şiir

TOYGAR, Kamil. Amasra Masalları, s. 16, şiir

TUNALIGİL, Baha Galip. Milli Eğitim Şurasının Meseleleri, s. 17-18, eleştiri

ERTUNGA, Ayla. Sürgün, s. 18, şiir

TANYEL, Erdem. Güneş Yeşil Doğmalıdır, s. 18, şiir

GÜZEL, Şükrü. Madımak, s. 19, şiir

BORAY, Ferit Erdem. Geceye Sonat, s. 20, şiir

KÜRÇER, Mahmut. Dönüş, s. 20, şiir

ÜNAL, Recep. Kendini Arayan Adam, s. 20, şiir

KÜRÇER, Ahmet Nesim, Unuttuklarım Var Gecenizde, s. 20, şiir

KÜSMEZ, M. Ali. Yukarı Devrez Vadisinde Ekonomik ve Sosyal Hayat, s. 21-22, makale

ÇAĞLAYANSOY, Orhan Zeki. Yeşil İçin, s. 21, şiir

ILGAZ. Bize Gelen Dergiler, s. 23, haber

GÜLEÇ, Azmi. Zamanların Ötesinde, s. 23, şiir

Yıl: 1 Sayı: 15 - 1 Aralık 1962

GÖKŞEN, E. Naci. Topyekün Okuma, s. 2, deneme

BEYAZIT, Numan. Atatürk Düşüncesi, s. 3, deneme

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Soyulan Dövülen Öğretmenler, s. 4-5, eleştiri

EROL, Berran. Ben Bir Köy Öğretmeniyim, s. 5, şiir

ILGAZ. İlköğretmen Okullarımız, s. 6-8, eleştiri

ERTUNGA, Ayla. Kaçış I-II, s. 7, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Dağ Şarkısı, s. 8, şiir

SİNAN, Murat. Köye Giden Kitaplar, s. 9, eleştiri

TUNALIGİL, Baha Galip. Bu Hayat Yaşamak İçindir Coe, s. 10-11, hikâye

ÖMERLİLİ. Goitre Nedir? Neden Meydana Gelir? Önlenmesi Mümkün müdür?, s. 12-13, eleştiri

ÖZYİĞİT, Metin. Sende Olmada Buldum Yaşamayı, s. 13, şiir

KÜRÇER, Mahmut. Elgin Özlem, s. 14-15, deneme

MAKAL, Tahir Kutsu. Yergi, s. 15, şiir

GÜNER, İ. Safa. Yeni Bir Okul Yaptırmalıyız, s. 16-17, eleştiri

KILIÇ, Hüseyin. No'lur, s. 17, şiir

CENKÇİOĞLU, Burhan. Teselli, s. 17, şiir

ERMEYDAN, Bedirhan. Okul-Aile-Öğrenci, s. 18-19, deneme

TIĞLI, Erhan. Karanlık, s. 19, şiir

KOZANOĞLU, Zeynel. İdareden Çok, s. 20-21, eleştiri

HAVALAN, Coşkun. Kız Hatçe, s. 21-22, hikâye

ILGAZ. Bize Gelen Kitap ve Dergiler, s. 23, haber

Yıl: 2 Sayı: 16 - 1 Ocak 1963

ILGAZ. Yeni Yılıız Kutlu Olsun, s. 2, haber

İNÖNÜ, İsmet. Aziz Necati Dileğin Yerine Getirilecektir, s. 3, deneme

ÇINARLI, Mehmet. Yuvarlak, laşan 'Köşe, lere Dair, s. 4, deneme

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Yeni Yıl, s. 4, şiir

TUNALIGİL, Baha Galip. Devlet Radyosu Nedir? , s. 5-6, deneme

ILGAZ. Mustafa Necati Anıldı, s. 6, haber

ŞENTÜRK, Ahmet Tufan. Şair, Ressam, Avukat Zihni Hazinedaroğlu'nun Ölümü Üzerine, s. 7, deneme

ŞENTÜRK, Fahriye Gökcan. İyimserlik, Şiir, s. 7, deneme

ERNBAŞ, Ahmet. Ailemiz ve Dostlarımız, s. 8, deneme

KÜRÇER, Mahmut. İstek, s. 8, şiir

EROL, Berran. Kozasını Ören Öğretmen, s. 9, deneme

ERGİN, Şeref. Özlenen Bahar, s. 9, şiir

EROL, Berran. Elyakutta Bir Ölü, s. 9, şiir

ÖMERLİLİ. Halk Eğitimi ve Beslenme, s. 10, eleştiri

ULUIRMAK, Ülkü. Sone, s. 10, şiir

YILDIRIM, Mustafa. Ben Türkiye'yim, s. 11, deneme

ERGİ, İsmail. E mi?, s. 11, şiir

KARADAYI, İsmet Kemal. Sanat: O, Tutkulu Yaşantılarımızdır Devce, s. 12-13, deneme

ÖZYİĞİT, Metin. Beklemenin En Güzelini Buldum Sende, s. 13, şiir

KÜRÇER, Ahmet Nesim. Türkçe Dersi Veren Yazar, s. 14, eleştiri

ERMEYDAN, Bedirhan. Geçmiş Yılların Ardından, s. 15, deneme

ERTUNGA, Ayla. Dönüş, s. 15, şiir

BEYAZIT, Numan. On Binlerden Biri, s. 16-17, deneme

KOZANOĞLU, Zeynel. Bizim Sorunumuz, s. 17, eleştiri

ŞENGİZER, Osman. Yılın En Önemli İki Sanat Olayı Rondiris ve Graham, s. 18-19, eleştiri

YALÇIN, A. Rıza. Kaderden Yana, s. 20, şiir

TANYEL, Ekrem. Balıklar Kumsalda Yatmaz, s. 20, şiir

GÖKMEN, Yusuf. Mutlu Mutsuz, s. 20, şiir

MARMARALI, Cevdet. Çocuklara Yazık Olmuyor mu?, s. 21-22, eleştiri

ILGAZ. Bize Gelen Kitap ve Dergiler, s. 23, haber

Yıl: 2 Sayı: 17 - 1 Şubat 1963

ILGAZ. Ayın Olayları, s. 2, haber

ATOK, Oğuz Kazım. Gelişim Uğruna, s. 3, eleştiri

GEÇER, İlhan. Şiirimizin Ana Konularından Ölüm, s. 4, eleştiri

ÇINARLI, Mehmet. Bu Yılbaşı, s. 4, şiir

KÜRÇER, Ahmet Nesim. Umut Pembeleri, s. 5, eleştiri

TUNALIGİL, Baha Galip. Toplumunu Bilmek, s. 6, deneme

TUNCOR, Ferit Ragıp. Rüzgar Estikçe, s. 7, eleştiri

KÜRÇER, Mahmut. Bir Dağ Kulübesinden, s. 8, hikâye

EROL, Berran. Elbette, s. 8, şiir

ŞENTÜRK, Ahmet T. Ödenmeyen Borç, s. 9, deneme

- ÖMERLİLİ. Ortamsız Eğitim, s. 10, eleştiri
- KARADAYI, İsmet Kemal. Ayrılık, s 10, şiir
- ÜNAL, Rıfat. Ölümsüzler, s. 11, deneme
- TEKSÖZ, Abdullah Nurhan. Tuzlu Su, s. 11, şiir
- ÜNAL, Fethi. Mutluluğunu Yitirmiş İnsan, s. 11-12, deneme
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Özlem, s. 12, şiir
- ERGİN, Şeref. Sen ve Ben, s. 12, şiir
- GÜZEL, Şükrü. Bebeğin Ellerindeki Dünya, s. 12, şiir
- TOYGAR, H. Kamil. Uzak Suları Gecenin, s. 13, şiir
- GÜRKAN, Güngör. Kumarda İnsanlar, s. 13, şiir
- DUPLESSİS, Yves. Gerçeküstücülük (Çev.: Ahmet Erbaş), s. 14, deneme
- GENÇTÜRK, İsmail. Renkler, s. 14, şiir
- ŞENGİZER, Osman. Do Majör, s. 15, eleştiri
- GÜNER, Hürrem. Sancılı Şiir, s. 15, şiir
- MARMARALI, Cevdet. Özlediğimiz Güzel Türkçe Neredesin?, s. 16, eleştiri
- YILDIZ, Ali. Sağlık Bakanı Sayın Azizoglu'na Dertname, s. 17, mektup
- ULUSOY, Şefik. Mutluluk Üstüne, s. 17, şiir
- ŞENTÜRK, Fahriye Gökcan. Genel İdarecilik Prensipleri, s. 18-19, eleştiri
- KUT, Muhtar. Yılan Hikâyesi, s. 19-20, mektup
- ILGAZ. Radyo ve Televizyonda Eğitim, s. 21, eleştiri
- ILGAZ. Çeşitli Sanat Olayları, s. 22, haber
- ILGAZ. Türk Dil Kurumundan Haberler, s. 23, haber

Yıl: 2 Sayı: 18 - 1 Mart 1963

- ILGAZ. Türk Öğretmenlerinin Eğitim Mitingi, s. 2, haber
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Öğretmen Hakları, s. 3, deneme
- HACIHASANOĞLU, Muzaffer. Yolculuğun Başlangıcı, s. 4-5, hikâye
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Ilgaz, s. 5, şiir

- UYGUNER, Muzaffer. Düşlü Düzen, s. 6, eleştiri
- TUNAGİL, Baha Galip. Ankara Radyosunun İmparatorluğu, s. 7, deneme
- İZMİRLİ, Mübeccel. Çöllerde, s. 7, şiir
- GÖKŞEN, Enver Naci. Basın Tarihine Dair Bilgiler ve Hatıralar, s. 8-9, anı
- EROL, Berran. Son Mektup, s. 9, şiir
- TUNCOR, Ferit Ragıp. Kayseri Şairleri, s. 10-11, eleştiri
- BİRYOL, Rüknettin. Sisli Akşamlarda, s. 11, şiir
- KÜRÇER, Ahmet Nesim. Otağ, s. 12-13, eleştiri
- KARACA, Nusret. Milli Sanatımız, s. 13, eleştiri
- SEYDA, Mehmet. Anadolu Dergileri, s. 14, eleştiri
- BEYAZIT, Numan. Öğretmene Saygı, s. 15, eleştiri
- GEÇER, İlhan. Bir Köy Öğretmeninin Odasında, s. 16-17, anı
- GÜZEL, Şükrü. Olumlu, s. 17, şiir
- ERDEM, Kerim Aydın. Günlük, s. 18-19, eleştiri
- HAVALAN, Coşkun. İkinci Çizgisi, s. 19, şiir
- ULUSOY, E. Şefik. Kötümserlik, s. 19, şiir
- ULUIRMAK, Ülkü. Noktürn, s. 19, şiir
- ILGAZ. Dergiler, s. 19, haber
- KEMAL, İsmet. Bir Gezinin Günlüğü'nden, s. 20, anı
- SİNAN, Umumi. Dost, s. 21, şiir
- ŞENTÜRK, Ahmet Tufan. Antalya, s. 21, şiir
- ILGAZ. Bize Gelen Kitap ve Dergiler, s. 22, haber
- TOYGAR, H. Kamil. Yorgun Sevi, s. 22, şiir
- ILGAZ. Mevlana Bilim-Sanat Armağanı, s. 23, haber

Yıl: 2 Sayı: 19 - 1 Nisan 1963

- ÇAĞLAR, Behçet Kemal. Ecevit'ten Ilgaz'a, s. 2, şiir
- ÇINARLI, Mehmet. Sorma, s. 2, şiir

- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Öğrencilerimiz ve Öğretmenleri, s. 3-4, eleştiri
- TUNCOR, Ferit Ragıp. Milli Egemenlik ve Çocuk Bayramı, s. 4, deneme
- ŞENTÜRK, Fahriye Gökcan. Şehirleşme Hareketlerinin Düzenlenmesi Bakımından Belçika ve Türkiye, s. 5, eleştiri
- UYGUNER, Muzaffer. Saadet Dakikası, s. 5, şiir
- GÖKŞEN, Enver Naci. Masal ve Değeri, s. 6-7, eleştiri
- KÜRÇER, Ahmet Nesim. Hani Yolumuz Ayrılınca... , s. 7, şiir
- TUNALIGİL, Baha Galip. Bir De Biz Yaşayalım Dedik Emmi, s. 8-9, hikâye
- ERTEPINAR, Coşkun. Denizlere Açılan Yolcudan, s. 9, şiir
- ÖZTELLİ, Cahit. Ataç ve Halk Şiiri, s. 10-11, eleştiri
- YILDIRIM, Mustafa. Ümit, s. 11, şiir
- GEÇER, İlhan. Kapısız Sokaklar, s. 12, eleştiri
- KARACA, Nusret. Milli Sanatımız, s. 13, eleştiri
- SİNAN, Murat. Güçlü Olmak Gerek, s. 14, deneme
- ULUIRMAK, Ülkü. Zenci Sonesi, s. 14, şiir
- KEMAL, İsmet. Bir Gezinin Günlüğü'nden, s. 15, anı
- KILIÇ, Hüseyin. Türkçeyi Anlamayanlar, s. 16 eleştiri
- MANSFIELD, Katherine. Miss Brill (Çev.: Ahmet Erbaş), s. 17-19, hikâye
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Çeşme Taşı, s. 17, şiir
- GÜNER, Hürrem. 'S' Li Şiir, s. 18, şiir
- GÜZEL, Şükrü. Köyde Bayram, s. 20-22, oyun
- MOLLAOĞLU, Koparal. Anadolu'ya, s. 20, şiir
- ILGAZ. Ayın olayları, s. 23, haber

Yıl: 2 Sayı: 20 - 1 Mayıs 1963

- ILGAZ. Ayın Olayları, s. 2, haber
- TUNCOR, Ferit Ragıp. 19 Mayıs Spor Bayramı, s. 3-4, deneme
- LİNDORM, Eric. Güzel Düğünlerden Sonra (Çev.: Muzaffer Uyguner), s. 4, şiir

- GEÇER, İlhan. Şimdi de Ölüsüne Saldırıyorlar, s. 5, 21, eleştiri
- ÖZTELLİ, Cihat. Türk Tiyatro Tarihi İle İlgili Notlar, s. 6-7, deneme
- İZMİRLİ, Mübeccel. Abant'ta Akşam, s. 6, şiir
- ERDEM, Kerim Aydın. Pazartesi-Pazar, s. 7, günlük/anı
- YAZGAN, İsmet. İstanbul Düşü, s. 7, şiir
- GÖKŞEN, Enver Naci. Okul Sahnesi ve Eğitim, s. 8-9, eleştiri
- KARADAYI, İsmet Kemal. Öğretmenli Anılar ve İyi İnsanlar Üstüne, s. 10, deneme
- ILGAZ. Muammer Karaalioğlu Şehit Havacı Öğretmen, s. 11, haber
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Ölür mü Öğretmeni?, s. 11, şiir
- HACIHASANOĞLU, Muzaffer. Bir Kağıt Parçası, s. 12-14, hikâye
- ULUIRMAK, Ülkü. Yıkım'ın Bahçesi, s. 12, şiir
- EROL, Berran. Hayalde Sinop Şehri, s. 13, şiir
- KOZANOĞLU, Zeynel. Bir Garip Ölmüş Diyeler, s. 14-15, deneme
- DEMİRAY, M. Güner. Dost Şimşek'ten Anılar, s. 15-16, anı
- ÖMERLİLİ. Ilgaz Türküleri, s. 16-17, deneme
- ERDÖNMEZ, Melisa. Bulutların Getirdiği Bu, s. 17, şiir
- MÜFTÜOĞLU, Eray. Ağmusa Manileri, s. 18, mani
- ÇELEBİOĞLU, Nurten. Kaçınılmaz Gerçek, s. 18, şiir
- ÖZER, Ayla. Islak Anı, s. 19-20, hikâye
- ARIM, Muzaffer. Köyde Düzen ve Dirlik, s. 20-22, eleştiri
- YALÇIN, A. Rıza. Kör Şeytan, s. 22, şiir
- YILDIRIM, Mustafa. Aranan, s. 22, şiir
- ILGAZ. Bize Gelen Kitap ve Dergiler, s. 23, haber

Yıl: 2 Sayı: 21 - 1 Haziran 1963

- ILGAZ. Ayın Olayları, s. 2, haber
- ÇINARLI, Mehmet. Şiir Dünyamıza Bir Bakış, s. 3, 21, eleştiri

ÖZTELLİ, Cahit. Agah Sırrı Levend Yazı Hayatının Ellinci Yıldönümü, s. 4-5, 21, deneme

ATOK, Oğuz Kazım. Yürütme Gücünün Sertliği, Yumuşaklığı, s. 6-7, eleştiri

GEÇER, İlhan. Eleştirme ve Eleştirmeci Üzerine, s. 7, 21, deneme

GÖKŞEN, Enver Naci. Çelişmeli Bir Kitap “Maarifimiz ve Çaresi”, s. 8-9, eleştiri

KARADAYI, İsmet Kemal. Akşam Rüzgarları, s. 9, deneme

KÜRÇER, Ahmet Nesin. Dilimiz, s. 10-11, eleştiri

SEYDA, Mehmet. Meri, s. 12-14, hikâye

TUNALIGİL, Baha Galip. Senin Şu Saçların Yok muA Şu Gözlerin Serpil, s. 14, şiir

ULUIRMAK, Ülkü. Hulusi Mercan’la Bir Konuşma, s. 15-16, röportaj

DİL, Şahinkaya. Yeni Yapı, s. 16, şiir

LİNDORM, Erik. Ana Sütü, (Çev.: Muzaffer Uyguner), s. 17, şiir

ÖNCÜL, Tahir. Giden Gemiler, s. 17, şiir

EROL, Berran. Çilli Kızın Masalı, s. 17, şiir

ŞENTÜRK, Fahriye Gökcan. O Kadın, s. 18-19, hikâye

GÜNER, İ. Safa. İki Kişi, s. 20-21, deneme

SİNAN, Murat. Ilgaz Öğretmenler Toplantısı, s. 22-23, eleştiri

HAŞMET, Mehmet. Ayçiçeği, s. 23, şiir

ERGİN, Şeref. Elbet Bir Gün, s. 23, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Sarı Saçlar, s. 23, şiir

Yıl: 2 Sayı: 22 - 1 Temmuz 1963

ILGAZ. Yunus Emre Anıldı, Karacoğlan Anıldı, Erdek Şenlikleri, Türk Dil Kurultayı, Nasreddin Hoca Şenlikleri, s. 2, haber

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Açık Konuşma Özenci, s. 3, deneme

ÖZTELLİ, Cahit. Dil Devriminde Öğretmenin Başarısı, s. 4-5, deneme

ÖZER, Tekin. Yitik Evren, s. 5, şiir

TUNALIGİL, Baha Galip. Türk Basınına Genel Bir Bakış, s. 6, eleştiri

GEÇER, İlhan. Rüzgar Estikçe, s. 7, eleştiri

TUNCOR, Ferit Ragıp. Eski Eserler Müzesinin Tarihçesi, s. 8-9, deneme

KARADAYI, İsmet Kemal. Kasımda Aşk, s. 9, şiir

SİNAN, Murat. Köy Enstitüleri Hatıraları, s. 10, eleştiri

ERTEPINAR, Coşkun. Dostların En Hayırlısı Diyor ki, s. 11, şiir

ACARTÜRK, Yüksel. Şimdi Çok Uzak, s. 11, şiir

YÖNEL, Selçuk. Yolculuk Var, s. 12-13, hikâye

TANYEL, Ekrem. Sin Sin, s. 14-16, hikâye

KEMAL, İsmet. Bir Gezinin Günlüğünden, s. 16-17, deneme

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Gelin Ayşe, s. 17, şiir

SEYDA, Mehmet. Meri, s. 18-19, hikâye

GÜNEY, Oben. Aktaş Ezgisi, s. 19, şiir

ERGİN, Şeref. Aysula, s. 20, şiir

TOYGAR, H. Kamil. Anıların Günlüğü, s. 20, deneme

MUTMAN, Sıtkı. Öğretmen, s. 20, şiir

ŞENTÜRK, Ahmet Tufan. Yalnızlık, s. 21, eleştiri

ŞENGEZER, Osman. Inesco ve Kent Oyunları, s. 22-23, eleştiri

ILGAZ. Dergiler, s. 23, eleştiri

Yıl: 2 Sayı: 23 - 1 Ağustos 1963

ILGAZ. Sayın Başbakan İsmet İnönü'nün Nasreddin Hoca günü Akşehirliilere Gönderdiği Mesaj, s. 2, haber

ALTUNDAĞ, Şinasi. Nasreddin Hoca ve Devri, s. 3-5, eleştiri

ÇAĞLAR, Behçet Kemal. Hocaya Layık Olmak, s. 5, şiir

ILGAZ, Nasreddin Hoca Şenlikleri, s. 5, eleştiri

KURGAN, Şükrü. Türk Mizahında Nasreddin Hoca, s. 6-7, konferans

PERKÜN, Aziz. Puşide, s. 7, şiir

CUKANOVİÇ, Mariya. RAYKOVİÇ, Lyubinko. Yuğoslavlar ve Nasreddin Hoca, (Çev.: İsmail Kaynak), s. 8-9, makale

BLAŞKOVİÇ, Yusuf. Nasreddin Hoca Şenlikleri, s. 10-11, konferans

CUMBUL, Sadi. Farsça, s. 11, şiir

ÖZTELLİ, Cahit. Nasreddin Hoca İçin Neler Yapmalıyız, s. 12 -13, deneme

ERMAN, Nüzhet. Nasreddin Hoca, s. 13, şiir

OĞULTÜRK, Halil C. Nasreddin Hoca Şenliklerinde Türk Halk Dansları, s. 14, eleştiri

ERTEPINAR, Coşkun. Hani Söyleyin, s. 14, şiir

NASREDDİN HOCA DERNEĞİ. Nasreddin Hoca, s. 15, haber

KÜRÇER, Ahmet N. Herkesin Malı, s. 15, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Hocamıza Saygı, s. 16-17, deneme

ŞENER, Nazmi. Yüce Öğretmen, s. 18, deneme

ILGAZ. Nasreddin Hoca Konulu Açık Oturum, s. 18,

ILGAZ. Hocanın Bilinmeyen Yüzü Çözülüyor, s. 18, haber

SİNAN, Murat. Nasreddin Hoca Fıkraları, s. 19-20, fıkra

AK, Vedat. Nasreddin Hoca Bibliyografyası, s. 21-22, eser tanıtımı

AK, Vedat. Nasreddin Hoca'nın Akşehir'deki Etkisi, s. 22, eleştiri

Yıl: 2 Sayı: 24 - 1 Eylül 1963

ILGAZ. İki Yılın Sonu, s. 2, deneme

ILGAZ. Ilgaz Üç Yaşında, s. 3-6, deneme

PAKYÜZ, Nermin. Liman Meyhanesi, s. 6, şiir

EKREM, Faruk. Güney, s. 7, şiir

YILDIRIM, Nevzat. Memleket, s. 7, şiir

HAVALAN, Coşkun. Yalnızlıktı Kahreden Geceyi, s. 7, şiir

ERDEM, A. Ezgin. Büyük Atatürk, s. 8-9, deneme

ERGÜVEN, Abdullah Rıza. İnat Yaşantı, s. 9, şiir

ÖZTELLİ, Cahit. Yunus Emre Üzerine Son Belgeler, s. 10-11, eleştiri

GEÇER, İlhan. Erdek'te Yaz Bahçelerinde, s. 12, şiir

KARADAYI, İsmet kemal. Evrende Yarış, s. 13, şiir

ALOGAN, Bedri. Öğretmen Okulları Müdürleri Seminerlerinden İzler, s. 14-15, eleştiri

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Öğretmenim, s. 15, şiir

GÖKŞEN, Enver Naci. Zeve, s. 16, eleştiri

ERDEM, Kerim Aydın. İki Ayrı Çizgi, s. 17, hikâye

KÜRÇER, Ahmet Nesim. Eylül II, s. 17, şiir

TUNCOR, Ferit Ragıp. Müze Müdürü Osman Hamdi Bey ve Müzemize Hizmetleri, s. 18-19, biyografi

ULUIRMAK, Ülkü. Islak Serseri, s. 19, şiir

CANDAŞ, Ali. Bir Sergi Üzerine, s. 20, eleştiri

ÖMERLİLİ. Ilgaz'da Yaygın Goitre, s. 21, eleştiri

TAN, Nail Kaya. Van Gölü Üzerine, s. 22, deneme

BAKÜ, Özbey. Çocukluk ve Ötesi, s. 22, şiir

Yıl: 2 Sayı: 25 - 1 Ekim 1963

ILGAZ. Ayın olayları başlığıyla THK 18. Büyük Kongresi, Dil Bayramı, Dil Kurumu Sanat ve Bilim Ödülleri, Halkevleri Sanat Ödülleri, s. 2, haber

DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. Boğazlak, s. 3, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Yine Öğretmen Derdi, s. 4, eleştiri

TUNALIGİL, Baha Galip. Sözlü ifade ve Geliştirilmesinde Öğretmenin Görevleri, s. 5-6, makale

ERDEM, Kerim Aydın. Kırılmaç Ormanı, s. 7, şiir

KARADAYI, İsmet Kemal. Altın Işık, s. 7, şiir

KÜRÇER, Ahmet Nesim. Sanatımızın Bu Günü, s. 8-9, eleştiri

İZMİRLİ, Mübeccel. Özbakırların Kızına: Bilgehan, s. 10, şiir

DADALOĞLU, Nebi. Müdürlü Şiir, s. 11, şiir

ILGAZ. Türkiye Öğretmen Dernekleri Milli Federasyonu Başkanlığı ile Konuşma, s. 12-13 röportaj

SİNAN, Murat. Okumak, s. 14, deneme

SARAR, İsmail Ali. Özlem, s. 15, şiir

GEÇER, İlhan. Bileşim Çizgisi, s. 16, haber

GÖKŞEN, Enver Naci. Bir Kitabın Düşündürdükleri Mevsimlerin Ötesinden, s 17-19, eleştiri

KARAHAN, Abdullah Neyzar. Yorgun I-II-III, s. 19, şiir

KUTSİ, Tahir. Hayal Kırıklıklarının Şairi, s. 20-21, eleştiri

ILGAZ. Şair Mustafa Arif Arık Öldü, s. 22, haber

Yıl: 2 Sayı: 26 - 1 Kasım 1963

BALTACIOĞLU, İsmayıl Hakkı. Atatürk, s 2, deneme

DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. Mustafa Kemal'in Kurdu, s. 3, şiir

SİNAN, Murat. On Kasım, s. 4, deneme

ŞİMŞEK, Hasan. Atatürk Işığı, s. 5, şiir

ERGÜVEN, Abdullah Rıza. Bir Çelik Mavi, s. 5, şiir

ERTAN, Kamil. Atatürk'ün Karadeniz Gezisi, s. 6, anı

GEÇER, İlhan. Mavi Aydınlık, s. 7, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. On Kasım, s. 7, şiir

DİL, Şahinkaya. Evrensel Atatürk, s. 8-9, eleştiri

DİL, Ş. K. Mustafa Kemal Ölmez, s 9, şiir

ÖZERDİM, Sami N. Atatürk ve Müzik, s. 10-11, eleştiri

GÜZEL, Şükrü. Kurtuluş Günlerinin Öyküsü, s. 12, şiir

TUNALIGİL, Baha Galip. 9.05, s. 13, şiir

ÖZTELLİ, Cahit. Devrimler Karşısında Halk Şairleri, s. 14-15, deneme

ARIM, Muzaffer. Ölümünün 25. Yılında Atatürk, s. 16, deneme

HAVALAN Coşkun. Ata'ya Saygı, s. 16, şiir

ÖMERLİLİ, Ilgaz'da Cumhuriyet Bayramı, s. 17, haber

DERELİ, M. Ali. Atatürk'ü Anlamak, s. 18, deneme

ERBAŞ, Ahmet. Jean Cocteau, s. 19, haber

ERDEM, Kerim Aydın. Kasım Dedikleri I-II, s. 19, şiir

YUND, Kerim. Türklerin Kutlu Ağaçlarından Ardıç, s. 20-21, deneme

ILGAZ. Bize Gelen Kitap ve Dergiler, s. 22-23, haber

Yıl: 2 Sayı: 27 - 1 Aralık 1963

ILGAZ. Ayın Olayları, s. 2, haber

ILGAZ. Milli Eğitim Bakanı Öktem'in Atamızın 25. Ölüm Yıldönümündeki Konuşmaları, s. 3-5, konferans

ERTEPINAR, Coşkun. Atatürk Marşı, s. 3, şiir

ILGAZ. M. Kemal Yılmaz Orta Öğretim Genel Müdürlüğüne Atandı, s. 5, haber

GÜZEL, Şükrü. Bu Şehrin Sokaklarında Akşamları, s. 6, şiir

MAKAL, Mahmut. Ortaöğretim Komedi, s. 7-9, eleştiri

SİNAN, Murat. Bozuk Düzen, s. 8, eleştiri

AYDIN, Abdullah. Gırgır Ahmet, s. 9, hikâye

GÖKŞEN, Enver Naci. Seslerle Türk Sahneleri, s. 10-11, haber

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Yankı, s. 11, şiir

TUNALIGİL, Baha Galip. Aydın Kişi Unsurları, s. 12-13, deneme

DUMLU, Fahrettin. Neden, s. 13, şiir

ÖMERLİLİ. Ilgaz Atatürk Orta Okulu, s. 14, eleştiri

BAŞER, Tayip. Ankara'nın İlk Günleri, s. 15, anı

ÜLKÜ, Ş. Verimli ve Heyecanlı Yazar: Aka Gündüz, s. 16-17, eleştiri

KAYA, Ahmet Sıtkı. Öl Cuenz, s. 18, hikâye

ARIM, Muzaffer. Özlenen Dünya, s. 19, şiir

ILGAZ. Yeni Yayınlar, s. 19, eser tanıtımı

PAKYÜZ, Nermin. Denizlerin Ötesinden, s. 20, şiir

GEÇER, İlhan. Ak Özlem, s. 21, eleştiri

ILGAZ. Altıncı Dönem İlköğretim Müfettişleri Kursu Açıldı, s. 22, haber

KOZANOĞLU, Zeynel. John F. Kennedy Öldürüldü ha?, s. 23, deneme

Yıl: 3 Sayı: 28 - Ocak 1964

ILGAZ. Ayın Olayları, s. 2, haber

- DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. (Karşı 15) Çoban Yıldız Köyünde, s. 3, şiir
- KARADAYI, İsmet. Atatürk'le Çoğalmak, Onunla Var Olmak, s. 4-5, deneme
- KARAAHMEDOLU, İsmail. Yeni Yıl, s. 5, şiir
- ATOK, Oğuz Kazım. Okullarda Ahlak Eğitimi, s. 6-7, eleştiri
- ERDEM, Kerim Aydın. Geçitler, s. 7, şiir
- UYGUNER, Muzaffer. Melisa'nın Umut Pembeleri, s. 8, eleştiri
- DADALOĞLU, Nebi. Varan Müfettiş, s. 9, hikâye
- TUNCOR, Ferit Ragıp. Salih Zeki (Mehmet Salih), s. 10-11, biyografi
- SİNAN, Murat. Süleyman Karagözle Konuşma, s. 12-13, röportaj
- KEMAL, Ahmet. Kapalı Kapıyı Açmak, s. 14, eleştiri
- GEÇER, İlhan. Unutuş, s. 15, şiir
- BAGATU, Günce I-II, s. 15, deneme
- MAKAL, Mahmut. Yeni Yıla Girerken Eğitim Üstüne Düşünceler, s. 16-17, eleştiri
- KURNAZ, Selim. Bulamıyorsun Aradığını, s. 17, şiir
- AY, Behzat. Yeni Zamanın Meyveleri, s. 18-19, deneme
- KAYA, Ahmet Sıtkı. Bin Türlü Ölüm Var, s. 20-21, hikâye
- KOZANOĞLU, Zeynel. Sütüm Sana Helal Olmaz, s. 21, eleştiri
- ÖZDAMAR, Türkan. Beklenen Günler, s. 22-23, hikâye
- ILGAZ. Bize Gelen Kitaplar, s. 23, haber

Yıl: 3 Sayı: 29 - Şubat 1964

- ILGAZ. Ayın Olayları, s. 2, haber
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Öğrenci Velilerine Açık Mektup, s. 3-4, mektup
- MAKAL, Mahmut. Gene O Sorun, s. 4, eleştiri
- UYGUNER, Muzaffer. Bir İşçi Kadın Öldü I-II, s. 5, şiir
- YÜCEL, Hasan Ali. Meslek Topluluklarının Demokrasilerde Önemi, s. 6, eleştiri
- KADİR, İsmail. Köy Bakanlığı ve Düşündüklerimiz, s. 7, eleştiri
- ILGAZ. Necati'yi Anarken, s. 8-9, konferans

ÖMERLİLİ, Boş Kürsüler, s. 9, şiir

ÖZTELLİ, Cahit. Kıbrıs'ta Türk Folkloru, s. 10, eleştiri

DADALOĞLU, Nebi. Kıbrıs'a Ağıt, s. 10, şiir

TEKYILDIK, Cemil. Makarios'a Selçuk'tan İhtar, s. 11, eleştiri

SİNAN, Murat. Bir Geziden İzlenimler, s. 12-13, haber

GREEN, E. K. Eğitimde İlköğretim Müfettişlerinin Rolü, s. 14-15, eleştiri

KARAKOÇ, Ertuğrul. Gökdelen Köyü Öğretmeni, s. 15, şiir

MENGÜ, Akil. Topluma Hizmet Eden Okula Doğru, s. 16, eleştiri

GEÇER, İlhan. Erdekli İstakoz, s. 17, eleştiri

KÜRÇER, Adnan Nesim. Bak Hele, s. 18-20, eleştiri

ÖZTÜRK, İsa. Makal'ın Köyü Fransa'da, s. 20, eleştiri

GÜVEN, Erol. İşte Şimdi Kalbime Oturdu, s. 21, deneme

DERELİ, Ali. Ilgaz'ın Turizm Değeri, s. 22, eleştiri

ILGAZ. Yanıt, s. 23, eleştiri

HAVALAN, Coşkun. Çare, s. 23, şiir

Yıl: 3 Sayı: 30 - Mart 1964

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. İnönü ve Üç El Kurşun, s. 3, eleştiri

AKBULUT, Mümtaz. Ağlıyan Dünya, s. 3, şiir

MAKAL, Mahmut. Köpeksiz Köy, s. 4, eleştiri

YILDIRIM, Mustafa. Nereye, s. 4, şiir

YÜCEL, Can. İlericinin Kaderi, s. 5-6, röportaj

TUNCOR, Ferit Ragıp. Gönül Köşem, s. 6-7, eleştiri

TUNALIGİL, Serpil Galip. Küçük Kadınlar, s. 8-9, hikâye

ATEŞ, Türkan. Bunu Beklemiyordun Değil mi?, s. 8, şiir

MENGÜ, Akil. Kıpırdanışlar, s. 10-11, eleştiri

GEÇER, İlhan. Yeşil Yeşil Mevsimler, s. 10, şiir

ERCAN, İsmet. Deniz Aşırı Düşünceler, s. 11, şiir

- TUNALIGİL, Baha Galip. İnsanoğlu, s. 11, şiir
- SİNAN, Murat. Program Uzmanı Prof. E.K Green ile Konuşma, s. 12-13, röportaj
- DİL, Şahinkaya. Gözlem, s. 13, şiir
- ILGAZ. İrfan Ordusuna Katılan Rehberler, s. 14-15, haber
- YÖNEL, Selçuk. Toplumun Bireye Çağrısı, s. 15, deneme
- ÜNLÜ, Abdülkadir. Ak Sevilir, s. 15, şiir
- UYGUNER, Muzaffer. Bilim Ticareti, s. 16-17, eleştiri
- ALKAN, Erdoğan. Bahar, s. 17, şiir
- ANIL, Reha. Topuzlu'nun Öğrettikleri, s. 18-19, eleştiri
- KARADAYI, İsmet Kemal. Şair Düşü, s. 19, şiir
- KOZANOĞLU, Zeynel. İmam Okumazsa Cemaat Hiç Okumaz, s. 20-21, eleştiri
- ÖNEM, A. Baha. Son Mektup, s. 21, şiir
- ÖZYİĞİT Metin. Dönemeçli Yol, s. 21, şiir
- POLAT, Vehbi. Halk Ozanları, s. 22-23, eleştiri
- ILGAZ. Ayın Olayları, s. 23, haber

Yıl: 3 Sayı: 31 - Nisan 1964

- ILGAZ. Ayın Olayları, s. 2, haber
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. İlerici-Gerici, s. 3, eleştiri
- UYGUNER, Muzaffer. Emily Dickinson'dan (1830-1886) I-II-III, s. 3, şiir
- TAN, Nail Kaya. Gide'nin Körlük Erdemi, s. 4, eleştiri
- TAN, N. R. Ben Seninle Evrenim, s. 4, deneme
- KARADAYI, İsmet Kemal. Emirgan Güzel Değil, s. 5, şiir
- ÖZYİĞİT, Metin. Olimpos'a Uzanan Ellere Bereketli Yağmurlar Düşermiş, s. 5, şiir
- KILIÇ, Hüseyin. Yağmur Altında, s. 6-7, hikâye
- HAVALAN, Coşkun. Pazar yerinde, s. 8, hikâye
- ATEŞ, Türkan. CO..., s. 9, şiir
- ILGAZ. Bilim ve Kültür Kurumu, s. 10, haber

- GÖKŞEN, Enver Naci. Piyes ve Hikâye-Roman Türleri, s. 12-15, konferans
- ARDA, Önder. Yitik Mutluluk, s. 13, şiir
- KARAAHMEDOĞLU, İ. Gece, s. 14, şiir
- ŞENTÜRK, Fahriye Gökcan. Bir İdareci İçin Tehlikeli Nitelikler, s. 16, deneme
- GÜNGÖR, Fikret. Güz Yağmurlu Sokaklar, s. 17, eleştiri
- ÖMERLİLİ. Ilgazlı Ozan Naili Baba, s. 18, haber
- YILDIRIM, Mustafa. Karanlıklar, s. 19, şiir
- BJÖRNSON, Björnstjerne. Baba (Çev.: Erdal Ceyhan), s. 20-21, hikâye
- TUNCOR, Ferit Ragıp. Goethe'nin Çocukluğu, s. 21-23, biyografi

Yıl: 3 Sayı: 32 - Mayıs 1964

- ILGAZ. Ayın Olayları, s. 2, haber
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Anam Ağlar, s. 3, şiir
- ERGÜVEN, Abdullah Rıza. Aurelia IV, s. 4, hikâye
- GEÇER, İlhan. Anlamsız Şiir Dedikleri, s. 5, eleştiri
- UYGUNER, Muzaffer. Mutlu Güney, s. 6, eleştiri
- ARSLAN, Selahattin. Değirmen Dönüşü, s. 7, şiir
- KARADAYI, İsmet Kemal. Bir Dost Hoşgörü Arslanlar ve Güç Olan, s. 8-9, deneme
- ATEŞ, Türkan. Cömertçe, s. 9, şiir
- ERBAŞ, Ahmet. Öğretmen ve İnşaat İşçisi, s. 11-12, eleştiri
- KEMAL, Ahmet. Kemallerin Türküsü I-II-III-IV, s. 12, şiir
- ÖMERLİLİ. Ilgazlı Halk Ozanı Naili Baba, s. 13, biyografi
- SARAY, Ömer. Çevrenin Öğrenmedik Rolü, s. 14-15, deneme
- K., İ. Goitre Konusunda Serdar Yörükoğlu ile Konuşma, s. 15, röportaj
- YILDIRIM, Mustafa. Gurbet Babamı Çaldı I-II-III, s. 16, şiir
- AKI, Azmi. Yitik Sevi, s. 17, şiir
- ÖNDER, Arda. Yitik Mutluluk, s. 17, şiir
- PAKYÜZ, Nermin. Yenilgi, s. 17, şiir

ÖNEM, A. Baha. Ölümçül Karanlıklar, s. 18-20, hikâye

TUNCOR, Ferit Ragıp. Goethe'nin Çocukluğu Biyografisi, s. 20-21, biyografi

DALGIÇ, Faruk. Öykülü Şiir ya da Elif'in Sancısı, s. 22, şiir

YALÇIN, Mehmet. Yalnız Adamın Hayalleri, s. 22, şiir

ILGAZ. Kara Kuvvetleri Komptrolörlüğü'nün Kura ile Seçtiği Kardeş Köy (Süleyman Hacılar Köyü), s. 23, haber

ILGAZ. Bize Gelen Dergiler, s. 23, haber

Yıl: 3 Sayı: 33 - Haziran 1964

ILGAZ. Ayın olayları başlığı: Ressam Rami Uluer'in Resim Sergisi, s. 2, haber

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Eğitimde Müfettiş Gereksizliği, s. 3, eleştiri

ATOK, Oğuz Kazım. Har Vurup Harman Savurmak, s. 4-5, eleştiri

REGNIER, Henry de. Odelette (Çev.: Abdullah Rıza Ergüven), s. 5, şiir

MAKAL, Mahmut. Umut Kursakta, s. 6, eleştiri

KARADAYI, İsmet Kemal. Yaşamak, s. 6, şiir

GEÇER, İlhan. Sanatta Yeni ve Güzel, s. 7, deneme

SOYSAL, Mümtaz. Köy Enstitüleri ve Türkiye'nin Sosyal Yapısı, s. 8-9, 21, makale

SİNAN, Murat. Bir 17 Nisan Vardı, s. 10-11, eleştiri

ÖNEM, A. Baha. Küreli Yaşam, s. 11, şiir

VUKOVIÇ, Çedo. Bir Öğretmen Tevkif Olundu (Çev.: Necip Alpan), s. 12-13, roman

ADA, Ahmet. O Eski Sen Değilsin, s. 13, şiir

CEYHAN, Erdal. Koşullu Düzen, s. 14, şiir

YALÇIN, Özcan. Yaşamak güzeldir, s. 14, şiir

YALÇIN, Mehmet. Yalnızın Akşamı, s. 14, şiir

TAŞPINAR, Zerrin. Son Şarkı, s. 15, şiir

YILDIRIM, Mustafa. H A....., s. 15, şiir

MEYDAN, İrfan. Muallim Bey, s. 16-17, hikâye

ÜNLÜ, Abdülkadir. Muhtar Süleyman'a Selam Ederim, s. 18, anı

YAŞAR, İsmail. Meslekler ve Uyumsuzluklar, s. 19, eleştiri

TUNCOR, Ferit Ragıp. Goethe'nin Çocukluğu, s. 20, biyografi

ÖMERLİLİ. Özlem, s. 21, şiir

ÖZERDİM, Sami N. Yeni Yayınlar, s. 22-23, eser tanıtımı

Yıl: 3 Sayı: 34 - Temmuz 1964

ILGAZ. Ayın Olayları, s. 2, haber

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Nasreddin Hoca Eğitimciliği, s. 3, deneme

KARADAYI, İsmet Kemal. X. Türk Dil Kurultayı'ndan, s. 4-5, anı

SİNAN, Murat. Çıramı Üflemeyin, s. 5, eleştiri

KILIÇ, Hüseyin. Türk Dil Kurumuna Bir Öneri, s. 6-7, deneme

GEÇER, İlhan. Şiir ve Mısra, s. 7, eleştiri

VINCI, Leonard de. Mona Lisa'nın Portresi (Çev.: Muzaffer Uyguner), s. 8-9, reklam

AYDOĞDU, Dündar. Sarı Buğdayın Öyküsü, s. 9, şiir

ÖNEM, A. Baha. Korkunç Eskimek, s. 10, şiir

KAYA, Ahmet Sıtkı. İç Acısı, s. 10, şiir

ATEŞ, Türkan. İki Nenli Mektup, s. 11, şiir

GÖKŞEN, Enver Naci. Kıbrıs Rubaileri, s. 12-13, eleştiri

CANATAN, Erman. Yakınır Anı Duyguların, s. 13, şiir

AYDIN, Abdullah. Bir Gerçek Daha, s. 14-15, hikâye

KALAYCIOĞLU, Kazım. Aile ve Eğitim, s. 16-18, oyun

MENGÜ, Akil. Saadete Giden Yol Toplumun İçinden Geçer, s. 19, deneme

CEYHAN, Erdal. Sıfır Olan, s. 20-22, hikâye

TUNCOR, Ferit Ragıp. Goethe'nin Çocukluğu, s. 21, biyografi

ILGAZ. Muallim Bey, s. 23, hikâye

Yıl: 3 Sayı: 35 - Ağustos 1964

ILGAZ. Nasreddin Hoca Şenlikleri, s. 2, haber

KURGAN, Şükrü. Türk Mizahında Nasreddin Hoca II, s. 3-4, konferans

ZERREN, Kemal. Sanat Basın ve Hoca, s. 5, haber

ZORLUTUNA, H. N. Nasreddin Hocam, s. 6, şiir

ERGÜVEN, Abdullah Rıza. Yavuz Hırsız, s. 6, fıkra

ÖMERLİLİ, Nasreddin Hoca Konusunda Abdülbaki Gölpınarlı ile Konuşma, s. 7, röportaj

RAYKOVİÇ, Lyubinko. Hiçbir N. H. Koleksiyonunda Yayınlanmamış Olan Ohri Gölü Civarında Makedonya’da Derlenmiş Nasreddin Hoca Fıkraları, s. 8-9, fıkra

ATTİLA, Osman. Akşehir’de Akşamüstü, s. 9, şiir

ALTINDAĞ, Şinasi. Nasreddin Hoca’nın İlim Cephesi Hakkında, s. 10-13, makale

GÜR, A. Refik. Dünyaya Nasreddin Hoca Gözüyle Bakmak, s. 13, deneme

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Nasreddin Hoca’nın Eğitsel Değeri, s. 14-16, konferans

ARISOY, Süleyman. Nasreddin Hoca’nın Kişiliği ve Felsefesi, s. 17-18, makale

AŞKUN, Vehbi Cem. Halk Adamı Hoca Nasreddin, s. 19-21, makale

AŞKUN, Vehbi Cem. Akşehir ve Hocamız, s. 22, şiir

ILGAZ. Nasreddin Hoca Bibliyografyası, s. 23, eser tanıtımı

Yıl: 3 Sayı: 36 - Eylül 1964

ILGAZ. Ayın Olayları, s. 2, haber

ILGAZ. Ilgaz Dördüncü Yılına Girerken, s. 3-4, eleştiri

KARADAYI, İsmet Kemal. Dergilerimiz ve Ilgaz, s. 5, eleştiri

ÖZDEMİR, Numan. İn Dağını Aşınca, s. 5, hikâye

UYGUNER, Muzaffer. Burian’ın Denemeleri ve Eleştirmeleri, s. 6-7, eleştiri

ATEŞ, Türkan. Mutluluğa Paydos, s. 7, şiir

VİNCENDON, Mireille. Mezamir I- V- VIII- XIII (Çev.: Abdullah Rıza Ergüven), s. 8, şiir

ÖMERLİLİ. Anadolu Basını, s. 9, eleştiri

ARISOY, Süleyman. San Marco, s. 10, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Sabah, s. 11, şiir

BİLGİN, Nasuh. Mavi Tuna Gibi, s. 11, şiir

GÜRSES, İsmet. Ilgaz İzlenimlerim, s. 12, eleştiri

KAYA, Ahmet Sıtkı. Karanlığın Eli, s. 13, hikâye

SİNAN, Murat. Bir Uyarma, s. 14, eleştiri

YILDIRIM, Mustafa. Graziella, s. 15, şiir

KARADAYI, İsmet Kemal. İkice, s. 15, şiir

ALPAN, Necip. Avrupa'ya Giden İşçilerimizden Beklediğimiz ve Onlara Karşı Ödevlerimiz, s. 16-17, eleştiri

ALPTEKİNOĞLU, Mehmet. Yalnızlık, s. 16, şiir

AYDEMİR, Orhan Göksel. Fiziksel Aşk, s. 17, şiir

KURGAN, Şükrü. Yüzde Altmış Beş, s. 18, şiir

MAUROİS, Andre. Bin Bir Dilek Ülkesi (Çev.: Ahmet Erbaş), s. 19-22, masal

ÖZERDİM, S. N. Kısa Notlar-Tanıtmalar, s. 23, eser tanıtımı

Yıl: 3 Sayı: 37 - Ekim 1964

ILGAZ. Ayın Olayları, s. 2, haber

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Günaydın Öğrenciler Adlı Konuşma Metni ve Sınıfım, Öğretmenim, Ölür mü Öğretmeni, s. 3, şiir

ERGÜVEN, Abdullah Rıza. Ghislaine Costa de Beauregard, (Ayna, Od Şiir Ya Da Türkü, Hokka, Yazıt, Yolculuk, Bilmem, Sadece, Korku), s. 4-5, eleştiri

GEÇER, İlhan. Erikler Çiçek Açtı, s. 6, şiir

ERTEPINAR, Coşkun. Değil Çocuklar, Değil, s. 6, şiir

ÖMERLİLİ. İlhan Berk'le Konuşma, s. 7, röportaj

ATEŞ, Türkan. Büyüdü Mutsuzluk, s. 7, şiir

KAYA, Ahmet Sıtkı. Şarapla Var Olmak, s. 8-9, hikâye

AYDEMİR, A. Ötmeyin Tarla Kuşları, s. 9, şiir

BEYAZIT, Numan. Anadolu Dilince, s. 10, eleştiri

ARISOY, Süleyman. Tocata Und Face veya Symphonie Dante, s. 11, şiir

TUNCOR, Ferit Ragıp. Ziya Gökalp'in Çocukluğu, s. 12-13, biyografi

ALPAN, Necip. Kıbrıs Özlemi, s. 14, şiir

AYSAN, Necla. Bu kentin şarkıları, s. 14, şiir

DEVELİOĞLU, A. Servet. Köy işleri Bakanlığı ve Özlediğimiz Halk Eğitimi, s. 15-16, eleştiri

NEVŞEHİRLİ, Turan. Mihriban, s. 16, şiir

ATALIK, Mahmut. Gözleri Pırıl Pırıldı Tıpkı Trikopis'i Esir Aldıkları Zamanki gibi, s. 17, hikâye

MAUROİS, Andre. Bin Bir Dilek Ülkesi (Çev.: Ahmet Erbaş), s. 18-22, masal

ALPAN, Necip. İki Önemli Kılavuz, s. 23, eleştiri

Yıl: 3 Sayı: 38 - Kasım 1964

ILGAZ. Ayın Olayları, s. 2, haber

DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. Mustafa Kemal Atatürk, s. 3, şiir

YAĞCIOĞLU, Halim. Atatürk Nerde, s. 4, şiir

ZORLUTUNA, Halide Edip. Hiç Belli Değil, s. 5, şiir

ATOK, Oğuz Kamil. Atatürk Yolu, s. 6, deneme

UYGUNER, Muzaffer. Atatürk ve Yabancı Sermaye, s. 8-9, eleştiri

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Ilgaz Yolları, s. 9, şiir

GÖKŞEN, Enver Naci. Atatürk ve Ulus, s. 10-11, deneme

AYDEMİR, Aydın. Gazi Paşa, s. 11, şiir

ERSOY, L. Alim. Kurtarıcı Ruh, s. 13, şiir

KARADAYI, İsmet Kemal. Kurtarıcı Atatürk, İnsan Atatürk, s. 14-15, deneme

DÖNMEZ, Edip. Adına Vurulma, s. 15, şiir

YILDIRIM, Mustafa. Heyhat, s. 16, şiir

BEYAZIT, Numan. Atatürk ve Devrimler, s. 17, deneme

YUND, Kerim. Atatürk'ün Hayatında Ağaç ve Orman, s. 18-19, deneme

SİNAN, Murat. Her Şey Okumak İçin, s. 20, eleştiri

ŞADİ, M. Muzaffer. Ilgazlı Yanığın Emine Abla, s. 21, anı

AYHAN, Sami. Görmediğimiz Atatürk, s. 22, şiir

Yıl: 3 Sayı: 39 - Aralık 1964

- BEYAZIT, Numan. Mevlana'yı Anarken, s. 2, eleştiri
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Ilgaz Yöresinde Yaygın Goitre (UR), s. 3, eleştiri
- DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. Boğazlak, s. 3, şiir
- YAĞCIOĞLU, Halim. Ülkü Okulu, s. 4-5,17, hikâye
- BATU, Prof. Selahattin. Yarınlar, s. 4, şiir
- ÖZERDİM, Sami N. Bilinmeyen Adam, s. 6, deneme
- CARCO, Francis. Yağmur Yağıyor (Çev.: Abdullah Rıza Ergüven), s. 7, şiir
- GEÇER, İlhan. Işık Dalı, s. 8,şiir
- ÜNSAL, Ülkü. Küçük Hanım, s. 8, şiir
- ILGAZ. Sabah, Gülümseme, s. 7, şiir
- UYGUNER, Muzaffer. Dava, s. 8-9, eleştiri
- ŞENTÜRK, A. Tufan. Öğrenci Şiirleri Antolojisi, s. 9, reklam
- KALAYLIOĞLU, İlhan. Güz Yağmurlu sokaklarda, s. 10, şiir
- TOYGAR, Kamil. Soyu Tyara, s. 10, şiir
- ÖZKAN, Melahat. İkili, s. 10,şiir
- GÜNER, Hürrem. Islak Tutku, s. 10, şiir
- ÖNPEKER, Hikmet. İsmail Ağa, s. 10, şiir
- KARAOĞUZ, Akın Tahir. Sonsuzluğun Güzelliği, s. 11, şiir
- UYTUN, Göktürk, Mehmet. Ağlayarak, s. 11, şiir
- AYDEMİR, Orhan Göksel. Bencil Uslar Çıkmazı, s. 11, şiir
- ORTA, Nedim. Delice Çağrı, s. 11, hikâye
- ÖMERLİLİ. Açık Köy Yolları, s. 12, şiir
- ALPAN, Necip. İşin Öyküsü, s. 13-14, deneme
- ARISOY, Süleyman. Ekonomik, Sosyal, Siyasi ve Kültürel Alanlarda Liberasosyal ve Psikopata Sosyal Toplumlar, s. 14-17, makale
- MEYDAN, İrfan. Hırsız Var, s. 18-19, hikâye
- YILDIRIM, Mustafa. Eller, s. 19, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İ. Bandırmalı Kız, s. 19, şiir

MAUROİS, Andre. Bin Bir Dilek Ülkesi (Çev.: Ahmet Erbaş), s. 20-21, masal

EVREN, Ergun. Aloş, s. 22, şiir

BAŞARAN, Kamil. Etkileme, s. 22, şiir

ILGAZ. Eğitim Haberleri, s. 23, haber

Yıl: 4 Sayı: 40 - Ocak 1965

ILGAZ. Yeni Yıla Sorular, s. 2, deneme

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Yenilenme Gücü, s. 3, deneme

BATU, Selahattin. Övünüş, s. 3, şiir

KANSU, Ceyhun Atuf. Ilgaz'a Yazmak, s. 4, deneme

AYDEMİR, Aydın. Şeytanla Bir, s. 4, şiir

YAĞCIOĞLU, Halim. Langston Hughes'ten Sal'ıp Cross, s. 5, eleştiri

DİL, Şahinkaya. Kuğulu Göl, s. 5, şiir

ÇİĞ, Mümtaz. Sanat ve Kişilik, s. 6, deneme

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Çoban sopaları, s. 6, şiir

ATEŞ, Türkan. Şiirlerim Çağrı Değil Artık Bilesin, s. 7, şiir

KARADAYI, İsmail Kemal. Önce, s. 7, şiir

ÖMERLİLİ. Kütüphaneler Genel Müdürü Sayın İsmet Parmaksızoğlu ile Kütüphanecilik Koşunda Yılın İlk Konuşması, s. 8-10, röportaj

POLAT, Vehbi. De Kardeşim de!, s. 10, şiir

YILDIRIM, Mustafa. Onlar I-II-III, s. 11, şiir

BAYKURT, Fakir. Bir Alım Satım Senedi, s. 12-15, hikâye

ARISOY, Süleyman. Karacaahmetli, s.15, şiir

DURAK, Yaşar. İnsancıl Olunuz Ağalar, s. 16, şiir

ÖNEL, Göksemin. Ben-Sen, S. 16, şiir

CANATAN, Erman. Bir Yeni Sevi, s. 17, şiir

YURDUSEV, Hüsnü. Yitik Sabahlara Özlemim, s. 17, şiir

AKI, Azmi. Yaşantılar Boylamı, s. 17, şiir

GEÇER, İlhan. İki Demet Şiir, s. 18-19, eleştiri

TUNCOR, Ferit Ragıp. Atatürk'ün Çocukluğu, s. 20-23, biyografi

ARİF, Eren. Bekar Odası, s. 23, şiir

Yıl: 4 Sayı: 41 - Şubat 1965

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Gericiliği Yaratanlar, s. 2-3, eleştiri

BATU, Selahattin. Sıcak, s. 3, şiir

KANSU, Ceyhun Atuf. İnebolu Anıdı, s. 4, deneme

VALERY, Paul. Klasizm ve Romantizm (Çev.: Tahsin Saraç), s. 5, eleştiri

ÇİĞ, Mümtaz. İleri Sanat Geri Sanat, s. 6-8, eleştiri

KARADAYI, İsmet Kemal. Biçim, s. 7, şiir

YAĞCIOĞLU, Halim. O Kimsesiz Çiçekler, s. 8, şiir

GÜMÜŞ, İsmail. Köylere Giderken, s. 9, anı

YALNIZ, E. Mahir. Mevsim Sonu, s. 9, şiir

BAYKURT, Fakir. Özgür Leylek, s. 10-11, hikâye

SOYUER, Halil. Geceleyin Sokaklar, s. 11, şiir

AŞKUN, Vehbi Cem. Kendi Kendime, s. 11, şiir

ARISOY, Süleyman. Vejdi Keyn'in Seramikleri, s. 12, eleştiri

BERKER, Türkan. Yatırlar Türbesinden, s. 13, şiir

GEÇER, İlhan. Hikâyeler Şiirler, s. 14-15, eleştiri

ERDEM, K. A. Gök Katında Kaza, s. 16-17 eleştiri

YURDUSEV, Hüsnü. Çemberler, s. 18, şiir

ERÇETİN, Necmiye. Anılar ve Sen, s. 18, şiir

ÇİTÇİ, Abdullah Edip. Armağan, s. 18, şiir

EREN, Arif. Bekarın Ölümü, s. 18, şiir

HAŞMET, Mehmet. Uçurtma, s. 19, şiir

YALÇIN, A. Rıza. Gün sonu, s. 19, şiir

KAYAALP, Ali Rıza. Mutlu Buyruk, s. 19, şiir

CANATAN, Erman. O İnsanlardı Biz, s. 19, şiir

TUNCOR, Ferit Ragıp. Atatürk'ün Çocukluğu, s. 20-21, biyografi

ERBAŞ, Ahmet. Pratik Pedagoji Notları, s. 22, deneme

ILGAZ. Gelecek sayıda Erzurum Halk Eğitim Merkezinde verilen seri konferansların verileceği ve konuları yazıyor, s. 23, haber

Yıl: 4 Sayı: 42 - Mart 1965

ILGAZ. Ayın Olayları, s. 2, haber

KANSU, Ceyhun Atuf. Yaylı, s. 3, deneme

VALERY, Paul. Seçmeler (Çev.: Tahsin Saraç), s. 4, deneme

AKÇAM, Dursun. Yazamadım, s. 5, eleştiri

ARDAĞI, Adnan. İnsanlar, s. 6, şiir

K., İ. Ressam Adnan Turani ile Konuşma, s. 7, röportaj

KARADAYI, İsmet Kemal. Gece Üstüne, s. 7, şiir

UYGUNER, Muzaffer. Bern'den İzlenimler, s. 8, gezi yazısı

GEÇER, İlhan. Ayak Sesleri, s. 9, şiir

BAYKURT, Fakir. Ben şaştım! Ben şaştım!, s. 10-11, hikâye

BAKİLER, Yavuz Bülent. Seni Aramak, s. 11, şiir

MAKAL, Tahir Kutsi. Bizde O İş Yok, s. 12-13, röportaj

ERTEPINAR, Coşkun. Pencereye Yeşile Doyacak, s. 12, şiir

OKAY, Sema. Yeşilçam Sokağı, s. 12, şiir

AKI, Azmi. Kanatlar ya da Uçuş Yokluğu, s. 14, şiir

AYDEMİR, Orhan Göksel. Mutlu Yarınların ışıklarına, s. 14, şiir

ÇELEBİ, Pınar. Düş, s. 15, şiir

ELUARD, Paul. Burada Yaşamak Uğruna (Çev.: Ahmet Öylek), s. 15, şiir

POTUROĞLU, Aykut. Güz, s. 15, şiir

İNAN, Hayri. Yarınsız Türküler Mırıltısı, s. 15, şiir

YALNIZ, E. Mahir. Toprak, s. 16-17, eleştiri

AYDEMİR, AYDIN. Cüce Muhammed, s. 17-18, eleştiri

KURGAN, Şükrü. Fikret'in Şiirlerinde Toplum Gençlik ve Din Problemleri, s. 18-19, makale

AŞKUN, Vehbi Cem. Memleket Şiirleri, s. 20-21, eleştiri

ILGAZ. Acıklı Bir Ölüm, s. 22, haber

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. 71 Filiz, s. 2 şiir

Yıl: 4 Sayı: 43 - Nisan 1965

ILGAZ. Veliler de Arka Sırada Otursalar, s. 2, deneme

SARAÇ Tahsin. Düşüncede Köpek Olmak, s. 3, deneme

KANSU, Ceyhun Atuf. Han'da, s. 5, deneme

BATU, Selahattin. Kurtuba, s. 5, şiir

ARDAĞI, Adnan. Akşamları, s. 5, şiir

MAUROIS, Andre. Kişi ve Toplum, (Çev.: Ahmet Erbaş), s. 6-7, deneme

AKKOYUNLU, Rıza Polat. Çocuk, s. 7, şiir

BOLULU, Osman. Evlerimiz, s. 8, şiir

ERDEM, Kerim Aydın. EA-Sunu, s. 9, şiir

GEÇER, İlhan. Süt, s. 10-11, eleştiri

ERTEPINAR, Coşkun. Masa Örtüsü, s. 11, şiir

UYGUNER, Muzaffer. Sartre'ın Baudelaire'i, s. 12-13, eleştiri

ŞENTÜRK, Ahmet Tufan. S.O.S, Nuh'un Gemisi ve Biz, Atom Korkusu, s. 13, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Yalancı Ölçekler, s. 13, şiir

AŞKUN, Vehbi Cem. Üç Şiir Demeti (Ziya İlhan Zaimoğlu- Mevsim Yağmuru, Ata Karatay- Seni Var Saymak, Ayhan Hünel- Bir Martı Öttü), s. 14-15, şiir

ILGAZ, Eğitim Soruşturmamız, Osman Ülkümen, s. 16-17, röportaj

ULUIRMAK, Ülkü. Gecelerce, Dağlarca, Bulutlarca, s. 17, şiir

ÖZAKIN, Aysel. Yeniler, s. 18, şiir

ATEŞOĞULLARI, A. Kamil. Boş Yere, s. 18, şiir

COCTEAU, Jean. Ölüm Şarkısı, (Çev.: Ahmet Öylek), s. 18, şiir

TANYEL, Ekrem. Evren Demek Sen Demek, s. 19, şiir

DEMİREL, Cevriye. Bilir Misin, s. 19, şiir

KURGAN, Şükrü. Fikret'in Şiirlerinde Toplum Gençlik ve Din Problemleri, s. 20-22, makale

UZUNHASANOĞLU, Turhan. Korktuğum, s. 21, şiir

Yıl: 4 Sayı: 44 - Mayıs 1965

ILGAZ. Belgeli Öğrenciler, s. 2, eleştiri

SARAÇ, Tahsin. Kravatlı Yobazlık, s. 3, eleştiri

KANSU, Ceyhun Atuf. Dağda, s. 4-5, deneme

KARAHMEDOĞLU, İsmail. Ulusal Egemenlik Bayramlarımız, s. 5, deneme

ATOK, Oğuz Kazım. Dayanışma ve Ötesi, s. 6, deneme

ARDAĞI, Adnan. Bir Yaşa Gelince İnsan, s. 7, şiir

UYGUNER, Muzaffer. Bibliyografyayı Kullanmak Konusunda Cevap, s. 8, eleştiri

GÖKŞEN, Enver Naci. Ana Gibi Yar Olmaz, s. 9, deneme

KARADAYI, İsmet Kemal. Son Nişanlısı, s. 10-11, hikâye

BATU, Selahattin. Bilirim, s. 11, şiir

ÖZTELLİ, Cahit. Geç Kaldığımız Bir Konu, s. 12-13, eleştiri

ERTEPINAR, Coşkun. Erkilet Güneydir Gölge Bürümez, s. 13, şiir

ŞENTÜRK, A. Tufan. Yıllardan Sonra, s. 14, eleştiri

OKAY, Sema. Adam, s. 15, şiir

ERDEM, Kerim Aydın. Yol Şiiri, s. 15, şiir

ILGAZ. Anneler Günü, s. 15, deneme

ILGAZ. Eğitim Soruşturmamız (Selman Erdem'in cevabı ile), s. 16-17, röportaj

ULUIRMAK, Ülkü. Yangın Dönüşü, s. 17, şiir

BAUDELAİRE. Sarhoş Olun (Çev.: İsmet Topaloğlu), s. 18, deneme

TAN, Nail Kaya. Öğretmenin Kaleminden, s. 18, şiir

ÖNEM, A. Baha. Soylu Değişim, s. 18, şiir

GÜR, Rahmi. İhtiyar Öğretmen, s. 18, şiir

ÖZAKIN, Aysel. İkili, s. 19, şiir

ORTA, Nedim. Yoksun Düşünce, s. 19, şiir

ÇİTÇİ, Abdullah Edip. Önce Usunu Yitirdi, s. 19, şiir

KURGAN, Şükrü. Fikret'in Şiirlerinde Toplum Gençlik ve Din Problemleri, s. 20-21, makale

AŞKUN, Vehbi Cem. Düşünme, s. 21, şiir

ILGAZ. Bize Gelen Kitaplar, s. 22, haber

EVREN, Ergun. Akşamı, s. 22, şiir

Yıl: 4 Sayı: 45 - Haziran 1965

ILGAZ. Millet Yapar, s. 2, haber

SARAÇ, Tahsin. Kötülüğe Ödül, s. 3, eleştiri

DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. Karşı'dan Ye Ye Ye, s. 3, şiir

KANSU, Ceyhun Atuf. Bozkırda, s. 4-5, deneme

AŞKUN, Vehbi Cem. Söylediğini Bilmemek, s. 5, söyleşi

BAŞER, Tayip. Anadolu Darüşşifaları ve Çankırı Darüşşifası, s. 6, eleştiri

ARDAĞI, Adnan. Gölge, s. 7, şiir

BATU, Selahattin. Amansız, s. 8, şiir

ORTA, Nedim. Şiirde Bir Göz, s. 8, şiir

YALNIZ, E. Mahir. İlk Yaz Sevinci, s. 8, şiir

ERTEPINAR, Coşkun. Mutluluğun Adı, s. 8, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Ayşem'e, s. 9, şiir

KARADAYI, İsmet Kemal. Pencere ve Siz, s. 9, şiir

DURU, Bilgesu. Yoksam, s. 10, hikâye

ILGAZ. TDK Yönetim Kurulunun 29 Mayıs 1965 Günkü Toplantısında Yayınladıkları Bildiri, s. 11, bildiri

ERDEM, Kerim Aydın. Sırtımızda Kızgın Güneş-Acı Yol-İç Göç-Mevsim Yağmuru-Ay Işığında Dalgalar-Ar Çiçeği, s. 12- 13, eleştiri

ANDERSON, Carroll Darsie. Süreli Öğretmen Eğitimi, s. 14,21, eleştiri

UYGUNER, Muzaffer. Toprağın Ağrısı, s. 15, eleştiri

ILGAZ. Eğitim Soruşturmamız, Fuat Gündüz Alp, Hayrettin Uysal, s. 16-17, röportaj

ÖZAKIN, Aysel. Utku, s. 18, şiir

ELUARD, Paul. Barış Yüzüğü (Çev.: Ahmet Öylek), s. 18, şiir

ÖZYAKUPOĞLU, Ferhat. Türkiye, s. 18, şiir

GÜNER, Hürrem. Tanrı Duyarsa, s. 18, şiir

TOPLAOĞLU, Sebahattin. Uyumaz Sevi, s. 19, şiir

AK, Memduh. Anılarım, s. 19, şiir

ÖNPEKER, Hikmet. Yaşama Arzum, s. 19, şiir

KURGAN, Şükrü. Fikret'in Şiirlerinde Toplum Gençlik ve Din Problemleri, s. 20-21, makale

ÖZERDİM, S. N. Kitaplar, s. 22, eser tanıtımı

Yıl: 4 Sayı: 46 - Temmuz 1965

ILGAZ. Kıbrıs Anlaşmazlığında Yunan Eğitim Politikasının Rolü, s. 2, haber

DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. Bir İmeceye Doğru, s. 3, şiir

KURGAN, Şükrü. Kıbrıs Anlaşmazlığında Yunan Eğitim Politikasının Rolü, s. 4-5, makale

KANSU, Ceyhun Atuf. Ankara, s. 6-7, deneme

ÇAĞLAR, Behçet Kemal. Masallar Gerçek, s. 7, şiir

AŞKUN, Vehbi Cem. Kuyruktaki Kadın, s. 8, hikâye

ARDAĞI, Adnan. Şeytan, s. 9, şiir

UYGUNER, Muzaffer. Şarkıcı Josefine ya da Fare Ulusu, s. 10-11, eleştiri

KAARAAHMEDOLĞLU, İsmail. Sevda, s. 11, şiir

SOYUER, Halil. Gazeteci Çocuk, s. 12-13, anı

YILDIRIM, Mustafa. Bu Rüzgar, s. 13, şiir

- KARADAYI, İsmet Kemal. Eski Dost Kadın, s. 14-15, 23, hikâye
- ILGAZ. Eğitim Soruşturmamız, Rıza Dönmez, s. 16-17, röportaj
- ORTA, Nedim. Gökyüzü Çağrısı, s. 17, şiir
- AKI, Azmi. Dördüncü Boyutta Gözler Sedef Kakmalı, s. 18, şiir
- DURAK, Yaşar. Demez, s. 19, şiir
- BİLGİN, Nasuh. Özgür Umutlar, s. 19, şiir
- APOLLINAIRE, Guillaume. Tanrım Savaş Ne Güzel (Çev.: Ahmet Öylek), s. 19, şiir
- TURNAOĞLU, Tülin. Akşamlar, s. 19, şiir
- YALNIZ, E. Mahir. Bir Avuç Toprak İçin, s. 20, eleştiri
- AYTAÇ, Hüseyin. Bölgesel Programlara Doğru, s. 21-22, eleştiri
- CANATAN, Erman. Günün Ardı, s. 22, şiir

Yıl: 4 Sayı: 47 - Ağustos 1965

- ILGAZ. Nasreddin Hoca Sayımız, s. 2, deneme
- SEVİN, Nurettin. Sinan Paşanın Mezar Taşı, s. 3-4, anı
- GÖLPINARLI, Abdülbaki. Nasreddin Hoca ve Türk Milliyeti, s. 4-5, deneme
- AŞKUN, Vehbi Cem. Düşündüren Adam, s. 5, röportaj
- ÖMERLİLİ. Nasreddin Hoca'yı Ziyaret Defterlerinden İzlenimler, s. 6-7, deneme
- RAYKOVİÇ, Lyubinko. Ohri Gölü Civarında, Makedonya'da Derlenmiş Nasreddin Hoca Fıkraları, s. 8, fıkra
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Nasreddin Hoca, s. 9, şiir
- ÇAĞLAR, Behçet Kemal. Hocaya Layık Olmak, s. 9, şiir
- ÖZGÜ, Melahat. Alman Kaynaklarına Göre Nasreddin Hoca, s. 10-14, makale
- KURGAN, Şükrü. Türk Mizahında Nasreddin Hoca, s. 15-21, konferans
- ARISOY, Süleyman. Nasreddin Hoca ve Türk Tiyatrosu, s. 22-25, makale
- ILGAZ. Nasreddin Hoca Fıkraları, s. 26-28, fıkra
- ILGAZ. Nasreddin Hoca Bibliyografyası, s. 29-30, eser tanıtımı

Yıl: 4 Sayı: 48 - Eylül 1965

- ILGAZ. Ilgaz Kurtuluş Savaşı'nın ve Devrimlerin Yoludur, s. 2, deneme
- DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. Tereyağ, s. 3, şiir
- KANSU, Ceyhun Atuf. Şapka, s. 4-5, deneme
- BATU, Selahattin. Burası, s. 5, şiir
- GÖKŞEN, Enver Naci. Gönül Gözü, s. 6, deneme
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Nasreddin Hoca Etkileşimi, s. 7, deneme
- ATEŞ, Türkan. Kısaca, s. 7, şiir
- UYGUNER, Muzaffer. Bakışsız Bir Kedi Kara, s. 8-9, eleştiri
- KANAR, Haşim. Çinici Kadın, s. 9, şiir
- KARADAYI, İsmet Kemal. Tutsak, s. 9, şiir
- GEÇER, İlhan. Deniz Kesimi, s. 10, eleştiri
- ŞENTÜRK, Ahmet Tufan. Türlü Yönleriyle Ayaş ve Mehmet Aldan, s. 11, eleştiri
- KURGAN, Şükrü. Kıbrıs Anlaşmazlığında Yunan Eğitim Politikasının Rolü, s. 12-13, eleştiri
- BİNYAZAR, Adnan. Balıklar, s. 14-15, hikâye
- KAYAALP, Ali Rıza. Oyun, s. 15, şiir
- ZALOĞLU, Leyla. Emre, s. 16-17, eleştiri
- MAUROİS, Andre. İmandıklarım (Çev.: Talat Sayın), s. 17, deneme
- APOLLINAIRE, Guillaume. Vendemiaire (Çev.: Ahmet Öylek), s. 18-19, şiir
- ARMAND, Louis. Avrupa Üniversitesini Kuralım (Çev.: Ahmet Erbaş), s. 20-21, eleştiri
- ALPAN, Necip. İş nedir?, s. 21-22, deneme
- GÜNER, Hürrem. Otel Köşesi, s. 22, şiir
- SEYFETTİNOĞLU, Muzaffer Burak. Uzaklaşan Evler, s. 22, şiir

Yıl: 4 Sayı: 49 - Ekim 1965

- ILGAZ. Beşinci Yıl, s. 2, eleştiri
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Minnet Zinciri, s. 3, deneme
- ILGAZ. İsmet İnönü'nün Dil Bayramı İzlenimleri, s. 3, röportaj

ÖMERLİLİ. Dil Bayramının 33. Yıldönümü, s. 4-5, deneme

SARAÇ, Tahsin. Halk Işığa Dönüktür, s. 5, deneme

STARKIE, Enid. Sonuc (Çev.: Muzaffer Uyguner), s. 6-7, eleştiri

KARADAYI, İsmet Kemal. Dilek Tepesi, s. 8-9, hikâye

BATU, Selahattin. Su, s. 8, şiir

ZORLUTUNA, Halide Nusret. Ağaçlar ve Ay, s. 9, şiir

GEÇER, İlhan. Zonguldak Üstüne I-II, s. 9, şiir

GÖKŞEN, Enver Naci. Dağlarca'nın Üç Kitabı, s. 10-11, eleştiri

KURGAN, Şükrü. Kıbrıs Anlaşmazlığında Yunan Eğitim Politikasının Rolü, s. 12-13,15, eleştiri

ARSEVEN, Veysel. Ordu ve Şehir Bandoları, s. 14-15, anı

OĞULTÜRK, Halil. Türk Folklorunun Başarısı, s. 16, eleştiri

YALNIZ, E. Mahir. Pembe Duvar, s. 17, eleştiri

ARISOY, Süleyman. Ivan Mestrovic, s. 17, şiir

SCHWEİTZER, Albert. Hayata Saygı, (Çev.: Ahmet Erbaş), s. 18-19, eleştiri

GÜNER, Hürrem. Sancılı Şiir, s. 19, şiir

DURAK, Yaşar. Kim Çaldı, s. 20, şiir

DOĞAN, Mehmet. Bir Böyle, s. 20, şiir

SEYFETTİNOĞLU, Muzaffer Burak. Merdivensiz Ölüm, s. 20, şiir

ÖAKIN, Aysel. Bir Yiğit El, s. 21, şiir

YILMAZ, Şükrü Kuvvetli. Çamur, s. 21, şiir

TOPALOĞLU, Sabahattin. Kör Gece, s. 21, şiir

BİLGİN, Nasuh. İnat, s. 21, şiir

ÖZERDİM, Sami N. Yayınlar, s. 22-23, eser tanıtımı

Yıl: 4 Sayı: 50 - Kasım 1965

ILGAZ. Gençliğe Hitabe, s. 2, söylev

DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. Der ki Mustafa Kemal, s. 3, şiir

- ATOK, Oğuz Kazım. Gittikçe Büyüyen Adam, s. 4, deneme
- SARAÇ, Tahsin. Kavram Atatürk, s. 5,7, deneme
- BENEKAY, Yahya. Başöğretmen, s. 6, deneme
- ALP, Aslan. Atatürk'e Söyleşi, s. 7, deneme
- KANSU, Ceyhun Atuf. Devrim, s. 8-9, deneme
- EVREN, Ergun. Atatürk Vatan Oldu, s. 9, şiir
- UYGUNER, Muzaffer. Çanakkale Destanı, s. 10-11, eleştiri
- DURAK, Yaşar. Bizler Senin Şiirlerin, s. 11, şiir
- ATABAŞ, Hüseyin. Atatürk, s. 12, şiir
- KAYACAN, İsa. Gitme Atam Gitme, s. 12, şiir
- KOÇAK, Bekir. Gerçek Kumandan, s. 12, şiir
- GÖNÜLTAŞ, Piyale. Başlangıç, s. 13, şiir
- GÖNÜLTAŞ, Piyale. 27 Yılın Ardından, s. 13, deneme
- ERKAN, Hüseyin. Atatürk ve Dil Devrimi, s. 14-15, eleştiri
- DİL, Şahinkaya. Devrimci Baş, s. 15, şiir
- TOLUNAY, Ersen. Bir On Kasım Daha Geldi, s. 16-17, deneme
- KANAR, Haşim. Koruyucu Atatürk, s. 17, şiir
- TUNCOR, Ferit Ragıp. Atatürk, s. 18, deneme
- ÇAKIN, Nurettin. Aziz Atatürk, s. 19, deneme
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Bağımsızlık Savaşı Anıları, s. 20-21, anı
- ALPER, Ergun. Mustafa Kemal ve Namık Kemal, s. 22, deneme
- DOĞANCIOĞLU, N. Doğan. Atatürk Öğretmenim, s. 22, şiir

Yıl: 4 Sayı: 51 - Aralık 1965

- ILGAZ. İki Ozanımız, s. 2, eleştiri
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Yeniden Yaşamak, s. 3, eleştiri
- ERMAN, Nüzhet. Hasan Hüseyin Düşmanı, s 3, şiir
- KANSU, Ceyhun Atuf. Sinop Dershanesi, s. 4-5, deneme

YILDIRIM, Mustafa. Ben Varım, s. 5, şiir

BENEKAY, Yahya. Çakır, s. 6, öykü

KARAADAYI, İsmet Kemal. Günlük Uğraşlar ve Sanat Çalışmalarımız, s. 7, deneme

GÖKŞEN, Enver Naci. Sanatçılarla Konuşmalar (Konuşan: Nuran Çakın), s. 8-10, röportaj

KILIÇ, Hüseyin. Örnek Sözcüğü Ermenice midir, s. 11, makale

ŞENTÜRK, Ahmet Tufan. Yalan, s. 11, şiir

GEÇER, İlhan. Korku Zambakları, s. 12-13, eleştiri

ÖZGÜR, Cevat. Ömerlili'ye Yalancı Kadeh, s. 13, şiir

ÖMERLİLİ. Anladım, s. 13, şiir

ŞENTÜRK, Fahriye (Gökcan). Kikirik, s. 14-15, hikâye

DANINOS, Pierre. Binbaşı Thomson'un Notları (İngiliz gözü ile Fransa ve Fransızlar) (Çev.: Ahmet Erbaş), s. 16-17, deneme

VOLTAIRE. Hoşgörü Üzerine (Çev.: Rukiye Gül Özkaptan), s. 17, deneme

BİLGEH, Nasul. Göreme, s. 18, şiir

KARA, İsmail. İnilti, s. 18, şiir

SEYFETTİNOĞLU, Muzaffer Burak. Nedense, s. 18, şiir

DOĞANCIOĞLU, N. Doğan. Perihan, s. 18, şiir

ÇAPAN, Ali. Özlenen Sevgi, s. 19, şiir

DÖĞÜCÜ, A. Fazıl. Bu Taşlar, s. 19, şiir

KARAPAÇA, Yaşar. Büyük Mevlana, s. 19, şiir

ÖZERDİM, Sami N. Yeni Yayınlar, s. 20-21, eser tanıtımı

ŞİMŞEK, İhsan. İlk Çağa Açılan Pencere, s. 21, şiir

HAMAMCI, R. Sami. Senden yana, s. 22, şiir

Yıl: 5 Sayı: 52 - Ocak 1966

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Bal Dudak Yazarlar, s. 2, eleştiri

SARAÇ, Tahsin. Şeyhin Evinin Köpeği, s. 3, eleştiri

KANSU, Ceyhun Atuf. Köyden Üniversiteye, s. 4-5, deneme

ERMAN, Nüzhet. Ha, s. 5, şiir

BENEKAY, Yahya Yollarda, s. 6-7, deneme

BATU, Selahattin. Eski Roma Anıları, s. 6, şiir

UYGUNER, Muzaffer. Siyah-Beyaz, s. 7, eleştiri

ILGAZ. Hisar Dergisi'nin Onuncu Yılı, s. 8, eleştiri

SOYUER, Halil. Değişme, s. 8, şiir

GEÇER, İlhan. Yeni Yıla Sesleniş, s. 8, şiir

KILIÇ, Hüseyin. Bayraktaroğlu Diye Biri s. 9, eleştiri

KAYAALP, Ali Rıza. Çocuklara Dokunmayın, s. 9, şiir

YILDIRIM, Mustafa. Beni Hatırla, s. 10, şiir

ATEŞ, Türkan. Yakarış, s. 11, şiir

KARADAYI, İsmet Kemal. Her Görev Kutsal ya da Önemli Olan, s. 12-13, deneme

SÖZER, Ersan. Glenway Wescott ve Önemli Bir Yapıt Göçebe Kuş, s. 13, eleştiri

ULUIRMAK, Ülkü. E, s. 14, hikâye

ÖZERDİM, S. N. Ankaram, s. 14, eleştiri

KUĞAY, Faruk. Gecekondu, s. 15, hikâye

DANİNOS, Pierre. Binbaşlı Thomson'un Notları (Çev.: Ahmet Erbaş), s. 16-17, deneme

DOĞANKENTLİ, Bekir Koçak. Ak Kentten Mektup Var, s. 18, mektup

RIMBAUD, Arthur. Şafak (Çev.: Rıza Katı, Rukiye Gül Özkaptan), s. 18, deneme

DURANOĞLU, Neriman Saryal. Sen, s. 19, şiir

TUNALIGİL, Baha Galip. Türk Basınının Üniteleri, s. 20-22, makale

Yıl: 5 Sayı: 53 - Şubat 1966

ILGAZ. Nasreddin Hoca Köşemiz, s. 2, haber

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Baskı Özenci, s. 3, eleştiri

ERMAN, Nüzhet. İki Cihanda, s. 4, şiir

BATU, Selahattin. Benim Yurdumun İnsanı, s. 5, şiir

BENEKAY, Yahya. Ilgaz Dağları, s. 6-7, deneme

KARADAYI, İsmet Kemal. Görev Yerleri Memur Kişilerin, s. 7, eleştiri

AŞKUN, Vehbi Cem. Akşehir, s. 8, şiir

ATEŞ, Türkan. Tedirgin Şarkı, s. 10, şiir

AKMAN, Süleyman. Ressam Erdoğan Munis'le, s. 10-11, röportaj

ERDEM, Kerim Aydın. Günaydın, s. 11, şiir

ÖZTELLİ, Cahit. Türlü Yönleriyle Ayaş, s. 12-13, eleştiri

OKAY, Sema. Serüven, s. 13, şiir

ÖZDEMİR, Numan. Fırın Evinde, s. 14-15, hikâye

KILIÇ, Hüseyin. Tedirgin Gerçek, s. 16-17, eleştiri

HAŞMET, Mehmet. Çoğul Aşk, s. 17, şiir

YILDIRIM, Mustafa. Nesin Sen, s. 17, şiir

DURANOĞLU, Neriman Saryal. Halka, s. 18, şiir

SÖZER, Emine Esen. En Küçük Kent, s. 18, şiir

YALÇIN, B. Sıtkı. Ankara'da Kalan Anılar, s. 18, şiir

TAŞBAŞI, S. S. Ahlı Yaşantı, s. 18, şiir

ÖZTAŞ, H. Kaya. Ağır Batak, s. 19, şiir

ÖZAKIN, Aysel. Biz Yazıcılar, s. 19, şiir

ÇORBACIOĞLU, Saim Sabri. Mevsimler ve Aşk, s. 19, şiir

ESENGİN, Sevensan. Ajanstürk Şiir Antolojisi 1996, s. 20-21, eleştiri

SALİHOĞLU, Mehmet. Depfondis, s. 21, şiir

ÖZERDİM, S. N. Kitaplar, s. 22, eser tanıtımı

ZİYLAN. Bildiri, s. 22, şiir

Yıl: 5 Sayı: 54 - Mart 1966

ILGAZ. Fehmi Baldaş'ı Yitirdik, s. 2, haber

SARAÇ, Tahsin. Bir Uygarlık Savaşı ya da Yücel Serüveni, s. 3-4, deneme

ERMAN, Nüzhet. Doludizgin, s. 4, şiir

ARADAYI, İsmet Kemal. Ayrılık, s. 4, şiir

- UYGUNER, Muzaffer. Sevmek Diye Bir Şey, s. 5, eleştiri
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Ana, s. 5, şiir
- KANSU, Ceyhun Atuf. Kırşehir Hanı, s. 6-7, deneme
- ATEŞ, Türkan. Aşak Güle Güle Deyince, s. 7, şiir
- ÖZTELLİ, Cahit. Yapıcıları Bilinmeyen Edebiyat Mani, s. 8-9, deneme
- YILDIRIM, Mustafa. Anama Mektup, s. 9, şiir
- AŞKUN, Vehbi Cem. Ay Üzerine Maniler, s. 10-11, mani
- OYUER, Halil. İyimserlik, s. 11, şiir
- KAYAALP, Ali Rıza. Sabah Bülteni, s. 11, şiir
- ILGAZ. Nasreddin Hoca Köşesi, s. 12, fıkra
- YURDUSEV, Hüsnü. Nasreddin Hoca'ya, s. 12, şiir
- BENEKAY, Yahya. İn Köy, s. 13, deneme
- ÖZDEMİR, Numan. Çocuk Şehidi, s. 14-15, hikâye
- SALİHOĞLU, Mehmet. Bir İçim Su, s. 15, şiir
- RENAN, Ernest. Ulus Nedir? (Çev.: Gül Özkaptan), s. 16, deneme
- ÖMERLİLİ. Öküz Eylekleri, s. 17, hikâye
- ÖZTAŞ, H. Kaya. Bir Değişmemiş Öykü, s. 18, şiir
- SARYAL, Neriman. Duvarlar, s. 18, şiir
- TÜMBAŞ, Oğuz. Şunca, s. 18, şiir
- YEŞİLÖZ, Memili. Öğretmen Olacağım, s. 19, şiir
- OĞUZ, M. Fahri. Göç, s. 19, şiir
- TURHAN, Yahya. Yitik Kavramlar, s. 19, şiir
- TAN, Nail Kaya. Öğretmenin Dilinden, s. 19, şiir
- ÖZYİĞİT, Metin. Günler Ucuzladı, s. 20, şiir
- ATEŞOĞULLARI, A. Kamil. Dörtnala, s. 20, şiir
- TOPERİ, Taner Burhan. Yitik Aşk, s. 20, şiir
- ÖZERDİM, Sami N. Kitaplar, s. 22, eser tanıtımı

Yıl: 5 Sayı: 55 - Nisan 1966

- K., İ. Ulusal Egemenliğimiz, s. 2,23, deneme
- ATOK, Oğuz Kazım. Çağrısız Oturum, s. 3-4, konferans
- BENEKAY, Yahya. Sivrisinek, s. 5, deneme
- KANSU, Ceyhun Atuf. Dağın Ardı, s. 6-7, deneme
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Yalancı ölçekler, s. 7, şiir
- UYGUNER, Muzaffer. Bir Yol, s. 8, eleştiri
- AŞKUN, Vehbi Cem. Dert Garibe Çor Garibe, s. 9, hikâye
- KILIÇ, Hüseyin. Ünlü Ünlüler, s. 10-11, eleştiri
- GEÇER, İlhan. Sev Beni- Gada- Bu Kitap ve Üç Şair Öğretmen, s. 12-13, eleştiri
- GÜRLEK, Cemal. Nasreddin Hoca, s. 14, deneme
- ÖZTELLİ, Cahit. Yapıcıları Bilinmeyen Edebiyat Mani II, s. 15, mani
- OKAY, Sema. Ölüm O Sevgili Tanrıça, s. 16, hikâye
- KARADAYI, İsmet Kemal. Ayselleme, s. 17, şiir
- SOYUER, Halil. Yemin, s. 17, şiir
- ATEŞ, Türkan. Kıta, s. 17, şiir
- EKİN, Şükrü. Atatürk, s. 18, şiir
- SARYAL, Neriman. Yaşam, s. 18, şiir
- YAVUZKAPLAN, Selahattin. Ellerin, s. 18, şiir
- KAHRAMAN, Ekrem. 12.15 Ezgileri, s. 18, şiir
- KARA, İsmail. Yaşam Öyküsü, s. 18, şiir
- ÖZTAŞ, H. Kaya. Özgürlüğe, s. 19, şiir
- DOĞAN, Mehmet. Dilimbayır, s. 19, şiir
- ZOLA, Emile. Genç Yazarlar Sorunu (Çev.: Rukiye Gül Özkaptan), s. 20, eleştiri
- VALERY, Paul. Düşünce ve Alışkanlık Devrimi (Çev.: Rıza Katı), s. 21, deneme
- ARAL, Behice. Günaydın, s. 21, şiir

Yıl: 5 Sayı: 56 - Mayıs 1966

ATATÜRK. Türk Gençliğine Bıraktığım Kutsal Armağan, s. 2 (Çev.: Mehmet Tuğrul, Salah Birsell, Cahit Öztelli, Hamdi Olcay), söylev

ATOK, Oğuz Kazım. Fatih-Ulubatlı Hasan, s. 3, destan

KANSU, Ceyhun Atuf. Elektrik, s. 4-5, deneme

ORTA, Nedim. Yokluğun, s. 5, şiir

UYGUNER, Muzaffer. Şuara Suresi Üzerine, s. 6, deneme

YILDIRIM, Mustafa. Unut, s. 6, şiir

SALİHOĞLU, Mehmet. Şiirimizde İkinci Yeniye Paydos Artık, s. 8, eleştiri

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Eylemsiz Aydın, s. 9, eleştiri

BENEKAY, Yahya. Kurt, s. 10, deneme

YAĞCIOĞLU, Halim. Tatil Geldi, s. 11, şiir

YAĞCIOĞLU, Halim. 19 Mayıs Türküsü, s. 11, şiir

AŞKUN, Vehbi Cem. Öğretmen, s. 11, şiir

GEÇER, İlhan. Kan Ağrısı- Bu Kent Sende Kalsın, s. 12-13, eleştiri

ÖMERLİLİ, Ilgazlarda, s. 13, şiir

OR, Kemal. Akşehir, s. 13, şiir

YURDUSEV, Hüseyin. Nasreddin Hoca ve Nasreddin Hoca'dan Manzum Fıkralar, s. 14, fıkra

OKAY, Sema. Kral Mezarları Diyordu Bir Dost, s. 15, hikâye

KARADAYI, İsmet Kemal. Tedirgin Gerçek ile, s. 16-17, eleştiri

MONTESQUIEU. İran Mektupları (Çev.: Rukiye Gül Özkaptan), s. 17, mektup

KARAKUŞ, Hidayet. Kelemşer Bağları, s. 18, şiir

OĞUZ, M. Fahri. Eski Resmin, s. 18, şiir

ÖZTAŞ, H. Kaya. Bir Değişmiş Öykü, s. 18, şiir

GÖK, Musa. Bu Kentin Akşamları, s. 18, şiir

DURAK, Yaşar. Yekpare Susku, s. 19, şiir

KAPLAN, Nalan. Kuşkulu Renk, s. 19, şiir

AKARSOY, Melek. Çemberler, s. 19, şiir

KILIÇ, Hüseyin. Kapıların Dışında (Çev.: Behçet Necatigil), s. 20-21, eleştiri

ÖZERDİM, Sami N. Kitaplar, s. 21, eser tanıtımı

Yıl: 5 Sayı: 57 - Haziran 1966

KARAHMEDOĞLU, İsmail. Almanya'dan Mektup, s. 2, deneme

KARAHMEDOĞLU, İsmail. Tükenen Çocuklar, s. 3, söyleşi

GEÇER, İlhan. Acılı, s. 3, şiir

KANSU, Ceyhun Atuf. Aşı, s. 4-5, deneme

BLOMBEERG, Erik. Gökle Deniz Arasında (Çev.: Muzaffer Uyguner), s. 5, şiir

AŞKUN, Vehbi Cem. Namık Kemal'den Hiciv ve Nükteler, s. 6, eleştiri

ŞENTÜRK, Ahmet Tufan. Yücelik Üstüne, s. 7, eleştiri

GÖKŞEN, Enver Naci. Anıt-Eser Üzerine, s. 8-9, eleştiri

TUNALIGİL, Baha Galip. Aramızda Kalsın İrem Yıldız'a Söyleme, s. 8, şiir

YILDIRIM, Mustafa. Rubailer, s. 9, şiir

KILIÇ, Hüseyin. Divanı Lügat-it Türk'teki Fiilden Fiil Yapan Ekler, s. 10-11, makale

BENEKAY, Yahya. Bir Göçmen Türküsü, s. 11, şiir

SÖZER, Ersan. İngiliz Dilinin kaynakları, s. 12-13, makale

ATEŞ, Türkan. Kent Ağrısı, s. 13, şiir

KARADAYI, İsmet Kemal. Tabanda, s. 13, şiir

PERKÜN, Aziz. Puşide, s. 14, şiir

ŞENER, Nazmi. Yüce Öğretmen, s. 14, deneme

KURUN, Abdurrahman. Resim, s. 14, eleştiri

ILGAZ. Misket Dergisi, s. 15, eleştiri

OKAY, Sema. Yaşamının Bir Durağı Sevgi, s. 16, şiir

MUTLU, Özer. Muço, s. 16, şiir

HAMAMCI, R. Sami. Susamışlık Güney Yelinde Boğuldu Seviden Yana, s.16, şiir

YAVUZKAPLAN, Selahattin. Dağda Ölüm, s. 16, şiir

KAHRAMAN, Ekrem. Çıkmaz Sevi Kaçağı ve Bunaltı, s. 17, şiir

GÜLEN, Ayşe. Yollarda Kalan Gözler, s. 17, şiir

KAPLAN, Nalan. Uykulu Yöneliş, s. 17, şiir

CAMUS, Albert. Djemila Kentinde Yel (Çev.: Rıza Katı), s. 18, deneme

ÖMERLİLİ. Kül Olmayan Odunlar, s. 19, eleştiri

HESSE, Herman. Üç İhlamur Ağacı (Çev.: Şükran Yüzbaş), s. 20-21, hikâye

DOĞANCIOĞLU, N. Doğan. Yaşo Beg, s. 22, hikâye

Yıl: 5 Sayı: 58 - Temmuz 1966

ILGAZ. XI. Türk Dil Kurultayı, s. 2, eleştiri

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Nasreddin Hoca Simgesi, s. 3, deneme

ILGAZ. Nasreddin Hoca Konusunda Soruşturma, s. 3, haber

KANSU, Ceyhun Atuf. Sepetcioğlu, s. 4-5, deneme

GEÇER, İlhan. Gökler Hep Mavi Değil, s. 5, şiir

SALİHOĞLU, Mehmet. Şiir Sanatı ve Ötesi, s. 6-7, eleştiri

ILGAZ. Cumhurbaşkanımız Sayın Cevdet Sunay Ilgaz'da, s. 7, haber

GÖKŞEN, Enver Naci. Öğretmen Şairler ve H. Suphi Tanrıöver'le İlgili Bir Anı, s. 8-9, anı

ATŞ, Türkan. Öykü ve Övgü, s. 9, deneme

UYGUNER, Muzaffer. Aşık Zenci, s. 10, eleştiri

KARADAYI, İsmet Kemal. Sur, s. 10, şiir

AŞKUN, Vehbi Cem. Bir Çatı Altında Dilek ile İpek, s. 11-12, eleştiri

KILIÇ, Hüseyin. Divanı Lügat-it Türk'teki Fiilden Fiil Yapan Ekler, s. 12-13, makale

AYDEMİR, Orhan G. Nasreddin Hoca'ya Mektup, s. 14, şiir

YAVUZKAPLAN, Selahattin. Posta Tatarı, s. 14, şiir

ŞENTÜRK, Ahmet Tufan. İsviçreli Heykeltıraş, s. 15, eleştiri

SÖZER, Ersan. Güçsüz Yaşam, s. 16, şiir

ERKAN, Hüseyin. Aydınlara Çağrı, s. 16, şiir

OĞUZ, M. Fahri. Sana Doğru, s. 16, şiir

BAŞAR, Halis. Zeynep Bacı'dan Özlem, s. 16, şiir

KAPLAN, Nalan. Sarı Belin, s. 17, şiir

SARYAL, Neriman. Ayrılıklar, s. 17, şiir

SEZER, İsmet. Bil ki Seni Düşünüyorum, s. 17, şiir

TUNALIGİL, Baha Galip. Terk Edemediklerimiz, s. 18-19, hikâye

SİNKİL, Süheyla. Bir Yerli Film, s. 20-21, eleştiri

EREN, Arif. Ağustos Merdiveni, s. 21, şiir

ÖZERDİM, Sami N. Kitaplar, s. 22, eser tanıtımı

Yıl: 5 Sayı: 59 - Ağustos 1966

ILGAZ. Nasreddin Hoca'nın Türbesi ve Çocuklarına Ait Kitabeler, s. 2, deneme

DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. Gölü Mayalamak, s. 3, şiir

KANSU, Ceyhun Atuf. Nasreddin Hoca Duruşması, s. 4-5, şiir

ÖNDER, Mehmet. Hoca'ya Selam, s. 6-7, konferans

ÖMERLİLİ. Bam Teli, s. 7, şiir

ILGAZ. Nasreddin Hoca İzlenimleri, s. 8-9, 15, röportaj

ARASLI, Hamit. Azerbaycan'da ve Türkistan'da Yaşayan Nasreddin Hoca, s. 10,17, deneme

ÜNVER, A. Süheyl. Halk Eğitiminde Nasreddin Hoca, s. 11, eleştiri

AŞKUN, Vehbi Cem. Hoca Nasreddin ve Mizah, s. 12, eleştiri

ILGAZ. Seyyid Mahmud-i Hayrani'nin Türbesi ve Hayatı, s. 13, biyografi

ILGAZ. Atatürk Müzesi'nin Açılış Töreni, s. 14-15, haber

K., İ. Nasreddin Hoca Konulu Konuşmalar ve İzlenimler, s. 16, eleştiri

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Şiirimizde Nasreddin Hoca, s. 18-22, makale

Yıl: 5 Sayı: 60 - Eylül 1966

ILGAZ. Devrimlere Saygı, s. 2, deneme

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Basın Özgürlüğü, s. 3, eleştiri

ÇAĞLAR, Behçet Kemal. Ilgaz Sayıklaması, s. 3, şiir

- KANSU, Ceyhun Atuf. Çeşme Başı, s. 4-5, deneme
- GEÇER, İlhan. Bana Sensin Yaşamak, s. 6-7, eleştiri
- SALİHOĞLU, Mehmet. Şiir Üzerine Birkaç Söz, s. 7, deneme
- ŞKUN, Vehbi Cem. İkinci Ergenekon, s. 8-9, eleştiri
- ATEŞ, Türkan. Gelişinle, s. 8, şiir
- KARADAYI, İsmet Kemal. Yürek, s. 9, şiir
- KILIÇ, Hüseyin. Divanı Lügat-it Türk'teki Fiilden Fiil Yapan Ekler, s. 10-11, makale
- YILDIRIM, Mustafa. Sen, s. 11, şiir
- DEMİRAY, M. Güner. Aşık Veysel Gemerek'te, s. 12-13, anı
- SARYAL, Neriman. En güzel, s. 12, şiir
- GÜZEL, Şükrü. Tedirginler Arasından Geliyorum, s. 13, şiir
- ILGAZ. Nasreddin Hoca Soruşturması, s. 14, röportaj
- ÇETİNKAYA, Hüseyin. Sivas Düzünde Bir Yangın, s. 15, eleştiri
- KARAKUŞ, Hidayet. Mayıs Aylarında Bir Çocuk Büyüyor, s. 16, şiir
- ASLANGÜL, Ş. Gel Dedim, s. 16, şiir
- ATEŞOĞULLARI, A. Kamil. Ha Sunu, s. 16, şiir
- SIRMATEL, Tuncer. Geceler, s. 16, şiir
- ÖZEROĞLU, Süleyman N. Çakır Dikeninin Türküsü, s. 17, şiir
- YAVUZKAPLAN, Selahattin. Senden Yana, s. 17, şiir
- GÜLEKLİ, Nurettin Can. Türkiye'nin Sanat Zenginlikleri, s. 18-19, 22, eleştiri
- EREN, Arif. Yaşama Sevinci, şiir, s. 18
- YÜCESOY, Işıl. Hasso, s. 20-21, hikâye
- ÖZTAŞ, Hasan Kaya. Ben Sizin İçin Oysa, s. 20, şiir
- OBRUK, Cahit. Boşalım, s. 21, şiir
- ÖZERDİM, Sami N. Kitaplar, s. 22, eser tanıtımı

Yıl: 5 Sayı: 61 - Ekim 1966

K., İ. Altıncı yıl, s. 2, deneme

SALİHOĞLU, Mehmet. Ilgaz'ın Yeni Yolu, s. 3-4, eleştiri

ILGAZ. Orgeneral Cemal Gürsel'i Yitirdik, s. 4, haberi

ERDEM, Kerim Aydın. EA Bar, s. 5, şiir

KANSU, Ceyhun Atuf. Özgürlüğün Kaynakları, s. 6-7, deneme

SALİHOĞLU, Mehmet. Durmadan Yenilenen Savaş, s. 8-9, şiir

YALNIZ, E. Mahir. Bir Varmış Bir Yokmuş, s. 10, şiir

KARADAYI, İsmet Kemal. Çünkü, s. 10, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Okullar Açılırken, s. 11, deneme

DİRİMEN, M. Dergileri Okudukça, s. 12-13, eleştiri

KILIÇ, Hüseyin. Tarlada Doğum, s. 14-15, hikâye

MISTRAL, Gabriela. Toprak, Çocuk, Ağaçlar (Çev.: Ersan Sözer), s. 16-17, şiir

ILGAZ. Nasreddin Hoca Soruşturması, s. 18-19, röportaj

ÖMERLİLİ. Baş Ağa, s. 20-22, hikâye

ILGAZ. Dil Bayramı, s. 22, haber

Yıl: 5 Sayı: 62 - Kasım 1966

ILGAZ. On Kasım, s. 2, deneme

SALİHOĞLU, Mehmet. Atatürkçülükten Bugün Ne Anlamalıyız, s. 3, deneme

DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. Mustafa Kemal'in Kurdu, s. 4, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Atatürkçü Eğitim, s. 5, eleştiri

KANSU, Ceyhun Atuf. Kasaba Havası, s. 6-7-8, deneme

ÖZDENOLĞU, Şinasi. Ver Gözlerini, s. 9, şiir

OBRUK, Cahit. Atatürk'e Sesleniş, s. 9, şiir

SALİHOĞLU, Mehmet. Özgürlük Türküsü, s. 10, şiir

ERMAN, Nüzhet. At Arabası, s. 11, şiir

KRASİ, Hayrettin. Gitti, s. 11, şiir

GÖKŞEN, Enver Naci. Türkçe Üzerine Notlar, s. 11, deneme

ILGAZ. Atatürk'ten Anılar, s. 12-13, anı

BEYHAN, Ali İhsan. Yurdun Gelişmesi, s. 12, deneme

DİRİMEN, M. Dergileri Okudukça, s. 14-15, 20, eleştiri

KILIÇ, Hüseyin. Bir Anı, s. 16-18, hikâye

ILGAZ. Upton Sinclair' den Görüşler, s. 19, deneme

POE, Edgar Allen. Deniz Kenti (Çev.: Özgür Yeğenoğlu), s. 21, şiir

Yıl: 5 Sayı: 63 - Aralık 1966

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Açıklama, s. 2, haber

SALİHOĞLU, Mehmet. Sanatta Yenilik ve Züppelik, s. 3, eleştiri

KANSU, Ceyhun Atuf. Cumhuriyetçi Olmak, s. 4-6, deneme

ÖZDENOĞLU, Şinasi. Bana Gelir misin, s. 7, şiir

DİRİMEN, M. Şiirimiz ve İlhan Berk, s. 7-9, eleştiri

PRİTAM, Amrita. Waris Shah'a, s. 10, şiir

BROWNING, E. Şarkı, s. 10, şiir

MİSTRAL, Gabriela. Pişmanlık, s. 11, şiir

APOLLİNAİRE, A. Kanıt (Çev.: Mehmet Salihoğlu), s. 11, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın Boğazlak Şiiri, s. 12, eleştiri

UÇKAN, H. Vasfî. Yaşamaktan Yorgun, s. 13, eleştiri

ERMAN, Nüzhet. Al Gözüm Seyreyle, s. 14-15, şiir,

DİRİMEN, M. Dergileri Okudukça, s. 16-17, eleştiri

KARADAYI, İsmet Kemal. Dil Devrimi Öz Türkçe, s. 18-19, eleştiri

MANSFIELD, John. Yarın (Çev.: Özgür Yeğenoğlu), s. 19, şiir

BADAK, M. Gündüz. Sessiz Bir Kuşun Düşündükleri, s. 20, hikâye

EMİR, S. Pembe Kadın, s. 21-22, hikâye

ÖZERDİM, Sami N. Kitaplar, s. 22, eser tanıtımı

Yıl: 6 Sayı: 64 - Ocak 1967

ILGAZ. Şiir Yarışması, s. 2, haber

SALİHOĞLU, Mehmet. Yine Yenilik Üzerine, s. 3, deneme

- EYÜBOĞLU, İsmet Zeki. Yazın Dili Olarak Türkçe, s. 4-6, eleştiri
- ATOK, Oğuz Kazım. Dağ Başı Makasçısı, s. 5, şiir
- SALİHOĞLU, Mehmet. Manolya, s. 6, şiir
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Baldudak Yazarlar Ve Yergin Aymazlar, s. 7, eleştiri
- UÇKAN, H. Vasfi. Bir Eleştiri Örneği, s. 8, eleştiri
- BÜLBÜL, Mustafa. Suçlar ve Suçlular, s. 9, şiir
- GÖKŞEN, Enver Naci. Özet Çıkarma, s. 10-11, deneme
- DİRİMEN, M. Dergileri Okudukça, s. 12-13, eleştiri
- DEMİRAY, M. Güner. Anadolu, s. 14-15, deneme
- ÇELİK, Turgut. Özgür Kent Yalnızlığı, s. 15, şiir
- KILIÇ, Hüseyin. Sarhoş, s. 16-18, hikâye
- ÖZDEMİR, Baki. Ağrılı Yaşam, s. 19-20, hikâye
- ÇANAKKALELİ, S. Tiyatro, s. 20-21, eleştiri
- UYGUNER, Muzaffer. Boğuntulu Sokaklar, s. 22, eleştiri

Yıl: 6 Sayı: 65 - Şubat 1967

- ILGAZ. Şiir Yarışması, s. 2, haber
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Öğretmen Dokunulmazlığı, s. 3, deneme
- SALİHOĞLU, Mehmet. Şiir Yazmak ya da Yazmamak, s. 4-5, eleştiri
- EYÜBOĞLU, İsmet Zeki. Türk Dilinin Tarih Gerçeği, s. 6-7, deneme
- GUEHENNO, Jean. Biz Kimiz? (Çev.: Ahmet Erbaş), S. 8, deneme
- ERMAN, Nüzhet. Şu Bizim İşler, s. 9, şiir
- UÇKAN, Nevzat. Ay Sessizce Kanardı, s. 9, şiir
- S. M. Düşsel Bir Konuşma, s. 10-11, deneme
- UYGUNER, Muzaffer. Bir Delinin Hatıra Defteri, s. 12, eleştiri
- GÖKŞEN, Enver Naci. Afyonkarahisar Türküleri, s. 13, eleştiri
- DİRİMEN, M. Dergileri Okudukça, s. 14-15, eleştiri
- SALİHOĞLU, Mehmet. Yeni Betikler, s. 16-17, eleştiri

KAPLAN, Nalan. Bir İnsan Unutuldu, s. 17, şiir

ILGAZ. Şiir Üzerine Söylenmiş Düşündürücü Sözler, s. 18-19, deneme

OBRUK, Cahit. Dinmez Ağrısı İnsanın, s. 20, şiir

MEYDAN, İrfan. Zındık, s. 21-22, hikâye

Yıl: 6 Sayı: 66 - Mart 1967

ILGAZ. Şiir Yarışması, s. 2, haber

DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. Bir Savaş Önünde, s. 3, şiir

SALİHOĞLU, Mehmet. Atatürk'ün İzinde s. 4-5, eleştiri

KANSU, Ceyhan Atuf. Tahir ile Zühre Bugünün Masalı, s. 6-9, deneme

UYŞAL, Halil. Afyon, s. 9, şiir

SALİHOĞLU, Mehmet. Yeni Betikler, s. 10-11, eleştiri

ERMAN, Nüzhet. Kısaca: Sen, s. 11, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Deli Gönül, s. 12, röportaj

ILGAZ. Açtığımız Şiir Yarışmasında 1. Elemeyi Kazanan Şiirler (Mustafa Filiz, Özgürlük Savaşı "M. Oktay Baykal'a", Mustafa Bülbül, Yeri Açık Gök), s. 13, şiir

DİRİMEN, M. Dergileri Okudukça, s. 14-15, eleştiri

DOWSON, Ernest. Vitae Summa Brevis Spem Nos Vetat Incohare Longam (Çev.: Özgür Yeğenoğlu), s. 16, şiir

ROBINSON, E. A. Richard Cory (Çev.: Özgür Yeğenoğlu), s. 16, şiir

FROST, Robert. Karlı Bir Gecede Ormanlar Kenarında Duruş (Çev.: Özgür Yeğenoğlu), s. 16, şiir

TEASDALE, Sara. Aldırmayacağım (Çev.: Özgür Yeğenoğlu), s. 16, şiir

UYGUNER, Muzaffer. On Kısa Oyun, s. 17, 21, eleştiri

ÖZMEN, Murat. Vişnezade Mehmet İzzeti Efendi, s. 18-19, biyografi

ÖMERLİLİ. Gök Memed, s. 20-21, hikâye

ILGAZ. Eski Şiirimizden Örnekler, s. 22, şiir

Yıl: 6 Sayı: 67 - Nisan 1967

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Bilinçli Yönetim, s. 3, eleştiri

DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. İkilikler, s. 3, şiir

KANSU, Ceyhun Atuf. Tahir İle Zühre II, s. 4-6, deneme

GÖKŞEN, Enver Naci. Dil Olayları, s. 6, eleştiri

SALİHOĞLU, Mehmet. Öz Türkçe Sorunu, s. 7-11, deneme

AŞKUN, Vehbi Cem. Ömür Kadehi, s. 12, şiir

ÖZTAŞ, Kaya. Ne Dersiniz Ülkemin Aydınları, s. 12, şiir

GÖNÜLTAŞ, Şerif. Dört Köşeli Üçgen, s. 12, şiir

UYGUNER, Muzaffer. Taşra Kızının Deliceleri, s. 13, eleştiri

ILGAZ. Yarışmada Birinci Elemeyi Kazanan Şiirler: Selahattin Yavuzkaplan, Öğretmenimin Dilinden Türkiye'm, s. 14, şiir

KARADAYI, İsmet Kemal. Yönetimler Kentler ve Aydınlar, s. 15-16, eleştiri

ÖZMEN, Murat. Dede Korkut Hikâyelerinde Kadın ve Aile İçi İlişkileri, s. 17-18 eleştiri

DİRİMEN, M. Dergileri Okudukça, s. 19-20, eleştiri

ILGAZ. Eski Şiirimizden Örnekler, s. 21, şiir

ILGAZ. Bize Gelen Dergiler, s. 22, reklam

Yıl: 6 Sayı: 68 - Mayıs 1967

ILGAZ. Şiir Yarışması, s. 2, haber

SALİHOĞLU, Mehmet. Ataç'ı Anarken, s. 3, eleştiri

KANSU, Ceyhun Atuf. Tahir ile Zühre III, s. 4-6, deneme

GÖNÜLTAŞ, Şerif. Beyaz, s. 6, şiir

DURSUNOĞLU, Cevat. Gönüldeşim Ataç, s. 7, deneme

AKSOY, Ömer Asım. Ataç'ın Hastalığı ve Ölümü, s. 8, biyografi

SALİHOĞLU, Mehmet. Ataç'la İlgili Anılar, s. 9-11, anı

ATAÇ, Nurullah. Kolay Şiir, s. 12, eleştiri

UYGUNER, Muzaffer. Sait Faik'in Öykülerinde Bozuk Tümceler, s. 13, eleştiri

AŞKUN, Vehbi Cem. Nurullah Ataç, s. 14, anı

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Gençlik Sorunları, s. 15, eleştiri

ILGAZ. Yarışmada Birinci Elemeyi Kazanan Şiirler, s. 16-17, şiir

DİRİMEN, M. Dergileri Okudukça, s. 18-19, 22, eleştiri

ILGAZ. Saik Faik Abasıyanık'ın Bir Öyküsü Şahmerdan, s. 20-21, hikâye

ILGAZ. Eski Şiirimizden Örnekler, s. 22, şiir

Yıl: 6 Sayı: 69 - Haziran 1967

ILGAZ. Şiir Yarışması, s. 2, haber

SALİHOĞLU, Mehmet. Ahmet Haşım, s. 3, eleştiri

KANSU, Ceyhun Atuf. Tahir ile Zühre IV, s. 4-6, deneme

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Binen Binene, s. 7, eleştiri

EYÜBOĞLU, İsmet Zeki. Türkçe'nin yapısı, s. 8-10, makale

ULUIRMAK, Ülkü. Ölüm ve Çocuk, s. 6, şiir

ATEŞ, Türkan. Şimdilik Bu Biiir, s. 10, şiir

ILGAZ. TÜYKO Kuruldu, s. 11, haber

ILGAZ. Ataç Anıldı, s. 11, haber

ATAÇ, Nurullah. 4 Haziran, s. 12-13, eleştiri

TABAK, Gülümser. Sonbahar Yenilgisi, s. 13, şiir

ILGAZ. Ahmet Haşım'den Şiirler, s. 14, şiir

BADAK, M. Gündüz. Kız Kardeşim, s. 15-16, hikâye

DİRİMEN. M. Dergileri Okudukça, s. 16-17, eleştiri

ILGAZ. Yarışmada Birinci Elemeyi Kazanan Şiirler, s. 18-19, şiir

KARADAYI, İsmail. Çağında Yaşamak, s. 20-21, deneme

TOPALOĞLU, Sabahattin. Orhan Veli'ye, s. 21, şiir

ILGAZ. Eski Şiirimizden Örnekler, s. 22, şiir

Yıl: 6 Sayı: 70 - Temmuz 1967

ILGAZ. Şiir Yarışması, s. 2, haber

SALİHOĞLU, Mehmet. Ataç'tan Sonra, s. 3, eleştiri

KANSU, Ceyhun Atuf. Tahir İle Zühre IV, s. 4-6, deneme

- DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. Cahit Sıtkı'ya Ağıt, Sait'e Ağıt, Ölü Kez, s. 7, şiir
- TOLUNAY, Ersen. Bilseniz Efendiler, s. 8, eleştiri
- YEĞİN, Hasan. Büyüyen Tehlike, s. 9, eleştiri
- UYSAL, Halil. Yaz, s. 9, şiir
- GÜNGÖR, Kemalettin Kani. İkinci Ölüden Mektup, s. 9, şiir
- SALİHOĞLU, Mehmet. Asaf Çiyiltepe Öldü, s. 10, eleştiri
- ATAÇ, Nurullah. Tiyatro, s. 11,12, deneme
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Nasreddin Hoca Özgürlüğü, s. 12-13, deneme
- OBRUK, Cahit. Boşluğun Özlem, s. 13, şiir
- DİRİMEN, M. Dergileri okudukça, s. 14-15, eleştiri
- TOLUNAY, Ersen. Düş Bu Ya, s. 15, şiir
- AŞKUN, Vehbi Cem. Önemli Bir Sözlük, s. 16-17, eleştiri
- SÖZER, Erhan. Yokluğun, s. 17, şiir
- BÜLBÜL, Mustafa. Uygur Kişi Bunalımı, s. 17, şiir
- ILGAZ. Yarışmada Birinci Elemeyi Kazanan Şiirler, s. 18-19, şiir
- ORTA, Nedim. Sessiz Dünyaların Çocuğu, s. 18, hikâye
- ILGAZ. Büyük Bir Yarışmanın Sonucu, s. 20, haber
- ÖMERLİLİ. Dilden Dile Eğitim, s. 2, deneme
- ILGAZ. Eski Şiirimizden Örnekler, s. 22, şiir

Yıl: 6 Sayı: 71 - Ağustos 1967

- ILGAZ. Şiir Yarışması, s. 2, haber
- KARAHMEDOĞLU, İsmail. Nasreddin Hoca Şenlikleri, s. 3-4, deneme
- SALİHOĞLU, Mehmet. Gümüş Otlara Otlara, s. 4, şiir
- ÖMERLİLİ. Nasreddin Hoca Şenliklerinde Sergiler, s. 5-6, eleştiri
- SALİHOĞLU, Mehmet. Kolaycılık Ahlakı, s. 6-8, eleştiri
- ARISOY, Süleyman. Nasreddin Hoca ve Dünyamız, s. 8-9, makale
- DİRİMEN, M. Dergileri okudukça, s. 10-11, 21, eleştiri

ILGAZ. İ. Karahmedoğlu'nun Nasreddin Hoca Soruşturması Adlı Konuşması, s. 12, konferans

DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. Gölü Mayalamak, s. 12, şiir

KANSU, Ceyhun Atuf. Nasreddin Hoca Duruşması, s. 13, şiir

ILGAZ. Nasreddin Hoca Soruşturması, s. 13-17, röportaj

ILGAZ. Yarışmada Birinci Elemeyi Kazanan Şiirler, s. 18, şiir

BEYHAN, Ali İhsan. Nasreddin Hoca Şenlikleri, s. 19, eleştiri

SAKINMAZ, Eşref. İki Yarışmanın Düşündürdükleri, s. 20-21, eleştiri

K., İ. Şükrü Kurgan'ın Halk Eğitiminde Nasreddin Hoca Adlı Konuşması, s. 21, konferans

ILGAZ. Eski Şiirimizden Örnekler, s. 22, şiir

Yıl: 6 Sayı: 72 - Eylül 1967

ILGAZ. Ahmet Kutsi Tecer, s. 2, haber

TECER, Ahmet Kutsi. Bizim Köy, s. 2, şiir

K., İ. Ilgaz, s. 2, şiir

SALİHOĞLU, Mehmet. Gülümlü Sanat Gülümsüz Sanat, s. 3, eleştiri

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Yoksul Gölgesinden Korkar, s. 4, eleştiri

KARADAYI, İsmet Kemal. Akıllar ve Akıllılıklar, s. 5, deneme

ÖMERLİLİ. Tekne, s. 6-7, hikâye

BİLEN, Mehmet Yaşar. Harmanda Aşk, s. 7, şiir

ÖZMEN, Murat. Türklerde Ad Verme Göreneği ve Türk Adları, s. 8-10, makale

UÇKAN, Nevzat. Gelen Sesler Uzaktan, s. 10, şiir

UYGUNER, Muzaffer. Gece, s. 11, eleştiri

ILGAZ. Yarışmada Birinci Elemeyi Kazanan Şiirler, s. 12-14, şiir

DİRİMEN, M. Dergileri Okudukça, s. 15, eleştiri

KILIÇ, Hüseyin. Bir Çiti Saman, s. 16-19, hikâye

SALİHOĞLU, Mehmet. Yeni Betikler, s. 20-21, eleştiri

SOLAK, Mehmet Adem. Onlar, s. 21, şiir

BAŞARAN, Kamil. Sevi, s. 21, şiir

ZOGA, Ergun. Tutsaklık Üstüne, s. 21, şiir

ILGAZ. Eski Şiirimizden Örnekler, s. 22, şiir

Yıl: 6 Sayı: 73 - Ekim 1967

ILGAZ. Dil Bayramının 35. Yılı, deneme

ILGAZ. Yedinci Yıl, s. 3, eleştiri

GÖKŞEN, Enver Naci. Oyuncak, s. 4, deneme

NERVAL, Gerar de. Ne Günaydın Ne Tünaydın (Çev.: Tahsin Saraç), s. 4, şiir

KARADAYI, İsmet Kemal. Atatürk Gerçeği, s. 5-6, deneme

SALİHOĞLU, Mehmet. Oyuncak, s. 6, şiir

YALÇIN, Mehmet. Öz Türkçe ve Önemi, s. 7, deneme

SOLAK, Mehmet Adem. Türkçe Öğretimi Çıkmazı, s. 8-9, eleştiri

ÖZTAŞ, Kaya. Yürü Ozan Durma Hey, s. 9, şiir

ÖZMEN, Murat. Yunus Emre'nin Kültürü ve Peygamberler Hakkındaki Görüşleri, s. 10-13, makale

ÇELİK, Turgut. Aysı Gecedeki Bunalım, s. 13, şiir

UYGUNER, Muzaffer. Değişim, s. 14, eleştiri

BÜYÜKUTKU, A. Tekin. Mezapotamya Uygarlığı, s. 15-16, eleştiri

OKAY, Sema. Yeni Gelin, s. 17-18, hikâye

OBRUK, Cahit. Doğu Cümbüşü, s.18, şiir

UYSAL, Ahmet. Uzak Kadınlar Yorgunu, s. 18, şiir

OĞUZ, M. Fahri. Sonsuz İstek, s. 18, şiir

ŞENTÜRK, Ahmet Tufan. Gada Üstüne, s. 19, deneme

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Dalak Kesme, s. 20-22, hikâye

ATMACA, Cevdet. Neden, s. 21, şiir

Yıl: 6 Sayı: 74 - Kasım 1967

ILGAZ. On Kasım Gerçeği, s. 2, haber

- ILGAZ. Şiir Yarışmamızın Sonuçları Beli Oldu, s. 2, haber
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Simge Atatürk, s. 3, deneme
- GÖKŞEN, Enver Naci. Başöğretmen Atatürk, s. 4-5, eleştiri
- ERTUĞAY, M. Celal. Bir Ressam Atatürk'ün Resmini Çizdi, s. 6, şiir
- ERDEM, Kerim Aydın. Kasım Rüzgarı Üstüne, s. 6, şiir
- TABAK, Gülümser. Sonbahar Ve Yaşlı Kadın, s. 6, şiir
- KILÇIK, Haluk. Atatürkçülük, s. 7, deneme
- PAMİRLİ, Osman Turgut. Dil Devrimine Karşı Olanlar, s. 8-9, eleştiri
- KARADAYI, İsmet Kemal. Bir Şey Bir Sevi Kentte, s. 9, şiir
- ILGAZ. Şiir Yarışmamız Sonuçlandı, s. 10, haberi
- SALİHOĞLU, Mehmet. İ. Karaahmedoğlu'na, s. 10, mektup
- SÖZER, Ersan. Çizgilerde, s. 11, şiir
- FİLİZ, Mustafa. Özgürlük Savaşı, s. 11, şiir
- ERKAN, Hüseyin. Tutsak Özgürlük, s. 11, şiir
- KABALAK, Beldan. Cumhuriyetin 44. Yılı, s. 12-15, deneme
- ARISOY, Süleyman. Kalamışta Sabah, s. 15, şiir
- ÖZTAŞ, Kaya. Kara, s. 15, şiir
- BEYHAN, Ali İhsan. Atatürk Çevresinde, s. 16, deneme
- BEYHAN, Ali İhsan. Atatürk, s. 16, şiir
- ÖZMEN, Murat. Batılılaşma Hareketleri, s. 17-18, makale
- AŞKUN, Vehbi Cem. Arayış İçinde, s. 19, eleştiri
- KILIÇ, Hüseyin. Kıskanç, s. 20-22, hikâye
- EVREN, Ergun. O Günden Bugüne, s. 22, şiir

Yıl: 6 Sayı: 75 - Aralık 1967

- ILGAZ. Türkiye'nin En İyi Ozanı F. H. Dağlarca Seçildi, s. 2, haber
- ILGAZ. Şiir Yarışmamızın Sonuçları Belli Oldu, s. 2, haber
- KANSU, Ceyhun Atuf. Ahmet Kutsi Tecer, s. 3-4, eleştiri

DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. Bir İmeceye Doğru, s. 4, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Yunan Okul Kitaplarında Türklere Karşı Olan Metinler, s. 5-6, eleştiri

PAMİRLİ, Osman Turgut. Öğrenci Başarısızlığı, s. 7, eleştiri

ARISOY, Süleyman. İlkel Folklor Musikisinin İlkeleri, s. 8-9, deneme

EVREN, Ergun. Büyük Firar, s. 9, şiir

ÖZMEN, Murat. Kazasker Mevla İsmeti Efendi, s. 10-11, makale

ÖZTAŞ, Kaya. Yasak Yılgınlığı, s. 12, şiir

ERKAN, Hüseyin. Dönüşüm, s. 13, şiir

NODA, Utaro. Anı (Çev.: Ersan Sözer), s. 13, şiir

KARAS, Nursen. Çocukların Ardından Kapanır Hep Kapılar, s. 14-15, hikâye

BÜLBÜL, Mustafa. Gibi, s. 14, şiir

ÜTÜK, Etem. Toroslarda Bir Yüce Tepe, s. 15, şiir

Hawıborne, Nathaniel. İnsan Yüzlü Büyük Kaya (Çev.: Enver Naci Gökşen), s. 16-19, oyun

ÖZEL, Siyami. Ilgazlı Yetim Hasan, s. 19, şiir

KAYGUSUZ, İsmail. Ağalı Satış, s. 20-22, hikâye

UYSAL, Ahmet. O Senin Afrika Yüzün, s. 22, şiir

Yıl: 7 Sayı: 76 - Ocak 1968

ILGAZ. Yeni Yılın Yenisi Noel Baba Yerine Nasreddin Hoca, s. 2, deneme

KANSU, Ceyhun Atuf. Kara Tren Yollara Hazır, s. 3-5, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Tevfik Fikret'in Yüzüncü Doğum Yıldönümü, s. 6-7, biyografi

ÖZTAŞ, Kaya. Ödünç Verdiği Bilinmez, s. 7, şiir

KARADAYI, İsmet Kemal. Arınmalar, s. 8-9, deneme

ERKAN, Hüseyin. Işık çiçek ve çocuk, s. 9, şiir

YAVUZKAPLAN, Selahattin. Çağsal Öykü, s. 9, şiir

GÖKŞEN, Enver Naci. Atatürk, s. 10, eleştiri

ERDEM, Kerim Aydın. Su, Kent ve Ben, s. 11, şiir

EVREN, Ergun. Sen de Olsan, s. 11, şiir

BÜLBÜL, Mustafa. Barış Türküsü, s. 11, şiir

KURGAN, Şükrü. Günümüz Eğitiminde Nasreddin Hoca, s. 12-13, eleştiri

ÖZMEN, Murat. Ziya Gökalp ve Kadın, s. 14-15, eleştiri

İNAN, M. Rauf. Mustafa Necati'nin Eğitimci Kişiliği, s. 16-17, eleştiri

BÜYÜKUTKU, A. Tekin. Güneş Damlası, s. 18, deneme

EKENER, Bir Kent Büyüyor Gözlerimde, s. 18, şiir

ILGAZ. Şiir Yarışmamızda Üçüncülüğü Kazanan Şair Ozan Mustafa Filiz, s. 19, biyografi

BARAN, İsmet. Mas Haris ve Gözlüklü Adam, s. 20-21, hikâye

FİDAN, Özkan. İşte Bizim Köy, s. 21, şiir

PETRONİUS. Efesli Kadın (Çev.: Selma Gerçeksever), s. 22, hikâye

Yıl: 7 Sayı: 77 - Şubat 1968

ILGAZ. Türk Dil Kurumu Basın Toplantısı, s. 2, haber

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Köy Gerçeğinde Eriyenler, s. 3, deneme

KANSU, Ceyhun Atuf. Sakarya Meydan Savaşı'ndan Parçalar II, s. 4-6, şiir

KURGAN, Şükrü. Nasreddin Hoca Konulu Araştırmalar, s. 7, deneme

ÖZMEN, Murat. Büyük Kentlerimizin Önemli Sorunları, s. 8-9, deneme

SAKALLIOĞLU, Mehmet. Kar Düşünceleri, s. 9, şiir

ÖZTAŞ, Kaya. Yeniden Yaşamak Geçmiş Nedenleriyle, s. 10, şiir

ERKAN, Hüseyin. İstanbullar Özlemi, s. 10, şiir

BÜYÜKUTKU, Ali Tekin. Fırtına, s. 11, hikâye

ILGAZ. Fikret'in Büyükbabasının Köyünden Mektup, s. 12, mektup

FİKRET, Tevfik. Tarihi Kadim, s. 12-14, şiir

OKAY, Sema. Uyuyabilmek, s. 15-16, hikâye

KARADAYI, İsmet Kemal. Arınmalar, s. 17-19, deneme

TOLUNAY, Ersen. Bir Oğlum Olsa Diyorum, s. 20-21, deneme

İLTER, Ayhan. İstanbul Resim ve Heykel Müzesi, s. 22, deneme

Yıl: 7 Sayı: 78 - Mart 1968

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Dilde Sözleşme Akımı, s. 2, deneme

SARAÇ, Tahsin. Türk Hümanizma Serüveni, s. 3-5, deneme

ÖZTAŞ, Kaya. Yılan Soğukluğunda Akşamın, s. 5, şiir

KANSU, Ceyhun Atuf. Sakarya Meydan Savaşı'ndan Parçalar III, s. 6-7-8, şiir

KURGAN, Şükrü. Fıkraları Yönünden Nasreddin Hoca, s. 9, makale

YALNIZ, E. Mahir. Berlin Ozan ve Yazarları, s. 10, deneme

GÖKŞEN, Enver Naci. Bizi Nasıl Tanıyorlar, s. 11, deneme

SALİHOĞLU, Mehmet. Bir Ateş yolculuk, s. 12, şiir

ERDEM, Kerim Aydın. Mutluluk Bir Yakın Bir Uzak, s. 12, şiir

ATOK, Oğuz Kazım. Anacan, s. 12-14, hikâye

SOLAK, Mehmet Adem. Fırat Kıyısında Ağlar Bir Türkü, s. 15, şiir

KARADAYI, İsmet Kemal. Arınmalar, s. 16-17, deneme

ULUIRMA Ülkü. Çiçek, s. 17, şiir

YİĞİTLER, H. Zekai. Kaçmak Kendimden ya da Senin Kendimden Kaçıyorum, s. 18, şiir

TEKİN, Osman Ozan. İşi Bu Alır Ha, s. 18, şiir

BÜLBÜL, Mustafa. Düşündüm, s. 18, şiir

AYBERKİN, Ahmet. Ağrı, s. 18, şiir

SELEK, Cavidan. Soluk Pazar, s. 19, hikâye

GÜNGÖR, K. Kani. Geri Kalmışlık, s. 19, şiir

ÖZERDİM, S. Nabi. İki Ayın Yayınları, s. 20-21, eser tanıtımı

DENİZ, Sadık. 21, s. 21, şiir

Yıl: 7 Sayı: 79 - Nisan 1968

ILGAZ. Ulusal Egemenlik Gerçeğimiz, s. 2, haber

- KANSU, Ceyhun Atuf. Sakarya Meydan Savaşı'ndan Parçalar IV, s. 3-5, şiir
- ATOK, Oğuz Kazım. Bir Roman, s. 5, deneme
- KURGAN, Şükrü. Fıkraları Yönünden Nasreddin Hoca II, s. 6, makale
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Küçük Evren, s. 6, şiir
- FEYZOĞLU, Osman Güngör. Sakın Gelme Bana, s. 7, şiir
- UYGUNER, Muzaffer. Sait Faik'in Öykülerinde Yabancı Sözcükler, s. 8-11, makale
- SÖZER, Ersan. Tutkumuz için, s. 12, şiir
- SARYAL (Duranoğlu), Neriman. Yaşamak, s. 12, şiir
- BÜLBÜL, Mustafa. Yokluğu Düşlemek, s. 12, şiir
- KARADAYI, İsmet Kemal. Arınmalar, s. 13-14, deneme
- BİLEN, Mehmet Yaşar. Anafartalar Türküsü, s. 14, şiir
- AŞKUN, Vehbi Cem. Mühendisin Şiirleri, s. 15-16, eleştiri
- YALNIZ, Ebed Mahir. Berlin Yazar ve Ozanları – Peter Stuzke, s. 16, deneme
- ÖZMEN, Murat. Destanlar ve Efsaneler, s. 17-19, deneme
- TOLSTOY, Leo. Çalışma-Ölüm-Hastalık (Çev.: Selam Gerçeksever), s. 20, hikâye
- ÖZERDİM, Sami N. Yeni Kitaplar, s. 21-22, eser tanıtımı

Yıl: 7 Sayı: 80 - Mayıs 1968

- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Sekseninci Sayımız, s. 2, deneme
- DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. Baş Kuşumuz, Baş Ayak, Yeni Göz, Açık Taş, Eski Pazar Ünü, Varsı, Öteki Uzunluk, Karanlık Kuşluğu, s. 3, şiir
- KANSU, Ceyhun Atuf. Sakarya Meydan Savaşı'ndan Parçalar - Taş Höyükten Recep Uyur Uyanık, s. 4-6, şiir
- ATOK, Oğuz Kazım. Sen-Ben Durdukça, s. 7, deneme
- KURGAN, Şükrü. Fıkraları Yönünden Nasreddin Hoca III, s. 8-9, makale
- ÖZTAŞ, Kaya. Ölüm, s. 9, şiir
- SÖZER, Ersan. Derinde, s. 9, şiir
- GÖKŞEN, Enver Naci. Yolcu-Boyacı-Bekçi, s. 10-12, hikâye
- UÇKAN, Nevzat. Solgun Bir Çiçek Yakanızda, s. 10, şiir

- ÖZMEN, Murat. Evren ve Yalnızlık, s. 12, deneme
- ERTEM, Meral. Gönlümce, s. 13, hikâye
- BÜLBÜL, Mustafa. Öte Yandan, s. 13, şiir
- KARADAYI, İsmet Kemal. Arınmalar, s. 14-16, deneme
- KILIÇ, Hüseyin. Bitiş, s. 16-19, hikâye
- EMİNOĞLU, N. Kan Ağrısı, s. 20-21, eleştiri
- ÖZERDİM, Sami N. Yeni Kitaplar, s. 21-22, eser tanıtımı

Yıl: 7 Sayı: 81 - Haziran 1968

- ILGAZ. Karaman'da VIII. Türk Dil Bayramı, s. 2, haber
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Pamuk İpliğine Bağlı Yaşantı, s. 3-4, deneme
- AYBEY, Rauf. Düşünce, s. 4, şiir
- ÖZTAŞ, Kaya. Sis/1968, s. 4, şiir
- KANSU, Ceyhun Atuf. Sakarya Meydan Savaşından Parçalar -Bozkırda Üvez Ağacı altında Ali Turan'ın Düşleri- s. 5-7, şiir
- KURGAN, Şükrü. Nasreddin Hoca IV, s. 8-9, deneme
- UÇKAN, Nevzat. Yeni İsa, s. 9, şiir
- İSPİR, İbrahim. Mutsuz Dönüşlerin Akşamı, s. 9, şiir
- ATOK, Oğuz Kazım. Sen-Ben Durdukça, s. 10, eleştiri
- APAYDIN, Talip. Baba Mesleği, s. 11-13, hikâye
- ÖZKAN, Fidan. Bu Bir Aşk Şiiridir, s. 13, şiir
- KARADAYI, İsmet Kemal. Arınmalar, s. 14-15, deneme
- KILIÇ, Hüseyin. Bitiş, s. 16-21, hikâye
- AŞKUN, Vehbi Cem. İki Günlük Dünyada, s. 21, eleştiri
- ÖZERDİM, Sami N. Yeni Kitaplar, s. 22, eser tanıtımı

Yıl: 7 Sayı: 82 - Temmuz 1968

- ILGAZ. Nasreddin Hoca Şenlikleri s. 2, haber
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Nasreddin Hoca'nın Eşekleri, s. 3, deneme

- SALİHOĞLU, Mehmet. Elbet Öz Türkçe' ye Doğru, s. 4-6, eleştiri
- KANSU, Ceyhun Atuf. Sakarya Meydan Savaşı'ndan Parçalar, s. 7-9, şiir
- BAYKAL, Ali. Yüce Dağ Başında Yanar Bir Işık, s. 9, şiir
- ATOK, Oğuz Kazım. Sen-Ben Durdukça, s. 10-11, deneme
- KARASÜLEYMANOĞLU, A. A. Zeyno, s. 11, şiir
- BÜLBÜL, Mehmet. Bitki-Ana-Er-Dağ, s. 11, şiir
- DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. Gölü Mayalamak, s. 12, şiir
- KANSU, Ceyhun Atuf. Nasreddin Hoca Duruşması, s. 12, şiir
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Nasreddin Hoca, s. 13, şiir
- GÖKŞEN, Enver Naci. Ziya Gökalp Kimmiş?, s. 14, eleştiri
- TEKİN, Osman Ozan. Ve Bahar Çiçekleri, s. 14, şiir
- KURGAN, Şükrü. Nasreddin Hoca: V Çin'de Nasreddin Hoca, s. 15, fıkra
- KARADAYI, İsmet Kemal. Arınmalar, s. 16-17, deneme
- BUHARA, Murat. Uzak Şehrin Mutluluğu, s. 17, şiir
- AŞIKOĞLU, Rafet Y. Bilmez ki Çocuk, s. 17, şiir
- İNAN, M. Rauf. Nasreddin Hoca ve Eğitim, s. 18-19, eleştiri
- AKÇA, Raşit. Cehennem Sıcağı, s. 20, öykü
- ÖZERDİM, Sami Nabi. Yeni Kitaplar, s. 21-22, eser tanıtımı

Yıl: 7 Sayı: 83 - Ağustos 1968

- ILGAZ. Başkomutanlık Meydan Savaşı'nın 46. Yıldönümü, 30 Ağustos 1922, s. 2, haber
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Türk Gençliği Uyumaz, s. 3, eleştiri
- KANSU, Ceyhun Atuf. Sakarya Meydan Savaşı'ndan Parçalar, s. 4-5, şiir
- SALİHOĞLU, Mehmet. Özgürlük Gibi, s. 5, şiir
- UYSA, Halil. Ruhi Su'yu Dinlerken, s. 5, şiir
- KURGAN, Şükrü. Nasreddin Hoca: VI Çin'de Nasreddin Hoca, s. 6-7, fıkra
- ATOK, Oğuz Kazım. Sen-Ben Durdukça, s. 8, deneme

- ÖZDAMAR, Necmettin. Döner Dolaplarda, s. 9, eleştiri
- KARADAYI, İsmet Kemal. Arınmalar, s. 10-11, deneme
- SÖZER, Ersan. Suskun Koca Evren, s. 11, şiir
- BÜLBÜL, Mustafa. Ergen Çağa Öğütler, s. 12, deneme
- ÇELİK, Turgut. Ezilmişliğin Çılgısı Yürüyüşü, s. 13, şiir
- FEYZOĞLU, Osman Güngör. Erik Ağacı, s. 13, şiir
- UYSAL, Ahmet. Yenilgi, s. 13, şiir
- İNAN, M. Rauf. Nasreddin Hoca ve Eğitim II, s. 14-15, eleştiri
- ARISOY, Süleyman. Ressam İbrahim Safi, s. 16-17, eleştiri
- SARYAL, Neriman. Giderken, s. 17, şiir
- ORTA, Nedim. Gözlerimin İçinde Grev Vardı, s. 17, şiir
- ERTEM, Meral. Orun (Makam), s. 18, hikâye
- EMİNOĞLU, Necat. Gecenin Yeşil Ağladığı Saat, s. 19, eleştiri
- TOLSTOY, Leo. Ne İle Yaşamaktayız? (Çev.: Selma Gerçeksever), s. 20-21, hikâye
- ÖZERDİM, Sami Nabi. Yeni Kitaplar, s. 23, eser tanıtımı
- SALİHOĞLU, Mehmet. Ataç'la Gelen, s. 23, reklam
- GÖKTEKİN, Ruhi. Amisos Fenerleri, s. 23, reklam

Yıl: 7 Sayı: 84 - Eylül 1968

- ILGAZ. Eylül Ayı ve Devrimci Eğitim Şurası, s. 2, reklam
- KANSU, Ceyhun Atuf. Sakarya Meydan Savaşı'ndan Parçalar, s. 3, şiir
- ATOK, Oğuz Kazım. Sen-Ben Durdukça, s. 4-5, deneme
- FEYZOĞLU, Osman Güngör. Yurt Güzellemesi, s. 5, şiir
- BİLEN, Mehmet Yaşar. Biabra, s. 5, şiir
- KURGAN, Şükrü. Nasreddin Mizahının Niteliği Üzerine, s. 6-7, deneme
- KARAKUŞ, Hidayet. Barış Güneştedir, s. 7, şiir
- KARADAYI, İsmet Kemal. Arınmalar, s. 8-9, deneme
- KAPLAN, Nalan. İç-İçeyiz Özlemde, s. 9, şiir

UYGUNER, Muzaffer. Trabzon ve Rize, s. 10-12, gezi yazısı

ORTA, Nedim. Tutsak Özgürlük, s. 12, şiir

BÜLBÜL, Mustafa. Uyku Pazarı, s. 12, şiir

UYVAL, Ahmet. Ölüm, s. 13, şiir

İSPİR, İbrahim. Anadolu’da Gün Sonu Yorgunluğu, s. 13, şiir

TOLUNAY, Ersen. Yarınları Güzel Olmalı Evrenin, s. 13, şiir

RECEBOĞLU, Emin. Akademi Konusu, s. 14-16, makale

ERDEM, Kerim Aydın. Döner Dolaplarda, s. 16, reklam

İNAN, M. Rauf. Nasreddin Hoca ve Eğitim III, s. 17, eleştiri

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Yaslı Çimen, s. 18-19, hikâye

TOLSTOY, Leo. Ne İle Yaşamaktayız? (Çev.: Selma Gerçeksever), s. 20-21, hikâye

ÖZERDİM, Sami Nabi. Yeni Kitaplar, s. 23, eser tanıtımı

SALİHOĞLU, Mehmet. Ataç’la Gelen, s. 23, reklam

Yıl: 7 Sayı: 85 - Ekim 1968

ILGAZ. Nasreddin Hoca Diliyle Ilgaz, s. 2, reklam

ILGAZ. Almanya’ya Mektup, s. 2, mektup

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Dil Bayramını 36. Yılı - Yakup Kadri Karaosmanoğlu ile Konuşma – s. 3, röportaj

KANSU, Ceyhun Atuf. Sakarya Meydan Savaşı’ndan Parçalar, s. 4-5, şiir

ORTA, Nedim. Azıcık Özlem İnsanca, s. 5, şiir

TİĞLİ, Erhan. Umutsuz Özlem, s. 5, şiir

ATOK, Oğuz Kazım. Sen-Ben Durdukça, s. 6-8, eleştiri

SALİHOĞLU, Mehmet. Özgürlük Uygarlık Mutluluk, s. 8-9, deneme

KURGAN, Şükrü. Nasreddin Hoca Araştırmaları, s. 10-11, makale

UYGUNER, Muzaffer. Samsun’dan Trabzon’a, s. 12-14, gezi yazısı

İLKEN, Şerif. Yollar Var, s. 14, şiir

KARADAYI, İsmet Kemal. Arınmalar, s. 15-18, deneme

ÖZTÜRK, Adnan. Tatlı Ölüm, s. 18, şiir

SÖZER, Ersan. Başak Su ve Ter, s. 18, şiir

TOLSTOY, Leo. Ne İle Yaşamaktayız? (Çev.: Selma Gerçeksever), s. 20-21, hikâye

ÖZERDİM, Sami Nabi. (F. Köprülünün Yazıları) Konusunda Bir Açıklama, s. 20, eleştiri

ÖZERDİM, Sami Nabi. Yeni Kitaplar, s. 21, eser tanıtımı

ÇAĞLAR, Behçet Kemal. Battal Gazi Destanı, s. 21, reklam

TARANOĞLU, Güzide. Mutlu Acı (Şiirler), s. 21, reklam

İNAN, M. Rauf. Nasreddin Hoca ve Eğitim, s. 22, eleştiri

Yıl: 7 Sayı: 86 - Kasım 1968

K., İ. Ulusal Egemenlik Sevisi, s. 2, reklam

ILGAZ. Sana Dek Geziler, s. 2, reklam

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Arkalı Gerçekler, s. 3, deneme

DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. Ulusal Pusula, s. 3, şiir

KANSU, Ceyhun Atuf. Sakarya Meydan Savaşı'ndan Parçalar, s. 4, şiir

ERKAN, Hüseyin. İtiraf, s. 5, şiir

OBRUK, Cahit. Atatürk'e Yakın, s. 5, şiir

KIYAT, Mehmet. Toprak, s. 5, şiir

ATOK, Oğuz Kazım. Sen-Ben Durdukça, s. 6-8, eleştiri

SÖZER, Ersan. Ganalı Kadının Tutkusu, s. 8, şiir

KAPLAN, Nalan. Tutku, s. 8, şiir

TİĞLİ, Erhan. Sen? Kim.. s. 8, şiir

SOLAK, Mehmet Adem. Atatürk ve Eğitim Dilimiz, s. 9, eleştiri

ORTA, Nedim. Güneşti Işığımızı Kısıkanan, s. 10, şiir

TOLUNAY, Ersen. Az Gittik, Uz Gittik, s. 10-11, deneme

AY, Behzat. Otuz Yıl Sonra Bunu Yazacaktıydık, s. 11, eleştiri

KARADAYI, İsmet Kemal. Arınmalar, s. 12-13, deneme

- ŞENTÜRK, Tahsin. Kömürden Adam, s. 13, şiir
- KURGAN, Şükrü. Nasreddin Hoca Araştırmaları, s. 14-15, makale
- ÖZGÜR, Saim. Göç, s. 15, şiir
- UYSAL, Ahmet. İyilik, s. 15, şiir
- SABAHATTİN, Muğlis. Köylüler, s. 15, şiir
- GÖKŞEN, Enver Naci. Basın Sözlüğü, s. 16, eleştiri
- YILMAZ, İsmail. Havva çıkmazı, s. 17, eleştiri
- ŞİŞLİ, Hasan. Yeşil Vurgun, s. 17, şiir
- TOLSTOY, Leo. Ne İle Yaşamaktayız? (Çev.: Selma Gerçeksever), s. 18-19, hikâye
- ERTEM, Meral. Kapı, s. 20, anı
- AYDOĞMUŞ, Mehmet. O... Deneme, s. 20, deneme
- ÖZERDİM, Sami Nabi. Yeni Kitaplar, s. 21-22, eser tanıtımı
- SALİHOĞLU, Mehmet. Ataç'la Gelen, s. 22, reklam

Yıl: 7 Sayı: 87 - Aralık 1968

- KURGAN, Şükrü. Sait Yada, s. 2, eleştiri
- KANSU, Ceyhun Atuf. Sakarya Meydan Savaşı'ndan Parçalar, s. 3-4, şiir
- ALTUNDAĞ, Şinasi. Sakarya, s. 4, anı/deneme
- ATOK, Oğuz Kazım. Sen-Ben Durdukça, s. 5-6, eleştiri
- ÇELİK, Turgut. Doruklardan İnen Ağartı, s. 7, şiir
- KARAKUŞ, Hidayet. Aralık Noktalaması, s. 7, şiir
- KURGAN, Şükrü. Nasreddin Hoca Araştırmaları, s. 8-9, makale
- ÖZEL, Siyami. Ilgaz'dan Bir Yel Eser, s. 9, şiir
- BİLEN, Mehmet Yaşar. Olayların Getirdiği, s. 10-11, deneme
- TİĞLİ, Erhan. Ezikti Tedirgindi Sarhoş muydu Neydi Karanlıkta Dedi ki, s. 11, şiir
- TOLUNAY, Ersen. Sevdan ile Sarhoş Oldum Türkiyem, s. 12, deneme
- SABAHATTİN, Muğlis. Uyuyan Dev, s. 12, şiir
- KARASÜLEYMANOLU, Ahmet Aydın. Zeyno, s. 13, şiir

KARADAYI, İsmet Kemal. Arınmalar, s. 14-15, deneme

İKEN, Şerif. Hayriye, s. 15, şiir

TOLSTOY, Leo. Ne İle Yaşamaktayız? (Çev.: Selma Gerçeksever), s. 16-17, hikâye

TEKİN, Osman Ozan. Neme Gerekli Uykularda Bin Göz, s. 17, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Ankaracılar, s. 18-20, hikâye

EMİNOĞLU, N. Dövülü Yürek, s. 21, eleştiri

ÖZERDİM, Sami Nabi. Yeni Kitaplar, s. 22, eser tanıtımı

Yıl: 8 Sayı: 88 - Ocak 1969

K., İ. Nasreddin Hoca Diliyle Yeni Yıl, s. 2, deneme

KANSU, Ceyhun Atuf. Sakarya Meydan Savaşı'ndan Parçalar, s. 3, şiir

ATOK, Oğuz Kazım. Sen-Ben Durdukça, s. 4, eleştiri

KARAAHMRDOĞLU, İsmail. Yeni Yılda Tahsin Saraç'la Konuşma, s. 5-6, röportaj

ALTINDAĞ, Şinasi. Sakarya II, s. 7-8, anı/deneme

KURGAN, Şükrü. Nasreddin Hoca Araştırmaları, s. 9, makale

SALİHOĞLU, Mehmet. Kadın, s. 10, şiir

KARAKUŞ, Hidayet. Islık, s. 10, şiir

BİLEN, Mehmet Yaşar. Yaşamak ve Ötesi, s. 10, şiir

DUMITRIU, Petru. Bugünkü Romen Romanı, (Çev.: Muzaffer Uyguner), s. 11, eleştiri

ERGÜVEN, Rıdvan. Sevil Düşler, s. 11, şiir

KARADAYI, İsmet Kemal. Arınmalar, s. 12-13, deneme

AKYOL, H. Sina. Tutunsak Arayıştan Bir Köşe, s. 12, şiir

OĞUZ, M. Fahri. Son Durak, s. 13, şiir

ARISOY, Süleyman. Albert Schweitzer, s. 14-15, biyografi

TOLUNAY, Ersen. Sevdan ile Sarhoş Oldum Türkiyem, s. 16-17, deneme

KARASÜLEYMANOĞLU, Ahmet Aydın. Gökler Korkunçluğunu Sürdü Ötelere Karanlıkların, s. 17, şiir

AY, Behsat. Ekspreste, s. 18-19, hikâye

SABAHATTİN, Muğlis. Köşe Başı Dilencilerinin Gözü Açıldı, s. 19, şiir

ERTEM, Meral. Oyalanmaca, s. 20, hikâye

ÖZERDİM, Sami N. Yeni Kitaplar, s. 21-22, eser tanıtımı

Yıl: 8 Sayı: 89 - 1 Şubat 1969

K., İ. Sırat Köprüsü, s. 2, deneme

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Ceyhun Atuf Kansu'ya Sorular, s. 3-4, röportaj

DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. Saraç, Tahsin. İki Kişinin Biri, s. 3, şiir

KANSU, Ceyhun Atuf. Sakarya Meydan Savaşı'ndan Parçalar, s. 4-5, şiir

ERDEM, Kerim Aydın. Karşılama Çılgılığı, s. 5, şiir

ATOK, Oğuz Kazım. Sen-Ben Durdukça, s. 7-8, eleştiri

ÇELİK, Turgut. Doruklardan İnen Ağartı, s. 8, şiir

KURGAN, Şükrü. Nasreddin Hoca Araştırmaları, s. 9-10, deneme

SABAHATTİN, Muğlis. Ozana Yaslanmak, s. 10, şiir

BÜLBÜL, Mustafa. Eskimek, s. 10, şiir

ALTINDAĞ, Şinasi. Sakarya III, s. 11-12, anı/deneme

KARADAYI, İsmet Kemal. Arınmalar, s.13-14, deneme

KARAKUŞ, Hidayet. Açık Gözler Yuvarlağı, s. 14, şiir

BİLEN, Mehmet Yaşar. Olayların Getirdiği, s. 15-16, eleştiri

ORTA, Nedim. Umudumuz Gerçek Düşleri Uyanmada, s. 16, şiir

AŞAR, Nihat. Hele Dur Bakalım, s. 16, şiir

ARISOY, Süleyman. Melih Soley'in Resim sanatı, s. 17-18, eleştiri

PİROĞLU, Ünsal. Sancı, s. 17, şiir

MÜFTÜOĞLU, Eray. Kül Kedisi, s. 18, haber

TOLSTOY, Lol. Tövbekar Günahlı (Çev.: Selman Gerçeksever), s. 19, hikâye

UYGUNER, Muzaffer. Salah Birsal'in Şiiri, s. 20-21, eleştiri

ÖZERDİM, Sami N. Yeni Yayınlar, s. 22, eser tanıtımı

Yıl: 8 Sayı 90 - Mart 1969

- ILGAZ. Türk Gençliği, s. 2, deneme
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. El Arı Düşman Körü, s. 3, deneme
- KANSU, Ceyhun Atuf. Sakarya Meydan Savaşı'ndan Parçalar, s. 4-5, şiir
- KARAKUŞ, Hidayet. Kurulmuş Saattir Kurtuluş, s. 5, şiir
- ORTA, Nedim. Sorumluluğumuz, s. 5, şiir
- ATOK, Oğuz Kazım. Sen-Ben Durdukça, s. 6, eleştiri
- BÜLBÜL, Mustafa. Evrensel Esenlikler, s. 6, şiir
- KURGAN, Şükrü. Nasreddin Hoca Araştırmaları, s. 7, makale
- GÖKŞEN, Enver Naci. Konu Bulmak ve Seçmek, s. 8-9, deneme
- ULUĞ, Nalan. Öğütledim Bacılarımı, s. 9, şiir
- ŞİŞLİ, Hasan. Hey, s. 9, şiir
- KARADAYI, İsmet Kemal. Arınmalar, s. 10-12, deneme
- TİĞLİ, Erhan. Yaşayan Madame Bovary'ler, s. 12-13, eleştiri
- SARAÇOĞLU, Ahmet. Çağsal Kavgalar, s. 13, şiir
- UYGUNER, Muzaffer. Salah Birsal'in Şiiri II, s. 14-15, eleştiri
- ARISOY, Süleyman. Seramik San'atının Düşündürdükleri, s. 16-17, deneme
- BRECHT, Bertolt. Yaralı Sokrates (Çev.: Akın Günkut), s. 18-19, hikâye
- ERTEM, Meral. Öykümsü, s. 20-21, hikâye
- YAVUZKAPLAN, Selahattin. Köy, s. 21, şiir
- KARASÜLEYMANOĞLU, Ahmet Aydın. Varlık-Yokluk, s. 21, şiir
- ÖZERDİM, Sami N. Yeni Yayınlar, s. 22, eser tanıtımı

Yıl: 8 Sayı: 91 - Nisan 1969

- HERZOG, Barbara. Hiçbir Öğrencinin Sınıfta Kalmayacağı Okul, s. 2, deneme
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Egemenlik Bilinci, s. 3, deneme
- KANSU, Ceyhun Atuf. Sakarya Meydan Savaşı'ndan Parçalar, s. 4-5, şiir
- ATOK, Oğuz Kazım. Sen-Ben Durdukça, s. 6-7, eleştiri
- BÜLBÜL, Mustafa. Yurttaş Dursun'la Masalsı Kadın, s. 7, şiir

KURGAN, Şükrü. Yaşayan Halk Sanatçılarımız, s. 8-9, deneme

TOPLAMACI, Mehmet. Anadolu Türküsü, s. 9, şiir

AISOY, Süleyman. Ulusal Egemenlik Kavramı, s. 10-11, eleştiri

SALİHOĞLU, Mehmet. Londra'ydı Gezindiği Siste, s. 12, şiir

UYGUNER, Muzaffer. Salah Birsal'in Şiiri III, s. 13, eleştiri

BİLEN, Mehmet Yaşar. Olayların Getirdiği, s. 14-15, eleştiri

KAPLAN, Nalan. Yağmurlar Geline, s. 15, şiir

AŞAR, Nihat. Duraklama Var Düşüncende, s. 15, şiir

COŞKUN, Fikri. Göz Değdi Anama, s. 15, şiir

KARADAYI, İsmet Kemal. Arınmalar, s. 16-17, deneme

ÇETİN, Sabahattin. Ast'ın Konuşan Rakamları, Otlak ve Durand Bulvarı, s. 18-19, eleştiri

BRECHT, Bertolt. Yaralı Sokrates (Çev.:Akın Günkut), s. 20-21, hikâye

ÖZERDİM, Sami N. Yeni Yayınlar, s. 22, eser tanıtımı

Yıl: 8 Sayı: 92 - Mayıs 1969

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Anneler Günü, s. 2, haber

ILGAZ. Nasreddin Hoca Özel Sayısı, s. 2, haber

ILGAZ. Desenli Şiir Sergisi, s. 2, haber

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Ellinci Yıl -19 Mayıs 1919-, deneme

KANSU, Ceyhun Atuf. Sakarya Meydan Savaşı'ndan Parçalar, s. 4-5, şiir

VAHABOĞLU, Adil G. Anama Ağıt, s. 5, şiir

KÖKLÜGİLLER, Ahmet. Dağlarının Ardında, s. 6-7, deneme/anı

BÜLBÜL, Mustafa. Görkemli Dönüşüm, s. 7, şiir

KIRKIK, Ali. Sevi Seninle Güzel, s. 7, şiir

ATOK, Oğuz Kazım. 24'ün içi, s. 8-9, şiir

BİLEN, Mehmet Yaşar. Dergilerle Baş başa, s. 10-11, eleştiri

ATILGAN, Enver. Dokuz Devler, s. 11, şiir,

KURGAN, Şükrü. Nasreddin Hoca Araştırmaları, s. 12-13, makale

KARADAYI, İsmet Kemal. Arınmalar, s. 14-15, deneme

TAPLAMACI, Mehmet. Tekin Olmayan Geceler, s. 15, şiir

ARISOY, Süleyman. Tiyatroda Işık-Renk ve Aktör, s. 16-18, makale

UYGUNER, Muzaffer. Salah Bırsel'in Şiiri, s. 18, eleştiri

ÇETİN, Sabahattin. Han, s. 19-20, eleştiri

BRECHT, Bertold. Yaralı Sokrates (Çev.:Akın Günkut), s. 20-21, hikâye

ÖZEROLU, Süleyman Nuri. Polatlı Düzünde Vurdular Beni, s. 22, şiir

ÖZERDİM, Sami Nabi. Yeni Kitaplar, s. 22, eser tanıtımı

Yıl: 8 Sayı: 93 - Haziran 1969

ILGAZ. Eğitim Sorumluluğu, s. 2, haber

ILGAZ. Nasreddin Hoca Özel Sayısı, s. 2, haber

ILGAZ. Niğde'de Açık Oturumlar, s. 2, haber

SARAÇ, Tahsin. Diploma ya da Ağaç Gölgesi, s. 3-4, deneme

KIYAT, Mehmet. Mayısılara Kurşun Tutma, s. 4, şiir

ÖZMEN, Güngör. Işığa Durmak, s. 4, şiir

KANSU, Ceyhun Atuf. Sakarya Meydan Savaşı'ndan Parçalar, s. 5-7, şiir

ATOK, Oğuz Kazım. Sen-Ben Durdukça, s. 7, eleştiri

ARISOY, Süleyman. Türkiye'de Sanat Eğitimi Üzerine Yargı, s. 8, eleştiri

VAHABOĞLU, Adil G. Eşeyim Ben, s. 8, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Bıçağın İki Yüzü, s. 9, deneme/söyleşi

BİNYAZAR, Adnan. Halide Edip'in Kızları, s. 10-11, deneme

KURGAN, Şükrü. Nasreddin Hoca Araştırmaları, s. 12-13, makale

KAHRAMAN, Mehmet. Koş Veli Dayı, s. 13, şiir

BÜLBÜL, Mustafa. Beş Duyu, s. 13, şiir

KARADAYI, İsmet Kemal. Arınmalar, s. 14-15, deneme

AKDENİZ, Mükerrrem. Çağımızın İnsanı ve Gerçekçi Edebiyat, s. 16-17, eleştiri

ARSLAN, Reşit. Bir Dert ki Kocaman, s. 17, şiir

ÇETİN, Sabahattin. Andromak, s. 18-19, eleştiri

BRECHT, Bertold. Yaralı Sokrates, (Çev.:Akın Günkut), s. 20-21, hikâye

KARASÜLEYMANOĞLU, Ahmet Aydın. Kapamayın Kapıları Üzerime, s. 21, şiir

ÖZERDİM, Sami Nabi. Yeni Kitaplar, s. 22, eser tanıtımı

Yıl: 8 Sayı: 94 - Temmuz 1969

ILGAZ. Nasreddin Hoca Özlemi, s. 2, haber

Saraç, Tahsin. Nasreddin Hoca'dan Utanmak, s. 3, deneme

KANSU, Ceyhun Atuf. Nasreddin Hoca Heybesi, s. 4-5, fıkra

ATOK, Oğuz Kazım. Nasreddin Hocamız ve Bir Fıkra Şöleni, s. 6-7, anı

ARISOY, Süleyman. Nasreddin Hoca ve İnsaniyetçiliğe Dönüşüm, s. 8, deneme

KARASÜLEYMANOĞLU, A. Aydın. Çağımızın Adamı: Nasreddin Hoca, s. 9, deneme

TOLUNAY, Ersen. Hocamızı Anarken... , s. 9, deneme

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Nasreddin Hoca Fıkraları, s. 10, deneme

KARAAHMEDOĞLU, Ülkü. Hoca'nın Yel Satışı, s. 11, fıkra

HELİMOĞLU, Muhsine. Kimdir O, s. 11, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Nasreddin Hoca Konusunda Şükrü Kurgan'la Konuşma, s. 12-19, röportaj

AYHANER, Hasan. Nasreddin Hoca ve Nasreddin Hoca'nın Köylüleri, s. 20-21, deneme

ÖZERDİM, Sami Nabi. Yeni Kitaplar, s. 22, eser tanıtımı

Yıl: 8 Sayı: 95 - Ağustos 1969

K., İ. Ayıraç Olay, s. 2, haber

SARAÇ, Tahsin. Yapıtsız Ustalar, s. 3, eleştiri

KANSU, Ceyhun Atuf. Sakarya Meydan Savaşı'ndan Parçalar, s. 4-5, şiir

ATOK, Oğuz Kazım. Sen-Ben Durdukça, s. 6, eleştiri

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Nasreddin Hoca'nın Anı Defteri, s 7, anı

- KURGAN, Şükrü. Nasreddin Mizahının Niteliği, s. 8-10, makale
- ILGAZ. Anadolu'daki Gecikenler, s. 11-12, eleştiri
- ÇELİK, Turgut. Gececi Ayak Sesleri, s. 12, şiir
- Özmen, Güngör. Biz Buyuz, s. 13, eleştiri
- BİLEN, Mehmet Yaşar. Dergilerle Baş Başa, s. 14-15, eleştiri
- BÜLBÜL, Mustafa. Tutanak, s. 14, şiir
- ENVER, Atılğan. Benim Silahlarım Konuşmadı, s. 15, şiir
- KARADAYI, İsmet Kemal. Arınmalar, s. 16, deneme
- AŞKUN, Vehbi Cem. Küçümene Şiirler, s. 17, eleştiri
- UYGUNER, Muzaffer. Salah Birsal'in Şiiri, s. 18-19, eleştiri
- O'HARA, John. Susmak Bilmeyen Adam (Çev.: Selman Gerçeksever), s. 20, hikâye
- İNAL, Ayhan. Döner Dolaplarda, s. 21, eleştiri
- ÖZERDİM, Sami Nabi. Yeni Kitaplar, s. 22, eser tanıtımı

Yıl: 8 Sayı: 96 - Eylül 1969

- ILGAZ. 30 Ağustos-Dokuz Eylül 1922, s. 2, haber
- SARAÇ, Tahsin. Çal Kapıyı Al Parayı, s. 3, eleştiri
- KANSU, Ceyhun Atuf. Sakarya Meydan Savaşı'ndan Parçalar, s. 4-6, şiir
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Bu Köyün Aksaplısı Kim?, s. 6, şiir
- ATOK, Oğuz Kazım. Sen-Ben Durdukça, s. 7, eleştiri
- KURGAN, Şükrü. Nasreddin Hoca, Yunus Emre, Mevlana, s. 8-9, makale
- KARADAYI, İsmet Kemal. Arınmalar, s. 10-11, deneme
- ARISOY, Süleyman. Türk Devlet Resim ve Heykel Sergileri, s. 12-13, eleştiri
- TİĞLİ, Erhan. Liselerde Edebiyat Öğretimi, s. 14-17, eleştiri
- BÜLBÜL, Mustafa. Denge, s. 17, şiir
- ÖZMEN, Murat. Kader Üstüne, s. 18-21, makale
- BİLEN, Mehmet Yaşar. Bu Kaçınıcı Yeni, s. 21, eleştiri
- ÖZERDİM, Sami Nabi. Yeni Kitaplar, s. 22, eser tanıtımı

GÖKŞEN, Enver Naci. Kompozisyon İlkeleri ve Antolojisi, s. 22, reklam

KARADAYI, İsmet Kemal. Düşünce Özgürlüğü ve Düşünce Suçları, s. 22, reklam

Yıl: 8 Sayı: 97 - Ekim 1969

ILGAZ. Öğrenci Yıkımı, s. 2, haber

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Dokuzuncu Yıl, s. 3, eleştiri

DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. Sabir'in Evinde, s. 3, şiir

KANSU, Ceyhun Atuf. Sakarya Meydan Savaşı'ndan Parçalar, s. 4-5, şiir

ÇELİK, Tuğrul. Ak'a Yamalı Gök, s. 5, şiir

ATOK, Oğuz Kazım. Sen-Ben Durdukça, s. 6-7, eleştiri

ORTA, Nedim. Yaşam Gücünü Yitirenlere, s. 7, şiir

KURGAN, Şükrü. Nasreddin Hoca, Yunus Emre, Mevlana, s. 8-9, makale

KÖKLÜGİLLER, Ahmet. Son Şiirleriyle Dağlarca, s. 10-11, eleştiri

UYGUNER, Muzaffer. Edebiyatımızda İsimler Sözlüğü, s. 12-13, eleştiri

KARADAYI, İsmet Kemal. Arınmalar, s. 13-14, deneme

DÜNDAR, Ali. Otobüste, s. 15, hikâye

ŞENTÜRK, Tahsin. Çağ Ezikliği, s. 15, şiir

ASRAL, Suat Salih. Bir Eti Masalı, s. 16-17, masal

EMİNOĞLU, Nedim. Mehmet Kıyat'ın Yapıtları, s. 18-19, eleştiri

ERGÜVEN, Rıdvan. Unutma E mi?, s. 20-21, hikâye

BİLEN, Mehmet Yaşar. Gülüm, s. 21, şiir

ÖZERDİM, Sami Nabi. Yeni Kitaplar, s. 22, eser tanıtımı

Yıl: 8 Sayı: 98 - Kasım 1969

KARAAHMEDOĞLU, İ. Behçet Kemal Çağlar'ı Yitirdik, s. 2, haber

ÇAĞLAR, Behçet Kemal. Atatürk'ün Adıyla, s. 3, haber

KANSU, Ceyhun Atuf. Sakarya Meydan Savaşı'ndan Parçalar, s. 4-5, şiir

ATOK, Oğuz Kazım. On Kasım Kadar Acı, s. 6-7, eleştiri

ILGAZ. Doğan Nadi İçin, s. 7-8, deneme

GÖKŞEN, Enver Naci. Esin ve Güç Kaynağı Atatürk, s. 8, deneme

KÖKLÜGİLLER, Ahmet. Atatürk'te Birleşmek, s. 9, eleştiri

ARISOY, Süleyman. Atatürkçülük, s. 10-12, deneme

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Ulusal Dirim, s. 13, deneme

ERDEM, Keri Aydın. Savaşta Bir Memed-2, s. 13, şiir

EMİNOĞLU, N. Atatürk, s. 14, eleştiri

ERKAN, Hüseyin. Yalnız Sana Yakınıyorum, s. 15, şiir

ŞENTÜRK, Tahsin. Kara Çağda Ak Türkü, s. 15, şiir

BEYHAN, Ali İhsan. Yaşayan Atatürk, s. 15, deneme

UYGUNER, Muzaffer. Kompozisyon İlkeleri ve Antolojisi, s. 16-17, eleştiri

KARADAYI, İsmet Kemal. Arınmalar, s. 17-19, deneme

ÖZEL, Siyami. Gitgide Büyüyorsunuz, s. 19, şiir

ASRAL, Suat Salih. Bir Eti Masalı, s. 20-21, masal

ÖZERDİM, Sami Nabi. Yeni Kitaplar, s. 22, eser tanıtımı

Yıl: 8 Sayı: 99 - Aralık 1969

ILGAZ. Öğretmenlik Bilinci, s. 2, haber

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Kan Davası, s. 3, deneme

KANSU, Ceyhun Atuf. Sakarya Meydan Savaşı'ndan Parçalar, s. 4-5, şiir

BİLEN, Mehmet Yaşar. De Ki!, s. 5, şiir

ATOK, Oğuz Kazım. Japonya'da Eğitim Aşamaları ve Biz, s. 6, eleştiri

AŞKUN, Vehbi Cem. Özleyiş, s. 6, şiir

ARISOY, Süleyman. T. Güzel Sanatlar Akademisi veya Yüksek Okulu, s. 7, eleştiri

KÖKLÜGİLLER, Ahmet. Çocuk Edebiyatımızdaki Boşluk Nasıl Doldurulur? (Samim Kocagöz ve Ayhan Sarıismailoğlu'nun cevabı ile), s. 8-9, röportaj

BÜLBÜL, Mustafa. Yolculuklar, s. 9, şiir

GÖKŞEN, Enver Naci. Behçet Kemal Çağlar İçin- Prof. Timurtaş'ın Suçlaması, s. 10-11, eleştiri

AYVALI, M. Nuri. Değişmez Kural, s. 11, şiir

ÖZMEN, Güngör. Çeviri Şiir, s. 12-13, eleştiri

ŞİŞLİ, Hasan. Birikim, s. 13, şiir

KARADAYI, İsmet Kemal. Arınmalar, s. 14-15, deneme

ÖZMEN, Murat. Dil Sevgisi Üstüne, s. 16-17, makale

KAPTAN, Nedim. Sivri Köyü, s. 17, şiir

YÜKSEL, H. Avni. Onlar, s. 18, hikâye

ÇETİN, Sabahattin. 21. Yılında Devlet Tiyatrosu, s. 19, eleştiri

ASRAL, Suat Salih. Bir Eti Masalı, s. 20-21, masal

ILGAZ. Sözlük, s. 21, sözlük

ÖZERDİM, Sami Nabi. Yeni Kitaplar, s. 22, eser tanıtımı

Yıl: 9 Sayı: 100 - Ocak 1970

ILGAZ. Nasreddin Hoca'nın Düşü, s. 2, haber

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Öğretmen Yüreği, s. 3, deneme

HACIHASANOĞLU, Muzaffer. Atatürk'ün Bağımsızlık Anlayışı, s. 4-5, eleştiri

DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. İkilem, s. 4, şiir

KANSU, Ceyhun Atuf. Sakarya Meydan Savaşı'ndan Parçalar, s. 6-7, şiir

ERKAN, Hüseyin. Uyarı, s. 7, şiir

GÖKŞEN, Enver Naci. Hikâye Üzerine Bir Soruşturmanın Düşündürdükleri, s. 8-9, eleştiri

ÖZERDİM, Sami N. Gereksiz Yorumlar, s. 9, eleştiri

UYGUNER, Muzaffer. Ölmez Otu'ndaki Efsaneler, s. 10-11, eleştiri

KÖKLÜGİLLER, Ahmet. Çocuk Edebiyatımızdaki Boşluk Nasıl Doldurulur? (Fakir Baykurt ve Afet Muhteremoğlu'nun cevabı ile), s. 12-13, röportaj

KILIÇ, Hüseyin. Duyurgu, s. 14-17, hikâye

TEKİN, Osman Ozan. Memo ve Gül, s. 17, şiir

KARADAYI, İsmet Kemal. Arınmalar, s. 18-20, deneme

ÖZMEN, Güngör. İkili Söyleşi I-II, s. 20, deneme

KARASÜLEYMANOĞLU, A. Aydın. Mutlu Masallar Dinleyememişse Çocuklar, s. 20, şiir

ASRAL, Suat Salih. Bir Eti Masalı, s. 21, masal

ÖZERDİM, Sami Nabi. Yeni Kitaplar, s. 22, eser tanıtımı

Yıl: 9 Sayı: 101 - Şubat 1970

ÖZMEN, Güngör. Halkevleri Genel Merkezi'nin 1970 Yılı İlk Sanat Toplantısı, s. 2-22, haber

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Köyde Ölen Öğretmen, s. 3, deneme

KANSU, Ceyhun Atuf. Sakarya Meydan Savaşı'ndan Parçalar, s. 4-5, şiir

DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. Ağırılık, s. 5, şiir

GÖKŞEN, Enver Naci. Eğitim Sorumluluğu, s. 6, eleştiri

KÖKLÜGİLLER, Ahmet. Bir Bildiri, s. 7-8, eleştiri

AYVALI, M. Nuri. Gavur Efkar Baladı, s. 8, şiir

ARISOY, Süleyman. Atilla ve Ruzin Galatalı'nın Seramikleri, s. 9-10, eleştiri

UYGUNER, Muzaffer. Gerçek Hayali Aştı, s. 11-19, eleştiri

KÖKLÜGİLLER, Ahmet. Çocuk Edebiyatımızdaki Boşluk Nasıl Doldurulur? (Mahmut Özey'in cevabı ile), s. 12-13, röportaj

BÜLBÜL, Mustafa. Ağrılıdır Sevmek Bu Havalarda, s. 13, şiir

KARADAYI, İsmet Kemal. Arınmalar, s. 14-15, deneme

BJÖRNSON, Björnsterne. Baba, (Çev.: Mehmet Artabil), s. 16-17, hikâye

GÜVEN, Hakkı. Dünyanın Özgür Çocukları, s. 17, şiir

ESİN, Uğur. Mutluluk, s. 18-19, hikâye

ASRAL, Suat Salih. Bir Eti Masalı, s. 20-21, masal

ÖZERDİM, Sami Nabi. Yeni Kitaplar, s. 22, eser tanıtımı

Yıl: 9 Sayı: 102 - Mart 1970

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Aklanma Sınavı, s. 2, eleştiri

KANSU, Ceyhun Atuf. Sütsüz, s. 3, hikâye

ATOK, Oğuz Kazım. On Kasım Kadar Acı, s. 6-7, eleştiri

ERKAN, Hüseyin. İnce Memed, s. 5, şiir

KURGAN, Şükrü. Nasreddin Hoca Araştırmaları, 6-7, makale

İSPİR, İbrahim. Köyde Ölen Öğretmen, s. 7, şiir

EMRE, Hasan. Gözlerle Yürümek, s. 7, şiir

KÖKLÜGİLLER, Ahmet. İnsancıl Russell, s. 8, deneme

UÇKAN, Nevzat. Umut, s. 8, şiir

UYGUNEER, Muzaffer. 1000 Temel Eser ve Han Duvarları, s. 9-10, eleştiri

GÖKŞEN, Enver Naci. Bu Çağın Türküleri, s. 10, eleştiri

ÖZERDİM, Sami Nabi. Yeni Kitaplar, s. 11, eser tanıtımı

KÖKLÜGİLLER, Ahmet. Çocuk Edebiyatımızdaki Boşluk Nasıl Doldurulur? (Muzaffer Hacıhasanoğlu, Hakkı Özkan ve Cevdet Atmaca'nın cevabı ile), s. 12-13, röportaj

KARADAYI, İsmet Kemal. Arınmalar, s. 14-15,19, deneme

ARISOY, Süleyman. Muhsin Ertuğrul, s. 16-19, makale

TOLSTOY, Leon. Tanrı Gerçeği Görür Fakat Bekler (Çev.: Haluk Erdemol), s. 20-22, hikâye

Yıl: 9 Sayı: 103 - Nisan 1970

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Ulusal Egemenlik Direnci, s. 2, deneme

KANSU, Ceyhun Atuf. Saray Baskını, s. 3-4, eleştiri

KURGAN, Şükrü. Nasreddin Hoca Araştırmaları, s. 4-5, makale

ATOK, Oğuz Kazım. Sen-Ben Durdukça, s. 6-8, eleştiri

ATOK, Oğuz Kazım. Sevi Anası, s. 6, şiir

BİLEN, Mehmet Yaşar. Yorgunluğumdur Uyanan, s. 8, şiir

UÇKAN, Nevzat. Uyanık Düşçü, s. 8, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. İsmet Kemal Karadayı'ya Sorular, s. 9-11, röportaj

KIYAT, Mehmet. Tutuşmak, s. 11, şiir

ERİÇKAN, Güler. KÖKLÜGİLLER, Ahmet. Çocuk Edebiyatımızdaki Boşluk Nasıl Doldurulur? (Hali Kocagöz, Mehmet Seyda, Sıtkı Salih Gör, Tali Apaydın ve İsmet Kemal Karadayı'nın cevabı ile), s. 12-13, röportaj

DİZDAROĞLU, Hikmet. Güzel Dünya Özlemi, s. 12-15, eleştiri

DENİZ, İ. Özgür. Ho, s. 15, şiir

ARISOY, Süleyman. Ulusal Saygı ve Eğitimin Gerekçesi, s. 16-17, deneme

KANSU, Ceyhun Atuf. Sakarya Meydan Savaşı, s. 17, reklam

KARADAYI, İsmet Kemal. Arınmalar, s. 18-19, deneme

ESİN, Uğur. Mevlüt, s. 20-21, hikâye

AYVALI, M. Nuri. Ölüm, s. 21, şiir

ÖZERDİM, Sami Nabi. Yeni Kitaplar, s. 22, eser tanıtımı

Yıl: 9 Sayı: 104 - Mayıs 1970

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Mustafa Kemal Sabahı, s. 2, deneme

KANSU, Ceyhun Atuf. Ömer Seyfettin, s. 3-4, eleştiri

ASRAL, Suat Salih. Senden Sonra, s. 4, şiir

TEKİN, Osman Ozan. Memo ve Gül, s. 4, şiir

KURGAN, Şükrü. Nasreddin Hoca Araştırmaları, s. 5-6, makale

AŞKUN, Vehbi Cem. Yalnızlık, s. 6, şiir

KARASÜLEYMANOĞLU, Şahver. Evrensel Çocuklar Birliğinden Dilekçe, s. 7, şiir

SARACOĞLU, Ahmet. Gülmek ya da Ağlamamak, s. 7, şiir

ATOK, Oğuz Kazım. Sen-Ben Durdukça, s. 8-9, eleştiri

ATOK, Oğuz Kazım. Analar Destanı, s. 8, şiir

BÜLBÜL, Mustafa. Solar Dallarda Güller, s. 9, şiir

YAPICI, Yıldız. Kadın Hakları, s. 10-11, deneme/eleştiri

KÖKLÜGİLLER, Ahmet. Çocuk Edebiyatımızdaki Boşluk Nasıl Doldurulur? (Ömer Asım Aksoy, Kemal Demiray, Zeyyat Selimoğlu, Enver Aytekin ve Oğuz Kazım Atok'un cevabı ile), s. 12-13, röportaj

KARADAYI, İsmet Kemal. Arınmalar, s. 14-15, deneme

TİĞLİ, Erhan. Eski Dergileri Karıştırırken, s. 16-17, eleştiri

MOHAMED, K. T. Gözler (Çev.: Haluk Erdemol), s. 18-21, hikâye

ÖZERDİM, Sami Nabi. Yeni Kitaplar, s. 22, eser tanıtımı

Yıl: 9 Sayı: 105 - Haziran 1970

- K., İ. Halk Dağarcığı, s. 2, haber
- KANSU, Ceyhun Atuf. Yaşlı Kaptan, s. 3-4, eleştiri
- AYVALI, M. Nuri. Gürük Yusuf'un Ölümü, s. 4, şiir
- UÇKAN, Nevzat. Unutulmuş Bir Akşamı Söyler, s. 5, şiir
- İSPİR, İbrahim. Ne Dersin, s. 5, şiir
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Tümsel, s. 5, şiir
- TIĞLI, Erhan. Sen ki, s. 5, şiir
- HACIHASANOĞLU, Muzaffer. On İkinci Türbe, s. 6-8, eleştiri
- KARAAHMEDOĞLU, Bayram. Ilgaz Öğretmenler Gecesi, s. 8, haber
- SAVAŞ, Yusuf. Ay tutulduğu Gece, s. 9, eleştiri
- KURGAN, Şükrü. Nasreddin Hoca Araştırmaları, s. 10-11, makale
- KÖKLÜGİLLER, Ahmet. Çocuk Edebiyatımızdaki Boşluk Nasıl Doldurulur? (Hasan İzzettin Dinamo'nun cevabı ile), s. 12-13, röportaj
- KARADAYI, İsme Kemal. Suçlu Çocuklar ve Toplum, s. 14- 15, deneme
- GÖKŞEN, Enver Naci. Felsefe Sözlüğü- Adsız Kahramanlar- Sosyal Adalet- Kırık Senfoni, s. 16, eleştiri
- GENÇTÜRK, İsmail. Güneş Kavgası, s. 17, eleştiri
- ÖZKAN, Hakkı. Çöplükte, s. 18-19, hikâye
- ERGÜVEN, Rıdvan. Korlu Dağ, s. 20-21, hikâye
- KARA, Rüksan. Türk Kadınlarının Okuma-Yazma Sorunu, s. 21, eleştiri
- ÖZERDİM, Sami Nabi. Yeni Kitaplar, s. 22, eser tanıtımı

Yıl: 9 Sayı: 106 - Temmuz

- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Nasreddin Hoca'nın Gülmece Düzeni, s. 2, deneme
- KANSU, Ceyhun Atuf. Akşehir'de Nasreddin Hoca, s. 3-5, deneme
- ATOK, Oğuz Kazım. Nasreddin Hocamız Tek, s. 6-7, deneme
- KOCAGÖZ, Samim. Nasreddin Hoca'mız, s. 8, deneme

HACIHASANOĞLU, Muzaffer. Nasreddin Hoca'nın Yaşantımızdaki Yeri, s. 9, deneme

ATOK, Oğuz Kazım. Hey Nasreddin Hoca, s. 9, şiir

KÖKLÜGİLLER, Ahmet. Nasreddin Hoca'nın Kişiliği, s. 10, eleştiri

TÜMBAŞ, Oğuz. Halklaşan Nasreddin Hoca, s. 11, eleştiri

ERKAN, Hüseyin. Nasreddin Hoca ile Bir Konuşma, s. 12-13, deneme

KURGAN, Şükrü. Türk Mizahında Nasreddin Hoca VIII, s. 14-23, makale

ÖZTELLİ, Cahit. Nasreddin Hoca Şenlikleri Anılarım, s. 23-24, anı

ORTA, Nedim. Güleliyoruz Düşünmekten, s. 25, şiir

ÜNVER, İrfan. Ben de Senin, s. 25, fıkra

ÜNVER, İrfan. Perdeleri Kapatın, s. 25, fıkra

TIĞLI, Erhan. Hey Nasreddin Hoca Heey, s. 25, şiir

YENİCE, Necmiye. Timur'un Değeri, s. 25, şiir

Yıl: 9 Sayı: 107 - Ağustos 1970

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Öküz Altında Buzağı Aramak, s. 2, eleştiri

KANSU, Ceyhun Atuf. Sakarya'da Halk Savaşı, s. 3-4, eleştiri

KÖKLÜGİLLER, Ahmet. Orhan Kemal, s. 5, biyografi

KURGAN, Şükrü. Nasreddin Hoca Araştırmaları, s. 6-7, makale

YİĞİTLER, H. Zekai. Melkart, s. 7, şiir

GÖKŞEN, Enver Naci. Dilde Gerçekçilik ve Duygusallık, s. 8, eleştiri

YÜCEL, Şevket. Yanlış Bir Yol, s. 9-10, eleştiri

URAL, Yalvaç. Gözümde Tüten Emirdağı İçimde Birbirine Karıştı, Türkülerin, s. 10, şiir

CANDAN, Hüseyin. Tezek, s. 11, hikâye

KÖKLÜGİLLER, Ahmet. Çocuk Edebiyatımızdaki Boşluk Nasıl Doldurulur? (Enver Naci Gökşen ve Tarık Dursun K.'nın cevabı ile), s. 12-14, röportaj

ÖZMEN, Murat. Din adamları ve Sanatçılar, s. 15-19, makale

ÖZKAN, Hakkı. Palabıyık, s. 20-21, hikâye

ÖZERDİM, Sami Nabi. Yeni Kitaplar, s. 22, eser tanıtımı

Yıl: 9 Sayı: 108 - Eylül 1970

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Düşünce Dostluğu, s. 2, deneme

KANSU, Ceyhun Atuf. Türkçe'nin Beyliği, s. 3-5, eleştiri

DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. Bura Hiroşimadır, s. 5, şiir

DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. Çocukların Dedikleri, s. 5, şiir

YÜZENDAĞ, Ahmet. Kolera Hastalığına Karşı Tedbirli Olalım, s. 6-7, deneme

ERDEM, Kerim Aydın. Türkülerin Dilinden, s. 7, şiir

GÜVEN, Hakkı. Güneşsiz Gelirsem Alma Beni, 7, şiir

KÖKLÜGİLLER, Ahmet. Atatürk'ün Dumlupınar Söylevi, s. 8-9, eleştiri

UÇKAN, Nevzat. Silah, s. 9, şiir

KARADAYI, İsmet Kemal. Martılardır, s. 9, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Nasreddin Hoca'nın Eşekleri, s. 10, şiir

İSPİR, İbrahim. Para ile Düddük, s. 11, fıkra

KÖKLÜGİLLER, Ahmet. Çocuk Edebiyatımızdaki Boşluk Nasıl Doldurulur? (Fikri Coşkun ve Bekir Yıldız'ın cevabı ile), s. 12-13, röportaj

TOLUNAY, Ersen. Notlar, s. 14-15, deneme

GÖKŞEN, Enver Naci. Eski Notlar, s. 15, deneme

ARISOY, Süleyman. Nasreddin Hoca'nın Toplumsal ve Kişisel Değeri, s. 16-17, deneme

TİĞLİ, Erhan. Kasaba Öğretmeni, s. 16, şiir

YİĞİTLER, H. Zekai. Tesbih, s.17, şiir

ÖZKAN, Hakkı. Semer, s. 18-19, hikâye

KARAKUŞ, Hidayet. Kamboç'un Vietnam'ın Bir Erkek Sabahı, s. 19, şiir

ÇELİK, Turgut. Namluda Üreyen Çılgılık, s. 19, şiir

ERTEM, Meral. Tak Tak Da Tak Tak, s. 20-21, hikâye

KÖKLÜGİLLER, Ahmet. 150 Soruda Türkçe Temel Bilgiler, s. 21, reklam

ÖZERDİM, Sami Nabi. Yeni Kitaplar, s. 22, eser tanıtımı

Yıl: 9 Sayı: 109 - Ekim 1970

GÖKŞEN, Enver Naci. Bir Ilgazcı'dan Ilgaz'a, s. 2, deneme

KANSU, Ceyhun Atuf. Bazlama, s. 3-4, eleştiri

İKEN, Şerif. Değirmen Taşları, s. 4, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Onuncu Yıl, s. 5, deneme

ATOK, Oğuz Kazım. Sen-Ben Durdukça, s. 6-7, eleştiri

ATOK, Oğuz Kazım. Orhan Kemal, s. 6, şiir

KÖKLÜGİLLER, Ahmet. Bir Önsöz Üzerine, s. 7-8, eleştiri

ASRAL, Suat Salih. Bir Çağrı, s. 8, şiir

İSPİR, İbrahim. 1970, s. 8, şiir

UYGUNER, Muzaffer. Gündoğusu, s. 9, eleştiri

ÖZERDİM, Saim N. 1970'te Atatürk'ten Büyükler, s. 10-12, eleştiri

ÇELİK, Turgut. Yeni Sözcükler Üzerine, s. 12-13, makale

KARADAYI, İsmet Kemal. Arınmalar, s. 14-15, deneme

TİĞLİ, Erhan. Baston, s. 16, hikâye

CANDAN, Hüseyin. Selam Otuz, s. 17-18, hikâye

ÖZKAN, Rafet. Sürgünler, s. 18-19, eleştiri

BİLEN, Mehmet Yaşar. Eko-Can, s. 19-20, eleştiri

TOLU, Ahmet. Anadolu Türküsü, s. 21, şiir

ÖZERDİM, Sami Nabi. Yeni Kitaplar, s. 22 bibliyografya

Yıl: 9 Sayı: 110 - Kasım 1970

KARAAHMEDOĞLU İsmail. Ulusal Uyanış, s. 2, eleştiri

KANSU, Ceyhun Atuf. Atatürk'ün Halk Devleti, s. 3-4, deneme

ATOK, Oğuz Kazım. İlk Muştı, s. 4, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Atatürkçü Kişilik, s. 5, deneme

AKSOY, Ömer Asım. Atatürk'ün Dil Anlayışı, s. 6-7, deneme

KÖKLÜGİLLER, Ahmet. Halkçı Atatürk, s. 8-10, deneme

EMRE, Hasan. Ter Çiçekleri, s. 10, şiir

SİNAN, Murat. On Kasım, s. 11, deneme

İNAN, Afet. Atatürk Gençliğe Hitabesini İlk Defa Nasıl Okumuştur, s. 12-13, anı

ÇELİK, Turgut. Dil Devrimi, s. 14-15, makale

KARTEKİN. Enver. Çağatay Uluçay, s. 16-17, deneme

TOLUNAY, Ersen. Notlar (Tek Adam, Görüş, Artı-Eksi), s. 17, deneme

ARISOY, Süleyman. Çağdaş Türk Tiyatrosunda Orhan Kemal, s. 18-20, eleştiri

YİĞİTLER, H. Zekai. Kanıt, s. 20, şiir

KARADAYI, İsmet Kemal. Atatürk'te Çoğalmak, s. 21, deneme

ÖZERDİM, Sami Nabi. Yeni Kitaplar, s. 22, eser tanıtımı

Çeşitli kurumlara ait reklamlar, s. 23-24

Yıl: 9 Sayı: 111 - Aralık 1970

ÖZERDİM. Sami N. Dürtüler, s. 2, eleştiri

KANSU, Ceyhun Atuf. Atatürk Eri Çağlar, s. 3-5, deneme

DENİZ, İ. Özgür. Hocalama, s. 5, şiir

KURGAN, Şükrü. Nasreddin Hoca Araştırmaları, s. 6-7, makale

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Sınıfta Bırakan Sınavlar, s. 8-9, deneme

ERKAN, Hüseyin. Ant, s. 9, şiir

GÖKŞEN, Enver Naci. Halk Eğitime Giriş- Türkçe Temel Bilgiler, s. 10, eleştiri

TÜMBAŞ, Oğuz. Umutlar Yasaklandıkça, s. 11, eleştiri

YAVUZKAPLAN, Selahattin. Günümüzde Sanatçının Sorumluluğu ve Meltem Dergisini Anma, s. 12-13, eleştiri

YİĞİTLER, H. Zekai. Damak, s. 13, şiir

TOLUNAY, Ersen. Notlar, s. 14-15, deneme

OĞUZ, Ertuğrul. 60 Model Magirus, s. 15, eleştiri

AYVALI, M. Nuri. İki Şiir Kitabı, s. 16-17, eleştiri

KARAKUŞ, Hidayet. Yüzleri Villa, s. 17, şiir

ALTUNTAŞ, Turan. Kaçak Gömücüler, s. 18-20, hikâye

TİĞLİ, Erhan. Cinayet, s. 21, deneme

EVREN, Ergun. Tutsak Karanfil, s. 21, şiir

ÖZERDİM, Sami Nabi. Yeni Kitaplar, s. 22, eser tanıtımı

Yıl: 10 Sayı: 112 - Ocak 1971

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Nasreddin Hoca'nın Yılı, s. 2, deneme

KANSU, Ceyhun Atuf. Laik Halk Okulu, s. 3-4, eleştiri/deneme

İKEN, Şerif. Sancı, s. 4, şiir

SANAÇ, Selami. Öyle Deniz, s. 4, şiir

ATOK, Oğuz Kazım. Sen- Ben Durdukça, s. 5-7, eleştiri

KURGAN, Şükrü. Nasreddin Hoca Araştırmaları, s. 8-9, makale

Aydemir, Aydın. Nazım, s. 9, reklam

DÜNDAR, Ali. Atatürkçülük, s. 10,19, deneme

UYGUNER, Muzaffer. Şiir Kitapları Arasında, s. 11,15, eleştiri

SEZGİN, Cemal. Aydın Din Adamı, s. 12-13, eleştiri

TOLUNAY, Ersen. Notlar, s. 13, deneme

KÖKLÜGİLLER, Ahmet. Edebiyatımızda İsimler Sözlüğü, s. 14-15, eleştiri

GÖKŞEN, Enver Naci. Anılarımda Çocukluğum, s. 18-19, eleştiri

HAKKI, Özkan. Kadife Ceket, s. 20-21, hikâye

SEZER, İsmet. Sağanaktaki Çocuk, s. 21, eleştiri

ÖZERDİM, Sami N. Dürtüler, s. 22, eleştiri

Yıl: 10 Sayı: 113 - Şubat 1971

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Kaynar Kazan Kapak Tutmaz, s. 2, eleştiri

KANSU, Ceyhun Atuf. Halk Şenliği, s. 3-4, eleştiri

YİĞİTLER, H. Zekai. Üşüyen Bir Gözüm Değil Ozan Yanımdır, s. 5, şiir

SOLAK, Mehmet Adem. Kışlada Bir Mehmet, s. 5, şiir

- ATMACA, Cevdet. Kırıntılar, s. 5, şiir
- ATOK, Oğuz Kazım. Sırtısıra, s. 6, eleştiri
- ÖZERDİM, Sami N. Dürtüler, s. 8-9, eleştiri
- COŞKUN, Fikri. Dağlarca'da Olmak, s. 9, şiir
- KURGAN, Şükrü. Nasreddin Hoca Araştırmaları, s. 10-11, makale
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. İstanbul Öğretmenliler Günü, s. 12-13, haber
- KÖKLÜGİLLER, Ahmet. Dil ve Ulusçuluk, s. 14, 17, makale/eleştiri
- TOLUNAY, Ersen. Notlar, s. 15, deneme
- YÜCEL, Şevket. Rauf Mutluay'a Mektup, s. 16-17, mektup
- BÜLBÜL, Mustafa. Kardeş, s. 17, şiir
- KARADAYI, İsmet Kemal. Arınmalar, s. 18-19, deneme
- AYVALI, M. Nuri. Siyami Özel'in Şiirleri, s. 20-21, eleştiri
- ÖZERDİM, Sami N. Yeni Yayınlar, s. 22, eser tanıtımı

Yıl: 10 Sayı: 114 - Mart 1971

- ILGAZ. Eğitsel Görüş Tutanağı, s. 2 haber
- KANSU, Ceyhun Atuf. Halk Uyanışı, s. 3-4, eleştiri
- SOLAK, Mehmet Adem. Türkelinde Bir Ece, s. 5, şiir
- DOĞANCIOĞLU, N. Doğan. Uzay Çağı, s. 5, şiir
- SEZER, İsmet. İri Bir Gül Gibi Taktım Seni Yakama, s. 5, şiir
- BÜLBÜL, Mustafa. Biz Neydik Ola, s. 5, şiir
- ATOK, Oğuz Kazım. Sen-Ben Durdukça, s. 6-7, eleştiri
- DENİZ, İ. Özgür. Koşu, s. 7, şiir
- ÖZERDİM, Sami N. Dürtüler, s. 8-9, eleştiri
- KÖKLÜGİLLER, Ahmet. Dil Birliği, s. 10-11, eleştiri
- SEZGİN, Cemal. Dine Karşı Düşüncenin Tarihi, s. 12, eleştiri
- YAVUZKAPLAN, Selahattin. Şiiri Sevmek, s. 13, deneme
- DÜNDAR, Ali. Devrimcilik, s. 14-15, deneme

- AYVALI, M. Nuri. Habersizden Habersizden, s. 15, şiir
- GÜVEN, Hakkı. Alıç altı, s. 15, şiir
- SAKI. Dört Ayaklı Değil (Çev.: Ahmet Hamdi Usman), s. 16-18, hikâye
- ILGAZ. Türk Dil Kurumu Konuşmalar Dizisi, s. 18, reklam
- ÖZKAN, Hakkı. Kaçak, s. 19-21, hikâye
- TOLUNAY, Ersen. Notlar, s. 21, deneme
- ÖZERDİM, Sami N. Yeni Yayınlar, s. 22, eser tanıtımı

Yıl: 10 Sayı: 115 - Nisan 1971

- ÖZERDİM, Sami N. Dürtüler, s. 2, eleştiri
- KANSU, Ceyhun Atuf. Halk Yönetimi, s. 3-4, eleştiri
- YİĞİTLER, H. Zekai. Gömmek Bakışlarını Bir Yaslı Suda, s. 4, şiir
- BÜLBÜL, Mustafa. Şimdileyin, s. 5, şiir
- KALKAN, Hasan. Herkes Olabilmek, s. 5, şiir
- TIĞLI, Erhan. Bildiri, s. 5, şiir
- TÜTÜNCÜ, Mustafa. Boşluk, s. 5, şiir
- ATOK, Oğuz Kazım. Sen-Ben Durdukça, s. 6-7, eleştiri
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Yusuf Onacak, s. 8-9, biyografi
- ÇELİKER, Füsun. Yalnızlığın Öyküsü, s. 9, şiir
- ATMACA, Cevdet. Deniz Çağım, s. 11-13, eleştiri
- İKEN, Şerif. Bre Dünya, s. 13, şiir
- TOLUNAY, Ersen. Notlar, s. 14-15, deneme
- SOLAK, Mehmet Adem. Öğretmenlik 123 Yaşında, s. 15-17, makale
- İNAL, Berkhan. Cavluz, s. 18-21, hikâye
- GÜVEN, Hakkı. Akşam Boşluğu, s. 21, şiir
- ÖZERDİM, Sami N. Yeni Yayınlar, s. 22, eser tanıtımı

Yıl: 10 Sayı: 116 - Mayıs 1971

ÖZERDİM, Sami N. Yeni Yayınlar Muharrem Mercanlıgil'in Arkasından, s. 2, 22, eleştiri

KANSU, Ceyhun Atuf. Halk Dağı, s. 3-4, eleştiri

ÇELİK, Turgut. Yol Yorgunluğudur Yaşama, s. 4, şiir

KALKAN, Hasan. Çocuk ve Tanrı, s. 4, şiir

SOLAK, Mehmet Adem. Sevi Alfabetine Giriş, s. 5, şiir

ATOK, Oğuz Kazım. Sen Ben Durdukça, s. 6-7, eleştiri

GÖKŞEN, Enver Naci. Çağrı, s. 8, eleştiri

VAHABOĞLU, Adil Gül. Umudu Tükenen Kadınlar, s. 8, şiir

YALNIZ, Ebed Mahir. Damlalar II. Dünya Senfonisinden Seçmeler, s. 9, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Okul Düzensesi, s. 10-11, deneme

MERİÇKAN, Güler. Seslerimiz, s. 11, şiir

ARISOY, Süleyman. Tiyatro İlkeleri, s. 12-15, makale

TOLUNAY, Ersen. Notlar, s. 15, deneme

ÖZMEN, Murat. Tek Tıp Kitap Sorunu, s. 16-17, eleştiri

KÖKLÜGİLLER, Ahmet. Şalvarlı Öğrenci, s. 18-20, hikâye

ÖZKAN, Hakkı. Otobüsteki Çocuk, s. 20-21, hikâye

Yıl: 10 Sayı: 117 - Haziran 1971

ÇAĞLAR, Behçet Kemal. Ankaralı Aşık Ömer Ilgaz Yollarında, s. 2, şiir

DEFNE, Zeki Ömer. Ilgaz, s. 2, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Ilgaz, s. 2, şiir

KANSU, Ceyhun Atuf. Halk Güneşi, s. 3-4, eleştiri

ATOK, Oğuz Kazım. Sen Ben Durdukça, s. 5, eleştiri

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Nasreddin Hoca'yı Andıkça, s. 6-7, eleştiri

MERÇKAN, Güler. Yunus Amca, s. 7, şiir

DİZDAROĞLU, Hikmet. Özgürlüğe Açılan Eller, s. 8-9, eleştiri

KALKAN, Hasan. Barış Ertesi, s. 9, şiir

- ARISOY, Süleyman. İbrahim Safi'nin Resim Sanatı, s. 10-11, eleştiri
- KARACA, Fehim Hasan. Anılar, s. 11, şiir
- TOLUNAY, Ersen. Notlar, s. 12, deneme
- YAVUZKAPLAN, Selahattin. Sanat Dergileri ve Çabaları, s. 13, eleştiri
- KIRCIOĞLU, Nuri. Umut Dalı, s. 14-15, eleştiri
- AŞKUN, Vehbi Cem. Anılarım ve Ben, s. 15, şiir
- İKEN, Şerif. İzmit'i Yaşıyorum Uzakta, s. 16-17, şiir
- LONGFELLOW, Henry W. Değişen (Çev.: Mehmet Tuncer), s. 17, şiir
- YÜCEL, Şevket. Önce İnsan, s. 18, deneme
- ERGÜVEN, Rıdvan. Yıldız Kayınca, s. 19-20, hikâye
- GÜMÜŞ, İsmail. Hacer Ana, s. 20-21, hikâye
- ÖZERDİM, Sami N. Yeni Yayınlar, s. 22, eser tanıtımı

Yıl: 10 Sayı: 118 - Temmuz 1971

- ILGAZ. Ulusal Gülmece Düzenimiz, s. 2, deneme
- KANSU, Ceyhun Atuf. Halk Barışı, s. 3-4, eleştiri
- GÖĞÜŞ, Beşir. Kurtarıcı Nasreddin, s. 4, deneme
- ATOK, Oğuz Kazım. Sen Ben Durdukça, s. 5, eleştiri
- YALNIZ, E. Mahir. Yadellerde Nasreddin Hoca Üstüne Bir Anı, s. 6, anı
- İNAL, Berkhan. Nasreddin Hoca'nın Evrensel Kişiliği, s. 7, deneme
- ARISOY, Süleyman. Nasreddin Hoca'yı Değerlendirme, s. 8-10, makale
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Nasreddin Hoca'nın Eşekleri, s. 11, şiir
- TOLUNAY, Ersen. Notlar, s. 12-13, deneme
- KARAAHMEDOLU, İsmail. Nasreddin Hoca Gülmececi, s. 14-21, konferans
- ÖZERDİM, Sami N. Yeni Yayınlar, s. 22, eser tanıtımı

Yıl: 10 Sayı: 119 - Ağustos 1971

- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Kültür Bakanlığı, s. 2, haber
- KANSU, Ceyhun Atuf. Halk Kutusu, s. 3-4, eleştiri

ATOK, Oğuz Kazım. Sen Ben Durdukça, s. 4-5, eleştiri

BUDAK, İbrahim. Erzurum-Palandöken, s. 5, şiir

COŞKUN, Fikri. Gelen Türkiye, s. 5, şiir

TIĞLI, Erhan. Kompozisyon Öğretimi Hakkında, s. 6, eleştiri

TOLUNAY, Ersen. Notlar, s. 7, deneme

ARISOY, Süleyman. Buharizade Mustafa İtri ve Türk Musikisi, s. 8-9, eleştiri

KURGAN, Şükrü. Türk Mizahında Nasreddin Hoca IX, s. 10-16, konferans

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Keçiören Kültür Derneği, s. 17, eleştiri

ÖZKAN, Hakkı. Babası, s. 18-19, hikâye

ÇAĞLAYAN, Alper. Denize Düşen Yılana Sarılır, s. 20-21, hikâye

TUNCER, Mehmet. Orta Yerdekiler, s. 21, şiir

ÇELİK, Turgut. Bir Kuştur Mutluluk, s. 21, şiir

ÖZERDİM, Sami N. Yeni Yayınlar, s. 22, eser tanıtımı

Yıl: 10 Sayı: 120 - Eylül 1971

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Kültür Bakanlığı'nın Geleceği, s. 2, eleştiri

KANSU, Ceyhun Atuf. Halk Dili, s. 3-4, eleştiri

DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. Çağrı, s. 4, şiir

DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. Çağın Kabartması, s. 4, şiir

İKEN, Şerif. Ağustoslarda, s. 5, şiir

BÜLBÜL, Mustafa. Gazel, s. 5, şiir

TUNCER, Mehmet. Uzaklarda Yaşamak, s. 5, şiir

ATOK, Oğuz Kazım. Sen Ben Durdukça, s. 6-7, eleştiri

MERİÇKAN, Güler. Bugün ve Yarın, s. 8, deneme

AKDENİZ, Hürrem. Lisede Edebiyat Öğretimi, s. 9, deneme

KURGAN, Şükrü. Malazgirt Utkusu Üzerine, s. 10-15, eleştiri

AŞKUN, Vehbi Cem. Nasreddin Hoca Fıkralarının Atasözlerimizle İlişkisi, s. 16-17, deneme

SALİHOĞLU, Muhlis. Onlar Da..., s. 17, şiir

ÖMERLİLİ. Eğitim Alanı Dergisi, s. 18, eleştiri

TOLUNAY, Ersen. Notlar, s. 19, deneme

ERKAN, Hüseyin. Az Gelişmenin Sosyolojisi, s. 20-21, eleştiri

ÖZERDİM, Sami N. Yeni Yayınlar, s. 22, eser tanıtımı

Yıl: 10 Sayı: 121 - Ekim 1971

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Çam Özü, s. 2, deneme

KANSU, Ceyhun Atuf. Halk Bayrağı, s. 3-4, eleştiri

DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. İki Çiçekli Tepe, s. 3, şiir

BÜLBÜL, Mustafa. Bilir Su, s. 4, şiir

ATOK, Oğuz Kazım. Devrimler İçinde Dil Devrimi, s. 5-6, eleştiri

YAVUZKAPLAN, Selahattin. Düşünce Dönemlerine, s. 7, deneme

AKSOY, Ömer Asım. Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü, s. 7, reklam

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Dil Bayramının 39. Yıldönümü, s. 8-9, röportaj

ÇUHACI, Ahmet. Karagı'lı Fatma Ana, s. 9, şiir

GÖĞÜŞ, Beşir. Aydın, s. 10-11, deneme

DİL, Şahinkaya. 23 Nisan, s. 11, şiir

KURGAN, Şükrü. Yunus Emre Üzerine, s. 12-15, makale

SANAÇ, Selami. Dağ, s. 15, şiir

ÇELİK, Turgut. Dil Devriminin Doğrultusu, s. 16-17, makale

İKEN, Şerif. Yıllar Sonra, s. 17, şiir

MERİÇKAN, Güler. Ayrık Otları, s. 17, şiir

GELLERT, Christian. Hasta Zevce (Çev.: Mehmet Artabil), s. 18-19, hikâye

ATABAŞ, Hüseyin. Kuş Uçmaz Boşluğunda Gecenin, s. 19, şiir

İNAL, Berkhan. Elbet Güneş Doğacaktır, s. 20-21, hikâye

ÖZERDİM, Sami N. Yeni Yayınlar, s. 22, eser tanıtımı

Yıl: 10 Sayı: 122 - Kasım 1971

- ATATÜRK. Ey Türk Gençliği, s. 2, söylev
- KANSU, Ceyhun Atuf. Halk Ağıtı, s. 3-4, deneme
- DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. Mustafa Kemal'in Kurdu, s. 4, şiir
- ATOK, Oğuz Kazım. Sen Ben Durdukça, s. 5-10, eleştiri
- SALİHOĞLU, Mehmet. Çalım ve Yatırım Atatürkçülüğü, s. 10, eleştiri
- TUNCER, Mehmet. 10 Kasım 1938, s. 11, şiir
- ÖZYÜREK, Rasim. Atamızın Ardından, s. 11, şiir
- YİĞİT, Caner. Mustafa Kemal, s. 11, şiir
- ÇUHACI, Ahmet. Toprak, s. 11, şiir
- OĞUZ, Ertuğrul. Olumlu, s. 11, şiir
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Atatürkçü Ekin Siyaseti, s. 12-13, deneme
- BENLİ, Ayhan Zeki. Özge O, s. 13, şiir
- ORTA, Nedim. Oğuz Kazım Atok'u Okurken, s. 14, eleştiri
- KARASÜLEYMANOĞLU, Aydın. Gelişen Kemalizm, s. 15, eleştiri
- AŞKUN, Vehbi Cem. Yatağım, s. 15, şiir
- ÇELİK, Turgut. Dil Devrimi, s. 16-17, makale
- İNAL, Berkhan. Ölümsüz Atatürk ve Biz, s. 18, deneme
- TIĞLI, Erhan. Kitaplar ve Düşünceler, s. 19-20, eleştiri
- İKEN, Şerif. Bu Gece, s. 20, şiir
- TOLUNAY, Ersen. Notlar, s. 21, deneme
- ÖZERDİM, Sami N. Yeni Yayınlar, s. 22, eser tanıtımı

Yıl: 10 Sayı: 123 - Aralık 1971

- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Düşünce Dostluğu, s. 2, deneme
- KANSU, Ceyhun Atuf. Halk Töresi, s. 3-5, eleştiri
- GÜLER, Vedat. O..., s. 5, şiir
- ATOK, Oğuz Kazım. Sen Ben Durdukça, s. 6-7, eleştiri
- YALNIZ, E. Mahir. Bayram Ağa'ya Göre Atatürk, s. 8-9, anı

ARISOY, Süleyman. Atatürk Kültür ve Devrimler, s. 10-12, deneme

KURGAN, Şükrü. Yunus'un Hayatı, s. 12-15, biyografi

OĞUZ, Ertuğrul. Minik Öğrenciler Atalarının Devrimlerini Giysi-Anlatımla Sundular, s. 15, haber

ŞENER, Muhsin. Sevi Üstüne Söyleşi, s. 16-17, deneme

BÜLBÜL, Mustafa. Güzelleme, s. 17, şiir

AYDIN, Ali. Anadolu Çiçeği, s. 18, şiir

BENLİ, Ayhan Zeki. Pınar, s. 18, şiir

ÖZERDİM, Eren. Diyojen, s. 18, şiir

ŞENTÜRK, Tahsin. Kara Çağda Ak Türkü, s. 18, şiir

ERCAN, Kenan. Sevinçler, s. 19, şiir

İKEN, Şerif. Döngü, s. 19, şiir

YAVUZKAPLAN, Selahattin. Aydın Türküsü, s. 19, şiir

TECER, S. Talihan. Gece, s. 19, şiir

YÜCEL, Şevket. Kendimizle Savaşmak, s. 20, deneme

TAŞDELEN, Yahya. Hayvanlarda Ruh ve Zeka Var mıdır?, s. 21, deneme

ÖZERDİM, Sami N. Yeni Yayınlar, s. 22, eser tanıtımı

ÇUHACI, Ahmet. Anadolu Oyun Havası, s. 22, şiir

Yıl: 11 Sayı: 124 - Ocak 1972

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Yeni Yıla Girerken, s. 2, haber

KANSU, Ceyhun Atuf. (Halk Yönetimi alfabesi) Halk Deyince, s. 3-4, deneme

BENLİ, Ayhan Zeki. Sessizlik Denizi, s. 4, şiir

GÖĞÜŞ, Beşir. Kişinin Öz Eseri, s. 5-6, deneme

ÖZERDİM, Eren. Günlerden Pazartesi, s. 6, şiir

GÜLVAHABOĞLU, Adil. Aydın Olmak, s. 7-8, deneme

TECER, Mehmet. Köyümün, Gençliğimin Türküsü, s. 8, şiir

ÇELİK, Turgut. Ilgaz Dil Kaynakçası, s. 9-11, eser tanıtımı

İKEN, Şerif. Çocukluğum, s. 11, şiir

GÖKŞEN, Enver Naci. Üç Kaynak Yapıt, s. 12-13, eleştiri

İNAL, Berkhan. Ilgazların Kadın Anası, s. 14-16, hikâye

NADİR, Dursun. Geceyi Üşütme, s. 16, şiir

MERİÇKAN, Güler. Salon Sefası, s. 17, şiir

YAVUZKAPLAN, Selahattin. Üç Ak Güvercin, s. 18-19, hikâye

ERGÜVEN, Rıdvan. Düğelli Oğlan, s. 20-21, hikâye

AKIN, Nursel İnal. Yalnızlığın Getirdikleri, s. 21, şiir

ÖZERDİM, Sami N. Yeni Yayınlar, s. 22, eser tanıtımı

Yıl: 11 Sayı: 125 - Şubat 1972

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Yurtseverlik Sınavı, s. 2, deneme

KANSU, Ceyhun Atuf. Halk Kaynağı, s. 3-4, deneme

ILGAZ. Okura Mektup, s. 4, mektup

MERİÇKAN, Güler. Evcilik Oyunu, s. 5, şiir

BÜLBÜL, Mustafa. Söyleşi, s. 5, şiir

GÜRDEMİREL, İtir. Ekmek, s. 5, şiir

YİĞİT, Caner. Tutsak, s. 5, şiir

KEMAL, İsmet. Hoş Sada, s. 5, şiir

GÖKŞEN, Enver Naci. Gerçek Kültür Hizmeti, s. 6-7, eleştiri

KURGAN, Şükrü. Yunus'un Felsefesi, s. 8-11, makale

KARASÜLEYMANOĞLU, Aydın. Zeynolar, s. 12-13, deneme

SALİHOĞLU, Muhlis. Bir Büyük Anılırken, s. 12, şiir

ÇUHACI, Ahmet. Kişi Yaşam Falan Filan, s. 13, şiir

AŞKUN, Vehbi Cem. Ümit Işığı, s. 14-15, eleştiri

TOKSÖZLÜ, Enver. Nermin ve Numan Pura'nın Resim Sergisi, s. 15, eleştiri

KARADAYI, Fuat. Yitirilen Toprak, s. 16-18, hikâye

TİĞLİ, Erhan. Eğitsel Kollar, s. 18-19, eleştiri

MAKAL, Oğuz. Yeryüzü Gölgesi, s. 19, şiir

KULABER, A. Mustafa. Bayram Sabahı, s. 20, şiir

HELİMOĞLU, Muhsine. Yalnız Adam, s. 20, şiir

GÜNAY, Gökhan. Yılanlar, s. 21, deneme

TOLUNAY, Ersen. Notlar, s. 22, deneme

Yıl: 11 Sayı: 126 - Mart 1972

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Okuryazar Dostluğu, s. 2, deneme

KANSU, Ceyhun Atuf. Türk Halkı, s. 3-4, deneme

GÖKŞEN, Enver Naci. Dilde Çağdışılık, s. 5, eleştiri

ERDEM, Kerim Aydın. Sen, s. 5, şiir

ATOK, Oğuz Kazım. Sen Ben Durdukça, s. 6-7, eleştiri

NASRATTİNOĞLU, İrfan Ünver. Afyonkarahisarlı Şairler ve Yazarlar, s. 7, reklam

SALİHOĞLU, Mehmet. Bahar Geliyor, s. 7, şiir

ŞİŞLİ, Hasan. Sabahın Ağzında Bir Çiçek, s. 7, şiir

SALİHOĞLU, Mehmet. Atatürkçü Düşünce, s. 7, reklam

GÜLVAHABOĞLU, Adil. Kemalizm Dersleri, s. 8-9, makale

DOĞANKENTLİ, Bekir Koçak. Atatürk, s. 9, şiir

KURGAN, Şükrü. Yunus Emre Üzerine, s. 10-13, makale

TELLİ, Ahmet. Güle Güle, s. 13, deneme

İNAN, M. Rauf. Eğitim Reformu, s. 14-17, eleştiri

ARISOY, Süleyman. Ali Demir'in Resim Sanatı, s. 18-20, makale

TİĞLİ, Erhan. Dans Mans, s. 20-21, fıkra

ÖZERDİM, Sami N. Yeni Yayınlar, s. 22, eser tanıtımı

Yıl: 11 Sayı: 127 - Nisan 1972

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Ulusal Egemenlik Devrimi, s. 2, deneme

KANSU, Ceyhun Atuf. Halk Kitapları, s. 3-4, deneme

ATOK, Oğuz Kazım. Kalan, s. 3, şiir

ATOK, Oğuz Kazım. Sen Ben Durdukça, s. 5-7, eleştiri

İKEN, Şerif. 23 Nisan, s. 7, şiir

TUNCER, Mehmet. Sıkıntılı Ölü, s. 7, şiir

KURGAN, Şükrü. Yunus Emre Üzerine, s. 8-11, makale

ÖZMEN, Murat. Tarihten Çanakkale'ye, s. 12-13, eleştiri

GÖKŞEN, Enver Naci. Seslerin Can Yoldaşı, s. 14-15, hikâye

AŞKUN, Vehbi Cem. Şemsi Aziz, s. 16, deneme

ÖZERDİM, S. Eren. Bin Yıl Sonra, s. 17, şiir

ÖZMEN, Güngör. Çakırdiken, s. 18-19, eleştiri

ARISOY, Süleyman. Ressam Nimetullah Gerasim, s. 19, eleştiri

YAVUZKAPLAN, Selahattin. Yazmak Üstüne, s. 20-21, eleştiri

HELİMOĞLU, Muhsine. Bitimsiz Düş, s. 21, şiir

ÖZERDİM, Sami N. Yeni Yayınlar, s. 22, eser tanıtımı

Yıl: 11 Sayı: 128 - Mayıs 1972

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Gençlik Bayramı, s. 2-3, deneme

KANSU, Ceyhan Atuf. Bilge Halk, s. 3-4, eleştiri

ATOK, Oğuz Kazım. Sen Ben Durdukça, s. 5-6, eleştiri

ÖZERDİM, Eren S. Gecelerden Bir Gece, s. 6, şiir

ÜREN, H. Kaya. Var mısın Anadolu'ya, s. 6, şiir

ÖZMEN, Murat. Dil Bilimi ve Dilimiz, s. 7, eleştiri

ATAN, Yaşar. Çocuk Edebiyatı Üzerine Yazarlar Arasında Bir Soruşturma (Jean Madeleine, George Duhamel, Andre Maurois ve Andre Clair'in cevapları ile), s. 8-11, röportaj

YALNIZ, Ebed Mahir. Yasak Sevgi, s. 12, eleştiri

DOĞANKENTLİ, Bekir Koçak. İnsan Hakları Üzerine Çöreklenen Utanç, s. 12, şiir

BASKIN, Yaşar. Minik Mustafa, s. 13-15, hikâye

SALİHOĞLU, Muhlis. Türkçemiz Yaşasın, s. 15-21, konferans

ÖZERDİM, Sami N. Yeni Yayınlar, s. 22, eser tanıtımı

Yıl: 11 Sayı: 129 - Haziran 1972

- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Unesco'nun Betik Yasası, s. 2, eleştiri
- KANSU, Ceyhun Atuf. Seven Halk, s. 3-4, eleştiri
- ILGAZ. Okura Mektup, s. 5, mektup
- ATOK, Oğuz Kazım. Kimsesiz Oda, s. 5, şiir
- ERDEM, Kerim Aydın. Denizli'de Çocukluğum, s. 5, şiir
- UYGUNER, Muzaffer. Evrenin Düşünde Gezin, s. 6-9, eleştiri
- ÖZERDİM. Eren S. Mor Laleler, s. 9, şiir
- GÖKŞEN, Enver Naci. Kitap Yılının Düşündürdükleri, s. 10-11, eleştiri
- ATOK, Oğuz Kazım. Uykusuz Kent, s. 11, şiir
- AYDIN, Mehmet. Işığını Kafasında Taşıyan Promete, s. 11, şiir
- İNAN, M. Rauf. TRT Ve Kültür Politikamız, s. 12-14, eleştiri
- MERİÇKAN, Güler. Alıcı'yı da Bilirim Hey Oğul Seni de, s. 15, şiir
- SALİHOĞLU, Muhlis. Türkçemiz Yaşasın TRT'nin Dili, s. 16-19, açık oturum
- YALÇIN, Mehmet. Konuk, s. 19-20, hikâye
- SEZER, İsmet. Zeyno, s. 21, eleştiri
- ÖZERDİM, Sami N. Yeni Yayınlar, s. 22, eser tanıtımı

Yıl: 11 Sayı: 130 - Temmuz 1972

- ŞARLAK, Yavuz. Açıklama, s. 2, haber
- KANSU, Ceyhun Atuf. Gülen Halk, s. 3-4, eleştiri
- ATOK, Oğuz Kazım. Nasreddin Hoca'dan Süzmeler, s. 5, fıkra
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Nasreddin Hoca Soruşturması (Prof. Dr. Doğan Aksan, Ceyhun Atuf Kansu, Cevdet Köksal, Yavuz Şarlak, Muzaffer Uyguner, Vehbi Cem Aşkun, Mehmet Kula ve Baki Yüksel'in cevapları ile), s. 6-9, röportaj
- ÇUHACI, Ahmet. Nasreddin Hoca Öğretisi, s. 10, eleştiri
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Nasreddin Hoca Şenlikleri, s. 11, haber
- ÖMERLİLİ. Nasreddin Hoca Türbesi, s. 12-15, deneme
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Nasreddin Hoca Gülmececi II, s. 16-20, röportaj

ILGAZ. Nasreddin Hoca Sergisi, s. 21-22, haber

Yıl: 11 Sayı: 131 - Ağustos 1972

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Baş Komutan Savaşı, s. 2, deneme

KANSU, Ceyhun Atuf. Çalışan Halk, s. 3-4, eleştiri

ATOK, Oğuz Kazım. Türk Dil Kurum ve Dil Çabası, s. 5, eleştiri

WALLBRECHT, Gabrielle. Nasreddin Hoca Üstüne (Çev.: Ebed Mahir Yalnız), s. 6-7, deneme

ARISOY, Süleyman. Evrenselleşene Nasreddin Hoca, s. 8-10, makale

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Nasreddin Hoca Soruşturması (Fazıl Hüsnü Dağlarca, Kerim Aydın Erdem, Dr. Muzaffer Hacıhasanoğlu'nun cevabı ile), s. 11-12, röportaj

İKEN, Şerif. Gece Gündüz, s. 12, şiir

ÇELİK, Turgut. Kabaklı Sözlüğü, Denemesi, s. 13-16, sözlük

ÖZMEN, Murat. Yunus Emre Semineri'nden İzlenimler, s. 17, eleştiri

ÇUHACI, Ahmet. Nasreddin Hoca Öğretisi, s. 18-19, deneme

ÖZERDİM, S. Eren. Bir Çocuk, s. 19, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Öksüz Öğrenciler, s. 20, eleştiri

ÖZMEN, Güngör. Köprü, s. 21-22, eleştiri

ÖZERDİM, Sami N. Yeni Yayınlar, s. 22, eser tanıtımı

Yıl: 11 Sayı: 132 - Eylül 1972

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Sınıfta Kalan ve Belge Alan Öğrenciler, s. 2, eleştiri

KANSU, Ceyhun Atuf. İnanan Halk, s. 3-4, eleştiri

DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. 30 Ağustos'ta, s. 4, şiir

ATOK, Oğuz Kazım. Boşuna Oyun, s. 5, şiir

ERDEM, Kerim Aydın. Dünya, s. 5, şiir

ÜREN, H. Kaya. Atatürkçe, s. 5, şiir

BÜLBÜL, Mustafa. Açıklama, s. 5, şiir

GÖKŞEN, Enver Naci. Bir Anlatım Sorunu, s. 6-7, eleştiri

SALİHOĞLU, Muhlis. Günlük, s. 7, şiir

DOĞANKENTLİ, Bekir Koçak. En İçli Ezgidir Devrim, s. 7, şiir

ÖZERDİM, Eren S. Boş Sokak, s. 7, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Nasreddin Hoca Soruşturması (Ömer Asım Aksoy ve Rauf İnan'ın cevabı ile), s. 8-9, röportaj

KURGAN, Şükrü. Nasreddin Hoca'da Kara Mizah, s. 10-16, konferans

ÇUHACI, Ahmet. Nasreddin Hoca Öğretisi, s. 17, deneme

TIĞLI, Erhan. Bir Şiir Bir Görüş, s. 18, eleştiri

BAŞTA, Nihat. Bilimsel Tartışma, s. 19-20, eleştiri

İNAL, Berkhan. Palyaço, Çavuş İlyas'ın Oğlu, Doğu'nun Elif'i, Unutulmuşlar, s. 20-21, hikâye

ÖZERDİM, Sami N. Yeni Yayınlar, s. 22, eser tanıtımı

Yıl: 11 Sayı: 133 - Ekim 1972

KARAAHMEDOĞUL, İsmail. Bilimsel Kurultay'ın Görünümü, s. 2, eleştiri

GYÖRGY, Hazal. Geleneksel Leksikografya Açısından Kaşgarlı Mahmut Hakkında Düşünceler, s. 3-5, bildiri

KONONOV, A. N. Sovyetler Birliği'nde Kaşgarlı Mahmut'un Divanını Konu Alan Araştırmalar, s. 6-7, bildiri

GÖKBERK, Macit. Türk Dili Bilimsel Kurultayı Açılış Konuşması, s. 8, 12, konuşma metni

AKSOY, Ömer Asım. Türk Dili Bilimsel Kurultayı Açılış Töreni, s. 9-12, konuşma metni

ÖMERLİLİ. Dil Bayramı ve Ödüller, s. 13, eleştiri

KANSU, Ceyhun Atuf. Savaşan Halk, s. 14-15, eleştiri

KEMAL, İsmet. Dörtler, s. 15 şiir

ATOK, Oğuz Kazım. Eğitimin Altıncı Alanı, s. 16-17, 20, deneme

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Birinci Türk Dili Bilimsel Kurultayı, s. 18-20, haber

MÜFTÜOĞLU, Eray. Ozan Cahit Obruk, s. 21, biyografi

ÖZERDİM, Sami N. Yeni Yayınlar, s. 22, eser tanıtımı

Yıl: 11 Sayı: 134 - Kasım 1972

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Atatürk'ün Öğretmenleri, s. 2, deneme

KANSU, Ceyhun Atuf. Kurtuluş Savaşları ve Halk, s. 3-4, eleştiri

DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. Gazi Dağlar Toplantısı, s. 5, şiir

ATOK, Oğuz Kazım. Sen Ben Durdukça, s. 6-7, eleştiri

ÖZERDİM, SAMİ N. Eğitici Atatürk, s. 8, eleştiri

UYGUNER, Muzaffer. Atatürk Dil Devrimi ve Franglais, s. 9-10, eleştiri

DİL, Şahinkaya. Mustafa Kemal, s. 10, şiir

GÖKŞEN, Enver Naci. TV'de Dil Açık Oturumu, s. 11, haber

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Türk Dil Kurumu Baş Uzmanı A. Dilaçar Atatürk'ü Anlatıyor, s. 12-13, röportaj

İNAN, M. Rauf. Atatürk'ün Eğitici Kişiliği, s. 14-15, deneme

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Nasreddin Hoca Soruşturması (Dr. Mehmet Tuğrul ve Kemal Demiray'ın cevabı ile), s. 16-18, röportaj

ÖMERLİLİ. Öğretmen Emel Uysal, s. 19-20, anı

TİĞLİ, Erhan. Atatürkçülük, s. 20, deneme

KADAAHMEDOĞLU, Ülkü. Ozan Kerim Aydın Erdem'e Sorular, s. 21

ÖZERDİM, Sami N. Yeni Yayınlar, s. 22, eser tanıtımı

Yıl: 11 Sayı: 135 - Aralık 1972

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Kitap Çağı, s. 2, haber

KANSU, Ceyhun Atuf. Evet Diyen Halk, s. 3-4, eleştiri

SALİHOĞLU, Muhlis. Ayşe'nin Destanı, s. 5, şiir

COŞKUN, Fikri. Sultan Ananın Akşamı, s. 5, şiir

ATOK, Oğuz Kazım. Sen Ben Durdukça, s. 6-7, eleştiri

DİL, Şahinkaya. Akşam Yağmuru, s. 7, şiir

ÜREN, H. Kaya. Vatan Gözlüleri, s. 7, şiir

ÖZMEN, Murat. Düşünceleriyle Atatürk, s. 8-9, deneme

OBRUK, Cahit. Kadehler Sizin İçin, s. 9, şiir

ÖZERDİM, Eren S. Gökten Düşen Elma, s. 9, şiir

İNAN, M. Rauf. Atatürk'ün Eğitim Mimarı, s. 10-11, eleştiri

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Nasreddin Hoca Soruşturması, s. 12-13, röportaj

DİZDAROĞLU, Hikmet. İşin Kolayı, s. 14-15, eleştiri

ÇUHACI, Ahmet. Nasreddin Hoca Öğretisi, s. 16-17, deneme

TİĞLİ, Erhan. Oyna Yavrum Oyna, s. 18-19, hikâye

KARAAHMEDOĞLU, Ülkü. Sanata Karış Sanat-Mazhar Aykut, s. 20-21, röportaj

ÖZERDİM, Sami N. Yeni Yayınlar, s. 22, eser tanıtımı

Yıl: 12 Sayı: 136 - Ocak 1973

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Sevgili Okurlarıma, s. 2, mektup

KANSU, Ceyhun Atuf. Yöneten Halk, s. 3-5, eleştiri

DAĞALRCA, Fazıl Hüsnü. Bayrak Türkü, s. 4, şiir

HACIHASANOĞLU, Muzaffer. Kısa-Kısa, s. 5, deneme

ILGAZ. Oğuz Kazım Atok'tan Dört Şiir (Kıyı Kızı, Topraktan Kayan, İlkyaz Dizeleri, Güz Dizeleri), s. 6, şiir

ÇUHACI, Ahmet. Nasrettin Hoca Öğretisi, s. 7, deneme

GÖKŞEN, Enver Naci. Karadaki ve Denizdeki Memetler, s. 8-10, hikâye

ÜREN, H. Kaya. Gülüm, s. 10, şiir

YALNIZ, E. Mahir. Yunus Emre, s. 11, eleştiri

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Nasreddin Hoca Soruşturması (Cahit Öztelli'nin cevabı ile), s. 12-13, röportaj

GÜNEY, Hüseyin. Eşek ve Karı, s. 13, şiir

DİZDAROĞLU, Hikmet. İşin Kolayı, s. 14-16, eleştiri

TUNCER, S. Talihan. Bitmeyen, s. 16, şiir

SALİHOĞLU, Muhlis. Döndü, s. 16, şiir

BÜLBÜL, Mustafa. Çamlıbel Bir Değil ki, s. 17-18, eleştiri

ARISOY, Süleyman. Ressam İbrahim Safi'nin Sanat Anlayışı, s. 18-22, röportaj

Yıl: 12 Sayı 137 - Şubat 1973

KARAAHMEOĞLU, İsmail. İbrahim Aydın' ı Yitirdik, s. 2, haber

KANSU, Ceyhun Atuf. 1919'da Yayınlanan Bir Kitap, s. 3-4, eleştiri

ARISOY, Süleyman. Havagazı Fenercisi, s. 4, şiir

ATOK, Oğuz Kazım. Sen-Ben Durdukça, s. 5-6, eleştiri

ÇUHACI, Ahmet. Nasreddin Hoca Öğretisi, s. 7, deneme

GÖKŞEN, Enver Naci. Gerçek Atatürkçülük, s. 8-10, eleştiri

ÖZDEMİR, Emin. Birkaç İnsan, s. 11, eleştiri

KARAAHMEOĞLU, İsmail. Nasreddin Hoca Soruşturması (Erhan Tıglı'nın cevabı ile), s. 12, röportaj

GÜNEY, Hüseyin. Hoca'nın Eşeği, s. 13, şiir

ÖZMEN, Güngör. ...ve Işıklar Yeşil Yandı, s. 13, şiir

İNAN, M. Rauf. Ölümü Atatürk'e Gözyaşı Döktüren Bakan Mustafa Necati, s. 14-16, eleştiri

DİL, Şahinkaya. Aydınlık, s. 16, şiir

KOÇAK DOĞANKENTLİ, Bekir. Yazgılarımız, s. 16, şiir

ERSEN, Tolunay. Sev Kardeşim... Gel Kardeşim... Al Kardeşim..., s. 17, deneme

DİZDAROĞLU, Hikmet. İşin Kolayı III, s. 18-19, eleştiri

BÜLBÜL, Mustafa. Gazel II, s. 19, şiir

AYKUT, Mazhar. Resimde Doğa Üzerine, s. 20-21, eleştiri

ŞAŞMAZ, Celal. Namık Kemal ve Özgürlük, s. 21-22, deneme

Yıl: 12 Sayı: 138 - Mart 1973

KARAAHMEOĞLU, İsmail. Beyin İşletmeciliği, s. 2, deneme

KANSU, Ceyhun Atuf. Tolstoy'un Kişiliği, s. 3-4, deneme

İNAN, M. RAUF. Atatürk ve Halkçılık Ülküsü, s. 5-11, eleştiri

KARAAHMEOĞLU, İsmail. Nasreddin Hoca Soruşturması (Şerif İken'in cevabı ile), s. 12-13, röportaj

DİZDAROĞLU, Hikmet. İşin Kolayı, s. 14-15, eleştiri

ÖZMEN, Murat. Kavram, Dil, İmla, Noktalama ve Bilgi Kargaşası, s. 16-18, deneme

YAVUZKAPLAN, Selahattin. Yazmak Üstüne, s. 19-20, deneme

ÇUHACI, Ahmet. Nasreddin Hoca Öğretisi, s. 21-22, deneme

Yıl: 12 Sayı: 139 - Nisan 1973

KARAAHMEOĞLU, İsmail. Büyük Millet Meclisinin Kiremitleri, s. 2, eleştiri

KANSU, Ceyhun Atuf. Üç Sorun, s. 3-4, eleştiri

ÖZERDİM, Sami N. Yayıncı Dediğimiz!, s. 5, eleştiri

ATOK, Oğuz Kazım. Sen-Ben Durdukça, s. 6-8, eleştiri

GÖKŞEN, Enver Naci. Nasreddin Hoca Üzerine Tartışmalar, s. 9-10, eleştiri

KARAAHMEOĞLU, İsmail. Atatürk Dağı, s. 10, şiir

HACIHASANOĞLU, Muzaffer. Zenginlik, İç Dünya, s. 11, deneme

KARAAHMEOĞLU, İsmail. Nasreddin Hoca Soruşturması (Mehmet Aydın'ın cevabı ile), s. 12-13, röportaj

BİLEN, Mehmet Yaşar. Çocuk Edebiyatı ve Gökşen'in Kitabı, s. 14, 17, eleştiri

DİZDAROĞLU, Hikmet. İşin Kolayı, s. 15-17, eleştiri

BALEL, Mustafa. Kurtboğan, s. 18-22, hikâye

Yıl: 12 Sayı: 140 - Mayıs 1973

KARAAHMEOĞLU, İsmail. Dönüm Başı, s. 2, deneme

KANSU, Ceyhun Atuf. Üç Sorun, s. 3-5, eleştiri

TOLUNAY, Ersen. Koca Veysel, s. 5, deneme

ATOK, Oğuz Kazım. Sen-Ben Durdukça, s. 6-8, eleştiri

HACIHASANOĞLU, Muzaffer. Eğitim, Arkadaş, s. 11, deneme

GÖKŞEN, Enver Naci. Nasreddin Hoca Üzerine Tartışmalar II, s. 10-11, eleştiri

ILGAZ. Türk Dil Kurumu'nun Cumhuriyetin 50. Yıl Çalışmaları, s. 11, haber

ÖZERDİM, Sami Nabi. Seçilmiş Bektaşî Fıkraları, s. 12-13, fıkra

KARAAHMEOĞLU, İsmail. Nasreddin Hoca Soruşturması (A. Tufan Şentürk'ün cevabı ile), s. 14-15, röportaj

İKEN, Şerif. Aşık Veysel'e Ağıt, s. 15, şiir

KARAAHMEOĞLU, İsmail. Seçilmiş Bektaşî Fıkraları, s. 16, eleştiri

DİZDAROĞLU, Hikmet. İşin Kolayı VI, s. 17-19, eleştiri

DİL, Şahinkaya. 24'ün İçi ve Gerçek Bir Ozan, s. 19-20, eleştiri

ERKAL, Nuri. Telli Dünya, s. 21, hikâye

GÜNEY, Türkan. Aşık Veysel'i Yitirdik, s. 22, deneme

Yıl: 12 Sayı: 141 - Haziran 1973

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Cumhuriyet Türkçesi Üzerine Bir Soruşturma, s. 2, haber

KANSU, Ceyhun Atuf. Geriliğe Karşı: Halk Okulu, s. 3-4, eleştiri

YİĞİTLER, Zekai. Yüreğimdeki Tamu, s. 5, şiir

YİĞİTLER, Zekai. Ve Halk Ozanlarının Patlaması Dağlarda, s. 5, şiir

ATOK, Oğuz Kazım. Sen-Ben Durdukça, s. 6-7, eleştiri

ÖZMEN, Güngör. Sevgi, s. 7, şiir

HACIHASANOĞLU, Muzaffer. Kocaman Yazarlar, Önce İnsanoğlu, s. 8, eleştiri

GÖKŞEN, Enver Naci. Görmek İsterse Toprak, s. 9-10, eleştiri

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Nasreddin Hoca Soruşturması (Suat Salih Asral'ın cevabı ile), s. 11, röportaj

ÖZERDİM, Sami Nabi. Seçilmiş Bektaşî Fıkraları, s. 12-13, fıkra

BÜLBÜL, Mustafa. Bir Mehmet Alan Vardı, s. 14-15, deneme

ERDOĞDU, Emin. Edebiyatın İthalatçıları ya da Kül Yutmak Üzerine, s. 16-17, eleştiri

DİZDAROĞLU, Hikmet. İşin Kolayı, s. 18-22, eleştiri

Yıl: 12 Sayı: 142 - Temmuz 1973

ATOK, Oğuz Kazım. Gelişen Türkçe ve Nasreddin Hoca, s. 2, eleştiri

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Nasreddin Hoca Türkçesi, s. 3-11, makale

KANSU, Ceyhun Atuf. Halkın Gülüşü, s. 3, şiir

HACIHASANOĞLU, Muzaffer. Günümüzde Nasreddin Hoca, s. 12, deneme

KOCAGÖZ, Samim. Yaşayan Hoca, s. 13, deneme

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Nasreddin Hoca Soruşturması (Talip Apaydın, A. Dilaçar, A. Zeki Benli, Mazhar Aykut, murat Özmen, Mustafa Bülbül ve Ahmet Çuhacı'nın cevabı ile), s. 14-18, 22, röportaj

ARISOY, Süleyman. Nasreddin Hoca ve Typhon Tanrısı, s. 18-22, makale

Yıl: 12 Sayı: 143 - Ağustos 1973

KARAAHMEOĞLU, İsmail. Bu Köyün Nasrettin Hocası Kim?, s. 2, şiir

KANSU, Ceyhun Atuf. Eğitimde Özgürlük, s. 3-4, eleştiri

ÜREN, H. Kaya. İlk Yaz, s. 4, şiir

HACIHASANOĞLU, Muzaffer. Yalan, Yardım, s. 5, eleştiri

ATOK, Oğuz Kazım. Sessizce, s. 6-7, deneme

İKEN, Şerif. Anamdan Öğütler, s. 7, şiir

KOÇAK, Bekir. Bitimsiz Mevsimler yörüngesi, s. 7, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Cumhuriyet Türkçesi Üzerine Bir Soruşturma (Ömer Asım Aksoy, İbrahim Olgun ve Talip Apaydın'ın cevabı ile), s. 8-9, röportaj

ÖMERLİLİ. Nasreddin Hoca Şenlikleri, s. 10-11, haber

ÖZERDİM, Sami Nabi. Seçilmiş Bektaşî Fıkraları, s. 12-13, fıkra

KAPTANCIOĞLU, Ümit. Kara Sığırlar, s. 14-18, hikâye

DİZDAROĞLU, Hikmet. İşin Kolayı VIII, s. 19-20, eleştiri

ASLANGÜL, Halil. Nasreddin Hoca, s. 20-21, deneme

GÜRDEMİREL, İtır. Bir Gülümüz Var, s. 21, şiir

AYDIN, Mehmet. Aşık Veysel'den Fıkralar, s. 22, fıkra

Yıl: 12 Sayı: 144 - Eylül 1973

KARAAHMEOĞLU, İsmail. Cumhuriyet Türkçesi, s. 2, haber

KANSU, Ceyhun Atuf. Halkın Aradığı İki Bilim, s. 3-4, eleştiri

BALEL, Mustafa. Cağaloğlu'nun Lağımları, s. 5,7, eleştiri

ATOK, Oğuz Kazım. Sen-Ben Durdukça, s. 6-7, eleştiri

OSMONT, Edouard. Fransız Kara Mizahı -Benim Kara Adam'ın- (Çev.: Şükrü Kurgan), s. 8-10, hikâye

SEVİNÇ, Emil. Nasreddin Hoca Uzantısı, s. 10, şiir

HACIHASANOĞLU, Muzaffer. Ben, Muhibir, s. 11, deneme

ÖZERDİM, Sami Nabi. Seçilmiş Bektaşî Fıkraları, s. 12-13, fıkra

KATANCIOĞLU, Ümit. Ulusların Kralı, s. 14,17, hikâye

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Cumhuriyet Türkçesi Üzerine Bir Soruşturma (Enver Naci Gökşen, İrfan Ünver ve Mehmet Cem Yiğit'in cevabı ile), s. 15-17, röportaj

BAŞTA, Nihat. Gerçek Atatürkçülük, s. 18, eleştiri

SALİHOĞLU, Muhlis. Dil'de Aşırılık dil Özgürlüğü ve Öz Türkçe Üzerine, s. 19-22, deneme

Yıl: 12 Sayı: 145 - Ekim 1973

KANSU, Ceyhun Atuf. Cumhuriyet Türkçesi, s. 2-3, deneme

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Cumhuriyet Türkçesi Üzerine Bir Soruşturma (Ömer Asım Aksoy, A. Dilaçar, İbrahim Olgun, Oğuz Kazım Atok, Murat Özmen, Tahir Nejat Gencan, E. Mahir Yalnız, Kemal Demiray, Emin Özdemir, Mehmet Salihoğlu, Muzaffer Uyguner, Yusuf Kılıçemiroğlu, Ersen Tolunay, Turgut Çelik, Beşir Göğüş, Mehmet Aydın, Suat S. Asral, Hüseyin Kılıç, Şahinkaya Dil, İhsan Topçu, Güngör Özmen, Talip Apaydın, Sati Erişen, Enver Naci Gökşen ve Mustafa Bülbül'ün cevabı ile), s. 3-22, röportaj

Yıl: 12 Sayı: 146 - Kasım 1973

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Ellinci Yıl Söylevleri, s. 2, 4, eleştiri

KANSU, Ceyhun Atuf. Tarihin Dili Halktır, s. 3-4, eleştiri

DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. On Bin Atlı, s. 5, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Atatürk Dağları, s. 5, şiir

ATOK, Oğuz Kazım. Sen-Ben Durdukça -Üç Ana Düşünü-, s. 6-8, eleştiri

GENÇTÜRK, İsmail. Atatürkçülük, s. 8, deneme

GÖĞÜŞ, Beşir. Cumhuriyet Atatürk, s. 9, deneme

HACIHASANOĞLU, Muzaffer. Atatürk ve Öğretmen, s. 10-11, deneme

ASRAL, Suat Salih. Ellinci Basamak, s. 11, şiir

EREN, Arif. Ağal köyler, s. 11, şiir

ÖZERDİM, Sami Nabi. Seçilmiş Bektaşî Fıkraları, s. 12-13, fıkra

SALİHOĞLU, Mehmet. Arat, Emin. Baykal, Bekir Sıtkı. Çeçen, Anıl. Göğüş, Beşir. İnan M. Rauf. Kansu, Ceyhun Atuf. Özerdim, Sami N. Savcı, Bahri. Timur, Taner. Yavuz, Fehmi. Atatürkçülük ve Atatürk İlkeleri, s. 14-17, makale

ÖZGÜR, Saim. Adsız Şiir, s. 17, şiir

OLGUN, İbrahim. Nasreddin Hoca İmajı, s. 18, deneme

BÜLBÜL, Mustafa. Üçleme, s. 18, şiir

ARISOY, Süleyman. Halikarnas Balıkçısını Yitirdik, s. 19, deneme

GÖKŞEN, Enver Naci. Bir Bellek Oyunu, s. 20-22, hikâye

Yıl: 12 Sayı: 147 - Aralık 1973

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Cumhuriyet Okulları, s. 2, 11, eleştiri

KANSU, Ceyhun Atuf. Sınav, s. 3-4, eleştiri

ERUĞAY, Celal. Yunus Mevsimi, s. 4, şiir

ATOK, Oğuz Kazım. Üç Ana Düşünü, s. 5, eleştiri

GÖKŞEN, Enver Naci. Çocuk Şiirleri, s. 6-8, deneme

TOPCU, İhsan. Düşlerde Bozarken Geleceksizliği, s. 8, şiir

BÜLBÜL, Mustafa. Ayrıntı, s. 9-10, hikâye

İKEN, Şerif. Orman Yangınları, s. 10-11, deneme

ÖZERDİM, Sami Nabi. Seçilmiş Bektaşî Fıkraları, s. 12-14, fıkra

FİLİZ, Ali. İnce İnce Seviyoruz, s. 14, şiir

BALEL, Mustafa. Elise ya da Gerçek Yaşam, s. 15-16, eleştiri

CAN, Mehmet. Hırsız, s. 17-18, anı

KOÇAK, Bekir. Tanrı Yeminlere Durmuş Zaman, s. 18, şiir

ÇELİK, Turgut. Cumhuriyet'ten Dil Devrimi'ne Dek Geçen Sürede Yayınlanan Dil ile İlgili Kitaplar: 1923-1932, s. 19-22, eser tanıtımı

Yıl: 13 Sayı: 148 - Ocak 1974

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. İnönü Anıtı, s. 2-4, deneme

ILGAZ. İnönü Akşehir'de, s. 4, 11, haber

KANSU, Ceyhun Atuf. Kır Okulu, s. 5-6, eleştiri

ATOK, Oğuz Kazım. Sırtı Sıra, s. 7-11, eleştiri

ÖZERDİM, Sami Nabi. Seçilmiş Bektaşî Fıkraları, s. 12-13, fıkra

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Yeni Yılda Ceyhun Atıf Kansu ile Söyleşi, s. 14-15, röportaj

İNAN, M. Rauf. Unutulmayan Bakan Mustafa Necati, s. 16-17, 19, deneme

GÖKŞEN, Enver Naci. Atatürk Devrimleri Uluslararası Sempozyum, s. 18-19, haber

BALEL, Mustafa. Kancık Omar, s. 20-22, hikâye

Yıl: 13 Sayı: 149 - Şubat 1974

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Sayın Milli Eğitim Bakanı Mustafa Üstündağ'a, s. 2, mektup

KANSU, Ceyhun Atuf. Özet: Özgürlük, s. 3-5, eleştiri

İKEN, Şerif. Atatürk, s. 5, şiir

BÜLBÜL, Mustafa. Ağlar Çocuklar En Çok, s. 5, şiir

TOPÇU, İhsan. Dörtlemeler, s. 5, şiir

ATOK, Oğuz Kazım. Sırtı Sıra, s. 6-8, eleştiri

GÖKŞEN, Enver Naci. Tiyatrolarımızın Kurtuluşu, s. 9-10, eleştiri

ÇALIK, Ziya. Doğuş, s. 10, şiir

EMİROĞLU, Yusuf Kılıç. Soyunmadan Uyuyan Düşlerim, s. 11, 20, hikâye

ÖZERDİM, Sami Nabi. Seçilmiş Bektaşî Fıkraları, s. 12-13, fıkra

ERTÜRK, Nusret. Tılık, s. 14-15, 20, hikâye

UYGUNER, Muzaffer. Atatürk Devrimi Sosyolojisi Üzerine, s. 16-20, eleştiri

ERKAL, Nuri. Dilim, s. 21-22, deneme

Yıl: 13 Sayı: 150 - Mart 1974

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Düşünce Denetimi, s. 2, deneme

KANSU, Ceyhun Atuf. Dar Aç, s. 3-4, eleştiri

ATOK, Oğuz Kazım. Töre Üstüne, s. 5, deneme

ALLAIS, Alponse. Yasa (Çev.: Şükrü Kurgan), s. 6-7, hikâye

ÖZERDİM, Sami N. Eskiler Alıyorum, s. 7, deneme

İNAN, M. Rauf. Ankara'daki Zavallı Çocuklarımız, s. 8-10, eleştiri

SALİHOĞLU, Mehmet. Kurtulmak, s. 10, şiir

TOLUNAY, Ersen. Anılar ve Gerçekler, s.11, deneme

ÖZERDİM, Sami Nabi. Seçilmiş Bektaşî Fıkraları, s. 12-13, fıkra

İKEN, Şerif. Tablo, s. 13, şiir

BALEL, Mustafa. Sivas Yollarında Katar Katar?.., s. 14-15, anı

TOPÇU, İhsan. Uykular Ölümdür, s. 15, şiir

GÖKŞEN, Enver Naci. Bütün Cepheleriyle Faruk Nafiz Çamlıbel -Hayatı, Hatıraları, Şiirleri-, s. 16-17, eleştiri

İNAL, Nursel. Yavaşça, s. 17, şiir

ÇAPLI, Orhan. Af Çıkarken, s. 18-20, eleştiri

ÖZMEN, Murat. İnsanlar ve Ölüm, s. 21-22, deneme

Yıl: 13 Sayı: 151 - Nisan 1974

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Turşu Satıcıları, s. 2, deneme

KANSU, Ceyhun Atuf. Ya Bağımsızlık Ya Ölüm, s. 3-5, eleştiri

ATOK, Oğuz Kazım. Çağdaş Eğitim, s. 5, eleştiri

ÖZERDİM, Sami Nabi. Kitap Denizi, s. 6-7, eleştiri

ERDEM, Kerim Aydın. Söyleşi, s. 7, şiir

İNAN, M. Rauf. Köy Enstitüleri, s. 8-10, eleştiri

SALİHOĞLU, Mehmet. Yazıt, s. 10, şiir

BÜLBÜL, Mustafa. Seni Söylemek, s. 10, şiir

BALEL, Mustafa. Mahmudo ile Hazel, s. 11-12, eleştiri

ERTÜRK, Nusret. Devlet Eli, s. 13-15, hikâye

TOPÇU, İhsan. Çirkin Çağ Güzel İnsan, s. 15, şiir

ÖZTOP, Şener. Mimar Sinan'ı Anlama Bilinci I, s. 16-19, makale

AKKUŞ, Taki. Sustalı, s. 20-22, hikâye

Yıl: 13 Sayı: 152 - Mayıs 1974

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Ağzı Bağlı Düven Öküzü, s. 2, şiir

ILGAZ. 12.Nasreddin Hoca Özel Sayısı, s. 2, haber

KANSU, Ceyhun Atuf. Mustafa Kemal Toprağı, s. 3-5, şiir

DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. Mustafa Kemal'in Toprağı, s. 5, şiir

ATOK, Oğuz Kazım. Sırtı Sıra, s. 6-8, deneme
 KAFTANCIOĞLU, Ümit. Çaput, s. 9, 11, eleştiri
 KARADAYI, İsmet Kemal. Sevmek, s. 10-11, deneme
 KOÇAK, Bekir. Çocukluğum, s. 11, şiir
 TOPÇU, İhsan. Önce Usları Ağaçlamak, s. 11, şiir
 İNAN, M. Rauf. Yeni Adam, s. 12-13, deneme
 GÖKŞEN, Enver Naci. 50. Yıla Armağan, s. 14, eleştiri
 ÖZMEN, Murat. İstekler ve Gerçekler, s. 15, deneme
 ARISOY, Süleyman. Çocuk Kültü, s. 16-19, makale
 AKKUŞ, Taki. Demir İzi, s. 20-21, hikâye
 İKEN, Şerif. Erkek Okulunda Mehmet, s. 22, şiir

Yıl: 13 Sayı: 153 - Haziran 1974

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Nasreddin Hoca'nın Eşekleri, s. 2, şiir
 ILGAZ. 12. Nasreddin Hoca Özel Sayısı, s. 2, haber
 KANSU, Ceyhun Atuf. Havza Andı, s. 3-4, eleştiri
 ATOK, Oğuz Kazım. Yargı, s. 5, deneme
 ÖZERDİM, Sami N. Ve... Öldür!, s. 6-7, eleştiri
 SARAÇ, Tahsin. Nasreddin Hoca'dan Utanmak, s. 8, deneme
 AYDIN, Mehmet. Dağlarca'nın Dış Dünyadan Getirdiği Ses, s. 9, 13, eleştiri
 HACIHASANOĞLU, Muzaffer. Kısa- Kısa, s. 10, deneme
 BÜLBÜL, Mustafa. Sizi Söylemek, s. 10, şiir
 ASLANGÜL, Halil. Atatürk'ten Anılar, s. 11, anı
 GÖKŞEN, Enver Naci. Şiir ve Düz Yazı Kitapları, s. 12-13, eleştiri
 HAMİDİ, Hamit. Eğitim, İnsan ve Toplum, s. 14, deneme
 ÖZDEMİR, Numan. Kamil Ağa, s. 15-16, hikâye
 ERTÜRK, Nusret. Aylık, s. 17-18, hikâye
 DİL, Şahinkaya. Atatürk Aydınlığı, s. 18, şiir

AKKUŞ, Taki. Örgü Şişi, s. 19-20, hikâye

ARSAL, Suat Salih. İnsanlar Rüyada Görürler, s. 21-22, şiir

Yıl: 13 Sayı: 154 - Temmuz 1974

ILGAZ. Nasreddin Hoca Şenlikleri, s. 2, haber

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Nasreddin Hoca Özgünlüğü (Fazıl Hüsnü Dağlarca, Ömer Asım Aksoy, A. Dilaçar, Mahmut Makal, Emin Özdemir ve Dr. Mehmet Tuğrul'un görüşüyle), s. 3-7, 9, röportaj

GÜNER, Lütfiye. Nasrettinler, s. 5, şiir

TOPÇU, İhsan. Ben Nasrettin'im, s. 6, şiir

GÖKŞEN, Enver Naci. Nasreddin Hoca Ülküsü, s. 8-9, deneme

KANSU, Ceyhun Atuf. Nasreddin Hoca'nın Gülen Yazısı, s. 9, şiir

ATOK, Oğuz Kazım. Nasreddin Hoca'dan, Diğerlerinden, s. 10-11, fıkra

KURGAN, Şükrü. Evrensel Mizah ve Nasreddin Hoca, s. 12-22, deneme

Yıl: 13 Sayı: 155 - Ağustos 1974

ILGAZ. XVI. Türk Dil Kurultayı İzlenimleri, s. 2-3, haber

KANSU, Ceyhun Atuf. İzmir Kalbimizdir, s. 3-4, eleştiri

DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. Bir Savaş Önünde, s. 4, şiir

ILGAZ. Kıbrıs Övüncümüz, s. 4, haber

ÖZERDİM, Sami N. Televizon, s. 5, eleştiri

BÜLBÜL, Mustafa. Ekmek Sevgiden Önce, s. 5, şiir

ILGAZ. Milli Eğitim Bakanı Mustafa Üstündağ'ın Dil Kurultayı'ndaki Konuşması, s. 6-7, haber

İKEN, Şerif. Susku, s. 7, şiir

ATOK, Oğuz Kazım. Duymayı, Düşünmeyi Dile Getirme, s. 8-9, 11, deneme

BALEL, Mustafa. Uyanık Çobanlar, s. 10-11, deneme

ULAŞ, Hüseyin. Ümit Kaftancıoğlu'nun Çaput Üzerine Eleştirisi, s. 11, eleştiri

UYGUNE Muzaffer. Karacaoğlan Üzerine, s. 12-13, 15, deneme

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Nasreddin Hoca Soruşturması (Sami Nabi Özerdim ve Cahit Öztelli'nin cevabı ile), s. 14-16, röportaj

HAMİDİ, Hamdi. Ulusal Bir Değer: Nasreddin Hoca, s. 17, deneme

AYDIN, Mehmet. Gülmece ve Doğruların Baş Hocası, s. 18-19, deneme

YALNIZ, E. Mahir. Nasreddin Hoca, s. 19, deneme

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Nasreddin Hoca Güldüşün Şenlikleri, s. 20, deneme

AKKUŞ, Taki. Nasreddin Hoca, s. 21-22, deneme

Yıl: 13 Sayı: 156 - Eylül 1974

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Ölüm Kalım Sorunumuzdur Kıbrıs, s. 2, deneme

KANSU, Ceyhun Atuf. Çıkartma, s. 3-4, eleştiri

DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. Bir İmeceye Doğru, s. 4, şiir

ATOK, Oğuz Kazım. Kıbrıs'tan Çıkan Yedi Gerçek, s. 5-6, eleştiri

KANSU, Ceyhun Atuf. Girne, s. 6, şiir

KURGAN, Şükrü. Kıbrıs Anlaşmazlığı Konusunda Yunan Eğitim Politikasının Etkisi, s. 7-13, eleştiri

KAYA, Alemdar. Orduma Selam Üzerine, s. 13, 20, eleştiri

ATOK, Oğuz Kazım. Duymayı, Düşünmeyi Dile Getirme, s. 14-15, deneme

ERTUĞAY, Celal. Kıbrıs'a Koçaklama, s. 16-20, şiir

ARDAĞI, Adnan. Kıbrıs Destanı, s. 21-22, şiir

Yıl: 13 Sayı: 157 - Ekim 1974

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Kalkan Bezi, s. 2-3, eleştiri

KANSU, Ceyhun Atuf. Yalnız Savaşçılar, s. 3-4, eleştiri

BEKTAŞ, Cengiz. Bire Varmak, s. 4, şiir

ATOK, Oğuz Kazım. Sırtı Sıra, s. 5, deneme

HACIHASANOĞLU, Muzaffer. Mektuplar, s. 6, deneme

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Soruşturma Soruları (T. Altan Önal'ın cevabıyla), s. 7, 14, röportaj

KAFTANCIOĞLU, Ümit. Ömer'in Mahmudo'su, s. 8-9, eleştiri

ÖZERDİM, Sami N. Adalar, s. 9, deneme

GÖKŞEN, Enver Naci. Notlar, s. 10, 22, eleştiri

ÖZERDİM, Sami N. Kitap Denizi'nden, s. 11, 14, eleştiri

ILGAZ. Başbakanlık Kültür Müsteşarı Bozkurt Güvenç'in Akşehir Nasreddin Hoca Şenlikleri'ndeki Konuşmasının Tam Metnini Sunuyoruz, s. 12-14, haber

ATOK, Oğuz Kazım. Sözcük Sözcükten Söze, s. 15-18, deneme

UYGUNER, Muzaffer. Ateş ve Kılıçla, s. 19-22, eleştiri

Yıl: 13 Sayı: 158 - Kasım 1974

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Atatürkçü Kişilik, s. 2, deneme

KANSU, Ceyhan Atuf. Kurtuluş Savaşı ve Devrim, s. 3-4, eleştiri

ÜLKÜTAŞIR, M. Şakir. Atatürk'ten Birkaç Anı, s. 5, anı

OY, Aydın. Atatürk'ü Konuşan Varlıklar Anlatıyor, s. 6-7, anı

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Atatürk Dağları, s. 7, şiir

ATOK, Oğuz Kazım. Sırtı Sıra, s. 8-9, deneme

İKEN, Şerif. Atatürk Türkiye'si, s. 9, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Atatürkçü Ekin Siyaseti, s. 10-11, eleştiri

BEKTAŞ, Cengiz. Anımsıyorum, s. 11, şiir

BALEL, Mustafa. Yegane Notlar, s. 12-13, hikâye

GENÇTÜRK, İsmail. Kavgamın Kızı, s. 13, şiir

BİRDİNÇ, Dilek. Tarih Yürüyor, s. 13, şiir

ÖZERDİM, Sami Nabi. M. Şakir Ülkütaşır'ın Yeni Kitapları, s. 14, eleştiri

HAMİDİ, Hamit. Kıbrıs Barış Harekatı ve Savaşta Erdemlilik, s. 15, deneme

GÖKŞEN, Enver Naci. Dağlara Giden Yollar, s. 16-17, deneme

TOPÇU, İhsan. Dörtlemeler, s. 17, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Soruşturma Soruları (Muzaffer Uyguner ve Ümit Kaftancıoğlu'nun cevabı ile), s. 18-20, röportaj

GÜRDEMİREL, İtir. Geçmişten dinlerken Bir Anıyı, s. 20, şiir

ERTÜRK, Nusret. Yayla Yolunda, s. 21-22, hikâye

Yıl: 13 Sayı: 159 - Aralık 1974

TİMUROĞLU, Vecihi. Hayın, s. 2, şiir

- KANSU, Ceyhun Atuf. Anadolu, s. 3-4, eleştiri
- ATOK, Oğuz Kazım. Atatürkçülük, İnanç, s. 4, şiir
- OY, Aydın. Atatürk Şiirlerinde Rüzgarlar, s. 5, 13, eleştiri
- ATOK, Oğuz Kazım. Duymayı, Düşünmeyi Dile Getirme, s. 6-7, 17, deneme
- İNAN, M. Rauf. IX. Milli Eğitim Şurası (24 Haziran - 4 Temmuz 1974), s. 8-9, eleştiri
- OBRUK, Cahit. Bütün Boşluklar Benim, s. 9, şiir
- GÜNEY, Hüseyin. Çoban Yalnızlık, s. 9, şiir
- GÖKŞEN, Enver Naci. Yine Bin Temel Eser, s. 10-11, eleştiri
- İNAL, Nursel. Bana Anlat, s. 11, şiir
- SARIASLAN, İkna. Ve Sen, s. 11, şiir
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Soruşturma Soruları (Nail Tan ve Kamil Toygar'ın cevabı ile), s. 12-13, röportaj
- BÜLBÜL, Mustafa. Sevgiyle Işınsın Sabahlarınız, s. 13, şiir
- TOLUNAY, Ersen. İki Elin Sesi, s. 14, eleştiri
- ÖZMEN, Murat. Kompozisyon Dersleri, s. 15, deneme
- GÖĞÜŞ, Beşir. Halkımızın Simgeleri, s. 16-17, deneme
- ASRAL, Suat Salih. Batı Esinleri, s. 17, şiir
- ULAŞ, Hüseyin. Leyla, s. 18-19, hikâye
- YILMAZ, M. Kemal. Yorgancı Teyze, s. 19, şiir
- EMİROĞLU, Yusuf Kılıç. A-155'liler, s. 20-21, hikâye
- AYGEN, Hayri. Nasreddin Hoca'yı Anarken, s. 22, deneme

Yıl: 14 Sayı: 160 - Ocak 1975

- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Güldüşün Yontusu, s. 2, deneme
- KANSU, Ceyhun Atuf. Müdafai Hukuki Milliye, s. 3-4, eleştiri
- ALTINOK, Rahmiye. Sen, s. 4, şiir
- ÖZMEN, Murat. Atatürk'ün Büyüklüğü, s. 5-6, deneme
- ÖZERDİM, Sami Nabi. Kitap Denizinden, s. 7, 10, eleştiri

İNAN, Rauf M. Kıbrıs İçin İki Yanlı Savaş, s. 8-10, eleştiri

NASRATTINOĞLU, İrfan Ünver. “Yelatan” ve Ümit Kaftancıoğlu, s. 11, 22, eleştiri

KÖKTÜRK, Muhsin. Orhan Veli’nin Şiirlerinde Yergi, s. 12-13, 15, eleştiri

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Soruşturma Soruları (Mehmet Cem Yiğit’in cevabı ile), s. 14-15, röportaj

ILGAZ. Murat Sinan, s. 15, haber

ERTÜRK, Nusret. Ümit Kaftancıoğlu ile Konuşma, s. 16-17, 19, röportaj

AKKUŞ, Taki. Dilenci, s. 18-19, hikâye

EMİROĞLU, Yusuf Kılıç. Aşık Oyunu, s. 20-21, hikâye

Yıl: 14 Sayı: 161 - Şubat 1975

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Dergilerin Dili, s. 2, eleştiri

KANSU, Ceyhun Atuf. Halk Tarihinden Gelen Karar, s. 3-4, eleştiri

BEKTAŞ, Cengiz. Gittin, s. 4, şiir

HAMİDİ, Hamit. Kötü Yönetici Bozuk Yönetim, s. 5, eleştiri

ATOK, Oğuz Kazım. Deyimler II, s. 6-7, deneme

ÖZERDİM, Sami N. Yinelemeler, s. 8-9, anı

İNAN, M. Rauf. IX. Milli Eğitim Şurasında Bir Kapanış Konuşması, s. 10-11, konuşma metni

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Soruşturma Soruları (Beşir Göğüş’ün cevabı ile), s. 12-13, röportaj

OY, Aydın. Hep Çapanoğlu, Çıkmaz ki, s. 14-15, eleştiri

TAN, Nail. Nisan Yağmuru, s. 16, deneme

TOYGAR, Kamil. I. Uluslararası Türk Folklor Semineri Bildirileri, s. 17-18, eleştiri ve bibliyografya

EVREN, Ergun. Türkçe Söylemek, s. 18, şiir

AKKUŞ, Taki. İt Eniği, s. 19-21, hikâye

İNAL, Nursel. O Eski Günler, s. 21, şiir

FARIMAZ, Şükran. Anadolu, s. 22, şiir

Yıl: 14 Sayı: 162 - Mart 1975

BÜLBÜL, Mustafa. Kültürel Kalkınma, s. 2, 19, deneme

KANSU, Ceyhun Atuf. Ortaçağ, s. 3-5, eleştiri

TOPÇU, İhsan. Dönmeyen Altın Çember, s. 5, şiir

ALTINOK, Rahmiye. Kök, s. 5, şiir

ÖZERDİM, Sami N. Yinelemeler, s. 6-7, 11, anı

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Rehberlik Dersleri, s. 8-9, eleştiri

ALTAY, Z. Cemal. En Bölünmez Parçalara Ayırdım Yitik Zamanlarımı, s. 9, şiir

ARISOY, Süleyman. Dünya Tiyatro Günü ve Yunus Emre, s. 10-11, deneme

TOYGAR, Kamil. Ulusal Kültür Politikamıza Temel Olacak Araştırmalar, s. 12, 15, deneme

TOLUNAY, Ersen. Köyü Tanımanın Yolu, s. 13, 15, eleştiri

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Soruşturma Soruları (İ. Safa Güner'in cevabı ile), s. 14-15, röportaj

KOÇAK, Bekir. Bahar, s. 15, şiir

ERDEM, Fatma. Üniversiteler ve Yıldızlar, s. 16-18, hikâye

ÖZYILMAZ, Ramazan. Eşeğimin Öyküsü, s. 18, hikâye

GÜNEY, Hüseyin. Nedir O, s. 19, şiir

ERDEMLİ, Ahmet Saim. Gerçek, s. 20-22, hikâye

ILGAZ. Ankara Demetevler Lisesi, s. 22, haber

Yıl: 14 Sayı: 163 - Nisan 1975

ATOK, Oğuz Kazım. Sen-Ben Durdukça, s. 2, deneme

KANSU, Ceyhun Atuf. Kuvayı Milliye, s. 3-4, eleştiri

ÖZERDİM, Sami N. Yinelemeler, s. 5-7, anı

ERDEM, Kerim Aydın. Karanlığın Ucunda, s. 7, şiir

GÜRDEMİREL, İtır. Gün Işıklarken, s. 7, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Televizyonda Çocukların Eğitimi, s. 8-10, eleştiri

ILGAZ. Çocuk Düşünürler, s. 11-20, röportaj

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Soruşturma Soruları (İrfan Ünver Nasrattınoğlu ve İsmail Gençtürk'ün cevabı ile), s. 21-22, röportaj

ÜREN, H. Kaya. Kına Geceleri, s. 22, şiir

Yıl: 14 Sayı: 164 - Mayıs 1975

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Sınavlar, s. 2-3, eleştiri

KANSU, Ceyhun Atuf. Ulusal Kurtuluş Savaşları, s. 3-4, eleştiri

ATOK, Oğuz Kazım. Sen-Ben Durdukça, s. 5-7, deneme

OY, Aydın. Atatürk'ün Ağzından, s. 7-8, anı

ULAŞ, Hüseyin. Resim ve Keçe, Şiir ve Öykü, s. 9, eleştiri

ÖZERDİM, Sami N. Yinelemeler, s. 10-12, anı

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Soruşturma Soruları (İsmail Hakkı Kaytanlı, Ziya Koruç ve Nimet Badal'ın cevabı ile), s. 13-15, röportaj

ARISOY, Süleyman. Nasreddin Hoca'da Psiko-Sosyal ve Sosyo-Ekonomik Olgu ve Yapı, s. 15-17, makale

HAMİDİ, Hamit. Günümüz Ailesi Konusunda Bir Deneme, s. 18-19, deneme

KOÇAK, Bekir. Yeniden, s. 19, şiir

BEKTAŞ, Cengiz. Bak, s. 19, şiir

YİĞİT, Mehmet Cem. Acunsal Hoca'ya Tutku, s. 19, şiir

DEMİRYÜREK, Cafer. Yarının Ak Umudu, s. 19, şiir

ERTÜRK, Nusret. Bir İki Üç..., s. 20-21, hikâye

K., İ. 13. Nasreddin Hoca Özel Sayısı, s. 22, haber

KEKÜLLÜ, Aydın. Bir Bildiği Var Yüreğimin, s. 22, şiir

Yıl: 14 Sayı: 165 - Haziran 1975

ATOK, Oğuz Kazım. İyi Niyet, s. 2, deneme

KANSU, Ceyhun Atuf. Ulusal Bağımsızlık Devrimi, s. 3-4, eleştiri

ERKAL, Nuri. Özgürlük Özlemi, s. 5-7, eleştiri

ÖZERDİM, Sami N. Yinelemeler, s. 8-9, anı

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Anayasa Dili, s. 10-14, eleştiri

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Değişen Yok, s. 14, şiir

Erdem, Kerim Aydın. Anadolu, s. 14, şiir

ERTÜRK, Nusrettin. Adamı Kaçırdık, s. 15-16, hikâye

YALÇIN, Mehmet. Düğün Parası, s. 17-18, hikâye

EMRE, Hasan. Hiroşima, s. 18, şiir

ADA, Ali Rıza. İhtiyar Arıcı, s. 19-20, hikâye

TEKİN, Kadir. Bu Köy, s. 20, şiir

GÜRDEMİREL, İtır. Tükeniş, s. 20, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Soruşturma Soruları (Ahmet Çuhacı'nın cevabı ile), s. 21-22, röportaj

Yıl: 14 Sayı: 166 - Temmuz 1975

ILGAZ. 1974 Yılı Güldüşün Şenlikleri, s. 2, haber

KANSU, Ceyhun Atuf. Evliya Çelebi'de Nasreddin Hoca, s. 3-4, eleştiri

DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. Gölü Mayalamak, s. 4, şiir

NESİN, Aziz. Çocuklar İçin Yazılmış Bir Nasreddin Hoca Kitabının Önsözüdür, s. 5-6, önsöz

KANSU, Ceyhun Atuf. Nasreddin Hoca Duruşması, s. 6, şiir

ATOK, Oğuz Kazım. Nasreddin Hoca- Nasreddinler, s. 7-8, deneme

KÖKLÜGİLLER, Ahmet. Nasreddin Hoca Üstüne, s. 9-10, deneme

ÖMERLİLİ. Bam Teli, s. 10, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Nasreddin Hoca Özgünlüğü, s. 11-17, konuşma metni

ERTÜRK, Nusret. Halk Bilgesi Nasreddin Hoca'yı Anarken, s. 17, şiir

KURGAN, Şükrü. Nasreddin Hoca Üzerine, s. 18-22, bildiri

Yıl: 14 Sayı: 167 - Ağustos 1975

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Düzence, s 2, deneme

KANSU, Ceyhun Atuf. Başlangıç, s. 3-4, deneme

TOPÇU, İhsan. Mutluluğa Göç, s. 4, şiir

KANAR, Haşim. Mavilim, s. 5, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Lütü Ökesli'nin Nasreddin Hocalık Anıları, s. 6-8, röportaj

ÇAĞLAYAN, Alper. Kamp Simitçisi, s. 9, hikâye

ÖZERDİM, Sami N. Kitap Denizinden, s. 10-11, eleştiri

DURDU, Durmuş Dursun. Yorgun Tuzlu Ter, s. 11, şiir

ÖMERLİLİ. Akşehir Nasreddin Hoca Şenlikleri, s. 12-15, konuşma metni

ULAŞ, Hüseyin. Sevgiye Selam, s. 16-17, hikâye

TOLUNAY, Ersen. Güldüşün Ustası, s. 18, deneme

YÜKSEL, H. Avni. Asker Ziyareti, s. 19-20, hikâye

GÜNEY, Hüseyin. Korku, s. 20, şiir

EFİL, Osman. Rüstem Dayı, s. 21-22, hikâye

Yıl: 14 Sayı: 168 - Eylül 1975

ÖZERDİM, Sami N. Bir Yazar Birkaç Kitap, s. 2, 17, eleştiri

KANSU, Ceyhun Atuf. Amasya, s. 3-4, eleştiri

OBRUK, Cahit. Gece, s. 4, şiir

YAŞAR, Yunus. Çağ Enerjisi, s. 5, şiir

GÜRDEMİREL, İtir. Eziklik, s. 5, şiir

İNAN, Nursel. Bana Anlat, s. 5, şiir

GÜNEY, Hüseyin. Karacaoğlan, s. 5, şiir

ERKAL, Nuri. Erdemi Öldüren Sırma (Kaftancıoğlu'nun Eller Anası), s. 6-7, eleştiri

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Akşehir İzlenimleri, s. 8-9, gezi yazısı

İNAL, Berkhan. Gelinlikçi Kız..., s. 10-12, hikâye

GÜLVAHABOĞLU, Adil. Çalı Yüklü Kadınlar, s. 13, şiir

ALTINOK, Rahmiye. Kıbrıslı'm, s. 13, şiir

GÜNER, Lütfiye. Nasrettinler, s. 13, şiir

KILIÇOĞLU, Yusuf Emir. Konuk, s. 14-15, hikâye

ALPER, Yusuf. Herkes İçin Olanı, s. 15, şiir

ÇEVİK, Recep. Sallantı, s. 16-17, hikâye

SAVAŞCI, Fethi. Tatlıcı Kekeme Mustafa, s. 18-19, hikâye

ERKAN, Hüseyin. Kitap Üzerine Özdeyiş Denemeleri, s. 20, özdeyiş

CAN, Mehmet. Yaşadığını Bilmek, s. 21, deneme

İKEN, Şerif. Ölemem, s. 22, şiir

ORTA, Nedim. Belli Değil, s. 22, şiir

Yıl: 14 Sayı: 169 - Ekim 1975

ATOK, Oğuz Kazım. Sen-Ben Durdukça, s. 2, deneme

KANSU, Ceyhun Atuf. Yol Başı, s. 3-4, eleştiri

BENEKAY, Yahya. Aldı Ilgaz, s. 4, şiir

ÖZERDİM, Sami N. Yinelemeler, s. 5-6, anı

ERKAL, Nuri. Tarancı, s. 7-9, eleştiri

OBRUK, Cahit. Seni Dedim, s. 9, şiir

GÜNEY, Hüseyin. Yanlışlık, s. 9, şiir

KARADAYI, İsmet Kemal. Sürgünler ile, s. 10-11, eleştiri

KANAR, Haşim. Sonsuz Bakış, s. 11, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Ilgaz'ın Düşündürdükleri, s. 12-13, deneme

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Ben Bir Köy Öğretmeniyim, s. 12, şiir

İKEN, Şerif. Sabah Karşı, s. 13, şiir

SAVAŞCI, Fethi. Makinalar Çalışırken, s. 14-15, hikâye

ÖMERLİLİ. Nasreddin Hoca Yoğurt Pazarında, s. 16-18, fıkra

KEMAL, İsmet. Üçler, s. 17, şiir

ERTÜRK, Nusret. Güçsüzler, s. 17, şiir

ÖZERDİM, Sami N. Kitaplar, s. 18-19, eser tanıtımı

GÜNYOL, Vedat. Bedri Rahmi Gerçeği, s. 20, eleştiri

EMİROĞLU, Yusuf Kılıç. Zülfü Ana, s. 21, hikâye

SALİHOĞLU, Muhlis. Yankı, s. 22, eleştiri

Yıl: 14 Sayı: 170 - Kasım 1975

- ÖERDİM, Sami N. Atatürk ile Söyleşi, s. 2-3, deneme
- KANSU, Ceyhun Atuf. Üvez Ağacına Ağıt, s. 3-4, deneme
- DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. Dedi ki Mustafa Kemal, s. 4, şiir
- ATOK, Oğuz Kazım. Sen-Ben Durdukça, s. 5, 21, deneme
- KILIÇ, Hüseyin. Atatürk'ün Yeri, s. 6-7, eleştiri
- BENEKAY, Yahya. Başöğretmen, s. 8, deneme
- Karadayı, İsmet Kemal. Devrimi Yorumlarken, s. 9, eleştiri
- OY, Aydın. Kahramanlık Teması, s. 10-11, 19, eleştiri
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Gençliğin Armağanı, s. 12-13, deneme
- KAYTANLI, İsmail Hakkı. Bir On Kasım Daha, s. 14-15, deneme
- BEYHAN, A. İhsan. Anlayamadığımız Atatürk, s. 15, eleştiri
- ASLANGÜL, Halil. Atatürk ve Laiklik, s. 16, 21, eleştiri
- ÖZDEMİR, Emin. Atatürkçülük Sınavı, s. 17-19, eleştiri
- YİĞİT, Baki. Güz Acısı, s. 19, şiir
- ERKAN, Hüseyin. 10 Kasım, s. 20-21, şiir
- ÖZERDİM, Sami N. Kitaplar, s. 22, eser tanıtımı

Yıl: 14 Sayı: 171 - Aralık 1975

- ATOK, Oğuz Kazım. İki Konu, s. 2, eleştiri
- KANSU, Ceyhun Atuf. Söylevi Okuma, s. 3-4, eleştiri
- PAMİRLİ, Osman Turgut. Okullar ve Hayat, s. 5-7, eleştiri
- KOÇAK, Bekir. Yollar Ağaçları Aştı, s. 7, şiir
- ÖZERDİM, Sami N. Yinelemeler, s. 8-9, anı
- TOLUNAY, Ersen. Köyümüz ve Köylümüz Bugün Nerede?, s. 10-11, eleştiri
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Güldüşün Kardeşim, s. 12, şiir
- SAVAŞCI, Fethi. Naci Sadullah da Gitti, s. 13-14, anı
- İKEN, Şerif. Nasreddin Hoca'dan Çuvaldızlama, s. 14, şiir

SALİHOĞLU, Muhlis. Esinler, s. 15-22, eleştiri

GÜNEY, Hüseyin. Patlıyorlar, s. 22, fıkra

Yıl: 15 Sayı: 172 - Ocak 1976

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Neden Ceyhun Atuf Kansu, s. 2-3, 7, deneme

KANSU, Ceyhun Atuf. Yaşantım, s. 4-5, otobiyografi

ÖZDEMİR, Emin. Sevginin ve Doğanın Ozanı, s. 6-7, deneme

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Ocak 1976'da Ceyhun Atuf Kansu'ya Sorular, s. 8-11, röportaj

KANSU, Ceyhun Atuf. Sivas, s. 12-13, eleştiri

SALİHOĞLU, Mehmet. Ceyhun Atuf Kansu, s. 14-15, eleştiri

KAVUKÇUOĞLU, Nuşin. Sarı Küp, s. 15, şiir

ATOK, Oğuz Kazım. Ceyhun Atuf Kansu Üstüne, s. 16, eleştiri

HACIHASANOĞUL, Muzaffer. Halk Ozanı Ceyhun Atuf Kansu, s. 17, eleştiri

BİNYAZAR, Adnan. Dost Kansu, s. 18, deneme

ILGAZ. Alıntılar, s. 19, alıntı

BARANUS, Osman Numan. Kansu'yu Okurken, s. 20-22, eleştiri

Yıl: 15 Sayı: 173 - Şubat 1976

ÖZERDİM, Sami N. Ceyhun Atuf Kansu, s. 2, deneme

KANSU, Ceyhun Atuf. Bir Ekin İmecesini, s. 3-5, eleştiri

BEYHAN, A. İhsan. Tarih Unutmaz, s. 5, eleştiri

VAHABOĞLU, Adil. Eleştiriye Saygı, s. 6-7, eleştiri

GÜRDEMİREL, İtir. Özgürlük, s. 7, şiir

TOLUNAY, Ersen. Güzelleme, s. 8-9, deneme

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Şubat 1976'da Kerim Aydın Erdem'e Sorular, s. 10-12, röportaj

PÜSKÜLLÜOĞLU, Ali. Geçen, s. 12, şiir

ILGAZ. Türk Dil Kurumu Hafta Sonu Konuşmaları, s. 12, haber

ILGAZ. Kerim Aydın Erdem'den Seçilmiş Şiirler (Sen I-II, Yeniden, Kırılacağı Ormanı-5 Eylül), s. 13, şiir

BÜYÜKUTKU, A. Tekin. Kerim Aydın Erdem, s. 14, eleştiri

UÇKAN, Vasfi H. Döner Dolaplarda, s. 14, eleştiri

HALICI, Mehdi. Alıntılar, s. 14, alıntı

ÖZERDİM, Sami N. Yinelemeler, s. 15-17, anı

SAVAŞCI, Fethi. Karaborsa Sokağında Namuslu İnsanlar da Vardı, s. 17, şiir

SAVAŞCI, ÖZGÜR. Dilbilim Tarihine Genel Bakış, s. 18-22, makale

Yıl: 15 Sayı: 174 - Mart 1976

KANSU, Ceyhun Atuf. Erzurum, s. 2, 6, eleştiri

ÖZERDİM, Sami N. Yinelemeler, s. 3-5, anı

SAVAŞCI, Fethi. İşte Sana Koskoca Bir Anadolu Dershanesi, s. 5-6, deneme

GÜLVABOĞLU, Adil. Ahmet Köklgiller'le Konuşma, s.7-9, 20, röportaj

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Mart 1976'da Oğuz Kazım Atok'a Sorular, s. 10-11, 17, röportaj

ILGAZ. Oğuz Kazım Atok'tan Seçmeler (Kolay Olmadı, Türk Kadınına), s. 12-13, şiir

SAVAŞCI, Özgür. Dilbilim Tarihine Genel Bakış, s. 14-16, 20, 22, makale

ÇAĞLAYAN, Alper. Sevemeyenlerin Gücü, s. 18-20, hikâye

EMİROĞLU, Yusuf Kılıç. Biletlerin Yarını, s. 21-22, hikâye

Yıl: 15 Sayı: 175 - Nisan 1976

KANSU, Ceyhun Atuf. Erzurum Kongresinin Yapısı, s. 2-3, eleştiri

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Nisan 1976'da Sami Nabi Özerdim'e Sorular, s. 4-7, 19, röportaj

ERKAL, Nuri. İnsan Veysel, s. 8-9, 18, eleştiri

TOLUNAY, Ersen. Taşlama, s. 10-11, deneme

MENEMENCİOĞLU, Muazzez. Evlerinize Baksam, s. 11, şiir

YALNIZ, Ebed Mahir. Mustafa Kemal Arıburnun'da, s. 12-13, eleştiri

ERTUĞAY, Celal. Mustafa Kemal İş, s. 13, şiir

ŞENDİL, Sabih. Ölmeyen, s. 13, şiir

KEMAL, İsmet. Dernekler, Memurlar ve Politika, s. 14-15, eleştiri

SAVAŞCI, Fethi. Çirkin Nermin, s. 16-18, hikâye

FARIMZA, Şükran. Erek, s. 18, şiir

CENGİZ, Tuna. Umut, s. 19, şiir

YÜCEL, Şevket. Bekir, s. 20-22, hikâye

Yıl: 15 Sayı: 176 - Mayıs 1976

KANSU, Ceyhun Atuf. Erzurum Günleri, s. 2-3, deneme

ERDOĞDU, Ahmet. Türk Hukuk Dili, s. 4-7, eleştiri

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Mayıs 1976'da Yahya Benekay'a Sorular, s. 8-9, röportaj

ÖZERDİM, Sami N. Yinelemeler, s. 10-11, 14, anı

AYDINOĞLU, Gülali. Öz Dilimize Saldırıları, s. 12, eleştiri

ŞENDİL, Sabih. Bir Gün, s. 13, şiir

GÜNEY, Hüseyin. Kar Yalnızlığı, s. 13, şiir

MENEMENCİOĞLU, Muazzez. Gün Günden, s. 13, şiir

F. Muzaffer. Rize, s. 13, şiir

ARSLAN, Abdülbaki. Kalbim de Denize Benzer, s. 14-15, eleştiri

SAVAŞCI, Fethi. Münih Mektubu, s. 16-17, deneme

KÖKTÜRK, Muhsin. Bir Ozanın Ardından, s. 18-19, 22, eleştiri

KEMAL, İsmet. Otobüste, s. 20-21, hikâye

Yıl: 15 Sayı: 177 - Haziran 1976

KANSU, Ceyhun Atuf. Türkçe Devleti, s. 2, deneme

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Haziran 1976'da Ersen Tolunay'a Sorular, s. 3-5, röportaj

ERDOĞDU, Ahmet. Türk Hukuk Dili, s. 6-15, eleştiri

MENEMENCİOĞLU, Muazzez. Kadın Yılı, s. 15, şiir

KEMAL, İsmet. Üçler, s. 15, şiir

HACIHASANOĞLU, Muzaffer. Son Koca, s. 16-21, hikâye

SAVAŞCI, Fetih. Devrimci Öğretmen, s. 21, şiir

ÖZERDİM, Sami N. Yayınlar, s. 22, eser tanıtımı

ILGAZ. 14. Nasreddin Hoca Özel Sayısı, s. 22, haber

Yıl: 15 Sayı: 178 - Temmuz 1976

ILGAZ. Güldüşün Sözcüğü İçin Ne Dediler, s. 2, haber

KANSU, Ceyhun Atuf. Nasreddin Hoca, s. 3, şiir

ALTUNDAĞ, Şinasi. Nasreddin Hoca ve Devri, s. 4-5, 22, eleştiri

HACIHASANOĞLU, Muzaffer. Nasreddin Hoca'da Kadınlar, s. 6-7, eleştiri

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Kör Kurşun, s. 7, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Temmuz 1976'da Şükrü Kurgan'a Sorular, s. 8-10, röportaj

YALNIZ, Ebed Mahir. Nasreddin Hocamız, s. 11, deneme

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Güldüşün Tartışması, s. 12-13, eleştiri

KARABIYIK, Erdoğan. Gülücük, s. 13, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Nasreddin Hoca Güldüşünleri, s. 14-21, konuşma metni

Yıl: 15 Sayı: 179 - Ağustos 1976

ILGAZ. 15. Türk Dil Kurultayı, s. 2, haber

KANSU, Ceyhun Atuf. Erzincan Boğazında, s. 3-4, deneme

MENEMENCİOĞLU, Muazzez. Gün Olur, s. 4, şiir

UYSAL, Halil. Türkü, s. 4, şiir

ILGAZ. Fazıl Hüsnü Dağlarca'dan Üç Şiir (Sarik, Bir Eylemin Değişik Karşılanmaları, Ekmeğin Bütünü) s. 5, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Ağustos 1976'da Halil Uysal'a Sorular, s. 6-8, röportaj

KILIÇ, Hüseyin. Vatan Sağır Kef İstiyor, s. 8-9, eleştiri

DEDE AVNİ, Hüseyin. Acıya Kurşun Geçmez, s. 9, şiir

SAVAŞCI, Özgür E. Dile Sahip Çıkmak, s. 10-11, eleştiri

ULAŞ, Hüseyin. Taş Ocağında Üzerine, s. 11-12, eleştiri

ULAŞ, Hüseyin. Ki, s. 12, şiir

ÖMERLİLİ. Akşehir Güldüşün Şenlikleri, s. 13-15, haber

ERDOĞDU, Ahmet. Pazar Dönüşü, s. 15, şiir

SARAR, İsmail Ali. Nasreddin Hocamız, Doğduğu Köy Hortu, s. 16-17, deneme

GÖKŞEN, Enver Naci. Nasreddin Hoca Üzerine Tartışmalar, s. 17-18, eleştiri

ÖZERDİM, Sami N. Yayınlar, s. 19-21, eser tanıtımı

TOLUNAY, Ersen. Notlar, s. 21-22, deneme

KEMAL, İsmet. Üçler, s. 22, şiir

Yıl: 15 Sayı: 180 - Eylül 1976

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Dil Bayramı, s. 2, haber

KANSU, Ceyhun Atuf. Akşam Yemeği, s. 3-4, eleştiri

ÖZERDİM, Sami N. Yinelemeler, s. 5-7, anı

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Kavak Ağacı, s. 7, şiir

TOPÇU, Hamdi. Sazlıköy'den Devrimci Mustafa'ya Selamdır, s. 7, şiir

HACIHASANOĞLU, Muzaffer. Sıddı'nın Çiftliği, s. 8-12, hikâye

UYSA, Halil. Mutlu Bir Gün Çağrısı, s. 12, şiir

KILIÇ, Hüseyin. Sümercede Türkçe Sözcükler 1: Erin, s. 13, deneme

YEDEKÇİOĞLU, Kazım. Öğrenci Kompozisyonları, s. 14-15, eleştiri

KANAR, Haşim. Güm Oldu, s. 15, şiir

SAVAŞCI, Fethi. Temmuz Sıcığında, s. 16-18, hikâye

ERYETİŞİR, Nüzhet. Oduncu, s. 18-21, hikâye

KÜÇÜKEMİROĞLU, Koray. Geride Kalan, s. 21, şiir

ÖZERDİM, Sami N. Yayınlar, s. 22, eser tanıtımı

Yıl: 15 Sayı: 181 - Ekim 1976

ILGAZ. Türk Dil Kurumu Bildirisi, s. 2, eleştiri

KANSU, Ceyhun Atuf. Manda, s. 3-4, eleştiri

BEKTAŞ, Cengiz. Bizans Sırtımda (1970), s. 4, şiir

- MENEMENCİOĞLU, Muazzez. Çocukluktan Çağrışım, s. 4, şiir
- GÜLEÇ, Güler. On altıncı Yaş, s. 5, şiir
- HACIHASANOĞLU, Muzaffer. Memed Ali'nin Elleri, s. 5, şiir
- ÖZERDİM, Sami N. Yinelemeler, s. 6-7, anı
- KILIÇ, Hüseyin. Sümercede Türkçe Kelimeler II-III: Asag, s. 8-9, deneme
- UYSA, Halil. Uzaklara Bakar mısın, s. 9, şiir
- KÖKTÜRK, Muhsin. Sevi Ölüm ve Karacoğlan, s. 10-11, eleştiri
- ŞENDİL, Sabih. Fazıl Hüsnü Dağlarca, s. 11, şiir
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Ağzı Bağlı Düven Öküzü, s. 12, şiir
- ERTUNA, Şerif. Ulus Ağacı, s. 12, şiir
- ÇETİN, İzzet. İz, s. 12, şiir
- KANAR, Haşim. Biz, s. 13, şiir
- GÜNER, Lütfiye. Ilgaz'ca, s. 13, şiir
- ULAŞ, Hüseyin. Sevgiye Selam, s. 14-15, hikâye
- SAVAŞCI, Fethi. Sınırı Aşınca, s. 16-18, hikâye
- GÜNEY, Hüseyin. Kandırmaca, s. 18, şiir
- ERTÜRK, Nusret. Özgürlük Arayan Padişah, s. 19-22, hikâye

Yıl: 15 Sayı: 182 - Kasım 1976

- SOLAK, Mehmet Adem. Çağ Gülü, s. 2, şiir
- KANSU, Ceyhun Atuf. Halk Okulları, s. 3-4, eleştiri
- ŞENDİL, Sabih. Atatürk'e, s. 4, şiir
- ÖZDEMİR, Emin. Dilde Anıtlaşan, s. 5-7, eleştiri
- GÜNEY, Hüseyin. Özgürlük, s. 7, şiir
- BİNYAZAR, Adnan. Ömer Asım Aksoy, s. 8-9, eleştiri
- FARIMAZ, Şükran. Ölenlerin Ardından, s. 9, şiir
- KANSU, Ceyhun Atuf. Dilde Bağımsızlık Savaşçısı, s. 10-11, eleştiri
- DİLAÇAR, A. Ömer Asım Aksoy'un 52 Yıllık Yazı Yaşamı, s. 11, eleştiri

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Dil Savaşçısı Ömer Asım Aksoy, s. 12-16, röportaj

DEMİRAY, Kemal. Bir Ülkü Adamı, s. 17, deneme

ILGAZ. Alıntılar, s. 18, alıntı

VELİDEDEOĞLU, Hıfzı Veldet. Türkçemiz ve Aksoy, s. 19-20, eleştiri

AKSOY, Ömer Asım. Bir Meşaledir Devredilir, s. 21-22, haber

ILGAZ. Okul Kitaplarının Dili Konulu Soruşturma, s. 22, haber

Yıl: 15 Sayı: 183 - Aralık 1976

GÖKŞEN, Enver Naci. Dil Olaylar(ı) -Bozulan Deyimler- , s. 2, eleştiri

KANSU, Ceyhun Atuf. Yerli Malı, s. 3-5, eleştiri

KIYAT, Mehmet. Onlar, s. 5, şiir

GENCAN, Tahir Nejat. Dil Bilgisi, Terimler, s. 6-7, eleştiri

TOLUNAY, Ersen. İncancımızı Bilerken, s. 8-9, anı

ŞERİF, Tuna. Büyük Adam, Büyük İnsan Atatürk, s. 9, deneme

TOPÇU, Hamdi. Nusret Ertürk'le Söyleşi, s. 10, 22, röportaj

KARTAL, Numan. Okullarda Edebiyat Öğretimi ve Edebiyatın Önemi, s. 11, 20 eleştiri

ILGAZ. Okul Kitaplarının Dili Konulu Soruşturma (Özgür Savaşçı ve Nusret Ertürk'ün cevabı ile), s. 12-13, röportaj

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Ayşe'm, s. 13, şiir

SAVAŞCI, Özgür. Çevirmen Sorumluluğu, s. 14-15, eleştiri

ŞENDİL, Sabih. Ölmeyen, s. 15, şiir

SAVAŞCI, Fethi. İzmir Güzellemeleri, s. 15, şiir

BÜKE, Savaş. Gecekondular, s. 16, 18, hikâye

ERTÜRK, Nusret. Güneş'in Katli, s. 17-18, eleştiri

ÖZERDİM, Sami N. Yayınlar, s. 19-20, eser tanıtımı

BERKER, Şükrü Galip. Türk Kültür Devrimi ve Karşı Devrim, s. 20, eleştiri

KILIÇ, Hüseyin. Sümercede Türkçe Sözcükler IV-V: Bad, s. 21-22, deneme

Yıl: 16 Sayı: 184 - Ocak 1977

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Acı Güldüşünler, s. 2, deneme

KANSU, Ceyhun Atuf. On Dakika Ara, s. 3-4, eleştiri

ÖZMEN, Murat. Atatürk ve Gençlik, s. 5-6, deneme

YILMAZ, M. Kemal. Toprak Soyu, s. 6, şiir

ILGAZ. Okul Kitaplarının Dili Konulu Soruşturma (Emin Özdemir'in cevabı ile), s. 7-8, röportaj

KIYAT, Mehmet. Yaşamak Uzak Değil, s. 8, şiir

ÖZMEN, Güngör. Bir Fahriye Şentürk Vardı, s. 9-10, eleştiri

MENEMENCİOĞLU, Muazzez., (Şiirin başlığı yok, başlık noktalarla verilmiş.), s.10, şiir

ŞENDİL, Sabih. Dostlara, s. 10, şiir

FARIMAZ, Şükran. Kentte Çalışan Köylülere, s. 10, şiir

GÖKŞEN, Enver Naci. Manav Recep, s. 11-15, oyun

KEMAL, İsmet. Üçler, s. 15, şiir

KILIÇ, Hüseyin. Sümercede Türkçe Sözcükler VI: Kappı, s. 16, deneme

ULAŞ, Hüseyin. Sanatçı Edis'e Selam!, s. 17-19, eleştiri

SEVDA, Hatice. Uyumak Uyutulmak, s. 17, şiir

EMİROĞLU, Yusuf Kılıç. Eskici, s. 20-22, hikâye

GÜLEÇ, Güler. Bizim Bağımız, s. 22, anı

Yıl: 16 Sayı: 185 - Şubat 1977

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Düşün Yoluyla Savaşım, s. 2, haber

KANSU, Ceyhun Atuf. Kavramların Gücü, s. 3-4, eleştiri

ERDOĞDU, Ahmet. Simitçi, s. 5, şiir

GENCAN, Tahir Nejat. Dil, Düşünce, Yazım, s. 6-8, eleştiri

HACIHASANOĞLU, Muzaffer. Sözcük, Kavram, İnsan, s. 9, deneme

ERTUĞAY, Celal. Sis İçinde, s. 10, şiir

UYSAL, Halil. Gazel, s. 10, şiir

GÖKMENOĞLU, Turan. Oğlum, s. 10, şiir

GÖKŞEN, Enver Naci. Kağıt ve Yazı, s. 11, eleştiri

GÖKŞEN, Enver Naci. Gurur Üzerine, s. 11, deneme

ŞENDİL, Sabih. Alın Teri, s. 11, şiir

ILGAZ. Okul Kitaplarının Dili Konulu Soruşturma (Ali Dündar'ın cevabı ile), s. 12-13, 20, röportaj

KIYAT, Mehmet. Özgürlük, s. 13, şiir

SAVAŞCI, Özgür. Çevre Kirlenmesi -Münih 1975-, s. 14-15, eleştiri

FEYZOĞLU, Osman Güngör. Karanfiller, s. 15, şiir

OĞUZ, Ertuğrul. Duyum, s. 15, şiir

TOLUNAY, Ersen. Oh Ne Ala, s. 16-17, deneme

ERDİN, Mehmet Ali. Pencere Önü, s. 17-19, deneme

KILIÇ, Hüseyin. Sümercede Türkçe Sözcükler VII: U, s. 20, deneme

ARSLAN, Abdülbaki. Bir Dergi: X- Bilinmeyen, s. 21, eleştiri

EVLİ, Emrullah. Üvey, s. 21, şiir

SAVAŞCI, Fethi. Kargaşalık Yok, s. 22, şiir

HAKARAR, Emin. Çocuk ve Sandal, s. 22, şiir

Yıl: 16 Sayı: 186 - Mart 1977

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Borç Bini Aşınca, s. 2, eleştiri

KANSU, Ceyhun Atuf. Umut Kaynakları, s. 3-4, eleştiri

GENCAN, Tahir Nejat. Saptanmış Koşullar ve Buna Uymayan Dil, Anlatım, s. 5-6, 18, makale

ERDOĞDU, Ahmet. Osmanlıca Öğretmen, s. 7-9, eleştiri

KIYAT, Mehmet. Sorularda, s. 9, şiir

DÜNDAR, Ali. Eğitimde Fırsat Eşitliği Üstüne, s. 10-11, eleştiri

ILGAZ. Okul Kitaplarının Dili Konulu Soruşturma (Mehmet Yaşar Bilen'in cevabı ile), s. 12-13, röportaj

ERDİN, Mehmet Ali. Şu İnsanoğlu, s. 13, 16, deneme

KARTA Numan. Anadolu'da Tevfik Fikret Tartışması, s. 14-15, eleştiri

ENACAR, Ayhan. Dostlar, s. 15, şiir

ŞENDİL, Sabih. Gelin Giden Kız, s. 16, şiir

OY, Aydın. Kendini Bilmek, s. 17-18, deneme

KILIÇ, Hüseyin. Sümercede Türkçe Sözcükler VIII: Dıngır, s. 19, deneme

KAYTANLI, İsmail. Hakkı. “Yalınayak Yürüdüler Üzerine”, s. 20-21, eleştiri

KAYNARDAĞ, Arslan. Yabancı Dillerde Yayınlanmış Nasreddin Hoca Kitapları, s. 21-22, eleştiri

Yıl: 16 Sayı: 187 - Nisan 1977

ÖZERDİM, Sami N. Yinelemeler, s. 2, 15, anı

KANSU, Ceyhun Atuf. Batıya Boyun Eğen Doğu, s. 3-4, eleştiri

DÜNDAR, Ali. Üretici Eğitim Kavramı ya da Köy Enstitüleri, s. 4-5, eleştiri

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Büyük Dergiler, s. 6-7, eleştiri

ILGAZ. Güldüşün Yarışması, s. 7, haber

SAVAŞCI, Fethi. Edebiyatımızda Şundan Bundan, s. 8-10, eleştiri

ERDOĞDU, Ahmet. Bir Islık Çalım, s. 10, şiir

GÖKŞEN, Enver Naci. Hiciv ve Mizah Edebiyat Antolojisi, s. 11, eleştiri

ERDEM, Kerim Aydın. Narmanlı Sümmani, s. 12, deneme

TOLUNAY, Ersen. Ayrılık..., s. 13, deneme

SAVAŞCI, Özgür. İçeriğe Yeni Biçimler, s. 14-15, eleştiri

ILGAZ. Okul Kitaplarının Dili Konulu Soruşturma (İsmail Hakkı Kaytanlı'nın cevabı ile), s. 16-17, röportaj

ŞENDİL, Sabih. Doğu-Batı, s. 17, şiir

GÖKÇE, M. Sadık. Özgürlük Var Salt, s. 17, şiir

KANAR, Haşim. Çarşamda Dedikleri, s. 18, şiir

GÖKMENOĞLU, Turan. “Ayancık”, s. 19, deneme

OKAY, Süleyman. Dilenci, s. 20-22, hikâye

SEVDA, Hatice. Gerçek, s. 22, şiir

Yıl: 16 Sayı: 188 - Mayıs 1977

FARIMAZ, Şükran. Yaşayan Hitler'e, s. 2, şiir

KANSU, Ceyhun Atuf. Cana Kıyıcular, s. 3-4, eleştiri

SAVAŞCI, Fethi. Kumkapı Şiiri, s 4, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Ozansılık Üstüne, s. 5-7, deneme

KANSU, Ceyhun Atuf. Babalar ve Çocuklar, s. 7, şiir

DÜNDAR, Ali. Layik Eğitim Kavramı Üstüne, s. 8-9, deneme

SÜREYA, Cemal. Uçurumda Açan, s. 9, şiir

GÖKŞEN, Enver Naci. Türkçe ve Yazar Yaşam Öyküleri, s. 10-11, eleştiri

SAVAŞCI, Özgür. Okullarda Arapça Farsça, s 12-13, eleştiri

ULAŞ, Hüseyin. Tanık, s. 14-15, hikâye

BÜLBÜL, Mustafa. Çiçekler de Küser, s. 16-17, hikâye

YEDEKÇİOĞLU, Kazım. Selam Kayserili'ye, s. 18-22, eleştiri

Yıl: 16 Sayı: 189 - Haziran 1977

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Sağırlar Değirmeni, s. 2, şiir

KANSU, Ceyhun Atuf. Anadolu Telgrafhaneleri, s. 3-4, eleştiri

ERDOĞDU, Ahmet. Tepeden Bakma Tutkusu, s. 5-6, eleştiri

DÜNDAR, Ali. Öğretim Yılı Kapanırken, s. 7-8, eleştiri

FARIMAZ, Şükran. Mektup, s. 8, şiir

ÖZERDİM, Sami N. Yinelemeler, s. 9-10, anı

SAVAŞCI, Fethi. Bedri Rahmi Eyüboğlu, s. 11-12, eleştiri

HACIHASANOĞLU, Muzaffer. Mercedes'ten İndirilen Adam, s. 13-20, hikâye

ILGAZ. Okul Kitaplarının Dili Konulu Soruşturma (Osman Bolulu'nun cevabı ile), s. 16-17, röportaj

Yıl: 16 Sayı: 190 - Temmuz 1977

AKSOY, Ömer Asım. Dil Birikimlerimizde Nasreddin hoca, s. 2, deneme

NESİN, Aziz. Nasreddin Hoca Gülmecesinin Özelliği, s. 3-4, eleştiri

KANSU, Ceyhun Atuf. Erken Doğan, s. 4, şiir

ÖZDEMİR, Emin. Güldüşünler Üzerine, s. 5-6, deneme

ILGAZ. Fazıl Hüsnü Dağlarca'dan Üç Şiir (Ekmeğin Bütünü, Sarık, Bir Eylemin Değişik Karşılanmaları), s. 6, şiir

GENCAN, Tahir Nejat. Nasreddin Hoca Öykücüklerinde Dil Güzelliği, s. 7-8, eleştiri

ERDOĞDU, Ahmet. Onu Her Gün Yaşarız, s. 9-11, deneme

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Güldüşünce Uyanış, s. 12-13, deneme

DÜNDAR, Ali. Eğitimde Güldüşünden Yararlanmak Gerek, s. 14, 16, deneme

GÖKŞEN, Enver Naci. Taşbasması Kitaplarda N. Hoca, s. 15-16, eleştiri

COŞTUROĞLU, Mustafa. Nasreddin Hoca ve Toplumsal Ruh Sağlığı, s. 17-18, eleştiri

KURGAN, Şükrü. Televizyonda Nasreddin Hoca, s. 19-22, eleştiri

Yıl: 16 Sayı: 191 - Ağustos 1977

OKAY, Süleyman. Dağları Ovaları Kaplamıştı Mustafa Kemal, s. 2, şiir

KANSU, Ceyhun Atuf. Osman Bey, s. 3-4, eleştiri

ULAŞ, Hüseyin. Kutsal Kavga, s. 5, deneme

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Akşehir Nasreddin Hoca Şenlikleri, s. 6-7, haber

GÜNEY, Hüseyin. Köylülüğüm, s. 7, şiir

HACIHASANOĞLU, Muzaffer. Çatışmanın Nedeni, s. 8-9, eleştiri

SAVAŞÇI, ÖZGÜR. Hain Fundalık, s. 10, 13, eleştiri

KARTAL, Numan. Orhan Kemal'in Yapıtları, s. 11, 16, eleştiri

ILGAZ. Okul Kitaplarının Dili Konulu Soruşturma (Fethi Savaşçı'nın cevabı ile), s. 12-13, röportaj

GÖKŞEN, Enver Naci. Bizim Sınıf ve Kırşehir Tarihi, s. 14-15, eleştiri

ERDOĞDU, Ahmet. Kumsalda Bir Kadın, s. 15, şiir

ASSEFİ. Yeni Dünya, s. 16, şiir

ÖZMEN, Murat. Yazmak Üstüne, s. 17-19, makale

KEMAL, İsmet. Uyumsuz, s. 20-21-22, hikâye

Yıl: 16 Sayı: 192 - Eylül 1977

KARTAL, Numan. Duymayı, Düşünmeyi Dile Getirme, s. 2, eleştiri

- KANSU, Ceyhun Atuf. Tarih ve İnsanlar, s. 3-5, eleştiri
- GÜNEY, Hüseyin. Kızılırmak, s. 5, şiir
- MENEMENCİOĞLU, Muazzez. Beklemekti Umutları, s. 5, şiir
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Cevdet Köksal'ın Ölümü, s. 6-7, deneme
- DÜNDAR, Ali. Gözlemler, s. 8-9, deneme
- HACIHASANOĞLU, Muzaffer. Eski Bir Fotoğraf, s. 9, şiir
- OĞUZ, Ertuğrul. Ve Biz de Yaşıyoruz, s. 9, şiir
- ERDOĞDU, Ahmet. Türk Sularında, s. 10-12, eleştiri
- TARHAN, Nurten. Mutsuz Yabancı, s. 12, şiir
- SAVAŞCI, Fethi. Yakup Kadri Karaosmanoğlu, s. 13-14, anı
- ÇIHACI, Ahmet. Gülme ve Gülmece, s. 15-17, deneme
- TOLUNAY, Ersen. Küçükler ve Büyükler..., s. 18-19, hikâye
- KEMAL, İsmet. Onlar Uyurken, s. 19-20, hikâye
- ERKAN, Hüseyin. On Binlerce Kağnı, s. 21-22, eleştiri

Yıl: 16 Sayı: 193 - Ekim 1977

- DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. Yağmurda Sevmek, s. 2, şiir
- ILGAZ. Ilgaz'ın On Yedinci Yılı, s. 2, haber
- KANSU, Ceyhun Atuf. Akşam Gazeteleri, s. 3-6, eleştiri
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Prof. Seha L. Meray'ı Yitirdik, s. 6-8, eleştiri
- BEKTAŞ, Cengiz. Batıda Bir Müzede, s. 8, şiir
- FARIMAZ, Şükran. Dünyaya Köşesinden Bakanlar, s. 8, şiir
- KURGAN, Şükrü. Cevdet Köksal, s. 9-10, anı
- ÖZERDİM, Sami N. On Kitap, s. 10-12, deneme
- BOLULU, Osman. Güneş, s. 12, şiir
- KARAAHMEDOĞLU İsmail. Ilgaz Yumrusu, s. 13, şiir
- KARTAL, Numan. Sivas Yolculuğu, s. 13, şiir
- DÜNDAR, Ali. Ilgazlara Doğru, s. 14-15, deneme

- KIYAT, Mehmet. Şiirler (Kan – Uyanırken), s. 15, şiir
- ATOK, Oğuz Kazım. Koca Sinan Üstüne, s. 16-17, eleştiri
- ÖZMEN, Güngör. Biz, s. 17, şiir
- SAVAŞÇI, Fethi. Halikarnas Balıkçısı, s. 18-19, anı
- OĞUZ, Ertuğrul. Öykü, s. 20, şiir
- TARHAN, Fikret. Dostlar Durağı, s. 20, şiir
- TARHAN, Nurten. İsyan, s. 21, şiir
- ERTUNA, Şerif. Ozana Sesleniş, s. 21, şiir
- ARSLAN, Abdülbaki. Olaylar ve İnsanlar, s. 22, eleştiri

Yıl: 16 Sayı: 194 - Kasım 1977

- ŞADİ, M. Muzaffer. Ilgazlı Yanığın Emine Abla, s. 2, 22, hikâye
- KANSU, Ceyhun Atuf. Heyeti Temsiliye, s. 3-6, eleştiri
- ATOK, Oğuz Kazım. Gerçekten Tektin, s. 6, şiir
- ÖZERDİM, Sami N. Nutuk'ta Neler Var?, s. 7-8, eleştiri
- ERDOĞDU, Ahmet. Atatürk Kavramı, s. 9-11, deneme
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Söylev'in Kuramcısı Yorumcusu Kansu, s. 12-14 eleştiri
- KURGAN, Şükrü. Atatürk'ü Değerlendirme Konusunda Anı ve Düşünler, s. 15-19, deneme
- DEMİR, Emin. Halkçı Atatürk, s. 20-21, eleştiri
- ŞENDİL, Sabih. Atatürk'e, s. 22, şiir

Yıl: 16 Sayı: 195 - Aralık 1977

- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Oğul Çıkarmak, s. 2, eleştiri
- KANSU, Ceyhun Atuf. Konuksever İhanet, s. 3-5, eleştiri
- ERDOĞDU, Ahmet. 30 Ağustos, s. 5, şiir
- ÖZERDİM, Sami N. İlginç Bir Adam, s. 6-7, eleştiri
- ÖZKÖK, Fehmi. Öksüz Öksüz, s. 7, şiir
- DÜNDAR, ALİ. Erken Ayıkan (!) Eğitimcilerimiz, s. 8-9, eleştiri

ŞENDİL, Sabih. Yağmur, s. 9, şiir

GÖKŞEN, Enver Naci. Yerli ve Yabancı Yazarlardan Örneklerle Çocuk Edebiyatı, s. 10, 20, eleştiri

ATOK, Oğuz Kazım. Sahne Gücü- Seyirci Gücü, s. 11, deneme

HACIHASANOĞLU, Muzaffer. İdam Cezasına Dayanmaz Yürek, s. 12-13, eleştiri

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Demetevlerin Çiçekleri, s. 13, şiir

ÖZMEN, Murat. Düşünceleriyle Atatürk, s. 14-15, deneme

KARTAL, Numan. Atatürkçülük Tek Kurtuluş Yolu Olmaz mı?, s. 16-17, deneme

ÇUHACI, Ahmet. Güllü Kız, s. 17, şiir

TOLUNAY, Ersen. Düşünmek ve Memur Sanatçıları Üzerine, s. 18-19, deneme

TARHAN, Fikret. Habersiz, s. 19, şiir

ERTUNA, Şerif. Kompozisyon İlkeleri ve Antolojisi, s. 20, eleştiri

SAVAŞCI, Özgür. Dilbilimle Uğraşmak, s. 21-22, eser tanıtımı

Yıl: 17 Sayı: 196 - Ocak 1978

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Nasreddin Hoca'nın Eşekleri, s. 2, şiir

KANSU, Ceyhun Atuf. Dursun Efendi, s. 3-5, eleştiri

ERTUĞAY, Celal. İlk Değil, s. 5, şiir

DÜNDAR, Ali. İçeriksiz Eğitim, s. 6-7, eleştiri

HACIHASANOĞLU, Muzaffer. Gezi. Gezi..., s. 7, şiir

ATOK, Oğuz Kazım. Şiir, s. 8, eleştiri

KARTAL, Numan. İnönü, İnönü Savaşları ve Ulusal Bilinç, s. 9-10, deneme

ÖZERDİM, Sami Nabi. Yinelemeler, s. 11-12, anı

ENACAR, Ayhan. Meydanın Yürek Sesleri, s. 12, şiir

AYDIN, Mehmet. Bitmeyen Göç, s. 13-14, eleştiri

BOLULU, Osman. Eleştirmenlerin Suçu, s. 14-16, eleştiri

ILGAZ. Güldüşün Soruşturması, s. 15, haber

ERTÜRK, Nusret. Kavganın Kökeni, s. 16-17, 19, hikâye

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Anaların Ölümü, s. 18-19, deneme

BÜLBÜL, Mustafa. Bafralı Recep, s. 21-22, hikâye

ÖZGÖK, Fehmi. Hollanda Mektubu, s. 22, mektup

Yıl: 17 Sayı: 197 - Şubat 1978

DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. Tersin Doğrusu, s. 2, şiir

ILGAZ. Güldüşün Soruşturması, s. 15, haber

KANSU, Ceyhun Atuf. Salih Paşa, s. 3-5, eleştiri

ERTUĞAY, Celal. Yol Tükendi, s. 5, şiir

AYDIN, Mehmet. Aklar ve Karalar, s. 5, şiir

OSMAN, Serhat. 1 Eylül 1975, s. 5, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Şubat 1978'de Emin Özdemir'e Sorular, s. 6-8, röportaj

KARAASLAN, Mevlüt. Çok Çocuklu Babanın Sakal Üstüne Düşünceleri, s. 8, şiir

ÖZERDİM, Sami N. Yinelemeler, s. 9-10, anı

DÜNDAR, Ali. Yolcular, s. 10, 12, hikâye

TOLUNAY, Ersen. Sanat Dergileri ve Sanatçılar, s. 11-12, eleştiri

ARISOY, Aynur. Çocukluğumun Aşık Veysel'i, s. 13, 17, anı

MERT, Durmuş. Ali Atmaca ile Söyleşi, s. 14-15, röportaj

ÖZGÖK, Fehmi. Günceleşen Anılar, s. 15-16, anı

ERDİN, Mehmet Ali. Günümüzde Rübai Sanatı ve Rindlik İçin Düşünülerimiz, s. 17-21, eleştiri

OKAY, Süleyman. Abdullah'ın Kahvesi, s. 21-22, hikâye

Yıl: 17 Sayı: 198 - Mart 1978

ILGAZ. Dağlarca'dan Koşuklar Horoz Ağıdı, Horoz, s. 2, şiir

KANSU, Ceyhun Atuf. İç Savaşın Tohumları, s. 3-5, eleştiri

KIYAT, Mehmet. Yeni Bir Gün, s. 5, şiir

ATOK, Oğuz Kazım. Masaldan Kurtuluş, s. 6-7, deneme

HACIHASANOĞLU, Muzaffer. Sen Gittiğin Zaman, s. 7, şiir

İNAN, M. Rauf. Mustafa Necati'nin İstiklal Mücadelesi Hatıraları, s. 8-9, anı

ERTUĞAY, Celal. İlk Kez, s. 9, şiir

ÖZERDİM, Sami N. Yinelemeler, s. 10-11, anı

ILGAZ. Güldüşün Soruşturması, s. 11, haber

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Bizim Köyün Mahmut Makal'ına sorular, s. 12-18, röportaj

TUNCAY, Suavi. Sevdamız, s. 18, şiir

DÜNDAR, Ali. Babamın Ölümü, s. 19-20, hikâye

ÖZKÖK, Fehmi. Göçler Öykü Doludur, s. 21-22, hikâye

Yıl: 17 Sayı: 199 - Nisan 1978

ILGAZ. Ceyhun Atuf Kansu'nun Konuşması, s. 2, haber

DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. Hayır, s. 2, şiir

KANSU, Ceyhun Atuf. Siyasa Dersleri, s. 3-4, eleştiri

KANSU, Ceyhun Atuf. Yaşantım, s. 5-6, otobiyografi

KÜLEBİ, Cahit. Ceyhun Atuf Kansu, s. 7-8, eleştiri

KARAASLAN, Mevlüt. Kansu'yu Uğurlayış, s. 8, şiir

APAYDIN, Talip. Büyük Dostum Ceyhun Atuf Kansu, s. 9-10, deneme

HACIHASANOĞLU, Muzaffer. Ozan Ölür mü Hiç, s. 10, şiir

ÖZDEMİR, Emin. Kansuca, s. 11-13, eleştiri

GENÇTÜRK, İsmail. O da Gitti, s. 13, deneme

HACIHASANOĞLU, Muzaffer. Bilge, Ozan, Hekim, s. 14-15, deneme

BİNYAZAR, Adnan. "Söylev" Ustası Ceyhun Atuf, s. 15-16, eleştiri

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Ceyhun Atuf Kansu, s. 16, deneme

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Son Mektubuna Yanıt, s. 17-20, mektup

AKSOY, Ömer Asım. Ceyhun Atuf Kansu Aramızda, s. 20, deneme

ÖZERDİM, Sami N. Ceyhun Atuf Kansu, s. 21-22, deneme

Yıl: 17 Sayı: 200 - Mayıs 1978

- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Kansu Yaşadıkça, s. 2, haber
- KANSU, Ceyhun Atuf. Ilgaz'a Yazmak, s. 3, deneme
- DÜNDAR, Ali. Ölüm Aşınmış, Yaşamak Dimdik Kalmış, s. 4-5, eleştiri
- KARAASLAN, Mevlüt. Cumhuriyete Katılmak, s. 5, şiir
- KANSU, Işık. Babamın Öğretisi ve Gençlik, s. 6-7,
- KANSU, Ceyhun Atuf. Babalar ve Çocuklar, s. 7, şiir
- ÖZERDİM, Sami N. Sindirimsizler, s. 8-10, eleştiri
- ÖNA Uğur. Süreğen, s. 10, şiir
- İNAN, M. Rauf. Mustafa Necati'nin İstiklal Mücadelesi Hatıraları, s. 11, 15, anı
- HACIHASANOĞLU, Muzaffer. Dikkatli Olmak Gerek, s. 12, eleştiri
- GÖKŞEN, Enver Naci. Kültür, s. 13, eleştiri
- TOLUNAY, Ersen. Bal Gözlüm, s. 14-15, deneme
- SAVAŞCI, Fethi. Eleştiri Ağaları, s. 16-17, eleştiri
- YALNIZ, E. Mahir. Ceyhun Atuf Kansu'nun Ardından, s. 17, 22, anı
- SAVAŞCI, Özgür. Bir Yanıtlama, s. 18-19, eleştiri
- ÖZKÖK, Fehmi. Göçler Öykü Doludur, s. 19-20, hikâye
- ERİŞEN, Sati. Ceyhun Atuf Kansu İçin, s. 21-22, eleştiri
- GÜNEY, Hüseyin. Düşünce, s. 22, şiir

Yıl: 17 Sayı: 201 - Haziran 1978

- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Öğrenci Kırımının Kökeni, s. 2, deneme
- KANSU, Ceyhun Atuf. İnebolu Anıdı, s. 3-4, eleştiri
- ATOK, Oğuz Kazım. Halk Öyküleri, s. 4-5, eleştiri
- ÖZERDİM, Sami N. Yinelemeler, s. 6, 15, anı
- DÜNDAR, Ali. Hacı Bey, s. 7, hikâye
- ERDOĞDU, Ahmet. Yurt Özlemi, s. 8-9, anı
- İNAN, M. Rauf. Mustafa Necati'nin İstiklal Mücadelesi Hatıraları, s. 10-11, anı
- KANSU, Işık. Dost Sabahattin Ali, s. 12, deneme

OKAY, Süleyman. Ve Coplarda Kan Kurudu, s. 13, şiir

BARAZ, Turhan. Sözlü Anlatımda Öğretmenin Sorumluluğu, s. 14-16, eleştiri

HACIHASANOĞLU, Muzaffer. Yalnız Bir Adam, s. 15, şiir

ÜREN, Hilmi K. Çatal Eğlek, s. 16, şiir

FARIMAZ, Şükran. Sesleniş, s. 17, şiir

SAVAŞCI, Fethi. Kitap Düşmanları, s. 18-20, eleştiri

ÖZKÖK, Fehmi. Güncelleşen Anılar 2, s. 20-22, anı

Yıl: 17 Sayı: 202 - Temmuz 1978

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Güldüşün Damarı, s. 2, deneme

ÖZDEMİR, Emin. Güldüşüm Özlemi, s. 3-4, deneme

DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. Nasreddin Hoca'yla Tozbulutu, s. 4, şiir

APAYDIN, Talip. 1978, Nasreddin Hoca, s. 5-6, eleştiri

ZEKERİYA, Necati. Yugoslavya'daki Türkçe Çocuk Dergilerinde ve Okul Betiklerinde Nasreddin Hoca'nın Fıkraları, s. 6-8, makale

HACIHASANOĞLU, Muzaffer. Gülebilmek, s. 9-10, eleştiri

DÜNDAR, Ali. Hoca Nasreddin Gibi Ağlamak, s. 9-10, eleştiri

ERDOĞDU, Ahmet. Güldüşün Ustamız, s. 11-13, eleştiri

ILGAZ. Bir Radyo İzlenesi "Yazılarda Şiirlerde Yaşama Sevinci", s. 14, eleştiri

ILGAZ. Nasreddin Hoca Güldüşünleri, s. 15-22, eleştiri

Yıl: 17 Sayı: 203 - Ağustos 1978

ILGAZ. XVI. Türk Dil Kurultayı, s. 2, haber

DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. Uyarı, s. 2, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Kansu Köşesi İçin, s. 3-4, deneme

GÜNEY, Hüseyin. Mavi Saçlı Türkü, s. 4, şiir

KARADAYI, İsmet Kemal. İki Dost Daha Gitmiş Ölümsüz, s. 4, şiir

ÖZERDİM, Sami N. Yinelemeler, s. 5-6, anı

ATOK, Oğuz kazım. Yazarlığın Ellinci Yılı, s. 6-7, deneme

BOLULU, Osman. Kürsü, s. 7, şiir

KURGAN, Şükrü. Nasreddin Hoca Çağında ve Günümüzde Toplum Bunalımları, s. 8-10, deneme

İSPİR, Atala. Erdem, s. 11, şiir

DÜNDAR, Ali. Emin Kırkör, s. 12-13, deneme

ÇUHACI, Ahmet. Eşikten Dışarı, s. 13, şiir

İNAN, M. Rauf. Mustafa Necati'nin İstiklal Mücadelesi Hatıraları, s. 14-16, anı

ERDOĞDU, Ahmet. Bunlar Bizimkiler, s. 16-17, eleştiri

TOLUNAY, Ersen. Fatma Ebe, s. 18, 20, anı

AYHANER, Hasan. Nasreddin Hocamızla Yaşamak, s. 19-20, deneme

OKAY, Süleyman. Sürgün, s. 20-21, hikâye

Yıl: 17 Sayı: 204 - Eylül 1978

DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. Boğazlak, s. 2, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Dil Bayramı, s. 3-4, deneme

ÖZERDİM, Sami N. Yinelemeler, s. 4-5, anı

YAŞAR, Yunus. Bu Roman Sende Kalsın, s. 5, şiir

ERDOĞDU, Ahmet. Çılga Yolcuları, s. 6-9, anı

KARADAYI, İsmet Kemal. Hukukun Önemi, s. 9-10, eleştiri

KIYAT, Mehmet. Sütlenen, s. 11, şiir

DÜNDAR, Ali. Esrik, s. 12-13, hikâye

İNAN, M. Rauf. Mustafa Necati'nin İstiklal Mücadelesi Hatıraları, s. 13-14, anı

ÖNAL, Uğur. Beklenen, s. 14, şiir

KARABAŞ, Seyfi. Gümüşhane Masalları, s. 15-19, eleştiri

MERT, Durmuş. Mustafa Asoğlu ile Söyleşi, s. 19-20, söyleşi

ÖZKÖK, Fehmi. Beyazlar Soğuk Oluyor, s. 20-22, hikâye

Yıl: 17 Sayı: 205 - Ekim 1978

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Gençliğin Yanık Kokusu, s. 2, 8, deneme

- DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. Gıtgıdak, Tartışma, s. 2, şiir
- ÖZERDİM, Sami N. Doğrusu, s. 3-5, eleştiri
- DÜNDAR, Ali. Kitap Düşmanlığı Deyince, s. 5-7, eleştiri
- İNAN, M. Rauf, Mustafa Necati'nin İstiklal Mücadelesi Hatıraları, s. 7-8, anı
- HACIHASANOĞLU, Muzaffer. Güvercinler, Kahveler, Otobüsler, s. 8, şiir
- KARTAL, Numan. Yugoslavyalı Türk Yazarı İlhami Emin, s. 9-11, eleştiri
- BEKTAŞ, Cengiz. Hacı Bektaş Duyarlığında Beşlikler, s. 11, şiir
- TOLUNAY, Ersen. Bal Gözlüm, s. 12-14, hikâye
- MAUPPASSANT, Guy de. Hasır Tamircisi (Çev.: Şükrü Kurgan), s. 15-18, hikâye
- SÖZER, Ersan. Mutlu Günlere Yiğitçe Işık Tutmak, s. 18, şiir
- GENÇTÜRK, İsmail. Vardiya, s. 18, şiir
- KAYTANLI, İsmail Hakkı. Devlet Tiyatrolarından Beklenen, s. 19, eleştiri
- FARIMAZ, Şükran. Fatoşu Sevmek, s. 20-21, hikâye
- KARAASLAN, Mevlüt. Yunus'a Gelmek, s. 21, şiir
- ŞENDİL, Sabih. Halk Otobüsü, s. 22, şiir
- AYDIN, Duran. Ölmez, Büyümez, Tükenmez Hey!, s. 22, şiir

Yıl: 17 Sayı: 206 - Kasım 1978

- DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. Direnç, s. 2, şiir
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Atatürkçülüğün Çağdaş Boyutları, s. 3-5, deneme
- GENCAN, Tahir Nejat. Kurtarıcı, Kurucu, Koruyucu Atatürk, s. 6-7, deneme
- ÖZERDİM, Sami N. Atatürkçü'nün Mektubu, s. 7, mektup
- DÜNDAR, Ali. Mustafa Kemaller Tükenmez, s. 8-10, deneme
- KIYAT, Mehmet. Mustafa Kemal Umudu, s. 10, şiir
- ÖZKÖK, Fehmi. Atatürk ve Boğaziçi Ekspresi, s. 11-14, anı
- ERKEK, Osman Serhat. Kocatepe'de Bir Daha Eğilse, s. 14, şiir
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Atatürk Dağları, s. 14, şiir
- İNAN, M. Rauf. Atatürk'ün Halkçılık Ülküsü, s. 15-17, eleştiri

KARAASLAN, Mevlüt. Uzaktan Dost Olunan İnsan ya da Sevginin İmecesı, s. 18-20, anı

KARAASLAN, Mevlüt. Atatürk Denizinde Balıklar, s. 20, şiir

KANSU, Ceyhun Atuf. Atatürk'ün Halk Devleti, s. 21-22, deneme

Yıl: 17 Sayı: 207 - Aralık 1978

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Ölüm Kınası, s. 2, 22, deneme

GENCAN, Tahir Nejat. Toplumsal Oluşum-Doğuşum, s. 3-5, eleştiri

DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. Bu Horoz, Gözlerimiz, s. 5, şiir

ATOK, Oğuz Kazım. İnsanın Yaratısı, s. 6-8, deneme

Göktuğ, Ahmet Fazıl. Çocukluğu Olmayan, s. 8, şiir

DÜNDAR, Ali. İkili Yaşam, s. 9-10, eleştiri

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Yük, s. 10, şiir

ÖZERDİM, Sami N. Yinelemeler, s. 11-12, anı

Güney, Hüseyin. Güneşin Gözleri, s. 12, şiir

YAŞAR, Yunus. Bir Özlem Tabutu Umutlu, s. 12, şiir

ERGÜVEN, Abdullah Rıza. Doğa, İnsan Toplum. Şiir ve Dil, s. 13-15, deneme

ILGAZ. Yazarlarımızı Tanıtıyoruz, s. 15-16, haber

AYDIN, Duran. Değişen, s. 16, şiir

SÖZER, Ersan. Dil Yayınları, s. 17 ve 20, eser tanıtımı

ÖZTELLİ, Cahit. Agah Sırrı Levent'in Anısına -Yazı Hayatının Ellinci Yıldönümü-, s. 18-19, biyografi

ÖZMEN, Murat. Yazı Devriminin Atatürk Devrimleri İçindeki Yeri, s. 21-22, deneme

Yıl: 18 Sayı: 208 - Ocak 1979

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Ölüm Külleri, s. 2, deneme

DÜNDAR, Ali. Kemalist Ulusalcılık, s. 3-4, eleştiri

DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. Kazanmak, Borcalan, s. 4, şiir

KIYAT, Mehmet. Şiirden Yana, s. 5, şiir

GÜZELLİK, Hikmet. Bir Dost, s. 5, şiir

İNAN, M. Rauf. Öğretmenliği Yücelten Adam Mustafa Necati -Ölümünün 50. Yıldönümünde-, s. 5-7, deneme

SÖZER, Ersan. Duygu Seli, s. 7, şiir

ÇELİK, Özdemir. Yusuf Usta, s. 7, şiir

İNAN, M. Rauf. Mustafa Necati'nin İstiklal Mücadelesi Hatıraları, s. 8-9, anı

HACIHASANOĞLU, Muzaffer. Görmek, Görebilmek, Göz, s. 10, 12, deneme

ÖZERDİM, Sami N. Yinelemeler, s. 11-12, anı

ERDOĞDU, Ahmet. Çağlar Üstü Bir Adam, s. 13-15, deneme

ERGÜVEN, Abdullah Rıza. Günümüz İsveç Şiiri (Karl Vennberg), s. 14, eleştiri

KOÇAK, Bekir. Rüzgarlar İçimde Eser, s. 15, şiir

ÖZKÖK, Fehmi. Bir Eleştirmen ve Sanatı Besleyenler, s. 16-18, eleştiri

NASRATTİNOĞLU, İrfan Ünver. Yugoslavya'daki Türk Yazını Üzerine, s. 18-19, eleştiri

AYDIN, Mevlüt. Bir Öğretmen Mehmet Aydın Vardı, s. 20-21, deneme

KARTAL, Numan. Türkçe'nin Yetkin Kalemî Yaşar Körük Yapıtları, s. 21-22, eleştiri

Yıl: 18 Sayı: 209 - Şubat 1979

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Korku Kanaması, s. 2, deneme

ATOK, Oğuz Kazım. Atatürk'e Bakış, s. 3-6, deneme

DÜNDAR, Ali. Ekinsel Etkileşim, s. 7-8, eleştiri

KÜÇÜKEMİROĞLU, Koray. Günceli Bıçakçı, s. 8, şiir

ERDOĞDU, Ahmet. Ilgaz'ın Öteyüzü, s. 9-10, deneme

GÜNEY, Hüseyin. O Ülkede İnsanımız, s. 10 şiir

PERİM, M. Ertuğrul. Atatürk'ün Siyasi Dehası, s. 11-14, deneme

ILGAZ. Türk Dil Kurumu -Dilbilim ve Dilbilgisi Konuşmaları- Şubat 1979, s. 14, haber

ÖZERDİM, Sami N. Yinelemeler, s. 15, anı

ARRHENIUS, Birgitta. Abdullah Rıza Ergüven'de Toplumculuk Evren Zaman ve Tanrı Kavramları, s. 16-22, makale

Yıl: 18 Sayı: 210 - Mart 1979

GÖKLER, Bahar. Babam'a, s. 2, şiir

KANSU, Işık. Doğa'nın Babası, s. 2, şiir

ÖZERDİM, Sami N. Bir Yıl Sonra, s. 3-4, deneme

KANSU, Ceyhun Atuf. Boyun Damarı, s. 4, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Ceyhun Atuf Kansu'dan Mektuplar, s. 5-20, mektup

DÜNDAR, Ali. Kansu'nun İnsan Yüreği, s. 21-22, deneme

Yıl: 18 Sayı: 211 - Nisan 1979

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Demetevler Lisesi, s. 2, şiir

DÜNDAR, Ali. 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramımız, s. 3-4, deneme

ERGÜVEN, Abdullah Rıza. Evren Denklemi, s. 4, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. 23 Nisan'da Talip Apaydın'a Sorular, s. 5-8, röportaj

ÇELİK, Özdemir. Çocukça, s. 8, şiir

ÖZERDİM, Sami n. Gerçeği Anlamaya Doğru, s. 9-10, eleştiri

ERDEM, Yılmaz Yüksel. Mehmetlerin Öyküsü, s. 10, şiir

ERDOĞDU, Ahmet. Toplumsal Kanama, s. 11-13, eleştiri

ERDOĞDU, Ahmet. Eşitlik, s. 13, şiir

AYDIN, Mehmet. Çetin Çocuklar ve Düşündürdükleri, s. 14-16, eleştiri

ÇAKIR, Necmettin. Çocuk Yazını, s. 16, eleştiri

AYDINOĞLU, Gülali. Çocuklar, s. 17-18, deneme

GÜNEY, Hüseyin. Kemalsizlik, s. 18, şiir

VAHABOĞLU, Adil Gül. Tabağın Dibi, s. 19-22, hikâye

YAŞAR, Yunus. 79 Dünya Çocuk Yılına Türkü, s. 22, şiir

Yıl: 18 Sayı: 212 - Mayıs 1979

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Güldüşsüz Ortam, s. 2, deneme

KANSU, Ceyhun Atuf. Nasreddin Hoca Duruşması, s. 2, şiir

ERDOĞDU, Ahmet. 1979 Yılında 23 Nisan, s. 3-4, deneme

ERKER, Ş. G. Gökhan'a İlküz Muştusu, s. 4, şiir

DÜNDAR, Ali. Ozanca Dostluklar, s. 5-6, deneme

GÜNEY, Hüseyin. Türküler, s. 6, şiir

ÖZERDİM, Sami N. Yinelemeler, s. 7-8, anı

KUTCA, Halit. Alışkanlıklarımız, s. 8, deneme

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Mayıs 1979'da Muzaffer Hacıhasanoğlu'na Sorular, s. 9-11, röportaj

ERTUĞAY, Celal. Mayıs, s. 11, şiir

ERGÜVEN, Abdullâh Rıza. Evren ve Duncan Luna'nın Bir Savı, s. 12-13, deneme

ÜREN, Hilmi K. Bir Ası Olayı, s. 14-16, hikâye

ARSLAN, Abdülbaki. Şairlerin Seçtikleri, s. 17, eleştiri

YİĞİT, Baki. Koşu, s. 17, şiir

TÜRKAY, Mehmet. Kırık Kağıdı, s. 18, şiir

KORAY, Yunus. Akşamları Balık ve Yasemin Kokan Bir Eski Sokak Kapısı, s. 18, şiir

SÖNMEZ, Şahin. "Ve" Üzerine, s. 19-20, deneme

SAVCI, Salim. Bir Demet Çiçek, s. 20-22, hikâye

NEYMAN, Nuran. Annem, s. 22, şiir

Yıl: 18 Sayı: 213 - Haziran 1979

KORAY, Yunus. Cey/Hun A/Tuf Kan/Su, s. 2, şiir

GENCAN, Tahir Nejat. Çocuk Çocukların Düşü ve Acı Gülüşü, s. 3-4, deneme

ÜNVEER, Mehmet. İşte Yurdumun Öğrencileri, s. 4, şiir

DÜNDAR, Ali. Işık, Daha Çok Işık, s. 5-7, anı

ÖZERDİM, Sami N. Yinelemeler, s. 7-8, anı

ALPER, Yusuf. Bir Sarmaşığın Bakışı Gibi Aynaya, s. 8, şiir

MAKAL, Mahmut. Bir Umut Işığı, s. 9-10, eleştiri

ERDOĞDU, Ahmet. Dirilen Adam, s. 10-11, deneme

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Haziran 1979'da Şerif Baykurt'a Sorular, s. 12-15, röportaj

BIRGITTA, Arhenius. Abdullah Rıza Ergüven’de Toplumculuk (Çev.: Rıza Ergüven), s. 16-18, deneme

ÇELİK, Özdemir. Anıt-Kabir’den Gelen Ses, s. 18, şiir

KARTAL, Numan. Ulusal Eğitim Bakanlığı, s. 19-20, eleştiri

BEKTAŞ, Levent. Selam, s. 20, şiir

TOLUNAY, Ersen. Söyleşi, s. 21-22, söyleşi

Yıl: 18 Sayı: 214 - Temmuz 1979

ÖZERDİM, Sami Nabi. Zaman Makinasıyla Mektup, s. 2, mektup

MAKAL, Mahmut. Ağlayan Nasreddin Hoca, s. 3, eleştiri

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Ilgaz’dan Akşehir’e, s. 4-6, deneme

DÜNDAR, Ali. Gülmece ve Toplum, s. 6-7, eleştiri

APAYDIN, Talip. Nasreddin Hoca ve Gülmecenin Tarihsel İşlevi, s. 7, deneme

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Temmuz 1979’da Tahir Nejat Gencan’a Sorular, s. 8-9, röportaj

HACIHASANOĞLU, Muzaffer. Nasreddin Hoca ve Politika, s. 10-11, eleştiri

GÜNER, İ. Safa. Gülmek, s. 11, 19, deneme

KANSU, Ceyhun Atuf. Nasreddin Hoca Heybesi, s. 12-13, fıkra

ERDOĞDU, Ahmet. En Yüce Sanatçı, En Büyük Bilgin, s. 14-16, deneme

AYDIN, Mehmet. “Ben Nasreddin” Şiiri Üzerine, s. 17-18, eleştiri

ÖZMEN, Murat. Eskişehir Birinci Uluslararası Nasreddin Hoca Semineri ve Doğum Şenliklerinden İzler, s. 18-19, eleştiri

SAVCI, Salim. Dön Geriye Bak, s. 20, hikâye

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Ölüm Doğum Şenlikleri, s. 21-22, deneme

Yıl: 18 Sayı: 215 - Ağustos 1979

ÖZERDİM, Sami N. Yinelemeler, s. 2, 4, anı

DÜNDAR, Ali. Doğa ve İnsan, s. 3-4, deneme

MAKAL, Mahmut. Köy Enstitülerinde Şiir, s. 5-8, eleştiri

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Tahir Nejat Gencan’a Sorular, s. 9-12, röportaj

TONUS, N. Abdullah. Ölüm İçin Alışmalı Yalnızlığa, s. 12, şiir

SİNAN, Murat. Tonguç İçin Anı, s. 13-14, haber

AKINCI, Gülüş. Bir El Var, s. 14, şiir

ERTÜRK, Kazım. İki Evren Arasında, s. 14, şiir

ERKAN, Hüseyin. İlkokullar İçin Dilbilgisi, s. 15-16, eleştiri

ÜLGEN, Armağan. Ayna, s. 16, şiir

ÜLGEN, Armağan. Merkez, s. 16, şiir

KÖKLÜGİLLER, Ahmet. Çocuklarımız ve Biz, s. 17-18, deneme

SAVCI, Salim. İlaç, s. 18, 22, hikâye

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Rauf İnan, s. 19-21, biyografi

TİFTİK, Mümtaz. Ağlayan Çocukları Biri, s. 22, şiir

Yıl: 18 Sayı: 216 - Eylül 1979

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Can Üretimi, s. 2, deneme

DÜNDAR, Ali. Bozok Yaylasında Bir Yazıneri, s. 3-4, anı

SAVAŞCI, Fethi. Vur, s. 4, şiir

ÖZERDİM, Sami N. Yinelemeler, s. 5-6, anı

ATOK, Oğuz Kazım. Çocuğa Sesleniş, s. 6, şiir

SİNAN, Murat. Yerin Nere?, s. 7, eleştiri

ERDOĞDU, Ahmet. Türk Dil Devrimi, s. 8-9, eleştiri

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Birinci Türk Dili Bilimsel Kurultayı, s. 10-12, 14, haber

NASRATTINOĞLU, İrfan Ünver. Kemal Çukurkavaklı'nın Eserleri Üzerine, s. 13-14, eleştiri

YAZGAÇ, Muhsin. Biz İnsanlar, s. 15, 18, deneme

ÖZKÖK, Fehmi. Çirkin Kral, s. 16-18, hikâye

GÜR, Rahim. Harf Devrimi'nin 50. Yılında Kırsal Yörelere İlköğretimin Durumu ve Sorunları, s. 19-21, eleştiri

YİĞİT, Baki. Yeter ki, s. 21, şiir

BALCIOĞLU, İbrahim. Ot Göçü, s. 22, eleştiri

Yıl: 18 Sayı: 217 - Ekim 1979

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Karga Şakırtısı, s. 2, deneme

MAKAL, Mahmut. Seksen Bire Doğru, s. 3-4, 8, eleştiri

ERDOĞDU, Ahmet. Kocatepe, s. 5, şiir

DÜNDAR, Ali. Dergilerde Yaşamak, s. 6-8, deneme

ÇUHACI, Ahmet. Ellerim, s. 8, şiir

SALİHOĞLU, Muhlis. İkileme (Bir), s. 8, şiir

GENCAN, Tahir Nejat. Nice Nice Yıllara, s. 9, deneme

SİNAN, Murat. 19. Yıl, s. 9, deneme

ÖZERDİM, Sami N. Yinelemeler, s. 10-11, anı

TONUS, N. Abdullah. Gözlerim Kaldı Sende Çocuğum, s. 11, şiir

ERTUNA, Şerif. Tedirginler, s. 11, şiir

DERTLİ, Mustafa. Sıcak İz, s. 11, şiir

ERDOĞDU, Ahmet. Ilgaz Dergisi'nin 19. Yayın Yılı, s. 12-13, eleştiri

GÜR, Rahim. Harf D evriminin 50. Yılında Kırsal Yörelere İlköğretimin Durumu ve Sorunları, s. 15-17, eleştiri

HACIHASANOĞLU, Muzaffer. Eller, s. 18-22, hikâye

Yıl: 18 Sayı: 218 - Kasım 1979

ÖZERDİM, Sami Nabi. Atatürk'te Yasallık, s. 2, deneme

DÜNDAR, Ali. Kemalizm: Yaşam Kaynağımız, s. 3-5, deneme

ŞENTÜRK, Ahmet Tufan. Mustafa Kemal Atatürk'le Söyleşi, s. 5, şiir

SAVCI, Bahri. Atatürk Demokrasisi, s. 6-8, deneme

MAKAL, Mahmut. Saçımızın Rengi, s. 8-9, eleştiri

ERDOĞDU, Ahmet. 41 Yıl Sonra En Büyük Saygı, s. 10-11, deneme

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Önderler Tapınağı, s. 12-13, eleştiri

ZEYREK, Hazım. Ölmemeliydi, s. 13, şiir

ERKER, Şükrü Galip. 41. On Kasım, s. 14, deneme

GÖÜŞ, Beşir. Dil Devrimi, s. 15-16, deneme

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Kasım 1979'da Kemal Demiray'a Sorular, s. 16-18, röportaj

AKSOY, Yahya. Sanat ve Barış, s. 19-20, deneme

ÖZKÖK, Fehmi. Atatürk ve Mobilyacı Mittakoz, s. 20-22, anı

Yıl: 18 Sayı: 219 - Aralık 1979

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Kalabalığın Egemenliği, s. 2, deneme

ERDOĞDU, Ahmet. Halk Ozanlarına Uzatılan El, s. 3-4, haber

DÜNDAR, Ali. Sözcükler ve İletimi, s. 5-6-7, eleştiri

ATOK, Oğuz Kazım. İstanbul Gerçeği, s. 7, şiir

ERDOĞDU, Ahmet. Ateştepe, s. 7, şiir

ÖZERDİM, Sami N. Yinelemeler, s. 8-9, anı

MAKAL, Mahmut. Köy Enstitülerinin Yazın Cephesi, s. 10, eleştiri

DERTLİ, Mustafa. Yarım Yarım, s. 10, şiir

ÖZKÖK, Fehmi. Yalan mı Doğru mu, s. 11, şiir

ÇUHACI, Ahmet. Çocuklar, s. 11, şiir

ÇUBUKÇU, İbrahim Agah. İnsanın Değeri, s. 12-13, deneme

AYDIN, Mehmet. Dikenli Sarmaşıklar, s. 13, şiir

SALİHOĞLU, Muhlis. İkileme (İki), s. 13, şiir

GENCAN, Tahir Nejat. Esin –I– Deyişin (Şiirin) Doğuşu, Tanımı Türleri Geleneği, s. 14-15, deneme

BEKTAŞ, Cengiz. Sonrası, s. 15, şiir

ALPER, Yusuf. Usumda Bakışan Dilsiz, s. 15, şiir

ERİŞEN, Satı. Dilaçar'la Son Konuşma, s. 16, anı

OKAN, Süeda. Yalnız, s. 17, şiir

GÜR, Rahim. Harf devriminin 50. Yılında Kırsal Yörelerde İlköğretimin Durumu ve Sorunları, s. 17-22, eleştiri

Yıl: 19 Sayı: 220 - Ocak 1980

- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Eğitimin Yenilgisi, s. 2, deneme
- ERDOĞDU, Ahmet. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi, s. 3-4, haber
- ÖZERDİM, Sami N. Yinelemeler, s. 5, anı
- DÜNDAR, Ali. Kitap Sevgisi-kitap Korkusu, s. 6-7, deneme
- GENCAN, Tahir Nejat. Esin II, s. 8-9, deneme
- BULUT, Recep. Aymazlık, s. 9, şiir
- VEZİROĞLU, İlter. Çocuklara, s. 9, şiir
- ÖNDER, ALİ Rıza. Türk Ansiklopedisinin Kara Yazgısı, s. 10-11, eleştiri
- ÖZGÖK, Fehmi. İsa'dan Sonra ('), s. 11, şiir
- ZEYREK, Hazım. Halkıma (Bende Gel), s. 11, şiir
- HACIHASANOĞLU, Muzaffer. "Halkın Soluğu", s. 12, eleştiri
- ÇUBUKÇU, İbrahim Agah. Yurt Sevgisi, s. 13, deneme
- KILIÇ, Hüseyin. İslam ve Türk Dili, s. 14-17, deneme
- KARASÜLEYMANOĞLU, Aydın. Öfke Yutulmaz, s. 17-18, eleştiri
- AKSOY, Yahya. Yaygın Eğitimden Beklenen, s. 18-19, eleştiri
- GÜR, Rahim. Köylerde İlköğretimi Daha Etkili Kılmak İçin, s. 19-22, eleştiri

Yıl: 19 Sayı: 221 - Şubat 1980

- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Ölüm Eğitimliği, s. 2, şiir
- ERDOĞDU, Ahmet. Yeni Bir Ders Turu, s. 3-4, haber
- DÜNDAR, Ali. Nereye Sürükleniyoruz, s. 5-6, eleştiri
- ÖZERDİM, Sami N. Akıntıya Kürek, s. 7, eleştiri
- KILIÇ, Hüseyin. Pandora'nın Kutusu, s. 8-11, eleştiri
- GÜNEY, Hüseyin. Çocukluğum, s. 11, şiir
- ERDOĞDU, Ahmet. Mustafa Kemal Güliyordu, s. 11, şiir
- ÖZERDİM, Sami N. Yinelemeler, s. 12, anı
- ATMACA, Halit. Çocuk Yılına Bakıyoruz, s. 13, eleştiri
- ÖZKÖK, Fehmi. Devlet Kuşunun Ettiği, s. 14-16, eleştiri

GÜR, Rahim. Suskun, s. 16, şiir

EMİROĞLU, Yusuf Kılıç. Hayat Kadın, s. 17-18, hikâye

GÜNEŞ, Mustafa Birhan. Ozan Mehmet Aydın'la Söyleşi, s. 19-22, röportaj

ILGAZ. San Basımevi Soygunu, s. 22, haber

BULUT, Recep. Anamın Akyüzü, s. 22, şiir

Yıl: 19 Sayı: 222-223 - Mart-Nisan 1980

KANSU, Işık. Ilgaz'a Yazmak, s. 2, deneme

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Kansu Duyarlığı, s. 3-4, deneme

KANSU, Ceyhun Atuf. Babalar ve Çocuklar, s. 4, şiir

KANSU, Ceyhun Atuf. Kızamık Ağıdı, s. 5, şiir

DÜNDAR, Ali. Devrim Öğretmeni Kansu, s. 6-7, eleştiri

ÖZDEMİR, Emin. Kansu'ya Mektup, s. 8-10, mektup

KANSU, Ceyhun Atuf. Boyun Damarı, s. 10, şiir

APAYDIN, Talip. Kansu'ya Mektup, s. 11, mektup

HACIHASANOĞLU, Muzaffer. Ceyhun Atuf Kansu ve Çocuklar, s. 12-13, deneme

ÖZERDİM, SAMİ N. Ceyhun Atuf Kansu'yu Anarken, s. 14, deneme

ERDOĞDU, Ahmet. Ceyhun Atuf Kansu Çağlayanı, s. 15-16, deneme

ATOK, Oğuz Kazım. Kansu'yu Anarken, s. 17, 22, deneme

İNAN, Rauf. Mustafa Necati'nin Öğretmenlere Seslenişi, s. 18-22, haber

Yıl: 19 Sayı: 224 - Mayıs 1980

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Çağdaş Eğitimci Aranıyor, s. 2, eleştiri

ÖZERDİM, Sami N. Ardında Kimler Var?, s. 3, eleştiri

ATOK, Oğuz Kazım. İki Şiir Kitabı, s. 4-6, eleştiri

ERDOĞDU, Ahmet. İnsan Çiçeği, s. 6, şiir

DÜNDAR, Ali. Orman ışırsa ve Ötekiler, s. 7-8, eleştiri

GÜNEY, Hüseyin. Bilir misiniz, s. 8, şiir

ÇUBUKÇU, İbrahim Agah. Şiir Üzerine, s. 9-10, eleştiri

ŞENTÜRK, Ahmet Tufan. Köyüm ve İnsanları, s. 10, şiir

AYDIN, Mehmet. Haydar Haydar, s. 11-13, eleştiri

OKAN, Süeda. Kapındayız Aman!.. Atatürk!.., s. 13, şiir

KILIÇ, Hüseyin. Eski Türkçe, s. 14-16, makale

BULUT, Recep. Nisan Tarihi, s. 16, şiir

ERİŞEN, Sati. Çocuğa Okuma Alışkanlığı Verirken, s. 17-18, deneme

YILDIZ, Mustafa. Özgürlük Olmasaydı, s. 18, şiir

ÖZKAN, Nusret. Gar'ın Gülleri, s. 19-22, hikâye

SOMAY, Ahmet. Ne, s. 22, şiir

KARAASLAN, Mevlüt. Dağınık Dostların Türküsü, s. 22, şiir

Yıl: 19 Sayı: 225 - Haziran 1980

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Nasrettin Hoca'nın Türbesi Gibi, s. 2, deneme

ERDOĞDU, Ahmet. Hepiniz Anayasayı Okuyunuz, s. 3-4, eleştiri

ÇELİK, Özdemir. Yarın Değil Hem de Bugün, s. 5, şiir

BÜLBÜL, Mustafa. Hem Seni İlle Seni, s. 5, şiir

UZUN, Kemal. Çocuk Görüşü, s. 5, şiir

DÜNDAR, Ali. Günler Geçip Giderken, s. 6-7, deneme

ÖZDEMİR, Canan. Şaşmaz, Hicran. İsmail Karaahmedoğlu'na Sorular, s. 8-11, röportaj

BEKTAŞ, Cengiz. Ceylanca, s. 11, şiir

KILIÇ, Hüseyin. Terimler Sorunu, s. 12-14, deneme

ÖZERDİM, Sami N. Yinelemeler, s. 14-15, anı

VEZİROĞLU, İlter. Bırakınız Çocukları, s. 15, şiir

GÜR, Rahmi. Gurbetçi Çocukları, s. 16-18, eleştiri

ÖZKÖK, Fehmi. Şiirli Söyleşiler, s. 18-21, söyleşi

ILGAZ. Spor-Toto'nun Kültür Hizmeti Atatürk Şiirleri Yarışması Düzenlendi, s. 22, haber

Yıl: 19 Sayı: 226 - Temmuz 1980

- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Yularsız Eşekler, s. 2, eleştiri
- AKSOY, Ömer Asım. Gencan da Göçtü, s. 3, deneme
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Tahir Nejat Gencan'ın Anısına, s. 4-6, röportaj
- ÖZERDİM, Sami N. Nasreddin Hocasız Türkiye, s. 7-8, deneme
- ERDOĞDU, Ahmet. Nasreddin Hoca Sağ Olsaydı, s. 8-9, eleştiri
- DÜNDAR, Ali. Nasrettin Hoca, s. 10-11, deneme
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Bam Teli, s. 11, şiir
- HACIHASANOĞLU, Muzaffer. Nasreddin Hoca ve Çocuklar, s. 12, deneme
- KANSU, Ceyhun Atuf. Nasreddin Hoca Duruşması, s. 13, şiir
- KANSU, Ceyhun Atuf. Erken Doğan, s. 13, şiir
- KANSU, Ceyhun Atuf. Nasreddin Hoca, s. 14, şiir
- KANSU, Ceyhun Atuf. Nasreddin Hoca'nın Güzel Yazısı, s. 14, şiir
- DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. Gölü Mayalamak, s. 15, şiir
- DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. Ekmeğin Bütünü, s. 15, şiir
- DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. Sarık, s. 15, şiir
- DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. Bir Eylemin Değişik Karşılanmaları, s. 15, şiir
- DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. Nasreddin Hocayla Tozbulutu, s. 16, şiir
- KANSU, Ceyhun Atuf. Halkın Gülüşü, s. 16, şiir
- ATOK, Oğuz Kazım. Hey Nasreddin Hoca, s. 16, şiir
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Nasreddin Hoca, s. 17, şiir
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Bu Köyün Nasrettin Hocası Kim?, s. 17, şiir
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Güldüşün Kardeşim, s. 18, şiir
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Nasreddin Hoca'nın Eşekleri, s. 19, şiir
- AYDEMİR, Orhan G. Nasreddin Hoca'ya Mektup, s. 20, şiir
- İSPİR, İbrahim. Para ile Düdük, s. 21, şiir
- ÇAĞLAR, Behçet Kemal. Hoca'ya Layık Olmak, s. 21, şiir
- SAVCI, Salim. Bunlar da Soru mu?, s. 22, fıkra

Yıl: 19 Sayı: 227 - Ağustos 1980

- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Gencan'a Saygı, s. 2, deneme
- ERDOĞDU, Ahmet. Ağustos'un Düşündürdükleri, s. 3-4, eleştiri
- ŞENTÜRK, Ahmet Tufan. Çocukluğum ve Çocukluk Arkadaşlarım, s. 5, şiir
- DÜNDAR, Ali. İki Özün Bir Öykü ve Bir Roman, s. 6-7, 10, eleştiri
- KARTAL, Numan. Gencan'ın Ardından, s. 8, deneme
- ÖZERDİM, Sami N. Kitaba Saygı, s. 9-10, eleştiri
- AKINCI, Gülüş. Oğullarım, 11-13, hikâye
- GENCAN, Tahir Nejat. Esin (İlham), s. 13-14, 22, deneme
- ERİŞEN, Satı. Mini Mini Bir Yapıt Önemli Bir Önsöz, s. 15-16, eleştiri
- ÖVÜNÇ, Nahit. Yağmuru Bekliyorum, s. 16, şiir
- SAVCI, Salim. Sıfıra Sıfır, s. 17-18, hikâye
- GÜR, Rahmi. Eğitim Sorunlarımız, s. 19-22, eleştiri

Yıl: 19 Sayı: 228 - Eylül 1980

- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Okul Korkulukları, s. 2, deneme
- ERDOĞDU, Ahmet. Türk Dil Devrimi'ne Karşı Duranlar, s. 3-4, eleştiri
- DÜNDAR, Ali. Kemalizm ve Ekonomik Süreç, s. 5, 10, eleştiri
- KARTAL, Numan. Atatürk Yılı Yaklaşırken, s. 6-7, deneme
- ÖZERDİM, Sami N. Yinelemeler, s. 7-8, anı
- ŞENTÜRK, Ahmet Tufan. İnsanca, s. 9-10, eleştiri
- SAVCI, Salim. Çatma Dinle, s. 11-12, hikâye
- GÜRBÜZ, İsmail. Acı Pirinç, s. 13-14, hikâye
- GÜR, Rahmi. Eğitim Sorunlarımız, s. 14-15, 22, eleştiri
- ÖZMEN, Murat. Doğaya Saygı, s. 16, deneme
- ERGÜVEN, Abdullah Rıza. Düşünceye Kilit Vurulur mu, s. 17-22, eleştiri

Yıl: 19 Sayı: 229 - Ekim 1980

- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Ilgaz Dergisi 20 Yaşında, s. 2, deneme

- ERDOĞDU, Ahmet. Ilgaz Yirmi Yaşında, s. 3-4, eleştiri
- DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü. Çağlar Ağıdı, s. 3, şiir
- TONUS, N. Abdullah. Çekilin Kara Bulutlar Ülkemin Üzerinden, s. 4, şiir
- ÖZERDİM, Sami N. Ilgaz'ın Yaşı, s. 5, deneme
- BÜLBÜL, Mustafa. Sevgi Sedef Kakmadır, s. 5, şiir
- DÜNDAR, Ali. Cumhuriyet Kavramı, s. 6-7, deneme
- GÖĞÜŞ, Beşir. Seha Meray'ın Denemeleri, s. 8-11, eleştiri
- BULUT, Recep. 29 Ekim 1980, s. 11, şiir
- ERİŞEN, Sati. Kırk Yıllık Bir Dilbilgisi Yazarını Tahir Nejat Gencan'ı Yitirdik, s. 12-13, deneme
- ERİŞEN, Sati. Sevgili Ilgaz, s. 13, mektup
- YILDIZ, Mustafa. Estetik Değerler Üzerine, s. 14, deneme
- GÜR, Rahim. İki Yumurta Bir Kitap, s. 15-17, hikâye
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Ilgaz Yumrusu, s. 17, şiir
- SAVCI, Salim. Hoca'nın Kuzusu, s. 18, fıkra
- YAVUZ, Muhsine. Gittin gideli, s. 19, şiir
- KARAASLAN, Mevlüt. Atatürk Ortaokulu, s. 20, şiir
- ILGAZ. Hikmet Güzellik'ten İki Koşuk -Sen, Çocukluğum-, s. 20, şiir
- ELUARD, Paul. Yokluk, İlk Olarak (Çev.: Abdullah Rıza Ergüven), s. 21-22, şiir
- ILGAZ. Türk Dil Kurumu Yazın Ödülleri, s. 22, haber
- DERTLİ, Mustafa. Bir Çingene Şarkısı, s. 22, şiir

Yıl: 19 Sayı: 230 - Kasım 1980

- ATATÜRK. Türk Gençliğine Bıraktığım Kutsal Armağan, s. 2, söylev
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Samsun'a Çıkar Gibi, s. 3, deneme
- ERDOĞDU, Ahmet. Atatürk Yılı, s. 4-5, eleştiri
- ÖZERDİM, Sami N. Nutuk'ta Ünlü Sözler, s. 6-7, eleştiri
- GÜLTEKİN, Haydar. Ben Mustafa Kemalim, s. 7, şiir

- ATOK, Oğuz Kazım. Atatürk'ün Nitelikleri, s. 8-9, deneme
- DÜNDAR, Ali. Kemalizm: Çağdaş Yaşamın Dinamiği, s. 10-12, eleştiri
- HACIHASANOĞLU, Muzaffer. Atatürk ve Dil Devrimi, s. 12-13, deneme
- GÖĞÜŞ, Beşir. Dünyada ve Türkiye'de Laiklik, s. 14-16, eleştiri
- KARTAL, Numan. Kubilay'ın Ardından, s. 17-18, eleştiri
- KARTAL, Numan. Dilde Özleşme ve Güzel Türkçe, s. 19-20, deneme
- AYSINOĞLU, Gülali. Atatürk ve Türk Dili, s. 21-22, eleştiri
- ZEYREK, Hazım. Üstelik Öğretmenim, s. 22, şiir

Yıl: 19 Sayı: 231 - Aralık 1980

- OKAN, Süeda. Kalk Atatürk'üm Kalk, s. 2, şiir
- KURGAN, Şükrü. Gündüz Akıncı, s. 3-4, eleştiri
- ÖZERDİM, Sami N. Yinelemeler, s. 5, anı
- ÖZDEN, Yekta Güngör. Atatürkçü Olmak, s. 6-8, deneme
- ERDOĞDU, Ahmet. Koyun Başlı Kurtlar, s. 9, şiir
- AKINCI, Nesrin. Gündüz'e Sesleniş, s. 9, şiir
- DÜNDAR, Ali. İnsanın İşlevi, s. 10-11, deneme
- SEVİNÇ, Emil. Hoca Nasrettin Uzantısı, s. 11, şiir
- ERDOĞDU, Ahmet. Devrim Simgesi, s. 12-13, deneme
- DEMİRAY, Kemal. Yaşayan Edebiyatçı, s. 14-15, eleştiri
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Öğretmence Düşünmek, s. 16-17, eleştiri
- ÇUBUKÇU, İbrahim Agah. Kuşkucu Felsefe, s. 18-19, deneme
- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Demetevler Lisesi, s. 20, şiir
- ERİŞEN, Sati. Ali Şir Nevai, s. 21-22, biyografi

Yıl: 20 Sayı: 232-233 - Ocak-Şubat 1981

- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Ceyhun Atuf Kansu'nun Söylevi Okurken Yazı Dizisi, s. 2, eleştiri

ILGAZ. Oğuz Kazım Atok'un Ölümsüz Anısına, s. 3, deneme

DÜNDAR, Ali. İnsan ve Sanat, s. 4-5, eleştiri

DİL, Şahinkaya. Atatürk, s. 5, şiir

ÖZERDİM, Sami N. Yinelemeler, s. 6-7, anı

ERDOĞDU, Ahmet. Osmanlıca'nın Kuyusu, s. 7-8, eleştiri

GÜR, Rahim. Güneşi Anlatmak, s. 8, şiir

KARTAL, Numan. Zuba Debarsko, s. 9-10, eleştiri

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Ilgaz'ın Yaşama Direnci, s. 11-12, eleştiri

ÖZDEN, Yekta Güngör. Başlamak, s. 12, şiir

KARABAŞ, Seyfi. Toplumumuzun Kadınıımız Açısından Eğitilmesi, s. 13-14, eleştiri

ERİŞEN, Sati. Ali Şir Nevai, s. 15-18, biyografi

GÖKÇE, Battal Gökcan. Ilgaz Dergisi'nin Yirminci Yılı, s. 19-21, eleştiri

YILDIZ, Mehmet. Birgün, s. 22, şiir

YILDIZ, Mehmet. Sevda, s. 22, şiir

AYDIN, Mehmet. Yaşanan Gerçekler, s. 22, şiir

Yıl: 20 Sayı: 234 - Mart 1981

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Kansu'nun 3. Ölüm Yıldönümü, s. 2, deneme

AKSOY, Ömer Asım. C. A. Kansu ile İlgili İki Anı, s. 3, anı

ERDOĞDU, Ahmet. Kansu'ya Saygı, s. 4-5, deneme

ÖZDEN, Yekta Güngör. Ceyhun Atuf Kansu Gerçek Bir Atatürkçü idi, s. 5, 21, eleştiri

HACIHASANOĞLU, Muzaffer. Ceyhun Atuf Kansu'nun Atatürkçülük Anlayışı, s. 6-8, 18, eleştiri

ILGAZ. Ceyhun Atuf Kansu'nun Söylevi Okurken Yazı Dizisi (1) Dar Açıl, s. 9-16, eleştiri

DÜNDAR, Ali. Kansu ve Kemalizm, s. 17-18, eleştiri

KUZUGÜDENLİ, M. Kemalizm'e Karşı, s. 19-21, eleştiri

KANSU, Işık. Doğanın Babası, s. 22, şiir

Yıl: 20 Sayı: 235 - Nisan 1981

- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Varlık Dergisi, s. 2, eleştiri
- DÜNDAR, Ali. Yedi Meşalenin Altıncısı da Öldü, s. 3-4, eleştiri
- ÖZDEN, Yekta Güngör. Yaşar Nabi Nayır'ı Hiç Unutmayacağız, s. 4-5, deneme
- GÖKÇE, Battal Gökcan. Yaşar Nabi Nayır da Aramızdan Ayrıldı, s. 5-6, deneme
- YILDIZ, Mustafa. İz, s. 6, şiir
- AKINCI, Gülüş. Çukurlar, s. 6, şiir
- ERDOĞDU, Ahmet. 23 Nisan'da Bu Yıl, s. 7, 12, deneme
- ILGAZ. Ceyhun Atuf Kansu'nun Söylevi Okurken Yazı Dizisi, s. 9-11, 18, eleştiri
- ÖZDEN, Yekta Güngör. Bekleyiş, s. 12, şiir
- ÖZERDİM, Sami N. Yinelemeler, s. 13, 17, anı
- GÖĞÜŞ, Beşir. Hasan Ali Yücel'in Sanat ve Düşünce Yönü, s. 14-15, eleştiri
- ÖZDOĞDU, Ahmet. Atatürk Marşı, s. 16, şiir

Yıl: 20 Sayı: 236 - Mayıs 1981

- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Samsun'a Çıkarılan Gençlik, s. 2, deneme
- UĞURAL, H. Ragıp. Atatürk'ün Harf Devrimi, s. 3, eleştiri
- ERDOĞDU, Ahmet. Niçin Ders Almazlar?, s. 4-5, eleştiri
- DÜNDAR, Ali. Dil Devrimi ve Ordu, s. 6-7, 13, eleştiri
- ILGAZ. Ceyhun Atuf Kansu'nun Söylevi Okurken Yazı Dizisi (2), s. 8-11, eleştiri
- ÇUBUKÇU, İbrahim Agah. Açık Olmak, s. 12-13, deneme
- KUZUGÜDENLİ, M. Eğitim Reformu, s. 14-15, eleştiri
- ÖZERDİM, Sami N. Murat Uytun, s. 16-17, biyografi
- AYDIN, Mehmet. Bir Gün Gelir, s. 17, şiir
- EMİROĞLU, Mehmet. Ilgaz ile Varlık Üstüne, s. 18, eleştiri

Yıl: 20 Sayı: 237 - Haziran 1981

- KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Fen Lisesini Kazanan İkizler, s. 1, haber

ÖMERLİLİ. Ankara Demetevler Lisesi Müdürü, Özer Karaman ile Konuşma, s. 2, röportaj

ILGAZ. Ankara Demetevler Lisesi'nde Atatürk Yılı, s. 3-7, haber

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Demetevler Lisesi Marşı, s. 6, şiir

ERDOĞDU, Ahmet. Okuma Yazma Savaşı, s. 7-8, eleştiri

ERDOĞDU, Ahmet. Başaranlar, s. 8, şiir

ILGAZ. Ceyhun Atuf Kansu'nun Söylevi Okurken Yazı Dizisi, s 9-12, eleştiri

DÜNDAR, Ali. A Be Ce Siz Toplum, s. 13-15, eleştiri

ÇUBUKÇU, İbrahim Agah. Güzel, s. 15, şiir

ERİŞEN, Satı. Anlama Kişiliği ve Göstergeler, s. 16-17, eleştiri

GÜL, Şennur. Öğretmenim İsmail Karaahmedoğlu'na, s. 17, şiir

Yıl: 20 Sayı: 238 - Temmuz 1981

KANSU, Ceyhun Atuf. Akşehir'de Nasreddin Hoca, s. 1-3, deneme

ERDOĞDU, Ahmet. Nasreddin Hoca ve İki Öğüdü, s. 4-5, deneme

ERDOĞDU, Ahmet. Nasreddin Hoca ve Biz, s. 5, şiir

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Nasreddin Hoca Güldüşünleri, s. 6-8, fıkra

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Nasreddin Hoca Türbesi, s. 9-13, deneme

SEVİNÇ, Emil. Hoca Nasreddin, s. 13, şiir

ARISOY, M. Sunullah. KANSU, Ceyhun Atuf. KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Gülmece ve Taşlama Dilimiz, s. 14-18, açık oturum

ÖZER, Bekir Sıtkı. Hoca'nın Kavuğu, s. 18, şiir

Yıl: 20 Sayı: 239 - Ağustos 1981

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Datça Betça Yöresi, s. 1-3, gezi yazısı

DÜNDAR, Ali. Laik ve Atatürk'ün Laiklik Politikası, s. 4-5, eleştiri

GÖKTUĞ, Ahmet Fazıl. Anneler Günü mü, s. 5, şiir

ERDOĞDU, Ahmet. Din ve Politika, s. 6-7, eleştiri

DÜNDAR, Tuncay. Atatürk Sevgisidir, s. 8-9, deneme

ILGAZ. Atatürk'ün 100. Doğum Yılına Sunulur - Ceyhun Atuf Kansu'nun Söylevi Okurken Yazı Dizisi, s. 9-12, eleştiri

KUZUGÜDENLİ, Mim. Atatürk ve Dil Bayramı, s. 13-16, deneme

KILIÇ, Hüseyin. Acıma, s. 16-18, hikâye

YİĞİT, Baki. Koşo, s. 18, şiir

Yıl: 20 Sayı: 240 - Eylül 1981

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Atatürk Yılı Konuşmaları, s. 2-3, konuşma metni

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Öğrencilerime (Sınıfım, Öğretmenim, Ölümsüz Öğretmenim), s. 3, şiir

ÖZERDİM, Sami N. Osmanlı Çıkmazı, s. 4-5, eleştiri

DİL, Şahinkaya. Atatürk, s. 5, şiir

ERDOĞDU, Ahmet. Yaşam Öyküsü, s. 5, şiir

ERDOĞDU, Ahmet. Din Kalıplı Orta Oyunları, s. 6-7, eleştiri

AKINCI, Gülüş. Yakarış, s. 7, şiir

GÖKTUĞ, Ahmet Fazıl. Sokaklarda Vurmasınlar, s. 7, şiir

SAVCI, Salim. (Bir Tatlı Gülüş) Aklına Uy, s. 8, fıkra

ILGAZ. Ceyhun Atuf Kansu'nun Söylevi Okurken Yazı Dizisi, s. 9-12, eleştiri

ÖZMEN, Murat. Atatürk ve Diktatörlük, s. 13-15, eleştiri

DÜNDAR, Ali. Okuma Yazma Atılımı ve Dil Devrimi, s. 15-18, eleştiri

ÇUBUKÇU, İbrahim Agah. Uçtu Kuş, s. 18, şiir

Yıl: 20 Sayı: 241 - Ekim 1981

DERELİ, Mehmet. Ilgaz'ın Ömerli Köyü, s. 1-6, deneme

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Ömerli Köyü, s. 7, şiir

ERDOĞDU, Ahmet. Bu da Yirmi birinci Yıl, s. 8, eleştiri

ILGAZ. Ceyhun Atuf Kansu'nun Söylevi Okurken Yazı Dizisi, s. 9-12, eleştiri

DÜNDAR, Ali. Dergilerde, s. 13-14, eleştiri

ÖZGÜR, Cevat. Ilgaz Yirmi Bir Yaşında, s. 14, eleştiri

ÖZERDİM, Sami N. Gezinti, s. 15-16, deneme

ERDOĞDU, Ahmet. Ters Gözlük, s. 16, şiir

ILGAZ. Ankara Demetevler Lisesi 1981 MYS, s. 17-18, haber

Yıl: 20 Sayı: 242 - Kasım 1981

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Öğretmen Yüreği, s. 1-3, eleştiri

ERDOĞDU, Ahmet. Öğretmenler Günü, s. 3, 14, deneme

DÜNDAR, Ali. Başöğretmenim Atatürk, s. 4-5, deneme

GÜL, Şennur. Öğretmenimsin, s. 5, şiir

GÖĞÜŞ, Beşir. Atatürk ve Öğretmen, s. 6, 8, deneme

HACIHASANOĞLU, Muzaffer. Başöğretmen Atatürk, s. 7-8, deneme

ILGAZ. Ceyhun Atuf Kansu'nun Söylevi Okurken Yazı Dizisi, s. 9-12, eleştiri

OĞUZKAN, A. Ferhan. Atatürk ve Türk Öğretmeni, 13-14, 19, eleştiri

ERİŞEN, Satı. Atatürk'ün Okul Gezileri, s. 15-16, eleştiri

DERELİ, Mehmet. Ilgaz'ın Ömerli Köyü, s. 16-17, deneme

ÜNAL, Mehmet. 24 Kasım Öğretmenler Günü, s. 18, deneme

Yıl: 20 Sayı: 243 - Aralık 1981

KARAAHMEDOĞLU, İsmail. Ilgaz Dergisinin Son Sayısı, s. 1-2, haber

DÜNDAR, Ali. Nice Yüzyıllara, s. 3-4, 10, deneme

BOZKURT, Ali Esat. Ilgaz'da Nasreddin Hoca Kaynakçası, s. 5-10, eser tanıtımı

DERELİ, Mehmet. Ömerli Köyü, s. 11-21, deneme

DERTLİ, Mustafa. Çağdaş Ozan, s. 21, şiir

ÖZERDİM, Sami N. Yinelemeler, s. 22-23, anı

SONUÇ

Bu tezin konusunu teşkil eden *Ilgaz*, yaşanan olaylar bakımından karışık diyebileceğimiz siyasal, sosyal ve edebi ortamda neşredilmiş, yerel bir dergidir. Öğretmenlik mesleğini icra eden İsmail Karaahmetoğlu ve Murat Sinan'ın birlikte çıktığı bu yayıncılık serüveninde yirmi yıl hizmet veren derginin asıl amacı, eğitim sorunlarına çare bulmak ve *Ilgaz* Yöresi'ni tanıtmak, sağlık problemlerini anlatmak, çözüm üretmektir. Yayın hayatına *Ilgaz*/Çankırı'da başlayan derginin daha sonra Ankara'ya taşınması yazar/şair kadrosunun genişlemesini sağlamıştır. Dergide Ataol Behramoğlu, Ceyhun Atuf Kansu, Fazıl Hüsnü Dağlarca gibi Türk edebiyatının önemli isimlerinin eserleri neşredilmiştir. Derginin zorluklarla da olsa uzun yıllar neşredilmesi, Türk dili, Mustafa Kemal Atatürk, Nasreddin Hoca gibi milli değerleri benimsemesi, yapılan bilimsel çalışmaları yakından takip ederek konferans metinlerini dahi okurla buluşturması oldukça önemlidir.

Ilgaz, toplumsal ve siyasal hareketliliğin çok yoğun olduğu bir dönemde neşredilmekle birlikte dönemin hükümetlerine karşı açık bir siyasi tavır geliştirmemiştir. Klasik bir aydınlanmacı Cumhuriyet öğretmeni olan İsmail Karaahmetoğlu ve Murat Sinan'ın eğitimci kişiliklerinden kaynaklı olarak dergi eğitim konusuna daha fazla eğilmiş, ülkenin geleceğinin ancak eğitimin düzelmesi ile inşa edilebileceği anlayışını benimsemişlerdir. Eğitim öğretimdeki eksiklikleri tespit etmek amacıyla toplanan Milli Eğitim Şuraları her zaman derginin yakın takibinde olmuş, bu faaliyetler dergide enine boyuna tartışılmıştır.

Dil konusunda Saf (Öz) Türkçeci anlayışı benimseyen ve bu anlayışın yaygınlaşması için mücadele eden *Ilgaz*'ın yazarlarının bir kısmı TDK üyesidir. TDK'nin seksen öncesindeki dil tutumu ve kelime tercihi bu anlamda dergiye belirgin biçimde sinmiştir. Ayrıca bu durum derginin dille ilgili çalışmalara özellikle önem vermesi gibi bir sonucu doğurmuştur. Yurt içinde toplanan dil kurultaylarının kararları ve konferans metinleri dergide düzenli olarak neşredilmiştir. Derginin dil meselesi kadar önemseydiği bir başka mesele Nasreddin Hoca ve Nasreddin Hoca'ya dair bütün çalışmalardır. İsmail Karaahmetoğlu hocaya karşı özel ilgisi nedeniyle müstakil kitaplar yazdığı gibi *Ilgaz* dergisinin 32 özel sayısından on yedisini Nasreddin Hoca'ya tahsis etmiştir. Karaahmetoğlu'nun niyeti hocanın öğretilerinden yola çıkarak halkı eğitmek, güldürmek kendi deyişi ile "güldüşün güneşini açtirmek"tir.

Ilgaz'ı 1960-1980 arası edebi yelpaze içinde ulusalcı/Atatürkçü çizgiye yakın bir noktada konumlandırmak mümkündür. Erken Cumhuriyet döneminin halkevi dergilerinde görülen memleket güzelliklerini, Atatürk'ü ve inkılapları öne çıkaran tavır, halk edebiyatı metinleri ve folklorik malzeme üzerine inşa edilmiş edebi anlayış kısmen biçim değiştirmiş şekilde *Ilgaz*'da da devam etmektedir. *Ilgaz*'ın yerel bir dergi olmaktan çıkarak ulusal bir edebi harekete evrildiğini söylemek mümkün değildir. Ancak sonradan meşhur olacak kimi yazarların ilk ürünlerini barındırması, 1960-1980'li yıllar arasındaki ulusalcı damarın temel motivasyonlarını yansıtması bakımından önemli bir dergidir.

KAYNAKÇA

Kitaplar:

- AKTAŞ, Prof. Dr. Şerif (2013). *Şiir Tahlili -Teori ve Uygulama-*. Ankara: Kurgan Edebiyat.
- BAYRAK, Özcan (2016). *Sorularla Yeni Türk Edebiyatı*. İstanbul: Kesit Yayınları.
- BEHRAMOĞLU, Atıol (2003). *Bir Gün Mutlaka Toplu Şiirler-1*, (11. Basım), İstanbul: Adam Yayınları.
- BEHRAMOĞLU, Atıol (2007). *Şiirin Dili Anadil*, İstanbul: Evrensel Basım Yayın/Ezgi Matbaası.
- BEHRAMOĞLU, Atıol (2007). *Yaşayan Bir Şiir*, İstanbul: Evrensel Basım Yayın/Ezgi Matbaası.
- BİRAND, Mehmet Ali. DÜNDAR, Can. ÇAPLI, Bülent (2016). *12 Mart İhtilalin Pençesinde Demokrasi/Belgesel Kitaplar*. Ankara: İmge Kitabevi.
- ÇELİK, Aziz (2020). *DİSK Tarihi, Kuruluş, Direniş, Varoluş Cilt 1 1967-197, No:78*. İstanbul: DİSK Yayınları.
- DOĞAN, Erdal (1997). *Edebiyatımızda Dergiler* (1. Basım). İstanbul: Bağlam Yayıncılık.
- ENGİNÜN, İnci (2016). *Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı*. İstanbul: Dergâh Yayınları.
- ERSEL, Hasan. KUYAŞ, A. TUNÇAY, Mete (2003). *Cumhuriyet Ansiklopedisi 1941-1960*. Cilt 2, İstanbul: YKY.
- GÜR, Alim. ENGİN, Ertan (2015). *Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- KAHRAMAN, Hasan Bülent (2016). *Türk Şiiri Modernizm Şiir* (Genişletilmiş 3. Baskı), İstanbul: Kapı Yayınları.
- KAPLAN, Mehmet ----- (2005). *Hikâye Tahlilleri* (11. Basım) İstanbul: Dergâh Yayınları.
- KAPLAN, Mehmet (2014). *Şiir Tahlilleri 2 (Cumhuriyet Devri Türk Şiiri)*. İstanbul: Dergâh Yayınları.
- KARAAHMETOĞLU, İsmail; Sinan, Murat (Ekim 1961- Aralık 1981). *İlgaz* dergisi 1.-243. Sayılar.
- KARAAHMETOĞLU, İsmail (1992). *Güldüşün*. Ankara: Öz Özen Matbaası.

- (1994) *Gençliğin Yanık Kokusu*. Ankara: Prospero Yayınları.
- (1996). *Nasreddin Hoca*. Ankara: Ümit Yayıncılık.
- (1996) *Güldüşün Güneşi*. Ankara: Ümit Yayıncılık.
- (1997) *Anadolu Aydınlığı*. Ankara: Ümit Yayıncılık.
- (1998) *Sağırlar Değirmeni*. Ankara: Ümit Yayıncılık.
- (2000) *Atatürkçülüğün Çağdaş Boyutları*. Ankara: Ümit Yayıncılık.
- (2003) *İlgaz'dan Akşehir'e Nasreddin Hoca'dan Yarınlar*. Ankara: Ümit Yayıncılık.
- (2006). *Türkçemize Saygı*. Ankara: Ümit Yayıncılık.
- (2008) *Çağdaş Öğretimiz Kemalizm*. Ankara: Karınca Ajans Matbaacılık.
- KARACA, Alâattin (2019). *İkinci Yeni Poetikası* (2. Baskı). İstanbul: Hece Yayınları.
- KARATAŞ, Turan (2018). *Ansiklopedik Edebiyat Terimleri Sözlüğü*. Ankara: İz Yayıncılık.
- KURDAKUL, Şükran ----- (1992). *Çağdaş Türk Edebiyatı 4 Cumhuriyet Dönemi 2 - Öykü/Roman-Deneme/Eleştiri Edebiyat Tarihi - Tiyatro- Düşün*. İstanbul: Bilgi Yayınevi.
- KURDAKUL, Şükran (1992). *Çağdaş Türk Edebiyatı 3 Cumhuriyet Dönemi 1 -Şiir-*. İstanbul: Bilgi Yayınevi.
- MORAN, Berna. (1994). *Türk Romanına Eleştirel Bir Bakış 3/Sevgi Soysal'dan Bilge Karasu'ya* (2. Basım). İstanbul: İletişim Yayınları.
- ÜNLÜ, Mahir (2003). *20. Yüzyıl Türk Edebiyatı4/1960 Sonrası Edebiyatımızdan On İki Yazar*. İstanbul: İnkılap Kitabevi.
- YETKİN, Suut Kemal (2007). *Edebiyat Üzeirne Denemeler*. Ankara: Palme Yayıncılık.
- YILDIRIM, Tahsin (2016). *Edebiyatımızda Müstear İsimler*. İstanbul: Selis Kitaplar.
- Tezler:**
- ACARSOY, Aydın (2006). *Yeni Dergi Üzerine Bir İnceleme*, Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van.
- ANTMEN, Ahu (2005). *Türk Sanatında Yeni Arayışlar*. Doktora Tezi, Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.

KILIN, Turan (2020). *İki Darbe Arası Dönemde Türk Eğitim Tarihi (1960-1980)*. Yüksek Lisans Tezi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Hatay.

TAŞPINAR, Gül Tuba (1996). *27 Mayıs 1960 Askeri Darbesi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.

TONBUL, Mihriye (2008). *Varlık Dergisinin 434-484 Sayıları Arasında Şiir ve Edebi İnceleme*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.

TUGEN, Bahar (2011). *Türk Sineması'nda Düşünce oluşumu: 1960-2980 Dönemi Yönetmenleri ve Filmleri*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.

Sürelı Yayınlarıdaki Makaleler:

AKSOY, Ömer Asım (1967). Ataç'ın Hastalığı ve Ölümü, *İlgaz*, S. 68, s.8.

APAYDIN, Talip (1980). Ceyhun Atuf Kansu'ya Mektup, *İlgaz*, S. 232-233, s. 11.

ARISOY, Süleyman (1969). T. Güzel Sanatlar Akademisi veya Yüksek Okulu, *İlgaz*, S. 99, s. 7.

ARISOY, Süleyman (1969). Türk Devlet Resim ve Heykel Sergileri, *İlgaz*, S. 96, s. 12-13.

ASRAL, Suat Salih (1969). Bir Eti Masalı, *İlgaz*, S. 97, s. 16.

AŞKUN, Vehbi Cem (1965). Kendi Kendime, *İlgaz*, S. 41, s. 11.

AŞKUN, Vehbi Cem (1966). Öğretmen, *İlgaz*, S. 56, s. 11.

AŞKUN, Vehbi Cem (1970). Öğretmen, *İlgaz*, S. 104, s. 6.

AŞKUN, Vehbi Cem (1971). Yatağım, *İlgaz*, S. 122, s. 15.

ATOK, Oğuz Kazım (1963). Yürütme Gücünün Sertliği Yumuşaklığı, *İlgaz*, S. 21, s. 6.

ATOK, Oğuz Kazım (1978). Şiir, *İlgaz*, S. 196, s. 8.

BAYRAKÇI, Yağmur Yıldırım (2020). "Unutulmuş Bir Çağ Artığı": Mübeccel İzmirli Üzerine Bir İnceleme, *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, Cilt: 60, Sayı: 2.

BEHRAMOĞLU, Ataol (1961). İkinci Uykusuz Adam, *İlgaz*, S. 2, s. 7.

BEHRAMOĞLU, Ataol (1962). Başkent ışıklarına Sone, *İlgaz*, S. 5, s. 12.

BEHRAMOĞLU, Ataol (1962). Melankoli, *İlgaz*, S. 8, s. 9.

BEHRAMOĞLU, Ataol (1962). Nuşına'ya II. Mektup, *İlgaz*, S. 9, s. 15.

BİLEN, Mehmet Yaşar (1969). Dergilerle Baş Başa, *İlgaz*, S. 95, s. 14.

BİLEN, Mehmet Yaşar (1973). Çocuk Edebiyatı ve Gökşen'in Kitabı, S. 139, s. 14, 17.

- ÇELİK, Turgut (1970). Dil Devrimi, *Ilgaz*, S. 110, s. 12-13.
- ÇELİK, Turgut (1970). Yeni Sözcükler Üzerine, *Ilgaz*, S. 109, s. 12-13.
- ÇELİK, Turgut (1972). *Ilgaz* Dil Kaynakçası, *Ilgaz*, S. 124, s. 9.
- ÇİĞ, Mümtaz (1945). İleri Geri Sanat, *Ilgaz*, S. 41, s. 6-8.
- ÇUBUKÇU, Agah (1980). Şiir Üzerine, *Ilgaz*, S. 224, s. 9.
- DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü (1963). Boğazlak, *Ilgaz*, S. 25, s. 3.
- DAĞLARCA, Fazıl Hüsnü (1964). *Ilgaz* Dördüncü Yılına Girerken, *Ilgaz*, S. 36, s. 3.
- DEFNE, Zeki Ömer (1971). *Ilgaz*, *Ilgaz*, S. 117, s. 2.
- DEMİR, Fethi (2020). *Tür Kuramı Bağlamında Yeraltı Edebiyatına Bir Bakış*, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı 50.
- DEVELİOĞLU, A. Servet (1962). Toroslarda Niğde Çiftahan Kaplıcaları, *Ilgaz*, S. 13, s.17.
- DİKİCİ, Ali (2014). *27 Mayıs 1960 Askeri Darbesi ve Türk Polisi. Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, Cilt 30, Sayı 89.
- DİRİMEN, M.(1966). Dergileri Okudukça, *Ilgaz*, S. 63, s. 17.
- DİRİMEN, M. (1966). Şiirimiz ve İlhan Berk, *Ilgaz*, S. 63, s. 7.
- DÜNDAR, Ali (1969). Otobüste, *Ilgaz*, S. 97, s. 15.
- ERDOĞDU, Ahmet (1977). Osmanlıca Öğretmen, *Ilgaz*, S. 186, s. 7-8.
- ERİKLİ, Fırat (2019). *Leksikografi Nedir? Terimin Uygulama ve Kuram Temelli Türkçe Karşılıkları ve Bu Karşılıkların Kapsamları*, Hacettepe Üniversitesi edebiyat Fakültesi Dergisi, 36(1), 1-10.
- ERMEYDAN, Bedirhan (1962). Sanatta Gelişimin Neresindeyiz, *Ilgaz*, S. 4, s. 6-7.
- ERMEYDAN, Bedirhan (1963). *Ilgaz* Üç Yaşında, *Ilgaz*, S. 24, s. 3.
- ERTEM, Barış (2018). *12 Mart 1971 Askerî Müdahalesi Sonrası Ara Rejim ve Türkiye Siyasetine Etkileri (1971-1974)*, Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi, C 8, Sayı 14.
- ERTEPINAR, Coşkun (1969). Masa Örtüsü, *Ilgaz*, S. 99, s. 6.
- ERTÜRK, Nusret (1974). Devlet Eli, *Ilgaz*, S. 151, s. 13-15.
- GEÇER, İlhan (1964). Anlamsız Şiir Dedikleri, *Ilgaz*, S. 32, s. 5.
- GEÇER, İlhan (1964). Şiir ve Mısra *Ilgaz*, S. 34, s. 7.

- GEÇER, İlhan (1969). Şiire Dair, *Ilgaz*, S. 9, s. 2.
- GÖKÇE, Battal Gökcan (1981). *Ilgaz Dergisi'nin Yirminci Yılı*, *Ilgaz*, S. 232-233, s. 20.
- GÖKŞEN, Enver Naci (1964). Piyes ve Hikâye-Roman Türleri, *Ilgaz*, S. 31, s. 12.
- GÖKŞEN, Enver Naci (1965). Sanatçılarla Konuşmalar, S. 51, s. 8-10.
- GÖKŞEN, Enver Naci (1965). Dağlarca'nın Üç Kitabı, *Ilgaz*, S. 49, s.10.
- GÖKŞEN, Enver Naci (1974). Bütün Cepheleriyle Faruk Nafiz Çamlıbel, *Ilgaz*, S. 150, s. 16.
- GÖKŞEN, Enver Naci (1977). Mavi Recep, *Ilgaz*, S.184, s.15.
- GÖKŞEN, Enver Naci (1977). Yerli ve Yabancı Yazarlardan Örneklerle Çocuk Edebiyatı, S. 195, s. 10, 20.
- GÜLEKLİ, Nurettin Can (1966). Türkiye'nin Sanat Zenginlikleri, *Ilgaz*, S. 60, s. 22.
- GÜLVAHABOĞLU, Adil (1972). Kemalizm Dersleri, *Ilgaz*, S. 126, s. 9.
- GÜZEL, Şükrü (1962). Okulda Arkadaşlık, *Ilgaz*, S. 13, s. 21.
- GÜZEL, Şükrü (1963). Köyde Bayram, *Ilgaz*, S. 19, s.22.
- HACIHASANOĞLU, Muzaffer (1976). Sıddı'nın Çiftliği, *Ilgaz*, S. 180, s. 12
- HAWIBORNE, Nathaniel (1967). İnsan Yüzlü Büyük Kaya (Çev.: Enver Naci Gökşen), *Ilgaz*, S. 75, s. 16.
- İNAN, M. Rauf (1968). Mustafa Necati'nin Eğitimci Kişiliği, *Ilgaz*, S. 76, s. 16-17.
- İSİMSİZ (1961). Niçin Çıkıyoruz, *Ilgaz*, S. 1, s. 1.
- İSİMSİZ. (1961) Eğitim Görüşümüz, *Ilgaz*, S. 1, s.16.
- İSİMSİZ. (1961). *Ilgazlı Ozan Naili Baba*, *Ilgaz*, S. 1, s.13.
- İSİMSİZ. (1961). Üçüncü Sayımız, *Ilgaz*, S. 3, s. 17.
- İSİMSİZ. (1961). Yedinci Sayımız, *Ilgaz*, S. 7, s. 18.
- İSİMSİZ. (1962). Okura Mektup, *Ilgaz*, S. 10, s. 18.
- İSİMSİZ. (1962). Sayın Okurlarımız, *Ilgaz*, S. 10, s. 18.
- İSİMSİZ. (1964). Ayn Olayları, *Ilgaz*, S. 28, s. 1.
- İSİMSİZ. (1964). *Ilgaz'dan Mektup*, *Ilgaz*, S. 30, s. 1.
- İSİMSİZ. (1964). Necati'yi Anarken, *Ilgaz*, S. 29, s. 8-9.

- İSİMSİZ. (1965). Beşinci Yıl, *Ilgaz*, S. 49, s. 1.
- İSİMSİZ. (1968). Nasreddin Hoca Diliyle *Ilgaz*, *Ilgaz*, S. 85, s. 1.
- İSİMSİZ. (1968). Yedinci Yıl, *Ilgaz*, S. 73, s.3.
- İSİMSİZ. (1972). Okura Mektup, *Ilgaz*, S. 125, s. 4.
- İSİMSİZ. (1973). Cumhuriyet Türkçesi Üzerine Bir Soruşturma, *Ilgaz*, S. 143, s. 8; S. 144, s. 15; S. 145, s. 3.
- İSİMSİZ. (1977). *Ilgaz*'ın Onyedinci Yılı, *Ilgaz*, S. 193, s. 1.
- İSİMSİZ. (1977). Küçük Oturum-Dergicilik, Türkiye Yazıları, S. 1, s. 3-4.
- İZMİRLİ, M. (1963). Çöllerde, *Ilgaz*, S.18, s.7.
- İZMİRLİ, M. (1963). Gök Katında Kaza, İstanbul: Ayaydın Basımevi, s. 50, 59.
- KALAYCIOĞLU, Kazım (1964). Aile ve Eğitim, *Ilgaz*, S. 34, s. 16.
- KANSU, Ceyhun Atuf (1965). *Ilgaz*'a Yazmak, *Ilgaz*, S. 40, s. 4.
- KANSU, Ceyhun Atuf (1974). Girne, *Ilgaz*, S. 156, s. 6.
- KANSU, Ceyhun Atuf (1977). Babalar ve Çocuklar, *Ilgaz*, S. 188, s. 7.
- KANSU, Ceyhun Atuf (1980). Boyun Damarı, *Ilgaz*, S. 222-223, s. 10.
- KANSU, Ceyhun Atuf (1980). Erken Doğan, *Ilgaz*, S. 226, s.13.
- Karaahmetoğlu İsmail (1981). Datça Betça Yöresi, *Ilgaz*, S. 239, s. 1.
- KARAAHMETOĞLU, İ. (1981). Varlık Dergisi, *Ilgaz*, S. 235, s. 2.
- KARAAHMETOĞLU, İsmail (1961). Adımız, *Ilgaz*, S.1, s. 18.
- KARAAHMETOĞLU, İsmail (1962). Eğitimde Baskı, *Ilgaz*, S. 11, s. 4.
- KARAAHMETOĞLU, İsmail (1962). Milli Eğitim Bakanına Açık Mektup, *Ilgaz*, S. 4, s. 1-2.
- KARAAHMETOĞLU, İsmail (1962). On Kasım, *Ilgaz*, S. 14, s. 4.
- KARAAHMETOĞLU, İsmail (1962). Tutku Pazarları, *Ilgaz*, S.10, s.1.
- KARAAHMETOĞLU, İsmail (1966) Altıncı Yıl, *Ilgaz*, S. 61, s. 1.
- KARAAHMETOĞLU, İsmail (1966). Basın Özgürlüğü, *Ilgaz*, S. 60, s. 3.
- KARAAHMETOĞLU, İsmail (1966). Şiirimizde Nasreddin Hoca, *Ilgaz*, S. 59, s. 19.

- KARAAHMETOĞLU, İsmail (1968). Tevfik Fikret'in Yüzüncü Doğum Yıldönümü, *Ilgaz*, S. 76, s.7.
- KARAAHMETOĞLU, İsmail (1969). Dokuzuncu Yıl, *Ilgaz*, S. 97, s. 3.
- KARAAHMETOĞLU, İsmail (1971). Yusuf Onacak, *Ilgaz*, S. 115, s. 9.
- KARAAHMETOĞLU, İsmail (1971). Dil Bayramının 39. Yıl Dönümü, *Ilgaz*, S. 121, s. 8.
- KARAAHMETOĞLU, İsmail (1971). Kaynar Kazan Kapak Tutmaz, *Ilgaz*, S. 113, s. 1.
- KARAAHMETOĞLU, İsmail (1972). Yeni Yıla Girerken, *Ilgaz*, S. 124, s. 1.
- KARAAHMETOĞLU, İsmail (1973). Bu Köyün Nasreddin Hocası Kim, *Ilgaz*, S. 143, s. 2.
- KARAAHMETOĞLU, İsmail (1973). Okura Mektup, *Ilgaz*, S. 136, s. 1.
- KARAAHMETOĞLU, İsmail (1973). Seçilmiş Bektaşî Fıkraları, *Ilgaz*, S. 140, s. 16.
- KARAAHMETOĞLU, İsmail (1973). Sevgili Okurlarıma, *Ilgaz*, S. 136, s. 1.
- KARAAHMETOĞLU, İsmail (1974). Nasreddin Hoca Güldüşün Şenlikleri, *Ilgaz*, S. 155, s. 20.
- KARAAHMETOĞLU, İsmail (1975). Akşehir İzlenimleri, *Ilgaz*, S. 168, s. 8-9.
- KARAAHMETOĞLU, İsmail (1976). Güldüşün Kardeşim, *Ilgaz*, S. 171, s. 12.
- KARAAHMETOĞLU, İsmail (1979). Rauf İnan, *Ilgaz*, S. 215, s. 19.
- KARAAHMETOĞLU, İsmail (1979). Ceyhun Atuf Kansu'dan Mektuplar, *Ilgaz*, S. 21, s. 5.
- KARAAHMETOĞLU, İsmail (1979). Ölüm Külleri, *Ilgaz*, S. 208, s. 1.
- KARAAHMETOĞLU, İsmail (1980). Nasrettin Hoca, *Ilgaz*, S. 226, s. 17.
- KARAAHMETOĞLU, İsmail (1980). Ölüm Eğitimliği, *Ilgaz*, S. 221, s. 2.
- KARAAHMETOĞLU, İsmail (1981). Büyük Dergiler, *Ilgaz*, S. 187, s. 7.
- KARAAHMETOĞLU, İsmail (1981). Ceyhun Atuf Kansu'nun Söylevi Okurken Yazı Dizisi, *Ilgaz*, S. 232-233, s. 2.
- KARAAHMETOĞLU, İsmail (1981). *Ilgaz* Dergisinin Son Sayısı, *Ilgaz*, S. 243, s. 1.
- KARACA, Mehmet (1963). Milli Sanatımız, *Ilgaz*, S. 18, s. 13.
- KARADAYI, İsmet Kemal (1965). Son Nişanlısı, *Ilgaz*, S. 44, s. 11.

- KARADAYI, İsmet Kemal (1997). *Düşün Sanat Dostlarım-Anı Portreler* (1. Baskı), İstanbul: Yön Matbaacılık, s. 50-51.
- KAYNAR, Yaşar (1962). Mektup, *Ilgaz*, S. 4, s. 5.
- KOCA, Mehmet (2018). *68 Öğrenci Olayları ve Üniversitelerde Politik Şiddet*, Birey ve Toplum Dergisi, Cilt 18, Sayı 15.
- KOZANOĞLU, Zeynel (1963). Bizim Sorunumuz, *Ilgaz*, S.16, s. 17.
- KÖKLÜĞİLLER, Ahmet (1969). Çocuk Edebiyatımızdaki Boşluk Nasıl Doldurulur? (Yanıtlayan: Samim Kocagöz), *Ilgaz*, S. 99, s. 9.
- KÖKLÜĞİLLER, Ahmet (1969). Edebiyatımızdaki Boşluk Nasıl Doldurulur?, S. 99, s. 8-9.
- KÖKLÜĞİLLER, Ahmet (1970). Çocuk Edebiyatımızdaki Boşluk Nasıl Doldurulur? (Yanıtlayan: Fakir Baykurt), *Ilgaz*, S. 100, s. 12.
- KÖKLÜĞİLLER, Ahmet (1970). Çocuk Edebiyatımızdaki Boşluk Nasıl Doldurulur? (Yanıtlayan: Ömer Asım Aksoy), *Ilgaz*, S104, s.12.
- KÖKLÜĞİLLER, Ahmet (1970). Çocuk Edebiyatımızdaki Boşluk Nasıl Doldurulur? (Yanıtlayan: Enver Naci GÖKŞEN), *Ilgaz*, S. 107, s.12-14.
- KÖKLÜĞİLLER, Ahmet (1970). Orhan Kemal, *Ilgaz*, S. 107, s. 5.
- KÖKLÜĞİLLER, Ahmet (1971). Dil ve Ulusçuluk, *Ilgaz*, S. 113, s. 14, 17.
- KUT, Muhtar (1963). Yılan Hikâyesi, *Ilgaz*, S. 17, s. 19-20.
- KÜRÇER, Ahmet Nesim (1963). Sanatımızın Bu Günü, *Ilgaz*, S. 4, s. 9.
- MAUROİS, Andre (1964). 1001 Dile Ülkesi (Çev.: Ahmet Erbaş), *Ilgaz*, S. 36, s. 19.
- MÜFTÜOĞLU, Eray (1972). Ozan Cahit Obruk, *Ilgaz*, S. 133, s. 21.
- ÖMERLİLİ. (1964). İlhan Berk'le Konuşma, *Ilgaz*, S. 37, s.7.
- ÖMERLİLİ. (1966). Bam Teli, *Ilgaz*, S. 59, s.7.
- ÖNAL, Tekin (2015). *Askeri Vesayet Sisteminin İlk Halkası: 27 Mayıs Süreci Ve Sonrası*.
- ÖZDEMİR, Canan (1980). İsmail Karaahmetoğlu'na Sorular, *Ilgaz*, S. 225, s. 10.
- ÖZERDİM, Sami Nabi (1964). Kısa Notlar-Tanıtımlar, *Ilgaz*, S. 36, s. 23.
- ÖZERDİM, Sami Nabi (1975). Yinelemeler, *Ilgaz*, S. 161, s.8.
- ÖZERDİM, Sami Nabi (1979). Zaman Makinasıyla Yolculuk, *Ilgaz*, S. 214, s. 1.

- ÖZERDİM, Sami Nabi (1981). Murat Uytun, *Ilgaz*, S. 236, s. 16.
- ÖZGÜR, Cevat (1981). Ilgaz Yirmibir Yaşında, *Ilgaz*, S. 241, s. 14.
- ÖZMEN, Murat (1969). Dil Sevgisi Üstüne, *Ilgaz*, S. 99, s. 16-17.
- ÖZTELLİ, Cahit (1978). Agah Sırrı Levent'in Anısına -Yazı Hayatının Ellinci Yıldönümü-, *Ilgaz*, S. 207, s. 18.
- ÖZYİĞİT, Metin (1962). Dil Çabamız, *Ilgaz*, S. 7, s. 8.
- ÖZYİĞİT, Metin (1962). Suçunuz Aydın Olmak, *Ilgaz*, S. 9, s. 38.
- RAYKOVİÇ, L. (1964). Hiçbir N. H. Koleksiyonunda Yayınlanmamış Olan Ohri Gölü Civarında Makedonya'da Derlenmiş Nasreddin Hoca Fıkraları, *Ilgaz*, S. 35 s. 8-9.
- SALİHOĞLU, Mehmet (1966). Ilgaz'ın Yeni Yolu, *Ilgaz*, S. 61, s.3.
- SALİHOĞLU, Mehmet. (1966). Sanatta Yenilik ve Züppelik, *Ilgaz*, S. 63, s. 3.
- SALİHOĞLU, Mehmet (1966). Şiirimizde İkinci Yeniye Paydos Artık, *Ilgaz*, S. 56, s. 7.
- SALİHOĞLU, Mehmet (1967). Güdümlü Sanat Güdümsüz Sanat, *Ilgaz*, S. 72, s. 3.
- SALİHOĞLU, Mehmet vd. (1973). Atatürkçülük ve Atatürk İlkeleri, *Ilgaz*, S. 146, s. 17.
- SAVAŞCI, Fethi (1977). Yakup Kadri Karaosmanoğlu, *Ilgaz*, S. 192, s. 14.
- SÖZER, Ersan (1962). Çocuk Edebiyatımızın Bugünkü Durumu, S. 11, s. 11-12.
- ŞAHİNOĞLU, Erdoğan (1964). Ilgaz Dördüncü Yılına Girerken, *Ilgaz*, S. 36, s. 3.
- ŞENGEZER, Osman (1963). Yılın En Önemli İki Sanat Olayı Rondiris ve Graham, *Ilgaz*, S. 16, s. 18-19.
- TAKIM, Abdullah (2011). *Türkiye'de 1960-1980 Yılları Arasında Uygulanan Kalkınma Planlarında Maliye Politikaları*, Maliye Dergisi, Ocak-Haziran, Sayı 160.
- TEMİZGÜNEY, Firdevs (2018). *1960 Darbesine Giden Süreçte Önemli Bir Kesit: İstanbul Öğrenci Olayları*, Cumhuriyet Tarihi Araştırmaları Dergisi, Yıl 14, Sayı 27.
- TUNALIGİL, Baha Galip (1962). Milli Eğitim Şurasının Meseleleri, *Ilgaz*, S. 14, s. 17-18.
- TUNCOR, Ferit Ragıp (1962). Ilgaz Bir Yaşını Tamamlarken, *Ilgaz*, S. 12, s. 3.

ULUÇ, Vahap (2020). *Türkiye’de Çok Partili Sisteme Geçiş: İç ve Dış Dinamiklerin Analizi*, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt 17, Sayı 1.

UYAR, Hakkı (2020). *Türkiye’de Askeri Darbeler Ve Nedenleri Üzerine Bir Analiz Denemesi*, Çağdaş Türkiye Tarihi Araştırmaları Dergisi, XX. Özel Sayı.

UYGUNER, Muzaffer (1965). Bern’den İzlenimler, *Ilgaz*, S. 42, s. 8.

UYGUNER, Muzaffer (1968). Trabzon ve Rize, *Ilgaz*, S. 84, s. 10.

UYSAL, Halil (1977). Gazel, *Ilgaz*, S. 185, s. 10; Bülbül, M. (1971). Gazel, S. 120, s. 5; Bülbül, M.(1973). Gazel, S. 137, s. 19.

VUKOVIÇ, Çedo (1964). Bir Öğretmen Tevkif Olundu (Çev.: Necip Alpan), *Ilgaz*, S. 33, s. 13.

YAVUZKAPLAN, Selahattin (1971). Sanat Dergileri ve Çabaları, *Ilgaz*, S. 117, s. 13.

Elektronik Kaynaklar:

<https://tip.org.tr/sorularla-tip/> (Erişim tarihi: 01.09.2021, 15:03)

<https://www.sozcu18.com/ilgaz-dergisini-turk-edebiyatina-kazandiran-ogretmen-ismail-karaahmetoglu-3081yy.htm> (Erişim tarihi: 04.12.2022, 23:54)

<https://www.cankiripostasi.com/ilgaz-dergisini-turk-edebiyatina-kazandiran-omerlili-makale.266.html> (Erişim tarihi: 04.12.2022, 23:58)

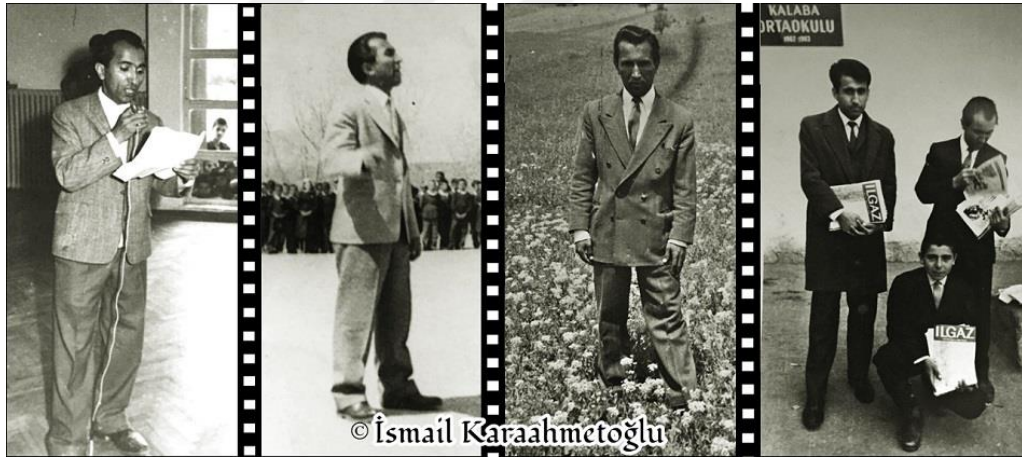

EKLER

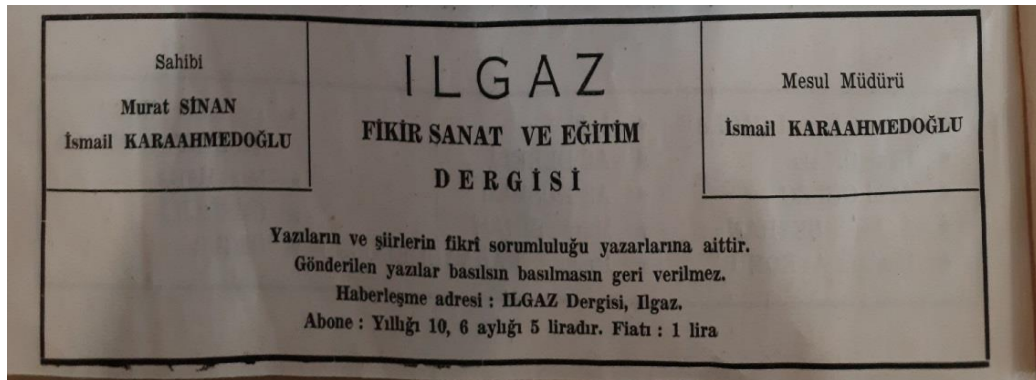
Ek-1. İsmail Karaahmetoğlu ve Eşi Ayşe Karaahmetoğlu

Ek-2. İsmail Karaahmetoğlu'nun Bazı Fotoğrafları

Ek-3. İlk Sayılarda Derginin Adres Bilgisi

Ek-4. Ankara'ya Taşındıktan Sonra Derginin Adres Bilgisi

SAHİBİ
Ayşe KARAAHMEDOĞLU
SORUMLU YÖNETMENİ
İsmail KARAAHMEDOĞLU

ILGAZ
AYLIK DÜŞÜN, YAZIN DERGİSİ

YAZIŞMA VE
 ABONE ADRESİ:
ILGAZ DERGİSİ
 P.K. : 268 ULUS - ANKARA

Yazıların, şiirlerin ve resimlerin düşünsel, siyasal sorumluluğu yazarlarına aittir. Derginin adı söylenmeden yazı alınmaz. Gönderilen yazı ve resimler, basılsın basılmasın geri verilmez. Gelen yazılar yazı kurullarından geçer. Ayda bir yayınlanır. Yönetim yeri: «Barış Mahallesi, Barış Caddesi, Yıldırım Bayazıt Apt. No: 20/4 — Yenimahalle - Ankara.

Abone olma, haberleşme, yazı gönderme adresi : «P. K. : 268 Ulus — Ankara»

Abone olma koşulları : Yıllığı 60 lira, 6 aylığı : 30 lira,
 Öğretmen ve öğrencilere : Yıllığı 50 lira, 6 aylığı : 25 lira. Yabancı Uluslara iki katı, PTT giderleri eklenir. Fiyatı : 500 Krş. Özel ilânlar pazarlığa bağlıdır.

Kapak Düzeni : FIKRET EŞBER

SAN MATBAASI — ANKARA

Ek-5. Dergiye Reklam Veren Kurumların Örneği-1

..çağdaş bankacılık
 hizmetleriyle
 bankamız sizindir, sizinledir.

**TÜRKİYE
 VAKIFLAR
 BANKASI**

Basın A : 20112 İlga : 36

ALİ DÜNDAR
KEMALİZMİ
DOĞRU
ALGILAMAK

İsteme Yeri :
 Yaba Yayınları P.K : 66
 Ederi : 100 TL.

**BİR GÜN BELKİ
 ŞİİRLER
 YEKTA GÜNGÖR
 ÖZDEN**

Ederi : 100 TL.
 Tisa Matbaası
 1981 — ANKARA

**YURT EKONOMİSİNE
 GÜÇLÜ KATKINIZ!**

BANKAMIZDAKİ
 TASARRUFLARINIZLA
 ESNEK SANATKAR, KÜÇÜK VE ORTA
 ÖLÇÜLÜ SANAYİCİLERİMİZİ
 DESTEKLİYORSUNUZ

**türkiye
 HALK BANKASI**

Basın A : 20194 İlga : 37

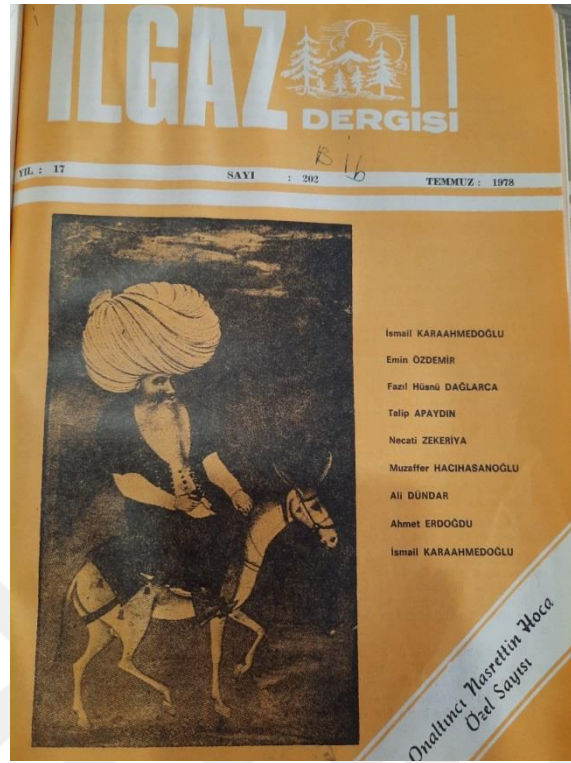
Ek-6. Dergiye Reklam Veren Kurumların Örneği-2

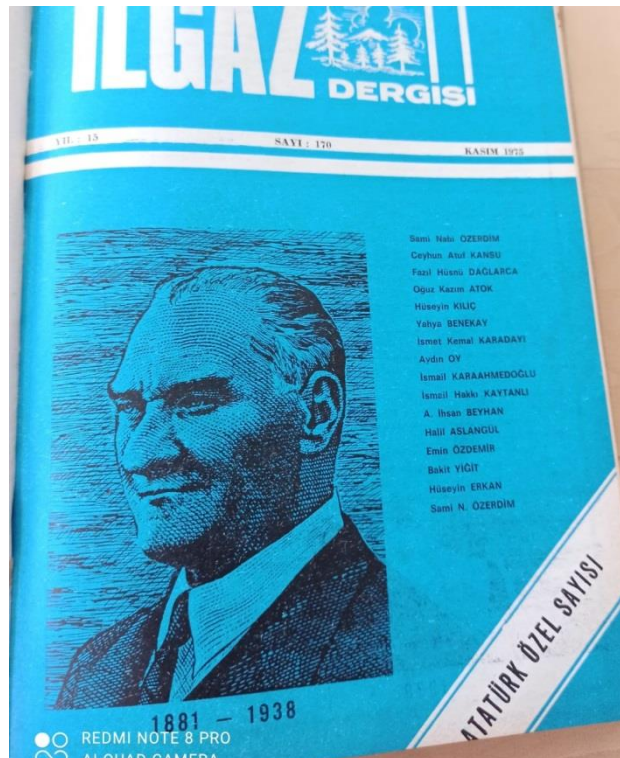
Ek-5. Derginin İlk Ve Son Kapak Tasarım Örnekleri

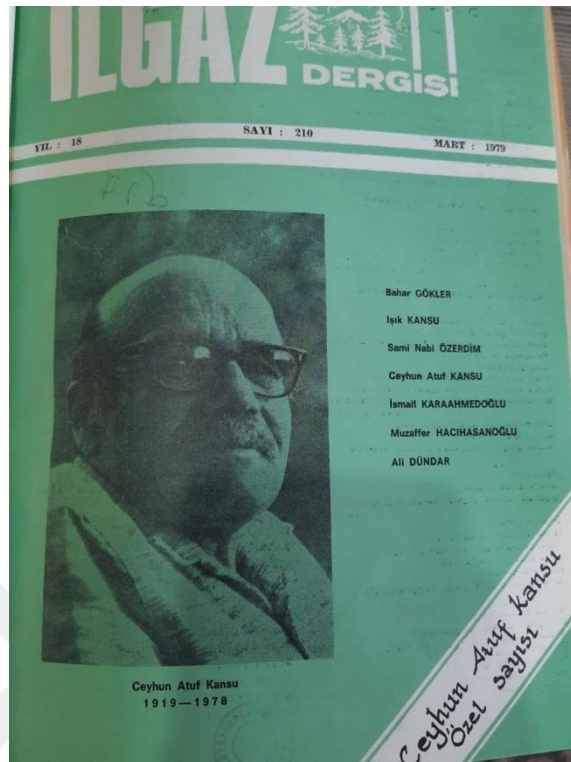
Ek-6. Nasreddin Hoca Özel Sayısı Kapak Örneği

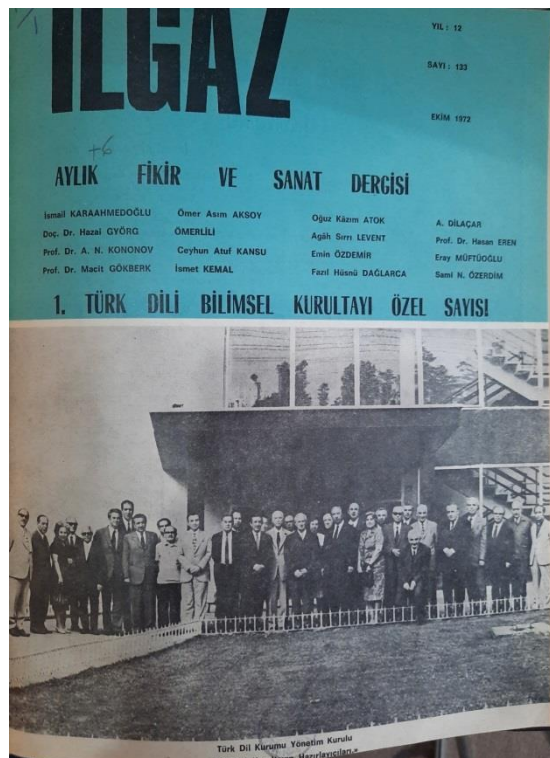
Ek-8. Atatürk Özel Sayısı Kapak Örneği

Ek-9. Ceyhun Atuf Kansu Özel Sayısı Kapak Örneği

Ek-10. 1. Türk Dili Bilimsel Kurultayı Özel Sayısı Kapak Örneği

Ek-11. 24 Kasım Öğretmenler Günü Özel Sayısı Kapak Örneği

Ek-12. Yirmibirinci Yılıımızda Köy Özel Sayısı Kapak Örneği

